

LYŽAŘSTVÍ

Časopis Československého svazu tělesné výchovy

ROČNÍK 66 — 1980

vedoucí redaktor JAROSLAV TROUSIL

VYDÁVÁ NAKLADATELSTVÍ OLYMPIA

OBSAH

	Čís.	Str.		Čís.	Str.
Politickovýchovné články a úvodníky			Jan Maršík: Jsou rychlejší oblouky na vnitřní, nebo na vnější lyži?		
Karel Smola: Do nového roku 1980	1	1	PhDr. Jaroslav Potměšil: Škola trenérů	5	8
Jiří Pilař: K masovému rozvoji lyžování	2	1	Ing. Vlastimil Horák a Ing. Jaroslav Trhlík: Proč je nejlepší?	6	9
Jm: O kvalitě telovýchovného procesu	2	13	Příprava žiaků na pretekové lyžovanie	6	10
Juraj Kobezda: Sportovní výsledky i za cenu ztráty charakteru	2	15	Josef Holinger: Nové podmínky v přípravě mladých sjezdařů	6	12
Pavel Jílek: Politickovýchovná práce v lyžařských oddílech	3	11	K prohloubení kvality tělovýchovného procesu	7	7
Zdeněk Remsa: Hodnocení účasti čs. lyžařů na ZOH 1980	4	1	Jan Maršík: Několik poznámek k nácviku základních oblouků	7	7
Pavel Jílek: 35 let osvobození Československa	5	1	Dr. Jaroslav Potměšil: Poznatky a zkušenosti ze ZOH 80 — Květa jede štafetu	7	9
Jaroslav Trousil: K zvýšení úrovně vrcholového lyžování	6	1	Jiří Pán: Pracovní vytíženost žáků ST ve Vimperku	8	7
Jaroslav Trousil: Kvalita tělovýchovného procesu a plénum VSL ČUV ČSTV	7	1	Dr. Jaroslav Potměšil a dr. Pavel Tilinger: Jak rychle poběží vítězové ZOH '84?	8	8
Jaroslav Trousil: Velmi úspěšná ČSS-80	8	1	Igor Fabian: Posezónna aktivita kežmarských lyžiarov z Gymnázia	8	10
Jaroslav Trousil: Lyžaři bez letní přestávky	9	1	PhDr. Jaroslav Potměšil: Metody rozvoje vytrvalosti	9	7
PhDr. Jaroslav Potměšil: Běžci na prahu nového olympijského cyklu	10	1	RNDr. Petr Fořt: Sledování odezvy na zátěž použitím některých biochemických ukazatelů	9	8
Jaroslav Trousil: Před zahájením nové lyžařské sezóny	11	1	Ing. Dušan Kyselka: Kapesní programové kalkulátory počítají body ve sjezdových disciplínách	9	9
-jt-: Trenéři o politickovýchovné práci	11	6	Pavel Borský: Jen správně seřízené vázání je bezpečné	9	10
Jindřich Hoch: Poznámky k uplynulému roku	12	1	PhDr. Jiří Pán: Cíle a úkoly tréninkové činnosti žactva	9	11
O masovém rozvoji lyžování na plénum VSL ČUV ČSTV	12	2	Dr. Jaroslav Potměšil: Je vytrvalost geneticky podmíněná?	10	7
			Petr Vašíčka: Používáte správně vosky značky SWIX?	10	8
			Ing. Vlastimil Horák a Ing. Jaroslav Trhlík: Proč je Stenmark nejlepší?	10	10
			Duňa Gurská: Zdokonalovanie techniky zjazdových disciplín s mládežou	11	7
			Jan Maršík: První zkušenosti s Programy sportovní přípravy	11	9
			Miroslav Schimmer: Sjezdaři a svahy s umělou hmotou	11	9
			Vladimír Roubíček: Organizační formy výcviku a vedení družstva při výuce	12	7
			Duňa Gurská: Zdokonalovanie techniky zjazdových disciplín s mládežou	12	8
			Ing. Josef Mandák: Vyhodnocování závodů pomocí programovatelného kalkulátoru TI SR-56	12	9
			Zpravodajství		
			-tr-: Před zahájením ZOH 1980	1	2
			Dr. Otto Kulhánek: Lake Placid z jiného pohledu	1	3
			Světový pohár sjezdařů se rozjel naplno	1	4
			Úspěch Hanni Wenzelové	1	6
			Zajímavosti ze zahraničí	1	14
			Jeriová druhá v Davosu	1	16
			28. Intersportturné úspěchem skokanů NDR	2	2
			Jaroslav Trousil: Blanka Paulů a Jiří Beran prvními mistry	2	4
			Světový pohár ve sjezdových disciplínách	2	5
			Ve Světovém poháru biatlonistů	2	5
			Dotzauer sdruženářskou jedničkou	2	6
Lékařské články					
MUDr. František Mach: Lyžujeme bez úrazu	1	16			
Dr. Karel Daněk, CSC.: Jak se vyvíjí zdatnost žáků sportovních tříd lyžování?	3	10			
Jaroslav Máša: Bolesti v zádech u sportovců-sjezdařů	6	11			
MUDr. Petr Krejčí, Ing. Václav Bunc, CSC., a PhDr. Jaroslav Potměšil, CSC.: Funkční laboratorní vyšetření běžců	8	11			
Dr. Karel Daněk, CSC.: Muži kolem lyží	11	11			
Metodické materiály					
Ing. Jan Seidl: Na lyžích bezpečněji	1	7			
Jaroslav Trousil: Lyžaři na XIII. ZOH 1980	3	1			
Josef Tremel: Co je trikové lyžování	1	9			
Dr. Jaroslav Potměšil: Nezapomeňte na zdokonalování techniky běhu	1	10			
-lp-: Zásady pro výběr sjezdových lyží	1	11			
Jaroslav Máša: Aplikace mentálního tréninku ve sjezdových disciplínách	2	7			
Jaroslav Balatka: Na čem závisí sportovní výkon žáků v běhu?	2	8			
Josef Tremel: Co je trikové lyžování	2	9			
Dr. Jaroslav Potměšil: Hodnocení intenzity zatížení v tréninku běžců	2	10			
Dr. Jaroslav Potměšil: Škola trenérů	3	7			
Aleš Suk: O racionalizaci tréninkových zátěží u mladých sjezdařů	3	9			
Josef Tremel: K přípravě dětského lyžařského hřiště	4	7			
Ladislav Rygl: Využití pomůcek při rozboru provedení skoku	4	8			
Speciální vytrvalost mladých sjezdařů	4	9			
Jaroslav Potměšil: Plánování a vyhodnocování tréninku ve vrcholovém lyžování	5	7			

	Čís.	Str.		Čís.	Str.
-tr-: Světový pohár skokanů	2	6	Různé		
Úspěch Norů	2	13	Masový rozvoj lyžování hlavním zájmem	1	6
Zajímavosti ze světa	2	14	-lp-: Zásady pro výběr sjezdových lyží	1	11
Úspěch Květy Jeriové	2	16	JUDr. Aleš Klempa: Veřejné lyžařské školy a právní řád	1	12
-tr-: Světový pohár sjezdařů před závěrem	3	6	-es-: Žiadne skleníkové kvetinky	1	15
Jaroslav Trousil: Jeriová a Šimon nejúspěšnější na mistrovství ČSSR	3	12	Výroční členské schůze lyžařských oddílů	1	16
Ján Mráz: Čo nového vo FIS	3	13	Karel Smola: Konec rozporů	2	6
Zajímavosti ze světa	3	14	Dr. Otto Kulhánek: Opojení rychlostí	2	12
Úspěšný 7. ročník Bielej stopy	3	15	-jk-: Jesle na lyžích	2	13
-jt-: Rakušané vládnou ve Světovém poháru skokanů	3	16	Výroční schůze oddílů	2	16
-tr-: Úspěšný 13. ročník Jizerské padesátky unioři na turné tří můstků	3	16	Úspěšná činnost Ještědu Liberec	2	16
Jaroslav Potměšil: Běžecké soutěže na XIII. ZOH 1980	4	2	-jk-: Lyžaři TJ Bižuterie ukazují cestu	3	15
Sourozenci Wenzelovi vítězi SP	4	4	Dr. Otto Kulhánek: Slalom — dnes a zítra	4	10
Jaroslav Trousil: Bobak vítězem 17. ročníku Bohemie	4	5	-lp-: Horské květy na sněhu	4	11
Světový pohár skokanů	4	6	Zajímavosti z lyžařských oddílů	4	16
Mistrovství ČSSR sjezdařů s překvapeními	4	12	Jaroslav Trousil: Bohuslav Tvrzník	4	16
-jt-: Deckert a Paulů dominovali na běžeckém turné	4	13	-pel-: Olympiáda dětí v Lake-Vejsplachy	4	16
-tr-: Na MS juniorů bez úspěchu	4	13	Ladislav Podroužek: Nový přístup k aktivizaci pedagogických kádrů	5	10
Zajímavosti ze světa	4	14	Ladislav Podroužek: Na jakých lyžích budeme lyžovat?	5	11
V Tanvaldě V. Frák před M. Kumpoštem	4	15	Petr Jurosz: Světová běžecká liga	5	13
Antonín Husák: Jubilejní 10. ročník Juniorské kritéria	4	15	Jaroslav Trousil: Collins a jeho trenér se zpovídají	5	15
Dr. Otto Kulhánek: Bilance SP 1979—80 ve sjezdových disciplínách	5	2	Úspěšná spartakiádní vložka	5	16
Jaroslav Trousil: Collins vítězem prvních letů v Harrachově	5	4	Dr. Otto Kulhánek: Některé aktuální problémy sjezdového sportu	6	4
Závěr Světového poháru sjezdařů	5	5	Mistrovství ČSSR 1981	6	5
Družba	5	5	JUDr. Martin Schelling: Masové lyžování na Slovensku	6	6
Jaroslav Trousil: Finále SP skokanů na Tatranském poháru	5	6	Dr. Dušan Charvát: K sezóně 1979—80 čs. sjezdařů	6	13
Žebříčky, žebříčky...	5	11	Petr Jurosz: Alpentris	6	15
Ing. Ladislav Harvan, CSc.: Dvadsaťpäť rokov Veľkej ceny Slovenska	5	12	Reprezentační družstva lyžařů	6	16
Zajímavosti ze světa	5	14	Jaroslav Máša: Školení v I. čtvrtletí 1980	6	16
-tr-: Mládež o tituly přeborníků ČSR	5	16	Velké dny československé tělovýchovy	6	16
Světový pohár skokanů	6	6	Dr. Otto Kulhánek: Nová pravidla lyžařských závodů	7	3
Zajímavosti ze světa	6	14	Petr Jurosz: Euroloppet	7	5
Miloslav Bělohořík: K prvnímu ročníku Světového poháru skokanů	7	6	Ing. Milan Hrdinka: Žebříček čs. dorostu v běhu	7	9
Ing. Václav Setnička: Rekordní „sedmdesátka“	7	12	-jk-: Jedlová přitahuje lyžaře	7	11
Škoda obhájil Pohár osvobození	7	12	Jiří Jirsa: Veřejná odborářská lyžařská škola	7	13
Zajímavosti ze světa	7	14	Ing. Josef Burda: O situaci výstroje a výzbroje na našem trhu	7	15
Petr Jireš: Závod osvobození	7	16	Karol Eidlpes: Úspechy Tesly tkvejú v spolupráci!	7	16
Žebříčky, žebříčky...	8	3	Světové poháry připraveny	8	2
Zajímavosti ze světa	8	14	-jk-: Na návštěvě u SWIXU...	8	4
Úspěch zjazdárov Slávie UK Bratislava	8	15	Dr. Otto Kulhánek: Nové tabulky pro bodové vyhodnocování ve sjezdových disciplínách	8	5
Závodí celá rodina	8	15	Ing. Jan Seidl: Od ISPA k Brnu	8	6
Úspěšný první ročník Čs. poháru sjezdařů	9	5	Svatba roku	8	6
Miroslav Masár: O Pohár ČSS '80 v lyžiarskom slalomu na tráve	9	6	Dr. Karel Daněk: Švédské požadavky na lyžařské boty	8	12
Brzuchanskí vítězem Ceny Lomnice	9	6	Dr. Aleš Klempa: Běh na lyžích jako branný sport	8	13
Zajímavosti ze světa	9	14	Školení 1980	8	13
Klaus Ostwald vítězem Velké ceny Frenštátu V Liberci na hmotě	10	3	-jp-: Aktivita lyžařů RH Olomouc	8	16
Zajímavosti ze světa	10	15	Jizerská padesátka	8	16
-tr-: Příprava skokanů v Oberwiesenthalu	11	6	Velká cena Frenštátu	8	16
Na ledovci v Hintertuxu	11	6	-tr-: Josef Zita šedesátníkem		
Ota Mrákota: Turné LVT 80	11	13	Dr. O. Kulhánek: Ještě poohlédnutí po ZOH 1980	9	2
Zajímavosti ze světa	11	14	-tr-: Mláďí se prosazuje ve světě	9	4
Dvakrát Bobak	11	15	50 let Kilometro lanciato	9	4
Příprava čs. sjezdařů	12	6			
Tánczos vítězem Poháru NF	12	13			
Zajímavosti ze světa	12	14			

	Čís.	Str.		Čís.	Str.
Jan Himmel: Zkušenosti s hodnocením pedagogických kádrů	9	12	-tr-: Zlatá lyže H. Wenzelové	11	6
Cyril Petrla: Péče TJ Gottwaldov o nejmladší adepty	9	13	Ing. Jan Seidl: K montáži a použití brzdy pro Rotamat FD a Rotamat Compact	11	10
-sb-: Lyžařské brzdy	9	13	Ladislav Matela: Letní výcvikový tábor Retězárén Jeseník	11	12
Josef Plecítý: Rozvoj běžeckého lyžování v Teplicích	9	15	-ml-: Krkonoše se připravují na zimu	11	13
-ed-: Lyžaři Kovofiniše Ledec nad Sázavou se činí	9	15	-pp-: Lyžiarí TJ Pleta Nitra pripravení	11	13
Ing. Josef Burda: Lyže vyráběné n. p. Sport v roce 1980	9	16	Ing. Pavel Borský: Veřejné lyžařské školy do nové etapy	11	15
Obětavý funkcionář Zdeněk Pečínka	9	16	-pl-: Příklad Sedloňova	11	16
-bor-: Výsledky z Lake Placidu očima Američanů	10	2	Přípravy Jabloneckého maratónu	11	16
-ah-: Jubileum Ski-Interkritéria	10	2	Nápad, který by neměl zapadnout	11	16
Holmenkollen připravuje MS 1982	10	4	XVII. Turné přátelství	11	16
Dr. Otto Kulhánek: Pomoc závodu sdruženému	10	5	Výroční schůze oddílů	11	16
Ing. Miroslav Jedlička, CSc.: Úspěšný průběh mistrovství ČSR	10	9	Dr. Otto Kulhánek: Pravidla Světových pohárů: 1980—81	12	3
Nová pravidla lyžařských závodů	10	12	Jaroslav Trousil: Schladming připravuje MS 1982	12	5
Ing. Jan Seidl: Nad problematikou bezpečnosti lyžování	10	13	-tr-: Před sedmdesáti lety	12	10
Novinky z oddílů	10	16	-rm-: Ako budú štartovať naši zjazdári	12	10
Vlasta Kohoutková	10	16	Zdeněk Ciller: Děláme svou práci dobře?	12	11
Dr. Jaroslav Potměšil: Poznatky a zkušenosti ze ZOH '80	11	2	Jan Kubát: Zkoušeli jsme soudruha ředitele	12	12
-tr-: Lety — jediné mistrovství světa 1981	11	3	Miloslav Bělonožník: Naše fotografie přispěly k rozhodnutím komisí FIS	12	13
Dr. Otto Kulhánek: Běh na lyžích v masovém rozkvětu	11	4	Termínová listina čs. lyžařů	12	15
			Bohemia Světovým pohárem	12	15
			-Bur-: Výrobní programy	12	16
			Milan Krebs: Sháníte „hrabičky“?	12	16

jednol. 181

lyžařství

ROČNÍK 66 ♦ LEDEN 1980 ♦ Kčs 3,—

1

O body ve Světovém poháru

V prosinci ve Val d'Isère byl zahájen nový ročník Světového poháru ve sjezdových disciplínách. První zajímavé boje o body na sjezdových tratích sledovali i příznivci čs. lyžování při televizních přenosech. Přinášíme tři obrázky z prvních přehlídek kandidátů ZOH v Lake Placidu. Na prvním z nich je Švéd Ingemar Stenmark, který vítězstvím v obrím slalomu dokázal, že i po svém zranění zůstává nejuzábnějším uchazečem v této disciplíně o zlatou olympijskou medaili. Na druhém vítězka SP 1977—78 Hanni Wenzelová (Lichtenštejnsko) při nejrychlejší jízdě obrího slalomu v Limone Piemonte, na třetím obrázku Jugoslávec Bojan Križaj. Skončil druhý v obrím slalomu ve Val d'Isère za Stenmarkem.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

28. ROČNÍK
INTERSPORTTURNĚ

SVĚTOVÝ POHÁR
SJEZDAŘŮ

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNCE ZÁBĚR Z PŘÍPRAVY ČS. REPREZENTAČNÍHO DRUŽSTVA BĚŽCŮ NA ZOH 1980 NA DVORSKÉ BOUDĚ V KRKONOŠÍCH, PŘI NĚJ POMÁHAL VIDEOREKORDOVÝ ZÁZNAM. V ČELE FRANTIŠEK ŠIMON (ASVS DUKLA LIBEREC). — NOVÁ LYŽAŘSKÁ SEZÓNA ZAČALA A S NÍ I FRONTY U LYŽAŘSKÝCH VLEKŮ, JAK UKÁZUJE FOTOGRAFIE Z RÝŽOVIŠTĚ V HARRACHOVĚ NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY.

Lyžařství

Ročník 66

Číslo 1

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eldipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Radakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. prosince 1979.

ISSN - 0323 - 1445

Do nového roku 1980

Vstupujeme do nového roku 1980, roku 35. výročí vyvrcholení národně osvobozenického boje našich národů a osvobození Československa hrdinnou Sovětskou armádou. Podíl Československého svazu tělesné výchovy na oslavách bude vyžadovat od všech jeho členů vysokou politickou, společenskou a tělovýchovnou aktivitu, která vyvrcholí sportovní reprezentací na zimních olympijských hrách v Lake Placidu a letních v Moskvě, jakož i hromadným vystoupením na Československé spartakiádě 1980.

V letošním roce se bude rozhodovat o výsledcích celé šesté pětiletky. Všichni lyžaři musí orientovat celou svoji činnost na důslednou realizaci závěrů XV. sjezdu KSČ a V. sjezdu ČSTV. Práce každého člena lyžařského hnutí musí vést k dalšímu zvýšení aktivity a angažovanosti, s důrazem na úspornost a efektivní využití společenských prostředků.

Naše lyžařské reprezentanty čeká těžký úkol, aby důstojně reprezentovali svou socialistickou vlast na XIII. ZOH v Lake Placidu, na juniorském mistrovství světa v klasických disciplínách ve švédském Örnsköldsviku, na juniorském mistrovství Evropy ve sjezdových disciplínách v italské Madonna di Campiglio, na Družbě, ve Světovém poháru a dalších mezinárodních závodech. Všichni se také vynasnaží, aby při všech těchto příležitostech ještě usilovněji než v minulosti přispívali k ozdravení mezinárodní atmosféry, prohloubení přátelství se sportovci z celého světa a bojovali za zastavení nesmyslného horečného zbrojení.

Velmi si vážíme mimořádné péče, které se dostalo našim nejlepším závodníkům a závodnicím stranickými a státními orgány při přípravě na ZOH a další mezinárodní závody. Naši reprezentanti vynaloží všechny síly, aby ji oplatili dobrými výsledky a vzornou reprezentací.

Naše lyžařské oddíly i v letošní sezóně uspořádají řadu mezinárodních závodů. Již jejich příprava svědčí o tom, že i tentokrát budou vzornými organizátory a dále proslaví dobré jméno úspěšných čs. pořadatelů mezinárodních soutěží v lyžování. Chceme dále prohloubit úspěšnou spolupráci s lyžařskými svazy zemí socialistického tábora v čele se Sovětským svazem. Naši činovníci v Mezinárodní lyžařské federaci (FIS) a jejich komisích budou dále uplatňovat pokrokové formy práce.

Chceme se i významnou měrou podílet na úspěchu Československé spartakiády 1980. Potvrdil to již v loňské sezóně úspěšný Spartakiádní pohár talentovaných lyžařů při zahájení zimní části sportovních soutěží ČSS 1980 v Liberci. Dokazuje to Spartakiádní vločka a řada závodů, pořádaných i v letošní sezóně na počest ČSS 1980. Řada členů lyžařských oddílů se zapojila do spartakiádního nácviku a naši činovníci se s úspěchem podílejí na práci spartakiádních štábů a komisí. Vždyť spartakiádními programy dokumentujeme naše pevné a nerozborné přátelství se Sovětským svazem, jež je rozhodující zárukou svobody, samostatnosti a socialistické současnosti a úspěšné budoucnosti.

Velký úkol nás čeká v letošní sezóně při dalším masovém rozvoji lyžování v ČSSR. Aktivní pohyb v zimní přírodě spolupůsobí rozhodující měrou na rozvoj fyzických sil a morálních vlastností občanů, upevňuje zdraví, zvyšuje tělesnou zdatnost a brannou připravenost, umožňuje i rychlou regeneraci duševních a fyzických sil. Lyžování je jedním z mála sportů, který dovoluje plně rozvinutí od předškolního až do nejvyššího věku. Naši snahou je dále prohloubit účinnou spolupráci s ROH, SSM, ministerstvem školství, Svazarmem a dalšími společenskými organizacemi, jakož i se Svazem turistiky ÚV ČSTV a s odbory ZRTV. Téměř 10 000 našich cvičitelů a trenérů bude dále pomáhat při zkvalitnění výběru vedoucích pro zimní pionýrské tábory ROH, při lyžařských výcvikových zájezdech školní mládeže a zejména při správné lyžařské výuce ve veřejných lyžařských školách, jejichž počet připravených lyžařskými oddíly nebo okresními svazy lyžování stále přibývá.

Všechny složky svazu nesmějí zapomínat na důsledné uplatňování zdravotnických hledisek při organizování lyžařských akcí. Často se podceňuje obtížnost terénu, na kterém se akce provádí, nedbá se na dohled nad výzbrojí a výstrojí dětí a mládeže, často se nerespektují ani dobré rady zkušeného zdravotníka. Nepřeceňujte vlastní lyžařské schopnosti, nezapomínejte na nutnou kázeň na tratích a správně seřazené vázání. Zvýšenou péči je třeba věnovat úpravám tratí a zamezit jejich přetěžování. Je třeba předcházet úrazovosti při masovém rozvoji lyžařského sportu.

Snahou svazu bude ve spolupráci s materiálovou komisí ÚV ČSTV zlepšit situaci v nedostatku kvalitní lyžařské výzbroje a výstroje, zejména lyží, holí a vázání.

V závěru chci poděkovat všem našim obětavým činovníkům za jejich svědomitou a náročnou práci pro další rozvoj čs. lyžování, závodníkům a závodnicím za snahu podávat nejlepší výkony. Věřím, že společnými silami se nám podaří splnit všechny vytyčené náročné úkoly v novém roce 1980.

KAREL SMOLA
předseda VSL ÚV ČSTV

Před zahájením ZOH 1980

Již jen několik dnů zbývá do slavnostního zahájení XIII. zimních olympijských her 13. února 1980 prezidentem USA Jimmy Carterem v Lake Placidu. Zdá se, že pořadatelům se podařilo překonat většinu problémů s náročnou organizací tak významné mezinárodní sportovní události. Přesto zůstává stále řada připomínek národních olympijských výborů, zástupců sdělovacích prostředků a sportovců. Uvidíme, jak se s nimi organizační výbor her vypořádá.

V době redakční uzávěrky tohoto lednového čísla byly již zajištěny přistávací plochy pro helikoptéry u sjezdové tratě na Whiteface Mountain. Byl tak splněn důrazně uplatňovaný požadavek Mezinárodní lyžařské federace. Bez zajištění pohotovostní záchranné

lékařské služby by se závody nemohly konat. Ukázalo se, že předpovědi meteorologů a těch, kteří mají dlouholeté zkušenosti ze zimního období v této oblasti, se rozcházejí. Začátkem prosince sice napadl v Lake Placidu první sníh, koncem posledního měsíce roku 1979 však v tomto americkém středisku zimních sportů přišlo a teplota vystoupila až na +10 stupňů Celsia. Proto se zde také nemohly konat kvalifikační závody běžců, běžkyň a sdruženářů USA a musely být přeloženy do Steamboat.

Zarážející je malý zájem Američanů a tisku USA o ZOH v Lake Placidu. Jejich pozornost se daleko více soustřeďuje na americké sportovní profesionální soutěže. Svědčila o tom i dosud malá poptávka po vstupenkách na ZOH, přestože jejich počet je jen 50 000 na jeden den. Pro USA byl kontingent 300 000 vstupenek na všechny soutěže a v polovině prosince jich byl v předprodeji ještě dostatek na všechny sporty. V Kanadě naproti tomu bylo všech 35 000 rezervovaných vstupenek rozprodáno. Cesta autem z jižní části Kanady do dě-

jiště ZOH znamená totiž jednu až dvě hodiny. Je to velká výhoda pro kanadské příznivce sportu při velkých ubytovacích obtížích v Lake Placidu a okolí.

Podle posledních zpráv je na XIII. ZOH akreditováno 3300 zástupců tisku, rozhlasu a televize. Nejpočetněji je zastoupena americká televizní společnost ABC, která má americká televizní práva pro přenosy. Bude zastoupena 750členným kolektivem.

Hotely a motely v okolí dějiště ZOH v Lake Placidu byly pro období 13. až 24. února 1980 několik měsíců předem, některé dokonce i několik roků, obsazeny. Velký zájem byl pochopitelně i o soukromé ubytování. Se zájmem také neúměrně stoupaly ceny. Některé americké firmy si zajistily tato ubytování, která jsou pro ně dobrým obchodem. Jedna z nich ještě nedávno nabízela 130 ubytování a domů v okolí 80 km od Lake Placidu za ceny od 2600 do 50 000 dolarů. Také na olympijských suvenýrech a stravování se dá hodně vydělat.

Pro aktivní účastníky ZOH byl leden vyvrcholením příprav. Znamená řadu kvalifikačních závodů a zúžení širších nominací. Jen ti nejlepší budou bojovat o olympijské medaile a umístění na dalších místech. Již prosincově mezinárodní závody naznačily, že soutěž ve všech lyžařských disciplínách je stále náročnější a světová špička se rozšiřuje.

V běhu na lyžích i tentokrát budou patřit k nejvýznamnějším uchazečům o medaile sovětské reprezentanti. V zá-

Pro návštěvníky a účastníky ZOH 1980 v Lake Placidu je připravena řada suvenýrů

věru loňského roku čtyřicet nejlepších žen a padesát mužů startovalo na závodech v Krasnogorsku. Z mužů v začátku sezóny potvrdil nejlepší formu 24letý Alexandr Zavjalov, který po úspěchu v závodě na 10 km o Pohár Ůralu ve Sverdlovsku vyhrál 30 km za 1:30:57,9 hod. před Beljajevem 1:31:56,7 a Ivanovem 1:33:08,7. Olympijský vítěz Saveljev byl šestý za 1:33:58,6, Bažukov a Zimjatov v tomto závodě nestartovali. Předtím v patnáctce vybojoval prvenství Nikolaj Bažukov v čase 41:32,97 min., následován Beljajevem 41:54,44, Zavjalovem 42:37,78, Ročevem 42:44,18, Ivanovem 42:47,47 a Pjatyginem 42:47,74. Saveljev byl devátý za 43:14,33. V závodě žen na 10 km zvítězila Nina Ročevová časem 14:29,2 min. před Baldyčevovou 14:41,4, Smetaninovou 14:41,8 a Suslovovou 14:43,0. Sedmá skončila Amosovová za 14:56,2, následována Kulakovou ve stejném čase. Mnohonásobná mistryně světa a vítězka olympijských her Galina Kulakovová potvrdila svédomitou přípravu na ZOH v Lake Placidu úspěchem na 10 km za 30:39,12 min. před olympijskou vítězkou 1976 na tuto trať Smetaninovou 31:12,18 a Chvorovovou 31:31,04. Trenér sovětského družstva žen Viktor Ivanov po závodech prohlásil: „Závody v Krasnogorsku potvrdily, že nejvýznamnějšími kandidátkami pro Lake Placid jsou účastnice ZOH 1976 v Innsbrucku a mistrovství světa 1978 v Lahti: Kulakovová, Smetaninová, Ročevová, Baldyčevová a Amosovová.“ Na ZOH v Lake Placidu bude SSSR reprezentovat šest žen a osm mužů.

Také čs. reprezentanti se v prosinci a lednu zúčastnili mezinárodních závodů. Jen ti nejlepší budou reprezentovat ČSSR v Lake Placidu a je přáním všech příznivců lyžování, aby čestně obhájili dobré jméno své socialistické vlasti a čs. lyžování.

-tr-

Mezi kandidátky ZOH 1980 patří první tři závodnice z obrátě slalomu SP ve Val d'Isère. Zleva druhá Francouzka Perrine Pelénová, vítězka Maria-Theres Nadigová a třetí Erika Hessová (obě Švýcarsko)

Lake Placid z jiného pohledu

Od III. ZOH, uskutečněných v Lake Placidu v roce 1932 a jejich reprízou tamtéž v letošním roce, uplynulo téměř půl století. Za tu dobu se ve světovém lyžování mnoho změnilo, jak dokumentuje několik statistických dat. Prvních ZOH v Chamonix (1924) se zúčastnilo 102 závodníků z 12 zemí. Program III. ZOH v Lake Placidu (1932) obsahoval všeho všudy čtyři závody mužů v klasických disciplínách, běh na 18 a 30 km, skok a sdružený závod. Sjezdové disciplíny se poprvé objevily v olympijském programu až v roce 1936 na IV. ZOH v Garmisch-Partenkirchenu, běh žen dokonce až v roce 1952 v Oslo (VI. ZOH) a to s jediným závodem (10 km). Na posledních XII. ZOH v Innsbrucku (1976) bylo prezentováno cca 500 závodníků z 33 států. To představuje ve srovnání se Chamonix (1924) pateronásobnou účast z trojnásobného počtu států. Těchto několik dat ilustruje obrovský vývoj závodního lyžařského sportu v období od III. do XIII. ZOH a přirozeně i náročnost na přípravu a provedení tak odpovědného podniku, jakým jsou novodobé ZOH.

Hned úvodem budiž řečeno, že Lake Placid nemůže být srovnáváno s Innsbruckem nebo se Sapporem. Uspořádání XIII. ZOH 1980 převzalo malé městečko s 2800 obyvateli ve státě New York, které nedisponuje infrastrukturálními předpoklady větších měst. Pro Lake Placid proto bude tato velká akce těžkou zkouškou, pro jejíž úspěšné zvládnutí velikost místa ale i klimatické podmínky nejsou zvláště povzbudivé.

Od roku 1932, tedy během 48 let, se v Lake Placidu sice mnoho vybudovalo, ale mnoho se během té doby také změnilo. Vybudovat olympijská sportoviště, která by vyhovovala novodobým požadavkům, se stalo velice obtížným úkolem, jak ukázala například bobová a sánkařská dráha při loňské generálce.

BĚŽECKÉ TRATĚ

Běžecké tratě a běžecský stadión jsou pro četné požadavky ochránářů přírody začleněny do zalesněného terénu poblíž Lake Placidu. Tratě jsou kategorizovány jako tratě technicky obtížné. Problémy technického rázu mohou vzniknout z přemíry křížení jednotlivých tratí a také z malého prostoru pro umístění provozních místností servisní služby. Bylo rozhodnuto, že servisní služba bude v trailerech, postavených v lese poblíž stadiónu. Relativně malé jsou tréninkové možnosti a mnohé závody a tréninky budou nutně probíhat souběžně. Obecně se očekává malá účast

Tri nejlepší z obrátového slalomu SP ve Val d'Isère. Zleva druhý Jugoslavec Križaj, vítězný Švéd Stenmark a třetí Rakušan Enn

diváků, jen asi 5500 osob denně; oběžecský stadión více diváků nepojme.

SKOKANSKÝ AREÁL

O nově vybudovaném skokanském areálu platí obecné mínění, že je architektonicky řešen velmi dobře a konstrukce můstků jsou skokany a trenéry velmi chváleny. Jsou ovšem vystaveny častým větrům, takže obdobně jako v roce 1972 v Sapporu, kde Wjtek Fortuna zaplachtil pro zlatou medaili, může příznivý náraz větru výsledek závodu ve skoku silně ovlivnit. V době odevzdání rukopisu článku nebyla ještě vyřešena otázka, kde se v době mezi koly závodů budou zdržovat závodníci a trenéři. Je velmi pravděpodobné, že obdobně jako při běhu, bude pro ně přistaveno několik obytných vozů pod rozhodcovskou věží.

TRATĚ PRO SJEZDOVÉ ZÁVODY

Největší problémy čekají na sjezdaře, jejichž měření sil proběhne na Whiteface Mountain. Jako jediný lyžařský kopec v blízkém okolí Lake Placidu, bylo na Whiteface vybudováno jedno z největších zařízení pro umělý sníh na východě USA. Této supermoderní konstrukci již neodpovídají staré vertikální dopravní prostředky, dopravující závodníky, činovníky a diváky v pomalém tempu za krutého mrazu na jednoduchých sedačkách nahoru ke startu. Na startu sjezdu mužů, umístěném na návětrné straně, bylo 13. února 1979 v 9.00 hod., tedy přesně rok před plánovaným startem závodu ve sjezdu mužů, naměřeno minus 52°C. To bylo skoro o 20° více nežli dole v údolí. V každém případě dostatečný mraz, aby znemožnil konání závodu. Podobné klimatické poměry byly, jak známo, při generální zkoušce loňského roku velkým handicapem pro běžce a skokany. Proto kongres FIS v Nizze rozhodl, že při 20 a více stupních mrazu má jury možnost pořádati závodu odvolat. Vzhledem k tomu, že Lake Pla-

cid v únoru velmi často vykazuje mimořádně nízké teploty, může dojít k častým odkladům jednotlivých závodů. Právě tak mohou nastat náhlé zvraty z minus 40° na plus 5°C během 24 hodin, což vytváří problémy pro závodníky, trenéry a výrobce výstroje. Útěchou jim je, že oficiální předpovědi počasí bývají velmi přesné.

Olympijský kopec byl objeven pro sjezdový sport v třicátých letech. V roce 1932 olympijský program sjezdové závody ještě neznal. V roce 1954 se Averill Harriman stal guvernérem státu New York. Vybuďoval nejen Sun Valley, kde se dodnes jezdí známá sjezdová soutěž o Harrimanův pohár, ale udělal mnoho i pro Whiteface Mountain. V únoru 1958, kdy se Toni Sailer stal na MS v Bad-Gasteinu trojnásobným mistrem světa, zahájily v Lake Placidu provoz první sedačkové lanovky a v roce 1961, kdy heslem sezóny se stala „vajčková pozice“ Guy Périllata, byl v Lake Placidu vyroben první umělý sníh. Dnes je na Whiteface vybudován důmyslně konstruovaný a perfektně fungující systém sněhových kanonů, zásobující 16 km tratí umělým sněhem. Serge Lussi, odpovědný za sjezdovou část ZOH, zahájil výrobu umělého sněhu pro ZOH 1980 1. listopadu 1979. Koncem listopadu měl na všech tratích nakupeno 1½ m vysokou vrstvu umělého sněhu. Obtížnější je, jak Lussi říká, odklizení přírodního sněhu, které provádí 500 techniků s 12 speciálně upravenými mechanismy. „Umělý sníh je lepší nežli sníh přírodní, je pevnější a tvrdší, dělám svůj sníh z vody a vzduchu“, chválil Lussi sebe a své stroje na kongresu FIS v Nizze. Na umělém sněhu se jele loňského roku i generální zkouška a závodníci evropského kontinentu jím nebyli zvláště nadšeni. Od generální zkoušky se na tratích Whiteface uskutečnil jediný závod, slalom juniorů (5. 1. 1980). Od té doby Lussi nedovolil žádnému družstvu, ani družstvu své země, trénink na olympijských tratích. Má připraveny zvláštní tratě pro

tréninky, rovněž s umělým sněhem, pro Rakušany na Hunter Mountain, pro Američany a Švýcary v Killingtonu, pro NSR na Stratton Mountain atd. „Až dva dny před závodem ve sjezdu mužů bude trať uvolněna pro oficiální trénink,“ říká Lussi.

Od února loňského roku byly na tratích Whiteface provedeny některé důležité změny. Na sjezdové trati byly posunuty záchranné sítě, protože dosahované vysoké rychlosti (107 km/hod.) posunuly předpokládaná riziková místa na trati. Na tratích obřího slalomu byl postaven další rezervní sedačkový výtah, slalomové svahy byly rozšířeny o 15 m. Stavba jednotlivých tratí v úzce ohraničeném prostoru na Whiteface nebyla jednoduchá. Stavitelé a homologátoři, spoutání přčetnými požadavky ochránců přírody, to neměli lehké vytvořit trati, odpovídající olympijským požadavkům. V odborných kruzích však panuje přesvědčení, že se v zásadě podařilo všechny problémy vyřešit. Připomíná se však, že nebyl nešťastného případu Leonarda Davida při loňské generálce, byla by zdravotní komise FIS se svým důrazným požadavkem po větším počtu přistávacích ploch pro vrtulníky podél tratí asi stěžl úspěšně. Zárukou úspěchu her je nepochybně i osoba technického ředitele pro sjezdové závody, známého odborníka, Rakušana Karl Fahrnera ze St. Antonu. Fahrner, bývalý úspěšný sjezdař v rakouském družstvu „Christian Pravda a spol.“ vedl 10 let lyžařskou školu na Whiteface. Lussi o něm říká: „Karel ví o preparaci kopce více, nežli kterýkoli Američan. Byly proti němu námitky, protože není Američanem. Podařilo se mi ho proboxovat, neboť v USA není nikoho, kdo by se mohl vykázat jeho kvalitami.“

Cílový prostor je poměrně malý. Převážnou jeho část zaujmou technická zařízení a malé tiskové středisko. Pro

závodníky, trenéry a diváky mnoho místa nezbude. Nepočítá se ani s mimořádnou návštěvou diváků; povolen je prodej 50 tisíc vstupenek denně pro všechny disciplíny. To v porovnání s 30–40 tisíci diváků na jediném závodě ve sjezdu v Schladmingu nebo Kitzbühelu bude skromná divácká kulisa pro olympijskou soutěž.

DOPRAVA A UBYTOVÁNÍ

Omezená účast diváků souvisí s dvěma problémy, s dopravou a ubytováním. Časy, kdy olympijské stadióny bylo možno dosáhnout pěšky, patří nenávratně minulosti. ZOH 1970 ve Squaw Valley byly posledními hrami tohoto druhu. Whiteface je vzdálen od Lake Placidu asi 15 km, oba skokanské můstky asi 10 km. Z dálnice Montreal—New York odbočují do Lake Placidu toliko dvě silnice, obě jen dvouproudové, sice poněkud rozšířené, ale žádné dálnice. Na obou koncích obce jsou vybudována obrovská záchytná parkoviště, odkud je možno pokračovat jen v autobusech. Dopravní situace „zavání“ tak trochu chaosem. Obdobná ale byla situace na posledních ZOH mezi Innsbruckem a Axamer Lizum, kterou se nakonec podařilo přece jen dobře zvládnout.

Malá obec nemůže stavět olympijskou vesnici. Co by si počala se stovkami pokojů po skončení her. Tato situace je obecně respektována. Ale co počít se 60 tisíci návštěvníků během her? Lake Placid disponuje asi 6000 lůžky. Valná část této kapacity je vyhrazena televizi, tisku a činovníkům. Proto se uvažuje s velkým ubytovacím radiusem, sahajícím až do Montrealu, tj. cca 2½ hodiny jízdy autem. Olympijská vesnice disponuje dvoulůžkovými pokoji o obytném prostoru 9,2 m² pro dvě osoby s nejjednodušším zařízením. Malé prostory jsou pochopitelné, neboť olympijská vesnice pro olympijských hráčů

bude sloužit jako věznice. Pak ale se z dvoulůžkových pokojů stanou jednolůžkové cely. Je otázkou, je-li rovnice 2 špičkoví sportovci = 1 trestanec, správnou olympijskou úvahou. Téměř všechny národní olympijské výbory se dožadovaly vylepšení ubytovací situace. Dosáhly pouze toho, že olympijská vesnička bude rozšířena o 100 obytných vozů. Mnohé výpravy se rozhodly pro pronájem nebo koupi vlastních ubytovacích kapacit.

Räto Melcher a Hubert Spiess, TD při generální zkoušce sjezdových závodů (17. 2.—4. 3. 1979), v závěru své zprávy o výsledku inspekce připravenosti Lake Placidu pro XIII. ZOH 1980 jsou důvěřiví a píší: „Jsme přesvědčeni, že na Whiteface Mountain budou provedeny dobré olympijské závody. Věříme, že se podaří úspěšně vyřešit problém ubytování, což příznivě ovlivní atmosféru her.“

Na začátku roku se v odborném zahraničním i domácím tisku začaly objevovat první zprávy s prognózami. Jako vždy při podobných příležitostech byly koncipovány obezřetně, spíše zdrženlivě, ale optimisticky. Vyzdívaly především dobrou letní a předzávodní přípravu jednotlivých reprezentančních celků. Také Zdeněk Remsa, předseda vrcholové komise VSL ÚV ČSTV, je přesvědčen, že československá olympijská družstva lyžařů absolvovala pod vedením trenérů a za pomoci celých realizačních týmů náročnou přípravu s mimořádným úsilím a sebekáží. Jsou dobře připravena a schopna na XIII. ZOH 1980 úspěšně reprezentovat naši vlast a splnit předpokládaná umístění v jednotlivých závodech. K plnění tohoto odpovědného úkolu jim celá lyžařská obec přeje dostatek odhodlání, zdravého sebevědomí a trochu štěstí.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Světový pohár sjezdařů se rozjel naplno

Nový ročník Světového poháru ve sjezdových disciplínách v olympijské sezóně již v předvánoční části přinesl zajímavé boje. Přestože byla absolvována zatím jen čtvrtina závodů, z 28 soutěží mužů sedm a z 29 žen osm, již se začínají rýsovat favorité na dobytí křišťálového globusu.

Pro čs. lyžovány jsou příjemným překvapením hodnotné výkony Jany Šoltýsové, která úspěšně bodovala v prvních třech sjezdech a stála na stupních vítězů v Piancavallu (skončila třetí) a v Zell am See (druhá za Nadigovou). Se 60 body oslavila vánoční svátky jako pátá v průběžné klasifikaci. Další dvě kandidátky ZOH Olga Charvátová a Lenka Vlčková naznačily, že nejsou bez vyhlídek získat body v obřím slalomu nebo slalomu v další části Světového poháru. Více se očekávalo od Bohumíra Zemana, který měl zatím nejlepší 17. umístění v obřím slalomu v Madonně di Campiglio, ale očekává se zlepšení jeho výkonů.

Již po první etapě lyžařští experti hovoří o favoritech nového ročníku. Švéd Ingemar Stenmark po svém zranění jezdí opět v plné formě, což potvrdil vítězstvími v obou obřích slalomech a jediném slalomu. Znovu tak dokázal své prvenství v technických

disciplínách, nemůže však překonat limit 200 bodů, neboť se nezúčastní žádného sjezdu. Největší vyhlídky na dobytí Světového poháru mají proto obhájce trofeje Švýcar Peter Lüscher a Andi Wenzel (Lichtenštejnsko), bez vyhlídek není ani Američan Phil Mahre. Ten loni po zlomení nohy se připravil o možnost zasáhnout do bojů o celkové prvenství.

V soutěži žen se počítá s tím, že rozhodne trojboj mezi Marií-Theres Nadigovou (Švýcarsko), Hanni Wenzelovou (Lichtenštejnsko) a šestinásobnou vítězkou SP Rakušankou Annemarií Moserovou. Zatím vede Nadigová, která vyhrála všechny tři sjezdy se 125 body a náskokem jediného bodu před Moserovou, za níž je o bod zpět Wenzelová. Čtvrtá je Francouzka Pelenová s 63 body, následována Šoltýsovou 60 a svou krajkankou Serratovou s 55 body.

Ve Světovém poháru mužů je poradí na vedoucích místech: 1. Sten-

mark 75 b., 2. Križaj (Jug.) 55, 3. Lüthy (Švýc.) 41, 4. P. Mahre (USA) a Wenzel (Licht.) oba 39, 6. Lüscher (Švýc.) 37 b. V Poháru národů je v čele Rakousko s 397 body (muži 191 a ženy 206) před Švýcarskem 324 (136 a 188) a USA 208 (112 a 96). Další pořadí: 4. Lichtenštejnsko 175, 5. NSR 160, 6. Francie 151 b. ČSSR zásluhou Šoltýsové je na dvanáctém místě s 60 body.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ PRVNÍ ČÁSTI SP

MUŽI

Sjezd 7. prosince ve Val d'Isère (déla trať 3500 m, výškový rozdíl 915 m): 1. Wirmsberger (Rak.) 2:01,83, 2. Plank (It.) 2:02,13, 3. Haker (Nor.) 2:02,37, 4. Grissmann 2:02,91, 5. Weirather 2:03,16, 6. Walcher (všichni Rak.) 2:03,26, 7. Ferstl (NSR) 2:03,44, 8. Burgler (Švýc.) 2:03,60, 9. Murray (Kan.) 2:03,76, 10. Cyganov (SSSR) 2:03,79, 11. Vestl (Švýc.) 2:03,84, 12. Velth (NSR) a Spiess (Rak.)

Odvážná jízda Rakušana Hanse Enna, která znamenala druhé místo v obřím slalomu Světového poháru ve Val d'Isère

oba 2:03,91, 14. Irwin [Kan.] 2:03,96, 15. Raeber [Švýc.] 2:04,02. — Zeman a Pacák závod nedokončili. Ze 79 startujících bylo 66 klasifikováno.

Obří slalom 8. prosince ve Val d'Isère [výškový rozdíl tratě 360 m, v obou kolech 55 branek]: 1. Stenmark [Švéd.] 2:37,61 (1:21,29 a 1:16,32), 2. Križaj [Jug.] 2:38,12 (1:21,16 a 1:16,96), 3. Enn [Rak.] 2:38,24 (1:21,11 a 1:17,13), 4. Strel 2:39,03 (1:21,68 a 1:17,35), 5. Kuralt [oba Jug.] 2:40,71 (1:22,56 a 1:18,15) a Lüthy [Švýc.] 2:40,71 (1:23,03 a 1:17,68), 7. Halsnes [Nor.] 2:41,47, 8. Wenzel [Licht.] 2:41,75, 9. Wörndl [NSR] 2:42,07, 10. Orlainsky [Rak.] 2:42,17, 11. Burger [NSR] 2:42,59, 12. Jakobsson [Švéd.] 2:42,70, 13. Gaspoz [Švýc.] 2:42,78, 14. P. Mahre [USA] 2:42,86, 15. Bernardi [It.] 2:42,89. — **26. Zeman 2:44,83.** Pacák ve druhém kole upadl a závod nedokončil. Z 86 účastníků bylo 60 hodnoceno.

Kombinace ve Val d'Isère (7. a 8. prosince): 1. P. Mahre 51,11, 2. S. Mahre [USA] 54,63, 3. Vion [Fr.] 57,04, 4. Gros [It.] 72,61, 5. Cyganov 73,64, 6. Patterson [USA] 78,76, 7. Fernandez-Ochoa [Šp.] 79,53, 8. Säfvenberg [Švéd.] 85,24, 9. Taylor 85,84, 10. Mill 99,42, 11. Farney [všichni USA] 115,20, 12. Guss [Austr.] 175,58, 13. Molin [Bel.] 239,10. Více závodníků kombinací nedokončilo.

Slalom 11. prosince v Madonně di Campiglio [výškový rozdíl 170 m, v prvním kole 62, ve druhém 65 branek]: 1. Stenmark 1:37,20 (49,35 a 47,85), 2. Križaj 1:37,59 (49,14 a 48,45), 3. Frommelt [Licht.] 1:38,74 (49,86 a 48,88), 4. Bernardi [It.] 1:38,76 (50,26 a 48,50), 5. Wenzel 1:38,79 (50,00 a 48,79), 6. Lüthy 1:39,01 (49,97 a 49,04), 7. Gruber 1:39,03, 8. Steiner [oba Rak.] 1:39,15, 9. S. Mahre [USA] 1:39,26, 10. Neureuther [NSR] 1:39,29, 11. Mally [It.] 1:39,42, 12. Strand [Švéd.] 1:39,59, 13. Enn [Rak.] 1:39,61, 14. Lüscher [Švýc.] 1:39,84, 15. Beck [NSR] 1:39,88. — Zeman ani Pacák závod nedokončili. Ze 113 startujících bylo jen 32 klasifikováno.

Obří slalom 12. prosince v Madonně di Campiglio (délka tratě 1600 m s výškovým rozdílem 450 m): 1. Stenmark 2:49,71 (1:23,25 a 1:26,46), 2. Lüthy 2:50,03 (1:22,43 a 1:27,60), 3. Križaj 2:50,86 (1:23,32 a 1:27,54), 4. Enn 2:51,42 (1:22,36 a 1:29,06), 5. Sörli [Nor.] 2:51,50

(1:22,70 a 1:28,80), 6. Lüscher 2:51,98 (1:23,75 a 1:28,23), 7. Strel 2:52,04, 8. Jäger [Rak.] 2:52,05, 9. Halsnes [Nor.] 2:52,59, 10. Nöckler [It.] 2:52,69, 11. Jakobsson 2:52,76, 12. S. Mahre 2:52,90, 13. Steiner 2:53,16, 14. Gros [It.] 2:53,21, 15. Gruber [Rak.] 2:53,28. — **17. Zeman 3:53,57.** Pacák závod nedokončil. Ze 115 sjezdařů bylo 75 klasifikováno.

Sjezd 16. prosince ve Val Gardènè (délka tratě 3615 m s výškovým rozdílem 839 m): 1. Müller [Švýc.] 2:03,49, 2. Haker 2:04,27, 3. Grissmann 2:04,39, 4. Spiess 2:04,58, 5. Klammer [Rak.] 2:05,06, 6. Walcher 2:05,34, 7. Read 2:05,51, 8. Gilhooly [oba Kan.] 2:05,82, 9. Anderson [USA] 2:05,87, 10. Säfvenberg 2:05,97, 11. Räber a Murray oba 2:06,00, 13. Dale [Nor.] 2:06,11, 14. Vestl 2:06,12, 15. Weirather 2:06,27. Startovalo 75 jezdců, všichni byli klasifikováni.

Kombinace (obří slalom 12. prosince v Madonně di Campiglio a sjezd 16. prosince ve Val Gardènè): 1. Lüscher 34,58 b., 2. Wenzel 35,40, 3. Steiner 43,32, 4.

P. Mahre 44,68, 5. Cyganov 61,25, 6. Fernandez-Ochoa 62,42, 7. Räber 87,39, 8. Hole [Holandsko] 101,07, 9. Mill [USA] 103,26, 10. Guss [Austr.] 126,97, 11. Gyspeerdit [Bel.] 182,01. Bylo klasifikováno jen 11. závodníků.

ZENY

Sjezd 5. prosince 1979 ve Val d'Isère (délka tratě 2276 m, výškový rozdíl 620 m): 1. Nadigová [Švýc.] 1:20,76, 2. Nelsonová [USA] 1:21,08, 3. Grahmová [Kan.] 1:21,98, 4. Preussová [USA] 1:22,44, 5. Moserová [Rak.] 1:22,54, 6. Wenzelová [Licht.] 1:22,64, 7. Šoltýsová (CSSR) 1:22,72, 8. C. Prölllová [Rak.] 1:22,82, 9. Flandersová [USA] 1:23,12, 10. Mittermaierová [NSR] 1:23,15, 11. Kránerová [Kan.] 1:23,22, 12. Gros-Gaudenierová [Fr.] 1:23,30, 13. Bischofbergerová [Švýc.] 1:23,32, 14. I. Eppliová [NSR] 1:23,35, 15. Klettlová [Kan.] 1:23,44. — Umístění dalších čs. reprezentantek: **53. Charvátová 1:27,84, 55. Vlčková 1:28,70.** Z 63 startujících bylo 56 klasifikováno.

Obří slalom 6. prosince ve Val d'Isère (výškový rozdíl tratě 340 m, v obou kolech 56 branek): 1. Nadigová 2:45,09 (1:32,72 a 1:12,37), 2. Pelenová [Fr.] 2:45,24 (1:33,94 a 1:12,30), 3. Hessová [Švýc.] 2:45,89 (1:33,16 a 1:12,69), 4. Kinshoferová [NSR] 2:46,29 (1:33,49 a 1:12,80), 5. Wenzelová 2:46,38 (1:33,34 a 1:13,04), 6. Moserová 2:46,59 (1:33,28 a 1:13,31), 7. Serratová [Fr.] 2:46,88, 8. Zimlová [It.] 2:47,02, 9. Konzettová [Licht.] 2:47,40, 10. Mösenlechnerová [NSR] 2:47,69, 11. Giordaniová [It.] 2:47,99, 12. Fleckensteinová [USA] a Kasererová [Rak.] obě 2:48,00, 14. I. Eppliová 2:48,08, 15. Quariová [It.] 2:48,51. — **25. Vlčková 2:51,15 (1:15,53 a 1:15,62), 35. Charvátová 2:53,15 (1:17,31 a 1:15,84), 48. Šoltýsová 2:56,70 (1:18,90 a 1:17,80).** Ze 101 účastnic 74 bylo klasifikováno.

Kombinace ve Val d'Isère (5. a 6. prosince): 1. Nadigová 0 b., 2. Wenzelová 24,01, 3. Moserová 24,05, 4. Pelenová 27,84, 5. Nelsonová 33,77, 6. Serratová 35,07, 7. I. Eppliová 38,60, 8. Fleckensteinová 55,62, 9. Fjelstadová [Nor.] 56,63, 10. Preussová 58,77, **11. Šoltýsová 66,85,**

Švýcarka Maria-Theres Nadigová vybojovala trojnásobný úspěch v zahajovacích závodech SP žen ve Val d'Isère. Vyhrála sjezd, obří slalom a kombinaci

Masový rozvoj lyžování hlavním zájmem

Třetí plenární zasedání výboru Svazu lyžování ČÚV ČSTV, které se konalo 24. listopadu v Praze, se zabývalo masovým rozvojem lyžování do roku 1990. Vždyt v současné době v ČSSR není snad jediné rodiny, v níž by nebyl alespoň jeden pár lyží. Téměř tři a půl miliónu čs. občanů se věnuje lyžování. Rok od roku stoupá počet těch, kteří využívají volného času k návštěvě horských oblastí, aby se osvěžili při tomto pěkném sportu a načerpali nové síly pro úspěšné plnění pracovních úkolů.

Předseda VSL ČÚV ČSTV Jiří Pilař ve svém referátu připomenul, že o rozvoji masového lyžování svědčí také skutečnost, že v ČSR od roku 1973 bylo založeno 73 nových lyžařských oddílů a počet členů organizovaných v oddílech za stejné období vzrostl o 9300. Ovšem nejmohutnější rozvoj je patrný na úseku neorganizované činnosti. V dalších letech 1980—1990 půjde o to, docílit, aby různými formami byl ovlivňován co největší počet lyžujících veřejnosti v intencích komplexního poslání tělesné výchovy a sportu a v ní i lyžování v socialistické společnosti. Jde o to, aby se podstatně zvýšilo procento organizovanosti v lyžařských oddílech TJ, dále pak zaměřit činnost svazu na úseku rozvoje především na kvalitu tělovýchovného procesu. Při stále stoupajícím masovém rozvoji je nutno dbát o kvalitu a účinnost výcvikových metod. Rozhodujícím činitelem při realizaci této zásady je prohloubení spolupráce s ROH, SSM, ministerstvem školství i odbory ZRTV zejména při školení cvičitelů a trenérů z jejich řad.

Nové lyžařské oddíly budou zakládány tam, kde jsou k tomu dobré podmínky, především v horských a podhorských oblastech. Činnost svazu bude organizována nejen na práci oddílů a jejich členů, ale především na neorganizované lyžaře. Bude pořádán stále větší počet masových lyžařských závodů a soutěží, jako je soutěž o odznak Lyžař ČSR, Spartakiádní vločka,

Pražská vločka a jiné veřejné závody. Perspektivním cílem VSL ČÚV ČSTV je dosáhnout rozšíření a zkvalitnění masových soutěží, vypracovat pro ně dlouhodobou koncepci a zavést jednotný systém masových lyžařských soutěží mládeže a pracujících. Je třeba pořádát tyto soutěže i ve městech, jakmile k nim jsou dobré sněhové podmínky.

K nejučinnějším formám masového rozvoje lyžování patří podstatně rozšíření lyžařské výuky pro širokou, neorganizovanou lyžařskou veřejnost. Té každoročně přibývá a věnuje se lyžování většinou bez jakékoli přípravy. Přitom lyžování patří ke sportům, vyžadujícím náročnou odbornou přípravu. Výuka neorganizované lyžařské veřejnosti a zejména mládeže a dětí podstatně přispívá ke zkvalitnění tělovýchovného procesu, k vyzbrojení zájemců o lyžování potřebnými technickými znalostmi, pohybovými dovednostmi a také nezbytnými teoretickými poznatky o pohybu v horském terénu a nebezpečí na horách. Lyžařská výuka veřejnosti je významným příspěvkem k masovému rozvoji lyžování na vyšší kvalitativní úrovni i účinným prostředkem ke snížení úrazovosti.

V roce 1972 svaz ve spolupráci s Ústředním ústavem tělesné kultury (ÚÚTK) v Praze začal zřizovat první veřejné lyžařské školy (VLŠ). Po stabilizaci prvních stálých škol ÚÚTK v několika krkonošských střediscích byly ustavovány VLŠ velkými lyžař-

skými oddíly TJ, jakož i okresními svazy. V loňské sezóně jich bylo v činnosti již 78. Předpokládá se, že do roku 1985 bude jejich počet rozšířen na 120—130 a do roku 1990 se jejich počet ustálí asi na 150 škol. Při předpokládaném růstu roční kapacity VLŠ na 300 žáků, projde každou sezónou odborným výcvikem ve VLŠ asi 42 000 žáků. Očekává se také zvýšení výukové kapacity v zotavovacích ROH a podnikových rekreačních zařízeních. VSL ČÚV ČSTV vytváří tedy všechny předpoklady pro další úspěšný rozvoj masového lyžování.

Potvrdila to i bohatá diskuse. O obětavé práci cvičitelů, prohloubení lyžařské výuky a plánech rozvoje v sedmé a osmé zářijové hovořil předseda komise základního lyžování a masového rozvoje VSL ČÚV ČSTV s. I. Houdek. Se zkušenostmi ze zdařilé soutěže mládeže Pražská vločka a úspěšné spolupráci Svazu lyžování MV ČSTV s Pražskou odborovou radou seznámil účastníky plenárního zasedání s. ing. Palička. Zajímavý byl příspěvek delegátů středočeského krajského svazu s. H. Setničkové o masovém rozvoji lyžování v tomto kraji, který při nedostatku sněhu nemá vhodné podmínky pro lyžování. Přesto se může pochlubit bohatou činností zejména na úseku mládeže, Pohár lyžařské mládeže Středočeského kraje se stal oblíbenou soutěží. S přehlednou bilancí mistrovství a přeborů ČSR, jakož i závodů o Český pohár, novým soutěžním řádem pro druhé stabilizační období 1980—1984 a novými směrnicemi pro závodění mládeže seznámil delegáty předseda STK s. dr. M. Jedlička, CSc. Hodně se hovořilo o nedostatku kvalitní lyžařské výzbroje a výstroje, zejména běžek. Místopředseda ČÚV ČSTV s. Miroslav Krumer poděkoval činovníkům za obětavou práci pro masový rozvoj lyžování. Ocenil dobré výsledky jejich práce a povzbudil je do další, ještě náročnější činnosti.

Úspěch Hanni Wenzelové

Ve slalomu FIS ve švýcarském Sörenbergu zvítězila Hanni Wenzelová (Lichtenštejnsko) v čase 100,01 (49,64 a 50,17) před Švýčarkou Hessovou 100,48 (49,71 a 50,77) a Petrou Wenzelovou (Licht.) 101,21 (50,00 a 51,13). Další pořadí: 4. Eberleová (Rak.) 101,45, 5. Glurová (Švýc.) 101,91, 6. Baderová (NSR) 102,79.

Předplatné lyžařství 1980

Nezapomeňte si zajistit zaslání nového ročníku Lyžařství 1980. Můžete tak učinit objednávkou na redakci Lyžařství, Klimentská 1, 115 88 Praha 1. Celoroční předplatné je 38 Kčs.

12. Wieslerová (NSR) 68,17, 13. Haasero-
vá (Rak.) 71,04, 14. C. Prölllová 71,21, 15.
Grahamová 78,84. — 22. Vlčková 101,21.
24. Charvátová 102,68.

**Obří slalom 8. prosince v Limone Pie-
monte** (délka tratě 1200 m s výškovým
rozdílem 319 m): 1. Wenzelová 2:23,19
[1:10,65 a 1:12,54], 2. Hessová 2:24,42
[1:11,63 a 1:12,79], 3. Serratová 2:25,14
[1:12,23 a 1:12,91], 4. Sacklová (Rak.)
2:25,76 [1:12,70 a 1:13,06], 5. Pelenová
2:25,94 [1:12,56 a 1:13,38], 6. Giordani-
ová 2:25,94 [1:12,56 a 1:13,38], 7. I. Ep-
pleová 2:25,97, 8. Macchiová (It.) 2:26,49
9. Moserová 2:27,10, 10. Mösenlechner-
ová 2:27,10, 11. Quariová 2:27,23, 12. Zi-
niová 2:27,57, 13. Bielerová (NSR) 2:28,15,
14. Laurencová (Fr.) 2:28,27, 15. M. Ep-
pleová (NSR) 2:28,34. Bylo klasifiková-
no 59 závodnic.

Sjezd 14. prosince v Piancavallo (dél-
ka tratě 2820 m s výškovým rozdílem
565 m): 1. Nadigová 1:41,29, 2. Moserová
1:41,48, 3. Soltýsová 1:41,66, 4. Baderová
(NSR) 1:41,89, 5. Wenzelová 1:42,41, 6.
I. Eppleová 1:42,42, 7. Grahamová 1:42,45,
8. Mittermaierová 1:43,50, 9. Dirrenová
(Švýc.) 1:43,68, 10. Haaserová (Rak.)
1:43,75, 11. Zechmeisterová (NSR) 1:43,96
12. Nelsonová 1:43,99, 13. Bischofberge-
rová 1:44,08, 14. Fjelstadová (Nor.)
1:44,16, 15. C. Prölllová 1:44,28. Z 63 star-
tujících bylo 57 klasifikováno.

Kombinace (obří slalom v Limone Pie-
monte 8. prosince a sjezd 14. prosince
v Piancavallo): 1. Wenzelová 8,57 b.,
2. Moserová 20,88, 3. I. Eppleová 23,65,

4. Serratová 44,00, 5. Fjelstadová 56,71,
6. Soltýsová 59,94, 7. Haaserová 65,23,
8. Kreinerová 63,95, 9. Wieslerová 65,23,
10. Quittetová (Fr.) 72,32, 11. Eberleová
(Rak.) 76,82, 12. Grahamová 78,75, 13.
C. Prölllová 96,35, 14. Ehratová (Švýc.)
103,88, 15. Capriová (Fr.) 105,15. Bylo
klasifikováno 17 závodnic.

Slalom 15. prosince v Piancavallo (výš-
kový rozdíl 165 m, v obou kolech 60
branek): 1. Moserová 1:57,04 (57,85 a
59,19), 2. Pelenová 1:57,31 (58,20 a 59,11),
3. Giordaniová 1:57,45 (57,38 a 1:00,07),
4. Wenzelová 1:57,67 (58,16 a 59,51), 5.
Eberleová 1:58,23 (58,78 a 59,45), 6. Mac-
chiová (It.) 1:58,38 (58,70 a 59,68), 7.
Sölknerová (Rak.) 1:58,64, 8. Mösenlech-
nerová 1:59,07, 9. Bielerová 1:59,18, 10.
Serratová 1:59,21, 11. Ziniová 1:59,21, 12.
Gattaová (It.) 1:59,51, 13. Laurencová
(Fr.) 2:00,43, 14. Wieslerová 2:00,49, 15.
Zechmeisterová 2:00,55. — 17. Charvát-
ová 2:01,07. Vlčková závod nedokončila.
Z 86 závodnic jen 28 bylo klasifikováno.

Sjezd 19. prosince v Zell am See (dél-
ka tratě 2320 m s výškovým rozdílem
620 m): 1. Nadigová 1:30,56, 2. Soltýsová
1:31,06, 3. Moserová 1:31,11, 4. Nelson-
ová 1:31,44, 5. I. Eppleová 1:31,74, 6. Mit-
termaierová 1:32,04, 7. Wenzelová 1:32,16,
8. Preussová 1:32,23, 9. Bischofbergerová
1:32,40, 10. Grahamová 1:32,41, 11. De
Agostiniová (Švýc.) 1:32,47, 12. Ellmer-
ová (Rak.) 1:33,08, 13. Flandersová 1:33,22,
14. Baderová 1:33,30, 15. Puschmannová
(Rak.) 1:33,48. 38. Charvátová 1:36,72,
41. Vlčková 1:37,95. Z 59 startujících by-
lo 48. klasifikováno. —tr—

Na lyžích bezpečněji

Uveřejňujeme druhou část tohoto článku, který by měl být významnou pomocí všem lyžařům.

Správná montáž bezpečnostního vázání není — přes to, že kupující má k dispozici velmi podrobné návody, které obdrží se zakoupeným vázáním a jejichž text je zpravidla konzultován s komisí materiálu VSL ÚV ČSTV a s dalšími odborníky — nikterak snadnou záležitostí. Je totiž nutné znát jak vlastnosti vázání, tak i vlastnosti a stavbu lyží a mít i určitou představu o vlastnostech lyžařských bot, ke kterým se vázání montuje. Že je nezbytné i určité dílenské vybavení, pokládáme za samozřejmé. Není bez zajímavosti, že IAS doporučuje spolkovému ministerstvu práce (NSR) zavedení nového učebního oboru — montér sportovního vybavení.

V současné době je montáž vázání navíc komplikována ještě přechodem na nový způsob značení lyží a lyžařských bot. Na lyžích i botách se zavádí označení, tzv. „montážní bod“, které se mají navzájem krýt. Některé výrobky ale toto značení dosud postrádají, takže může dojít celkem k pěti variantám:

1. Lyže bez značení, boty bez značení. V tomto případě se montuje podle doporučení výrobce bezpečnostního vázání.
2. Lyže jsou opatřeny značkou pro polohu špičky boty. Boty jsou buď bez označení nebo s označením montážního bodu. Montuje se špička boty na označené místo lyže.
3. Lyže jsou bez označení, boty mají označení montážního bodu. Montuje se buď podle doporučení výrobce vázání, nebo se zjistí střed lyže (rozpulením naměřené kolmé délky) a od středu lyže směrem k patě se odečte:
 - u slalomových a sjezdových lyží délky přes 170 cm 150 mm
 - u krátkých lyží pro dospělé (Kurzski, Compactski) 150 mm
 - u „dorosteneckých“ lyží mezi 150—170 cm 125 mm
 - u dětských lyží mezi 100—140 cm 110 mm
4. Lyže mají označení montážního bodu, boty jsou bez označení. Změříme délku podrážky bot, rozpůlíme a montujeme k montážnímu bodu lyže.
5. Lyže i boty s označením montážního bodu. Jde o optimální případ. Vázání montujeme tak, aby se značky na lyži i botě kryly.

Nastavení bezpečnostního vázání se provádí vždy podle tabulky vypínacích sil [tj. např. tabulka IAS, tabulky v návodu vázání atd.] podle změřeného průměru hlavy holenní kosti. Doporučujeme zkontrolovat nastavení na zkušebním přístroji!

Montáž a nastavení vázání, včetně montáže brzdy lyže, má řadu „choulostivých“ míst. Pro všechny, kteří se rozhodli montovat vázání sami, máme několik dobrých rad, z nichž každá je ověřena praxí.

Nesprávné seřízení opěrky boty na bezpečnostní špičce. Mezi podrážkou boty a kluznou podložkou musí zůstat mezera nejméně 0,5 mm, jinak dochází k nekontrolovatelnému zvýšení vypínací síly.

Nesprávné seřízení držáku podrážky patního vázání (systém step in). Patní automaty, které nemají automaticky seřizovatelný držák podrážky, musíme vždy kontrolovat, jestli mezi držákem a podrážkou, nebo mezi podrážkou a základní deskou) zůstala vůle. Jsou možné dvě chyby:

- a) příliš přitažený držák podrážky značně ztíží zavírání a otevírání vázání
- b) příliš velká vůle zhoršuje kontakt s lyžemi a jejich ovládání.

Nesprávné nastavení předpětí (přítlaku). Příliš velké předpětí zhoršuje stranovou elasticitu bezpečnostní špičky. Nízko nastavené předpětí znamená zhoršení styku boty a vázání.

Nakřivo namontované vázání. Nakřivo namontovaná bezpečnostní špička nebo pata vede k nestejným vypínacím silám nalevo a napravo. Kromě toho dochází k chybnému postavení nohou a tedy i k chybnému vedení lyží.

Kluzná podložka. Konstantní vypínací síla je přímo závislá na stavu kluzné podložky, která snižuje tření mezi

botou a lyží. Zjistíme-li, že je podložka poškozená, odřená nebo namontovaná na nesprávném místě, musíme ji vyměnit. Lyžařské boty vyráběné v souladu s normou DIN 7880 nebo S 4035—4036 mají vymezenou kluznou oblast pro styk s kluznou podložkou. Proto je nutné montovat kluznou podložku tak, aby odpovídala vymezené oblasti lyžařské boty.

Nedostatečná údržba. Působením posypových solí, vlhkosti, ledu a sněhu se z vázání časem vyplaví mazací tuk, který je pro spolehlivou funkci vázání nezbytný. Bezvadnou funkci vázání po dlouhou dobu zajistíme jedině systematickou péčí a údržbou. Pro ošetřování vázání se doporučují speciální spraje, které dodávají výrobci vázání. Tyto spraje obsahují konzervační tuk rozpuštěný v nosném mediu.

Vliv brzdy lyže. Musíme zkusit vhodnost brzdy lyže vždy s botou. Jestliže je bota správně přizpůsobena brzdě, je nárůst vypínací síly nízký a tedy zanedbatelný. Máme-li k dispozici testovací přístroj, změříme vypínací sílu špičky s brzdou lyže. Poté měření zopakujeme a přidržujeme přitom křídélka brzdy nadvednutá (tím eliminujeme tlak pružiny brzdy na podrážku boty). Rozdíl obou měření by neměl být více než deset procent. Je-li rozdíl větší, není brzda vhodná pro tuto konkrétní sestavu a musíme ji demontovat.

Lyžařské boty. U běžně používaných systémů bezpečnostních vázání může lyžařská bota značně ovlivnit přesnost vypínání. Bota, která neodpovídá normě (tj. DIN 7880 nebo S 4035—6), nebo která má měkkou, snadno deformovatelnou podrážku, může prakticky znemožnit přesné nastavení vázání.

Montujeme-li lyžařské vybavení, které se již používalo, musíme zejména sledovat, zda

- podrážka lyžařské boty odpovídá normě,
- na špičce a patě boty nejsou rýhy, zářezy, zvlnění, ostré hrany a jiná poškození a kluzné plošky na spodní straně podrážky jsou nepoškozené,
- podrážka se neprohýbá a nedeformuje,
- vázání nemá znatelné vnější poškození (prasklý kryt nebo základní deska, poškozené držáky podrážek a jejich funkční prvky, prohýbané otevírací páky a zavírací prvky, chybějící nebo opotřebované kluzné podložky,
- vázání jeví známky opotřebení (vyběhaná vedení, ložiska nebo čepy kloubů, chybějící, uvolněné nebo ulomené upevňovací šrouby, zřetelné odření plastu nebo kovu, znatelný zlom pružiny),
- vázání nejsou zkorodovaná nebo znečištěná (např. rez, odlupování povrchové ochranné vrstvy, chybějící mazivo, viditelná vrstva soli, prachu či jiných nečistot),
- každá lyže musí být vybavena upínacím zařízením (brzda nebo řemen),
- řemen nesmí být nařiznutý nebo natržený a závěr nesmí být poškozen,
- brzda nesmí mít poškozená, zlomená nebo zohýbaná křídélka nebo brzděné plochy.

Zjistíme-li, že vázání je starší pěti let, musíme počítat s velmi vysokým stupněm opotřebení. Prakticky je možno říci, že taková vázání již nejsou schopna spolehlivé funkce. Pokud se přece rozhodneme je montovat, musíme je v každém případě přezkoušet na zkušebním přístroji, přičemž musíme zjistit, zda je možné ještě zaručit jejich plnou bezpečnostní funkci.

Závodní vázání. Prakticky bez výjimky používají všichni výrobci zesílené pružiny. Pro představu — rozsah patního vázání Rotamat FD je v nezádovněm provedení cca

500—1400 N, zatímco totéž vázání v závodním provedení má rozsah nastavení 750—2100 N (při stupni 1 750 N, při stupni 2—1200 N, při stupni 3—1650 N, při stupni 4—2100 N). Musí být vyznačeno v návodu či na obalu.

Až na vzácné výjimky je zbytečné dotahovat vázání „na doraz“ — pro trénink, ale většinou i pro závod vyhoví nastavení podle tabulky. Musíme ovšem dbát na nastavení správné hodnoty přitlačné síly (předpětí). Bezpečnostní špička je možno — i při nastavení nejvyšší hodnoty vypínací síly — volně odtlačit do strany. Po uvolnění tlaku se bota pružně vrací do středu lyže. U vázání Rotamat FD vždy kontrolujeme, jestli bota nevhodným tvarem podpatku nevytlačuje vypínací pružinu vázání do strany, případně podle potřeby podpatky přibrousíme.

Je povinností každého trenéra či cvičitele, aby před tréninkem nebo závodem zkontroloval výzbroj svých svěřenců. Součástí této kontroly musí být i kontrola bezpečnostního vázání. Z praxe známe případy, kdy závodník „odstartoval“, ale lyže zůstaly na startovní plošince, nebo kdy bezpečnostní špička, poškozená nesprávným zacházením, „odešla“ v prvním oblouku. Nemůžeme se spolehat na náhodu nebo na štěstí — to přeje jen těm, kteří splnili své povinnosti.

Údržba bezpečnostního vázání je nezbytná, zejména připravujeme-li lyže volně na střeše vozu nebo autobusu, kde dochází k znečištění slanou vodou. Při údržbě se řídíme doporučením výrobce. To nejmenší, co můžeme pro své vázání udělat, je promazání vhodným tukem před a po sezóně. Upozorňujeme zde ještě na jedno — často opomíjené nebezpečí. Při broušení hran nebo skluznice nebo při tréninku na svazích s umělou hmotou se do vázání mohou dostat piliny nebo hobliny a zablokovat je.

Závěr. Ukázali jsme si, že jedině vhodně vybrané, správně namontované, přesně nastavené a dobře udržované vázání může beze zbytku plnit svou hlavní funkci — chránit lyžaře před úrazem. Výrobci bezpečnostních vázání vynalázejí nemalé úsilí, aby jejich výrobky představovaly současnou světovou špičku. Česká státní pojišťovna věnovala značné prostředky na zřízení a chod středisek bezpečnostního servisu pro nastavování bezpečnostního lyžařského vázání. Zaslouží, abychom jim veřejně poděkovali. Záleží však na každém trenéru, cvičiteli, a možno říci na každém z početné rodiny lyžařů, aby se vynaložená námaha a prostředky společnosti vrátili ve snížení počtu lyžařských úrazů.

Směrnice IAS 80 zaručuje, že u lyžařů začátečnicků (cílová skupina „L“) a středně pokročilých (cílová skupina „A“) nedojde při nastavování bezpečnostního vázání k překročení individuální meze pevnosti kostí.

Stupeň nastavení vázání se zjišťuje takto:

1. Průměr hlavičky holenní kosti změříme posuvným měřítkem bezprostředně nad hlavicí lýtkové kosti. Měříme vsedě, koleno je ohnuto do pravého úhlu, měřítko je ve vodorovné poloze. **Měkké části tkání se stlačí až na dotek s kostí;** poté se odečte průměr hlavičky holenní kosti v milimetrech.

Z tabulky odečteme stupeň nastavení.

(Až budou všechny servisy vybaveny novými posuvnými měřítky, které jsou přímo cejchovány ve stupních nastavení, nebude nutno používat tabulku.)

2. Takto zjištěný stupeň nastavení platí pro středně pokročilé lyžaře (cílová skupina „A“). Pro ostatní cílové skupiny zavádíme následující korekce:

Dospělí:

Cílová skupina „L“ (začátečníci, pomalu jezdící lyžaři) odečteme 1
Cílová skupina „S“ (sportovně jezdící, rychlí lyžaři) přičteme 1

Děti a mladiství do 16 let:

Cílová skupina „L“ odečteme 0,5
Cílová skupina „S“ přičteme 0,5

3. Údaje tabulek pro dospělé platí v rozmezí 18 až 50 let. Pro jiné stáří zavádíme další korekce:
16 až 18 let odečteme 0,5
50 až 60 let odečteme 0,5
přes 60 let odečteme 1

Příklad:

Začátečnice, 17 let, změřený průměr hlavičky holenní kosti 90 mm. Odpovídající stupeň nastavení odečteme v tabulce (tabulka pro ženy do 50 let):

- nejbližší tabelovaný průměr 89 mm, zaokrouhleno 5
- začátečnice, tj. cíl. skupina „L“, korekce podle 2) -1
- korekce na věk 17 let podle 3) -0,5

Stupeň nastavení 3,5

U vázání, která jsou cejchována podle jednotné nastavovací stupnice IAS (tj. vázání z dovozu od r. 1978), použijeme přímo zjištěný stupeň nastavení. Vázání dovezená před r. 1978 nebo vázání tuzemské výroby nastavíme tak, že z tabulky zpětně nalezneme **vypínací sílu** (v našem případě pro vypínací sílu na špičce boty je to 13 daN) a dále pak z návodu nastavovaného vázání nalezneme dílek, který této hodnotě odpovídá. Pomatujeme přitom, že:

1 daN (dekaNewton) = 10 N = přibližně 1 kp (kilopond).

Výše popsaný způsob je velmi složitý, ale proveditelný. Zároveň ale upozorňuje na nutnost doplnit co nejdříve ČSN 941820 Lyžařská vázání, která je právě v čl. 80 — Vypínací síly pro pojistné uvolnění z vázání již zastaralá.

Ing. JAN SEIDL

Literatura: 1. Lyžařství 1978, č. 2, str. 10, 2. Lyžařství 1978, č. 1, str. 12, 3. EUROSPORT und FREIZEITMODE, 1979, č. 7, str. 1146, 4. Skisicherheitsbindungen für Erwachsene - Anforderungen und Prüfung. IAS Richtlinie Nr. 100 - Anhang, Februar 1974, 5. EUROSPORT und FREIZEITMODE, 1976, č. 8, str. 1108, 6. EUROSPORT und FREIZEITMODE, 1979, č. 9, str. 1681, 7. Lyžařství 1979, č. 5, str. 15, 8. EUROSPORT und FREIZEITMODE, 1979, č. 8, str. 1242 a dále firemní materiály, návody k použití a montážní návody Koh-i-noor Bilovec, Lověna Praha, Filmový průmysl Praha, Gertsch, Marker, Salomon, Tyrolia a Ess.

Směrnice IAS 80 pro bezpečnostní vázání

Průměr hlavičky holenní kosti v mm	Stupeň nastavení (současně točivý moment v daNm)	Vypínací síla na špičce boty v daN	Kolmá síla nahoru na konci podpatku v daN	Ohybový moment v daNm
Děti a mladiství do 16 let:				
58	1	5	20	4
65	1,5	7	25	5
71	2	9	35	7
75	2,5	10	40	9
80	3	12	45	11
83	3,5	13	50	13
87	4	15	55	15
90	4,5	16	65	17
92 a větší	5	18	70	20
Ženy do 50 let:				
71	3	12	45	11
76	3,5	13	50	13
81	4	15	55	15
85	4,5	16	65	17
89	5	18	70	20
92	5,5	19	75	22
96 a větší	6	20	80	24
Muži do 50 let:				
74	4	15	55	15
78	4,5	16	65	17
81	5	18	70	20
84	5,5	19	75	22
87	6	20	80	24
90	6,5	21	85	26
93	7	23	90	28
95	7,5	24	95	31
98	8	25	105	33
100	8,5	26	110	35
102 a větší	9	27	115	38
	9,5	28	120	40
	10	29	125	43

Co je trikové lyžování

Ve čtvrté části informačního článku o trikovém lyžování přinášíme poznámky o jízdě v boulich a uměleckých skocích. Měla by přispět k ucelené představě o trikovém lyžování.

JÍZDA V BOULÍCH, HOT-DOG

V Evropě je tato část trikového lyžování nazývána hot-dog, v Americe mogul skiing. V Americe výraz hot-dog je používán pro všechny tři disciplíny trikového lyžování.

Jízda v boulich má největší podobnost s tradiční jízdou na lyžích. Každý lyžař se při běžném lyžování setkává na sjezdových tratích s různě velikými boulemi, se kterými se musí nějak vyrovnat. Při závodech v Evropě klade sbor rozhodčích důraz na jistotu a kontrolovanou jízdu. Rychlost jízdy je také kritériem, ale stojí až na druhém místě. Závodníci mají jet v těžkém terénu čistě technicky s předváděním perfektní, vyrovnané jízdy. Dodatečně je jízda v boulich kombinována s elementy dalších disciplín — skoky. Boule, která tvoří přírodný můstek, může být využita pro odraz u skoků vzpřímených (roznožka, Daffy, helikoptéra). Čím více jsou skoky kontrolované, s perfektním doskokem, tím větší je hodnocení. Salto vpřed nebo vzad je zakázáno pro svou nebezpečnost. Závodníci mají svůj způsob jízdy podřídit terénu, rytmicky a podle situace korigovat svoji jízdu. Jízda musí být neustále jistá. Má být stále po spádnicí, sjezd šikmo se má vyloučit.

Svah pro jízdu v boulich je velice příkrý, ideální sklon je 28—38 stupňů, výškový rozdíl 130—200 metrů a od startu do cíle jsou extrémně velké boule. Popisovaná jízda v boulich není pouze pro závodníky, ale pro každého, koho tato jízda zajímá.

Každý, kdo chce s jízdou v boulich se závodním zaměřením začínat, musí dodržet důležité základní pravidlo: pokud není k dispozici uzavřený, vyhrazený svah, musíme si najít alespoň svah, kde jezdí málo lidí, kde tedy nikoho neohrožujeme. Po celou dobu jízdy musí jezdec vidět celou plochu svahu. Neskákejte na žádné bouli nebo hraně, pokud nevidíte na doskok.

UMĚLECKÉ SKOKY

V každém závodě trikových lyžařů jsou skoky velkým zážitkem. Diváci mohou vidět skoky nejrůznější obtížnosti. Každý skokan musí při závodě předvést tři různé druhy skoků. Druh a řazení skoků se uvede před závodem. Je možno předvádět skoky jednoduché, po jejich dokonalem zvládnutí možno nacvičovat skoky složitější. Obtížnější skoky přináší s sebou značné riziko a není možno je provádět na sněhu bez speciální přípravy. V současné době nejrozšířenější metoda je nácvič skoků na můstku s umělou hmotou, jehož doskok končí ve vodě. Pokud není takové zařízení k dispozici, musíme využívat pro nácvič trampolín, péro- vých můstků a dřevěných můstků. Velice dobrý nácvič je odrazem ze skokanského prkna do bazénu. V žádném případě neskákejte na sněhových můstcích dřívě, než vyzkoušíte nacvičovaný skok při speciálním tréninku.

V současné době nejsou ještě stanovena pevná pravidla pro stavbu jednotlivých můstků. Můstek se staví podle druhu skoků, které se na nich mají skákat. Při uměleckých skocích se rozlišují tři druhy můstků:

- můstek pro vzpřímené skoky
- můstek pro salta vpřed
- můstek pro salta vzad.

U všech tří typů můstků musí být nájezdová stopa bez nerovností a sklon má být naprosto pravidelný. Na jednotlivých nákresech (ob-

lehce a pravidelně k odrazové hraně. Skokan je dlouho „vynášen nahoru“, let je dlouhý a celkem plochý.

Můstek pro salta vpřed — pohyb salto může skokan dosáhnout tehdy, když má dostatečnou výšku. Z toho důvodu musí být stoupání z nájezdu k odrazové hraně velice prudké. Stoupání k odrazové hraně můstku není pravidelné, ale v konci je velmi silně vystupňované. Skokan dosáhne potřebnou výšku letu, ale skok je krátký. Doskok musí být bezpodmínečně na skloněném svahu.

Můstek pro salta vzad — při saltu vzad musí být splněna kritéria platná pro oba typy předchozích můstků. Skok musí mít dostatečnou výšku, ale dráha letu nesmí být tak krátká jako u salta vpřed. Proto je třeba, aby přechod z nájezdu na odrazovou hranu byl plynulejší.

Důležité pro všechny můstky:

- přechod z nájezdu na hranu musí být rovný a v podstatě pravidelný
- pokud neovládáte skoky úplně jistě, musí být svah s můstkem preparován a orientován tak, že doskok je do hlubokého, měkkého sněhu.

Vzpřímené skoky

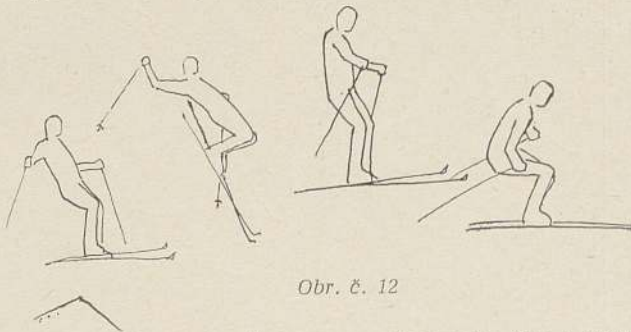
Roznožka — je možno skákat na každé bouli, délka lyží nehraje roli.

Popis: po odrazu roznožíme nohy, které jsou napjaté, paže jsou v upažení.

Nácvič: — na trampolíně, — skokanské prkno do vody, — na sněhu z mírného nájezdu, postupně prodlužujeme nájezd.

Důležité: velikou pozornost věnujeme držení hlavy, díváme se dopředu ne dolů. — Při dopadu musí být těžiště nad středem lyží.

Skok s pokrčením nohou a přiblížením patek lyží k zádům „Škrabka na záda“ — s dlouhými lyžemi vypadá elegantněji, s krátkými lyžemi je skok snazší (obrázek 12).

Obr. č. 12

Popis: lyže i nohy zůstanou po celou dobu letu u sebe. Špičky lyží ukazují k zemi, patky lyží dosahují těsně k zádům. Po odrazu na můstku jde trup trochu zpět, berce ohneme v kolennou dozadu. Paže jsou napjaté do stran, udržují rovnováhu. Těsně před doskokem přenášíme trup vpřed, nohy napínáme.

Nácvič: — trampolína, — skokanské prkno do vody (zkoušíme zůstat v letové pozici co nejdéle), — seskakujeme z nějaké vyvýšené polohy (schody, ohrada apod.) a zkoušíme zaujmout polohu, potřebnou pro skok na sněhu

— sněh — můstek pro přímé skoky, mírný nájezd — rychle zaujmeme polohu „škrabky na zádech“ a vrátíme se do normální doskokové polohy,

— stupňujeme nájezd a zůstáváme déle v určené poloze.

Skok s pokrčením nohou a přiblížením překřížených patek lyží k zádům

„Žádová škrabka s překřížením“ — skok je podobný předcházejícímu, rozdíl je v tom, že špičky lyží ukazují šikmo do stran, patky lyží jsou překříženy (obrázek 13).

Nácvič: stejný jako u předcházejícího skoku.

Důležité: hlava a trup se při skoku tlačí vzad. (Pokračování)

Obr. č. 13

JOSEF TREML

rázek 11) je bod A hrana odrazu, bod B přechod od nájezdu k můstku, bod C doskok.

Můstek pro vzpřímené skoky — z nájezdu se zvedá jen

NEZAPOMEŇTE NA ZDOKONALOVÁNÍ TECHNIKY BĚHU

Odpovídající sportovní výkonnosti v běhu na lyžích (stejně jako v ostatních vytrvalostních disciplínách) je možno dosáhnout jedině tehdy, budou-li získané předpoklady výkonnosti účelně využity v průběhu a po celou dobu trvání pohybové činnosti. Prakticky to znamená, že úroveň a účelnost techniky běhu rozhoduje o využití získaných předpokladů.

Při posuzování sportovní techniky se hovoří o její racionálnosti — tzn. vydávání takového úsilí, kolik je v daný okamžik pro plnění i celkového cíle potřeba, **efektivitě** — tj. využití pohybového potenciálu, existuje závislost mezi dokonalostí techniky a velikostí vydávaného úsilí na jednotku sportovního výkonu, **ekonomičnosti** — tím je chápáno, jak hospodárně byl pohyb proveden z hlediska energetického zabezpečení.

Vedle toho je důležitým kritériem její **stabilita**, kterou můžeme chápat jako stálost pohybových dovedností vůči změnám vnitřního i vnějšího prostředí. Příslušný rozsah změn je potom nazýván **variabilitou techniky**.

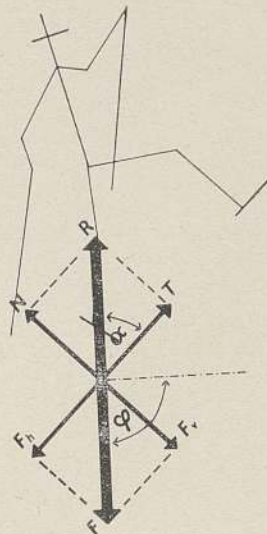
Z uvedeného je možno konstatovat, že běh na lyžích by měl být prováděn

„ekonomicky“ z hlediska energetického zabezpečování, ale i po stránce technického provádění. Ekonomizace energetického zabezpečování je výsledkem dlouhodobě plánované přípravy i když trénink na lyžích na sněhu má nezastupitelný a naprosto završující význam v tom, že analyticky získané předpoklady skládá v novou kvalitu. Jde nejen o připravenost a úroveň jednotlivých systémů a orgánů, ale o jejich sladěnost, která se v důsledku opakovaných podnětů přetváří ve specifickou schopnost výkonu v dané specializaci.

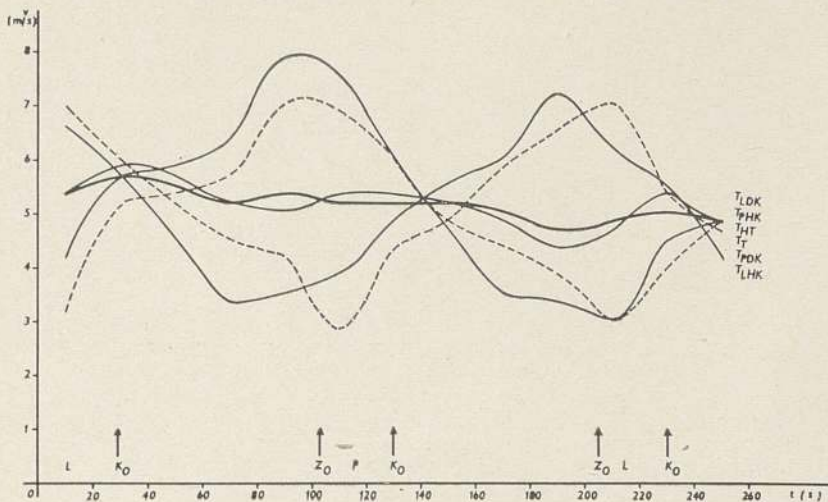
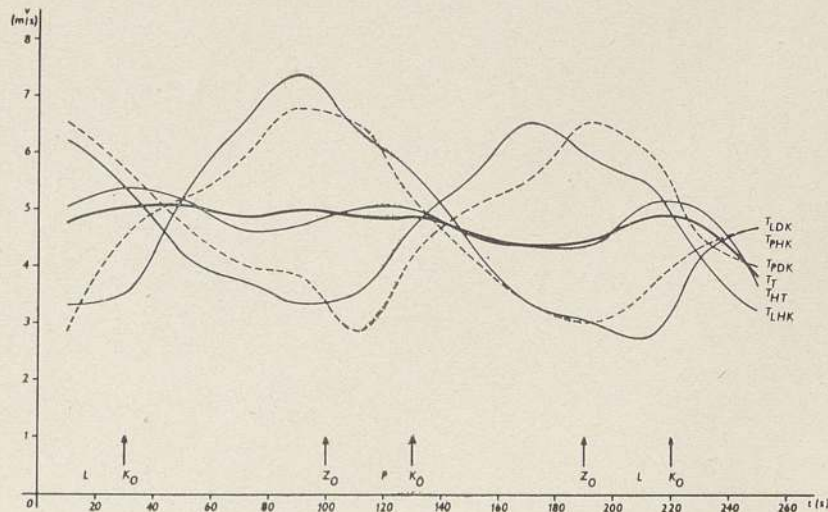
„Ekonomizace“ techniky je především výsledkem nácviu a zdokonalování jednotlivých prvků pohybové struktury běhu střídavého (a později i dalších způsobů běhu) a celých pohybových cyklů v závislosti na kvalitě sněhu a stopy, profilu tratě a délce trvání činnosti.

Proto je potřeba ke zdokonalování techniky přistupovat diferencovaně a věnovat jí velkou pozornost všude tam, kde je to potřeba. Nácviu a zdokonalování techniky běhu na lyžích není jen záležitostí „pilování“ na kolečku, ale zvláště u mládeže výsled-

kem lyžařské všestrannosti. Nemá v podstatě žádný smysl „honit“ někoho a vynakládat jakékoliv úsilí na dosažení vysoké sportovní výkonnosti tam, kde se nedaří účelně využívat získané předpoklady v energeticky a technicky sladěný výkon.

Obr. 3. Skutečnost, že technika nejlepší i přes rozdílné tělesné i funkční předpoklady je velmi blízká a v podstatě jednoduší, ukazuje obr. 4, na kterém jsou znázorněny rychlosti dílčích těžišť a těžiště těla u Berana (BE), Lundbäckova (LU), Myrma (MY), Lessera (LE), Nerlanda (NE), Šimona (ŠI) a Bělajeva (BĚ). Ostatní popis je stejný jako u obr. 1 a 2. Údaje A a B jsou průměrné hodnoty celé skupiny v jednom a druhém kroku.

Obr. 1 a 2. Rychlost těžišť u běhu střídavého. Na obr. 1 J. Beran, na obr. 2 M. Myrma. Legenda: TLDK — těžiště levé dolní končetiny, TPHK — těžiště pravé horní končetiny, TPDK — těžiště pravé dolní končetiny, TT — těžiště těla, THT — těžiště hlavy a trupu, TLHK — těžiště levé horní končetiny. L — levá noha, KO — konec odrazu, ZO — začátek odrazu, P — pravá noha.

Nácviu techniky běhu a její zdokonalování by mělo být nedílnou součástí celé přípravy a závodění. Nejdůležitější je však rozježdění a trénink na prvním sněhu. Z didaktického hlediska je potřeba splnit základní předpoklady:

— přípravu stopy a lyží — toto je skutečně velmi důležité zvláště v počátku nácviu (to znamená prakticky znova každý rok) a u začátečníků,

— vytvořit správnou představu o technice u sportovce i u trenéra — velmi pomůže správná ukázka, kinogram, videozáznam, film ap.,

— docílit zájem — ten se samozřejmě předpokládá, přesto je však důležité přesvědčit svěřence, že z hlediska jak aktuální výkonnosti, tak především z hlediska celkových perspektiv je v současné době rozhodující věnovat pozornost technice i na úkor kilometrů.

Pohyb běžce na lyžích je tím ekonomičtější a hospodárnější, čím je rovnoměrnější. Zachycení této skutečnosti představuje pohyb těžiště těla běžce. Na obrázcích je zachycen průběh rychlosti dílčích těžišť a těžiště těla v průběhu pohybového cyklu běhu dvoustridového.

Je zřejmé, že těžiště těla se pohybuje střídavě se zrychlením a střídavě se zpomalením — se zrychlením v

průběhu odrazu, se zpomalením po jeho skončení a v průběhu skluzu. Z toho jednoznačně vyplývají požadavky na řešení hlavních fází pohybového cyklu běhu střídavého:

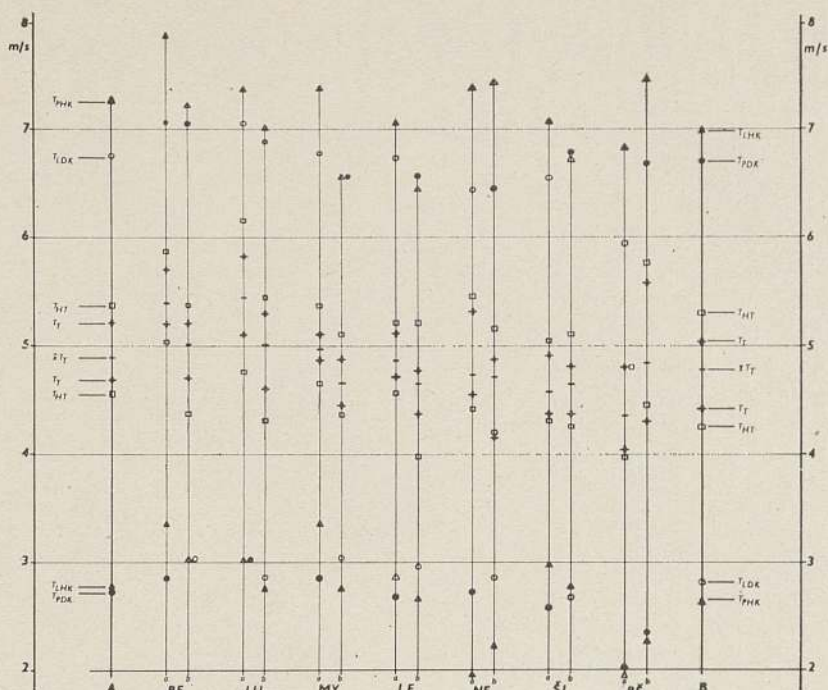
Odras prováděný z plně zatížené nohy, z celého chodidla směrem do těžiště těla.

Požadavek provádění z plně zatížené nohy je rozhodující, představuje ve svém důsledku velikost reakce opory a je silou, která směřuje-li do těžiště těla, žene běžce ve směru pohybu vpřed. Skluz — z hlediska ekonomie pohybu se jedná o využití pohybové energie po odraze v průběhu skluzu, tzn. o minimalizaci negativních vlivů, tj. přenášení váhy těla na skluzovou lyži, průběh skluzu a přípravu na odraz.

Přenášení váhy těla na skluzovou lyži musí probíhat jednak postupně a měkce, jednak po dokončení odrazu — nedodržení těchto principů má velké negativní důsledky v odlehčování odrazové nohy a tím ve zmenšování reakce opory, dále v zatěžování skluzové lyže a zvětšování brzdění.

Důležitost velikosti i směru odrazu je demonstrována na obr. 3, kde je znázorněna reakce opory a směr jejího vyústění.

Dr. JAROSLAV POTMĚŠIL

Obr. 4. Jakmile dojde k upevnění nebo obnovení správné techniky v optimální rychlosti, nebojte se „zkoušet“ techniku ve vyšší rychlosti běhu. Vyparujte se však zařazování rychlých úseků bez „hlídání“ a správného provádění odrazu a využívání skluzu.

Zásady pro výběr sjezdových lyží

Posouzení vlastností sjezdových lyží ve vazbě na odpovídající stupeň lyžařských dovedností jednotlivce, je základním předpokladem k volbě správného modelu. Pro rozhodování je nutno vycházet ze základních principů konstrukce a geometrie stavby lyží.

Základní vlastnosti ovlivňující výběr příslušného typu a modelu je zhodnocení točivosti, držení na ledě, skluzu a vodivosti v přímé jízdě.

Na základě ankety provedené výrobcí a prodejními společnostmi u 12 000 lyžařů bylo zjištěno, že 82 % lyžařů lze rozdělit do následujících skupin:

- 48 % dotazovaných požadovalo tzv. „A“ lyže (šířka 68–72 mm, délka 170–190 cm), tedy druh COMPACT nebo MID
- 20 % dotazovaných požadovalo „S“ lyže (šířka 66 mm pro slalom, 66–68 mm pro obří slalom, délka 180 až 210 cm)
- 20 % lyže „L“ (šířka 70–75 mm, délka 150–170 cm), tedy lyže pro začátečníky a slabší lyžaře.

Při výběru a rozhodnutí o jednotlivém druhu, event. modelu sjezdových lyží je nutno v zásadě vycházet z lyžařských znalostí a fyzických dispozic jednotlivce a zhodnotit faktory lyží, které se v některých případech navzájem vylučují.

1. Délka lyží

čím je lyže delší, tím má:

- větší vodivost
- obtížněji se nasazuje oblouk
- lyžař musí změny směru docilovat větší silou
- kratší lyže jsou určeny pro:
 - menší rychlost
 - méně vybroušenou techniku
 - obtížnější podmínky (hluboký sníh, boule)
 - složitější sjezdové situace (balet na lyžích, hot-dog).

2. Šířka lyží

širší lyže:

- obtížněji a méně intenzivně hraní
- toleruje chyby jízdy
- zvyšuje vztlak na špicí a přední část skluznice při jízdě v hlubokém nebo rozbředlém sněhu a umožňuje tzv. „vyplutí lyže“ nad sníh
- je vhodná pro plochý terén a těžké sněhové podmínky

užší lyže:

- umožňuje rasantní hranění
- je ovladatelnější na tvrdých a prudkých sjezdovkách.

3. Podélné tvarování lyží — telemarské

více vykrojená lyže:

- rozděluje tlak v oblouku význačně po celé délce lyže a tím má lepší způsobnost pro jeho vyjetí
- hůře drží na zledovatělém terénu
- potřebuje důrazné odlehčení
- je vhodná pro krátké švihy na vodivém sněhu

méně vykrojená lyže:

- je vhodná pro krátké švihy na zledovatělém terénu
- vhodná pro oblouky s výrazným přestoupením
- výborná pro vysoké rychlosti.

4. Tuhost lyží

lyže s tvrdší špičkou:

- je vodivější v dlouhých obloucích
- při průjezdu boulemi špice naráží
- lyže s tvrdší střední částí:
 - lépe rozděluje tlak po celé délce lyže
 - má lepší vodivost
 - má lepší vlastnost při klouzavých obloucích
 - má horší držení na ledě a silnější nárazy při projíždění boulí

pružný a měkkí střed lyže:

- lyže lépe drží na zledovatělém sněhu
- zjednodušuje jízdu při projíždění boulemi
- při vysoké rychlosti má horší vodivost
- má horší vlastnosti při klouzavých obloucích
- lyže tuhá v příčném směru — v torzi:
 - lépe rozloží tlak na sníh po celé délce
 - zmenšuje rozdíl úhlu při hranění mezi špičkou a středem lyže
 - má lepší vlastnosti při klouzavých obloucích
 - projevuje se u ní nebezpečí nestability při zahranění [lyže se zakusují].

Závěrem lze konstatovat, že lyže tuhé v podélném směru a v torzi jsou určeny pro vysokou rychlost na tvrdých tratích, tedy pro závodní účely. Takové lyže nejsou vhodné pro rekreační a masový způsob lyžování a pro většinu sportovních lyžařů.

Při výběru je z těchto důvodů zhodnotit nejen osobní technickou vyspělost lyžaře, ale i způsob použití, neboť i pro vyspělé sportovní lyžaře nejsou lyže konstruované pro závodní účely vhodné a snižují požitky jízdy. -lp-

Veřejné lyžařské školy a právní řád

V poslední době jsme v ČSR svědky rozmachu činnosti veřejných lyžařských škol, provozovaných tělovýchovnými jednotami. Jejich činnost znamená velký krok kupředu v dalším masovém rozvoji lyžování. Umožňuje maximální rozšíření lyžařské výuky zejména mezi širokou neorganizovanou lyžařskou veřejností. Přitom je vedle poskytování kvalitní lyžařské výuky ve VLS důležitý i aspekt protitražové prevence. Dochází totiž ke stále větší koncentraci lyžařů do lyžařských středisek, kde jsou k dispozici mechanická dopravní zařízení, a tak se zejména sjezdové lyžování odbývá prakticky na přeplněných sjezdových tratích, mnohdy nepříliš kvalitně upravených. Dobré zvládnutí lyžařské techniky je důležitým předpokladem, ovlivňujícím bezpečnost nejen lyžaře samého, ale i ostatních uživatelů sjezdovky.

Dosavadní vývoj nutí však k zamyšlení nad některými problémy, jež jsou s provozováním lyžařských škol spojeny. O těchto záležitostech se hovořilo na aktivu zástupců těchto škol v prosinci 1978 v Jičíně. Mezi dosud nevyřešené problémy patří otázka právních základů. Proto také je jedním z úkolů, vzešlých z uvedeného aktivu, vypracování statutu a vzorového organizačního řádu veřejných lyžařských škol. Tyto dokumenty se připravují. Práce na nich není jednodušá již proto, že jde o problematiku u nás (ale ani jinde) dosud takovýmto způsobem neřešenou, takže se nelze opírat o osvědčené vzory. Do doby než tyto základní předpisy nabudou v konečné podobě platnosti, chtěl bych poukázat na obecné normy našeho právního řádu, jež se činností veřejných lyžařských škol tělovýchovných jednot nejvíce dotýkají a s nimiž je třeba počítat.

IDEOVÝ A PRÁVNÍ ZÁKLAD

Zmínku o veřejných lyžařských školách jako jedné z nejdůležitějších forem činnosti a funkce tělovýchovných jednot na poli masového rozvoje tělovýchovy nalézáme již v materiálu „Zásady rozvoje tělesné výchovy v ČSSR ve smyslu usnesení XIV. sjezdu KSČ“, který byl projednán a schválen předsednictvem ÚV KSČ 15. 12. 1972. V souvislosti s tím se zde objevuje i námět na využití formy placených služeb, přístupných široké veřejnosti.

Myšlenka placených tělovýchovných služeb je vtělena též do plánu rozvoje české organizace ČSTV na léta 1976–1980 (materiál pro jednání 10. pléna ČUV ČSTV), v němž se poukazuje na potřebu rozvíjení těchto služeb a orientace na takové formy tělesné výchovy, které mají nejlepší zdravotní a rekreační význam.

Veřejné lyžařské školy si získávají dobré jméno a stávají se pro veřejnost určitým pojmem. Mají svůj stálý kádr spolupracovníků, cvičitelů a organizátorů, disponují určitými majetkovými hodnotami, technickými zařízeními, samostatně projednávají záležitosti související s jejich provozem atd. To vše svádí k dojmům, že jde o samostatné útvary s vlastní právní subjektivitou. Podle současného právního stavu, vyplývajícího z hospodářského zákoníku (úplné znění ve vyhl. č. 37/1971 Sb.) a stanov ČSTV, nelze však veřejnou lyžařskou školu provozovanou tělovýchovnou jednotou považovat za samostatný subjekt právních vztahů. Takovým samostatným

OBČANSKÉ PRÁVO

Vztahy občanů používajících služeb veřejné lyžařské školy se řídí v poměru k této škole ustanoveními občanského zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb.) o službách. Jde o ustanovení, která jsou povaze tohoto právního vztahu nejbližší. Zde platí zejména obecná ustanovení, obsažená v § 222 a 238 o. z., týkající se ceny, odpovědnosti za řádné a včasné poskytnutí služby, uplatnění právé z odpovědnosti za vadně poskytnutou službu.

Zvláště je třeba se zmínit o odpovědnosti za škody na vnesených a odložených věcech, ve spojení s ubytováním anebo vůbec s provozem organizace, která za takovéto věci občanu odpovídá a této odpovědnosti se nemůže zbavit jednostranným prohlášením (neplatné je např. prohlášení „za odložené věci se neručím“ apod.). Z občanskoprávních předpisů je dále důležité, že za škody, jež občanu způsobí pracovníci organizace porušením svých právních povinností v rámci plnění úkolů organizace, odpovídá organizace jako taková, nikoliv přímo pracovníci. Vypořádání pracovníka s organizací ohledně těchto škod upravují pracovní právní předpisy.

Občanský zákoník ukládá všeobecnou povinnost počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví a na majetku na úkor společnosti nebo jednotlivce. Porušením této právní povinnosti vzniká povinnost k náhradě způsobené škody.

PRACOVNÍ PRÁVO

Právní vztah veřejné lyžařské školy k jejím pracovníkům je určen zákoníkem práce. Obvykle se bude jednat o dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr, a to buď formou dohody o pracovní činnosti (§ 237 z. p.), nebo dohody o provedení práce (§ 238 z. p.).

Při dohodě o pracovní činnosti půjde o opětuující se pracovní činnost, ať pravidelně nebo nepravidelně, podle časových možností. Musí mít písemnou formu a je-li pracovník v pracovním poměru u jiné organizace, také předchozí písemný souhlas této organizace.

Předmětem dohody o provedení práce je provedení určitého vymezeného pracovního úkolu, jehož splněním práce končí (např. činnost lyžařského cvičitele v jednom cvičivkovém běhu veřejné lyžařské školy). Takovou dohodu je možno uzavřít platně i ústně. Předchozí souhlas organizace, u níž pracovník trvale pracuje, je nutný jen tehdy, je-li tak stanoveno v pracovním řádu dotyčné organizace.

Pracovník činný podle dohody o pracovní činnosti nebo podle dohody o provedení práce je chráněn proti následkům škod, jež utrpí při výkonu své činnosti, ať jde o škody na zdraví nebo i škody věcné, a to stejným způsobem jako pracovníci v trvalém pracovním poměru. Má tedy nárok na odškodnění úrazu (bolest-

subjektem není ani oddíl, protože podle čl. 43 stanov ČSTV právní subjektivitu vedle ústředního výboru ČSTV, ČÚV ČSTV, SÚV ČSTV a hospodářských zařízení, zapsaných do podnikového rejstříku, má jen tělovýchovná jednota jako celek.

Další důležitou otázkou je posouzení hospodářsko-ekonomických možností.

Směrnice pro hospodářskou činnost tělovýchovných jednot ČSTV vymezují zcela přesně, kterou hospodářskou činností (tj. takovou činností, která je zaměřena na získávání finančních prostředků pro činnost tělovýchovných jednot) mohou jednoty provozovat.

Podle těchto směrnic je provozování veřejné lyžařské školy plněním tělovýchovných úkolů, vyplývajících ze stanov ČSTV [jako je např. cvičení za úplatu]. Nemůže tedy být hospodářskou (podnikatelskou) činností, zaměřenou na získávání finančních prostředků pro jiné účely.

Z toho, co bylo řečeno, lze shrnout:

1. Veřejná lyžařská škola tělovýchovné jednoty nemá právní subjektivitu, nemůže proto svým jménem nabývat práv, zavazovat se a nést samostatnou majetkovou odpovědnost. Tato oprávnění má jen tělovýchovná jednota, k níž veřejná lyžařská škola patří.
2. Veřejnou lyžařskou školu nelze provozovat jako hospodářskou činnost, která by byla zdrojem příjmu pro plnění jiných úkolů jednoty.
3. Platnost písemného právního úkonu ve smyslu článku 46 stanov ČSTV je podmíněna podpisem nejméně dvou oprávněných osob s uvedením funkce, která je k jednaní opravňuje. Jde tedy o úkon tělovýchovné jednoty, což znamená, že ji buď zavazuje nebo opravňuje, ale vždy jako celek.
4. Pokud jde o hospodaření s majetkem, realizují je složky s právní subjektivitou (tedy tělovýchovné jednoty), které mohou v právních vztazích, týkajících se majetku ČSTV, platně navenek vystupovat. To vyplývá z pojmu majetku ČSTV, jenž se považuje za jednotný celek jako majetek této společenské organizace, jehož jednotlivé části mají ve správě organizační složky (směrnice ČSTV poř. č. 13/1974 Sbírkou směrnic a pokynů ÚV ČSTV o hospodaření s majetkem).

Ve své činnosti se veřejné lyžařské školy setkávají s těmito hlavními oblastmi právního řádu:

né), na náhradu ztráty na výděleku příp. důchodu, na odškodnění za ztížené společenské uplatnění, na účelně vynaložené náklady na léčení, na náhradu věcné škody. Má tedy nárok na náhradu škod vzniklých při plnění pracovních úkolů porušením právních povinností nebo úmyslným jednáním proti pravidlům socialistického soužití, ať už z jeho strany anebo ze strany pracovníků jednajících jménem organizace. Subjektem právní odpovědnosti za škodu ve výše zmíněných případech je příslušná tělovýchovná jednota, u níž veřejná lyžařská škola působí. Výplata náhrady ovšem může být přenesena na pojišťovnu v rámci zvláštní pojistné smlouvy, kryjící riziko ze zákonné odpovědnosti.

Také pracovník sám však odpovídá za škodu, jež způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Pokud jde o škody z nedbalosti, je však tato náhrada omezena maximální hranicí, která u prací na základě dohody o pracovní činnosti činí trojnásobek průměrného měsíčního výděleku a u dohody o provedení práce nejvýše třetinu skutečné škody, maximálně však třetinu sjednané odměny.

Pro činnost pracovníků veřejných lyžařských škol v rámci dohod o pracovní činnosti nebo o provedení práce jsou použitelná ustanovení o tzv. hmotné odpovědnosti. Jde o odpovědnost za vyúčtování svěřených majetkových hodnot (např. peněz). Aby mohla být požadována plná náhrada za schodek, musí s dotyčným pracovníkem být uzavřena zvláštní písemná dohoda o hmotné odpovědnosti, kterou však lze platně uzavřít jen s osobou starší 18 let.

FINANČNÍ PRÁVO

Nejdůležitějším předpisem dotýkajícím se činnosti veřejných lyžařských škol bude zákon o dani ze mzdy č. 76/1952 Sb. ve znění pozděj-

ších předpisů a prováděcí předpisy k němu (vyhláška 161/1976 Sb.). Odměna pracovníků, se kterou se počítá při provozu veřejných lyžařských škol, podléhá dani ze mzdy, kterou musí tzv. plátce mzdy, tj. organizace vyplácející odměnu, srazit a odvést do tří dnů okresní finanční správě, v jejímž obvodu je plátcova pokladna, a to buď převodem ze svého účtu u peněžního ústavu, anebo v hotovosti či poštovní poukázkou. Při nedodržení lhůt předepisuje se penále. Sazba daně je paušální ve výši 10 % z vyplácené odměny. Odpovědnost za srážku a odvod daně má plátce a dodatečnou srážku lze provést poplatníku [tj. pracovníkovi] jen tehdy, neuplynou-li od výplaty mzdy více než 3 měsíce. Později musí odvedenou daň nést organizace ze svého.

TRESTNÍ PRÁVO

Z trestního zákona by mohla přicházet v úvahu ustanovení o ochraně života a zdraví lidí a případně ustanovení o ochraně socialistického vlastnictví.

Z trestných činů proti životu a zdraví bude to hlavně ublížení na zdraví z nedbalosti, jehož se může dopustit ten pracovník veřejné lyžařské školy, který z nedbalosti zaviní zranění jiného (§ 223 tr. z.) nebo z nedbalosti způsobí jinému těžkou újmu na zdraví nebo smrt (§ 224 tr. z.). Při posuzování trestní odpovědnosti bude možno použít i přísnější kvalifikace, jež je dána u osob, které povinnost vyplývající z jejich zaměstnání, povolání nebo funkce, nebo uloženou jim podle zákona. Tyto skutečnosti budou zpravidla dány u lyžařského cvičitele vedoucího výcvik, u něhož se předpokládá určitá kvalifikace a znalosti, dodržování určitých pravidel a zásad, o nichž byl školen a byl z nich zkoušen.

Za spáchání trestného činu podle § 224 odst. 2 tr. z. (tj. při lehké újmě na zdraví, kde pracovník neschopnost postiženého nepřevyšuje dobu šesti

týdnů) lze uložit i trest odnětí svobody až na 1 rok. Za trestný čin podle § 224 odst. 2 tr. z. může být pachatel potrestán i trestem odnětí svobody v rozmezí šesti měsíců až pěti let.

Trestní zákon postihuje však i lhostejnost k osudu jiného, neboť umožňuje potrestat trestem odnětí svobody až na 6 měsíců toho, který by osobě, jež je v nebezpečí smrti nebo její známky vážné poruchy zdraví, neposkytl potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného (§ 207 tr. z.). Pokud by tak neučinil, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, může být potrestán přísněji — až trestem odnětí svobody v trvání jednoho roku.

Jak již bylo řečeno výše, do oblasti socialistického vlastnictví, jemuž zákon poskytuje zvláštní ochranu, patří i majetek společenské organizace, a tudíž i majetek veřejné lyžařské školy jako součásti tělovýchovné jednoty. Neoprávněné zásahy do tohoto majetku ať přímým rozkrádáním, ponecháním si svěřených věcí nebo podvodným jednáním, vedoucím k obohacení pachatele, neoprávněným užíváním věcí z takového majetku, úmyslným nebo nedbalým poškozením, svěřencím o neodpovědném postoji k tomuto majetku, jsou postihovány soudem podle ustanovení o trestních činech proti majetku v socialistickém vlastnictví (§ 132 až 137 tr. zákona) případně u škod do 1500 Kčs podle § 3 zákona o přečinech.

Nedají se vyloučit ani další delikty, jichž by se mohli pracovníci veřejných lyžařských škol dopustit. Je to například trestný čin obecného ohrožení (§ 179 a 180 tr. z.), jehož podstata je v tom, že lidé jsou vydáni úmyslně nebo z nedbalosti v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví (např. kdyby cvičitel zavedl cvičence do míst, kde hrozí lavinové nebezpečí apod.).

Trestní odpovědnost je ovšem vždy odpovědností určité osoby. Trestně odpovědnou je osoba, která dovršila patnáctý rok věku.

HOSPODÁŘSKÉ PRÁVO

Na činnost veřejných lyžařských škol ve vztahu k ostatním socialistickým organizacím vztahují se v plném rozsahu předpisy hospodářského zákoníku (úplné znění ve vyhl. č. 37/1971 Sb.).

Může jít zejména o ustanovení upravující vznik, změnu a zrušení hospodářských závazků (§ 124—129 HZ), vypořádání náhrad škod (§ 145—150 HZ), uzavírání hospodářských smluv (§ 151—155b HZ), ustanovení o převodech majetku mimo obvyklé hospodaření, speciální ustanovení o smlouvách o obstarávání záležitostí, o hromadné přepravě osob a o pojištění (§ 347—356 HZ).

Účelem tohoto článku je upozornit pracovníky veřejných lyžařských škol tělovýchovných jednot na platné právní předpisy, s nimiž mohou při své činnosti přijít do styku.

JUD. ALEŠ KLEMPA

Ž výuky mládeže ve veřejné lyžařské škole

● **JUGOSLÁVŠTÍ SJEZDÁŘI** byli úspěšní v mezinárodních závodech v obřím slalomu 4. prosince ve Val Senales o trofej tohoto lyžařského střediska při neúčasti Švéda Stenmarka. Zvítězil Križaj v čase 2:52,74 (1:24,42 a 1:28,32) před Kuraltem 2:53,47 (1:25,76 a 1:27,71) a Strelem 2:53,58 (1:25,64 a 1:27,94). Čtvrtý byl Ital Nöckler za 2:56,37, následován svým krajanem Giorgim 2:56,41 a Rakušanem Steinerem 2:56,80.

● **ŠVĚD STENMARK** při prvním obřím slalomu ve Val Senales potvrdil, že po svém zranění je opět v pořádku a dobře připraven na olympijskou sezónu. Zvítězil časem 2:04,20 (1:02,48 a 1:01,72) před Jugoslávцем Križajem 2:04,32 (1:03,35 a 1:00,97) a Italem Thönim 2:04,45 (1:02,52 a 1:01,93). Další pořadí: 4. Kuralt (Jug.) 2:05,01, 5. Popangelov (Bul.) 2:05,26, 6. Steiner (Rak.) 2:06,82, 7. Andrejev (SSSR) 2:06,83, 8. Strand (Švéd.) 2:06,86.

● **V SAALBACHU** v prvním mezinárodním sjezdu FIS byl první Rakušan Weirather za 1:30,76 před svými krajaney Steintalarem 1:31,26 a Thonhoferem 1:31,57. Čtvrté místo obsadil Nor Haker v čase 1:31,59 před Rakušanem Kernem 1:31,83.

● **SEDMNÁCTILETÁ AMERIČANKA TAMARA McKINNEYOVÁ** vyhrála oba slalomy v úvodu sezóny v Les Diablerets. První v čase 79,69 (37,12 a 42,57) před Melanderovou (Švéd.) 80,33, Konzettovou (Licht.) 80,53, Glurovou (Švýc.) 81,58 a Tomeovou (Jug.) 81,88. Ve druhém slalomu měla čas 76,01 (37,76 a 38,25), následována Konzettovou 76,15, Hessovou (Švýc.), Sölknerovou (Rak.) 76,81 a Nansozovou (Švýc.) 77,09.

● **ANDREAS WENZEL** vybojoval prvenství v zahajovacím obřím slalomu nové sezóny v Livignu časem 2:29,67 (1:02,13 a 1:27,54) s náskokem 1,15 sek. před Norem Halsnesem. Třetí byl Švýcar Gaspoz v čase 2:31,85, čtvrtý Rakušan Steiner 2:31,97 a pátý Burger (NSR) 2:32,08.

● **POHÁR URALU** ve Sverdlovsku začátkem prosince byl prvním významnými závody v klasických disciplínách za účasti sovětských reprezentantů. V první desítku mužů zvítězil Zimjatov v čase 26:12 před Beljaevem 26:24 a Pjatyginem 26:41, ve druhé byl první Zavjalov za 30:15, následován Saveljevem 30:42, Zimjatovem 30:54, Čajkem 30:57, Bažukovem 31:01 a Pjatyginem 31:47. V běhu žen v prvním závodě na 5 km při neúčasti nachlazené Kulakovové vybojovala prvenství Smetaninová časem 14:35, následována Ročevovou 14:45 a Chvorovou 14:55. Ve druhém zvítězila Kulakovová za 15:39 před Smetaninovou 15:47, Baldyčevovou 15:54, Amosovovou 15:58 a Chvorovou 15:59. V závodě sdruženém byl první osmnáctiletý Orlainskij z Kemerova s 423,5 bodu před Šorikovem 420,2, Majorovem 415,5, Sukovem 414,7, Kolčinem 413,4 a Baranovem 412,7. Ve skoku při neúčasti členů sborné zvítězil

Gromov s 238,2 (82 a 84), následován Truchinovem 231,4 a Bryzgalovem 228,8 b.

● **ÚSPĚCHEM BĚŽCŮ NDR** skončily mezinárodní závody první prosincové neděle ve švédském Aakersjönu. V běhu mužů na 17 km zvítězil Deckert za 48:24 před De Zoltem (It.) 48:57, Švédem Otossonem 49:15, Italem Carrarou 49:28, Danielssonem (Švéd.) 49:36 a svým krajanem Krausem 49:37. V závodě žen na 5 km byla první Petzoldová v čase 13:43 s náskokem 4 sekund před Hesseovou a 32 sekund před Rostockovou. Čtvrtá byla Italka Andinová časem 14:35, následována Romannovou (NDR) 14:45 a Švédkou Jönssonovou 14:47.

● **NOR ODDVAR BRA**, vítěz Světového poháru 1978—79 běžců, si odnesl prvenství z prvních mezinárodních závodů nové sezóny v Norsku, které se konaly v Hamaru. Vyhrál patnáctku za 42:13 před svým krajanem Aalandem 42:21 a Švédem Wassbergem 42:30. Čtvrtý byl Nor Aunli v čase 42:34, následován Holtem (Nor.) 42:45.

Zajímavosti ze zahraničí

● **CHRISTA KINSHOFEROVÁ**, osmnáctiletá sjezdačka byla vyhlášena v anketě západoněmeckých sportovních novinářů nejlepší sportovkyní roku 1979. V uplynulé sezóně zvítězila v obřím slalomu Světového poháru s maximálním počtem 125 bodů, vyhrála pět závodů za sebou. Sjezdačky NSR v posledních letech jsou úspěšné v této anketě. V roce 1976 zvítězila Rosi Mittermaierová, o dva roky později mistryně světa v obřím slalomu Maria Epplová.

● **PRVNÍ UMĚLÝ LYŽAŘSKÝ SVAH** V NDR byl otevřen koncem listopadu v drážďanském okrese mezi Neustadtem a Sebnitz. Je 150 m dlouhý, 8 m široký se spádem 16 %. Jeho povrch byl vyroben závodem umělých hmot v Sebnitz. Slavnostního zahájení provozu se zúčastnili nejlepší mladí sjezdaři NDR v čele s patnáctiletým dorosteneckým přeborníkem v obřím slalomu T. Urbanem. Pochvaloval si kvalitu umělého povrchu, který umožňuje dobrý nácvik techniky slalomu. V blízké budoucnosti má být svah ještě prodloužen a rozšířen.

● **VZPOMÍNKOVÝ ZÁVOD** se konal 7. prosince ve Val d'Isère u příležitosti 25 let Kriteria prvního sněhu. V paralelním slalomu zvítězil Francouz Guy Perillat a Rakušanka Traudl Hecherová.

● **JOCHEN DANNEBERG (NDR)** potvrdil dobrou formu v mezinárodních závodech ve skoku, které se konaly první prosincovou sobotu a neděli za účasti reprezentantů sedmi zemí při výcvikovém tábore ve Sv. Mořici. První den zvítězil s 243,3 b. (89,5 a 87,5) před Švýcarem Sumim 238,9 (88,5 a 87) a svým krajanem Weisspflogem 238,0 (90 a 84). Čtvrtý skončil Glass 232,7 (87,5 a 83,5), následován Meisingerem (oba NDR) 223,8 (86,5 a 80,5). Umístění čs. reprezentantů: 13. Felix, 14. Škoda, 16. Tanczos, 21. Brzuchanski, 26. Samek, 31. F. Novák z 51 startujících. Druhý den bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Danneberg 245,6 (86 a 89,5), 2. Glass 237,7 (88,5 a 85), 3. Bobak (Polsko) 233,8 (87 a 85), 4. Weisspflog 232,4 (85,5 a 85), 5. Ostwald (NDR) 227,7 (82,5 a 88,5), 6. Škoda 223,2 (81,5 a 86). Další čs. závodníci: 10. Felix, 13. Tanczos, 19. Samek, 22. Brzuchanski, 28. F. Novák. Čs. skokani absolvovali závody v plném tréninkovém zatížení bez zvláštní přípravy na soutěž.

● **INGEMAR STENMARK** podle zpráv zahraničních tiskových agentur požádá praxeděpodobně po ZOH 1980 v Lake Placidu a B-licenci. Předseda sjezdové komise Švédského lyžařského svazu Carl-Gustav Briandt ve Stockholmu prohlásil, že v současné době zkoušejí možnosti, které by znamenaly přednostní získání B-licenci pro Stenmarka a další švédské závodníky. Někteří lyžařští experti označili tyto zprávy jako pokus zamezit případný přestup švédské lyžařské hvězdy k profesionalismu.

● **ŠVÝCARŠTÍ BĚŽCI** měli první závod 10. prosince v Klosters. Na trati 15 km zvítězil mistr na 50 km Gaudenz Ambühl z Davosu v čase 43:44,97 před Schindlerem 43:51,95, Rengglim 44:01,60, Jacotem 44:38,38, Gählerem 44:40,05 a Kreuzerem 44:47,21. Z žen na 5 km byla první Thomasová za 18:38,73 před Kratzerovou 18:41,34.

● **V MS PROFESIONÁLŮ** ve sjezdových disciplínách ve třetím závodě — paralelním obřím slalomu v americkém Vailu (stát Colorado) zvítězil ve finále Francouz Perrot nad Američanem Dodgem. Třetí byl Heinzsch (USA) vítězstvím nad Olivierim (Argentina). Mistr světa Rakušan Arnold byl vyřazen Olivierim. Po třech závodech vede v MS Arnold se 120 body před Vanattou (USA) 105, Treschem (Švýcarsko) 80 a Perrotem 70 b.

● **SVĚTOVÝ POHÁR SKOKANŮ** pokračuje v únoru dalšími závody: 9. a 10. 2. ve francouzském St. Nizier, 27. 2. lety na lyžích v norském Vikersundu, 27., 28. 2. a 2. 3. Švýcarským turné ve Sv. Mořici, Gstaadu a Engelbergu (hodnotí se dva nejlepší výsledky).

● **Sovětská biatlonisté** měli v závěru prosince závody v Krasnogorsku. Na 10 km zvítězil Tichonov za 36:25 před Ušakovem 35:45 a Anikinem 37:12. Na 20 km byl první Anikin za 1:16:53,6 (2), následován Gavrikovem 1:20:06,2 (1) a Kruglovem 1:20:10,9. Tichonov byl až sedmý za 1:22:14,8 (5).

ŽIADNE SKLENÍKOVÉ KVETINKY

Po ťažkých začiatkoch, keď sa borili s nedostatkom priestorov, nevyhovujúcim prostredím, mali problémy s kádrovým obsadením, podarilo sa postupne vybudovať solídnu základňu pre práci Strediska vrcholového športu ČH Štrbské Pleso. Dnes je na Štrbskom Plese stredisko dospelých aj mládeže vybavené tak, aby mohlo plniť svoje poslanie: Pripraviť čo najviac pretekárov v bežeckých a združenárskych disciplínach na štátnu reprezentáciu. O tom, ako si túto úlohu plnia, nám porozpráva vedúci strediska Ing. Pavel Baľák.

„Trend vývoja potvrdzuje, že úspešne plníme vytýčené úlohy, darí sa nám produkovať dostatok pretekárov do reprezentačných družstiev ČSSR. Zatiaľ čo v roku 1977 sme mali v reprezentácii 7 pretekárov, v roku 1978 už 9 a v tomto roku je to už 12 pretekárov. Znamená to, že v produkcii reprezentantov sa radíme v ČSSR na prvé miesto s 28 percentami. Toto konštatovanie vychádza zo skutočnosti, že v ČSSR sú štyri SVŠ a osem SVSM, ktoré vychovávajú vrcholových športovcov pre klasické lyžovanie. Okrem toho úspešne plníme aj uznesenie a závery slovenského zjazdu ČSZTV, ktorý uložil zvýšenie podielu športovcov zo SSR v reprezentácii ČSSR.“

Aké sú vaše perspektívne plány v spojení so ZOH a majstrovstvami sveta juniorov 1980?

„Dvoch našich pretekárov — Pasiarovú a Kohúta sme mali zaradených v príprave na ZOH v Lake Placid. Ako je známe Kohút pre onemocnenie srdca vírusom na ľadovci v Rakúsku bol dočasne z prípravy vyradený. Okrem toho pripravujeme ešte Leskovjanskú a Gombalu pre splnenie kritérií na ZOH. Tiež sa ukazuje, že niektorý z troch reprezentantov v združených pretekoch nášho strediska by sa mohol ešte na ZOH prebojovať. Ide síce o mladých pretekárov, ale ich výkonnosť je trvalo na vysokom stupni. Napríklad Petr Kožíšek, majster ČSSR, vyhral všetky kvalifikácie, ale není v reprezentácii. Je len treba, aby dostali možnosť kvalifikácie na ZOH. Pokiaľ ide o MS 1980 juniorov vo Švédsku, domnievam sa, že je tu reálna možnosť umiestnenia do 6. miesta. V roku 1979 boli naši pretekári veľmi úspešní na pretekoch Družba, na ktoré sa kvalifikovalo 9 pretekárov z nášho strediska. Okrem medailového umiestnenia sa skoro všetci umiestnili v prvej desiatke. Škoda, že títo úspešní pretekári, najmä Blaško, Blašková a Frak nedostali možnosť štartovať na MS juniorov 1979. Veď porazili tých, ktorí na MS juniorov brali medaile. Niečo podobne

Pohľad na Areál snů na Štrbském Plese, který umožňuje dobrou přípravu členů SVS RH Štrbské Pleso

bolo aj s Pasiarovou, ktorá nebola nominovaná na prvé tri preteky Svetového pohára. Podobné opatrenie potom veľmi narúšajú našu prácu, najmä pri motivovaní pretekárov strediska na dosiahnutie svetových výkonnov.“

Možete nám prezradiť čosi o práci strediska, jej klady aj nedostatky?

„Už pred rokom som žiadal SLZ, aby sa reprezentantom ČSSR zo Slovenska zabezpečili vyhovujúce podmienky pre vrcholnú prípravu, také, ktoré nemôže zabezpečiť stredisko a často ani reprezentácia. Predovšetkým išlo o prípravu na ľadovci v Rakúsku, potrebnú videotechniku apod. Nič sa neurobilo, zatiaľ čo v ČSR boli veci zabezpečené. Napríklad B. Paulů, ktorá nebola členkou družstva ČSSR, ale mala dobré výkony, dostala možnosť trénovať na ľadovci aj na prvom snehu v ZSSR.“

Vrcholovú prípravu zabezpečujeme v stredisku plne kvalifikovanými trénermi podľa jednotného tréningového systému, pri čom veci aplikujeme na prácu jednotlivých reprezentačných družstiev a ich potreby. V týchto družstvách máme štyroch asistentov trénerov. V príprave na nastávajúcu sezónu plníme aj prekračujeme ukazovatele plánu športovej prípravy. Maximálne sme využili letnej prípravy, zabezpečili potrebné zdravotné prehliadky a testy, funkčné a laboratórne vyšetrenia, rehabilitáciu a regeneráciu. Kontrolné testy v priebehu prípravy ukázali, že naši členovia strediska sú dobre pripravení na zimnú sezónu. V tomto roku sme mali tiež podstatne menej ochorení v porovnaní s minulými rokmi. Zlepšila sa tiež spolupráca so spádovými oblasťami, ale ešte zďaleka nie je táto spolupráca na potrebnej úrovni. Naopak,

keď si uvedomíme, že z celého Slovenska a zo severnej časti Moravy nespĺní ani jediná žena kritéria pre prijatie do SVŠ, je to viac ako zle. A nebyť dobrej práce trénera Ing. Kučera zo Spartaku Hriňová, obdobne by to bolo aj u mužov. To je vážnym signálom pre prácu útvarov talentovanej mládeže, ale aj pre bežecký úsek a nižšie útvary v systéme vrcholového športu na Slovensku.“

▲ V čom vidíte príčiny tejto nepriaznivej situácie a ako ich odstrániť?

„Domnievam sa, že treba prijať zásadne kritéria pre hodnotenie trénerov útvarov talentovanej mládeže, ktoré by mali vychádzať z produkcie športovcov dodaných do vyšších útvarov vrcholových športovcov. Podobne ako je to v SVŠ, kde sú tréneri hodnotení len podľa produkcie reprezentantov ČSSR a podľa výsledkov dosiahnutých na európskych, svetových a iných medzinárodných súťažiach. Je neúnosné, aby tréneri si vychovávali a pripravovali pretekárov od najmladších kategórií sami. Pri debátach o tejto problematike sme sa v stredisku shodli v názore, že je treba ešte lepšie vytvárať talentovanej mládeži podmienky, zabezpečiť pre mládež najlepších trénerov, diferencovať prácu s talentami tak, aby sme zabezpečili aj nevyhnutnú hospodárnosť. Mládeži v SSR musíme vytvoriť také podmienky, aké má mládež v ČSR, alebo v iných krajinách sveta. Neznamená to, že budeme pre mladých pretekárov hľadať cesty ľahšieho odporu. Svetová konkurencia je stále tvrdšia a náročnejšia, v nej obstoja len tvrdí ľudia, zocelení v príprave a žiadne skleníkové kvetinky.“

-es-

Výroční členská schůze lyžařských oddílů

Závěr roku 1978 a leden 1979 byly ve znamení výročních členských schůzí lyžařských oddílů, které znamenaly bilancování činnosti uplynulého roku, hodnotily podíl lyžařů při plnění závěrů V. sjezdu ČSTV a stanovily plán činnosti na rok 1980. Je radostnou skutečností, že potvrdily zvyšování kvality tělovýchovného procesu, prohloubení politickovýchovné práce, zvýšenou péči o výchovu mládeže a další masový rozvoj lyžování v jejich řadách. Zvýšila se úroveň řídicí a organizační práce a v řadě oddílů se podařilo získat pro práci mladé, aktivní funkcionáře. Dalším kladem je stále větší celospolečenská angažovanost lyžařů ve všech krajích. Je to při nástupu do nového roku, v němž oslavíme 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou a 32. výročí vítězství pracujícího lidu v únoru 1948, radostné.

LOKOMOTIVA TEPLICE se mohla pochlubit bohatou a pestrou činností lyžařského oddílu v uplynulém roce. Je nositelem čestného titulu Vzorný I. stupně a má pět Vzorných kolektivů mládeže, přičemž dva dorostenecké kolektivní tituly obhájily. Materiálně technickou základnou oddílu je Mikulov - Bouřňák s pěti chatami a ubytovací kapacitou asi 100 lůžek. Má k dispozici osvětlený slalomový svah o délce 800 m a šířce asi 30 m, turistickou sjezdovku, dvě cvičné louky, žákovskou sjezdovou trať, dva střední a tři malé vleky.

Lyžařskou výuku ve veřejné lyžařské škole v dvanácti lekcích o sobotách a nedělích absolvovalo pod vedením V. Fürsta 200 lyžařů. Pěknými výsledky se může pochlubit pionýrská skupina Pramenáč. Pomáhá při náboru dětí na školách. Dobrá je spolupráce oddílu s OOR a školami, jakož i se ZO SSM ekonomické školy v Teplících. Velký zájem je také o ly-

žařskou turistiku. Oddíl připravuje v nové sezóně řadu akcí.

TECHNIKA BRNO má velmi dobré výsledky ve sjezdovém lyžování. Oddíl obhájuje čestný titul Vzorný II. stupně a jeho členové se připravují k získání I. stupně. Vyhlásili závazek, že odpracují 1000 brigádnických hodin při výstavbě lyžařského střediska Ramzová. Bylo schváleno 35 delegátů na výroční členskou schůzi jednoty.

TESLA PARDUBICE se může chlubit Vzorným lyžařským oddílem I. stupně. Čestný titul získal v červnu 1978. Má vlastní výcvikové středisko v Prkenném Dole s vlekem a kádr školených cvičitelů, trenérů a rozhodčích. Oddíl se zaměřil především na mládež. Má 37 předžáků a 58 žáků, při jejich výcviku i brigádách pomáhají rodiče. Celkem má oddíl 183 členů. Přípravuje založení pionýrské organizace. V novém roce budou členové pomáhat při terénních úpravách a vylepšení střediska v Prkenném Dole.

Jeriová druhá v Davosu

První významné mezinárodní závody olympijské sezóny v běžeckých disciplínách 15. a 16. prosince ve švýcarském Davosu přinesly pěkný úspěch čs. reprezentantce Květě Jeriové. Obsadila druhé místo za Norkou Anette Böovou v soutěži 47 starších.

V závodě mužů na 15 km deváté místo Františka Šimona ve světové elitě zasluhuje ocenění.

Muži 15 km: 1. Mieto 43:29,52 min., 2. Kirvesniemi (oba Fin.) 43:51,59, 3. Gullen 44:12,33, 4. Aaland (oba Nor.) 44:18,90, 5. Kreutzer (Švýc.) 44:26,26, 6. Aunli 44:27,76, 7. Sollié (oba Nor.) 44:39,31, 8. Hauser (Švýc.) 44:50,17, 9. Šimon (ČSSR) 44:53,06, 10. Jacot (Švýc.) 44:58,06, 26. Beran 45:41,41, 33. Švub 46:06,25, 34. Bečvář 46:07,50, 35. Bra (Nor.) 46:10,58, 45. Kohút 46:34,23, 48. Luszczek (Pol.) 46:46,84, 50. Jarý 46:59,44.

Ženy 5 km: 1. Böová (Nor.) 15:14,29, 2. Jeriová 15:17,50, 3. Impiöová (Fin.) 15:19,81, 4. Aunliová-Kvellová (Nor.) 15:22,10, 5. Olssonová (Švéd.) 15:28,83, — 12. Svobodová 15:49,55, 17. Paulů 15:59,87, 19. Palečková 16:07,45, 23. Gaudelová 16:31,96, 25. Pasiarová 16:37,67, 34. Leskovjanská 17:19,13.

Muži 3x10 km: 1. Finsko (Kirvesniemi, Torvi, Mieto) 1:28:07,80, 2. Švédsko 1. 1:28:09,23, 3. Norsko 1:28:11,12. — 9. ČSSR I. (Švub, Šimon, Beran) 1:30:39,11.

Ženy 3x5 km: 1. Norsko I. (Böová, Rönningová, Aunliová) 48:09,99, 2. Švédsko I. 49:17,93, 3. Norsko II. 49:18,83, 4. Finsko 49:39,92, 5. ČSSR I. (Palečková, Jeriová, Svobodová) 49:46,98, 6. ČSSR II. (Gaudelová, Paulů, Pasiarová) 51:26,65.

LYŽUJEME BEZ ÚRAZU

Máme před sebou novou lyžařskou sezónu. Lyžování patří ke sportům, které dovedou všestranně zvyšovat tělesnou zdatnost a obratnost každého člověka. Přispívá k upevnění zdraví a načerpání nových sil pro úspěšnou práci. Lze je provádět od útlého mládí až do pozdního věku, o čemž se můžeme přesvědčit zejména v alpských zemích. V době takzvané sezóny od začátku února do konce března se zde najednou změni druh lidí na lanovkách a sjezdových tratích. Mladí je vystřídáno masou starších lidí i starců 70–80letých. Tu se nejvíce dostávají ke slovu lyžařští učitelé, kteří své žáky doslova vodí po sjezdových tratích a chrání je od úrazů i onemocnění. Vybírají vhodné terény, dbají o správně seřízenou výzbroj a výstroj. Volí podmínky a tratě podle počasí, sjezdovnosti i vyspělosti svých žáků. Samozřejmě, že pečlivě určují i tréninkové dávky.

Je to lyžování, které je-li nepřetržitě pěstováno, vede k trvalému zachování tělesné i duševní zdatnosti do pozdního věku. Úkolem těchto pár řádek je upozornit na to, že je nutno vyvinout největší úsilí k zabránění úrazů, k nimž vede špatná příprava na sezónu a nevhodné dávkování lyžování.

Několik poznámek, co se mi nelíbilo v posledních sezónách. Školní výprava vyjela na týden do hor s cvičiteli, profesory i lékaři. Na jednoho cvičitele připadlo asi deset žáků. Všichni zapomněli, že mají denně prohlédnout výstroj a výzbroj svých svěřenců, takže došlo k omrzlinám, ale též k zbytečným úrazům. Nebyla totiž prohlédnuta bezpečnostní výzbroj, která zůstala utažena tak, že při pádu nefungovala. Následkem toho došlo hned první den ke zlomení bérce.

Jede se na celodenní túru a zúčastní se jí žáci i ve sjezdové výstroji. Následkem jsou otrávení žáci a nemocné Achillovy šlachy. Nebyla prohlédnuta výstroj, znamenalo to omrzliny a prochlazení účastnic celodenního výletu. Stalo se dokonce, že dva účastníci nedošli včas a ztratili se. To jsou špatné příklady „zotavení“ na horách.

Horskou záchrannou službu bych si představoval neobyčejně obratnou, pohotovou pro každý úraz a hlavě rychlou, používající moderní techniky k záchraně člověka. Jednou na Hahnenkammu v Kitzbühlu jeden z lichtenštejnských sjezdařů před „steilhankem“ skončil v koruně smrku.

Propadl větvemi, dolní končetiny zůstaly bez úrazu, neboť „úřadovalo“ bezpečnostní vázání. Horní končetiny byly zlomené v zápěstí, ruce a prsty bílé, zcela bezkrevné. Po dávce morfia jsem odstranil dislokace a přiložil fixační obvazy. To už tam byla záchranná služba a v dalších deseti minutách byl již zraněný lyžař v nemocnici. Mělo by se vytvořit takové zařízení v lyžařských střediscích, aby se zraněný nepřekládal z kanadských saní na motorový skútr a pak teprve do sanitky.

Též trenéři někdy málo pečují o své svěřence a sjezdaři o své zdraví. Dopouští se toho, že bezpečnostní vázání utahují tak, že nemůže fungovat. To vše by nemělo být. Sjezdaři rovněž na tratích nemají sjíždět bez přílby. Trenéři by měli také často mírnit závodníky v jejich počínání na sjezdovkách, aby při pádu tento včas dokončili a nenechali se odvrhnout odstředivou silou do hraničních-okrajových míst sjezdové tratě.

MUDr. FRANTIŠEK MACH

Fotografie na titulní a třetí straně obálky Jiří Kruliš, na druhé ČTK-AP a AFP, na zadní straně obálky Jaroslav Trousil.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Juraj Bobula, J. Kabát, ČTK-AP a AFP a archiv.

Z přípravy běžců na Dvorské boudě

Dvorská bouda v Krkonoších byla střediskem výcvikového tábora čs. reprezentačního družstva běžců v úvodu do nové sezóny. I při nedostatku sněhu se zde uskutečnil dobrý trénink s kontrolními závody. Na prvním obrázku trenér Jaroslav Honců při hodnocení přípravy (zleva Šimon, Bečvář, Švub, Jarý), na druhém František Šimon dostává posilující nápoj po tréninku, na třetím sledování videorekorderového záznamu přípravy se zaměřením na technické nedostatky, na které upozorňuje trenér J. Honců.

Jedliče 1987

lyžařství

ROČNÍK 66 ♦ ÚNOR 1980 ♦ Kčs 3,—

2

Ze závodů světové špičky

Lednové závody světové špičky ve všech disciplínách byly prověrkou výkonnosti kandidátů ZOH v Lake Placidu. Pro mnohé výsledky rozhodovaly o olympijských letenkách. Na prvním obrázku tři nejlepší ze slalomu Světového poháru 8. ledna v Lengries, který skončil překvapením. Zvítězil Bulhar Popangelov (uprostřed) před sovětským reprezentantem Žirovem (vlevo) a Švédem Stenmarkem (vpravo). Na druhém Nor Lars-Erik Eriksen – vítěz v běhu na 30 km neoficiálního SP v italském Casteltrottu. Na třetím snímku tři nejlepší skokani z 28. Intersportturné: zleva Glass (NDR - druhý), vítěz Neuper (Rakousko) a Weber (NDR - třetí).

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

XIII. ZOH
V LAKE PLACIDU

SVĚTOVÝ POHĀR
SJEZDAŘŮ

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRANĚ OBĀLKY BULHAR PETAR POPANGELOV PŘI VÍTĚZNĚ JÍZDĚ SLALOMU SVĚTOVÉHO POHĀRU V ZĀPADONĚMECKĚM LENGRIES. — TAKĚ PRAHA SE V LEDNU DOČKALA SNĚHOVĚ POKRÝVKY. POHOTOVĚ TOHO VYUŽIL SVAZ LYŽOVÁNÍ MV ČSTV PRAHA A USPOŘÁDAL VE HVĚZDĚ PRO MLÁDEŽ ZÁVODY V BĚHU O SPARTAKIÁDNÍ VLOČKU. OBRÁZEK NA ZADNÍ STRANĚ OBĀLKY JE ZE STARTU TŘÍ MALÝCH UCHAZEČŮ O TUTO POCTU

lyžařství

Ročník 66

Číslo 2

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousl. Řídí redakční rada: J. Trousl, předseda, Ing. P. Borský, K. Eldšpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršák, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Radakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšířuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. ledna 1980.

ISSN - 0323 - 1445

K MASOVÉMU ROZVOJI LYŽOVÁNÍ

V uplynulých deseti letech dosáhlo masové lyžování vysokého stupně rozvoje. Jen od r. 1973 bylo v České socialistické republice založeno 73 nových lyžařských oddílů a počet členů organizovaných v oddílech vzrostl za stejné období o 9300. Nejmohutnější rozvoj je však patrný na úseku neorganizované činnosti a lze bez nadsázky prohlásit, že u nás neexistuje rodiny, kde by alespoň jeden její člen nelyžoval.

Příčin tohoto obrovského rozvoje je celá řada, počínaje soustavně se zvyšující životní úrovní a kupní silou obyvatelstva, přes velkou popularitu aktivní tělovýchovné činnosti, vyprovokované systematickým ovlivňováním myšlení našich občanů různými formami akcí BUD FIT a POHYBEM KE ZDRAVÍ, snahou po tělovýchovné seberealizaci, až po různé náborové akce pořádané lyžařskými oddíly TJ.

Lyžařský sport pro svou masovou základnu a pro neustále vzrůstající zájem mládeže zaujímá v našem tělovýchovném systému významné místo. Aktivní pohyb v zimní zasněžené přírodě spolupůsobí rozhodující měrou na rozvoj fyzických sil a morálních vlastností občanů, upevňuje zdraví, zvyšuje tělesnou připravenost a umožňuje rychlou regeneraci duševních a fyzických sil.

Lyžování je jedním z mála sportů, který dovoluje plné rozvinutí od předškolního do nejvyššího věku.

Vědomo si těchto předností a kladů a s pocitem odpovědnosti za další vývoj lyžování, zpracovalo předsednictvo Svazu lyžování Českého ústředního výboru obsáhlý materiál „Některé základní předpoklady dalšího masového rozvoje lyžování“ a předložilo jej k projednání předsednictvu ČÚV ČSTV. Předsednictvo ČÚV ČSTV materiál v závěru minulého roku schválilo a přijalo návrh k jeho postupné realizaci v průběhu sedmé a osmé pětiletky.

V tomto článku, který je omezen vyhrazeným místem, není možno rozvést celý obsah dlouhodobé koncepce rozvoje masového lyžování.

Nejprve je třeba zdůraznit, že na prvé místo své další činnosti postavilo předsednictvo VSL ČÚV ČSTV zásadu ovlivňovat co nejširší okruh lyžující veřejnosti, což v praxi znamená změnit celý styl práce většiny lyžařských svazů a především lyžařských oddílů. Dosud převládala v činnosti svazů a oddílů snaha orientovat se hlavně na dění uvnitř svazové a oddílové problematiky, na zřizování nových lyžařských oddílů, na nábor členů a na organizování činnosti pouze pro své členy. Činnost vně organizace, přestože se také zajišťovala, byla přece jen na okraji zájmu.

Postupně chceme styl práce změnit a celou aktivitu lyžařských oddílů orientovat vedle péče o výkonnostní lyžování také na lyžující veřejnost, třeba neorganizovanou v lyžařských oddílech a i na tu, která není vůbec členem ČSTV. To je problém, jehož řešení si vyžádá několikaleté systematické práce. Je to ale nejkonkrétnější přístup k plnění úkolů přijatých posledními sjezdy obou tělovýchovných orgánů. Bude to konkrétní příspěvek lyžařských oddílů a svazu k naplnění nejzákladnějšího úkolu ČSTV — přispívat k vytváření podmínek pro harmonický vývoj člověka socialistické společnosti. Bude to příspěvek lyžařské organizace k vytváření předpokladů pro širokou účast našich občanů na tělovýchovné činnosti.

Za základní formy masového lyžování je nutno pokládat náborové lyžařské závody a soutěže různého typu jako jsou např. soutěž o odznak LYŽAR ČSR, soutěž o Pražskou vložku, v letech spartakiády pak soutěže o Spartakiádní vložku a jiné náborové závody. Předsednictvo svazu vypracuje pro tyto závody dlouhodobou koncepci a jejich jednotný systém.

Do této oblasti patří i např. soutěže jako jsou Jizerská padesátka — Memoria expedice Peru, Po hřebenech Krkonoš, Beskydská stuha a celá řada rozvíjejících se soutěží pořádaných školami, organizacemi SSM a ROH (pionýrská liga, SHMP, olympiády učňovské mládeže apod.).

Jednou z dalších neúčinnějších forem masového rozvoje jsou veřejné lyžařské školy, zajišťující výuku pro širokou lyžařskou veřejnost. Jejich začátky pamatujeme již od r. 1972—73 a od té doby se tato činnost stabilizovala. Ke konci sezóny 1978—79 bylo již evidováno 78 těchto škol na území ČSR a jejich rozvoj předpokládá vybudovat do r. 1985 síť 120—130 škol všech typů. Do roku 1990 by se měl rozvoj ustálit na 150 veřejných lyžařských školách, což je počet, který by měl pokrýt svým rozložením celou ČSR. Zdá se být optimální i z hlediska dnešních propočtů. Lze předpokládat, že ročně by mělo projít výukou ve veřejných lyžařských školách cca 50 000 nových žáků. To je jistě velký počet těch, kteří zvládnou lyžařskou základní výuku a budou mít větší požitek z ovládnutí lyží v terénu. To přispěje k jejich spokojenějšímu a plnějšmu prožití daň na horách a v zasněžené přírodě. Kromě toho jde o jednu z neúčinnějších forem předcházení úrazů.

Vedle mimořádně příznivých podmínek pro masový rozvoj lyžování u nás, existují i okolnosti, které jeho rozvoj značně ovlivňují. Mezi tyto negativní vlivy patří na prvé místo již několik let se opakující kritický nedostatek lyžařské výzbroje, především pak běžeckých lyží, holí, vázání a částečně i vosků. Snaha svazu a jeho orgánů a častá jednání s výrobou a distribucí nejsou příliš účinná. Pochopení jsme našli pouze pokud jde o vhodnost nebo kvalitu vyráběné výzbroje. Naše síly však nestačí k ovlivnění množství materiálu, které se vyrábí a dodává na trh.

Pro další rozvoj masového lyžování je nezbytně nutné dosáhnout zásadního, trvalého obrátu.

Přes tuto negativní situaci v lyžařské výzbroji je předsednictvo českého svazu lyžování přesvědčeno, že masový vývoj našeho sportu zaznamená další rozvoj a že každoročně bude v naší vlasti přibývat jeho vyznavačů, kteří ocení přednosti pohybu na lyžích v krásné zasněžené přírodě.

JIRÍ PILÁŘ, předseda VSL ČÚV ČSTV

28. Intersportturné úspěchem skokanů NDR

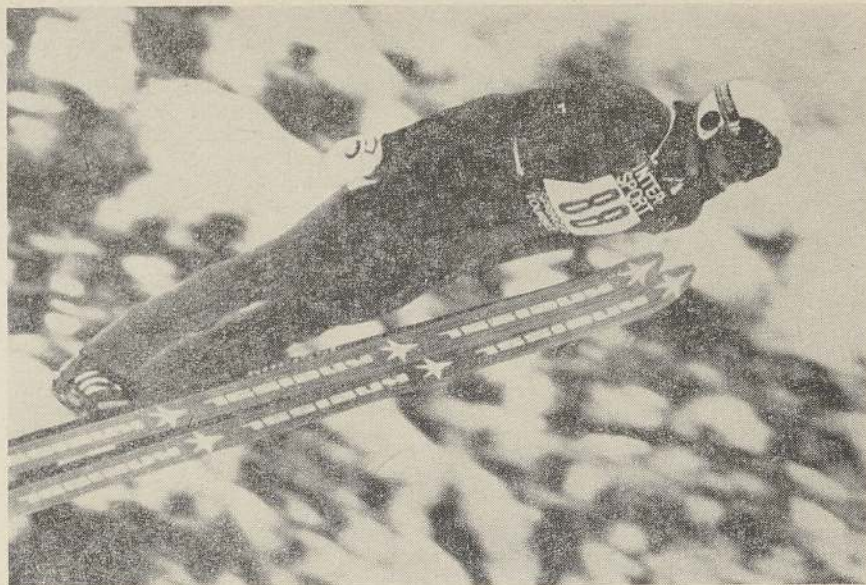
Devatenáctiletý Rakušan – Hubert Neuper vítězem. — Pět skokanů NDR v první desítce. — Velké zklamání čs. reprezentantů.

Letošní 28. ročník Intersportturné ve skoku na lyžích byl první významnou prověrkou lyžařů-skokanů v olympijské sezóně a dále získal na popularitě zařazením všech čtyř závodů do nově založeného Světového poháru. Skončil úspěchem reprezentantů NDR, potvrdil stále se rozšiřující světovou špičku v této atraktivní disciplíně a přinesl řadu překvapení. Prvenství vybojoval dosud nejmladší skokan v 28leté historii německo-rakouského turné čtyř městků devatenáctiletý Rakušan Hubert Neuper před Henrym Glassem a Martinem Weberem (oba NDR). Ve vedoucí dvojici skončili všichni závodníci osmičlenného týmu NDR, v první desítce kromě Glasse a Webera byli ještě Ostwald na čtvrtém, Duschek na šestém a Danneberg na sedmém místě.

Hubert Neuper zaznamenal největší výkonnostní vzestup ve srovnání s loňskou sezónou, kdy skončil v Intersportturné až 47. Zahájil soutěž druhým místem v Oberstdorfu, potom zvítězil v Garmisch-Partenkirchenu i Innsbrucku a desáté místo v závěrečném závodě v Bischofshofenu mu stačilo k přesvědčivému vítězství a bezpečnému vedení ve Světovém poháru.

Výsledky čs. skokanů byly velkým zklamáním. V prvním závodě při novém systému soutěže, kdy jen 50 nejlepších z prvního soutěžního kola postupovalo do druhého-finálového, všech pět reprezentantů Leoš Škoda, Josef Samek, Ján Tanczos, František Novák a Josef Brzuchanský zůstalo v poli poražených a pohřbilo všechny naděje na dobré umístění. Velký útlum se projevil i v dalších třech závodech, při nichž vždy působili ve druhém kole jen příkladný bojovník, kapitán týmu Škoda a Samek. Celkové 32. pořadí Škody, 41. Samka, 75. Tanczose a 76. Brzuchanského jsou nejhorší v dosavadní účasti čs. závodníků v této významné mezinárodní soutěži. František Novák po zranění při tréninku v Ga-Pa Intersportturné nedokončil.

Vedoucí čs. výpravy, předseda vrcholové komise VSL ÚV ČSTV Zdeněk Remsa a trenéři Jiří Raška a Zbyněk Hubač byli rozčarováni výkony našich závodníků. Pravděpodobně příprava na novou sezónu byla až příliš náročná. Teprve důkladná analýza ukáže, kde se udělala chyba, která znamenala tak výrazný nervosvalový útlum. Předseda skokanské vrcholové subkomise a vedoucí vědecké skupiny dr.

Devatenáctiletý Rakušan Hubert Neuper při stylově pěkném skoku na 28. Intersportturné, v němž zvítězil

Jiří Novosad po návratu čs. výpravy z Intersportturné prohlásil: „Špatný přechod z hmoty na sníh byl hlavní příčinou slabých výkonů našich reprezentantů na Intersportturné. Skoků na sněhu na začátku sezóny bylo mnoho, nebylo však dobré, že se trénovalo kupříkladu čtyři týdny v jednom místě za neobvyklých podmínek. V Davosu v začátku s předpokladem, že výcvikový tábor bude kratší, byl absolvován příliš velký počet skoků. Všechny tyto chyby se projevily ve výrazném zhoršení úrovně techniky skoků. Byla to především malá nájezdová rychlost, která u čs. skokanů v Oberstdorfu činila 94,5, 95,5 a 95,6 km/hod., zatímco u světové špičky byla 97,1 a v průměru 95,6 km/hod. Menší nájezdová rychlost o jeden km znamená 8 metrů. Útlum všech členů družstva je především psychického rázu a skokanů potřebují několikadenní odpočinek, aby se zase dostali do formy.“

Na nový systém soutěže doplatila řada známých skokanů. V Oberstdorfu do finále kola např. nepostoupil loňský vítěz Fin Kokkonen, Rakušan Wallner a Borovitin (SSSR), v Ga-Pa Norové Bergerud a Nordlien a Američan Denney, v Bischofshofenu Japonci Kawabata, Curuga, Kawamura, Rakušan Pürstl a sovětský skokan Sajčik a Savin. K překvapením Intersportturné patřil patnáctiletý Kanadčan Steve Collins, o němž trenér Rakušanů prof. Baldur Preiml prohlásil, že je velkým talentem a na ZOH 1984 v Sarajevu bude patřit k nejvážnějším uchazečům o medaile.

PĚTKRÁT PŘEKONANÝ REKORD MŮSTKU V OBERSTDORFU

Zahajovací závod 28. ročníku Intersportturné v Oberstdorfu přinesl úspěch kapitánu družstva NDR Jocheanu Dannebergovi, který zvítězil po zajímavém boji s Rakušany Neuperem a Groyerem. „V Oberstdorfu jsem skončil třikrát druhý, byl už nejvyšší čas, abych také jednou zvítězil,“ prohlásil po závodě Danneberg. „Po prvním kole jsem tomu nevěřil při téměř pětibodovém náskoku Rakušanů.“ Or-

ganizátor německo-rakouského turné a předseda komise Světového poháru skokanů Putzi Pepeunig připomenul: „Při těžkých povětrnostních podmínkách, měnícím se větru a sněžení, bylo mi od začátku závodu jasno: Zde může zvítězit jen univerzální skokan a to je Danneberg.“ Bývalý úspěšný švýcarský reprezentant a mistr světa v letech Walter Steiner: „Závod byl loterí, přesto nejlepší zvítězil.“

O vysoké úrovni soutěže nejlépe svědčí skutečnost, že pětkrát byl na můstku s normovým bodem 85 m a kritickým 107 m překonán rekord 110 m. Nejdříve se to podařilo ve zkušebním a současně prvním kole Neuperovi výkonem 112 m, potom však jeho krajan Groyer skočil ještě o metr dále a stal se novým rekordmanem v Oberstdorfu. Lepší skoky starého rekordu H. G. Aschenbacha (NDR), Rakušana Innauera a Danneberga měli pak ještě Danneberg a Japonci Kawabata — oba 111 m a sovětský reprezentant Vlasov, který skočil ještě o metr dále.

Rozčarováním pro příznivce čs. lyžování byla skutečnost, že ani jeden z našich reprezentantů se nekvalifikoval mezi 50 nejlepších do druhého-finálového kola. Tím hned v úvodu soutěže ztratili možnost zasáhnout do bojů o umístění na některém z předních míst v celkové klasifikaci soutěže. Stejný osud postihl i loňského vítěze Intersportturné Finu Pentti Kokkonena.

NÁSTUP NEUPERA V GARMISCH-PARTENKIRCHENU

Novoroční závod na olympijském můstku v Garmisch-Partenkirchenu byl ve znamení nástupu devatenáctiletého Neupera, který tentokrát bojoval o prvenství s Finem Puikkonenem. Měl sice v prvním kole o půl metru kratší skok než jeho soupeř, ale stylově dokonalejší a to znamenalo náskok 3,3 bodu, což nakonec při stejné dlouhých skocích 99 m z vyššího nájezdu ve druhém kole rozhodlo o prvenství Neupera a jeho vedení v celkové klasifikaci.

Reprezentantům NDR se tentokrát

nedařilo a jediný Glass se zařadil do první desítky. Postrádali především dobrý odraz a tím i délku skoků. Upozornil na sebe Japonec Jagi nejen jediným stometrovým skokem soutěže, ale i dokonalým stylem. Teprve patnáctiletý Kanadan Collins si získal sympatie dalších diváků a sedmým místem po úspěchu v Cortině d'Ampezzo další body do Světového poháru. Kapitán čs. týmu Leoš Škoda znovu potvrdil, že dovede bojovat, i když všichni členové kolektivu jsou ve velkém útlumu. Prokázal to prvními čtyřmi body do Světového poháru. Škoda, že zpozdil odraz ve druhém kole, neboť po prvním byl na slibném pátém místě (po druhém klesl na dvanácté).

Na startu chyběl tentokrát František Novák, který při tréninku si pohmoždil rameno a předčasně se vrátil z Intersportturné domů. Z ostatních našich závodníků jen Josef Samek kromě Škody postoupil do druhého kola, ale umístil se až v závěru kvalifikovaných (48.). Jeho rekord můstku 101 m z loňského roku, kdy zvítězil v jednokolovém závodě, zůstal nepřekonan. Hlavní trenér skokanů NDR dr. Gotthard Trommler po závodě prohlásil: „Tentokrát se našim reprezentantům nedařilo a zejména 28. místo Danneberga bylo pro mne zklamáním. Věřím však, že jejich výkony se opět zlepšili. Není dobré před Lake Placid hrát roli favoritů.“

V INNSBRUCKU NEUPER OPĚT PRVNÍ

Po úspěchu v Garmisch-Partenkirchenu o tři dny později na olympijském můstku na Bergiselu v Innsbrucku Hubert Neuper překonal všechno, co se od něho očekávalo a zajistil si letenku do Lake Placidu. Zvítězil s náskokem 8,5 bodu před současnou švýcarskou skokanskou jedničkou Sumim a délkou 107 m v prvním kole se stal novým rekordmanem můstku s normovým bodem 88 m (dosud Weisspflug 106 m z r. 1978).

Třetí závod německo-rakouského turné čtyř můstků znovu potvrdil, že skokanská světová špička se podstatně rozšířila a je asi třicet závodníků, kteří mohou úspěšně bojovat o nejvyšší pocty v této náročné lyžařské disciplíně. Tak se stalo, že opět několik známých reprezentantů se do finále neprobojovalo a druhé kolo sledovali jen jako diváci. Smůlu měl Rakušan Innauer, který v prvním kole chtěl zkrátit nebezpečnou délku a při skoku 104,5 m upadl. „Toni to při tomto skoku příliš natáhl. Vždyť všichni ostatní věděli jak daleko mohou skákat a podle toho se také řídili,“ prohlásil po nezdařeném pokusu Innauera jeho krajan a vítěz zlaté olympijské medaile Karl Schnabl.

V první desítkě byli již opět tři skokani NDR. Henry Glass se znovu zlepšil a zejména jeho druhý stylově dokonalý skok a přitom dlouhý (ze zkráceného nájezdu 101,5 m) mu zajistil třetí místo a připomínal jeho úspěch před čtyřmi roky na ZOH na tomto můstku, kdy zde vybojoval bronzovou olympijskou medaili. Z čs. reprezentantů i tentokrát mezi první padesátkou se kvalifikovali jen Škoda a Samek, ale jejich umístění — 24. a 49. bylo neuspokojivé. Zlepšení

výkonnosti se projevilo u Finů a Norů, jakož i u Jugoslávce Norčiče.

BISCHOFSHOFEN TRIUMFEM REPREZENTANTŮ NDR

Závěrečný závod 28. ročníku Intersportturné na můstku s přírodním nájezdem v rakouském Bischofshofenu byl triumfem reprezentantů NDR. Svědčí o tom prvenství Martina Webera před jeho krajanem Henry Glassem, čtvrté místo Duschka, páté Deckerta, šesté Meisingera a osmé

Čs. reprezentanti a trenéři před odjezdem na Intersportturné se usmívají, mnohem horší to bylo při návratu. Zleva Tanczos, trenér Hubač, Škoda, Samek, trenér Raška, Brzuchanski si prohlíží kalendář a F. Novák

Ostwald. Celkové vítězství Neupera, jemuž stačilo desáté místo na můstku Paul Ausserleitnera, však nemohli ohrožit. Zlepšili si však podstatně konečné pořadí a celý kompletní osmičlenný tým se umístil v první dvacítkě.

„Je to mé první velké mezinárodní vítězství,“ řekl po úspěchu pětadvacetiletý Martin Weber z Oberhofu. „Byl to současně můj nejkrásnější den a nejhezčí skok 102 m, který se mi v prvním kole podařil (nejdelší skok posledního závodu). Chtěl jsem ho zopakovat i ve druhém kole, ale trochu jsem propásl odraz. Doufám, že budu přitom také v Lake Placidu.“ Za skok 102 m dostal Weber od stylových rozhodčích jednu známku 19,5, třikrát 19,0 a jednou 18,5 b.

Polák Pjotr Fijas zásluhou druhého 101,5 m skoku se jediný vklínil mezi závodníky NDR na vedoucích místech a zopakoval své loňské třetí pořadí. Vlasov znovu potvrdil, že v začátku sezóny je nejlepší ze sovětských reprezentantů. Japoncům se v Bischofshofenu nedařilo, pro Světový pohár na posledním patnáctém místě bodoval jen Akimoto. Z čs. skokanů byl opět neúspěšnější Škoda, ale o deset metrů kratší skok ze sniženého nájezdu ve druhém než v prvním soutěžním kole ho připravil o lepší umístění (26.). Z ostatních opět jen Samek se kvalifikoval do padesátky a skončil 39.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

První závod 30. prosince 1979 v Oberstdorfu: 1. Danneberg (NDR) 248,2 [111

a 107], 2. Neuper 243,5 [112 — 100,5], 3. Groyer (oba Rakousko) 241,8 [113 a 99], 4. Korhonen (Finsko) 241,0 [104,5 a 108], 5. Duschek (NDR) 239,0 [108 a 104,5], 6. Kawabata (Japonsko) 235,2 [111 a 97], 7. Ostwald (NDR) 234,3 [110 a 99,5], 8. Bergerud (Norsko) 233,1 [104 a 105], 9. Vlasov (SSSR) 233,1 [112 a 97], 10. Weber (NDR) 232,7 [105 a 100], 11. Sätre (Norsko) 232,4 [104,5 a 101,5], 12. Mösching (Švýcarsko) 232,1 [107 a 102], 13. Sumi (Švýcarsko) 231,9 [104 a 104,5], 14. Karlsson (Švédsko) 231,7 [109 a 99], 15. Tuchscherer (Rakousko) 231,5 [105,5 a 99,5]. — Umístění čs. reprezentantů: 51. Tanczos 104,1 (99), 52. F. Novák 103,9 (98,5), 58. Samek 101,4 (96), 65. Brzuchanski 99,1 (96), 68. Škoda 98,5 (95).

Druhý závod 1. ledna 1980 v Garmisch-Partenkirchenu: 1. Neuper 232,2 [96 a 99], 2. Puikkonen (Finsko) 230,4 [96,5 a 99], 3. Sätre 229,7 [94 a 98,5], 4. Jagi (Japonsko) 224,6 [91 a 100], 5. Groyer 224,3 [94 a 97,5], 6. Bobak (Polsko) 224,1 [95 a 96], 7. Collins (Kanada) 223,7 [94,5 a 98], 8. Glass (NDR) 223,6 [94 a 97], 9. Kokkonen (Finsko) 221,4 [92,5 a 98], 10. Vlasov 221,0 [92,5 a 97], 11. Ostwald 220,1 [93 a 98], 12. Škoda 219,2 (95,5 a 94,5), 13. Meisinger (NDR) 218,8 [92 a 97], 14. Fijas (Polsko) 215,9 [89 a 99], 15. Aizawa (Japonsko) 215,5 [90,5 a 94]. — 48. Samek 194,6 (86 a 87,5).

Třetí závod 4. ledna v Innsbrucku:

1. Neuper 250,5 [107 a 102], 2. Sumi 242,0 [105,5 a 101], 3. Glass 239,0 [100 a 101,5], 4. Puikkonen 238,9 [102 a 100,5], 5. Ostwald 230,7 [103,5 a 101], 6. Weber 237,2 [103 a 99], 7. Ruud (Norsko) 236,9 [102 a 103], 8. Sätre 232,5 [102 a 97], 9. Borovitin (SSSR) 230,7 [99,5 a 100] a Tuchscherer 230,7 [99 a 98], 11. Törmänen (Finsko) 229,8 [100 a 98,5], 12. Jagi 229,2 [100 a 97] a Norčič (Jugoslávie) 229,2 [102,5 a 97], 14. Holmlund (Švédsko) 229,1 [101 a 97], 15. Fijas 228,3 [100 a 98,5]. — 24. Škoda 218,6 (97 a 96), 49. Samek 180,6 (94 a 79), 57. Tanczos 100,1 (91), 59. Brzuchanski 99,6 (91).

Čtvrtý závod 6. ledna v Bischofshofenu: 1. Weber 230,4 [102 a 97], 2. Glass 227,2 [100,5 a 98], 3. Fijas 226,8 [98,5 a 101,5], 4. Duschek 225,7 [98,5 a 100], 5. Deckert (NDR) 220,7 [99,5 a 99], 6. Meisinger 220,1 [97,5 a 99,5], 7. Puikkonen 219,7 [100 a 93,5], 8. Ostwald 219,2 [99 a 98], 9. Groyer 214,6 [95,5 a 94], 10. Neuper 213,9 [97,5 a 91,5], 11. Vlasov 212,6 [96 a 96], 12. Mösching (Švýcarsko) 212,0 [96,5 a 96,5], 13. Bobak 211,3 [93,5 a 94], 14. Danneberg 211,0 [97,5 a 90,5], 15. Borovitin 210,4 [95,5 a 93,5] a Akimoto (Japonsko) 210,4 [96 a 95,5]. — 26. Škoda 195,7 (95,5 a 85,5), 39. Samek 186,9 (88 a 86), 64. Brzuchanski 85,0 (84), 71. Tanczos 83,2 (82).

Konečné pořadí 28. ročníku Intersportturné: 1. Neuper 940,1, 2. Glass 912,9, 3. Weber 912,7, 4. Ostwald 912,3, 5. Groyer 904,0, 6. Duschek 897,0, 7. Danneberg 893,4, 8. Fijas 888,3, 9. Sätre 885,2, 10. Vlasov 880,9, 11. Sumi 880,3, 12. Norčič 880,2, 13. Deckert 874,2, 14. Mösching 860,8, 15. Weisspflug 858,4, 16. Korhonen 856,8, 17. Jagi 855,3, 18. Meisinger 843,4, 19. Törmänen 841,5, 20. Kögler (Rakousko) 840,8, 21. Ruud 838,7, 22. Millonig (Rakousko) 826,6, 23. Leitner (NSR) 819,7, 24. Aizawa 812,6, 25. Jörgensen (Norsko) 809,3, 26. Oparin (SSSR) 803,9, 27. Puikkonen 773,5, 28. Lipburger (Rakousko) 758,0, 29. Tuchscherer 743,5, 30. Borovitin 741,5, 31. Akimoto 735,0, 32. Škoda 732,0, 33. Bergerud 731,1, 34. Holmlund 728,3, 35. Innauer (Rakousko) 725,9, 36. Puikkonen (Finsko) 721,0, 37. Bobak 716,5, 38. Karlsson 710,5, 39. Käyhkö (Kanada) 703,4, 40. Yllantilla (Finsko) 692,2, 41. Samek 663,5, 42. Kawabata 636,7, 43. Collins 595,7, 44. Kokkonen 594,6, 45. Holmen-Jensen (Norsko) 593,9. — 75. Tanczos 372,9, 76. Brzuchanski 372,6.

Blanka Paulů a Jiří Beran PRVNÍMI MISTRY

První tituly mistrů ČSSR 1980 v lyžování byly uděleny ještě ve starém roce v předvečer Štědrého dne na Benecku. Vybojovali je na vytrvalostních běžeckých tratích Blanka Paulů (VŠ Praha) na 20 km a Jiří Beran (Dukla Liberec) na 50 km. Ani vytrvalá obleva a nedostatek sněhu na Benecku nezabránily obětavým a osvědčeným lyžařským činovníkům pořadajícího Ski Jilemnice, aby náročné závody uskutečnili.

I zkušení funkcionáři a závodníci přijížděli do dějiště šampionátu s velkými obavami, zda jej bude možno za tak nepříznivých podmínek uskutečnit. Jilemničtí lyžaři však celý týden tratě upravovali, v činnosti byly nejen všechny lopaty, ale i dostupná mechanizace a tak si všichni účastníci i návštěvníci mistrovství po jeho skončení oddechli. I „nešťastná“ třináctá mistrovská padesátka, pořádaná lyžaři Ski Jilemnice, skončila šťastně. Jilemničtí organizátoři zasluhují mimořádné uznání, stejně jako všichni ti, kteří náročnou dvacítku žen a padesátku mužů dokončili. Zajímavé boje našich nejlepších lyžařů a lyžařek sledovali také předseda VSL ÚV ČSTV Karel Smola, předseda vrcholové subkomise běhu dr. Jaroslav Potměšil, referent ústředního svazu Jindřich Hoch, předseda organizační komise František Karlík a také nejspěšnější lyžař v historii Hančova memoriálu, jeho desetinasobný vítěz Jaroslav Cardal.

Tentokrát bylo mistrovství na vytrvalostních tratích zvláště významné, neboť mělo prověřit výkonnost kandidátů na začátku sezóny a jeho výsledky byly jednou částí celkového hodnocení. Z širšího olympijského družstva chyběla jen současná běžecká jednička žen Květa Jeriová, která po návratu ze Švýcarska se musela podrobit okamžitému náročnějšímu zubnímu ošetření. V její nepřítomnosti Blanka Paulů (VŠ Praha) potvrdila vzestupnou formu a dvacítku bezpečně vyhrála s náskokem 48,18 sek. před další kandidátkou ZOH Dagmar Palečkovou a Jitkou Daňšovou z Nového Města na Moravě, která třetím místem příjemně překvapila. Zklamá-

ním bylo až deváté pořadí obhájkyne mistrovského titulu Gabriely Svobodové. Mezi pěti závodnicemi, které vzdaly, byly také členky reprezentačního družstva Pasiárová (pro nevolnost) a Strnádková (startovala po nemoci). V padesátce mužů byl středem pozornosti boj obhájce titulu Jiřího Berana (Dukla Liberec) s oddílovým druhem Františkem Šimonem. Beran startoval půl minuty za Šimonem, ale již na 7. km ho dostihl a po prvním úseku (12,5 km) měl třicetisekundový náskok, který postupně zvyšoval až na 2:51,22 min. v cíli. Miloš Bečvář třetím místem znovu přesvědčil, že z mladých běžců udělal největší pokrok. Milan Jarý po 37,5 km byl ještě čtvrtý, v posledním okruhu vzdal, stejně jako Jaroslav Kohút. Uznání zasluhují především výkony Švandy, Knapa, Molce a Suchánka.

ŘEKLI PO ZÁVODE

Blanka Paulů: „Tentokrát jsem běžela s rozmyslem a „nezmatkovala“ v první části závodu. Když jsem zjistila, že mám v polovině trati půlminutový náskok před Palečkovou, přispělo to k jistotě a absolvování dvacítky bez krize.“

Jiří Beran: „Z každého úspěchu mám radost, tentokrát je to můj šestý mistrovský titul v soutěži jednotlivců. Když jsem dojel Šimona, věděl jsem, že je to dobré. Dlouho jsme běželi spolu, v závěru se mi podařilo náskok zvýšit.“

Dr. Jaroslav Potměšil: „I při oblevě to byl hodnotný závod. Pochvalu zasluhují obětaví jilemničtí pořadatelé i všichni, kteří doběhli do cíle. Radost mám především z dobrých vý-

Blanka Paulů (VŠ Praha) na trati vítězné mistrovské dvacítky na Benecku

konů mladých: Daňšové, Janovské, Bečváře, Švandy, Knapa a Molce.“

Jaroslav Cardal: „V současné době se běhají padesátky na mnohem lépe upravených tratích s dvěma stopami a moderní výzbrojí. Jsou také rychlejší a zajímavější. Dnešní padesátka byla náročná a všichni, kteří ji dokončili, zasluhují uznání.“

Zeny 20 km: 1. Blanka Paulů (VŠ Praha) 1:15:01,89, 2. Dagmar Palečková (RH Jablonec n. N.) 1:15:50,07, 3. Jitka Daňšová (Sokol Nové Město na Moravě) 1:20:01,48, 4. Janovská 1:20:35,22, 5. Gaudelová 1:21:00,76, 6. Hanischová (všechny RH Jablonec n. N.) 1:21:11,08, 7. Sujová (Baník Rudňany) 1:21:44,34, 8. Leskovjanská (ČH Štrbské Pleso) 1:21:54,05, 9. Svobodová (RH Jablonec n. N.) 1:22:23,37, 10. Matoušová (VŠ Praha) 1:23:18,52, 11. Záková (RH Jablonec n. N.) 1:23:42,13, 12. Paráková 1:24:59,99, 13. Blažková (obě ČH Štrbské Pleso) 1:25:17,39, 14. Drahokoupilová (VŠ Praha) 1:27:49,97, 15. Fleková (RH Jablonec n. N.) 1:32:55,20. Startovalo 22 závodnic, 17 bylo klasifikováno.

Muži 50 km: 1. Jiří Beran 2:39:18,25, 2. František Šimon 2:42:09,47, 3. Miloš Bečvář 2:44:24,34, 4. Švanda 2:49:07,88, 5. Švub 2:49:22,21, 6. Knap (všichni Dukla Liberec) 2:54:10,94, 7. Molec (Dukla Banská Bystrica) 2:54:24,94, 8. Suchánek (ČH Štrbské Pleso) 2:54:30,19, 9. Grnác (Dukla Banská Bystrica) 2:55:43,85, 10. Buchar 2:57:11,24, 11. Langmajer (oba RH Jablonec n. N.) 2:58:42,55, 12. Král (ČH Štrbské Pleso) 3:02:10,62, 13. Dvořák (Sokol Nové Město n. M.) 3:03:48,40, 14. Šiarník (VŠST Liberec) 3:04:24,47, 15. Gombala (ČH Štrbské Pleso) 3:04:38,27, 16. Frůhauf (ČZ Strakonice) 3:06:09,28, 17. Nývlt (RH Jablonec n. N.) 3:08:00,16, 18. Kyncl (VŠ Praha) 3:08:23,19, 19. Blažek (VŠST Liberec) 3:08:23,19, 20. Sír (Ski Jilemnice) 3:11:42,08, 21. Daniček (Elitex Jablonec n. N.) 3:12:54,86, 22. Drbohlav (Slávia FEL Praha) 3:13:10,20, 23. Bárta (Ski Jilemnice) 3:13:30,12, 24. Havrda (Slávia Stav. fakulta Praha) 3:13:57,13, 25. Špulák (Ještěd Liberec) 3:17:12,23. Z 60 startujících 40 závod dokončilo.

JAROSLAV TROUSIL

Mistrovství ČSSR na 50 km přineslo zajímavý soubor Berana se Šimonem. Na obrázku Beran vpředu, sledován Šimonem, kterého předstihl.

Světový pohár ve sjezdových disciplínách

Sourozenci Wenzelovi — Hanni a Andreas — byli v čele Světového poháru ve sjezdových disciplínách po závodech v první polovině ledna. V soutěži mužů po dvanácti soutěžích vedl Andreas Wenzel se 110 body před Švédem Ingemarem Stenmarkem s 93 body a Jugoslávцем Bojanem Križajem se 75 body. O čtvrté místo se dělili Američan Phil Mahre a Ital Herbert Plank se 66 body před Švýcarem Müllerem 59, Steinerem (Rakousko) a Norem Hakerem oba 57, Švýcarem Lüthym 56 a Lüscherem (Švýcarsko) 49 b.

Ve Světovém poháru žen čs. reprezentantka Jana Soltýsová opět potvrdila, že patří ve sjezdu ke světové špičce devátým a jedenáctým místem v Pfrontenu. V celkové klasifikaci vedla Hanni Wenzelová se 172 body před šestinásobnou vítězkou SP Annemarií Moserovou (Rakousko) 161 a Švýčarkou Marií-Theres Nadigovou se 150 body. Soltýsová je pátá s 67 body za Francouzku Pelenovou 108 b. Další pořadí: 6. Giordaniová (Itálie) a Serratová (Francie) obě 65, 8. Eppleová (NSR) 61, 9. Hessová (Švýcarsko) 59, 10. Nelsonová (USA) 57 bodů.

V Poháru národů po 24 závodech vede Rakousko s 623 body před Švýcarskem 484 a Itálií 330 b. Čtvrté je Lichtenštejnsko s 314 b., následováno USA 294, NSR 253 a Francií 239 b.

MUŽI

Sjezd 6. ledna v Pra Loup (délka tratě 3218 m s výškovým rozdílem 800 m): 1. Müller (Švýc.) 1:53,56, 2. Plank (It.) 1:54,37, 3. Haaker (Nor.) 1:54,44, 4. Weirather 1:54,53, 5. Grissmann (oba Rak.) 1:54,63, 6. Vestí (Švýc.) 1:54,70, 7. Walcher (Rak.) 1:55,08, 8. Cyganov (SSSR) 1:55,17, 9. Winkler (Rak.) 1:55,31, 10. Veith (NSR) 1:55,43, 11. Wirnsberger 1:55,47, 12. Klammer 1:55,56, 13. Höfleher (všichni Rak.) 1:55,58, 14. Read 1:55,60, 15. Murray (oba Kan.) 1:55,64. Ze 70 startujících 69 bylo klasifikováno.

Slalom 8. ledna v Lenggries (výškový rozdíl 180 m, v prvním kole 63, ve druhém 65 branek): 1. Popangelov (Bul.) 1:36,17 48,18 a 47,99, 2. Zirov (SSSR) 1:36,66 (48,22 a 48,44), 3. Stenmark (Švéd.) 1:36,92 (48,88 a 48,04), 4. P. Mahre (USA) 1:37,00 (48,40 a 48,60), 5. Thöni (It.) 1:37,06 (47,98 a 49,08), 6. Kodama (Jap.) 1:37,13 (48,56 a 48,57), 7. Wenzel (Licht.) 1:37,35, 8. Križaj (Jug.) 1:37,39, 9. Orlainsky (Rak.) 1:37,67, 10. Kuralt (Jug.) 1:37,77, 11. Enn (Rak.) 1:37,79, 12. P. Frommelt (Licht.) 1:38,02, 13. Steiner (Rak.) 1:38,06, 14. Andrejev (SSSR) 1:38,27, 15. Neureuther (NSR) 1:38,29. Z 89 účastníků 65 bylo klasifikováno.

Sjezd v Kitzbühelu 12. ledna (délka tratě 3500 m s výškovým rozdílem 882 metrů): 1. Read 2:04,93, 2. Weirather 2:05,51, 3. Plank 2:05,61, 4. Wenzel (Licht.) 2:05,84, 5. Irwin (Kan.) 2:05,89,

Při sjezdu Světového poháru 7. ledna v západoněmeckém Pfrontenu cenné body získaly dvě sestry a poprvé Cornelia Prölllová porazila svou sestru — šestinásobnou vítězku SP Annemarií Prölllovou-Moserovou. Cornelia byla druhá, Annemarie až čtvrtá

6. Klammer 2:06,11, 7. Müller (Švýc.) 2:06,34, 8. Steiner 2:06,52, 9. Haker (Nor.) 2:06,90, 10. Patterson (USA) 2:06,93, 11. Ferstl (NSR) a Cyganov oba 2:06,95, 13. Spiess (Rak.) a Wirnsberger oba 2:06,97, 15. Pugnati (Fr.) 2:07,05.

Slalom v Kitzbühelu 13. ledna: 1. Wenzel 1:41,10 (52,38 a 48,72), 2. Neureuther 1:41,78 (52,81 a 48,97), 3. Lüthy (Švýc.) 1:41,91 (53,62 a 48,29), 4. Križaj (Jug.) 1:41,94 (52,73 a 49,21), 5. Nöckler (It.) 1:42,02 (53,15 a 48,87), 6. Enn 1:42,07 (53,01 a 49,06), 7. Skajem (Nor.) 1:42,14, 8. Gross (It.) 1:42,22, 9. De Chiesia (It.) 1:42,46, 10. Strand (Švéd.) 1:42,49, 11. Bernardi (It.) 1:42,67, 12. Andrejev (SSSR) 1:42,70, 13. Stenmark a G. Thöni (It.) oba 1:43,08, 15. Aellig (Švýc.) 1:43,12. — Čs. reprezentanti Zeman a Pačák byli vyřazeni v prvním kole.

ŽENY

Sjezd 6. ledna v Pfrontenu (délka tratě 2080 m s výškovým rozdílem 540 m): 1. Moserová (Rak.) 1:19,84, 2. Nadigová (Švýc.) 1:20,20, 3. Wenzelová (Licht.) 1:21,58, 4. I. Eppleová (NSR) 1:21,92, 5. Attiaová (Fr.) 1:22,41, 6. Nelsonová (USA) 1:22,44, 7. Mittermaierová 1:22,91, 8. Baderová (obě NSR) 1:23,08, 9. De Agostiniová (Švýc.) 1:23,15, 10. Waldmeierová (Fr.) 1:23,31, 11. Soltýsová (ČSSR) 1:23,33, 12. Flandersová (USA) 1:23,37, 13. Ellmerová 1:23,40, 14. Kramlová (obě Rak.) 1:23,53, 15. Erlanderová (USA) 1:23,53. — 36. Charvátová 1:25,17. Z 62 startujících 61 bylo klasifikováno.

Sjezd 7. ledna v Pfrontenu (délka tratě 2080 m s výškovým rozdílem 540 m): 1. Nadigová 1:21,22, 2. C. Prölllová (Rak.) 1:21,41, 3. De Agostiniová 1:21,60, 4. Moserová 1:21,79, 5. Bischofbergerová (Švýc.) 1:21,99, 6. Wenzelová 1:22,66, 7. Mittermaierová 1:22,72, 8. I. Eppleová 1:22,87, 9. Soltýsová 1:23,08, 10. Preussová (USA) 1:23,22, 11. Gravinová (It.) 1:23,25, 12. Matousová (Luc.) 1:23,29, 13. Waldmeierová 1:23,34, 14. Kramlová 1:23,37, 15. Dirrenová (Švýc.) 1:23,42.

Slalom 9. ledna v Berchtesgadenu (výškový rozdíl 180 m, v prvním kole 55, ve druhém 53 branek): 1. Pelenová (Fr.) 1:38,51 (51,36 a 47,15), 2. Giordani

iová 1:39,61 (51,16 a 48,45), 3. Ziniová (obě It.) 1:39,66 (51,37 a 48,29), 4. Hessová (Švýc.) 1:39,69 (50,21 a 49,48), 5. Moserová 1:39,75 (51,59 a 48,16), 6. Serratová (Fr.) 1:40,69 (51,49 a 49,20), 7. Bieleřová (It.) 1:41,13, 8. Wenzelová 1:41,58, 9. I. Eberleová (Rak.) 1:41,99, 10. Nansozová (Švýc.) 1:42,13, 11. Valtoová 1:42,16, 12. Gattaová (obě It.) 1:42,24, 13. Fisherová (USA) 1:43,00, 14. Reyová (Fr.) 1:44,04, 15. Cooperová (USA) 1:44,16. — Vlčková a Charvátová nedokončily. Z 86 startujících bylo jen 29 klasifikováno.

Obří slalom 10. ledna v Berchtesgadenu (délka tratě 1010 m, výškový rozdíl 302 m): 1. Wenzelová 2:11,72 (1:04,09 a 1:07,63), 2. Pelenová 2:12,62 (1:03,77 a 1:08,87), 3. Giordaniová 2:13,22 (1:04,61 a 1:08,61), 4. Hessová 2:13,99 (1:04,46 a 1:09,53), 5. Bieleřová 2:15,58 (1:05,78 a 1:09,80), 6. Cooperová 2:15,76 (1:06,80 a 1:08,96), 7. I. Eppleová (2:15,89, 8. Quarlová (It.) 2:17,27, 9. I. Eberleová 2:17,29, 10. Konzettová (Licht.) 2:18,52, 11. Mösenlechnerová (NSR) 2:18,54, 12. Sölknerová 2:18,57, 13. Kasererová (obě Rak.) 2:18,64, 14. Fisherová 2:19,00, 15. Kurzová-Schlechterová (Rak.) 2:19,07. — 22. Vlčková 2:21,45, Charvátová závod nedokončila. Z 87 účastníků bylo 34 klasifikováno.

VE SVĚTOVÉM POHÁRU BIATLONISTŮ v Anterselvě na 10 km zvítězil Ullrich (NDR) za 34:17,7 (2), druhý byl jeho krajan Jung 34:56,27 (0), následován dalším reprezentantem NDR Beerem 35:00,56 (0), 4. Horn (Rakousko) 35:01,55 (2), 5. Siebert (NDR) 35:12,61 (1), 6. Boifrot (Francie) 35:32,85 (0). — Stafety 4x7,5 km: 1. NDR (Jung, Siebert, Ullrich, Roesch) 1:49:43,51 (4), 2. Rakousko (Horn, Weber, Koll, Eder) 1:50:42,37 (1), 3. SSSR (Žuravlev, Gavrikov, Videnskij, Věštkov) 1:52:58,53 (3), 4. Polsko 1:53:14,28.

KONEC ROZPORŮ

Jedním z hlavních úkolů tělovýchovné organizace je zajištění jednotného metodického působení jak uvnitř, tak i vně organizace. V podmínkách lyžování se plnění tohoto úkolu v minulosti někdy nedařilo jak bychom si přáli.

Zejména v oblasti výuky sjezdového lyžování bylo dosti rozporů, které ztrpčovaly práci cvičitelům, trenérům i svazovým pracovníkům na všech úrovních, kteří s touto problematikou přicházeli do styku. Existoval řadu let trvajících rozpor mezi metodikou výuky ČSTV a resortu školství, který měl nepříznivý dopad ve školení i doškolení kádrů, ve vzájemném nerespektování cvičitelské kvalifikace, ve vydávání odlišných publikací apod.

Předsednictvo VSL ÚV ČSTV ve snaze vyřešit sporné otázky v metodice a technice výuky jízdy na lyžích svolalo v listopadu 1979 poradou zodpovědných pracovníků, kteří měli s konečnou platností zaujmout zásadní stanovisko k tomuto vleklému problému. Jednání se zúčastnili předsedové VSL ÚV a ČÚV ČSTV, odborníci z FTVS UK, vedoucí referenti, metodici a předsedové metodických komisí svazů ÚV a ČÚV ČSTV.

Po zevrubném projednání současné situace v oblasti výuky lyžování byl jako podklad pro sjednocení rozporných stanovisek a názorů přijat materiál předložený metodickou komisí VSL ČÚV ČSTV.

Technika i metodika výuky, jak ji předložila metodická komise českého svazu, je jednoduchá a srozumitelná. Potřebné pohyby (pohybové dovednosti) jsou nacvičovány postupně od jednoduchých ke složitějším v průběhu tří etap nácvičky, na které je výuka zatáčení členěna. Důraz je kladen na správnost provedení a funkčnost pohybů, nikoliv pouze na vnější dojem a estetiku pohybu, jak tomu bylo dříve.

S touto metodikou výuky je totožná i metodika využívaná v resortu školství, odpadájí tedy výše zmíněné spory o techniku a metodiku sjíždění mezi těmito organizacemi. Nácvičky techniky je chápán jako kontinuální proces od začátečníka až ke zvládnutí vrcholné techniky jednotlivých disciplín. Trenér nebo cvičitel nevyučuje něčemu, co by bylo třeba později při nácvičce dalších pohybů měnit nebo odnaučovat.

Nácvičky techniky i trénink sjezdových disciplín v lyžařských oddílech i TSM je prováděn již řadu let úspěš-

ně touto metodikou a rovněž školení a doškolení trenérů všech kvalifikací probíhá uvedeným způsobem. Při výuce není cvičitel nebo trenér nucen postupovat podle nařízeného schématu (metodické řady); je mu ponechána dostatečná volnost ve výběru prostředků i metod pro co nejúspěšnější dosažení cíle.

Technika je chápána jako skladba pohybových dovedností, které lyžař přizpůsobuje podmínkám, ve kterých se pohybuje. Terénní i sněhové podmínky se při lyžování často mění, proto se pohyby po zvládnutí v optimálních podmínkách procvičují v podmínkách náročnějších. Důležitou roli sehrává osobnost cvičitele nebo trenéra, který musí zvolit metody i prostředky v závislosti na úrovni lyžařských dovedností, kondici, stáří a vybavení svých svěřenců.

Technika i metodika nácvičky je zpracována pro všechny lyžaře, ať jsou jejich předpoklady dobré nebo horší, úroveň jejich dovedností dobrá, nebo slabší. Předností je, že v základní etapě lze při nácvičce s úspěchem využít běžeckých nebo turistických lyží.

V uplynulém období vydal český svaz několik metodických dopisů a publikací, které umožnily cvičitelům, trenérům i lyžařským samoukům se s technikou i metodikou nácvičky seznámit. Pro příští sezónu bude navíc k dispozici příručka pro školení cvičitelů, druhé, rozšířené vydání příručky pro školení trenérů sjezdových disciplín a metodický instrukční plakát určený veřejným lyžařským školám a lyžařské veřejnosti, stejně jako lyžařům, členům ROH, SSM a dalším.

Problém, který dlouhou dobu tlačil naše lyžování, se podařilo díky dobré vůli všech zúčastněných na tomto jednání vyřešit. Nyní je třeba, aby zodpovědní pracovníci na všech úrovních, cvičitelé i trenéři pomohli zajistit jednotu metodického působení v oblasti výuky jízdy na lyžích a tak přispěli k plnění jednoho ze základních úkolů naší tělovýchovné organizace v podmínkách lyžování.

KAREL SMOLA
předseda VSL ÚV ČSTV

Dotzauer sdruženářskou jedničkou

Dvacetiletý juniorský mistr Evropy Uwe Dotzauer (NDR) byl v začátku sezóny nejspěšnějším sdruženářem. V závěru uplynulého roku v Oberwiesenthalu v mezistátním utkání NDR—Polsko získal největší počet bodů 424,7 (za skok 204,7 a za běh 220,0) před dvojnásobným olympijským vítězem Wehlingem 420,95, mistrem světa 1978 Schmiederem (oba NDR) 412,05 a Polákem Kawulokem 403,25.

Silná mezinárodní konkurence se sešla začátkem ledna v západoněmeckém Schonachu. Také zde Dotzauer vybojoval prvenství se 421,392 b. před Finem Karjalainenem 411,367, Winklerem (NDR) 401,620, Hettichem 401,114 a Abelem (oba NSR) 395,232. Lyžařští experti se podivovali až devátému pořadí Wehlinga s 376,876 b. V první části — skoku obsadil až 25. místo (!).

Světový pohár skokanů

Nově založený Světový pohár skokanů měl premiéru 27. prosince 1979 na olympijském můstku v Cortině d'Ampezzo a přinesl první zklamání našich reprezentantů. Ani jeden z nich nebodoval, přestože v soutěži chyběli reprezentanti NDR, Severaně a závodníci SSSR. Kompletní světová špička se sešla na čtyřech závodech Intersportturné, slabší byla již konkurence v Sapporu. Z čs. skokanů získal zatím jen čtyři body Skoda za dvanácté místo v Garmisch-Partenkirchenu.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

První závod 27. prosince 1979 v Cortině d'Ampezzo: 1. Innauer 250,0 (88,5 a 88), 2. Neuper 243,3 (87,5 a 87), 3. Groyer (všichni Rak.) 240,7 (88 a 88), 4. Sumi (Švýc.) 239,4 (88 a 87,5), 5. Jagi (Jap.) 239,1 (87 a 88), 6. Millonig (Rak.) 239,0 (86,5 a 87,5), 7. Kawabata (Jap.) 238,1 (85,5 a 87), 8. Kogler (Rak.) 235,5 (87,5 a 84), 9. Norčič (Jug.) 234,9 (87 a 86), 10. Collins (Kan.) 232,7 (87 a 84), 11. Mösching (Švýc.) 231,9 (86 a 87), 12. Tomasi (It.) 231,6 (85,5 a 87), 13. Aizawa (Jap.) 231,2 (83 a 85,5), 14. Schwarz (NSR) 230,6 (84,5 a 85,5), 15. Kawamura (Jap.) 228,5 (83,5 a 85,5).

Výsledky dalších čtyř závodů SP na 28. Intersportturné jsou uvedeny v článku na str. 3.

Šestý závod 12. ledna 1980 v Sapporu:

1. Jagi 268,7 (112 a 113,5), 2. Norčič 241,8 (113 a 99), 3. Kogler 239,8 (102 a 107), 4. Curuga (Jap.) 234,7 (103 a 102), 5. Sätre (Nor.) 224,0 (103 a 97), 6. Tuschcherer (Rak.) 223,9 (105 a 96), 7. Akimoto (Jap.) 221,9 (99,5 a 101,5), 8. Ruud (Nor.) 218,1 (101,5 a 97,5), 9. Tanaka (Jap.) 215,4 (93,5 a 105), 10. Käyhkö (Kan.) 211,4 (103 a 90), 11. Holmlund (Švéd.) 211,0 (102,5 a 90), 12. Kawabata 210,5 (98,5 a 94), 13. Bulau (Kan.) 208,0 (100 a 92,5), 14. Sasaki 207,4 (98,5 a 95), 15. Iwasaki (oba Jap.) 207,0 (99 a 93,5).

Sedmý závod 13. ledna v Sapporu:

1. Akimoto 255,1 (114 a 105), 2. Jagi 251,0 (102 a 113), 3. Norčič 238,8 (102,5 a 107), 4. Kawabata 228,7 (101 a 99), 5. Kogler 227,1 (104,5 a 97), 6. Curuga 225,0 (100 a 100), 7. Millonig 223,9 (98 a 103), 8. Collins 222,3 (92,5 a 107), 9. Hanada 216,7 (98 a 100) a Ito (oba Jap.) 216,7 (101 a 97), 11. Bulau 213,5 (95 a 100), 12. Toivonen (Švéd.) 213,2 (93,5 a 102), 13. Bergerud (Nor.) 211,9 (99 a 94,5), 14. Kawamura 209,7 (93,5 a 99,5), 15. Kanna (Jap.) 204,5 (94,5 a 95,5).

Pořadí na vedoucích místech Světového poháru skokanů po sedmi závodech: 1. Neuper 96, 2. Jagi 72, 3. Groyer 48, 4. Norčič 46, 5. Glass 43, 6. Weber (oba NDR) a Puikkonen (Fin.) oba 41, 8. Sätre 39, 9. Kawabata, Akimoto a Sumi všichni 35 b. —tr—

Předplatné Lyžařství 1980

Nezapomeňte si zajistit zaslání nového ročníku Lyžařství 1980. Můžete tak učinit objednávkou na redakci Lyžařství, Klimentská 1, 115 88, Praha 1. Celoroční předplatné je 36 Kčs.

Aplikace mentálního tréninku ve sjezdových disciplínách

V posledních letech se jako vhodná metoda pro zlepšení a stabilizování průběhu pohybu osvědčil mentální trénink (MT). Tato metoda je zaměřena na zlepšení a stabilizování průběhu pohybu (techniky) bez praktického tréninku jen na základě představ nebo intenzivního pozorování toho pohybu, který se má zlepšit nebo stabilizovat.

Při mentálním tréninku jsou tyto metody často spojovány. O pozitivním účinku mentálního tréninku jsou k dispozici četná zjištění z jiných druhů sportu a to zejména ve spojení s praktickým tréninkem.

Příznivý vliv mentálního tréninku na učební proces je možno s velkou pravděpodobností předpokládat i ve sjezdových lyžováních.

Hlavní problém mentálního tréninku ve sjezdových disciplínách spočívá v tom, že při každém závodě je jinak uzpůsobená trať.

Sklon svahu, sněhové podmínky a kombinace branek se stále mění a tak závodník se v podstatě nemůže při mentálním tréninku vracet k zafixovanému vzoru pohybu (jako např. gymnasta nebo oštěpař).

METODY MENTÁLNÍHO TRÉNINKU

Podle způsobu informace je možno rozlišovat následující metody mentálního tréninku:

- K představě pohybu dochází na základě vysvětlení popisu, verbální korekce pohybu — tento způsob mentálního tréninku je označován jako „**verbálně informativní metoda**“.
- Ke vnímání a představě pohybu dochází na základě předvedení nebo ukázky pohybu — tento druh mentálního tréninku označujeme jako „**observativní metodu**“.
- Představa pohybu vzniká výlučně na základě již ověřených pocitů pohybu — bez bezprostřední informace zvenčí (verbální nebo vizuální) — tento způsob tréninku je označován jako „**ideomotorická metoda**“.

VERBÁLNÍ INFORMACE MT

Při verbálně informativním tréninku přicházejí informace o technikách přizpůsobených např. slalomové dráze vesměs prostřednictvím osob ve funkci trenéra. Informace se většinou omezuje na některá klíčová místa trati ve formě příslušných pohybových příkazů co do technického provedení. O mentálním tréninku je možno hovořit teprve tehdy, když závodník realizuje příslušnou hodnotu verbálně předaných pohybových příkazů ve vlastní představě pohybu. Nejlépe je podávat verbální informaci při prohlídce trati, neboť tady závodník může lépe konfrontovat svoji představu v důsledku optického vnímání slalomové dráhy. Zůstane-li po prohlídce trati v paměti dostatek informací (pozorovací schopnost), pak není verbální informace vázána časově ani místně. Verbální informace má význam zejména u lyžařů, kteří nemají velké závodní zkušenosti (mládež), neboť závodník s malou zkušeností při závodě a tím i s malými pohybovými zkušenostmi není většinou s to posoudit optimální hodnotu technických variací — je odkázán na verbální příkazy. Špičkoví závodníci odmítají informace druhých, neboť mohou v důsledku vlastních pohybových zkušeností realizovat správné představy o pohybu sami.

Od trenéra nebo jiných osob (např. závodníků) dostávají většinou verbální informace jen o určitých místech (obtížná důležitá místa, lehké pasáže, zledovatělé plochy) nebo obecné pokyny (dávkování tempa, zvýšená tempa, jet na projetí, riskovat), které není možno pokládat za součást metody verbálně informativního mentálního tréninku. Tato vyžaduje (písemnou nebo ústní) verbální informaci od trenéra vztahující se k technice a doprovázenou představou o pohybu.

OBSERVATIVNÍ MENTÁLNÍ TRÉNINK

Znakem observativního mentálního tréninku je vnímání hodnoty pohybu. Poskytnutí optimální optické informace není ve slalomu ani v obřím slalomu možné, neboť před závodem nemůže žádný závodník tuto trať projet. Proto není možno poskytnout ani cítělvedomá předvedení (bezprostředně některým závodníkům), ani promyšlenou ukázkou (prostřednictvím filmového záznamu nebo videozáznamu). Jedinou možností je bezprostřední pozorování

závodníků při závodě nebo tréninku. V závodě se nedoporučuje používat těchto metod, neboť výkon, který má být při závodě podán, může být negativně ovlivněn chybným posouzením hodnot ze strany pozorujícího závodníka. Chybné představy se mohou týkat mj. pádů, špatné techniky, chyb při projíždění jednotlivých úseků a rozdílnosti v individuální technice.

Z těchto důvodů je observativní mentální trénink těžko aplikovatelný pro zlepšení nebo stabilizaci výkonu při slalomu a obřím slalomu a proto se také nedoporučuje. Naproti tomu se jeví tato metoda jako obzvlášť vhodná pro nácvik jednotlivých technických prvků, v tréninku a především u začátečnických závodníků k vytvoření základní představy projíždění trati ve slalomu, obřím slalomu i sjezdu.

na POMOC trenérům A cvičitelům

IDEO MOTORICKÝ MENTÁLNÍ TRÉNINK

Ideomotorický mentální trénink je specifická metoda MT především pro slalom a proto se dobře hodí pro závodníky. Závodník si během prohlídky trati představuje na základě optické informace při bezprostředním pozorování slalomové dráhy nebo po prohlídce trati na základě vytříděných informací zkušeností (pozorovací schopnost) průběh technických variací vhodných pro tuto specifickou dráhu nebo její dílčí části. Rozhodnutí o volbě použití techniky přísluší pouze závodníkovi, které je s ohledem na většinou velkou závodní zkušenost lyžařů správné a navíc organizačně bez problémů. Počet opakování „mentálního projetí branek“ se může individuálně měnit. Zpravidla je ovlivněno pamětí, momentální motivací, soustředěností, zkušeností. Závodník si zpravidla ve své percepci opakuje hlavně obtížné úseky slalomové trati, které postupně začleňuje do celé skladby slalomové trati. Ideomotorický mentální trénink je tedy vázán na představu závodníka o průbězích pohybu přizpůsobených slalomové dráze. Představa slalomové dráhy je jen na základě vlastních zkušeností o představě průběhu pohybu ve slalomové dráze získaných prostřednictvím tréninku slalomu a je jen otázkou paměti s jistými pozitivními efekty (např. zlepšení anticipace).

DOPORUČENÍ PRO PRAKTICKOU APLIKACI

Při praktické aplikaci metod mentálního tréninku je třeba brát zřetel na to, že mentální trénink vyžaduje v disciplíně slalomu vysokou koncentraci a pozorovací schopnost:

— **Koncentrace:** představa pohybu, případně vnímání pohybu jsou mj. projevy koncentrace. Při představě nebo vnímání pohybu a technických důsledcích odpovídajících speciální slalomové dráze odpovídá časová míra koncentrace asi tak časově delce dráhy slalomu. To představuje u většiny závodů asi 50 sekund. Při častějším mentálním tréninku dráhy je tento výkon koncentrace opět nutný.

Na základě pozorování je možno předpokládat zvláštní koncentrační výkony při pozorování a mentálním tréninku při druhém projetí trati např. tréninku. V důsledku vysokých nároků na koncentraci před a během prvního projetí trati a výchozího postavení před druhým kolem bývá koncentrační schopnost velmi snížena. Koncentrační schopnost je třeba trénovat již v průběhu tréninku slalomu a to hlavně prostřednictvím modelového tréninku.

— **Pozorovací schopnost:** tato vlastnost je pro metodu mentálního tréninku ve slalomu obzvlášť důležitá, neboť znalost celé trati nebo důležitých úseků je předpokladem pro mentální trénink mimo trať. Závodník si musí svůj návrh pohybů sestavit sám bez bezprostředního poznání „prostorové situace“ (žádné kinestetické informace); jedi-

ným základem jsou jím zjištěné informace. Teprve při znalosti trati může závodník na základě pohybové představy přizpůsobené slalomové dráze mentálně trénovat „v duchu závodu“. Při slalomu všeobecně platné ustanovení o zákazu projetí kombinací branek před startem klade vysoké nároky na pozorovací schopnost. Podle zkušenosti si dobří slalomoví závodníci pamatují pro ně významné slalomové dráhy po celé týdny. Při nedostatku kinestetických informací je kladen podstatně větší požadavek na pozorovací schopnost. Totéž platí i při tréninku. Velký význam pozorovací schopnosti a koncentrace pro mentální trénink a pro podávání výkonu ve slalomu si vyžaduje obzvláštního tréninku těchto vlastností. Zlepšení těchto vlastností osobnosti je možno provádět formou „domácího tréninku“; praktický trénink by v žádném případě neměl být zkracován nebo omezován. Při modelovaném tréninku by rovněž mělo být věnováno více pozornosti pozorování slalomové dráhy a koncentraci.

Proces mentálního tréninku může být zlepšen nikoliv na základě několikerého sjetí slalomu, ale v důsledku časového přizpůsobení se novým tratím. Mentální trénink výrazně ovlivňuje také variabilita tréninku a závodních podmínek. Zvláštní důraz musí přitom být kladen při závodě na MT při druhém kole, neboť tady podle zkušeností podstatně ochabuje pozorovací schopnost i koncentrace.

Mentální trénink zatěžuje organizaci a rozsah tréninku (méně sjezdů, protože přestavením trati a zejména mentálním tréninkem se „ztrácí“ mnoho času), je třeba, aby byl brán v úvahu při plánování tréninku.

Mentální trénink ve slalomu jako metoda optimalizace průběhů pohybů je vázán výlučně na osobu trénujícího (závodníka), a je třeba tuto metodu nejprve zvládnout. V této fázi jsou nutná jasná poučení.

Nicméně proces zvládnutí aplikace metody může trvat dlouho v důsledku působení mnoha důležitých faktorů (koncentrace, pozorovací schopnost, vypnutí, zvládnutí správné slalomové techniky). Trenérem očekávaný efekt se nedostaví v krátké době.

Pro juniorské kádry se doporučuje používat verbálně informativní metody mentálního tréninku, pro výkonnostní kádry ideomotorický mentální trénink. Mladí závodníci potřebují přesný příkaz pro pohyb; teprve po dostatečné závodní zkušenosti jsou s to představit si správnou hodnotu pohybu bez vnější informace. Tento proces se urychlí, bude-li zpracován výklad k pohybu podle věkové specifiky. Tento metodický postup by měl být, s ohledem na obzvláštní důležitost pro kariéru závodníka, těžištěm tréninku.

Na rozdíl od ostatních metod nemůže být při mentálním tréninku průběh kontrolován trenérem. Rozsah a intenzitu určuje závodník sám. Proto je úkolem trenérů seznámit s touto metodou již mladé závodníky a poskytnout jim během jejich kariéry všechny možnosti aplikace této metody. O použití této metody rozhoduje nakonec sám závodník.

[Zpracováno podle překladu IDS ÚV ČSTV]

JAROSLAV MÁŠA, metodik VSL ČUV ČSTV

Na čem závisí sportovní výkon žáků v běhu?

Neustálým zvyšováním sportovní výkonnosti se do popředí dostává péče o sportovní výchovu dětí a mládeže. V současné době nelze dosáhnout vrcholového sportovního výkonu bez systematické dlouhodobé přípravy, prováděné většinou již od dětského věku. Založením lyžařských tříd TSM a SVSM, obětavou prací učitelů a trenérů mládeže, byly v posledních letech v běhu na lyžích vytvořeny dobré podmínky pro rozvoj pohybových dovedností a cílevědomý trénink žákovské kategorie. Snahou většiny trenérů je trénovat hodně, velmi často však převládají tlaky na brzkou výkonnost. Opomíjí se vývojové zvláštnosti dětského organismu, jsou nejasnosti v obsahu, objemu i návaznosti tréninku, ačkoliv zásady dlouhodobosti sportovní přípravy běhu jsou dány obsahem a zaměřením jednotlivých etap přípravy (základní, speciální, vrcholová).

Proto, abychom získali konkrétní podklady, provedli jsme se souborem 17 žáků SVSM v Jablonci nad Nisou a TSM v Jilemnici výzkumné sledování. Kládli jsme si za cíl objasnit strukturu sportovního výkonu v běhu na lyžích na úrovni žáků a přispět tak k poznání zákonitostí

růstu sportovní výkonnosti a jejího racionálního ovlivňování.

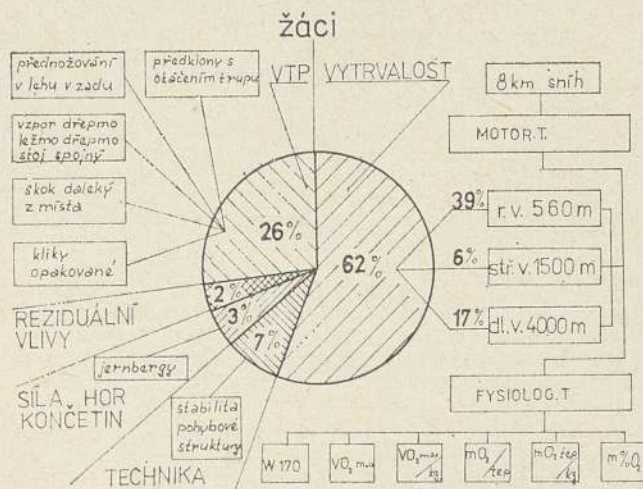
Sledovali jsme věkové charakteristiky, antropometrické ukazatele, ukazatele všeobecné tělesné připravenosti, speciální tělesné připravenosti na suchu i na sněhu, fyziologické ukazatele a ukazatele funkční odezvy organismu po specifickém zatížení.

Výsledky testování byly zpracovány formou vztahové analýzy na základě obsáhlé korelační matice (36 ukazatelů). Na základě věcného posouzení se pak provedla analýza průkazných statistických závislostí a hodnotil se význam jednotlivých oblastí pro daný sportovní výkon i pro vztahy uvnitř těchto oblastí. V další fázi byl počet položek zredukován a vybrány ty, které pokrývaly proporcionálně stanovené oblasti a jejichž vztah ke kritériu výkonu, jímž byla sportovní výkonnost v běhu na lyžích, byl co možná nejtěsnější.

Dále jsme se pokusili o formální vyjádření makrostruktury sportovního výkonu pomocí mnohonásobné korelační a regresní analýzy. Ta umožnila hodnotit váhu jednotlivých faktorů na vysvětlení variability sportovního výkonu a z toho odvodit jejich relativní důležitost pro sportovní výkon.

SCHEMA STRUKTURY VÝKONU

V BĚHU NA LYŽÍCH

VÝSLEDKY

Kvantifikaci vztahů mezi jednotlivými kvalitami sledovaných oblastí a sportovní výkonností uvádí tab. 1.

Tabulka č. 1

Korelační závislosti mezi sledovanými znaky a kritériem výkonu

($r = 0,48$; $n = 17$)

Ukazatel (sledovaný znak)	korelace
Kalendářní věk	0,52
Tréninkový věk	0,73
Tělesná hmotnost	0,55
Tělesná výška	0,46
Hmotnost svaloviny	0,52
Procento tuků	-0,38
Hmotnost vnitřních orgánů	0,29
Queteletův index	0,54
Všeobecná tělesná připravenost	0,79
Jernberg	0,64
Přeběhy laviček	0,32
Sprint na 50 m	0,30
1500 m dráha	0,80
Kros na 4000 m	0,81
Vytrvalost na sněhu — běh na 8 km	0,91

Rychlost na sněhu — běh na 560 m	0,87
Rychlost běhu v m/sek na začátku 8 km	0,90
Frekvence kroků/sek na začátku 8 km	0,08
Délka kroku v cm na začátku 8 km	0,71
Rychlost běhu v m/sek na konci 8 km	0,85
Frekvence kroků/sek na konci 8 km	0,06
Délka kroku v cm na konci 8 km	0,66
Rychlost běhu v m/sek při běhu na 560 m	0,73
Frekvence kroků/sek při běhu na 560 m	0,32
Délka kroku v cm při běhu na 560 m	0,64
Aerobní výkon (V_{O_2} , max)	0,74
Aerobní výkon na 1 kg hmotnosti (V_{O_2} m/kg)	0,51
m . O_2 tep	0,75
m . O_2 tep/kg	0,57
m . % O_2	0,61
Pracovní kapacita při tep. frekvenci 170	0,38
Funkční odezva při vytrvalosti na lyžích (8 km)	0,14
Funkční odezva při rychlosti na lyžích (560 m)	0,56
Funkční odezva při běhu na 1500 m	0,36
Funkční odezva při krosu na 4 km	0,41
Funkční odezva při přebězích laviček	0,39

STRUKTURA SPORTOVNÍHO VÝKONU V BĚHU NA LYŽÍCH U ŽACTVA

Na základě výsledků korelační a regresní analýzy se ukázalo, že **limitujícími faktory jsou** na jedné straně **vytrvalost** svým souhrnným vlivem s 62 %, na druhé straně **všeobecná tělesná připravenost**, reprezentovaná pěti testy indexu VTP s 26 %, dále je faktor **stability techniky běhu**, reprezentovaný rychlostí na konci vytrvalosti se 7 % a konečně faktor vytrvalostní síly horních končetin, reprezentovaný testem jernbergy se 3 %. Zbytek, tj. 2 % rozptylu kritéria výkonu představují neznámé reziduální vlivy, které jsme ve struktuře sportovního výkonu žáků vybranými ukazateli nepostihli, anebo ve výchozím hypotetickém modelu neuvažovali.

Grafické vyjádření výše uvedených závěrů poskytuje obrázek č. 1.

ZÁVĚRY

Z výsledků vyplynulo, že uvažované faktory vysvětlují rozptyl kritéria výkonu z 98 %, zbylá 2 % připadají na neznámé vlivy, nebo na vlivy, které nebyly brány v úvahu. Jednotlivé faktory se podílejí na dosaženém procentuálním vysvětlení rozptylu kritéria výkonu těmito hodnotami: rychlostní vytrvalost 39 %, všeobecná tělesná připravenost 26 %, dlouhodobá vytrvalost 17 %, stabilita techniky — délka kroku na konci vytrvalosti 7 %, střednědobá vytrvalost 6 % a vytrvalostní síla horních končetin 3 %.

Limitujícími faktory sportovního výkonu v běhu na lyžích jsou:

- všeobecná tělesná připravenost,
- vytrvalostní síla horních končetin,
- střednědobá vytrvalost,
- dlouhodobá vytrvalost,
- rychlostní vytrvalost,
- stabilita techniky lyžařského běhu,

přičemž dominující postavení a funkce všeobecné tělesné připravenosti potvrzuje empirickou zkušenost, že sportovní výkon v této věkové kategorii je podmíněn především širším všestranným základem.

Struktura sportovního výkonu v běhu na lyžích žáků dokresluje obraz vývoje výkonnosti od nižší k vrcholové výkonnosti. Stává se tak podkladem k hlubšímu vymezení obsahu a zaměření sportovní přípravy žáků s respektem návaznosti ve vyšších věkových a výkonnostních kategoriích.

JAROSLAV BALATKA, VŠST Liberec

Co je trikové lyžování

V závěrečné páté části informačního článku o trikovém lyžování uveřejňujeme poznámky o dalším druhu skoků. Nakonec pak několik připomínek těm, kteří se chtějí věnovat trikovému lyžování.

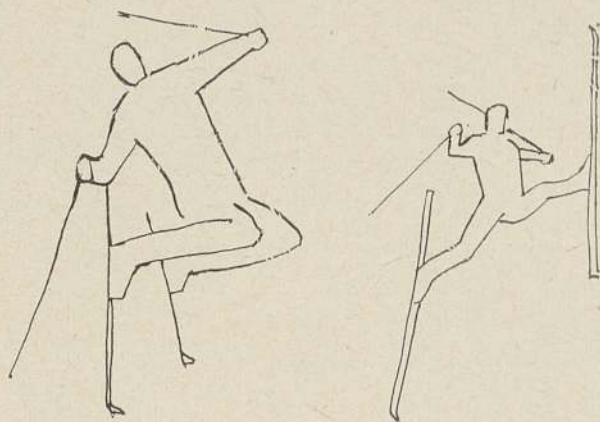
„Kick out“ — skok s vykopnutím ven (obrázek 14)

Pokud ovládneme „zářovou škrabku“ nebude nám nácvik činit velké potíže.

Popis: po odrazu ohýbáme nohy do strany, trup je ohnutý na stejnou stranu. Lyže jsou rovnoběžné (u sebe), špič-

kami dolů. Ohnutí trupu na stranu a pokrčení nohou vyrovnává celkový pohyb.

Nácvik: — trampolína — prkno na plovárně. Nacvičujeme pohyb nohou do strany a vyrovnání tohoto pohybu ohnutím trupu na stejnou stranu. Skáčeme tak často, až jsme schopni bez problémů držet rovnováhu. — Seskoky z vyvýšené plochy (schody) se zaujmeme polohy pro let. — Sníh — můstek — mírně naznačujeme polohu pro nacvičovaný skok, postupně zvětšujeme rozsah pohybu. Po zvládnutí na můstku zkoušíme i na boulích.

Obr. č. 14

Obr. č. 15

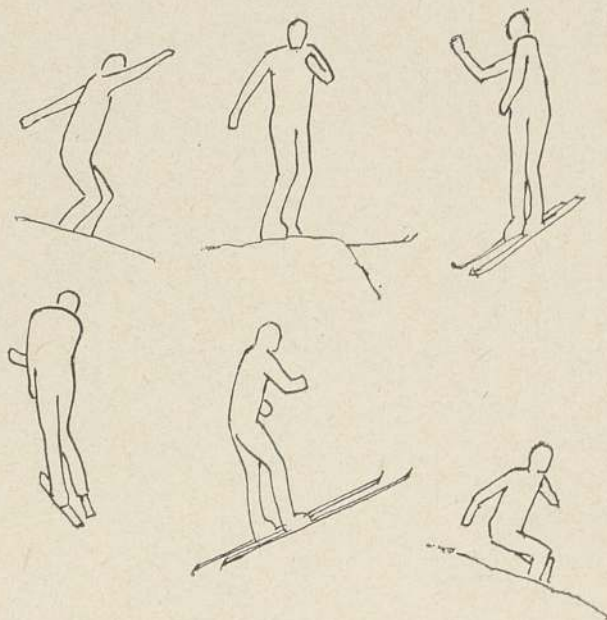
Důležité:

- rozcvičit a prohřát svaly nohou a trupu
- v průběhu skoku je trup mírně zakloněn vzad, ale ne tak mnoho, jako u předcházejících skoků
- ohnutí nohou i trupu je třeba provádět ve stejný okamžik.

Daffy (obrázek 15)

Při skoku je jedna noha napjatá dozadu, druhá dopředu. V ideálním případě jsou obě v jedné přímkce, vodorovně (provaz). Lyže jsou kolmo k zemi. Přední lyže ukazuje patkou, zadní špičkou k zemi. Trup je vzpřímen, paže upaženy.

Nácvik: — trampolína, — prkno na plovárně, — sníh — můstek — po odrazu mírně „kroky“ ve vzduchu, stále stupňujeme oddálení nohou. Zvětšujeme nájezd, pokud zvládneme na můstku, zkoušíme na boulích.

Obr. č. 16

SKOKY S OTOČENÍM KOLEM PODÉLNÉ OSY

Helikoptéra (obrázek 16)

Tento skok nechybí na žádných závodech. Čím kratší lyže, tím snazší provedení.

Popis: je to skok, při kterém v průběhu letu se zcela otočíme kolem svislé osy. Najíždíme na můstek optimál-

ní rychlostí, několik metrů před odrazovou hranou napne paže — na straně, na kterou se chceme točit dopředu, na druhé straně dozadu a — budou sloužit pro švih při točení. S odrazem se paže napjatá dopředu rychle zashvíhá za trup a paže napjatá za trup se prošvihne vpřed před hrudník a ohýbá se k druhému rameni. Hlava se otáčí na stranu točení, dívá se přes rameno. V první polovině točení předbíhá trup nohy, v druhé polovině nohy dohánějí trup a v konci točení trup předbíhá. Trup je po celou dobu vzpřímený a napjatý. Krátce před doskokením napne paže opět do strany pro udržení rovnováhy. Skáče bez holí, po zvládnutí je možno skákat i s holemi.

Nácvik: — nacvičit základní pohyby při suchém tréninku. Trampolína není bezpodmínečně nutná, nacvičujeme odraz s celým obratem na zemi. Dáváme pozor na švihovou práci paží. Na suchu: — otočení z mírného rozběhu, trup po celou dobu točení je vzpřímený, — z rozběhu provést helikoptéru z malého trampolíny. Sníh: Na rovné ploše zkusíme skočit helikoptéru z místa. Není nutné skočit celý obrat, ale jde o pocit otáčení, snažíme se stále více přidávat „na točení“.

Z mírného nájezdu na bouli zkusíme skočit helikoptéru, postupně zvětšujeme délku nájezdu a stupňujeme rychlost. Zkusíme na můstku.

Důležité: — stále se díváme přes rameno na stranu točení. — Pokud je trup vykloněn z kolmého směru nebo

pokud nejsme schopni kontrolovat skok, má to dva důvody: — trup je při odrazu v předklonu nebo záklonu, — v průběhu točení není trup napjatý.

SKOKY KOLEM PŘÍČNÉ OSY

Salto vpřed, salto vzad

Jejich provedení je velice náročné a podle vyjádření závodníků dosti nebezpečné. Vzhledem k tomu, že nejsou u nás formy trikového lyžování organizačně podchyteny, nedoporučujeme provádět tyto nebezpečné skoky (problematika pojištění, odpovědnosti atd.).

Závěrem informací o trikovém lyžování chceme všem zájemcům připomenout:

1. Dbejte o vlastní bezpečnost při provádění. Stejně tak maximálně respektujte bezpečnost všech okolních lyžařů.

2. Obtížnější skoky, jízdu v boulich i náročnější prvky z baletu na lyžích zkoušejte až po intenzivní přípravě v tělocvičně.

3. Pokud zvládnete některé prvky trikového lyžování, nezvolte si jako prostor své „produkce“ tu nejvyhledávanější sjezdovku. Trénujte i předvádějte své umění na méně vyhledávaných svazích.

JOSEF TREML

Hodnocení intenzity zatížení v tréninku běžců

Jedním z hlavních problémů současné teorie a praxe sportovního tréninku je hledání účinné intenzity zatížení. To znamená hledání fyziologických, biochemických a pedagogických ukazatelů této intenzity — například velikosti tepové frekvence, procenta maximální spotřeby kyslíku, množství kyseliny mléčné, rychlosti běhu, optimální délky trvání zatížení stanovenou intenzitou, možný počet opakovaných zatížení apod.

Vzhledem k tomu, že běh na lyžích je disciplínou převážně dlouhodobě vytrvalostní a to i u mladých věkových kategorií, jsou při něm kladeny prvořadě nároky na aerobní schopnosti. Je proto třeba volit takovou intenzitu a charakter zatížení — rychlost běhu, běhu na lyžích, na kolečkových lyžích ap., při níž by byla

maximálně nárokována a využívána kyslíková spotřeba. Taková intenzita je podle současných poznatků velmi účinným podnětem rozvoje aerobního výkonu.

Přitom tento přístup je diktován skutečností, že další zvyšování sportovních výkonů nelze zajistit jen růstem objemu tréninku, ale zvyšováním intenzity zatěžování při udržení velkého objemu (lépe řečeno při jeho mírného zvyšování, pokud je již značně vysoký). Bylo by hrubým omylem se domnívat, že stačí začít běhat rychle a vysoká výkonnost se jednoduše dostaví. Pohybová schopnost, jakou je vytrvalost, je velmi složitá — připomeňme si: obecnou vytrvalost, rychlostní vytrvalost, silovou vytrvalost a konečně speciální vytrvalost lyžaře běžce jako různé kvality

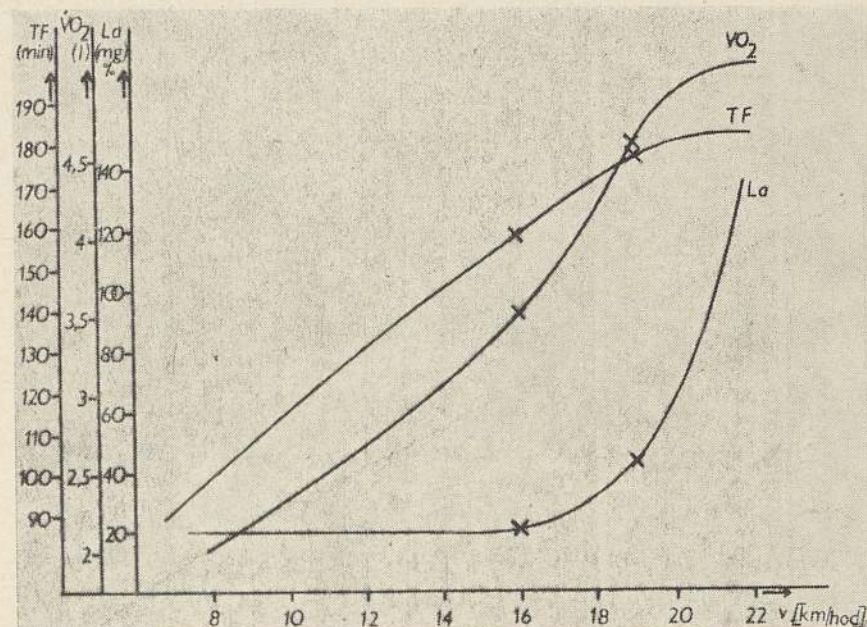
jedné kategorie. Její rozvoj vyžaduje velké množství podnětů působících po delší až velmi dlouhou dobu, střídání různých intenzit zatížení s převahou té, kterou vyvolává u daného jedince téměř maximální kyslíkovou spotřebu.

Intenzita této úrovně je nazývána kritickou (Godik, Volkov, Lisajev) a je známé, že touto intenzitou je možno pracovat po dobu 5–8 min., výjimečně až 15 min. (Åstrand, Saltin, Rodahl). Současně jsou však značně zapojeny anaerobní procesy, což vede ke změnám vnitřního prostředí, nepříznivému ovlivnění koordinace a únavě. Nejze proto absolvovat potřebný objem zatížení.

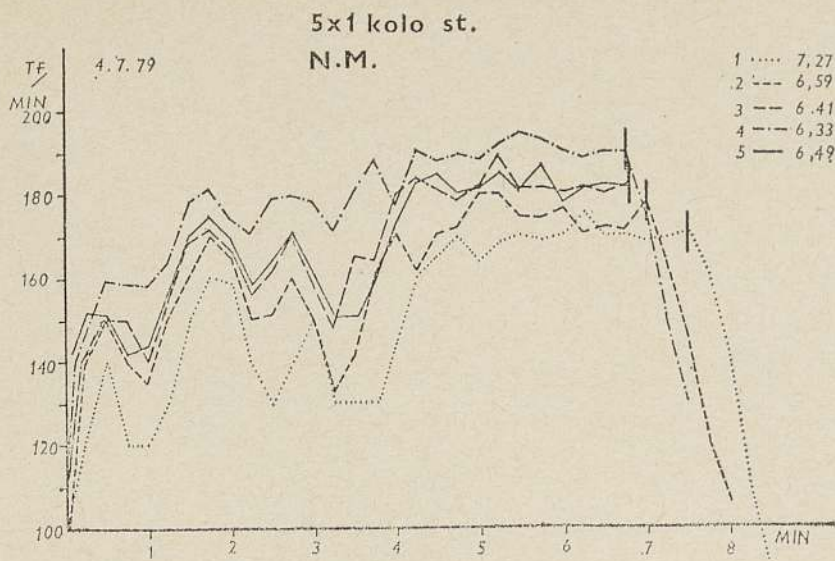
Proto se v tréninku vytrvalosti postupuje tak, že se volí zatížení o něco nižší intenzity a delšího trvání. Taková úroveň zatížení je nazývána anaerobní práh (Kindermann, Costill, Širkovec, Kubatkin aj.). Při jeho určení se využívá průběhu ventilace, spotřeby O_2 , produkce CO_2 , množství laktátu. Jde tedy o metodiky značně náročné zvláště pro práci v terénu, o kterou nám především jde.

V tomto příspěvku chceme proto obrátit pozornost na ukazatele velikosti zatížení, jenž je všeobecně znám a používán, zároveň však jsou nedostatečně využívány jeho informační hodnoty — je to velikost tepové frekvence. O TF toho bylo již napsáno mnoho, je ukazatelem velice individuálním, s růstem velikosti zatížení roste velikost TF jen do určité míry apod.

Z tohoto hlediska byla tedy zajímavou otázkou — jak velká je TF na hranici anaerobního prahu? Pro názornost uvádíme vztah velikosti spotřeby VO_2 , TF a množství La (laktátu) na rychlosti běhu na běhátku (podle Lesa). Hranice anaerobního prahu je okolo 19 km/hod. a prakticky až do této hranice je průběh narůstání TF v závislosti na rychlosti běhu téměř lineární. (Obr. 1)

Obr. 1

Obr. 2

V uvedené souvislosti je používán pojem **anaerobní práh tepové frekvence** (Kindermann) a je udáván u vyspělých běžců v průměru 176–182 tepů/min., u dětí okolo 190 tepů/min. Velikost anaerobního prahu se mění v průběhu ročního tréninkového cyklu, závisí na věku, pohlaví, charakteru zatěžování a trénovanosti.

Namítnete, že intenzita zatěžování je obecně hodnocena velikostí TF. Nejčastější je následující dělení:

- do 120 tepů/min. — zatížení nemá tréninkový efekt, plní zotavnou funkci,
- 130–150 tepů/min. — zatížení má vliv na udržení trénovanosti — jde o zatížení mírné intenzity,
- 150–175 tepů/min. — intenzita zatížení této úrovně rozvíjí trénovanost, zatížení střední intenzity,
- nad 175 — zatížení stimuluje jednotlivé orgány, zatížení vysoké intenzity.

Výhodou tohoto dělení je jeho přehlednost a jednoduchost, nevýhodou přílišná schematičnost a skutečnost, že nebere v úvahu individuální velikost tepové frekvence a reakci na zatížení. Proto bylo doporučeno (Krejčí), aby **stanovení jednotlivých pásem intenzity vycházelo z odhadu maximální spotřeby kyslíku a jí odpovídající velikosti TF.**

- Pásmo mírné intenzity (I.) pod 60 % maximální spotřeby O₂, tzn. pod 75 % max. TF.
- Pásmo střední intenzity (II.) mezi 60–75 % max. spotřeby kyslíku a tomu odpovídá 75–90 % max. TF.
- Pásmo vysoké intenzity (III.) od 75 % max. kyslíkové spotřeby, která je charakterizována 90–95 % max. TF.

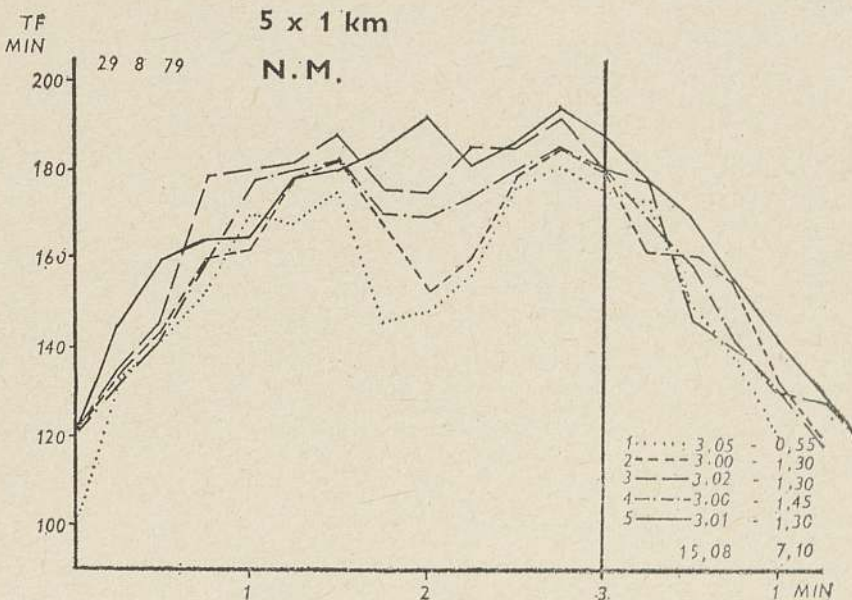
Tab. 1: Stanovení intenzity zatížení v procentech maximální tepové frekvence při její různé úrovni

Int. Procento max. TF	Max. tepová frekvence
	180 190 200 210
I. do 75 %	do 135 143 150 158
II. 75–90 %	do 162 171 180 189
III. 90–95 %	nad 162 171 180 189

Předpokladem správného výpočtu je znát maximální tepovou frekvenci jednotlivých běžců a umět ji dobře

naměřit. Problémem je mimo jiného také to, že na úrovni zatížení III. (velké) intenzity za 10 s po skončení úseku nebo běhu je již zpravidla u **trénovaných běžců o 10–15 tepů/min. nižší.** S tím je nutno při hodnocení kalkulovat!

Lze konstatovat, že **anaerobní práh tepové frekvence**, jinak řečeno TF na

Obr. 3

úrovni anaerobního prahu se u sledovaných běžců a běžkyň pohybovala mezi 89–97 % individuální maximální TF. Z toho vyplývá důležitý závěr, že **přijatá doporučení** (aktiv trenérů běhu na lyžích, materiál „Poznatky z realizace tréninkového systému v běhu na lyžích... 1978“ **odpovídají současným požadavkům a přístupům k hledání účinné intenzity zatěžování.**

Z důvodů praktické potřeby a proto, aby byla respektována specifika tréninku běžců na lyžích v terénu, jsme byli nuceni zavést další pojmy: — horní hranici anaerobního prahu TF — tzn. průměrnou TF ve stoupáních při zatížení a úrovni anaerobního prahu. Výše uvedené vý-

sledky jsou právě údaji této horní hranice,

— dolní hranici anaerobního prahu TF — průměrná TF ve sjezdech, [zvlněné, ale celkově klesající části tratě].

Proto, abychom upozornili na řadu dalších cenných poznatků, získaných při telemetrickém sledování průběhu tepové frekvence při tréninku na kolečkových lyžích na asfaltovém okruhu v Novém Městě na Moravě uvádíme jednak grafické zobrazení změn a velikosti TF při stupňovaném zatížení (obr. 2), dále pak průběh TF při konstantním zatížení (obr. 3).

Obr. 2 Průběh tepové frekvence při stupňovaném zatížení při běhu na kolečkových lyžích

Běžec X. Y., okruh 2665 m, vpravo jsou uvedeny docílené časy. Upozorňujeme na výsledek 5. okruhu, který měl být nejrychlejší a odpovídající průběh TF.

Obr. 3 Průběh tepové frekvence při konstantním zatížení při běhu na kolečkových lyžích

Běžkyně Y. Z., 5 X 1 km, vpravo dole jsou uvedeny docílené časy a intervaly odpočinku, nutné k poklesu TF na 120 tepů/min. Pověšimněte si učebnicového průběhu TF okolo 2. min., kdy zatížení každého dalšího

úseku vyvolávalo zhoršování schopnosti odpočinku ve sjezdu a projevvalo se stále menším poklesem TF.

Článkem jsme chtěli upozornit na nedoceněný význam sledování TF a zdůraznit možnosti jejího využití při hodnocení velikosti zatížení a individualizaci tréninku a hledání účinného zatížení. Trénink tohoto charakteru by měl být aplikován nejvýše 2 X v týdenním mikrocyklu. Předpokládá se ovšem i zatížení nižší a vyšší intenzity.

Na problematice, do níž spadají i uvedené otázky, spolupracují J. Potměšil, V. Bunc, P. Krejčí, J. Dovářil, J. Chlumský a trenéři Z. Ciller a J. Honců.

Dr. JAROSLAV POTMĚŠIL

Opojení rychlostí

Stále se zvětšující návštěvnost hor přináší i záporné jevy; úrazy. Převážná část oně 3,5 mil. čs. základny lyžařů inklinuje k sjezdovému lyžování. Ve sjezdovém lyžování je také stav úrazovosti nejvyšší; úrazy při sjezdování rekreantů a školní mládeže tvoří takměř 3/4 z celkového počtu lyžařských úrazů v sezóně. Hlavními příčinami úrazů jsou špatná fyzická kondice, neznalost základů lyžařské techniky, neokonalá výzbroj a výstroj a v neposlední řadě nesprávné serížení vázání. Také na úseku výkonnostního lyžování je nutno hledat účinnější formy úrazové prevence, je třeba najít cesty, jak zabránit těžkým úrazům při lyžařských závodech. Uvádíme několik myšlenek na toto téma.

Slavnostní vyhlášení výsledků bývá jakousi korunovací každého závodu. Zvláštní atmosférou oplývá vyhlášení nejmladších vítězů; žáků a žákyň. Ve velkém sále jsou shromážděni mladí závodníci a závodnice, každý se skienkou limonády, coca-coly nebo oranžády. Všichni netrpělivě čekají až pořadatel skončí se závěrečným projevem a započne s dekorováním vítězů. Velká je radost těch, kteří skončili na předních místech; u ostatních doznívá zklamání, které jim závod připravil.

Vedle vítězů tu jsou i řady ostatních, těch, kteří nikdy nezískají věhlasu v závodním lyžování; kteří však od vánoc do dubna pravidelně zajíždějí do hor, aby si zajezdili, nebo i zazávodili. „Trénink“, který tito žáci absolvuji, je naprosto nenáročný, pokud do „tréninkového procesu“ nezasahují rodiče, kteří by se rádi blýskli velkolepými výkony svých potomků. K opravdovému tréninku se mladí žáčci dostávají až ve sportovních třídách. To je doba, kdy se cesty rozcházejí. Zmešká-li žák nebo žačka přechod do sportovní třídy a později do TSM, bude pro ně neobyčejně obtížné, ne-li nemožné, prosadit se v závodním lyžování.

JEN MÁLO JE VYVOLENÝCH

Všichni jezdci a jezdkyňe, bojující v současné době o body ve Světovém poháru, získali své první úspěchy v žákovských závodech. Vítězství v žákovských, případně předžákovských závodech, ovšem nejsou garancími pro velkou závodní kariéru. K té je zapotřebí velmi mnoho, vedle talentu především velké dávky ctížádosti a tvrdosti vůči sobě samému. Je to dlouhá a obtížná cesta a málo kterému žákovi či žačce se podaří uspět. Zde platí neúprosná zásada o mnoha povoláních, ale málo vyvolených.

Na žákovské závody však se nesmíme dívat jen jako na odrazový můstek pro vrcholový sport, vždyť vrcholový sportovec mezi lyžaři tvoří jen mizivý zlomek procenta. Je třeba je hodnotit i z pohledu těch, kteří nikdy žádný větší závod nevyhrají a patrně ani žádný takový závod nepojedou. Pro tyto děti a mládež jsou žákovské závody ničím nezatíženou radostí, novým poznáním a objevem, spojeným s velkým vnitřním uspokojením. Objevovat nové, odhalovat krásu zimní přírody, těšit se spolu s kamarády z aktivního pohybu na zasněžených pláních, to jsou věčné znaky a snad i výsady mládí.

K této mládeži se druží tisíce lyžařů ze škol, učilišť a společenských organizací (SSM a PO). Společně vytváří obrovskou armádu mladých lyžařských nadšenců, provozujících svůj oblíbený sport s velkým zápalem, ale také s velkým handicapem. Schází jim systematicky prováděný lyžařský výcvik. To je i hlavní příčinou poměrně velké úrazovosti rekreačního lyžování.

OPOJENÍ Z RYCHLOSTI

Závodní sjezdový sport má pestrou paletu stimulů. Jedním z nich, který jezdce přímo fascinuje, je nepochybně uspokojení z rychlé jízdy s kopce dolů do údolí. Z praxe víme, že požitek z rychlosti může být vystupňován do nekritické až nekontrolovatelné polohy, do stavu jakéhosi „opojení“ závodníka.

Není cílem tohoto článku blíže rozebírat subjektivní pocity sjezdaře při rychlé jízdě. To je specifická problematika, kterou analyzovat přísluší odborníkovi. Pro praktickou potřebu postačí, zůžeme-li uvažování na rychlost, jako fyzikální veličinu.

Zkušenost učí, že rychlost, při které jezdce sjíždí s kopce, vytváří velmi rozdílné závislosti pro techniku jízdy. Např. větší rychlost ulehčuje zatáčení, ale nepřif-

Žák Radim Broda (Start Luby) dokazuje, že naše mládež umí jezdit slalom

znivě ovlivňuje rovnováhu, pokud jezdec nejede ideálně upraveným terénem bez hlubších vln nebo jiných terénních nerovností. Sjíždí-li přiměřenou rychlostí, má dostatek času přizpůsobit jízdou nerovnostem terénu a kontrolovat rovnováhu. Při vysoké rychlosti jízdy se tento čas zcela podstatně zkracuje a jezdec musí být schopen přizpůsobit techniku i rytmus své jízdy rychle se měnícím podmínkám. To technicky slabší jezdci nedokáží a proto jejich známé „zděšení“, když se jim lyže rozjedou.

Zcela jiná je situace při zatáčení, při kterém se větší rychlost stává vítaným pomocníkem jezdce. Při rychlosti 50 km/hod. je zatáčení podstatně snazší než při rychlosti 10 km/hod. To proto, že brzdící složka sněhu se při vyšší rychlosti snižuje. Předpoklady pro rychlé a citlivé přizpůsobení techniky jízdy terénu mají jen vospělí jezdci. Ti zatáčejí stejně dokonale a elegantně jak při rychlé, tak při pomalé jízdě. Naproti tomu technicky slabší lyžař si často pomáhá rychlostí a nedbá na čistotu techniky jízdy. Pokud takový lyžař si jezdí pro své potěšení někde na louce před chalupou, pak se asi mnoho nestane. Ale i on by měl mít dostatek zdravé ctížádosti a osvojit si základní pohybové dovednosti techniky jízdy na lyžích.

Vážnější situace může nastat na sjezdové trati. Sjezdař startující v závodě kterékoli výkonnostní úrovně, musí ovládat techniku jízdy, odpovídající podmínkám v závodě. To není jednoduché. Ten, kdo chce dobře zvládnout poměrně náročnou techniku sjíždění, musí být připraven i fyzicky a musí mít určité funkční a psychologické předpoklady, které dlouhodobým tréninkem neustále rozvíjí. **Závodník, který předčasně, tj. dříve nežli dokonale zvládne techniku jízdy, propadne opojení z rychlosti, si musí uvědomit, že vchází do obrovského rizika, které se mu dříve či později může stát osudným. Z odborného hlediska mluvíme o subjektivním riziku úrazu, spočívajícím v přeexponování závodnickových možností.** Po smutných zkušenostech z posledních let na našich závodech měla by platit přímá zásada, že rychlost každého individuálního jezdce ve sjezdovém závodě musí být podřízena jeho technické vyspělosti a jeho momentální fyzické a psychologické dispozici. Dbát o důsledné dodržování této zásady by mělo být jednou ze základních povinností především trenérů.

VĚDOMÍ RIZIKA ÚRAZU

K těžkým úrazům, často s tragickými následky, dochází v mnoha sportovních odvětvích. Rizika, která ten či onen sportovec na sebe bere, mu často ani nejsou známa, nebo je nesprávně odhaduje. Není ovšem možné požadovat od motoristy, aby svůj výkonný vůz jen obdivoval, nebo od sjezdaře, aby se spokojil pohledem na zasněžené pláň. Závodník - automobilista chce jet co nejrychleji po závod-

ní dráze, sjezdá rychle sjíždět po sjezdové trati. Sportovně se využít často základní potřebou člověka. Útíká z každodenního života do oblasti sportu, kompenzuje nedostatek přirozeného pohybu činností závodní a vstupuje vědomě do rizika, které jej dokonce naplňuje hlubokým uspokojením. Vpravdě řečeno, je to ono riziko, které je průvodním jevem každého pokroku. **Problém tedy spočívá ve znalosti či neznalosti rizika, do kterého závodník vstupuje, ve znalosti nebo správném odhadu fyzických a duševních možností, jimiž disponuje.**

Nadšenec jachtařského, plachtařského nebo sjezdového sportu jistě nemá zálibu v životních tragédiích. Přesto však je nezbytné tyto odvážné a zdravé muže obeznámit s pravidly hry o pohyb ve vodě, ve vzduchu a na sjezdové trati. To je úkolem příslušných sportovních svazů, povoláním definovat minimální předpoklady pro provádění a zdravý rozvoj toho kterého odvětví závodního sportu.

ÚČINNÝ SYSTÉM ÚRAZOVÉ ZÁBRANY

Úvahy, zachycené v předchozích odstavcích, se dotýkají převážně masového a výkonnostního lyžování, tedy oblastí spadající do pravomoci národních svazů. Předseda Svazu lyžování ČÚV ČSTV s. Jiří Pilař na posledním plenárním zasedání svazu (24. 11. 1979) ve svém referátě shrnul úkoly svazu pro masové rozvíjení lyžování v ČSR v období let 1980—90. Mezi směsici asi 30 dlouhodobých úkolů figurovala na předním místě také péče o zdraví závodníků. Velký důraz bude kladen na preventivní a výchovnou činnost a na praktickou výuku lyžování. Ten, kdo na základě odborné instruktáže zvládne základy lyžařské techni-

ky, bude dobře vyzbrojen, aby se při pohybu na lyžích maximálně vyvaroval úrazů. Výuku lyžování převezmou veřejné lyžařské školy. V současné době je v provozu asi 90 těchto škol a do roku 1990 je programován nárůst na 150 škol. V období let 1980—90 projde odborným lyžařským výcvikem převážná část nastupující mladé lyžařské generace. **Postavení lyžařské výuky na masový základ se tak stane jednou z neúčinnějších forem úrazové prevence.**

Za zdraví závodníků na úseku výkonnostního sportu bude muset převzít odpovědnost ve větší míře nežli dosud trenér. Půjde konkrétně o to, podstatně snížit subjektivní rizika úrazů v závodech. Trenér zná nejlépe technickou vyspělost svého svěřence, on je také nejlépe obeznán s jeho fyzickou a psychickou dispozicí před závodem. **Proto jedině trenér může posoudit je-li závodník schopen bezpečně zvládnout trať; Bude-li mít pochybnosti nesmí dovolit, aby v závodech startoval.** To bude často velmi obtížným rozhodováním, nicméně bezpečnost závodníka musí mít absolutní přednost před kterýmkoli jiným sportovním technickým hlediskem. V duchu těchto zásad jsou také formulovány povinnosti trenéra (čl. 213) v Pravidlech lyžařských závodů, platných od 1. 1. 1981.

Věřím, že se výborům Svazu lyžování ČÚV i SÚV ČSTV v nejbližších letech podaří vybudovat účinný systém úrazové zábrany a zlepšit zdravotnickou péči při všech lyžařských akcích masového i výkonnostního charakteru v souladu s potřebami zdravého rozvoje lyžařského sportu v naší zemi.

Dr. OTTO KULHÁNEK

předseda komise rozhodčích VSL ČÚV ČSTV

Jesle na lyžích

Kde jinde by měli věnovat větší pozornost výchově mladých lyžařů než v Liberci a v Jablonci nad Nisou, městech, v nichž vás tramvaj a městský autobus doveze až k lyžařské sjezdovce?

Snad proto jsou v Jablonci již rok v provozu jesle s lyžařskou výukou. Nápad se zrodil v patronátním podniku Nisasport, který je výrobcem dětských lyžiček i kartáčů z umělé hmoty. A začátkem prosince se lyžařská dráha s umělou hmotou otvírala i při 4. městských jeslích v Liberci.

Také tady byl hlavním iniciátorem patronátní podnik — Okresní správa spojů, jejíž ředitel inž. Jan Brhlík je sám nadšeným lyžařem a také cvičitelem veřejné školy TJ Ještěd. Díla se chopila brigáda socialistické práce automatické telefonní ústředny, z odloženého materiálu vyrobila konstrukci dráhy, pokryla ji asi 50 m² umělé hmoty a předala vedení jeslí.

Na padesát dětí těchto libereckých jeslí se nyní bude již od nejtěššího věku seznamovat s tají lyžování na umělé dráze, ale také v terénu. Lyžařský oddíl TJ Ještěd chce ještě jesle vybavit dalším zařízením, uspořádat soutěže o ceny a absolventům

této výuky přednostně umožnit návštěvu své lyžařské veřejné školy.

Nápad je to jistě dobrý a hodný následování. Ale jistě by stálo za úvahu podobnou lyžařskou výuku zavést i v některé mateřské škole, aby tak byla zachována návaznost celého systému výchovy. Od prvních lyžařských krůčků — třeba až k olympijským medailím ... -jk-

První krůčky na nově postavené lyžařské dráze. Malé caparty trochu zaskočil sníh, ale jinak si vymoženost pochvalovali

Úspěch Norů

Úspěchem Norů skončily tradiční mezinárodní lyžařské závody běžců v severoitalském Castelrottu v druhém lednovém týdnu při účasti Finů, mladých reprezentantů SSSR, Švýců, Italů, švédských juniorů, polského mistra světa Luszczeka a reprezentantů dalších sedmi zemí. Třicítka neoficiálního Světového poháru vyhrál Lars-Erik Eriksen před svými krajany Aunlím a Lindvallem. Čtvrtý byl Luszczek před dalšími Nory Aalandem a Solliem v silné konkurenci 77 klasifikovaných závodníků. Z čs. reprezentantů nejúspěšnější František Šimon skončil čtrnáctý, další kandidát ZOH Beran 31.

Také ve štafetě 4 x 10 km zvítězili Norové s náskokem 2:29,37 před prvním týmem Švýcarska, za nímž zůstali 4,74 sek Finové. Československá štafeta skončila šestá po horším čase Bečváře na třetím úseku.

30 km: 1. Eriksen 1:26:55,87, 2. Aunli 1:26:56,77 3. Lindvall (všichni Nor.) 1:27:25,76, 4. Luszczek (Pol.) 1:27:54,29, 5. Aaland 1:28:06,37, 6. Sollie (oba Nor.) 1:28:36,39, 7. Müller (NSR) 1:28:39,60, 8. Kirvesniemi (Fin.) 1:29:00,35, 9. Pierrat (Fr.) 1:29:02,45, 10. Deckert (NDR) 1:29:38,36, 11. Schneider (NSR) 1:29:38,42, 12. De Zolt (It.) 1:29:43,43, 13. Bra (Nor.) 1:29:45,27, 14. Renggli (Švýc.) 1:29:58,89, 15. Capitanio (It.) 1:30:04,02. — 17. Šimon 1:30:14,77, 31. Beran 1:31:34,00.

4 x 10 km: 1. Norsko [Solli, Bakken, Aaland, Gullen] 1:44:59,48, 2. Švýcarsko I. [Renggli, Gähler, Hauser, Hallenbarter] 1:47:28,85, 3. Finsko [Härkonen, Leinone, Autio, Kirvisniemi] 1:47:33,59, 4. NSR 1:47:36,42, 5. Švýcarsko II. 1:47:45,38, 6. ČSSR [Šimon, Beran, Bečvár, Jarý] 1:47:59,34, 7. Švédsko 1:48:02,68, 8. SSSR 1:48:09,59.

O kvalitě telovýchovného procesu

Rozšíření zásadnutí VZL SÚV ČSZTV v Bratislavě sa zaoberalo závermi IV. pléna SÚV ČSZTV ku kvalitě telovýchovného procesu. Boli prizvaní aj vedúci tréneri SVŠ, SVŠ-M, TS, gymnázia Kežmarok, zásadnutia sa zúčastnili aj predseda SÚV ČSZTV prof. dr. V. Čerňušák.

Hlavný referát a diskusia podtrhla dôležitosť z kvalitného telovýchovného

procesu, no poukázala aj na nevyjasnené vzťahy medzi vrcholovým športom a lyžiarskými oddielmi. Nemalo by sa zabúdať, že základ pyramídy a teda aj vrcholového športu je v oddieloch a drobnej práci. Značná pozornosť sa preto venovala výchove v kategoriách dorastu a juniorov, ako aj politicko-výchovnej práci, súťaženiu o titul vizion oddiel. -jm-

RAKUŠAN ORLAINSKÝ zvítězil druhou lednovou nedělí v mezinárodním obřím slalomu v rakouském Kirchbergu v čase 3:18,17 (1:36,60 a 1:41,57) před Švýcarem Gaspozem 3:19,19 a Jugoslávцем Kuraltem 3:19,21.

V EVROPSKÉM POHÁRU ŽEN ve sjezdových disciplínách v polovině ledna vedla Rakušanka Gfrererová s 60 body před Norkou Carlsonovou 35 a Polkou Tlalkaovou 30. Pořadí na dalších místech: 4. Kunschitzová 29, 5. Zoitlová a Kirchlerová (všechny Rak.) obě 26, 7. Fjelstadová (Nor.) 25, 8. Patrakejevová (SSSR) a Chaudová (Fr.) obě 20, 10. Hesleová (Nor.) 19 b. — Ve sjezdu v rakouském Hinterstoderu zvítězila Kirchlerová za 1:37,28, následována Gfrererovou 1:37,40, Zoitlovou 1:37,49, Carlsonovou 1:37,81 a Švýcarkou Viretovou 1:37,91. — Ve sjezdu v italské Pile byla první Italka Mairová v čase 1:48,33 před Rakuškami Thonhoferovou — 0,79 sek., Ammannovou — 0,83, Švýcarkou Kernerovou — 1,14 a Italkou Gayovou — 1,44. — Ve slalomu v Hinterstoderu vybojovala prvenství Tlalkaová 85,07 před Patrakejevovou 85,70, Berweinovou (NSR) 85,95, Reusovou (SSSR) 86,05 a Švédkami Melanderovou a Svedmarkovou, které měly stejný čas 86,50.

BIATLONISTÉ NDR zvítězili na mezinárodním mistrovství Rakouska v Hochfilzenu ve štafetě 4 x 7,5 km v čase 1:35:56,92 před NSR I. 1:38:47,92 a SSSR I. (Tichonov, Aljapjev, Kruglov, Alikin) 1:38:55,10. Družstvo NDR běželo ve složení Jung, Siebert, Frank a Rösch.

JAPONEC TAKAO ITO vybojoval prvenství v novoročním závodě ve skoku v rakouském Seefeldu s 248,5 (86 a 75,5) před Rakušany Pürstlem 235,2 (80,5 a 75), Abererem 233,9 (84,5 a 72) a Gürtlerem 231,5 (81 a 71,5). Skokem 86 m Ito překonal dosavadní rekord H. G. Aschenbacha (NDR) 84,5 m z roku 1976. Startovalo 50 skokanů ze čtyř zemí.

NEOBVYKLÝ SVĚTOVÝ REKORD vytvořil 38letý Ital Ivano Marangoni, který na dvoukilometrové trati v Lanzadě v Lombardii za 24 hodin uběhl 230 km. Dosavadní rekord jeho kraje Del Vecchia byl jen 172 km.

V HUNTER MOUNTAIN v USA ve státě New York zvítězil v paralelním slalomu mistrovství světa profesionálů ve finále Rakušan Hinterseer nad Američanem Vanattou a v utkání o třetí místo Dodge (USA) porazil Arnolda (Rak.).

V 27. ROČNÍKU MONOLITU, tradičním závodě na okruhu v parku v Oslo, zvítězil v běhu na 15 km Nor Bra v čase 48:28 min. s náskokem tří sekund před Finem Mietem. O jednu sekundu zpět zůstal Aunli (Nor.), následován Wassbergem (Švéd.) 48:36, Gullenem 48:46, Kochem (USA) 48:51, Oljušinem (SSSR) 49:02, Nordbym (Nor.) 49:04, Kuzněcovem (SSSR) 49:16 a Finem Liljeroosem 49:37. V závodě žen na 7,5 km (dva okruhy) byla první Riihivuoriová (Fin.) 21:09 před Aunliovou (Nor.) 21:28, Owen-

-Spencerovou (USA) 21:31, Myrmälovou 21:40, Böovou (obě Nor.) 21:49 a Finkou Impiöovou 22:00.

OBŘÍ SLALOM FIS v Bulle-la Cía vyhrál Švýcar Lüthy za 2:24,62 (1:13,63 a 1:10,99) před svým krajanem Gubserem 2:25,90, Francouzem Lamottem 2:25,93, Norem Halsnesem 2:25,96 a Kanadanem Wilsonem 2:26,19. Američan Phil Mahre obsadil sedmé místo za Norem Sörlim.

V RAMSAU ve čtvrtém závodě neoficiálního Světového poháru běžců na trati 30 km zvítězil Fin Mieto časem 1:24:18,90 hod. před Polákem Luszczekem 1:25:05,11 a Švédem Wassbergem 1:25:20,17. Další pořadí: 4. Koch (USA) 1:25:33,55, 5. Peterson 1:26:55,02, 6. Dunklee (všichni USA) 1:27:14,18, 7. De Zolt (It.) 1:28:41,37.

Zajímavosti ze světa

8. Palander (Švéd.) 1:28:41,37, 9. Galanes (USA) 1:28:45,39, 10. Carrara (It.) 1:28:45,72. V závodě žen na 5 km zvítězila Owen-Spencerová za 18:40,33 před Paxsonovou 18:44,24 a Bancroftovou (všechny USA) 19:10,01.

V KVALIFIKACI ŠVĚDŮ pro ZOH v Lake Placidu v běhu na 30 km 5. ledna ve Vāja zvítězil Lundbäck za 1:29,44 před Wassbergem 1:31,12 a Kohlbergem 1:32:02 hod. V závodě žen na 10 km byla první Olssonová časem 38:56, následována Carlzonovou-Lundbäckovou 37:30 a Johanssonovou 37:46 min.

POLÁK JÓZEF LUSZCZEK, mistr světa 1978 v běhu na 15 km, koncem roku 1979 a začátkem nového roku 1980 zaznamenal dvě pozoruhodná vítězství ve Švédsku. Nejdříve vyhrál v Östersundu běh na 18 km v čase 51:15 před Nory Bra 51:18 a Aunlim 51:32. Švéd Lundbäck a Nor Mikkelplass se dělili o čtvrté místo stejným časem 52:05. Potom byl první ve Föllinge na 20 km za 57:21 před Švédou Wassbergem 57:38, Lundbäckem 58:39 a Isakssonem 1:00:58. — V závodě žen na 10 km zvítězila Carlzonová-Lundbäcková za 33:31 s náskokem tří sekund před Olssonovou a čtyř před Johanssonovou (všechny Švédsko).

TRĚDENNÍ SOUTĚŽ SKOKANŮ se konala v západoněmeckém Willingenu. Zvítězil v ní patnáctiletý Thomas Klausner (NSR) se 704,8 b. před zkušným Leitnerem (NSR) 698,3 a Finy Rautionahem 694,7 a Kirkelundem 674,2 b.

EVROPSKÝ POHÁR MUŽŮ ve sjezdových disciplínách měl v lednu na programu několik závodů. Ve slalomu v italské Pile byl první 21letý Švýcar Urs Nöpfli časem 101,98 před Švédem Neurisserem 102,40 a Francouzem Navillodem 102,45. Čtvrtý byl Francouz Rambaldini 102,47 následo-

ván Marksteinerem a Waelbichem (oba Rak.) oba 102,81. — Ve sjezdu ve francouzském Méribelu zvítězil Rakušan Resch za 1:34,98, druhý byl Švýcar Alpiger se ztrátou 0,63 sek. před Italy Gayem —0,64 a Kerschbaumerem —0,92 a Švýcarem Zurbriggenem —1,08. — Ve druhém sjezdu v tomto francouzském lyžařském středisku bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Kerschbaumer 1:35,02, 2. Thonhofer (Rak.) —0,11 sek., 3. Resch —0,12, 4. Ginther —0,64, 5. Kern (oba Rak.) —0,66. — V kombinaci, do níž se započítával slalom v Pile a sjezd v Méribelu, bylo pořadí: 1. Welschen, 2. Zurbriggen (oba Švýc.), 3. Berera (It.), 4. Enneguess (USA), 5. Furlí (It.). — Pořadí v Evropském poháru po těchto závodech: 1. Kerschbaumer 100, 2. Nachbauer (Rak.) 85, 3. Zurbriggen 61, 4. Welschen 55, 5. Bieler (It.) 47 b.

NOVOROČNÍ ZÁVOD finských běžců na 15 km v Lappu vyhrál Koivisto časem 50:41 před Liljeroosem 51:31, Leinonenem 51:49. Až čtvrtý byl Mieto s Teurajärvim, oba měli stejný čas 52:10. V závodě žen na 5 km byla první Riihivuoriová* za 18:44 před Renkolaovou 19:19 min.

FRANCOUZKA FABIENNE SERRA-TOVÁ vyhrála obřím slalom FIS 12. ledna v západoněmeckém Ruhpoldingu časem 2:45,00 (1:21,21 a 1:23,79) před Rakuškou Kurzovou 2:45,93, Sacklovou 2:47,28 a Sölknerovou 2:47,50.

STANISLAW BOBAK zvítězil v krajo- výchých závodech ve skoku na Střední Krokwi v Zakopanem s 234,5 (73 a 76,5) před Kowalskím 224,3 (71,5 a 73,5) a sdruženářem Gunkou 217,5 (73,5 a 71).

ÚSPĚCHEM ITALŮ v Bad Wiessee v Bavorsku skončil slalom FIS. Zvítězil De Chiesa časem 1:52,64 (56,47 a 56,17) před svým krajanem Grosem 1:52,70 a Jugoslávci Strelem 1:52,78 a Kuraltem 1:52,84.

GAUDENZ AMBÜHL zvítězil v kontrolním závodě švýcarských běžců na 16 km ve Sv. Mořici za 52:12,82 před Hauserem 52:47,04 a Gählerem 52:47,71.

LYŽAŘSKÝ MARATÓN ze Schonachu do Hinterzarten na trati 55 km vyhrál dvacetišestiletý švýcarský policista Oberholzer v čase 2:53:29 před svým krajanem A. Kälinem 2:54,50 a Rakušanem Kapellerem 3:00:39, čtvrtý byl Thoma (NSR) 3:01:26.

JANA GAUDELOVÁ na Memoriálu B. Czecha a H. Marusarzewé v Zakopanem zvítězila v běhu na 5 i 10 km. Pětku vyhrála časem 16:43,84 před Gebalovou (Pol.) 16:49,35, Samorukovou 17:02,00, Ušivienkovovou (obě SSSR) 17:02,00 a svou krajanou Hanischovou 17:04,42. Na 10 km měla čas 31:16,76 před Gebalovou 31:40,18, Samorukovou 31:47,64 a Hanischovou 32:25,10.

Sportovní výsledky

Otázka morálně volných vlastností patří ve sportu, zejména pak ve sportu výkonostním nebo vrcholovém k jednomu ze základních kritérií hodnocení sportovce. Vysoká úroveň těchto vlastností, mimo odpovídajících sportovních výkonů, podmiňuje zařazení sportovce do vyšších soutěží nebo reprezentačního kádru.

Ve svém příspěvku se chceme zabývat nešvarem, který se v poslední době dosti často projevuje mezi příslušníky výkonostního a vrcholového sportu, v daném případě mezi lyžaři-běžci a na zmíněnou otázku má úzkou vazbu.

Nedostatek a poměrně vysoká cena kvalitní lyžařské výstroje je příčinou stále častějších případů jejího odcizení, zejména lyží nebo lyžařských holí, ke kterým dochází až již v místech, kde jsou sportovci ubytováni, stravují se, nebo na místech samotných závodů.

S jedním takovým případem chceme čtenáře seznámit, protože celá řada zkušeností, které příslušníci Sboru národní bezpečnosti při objasňování tohoto případu zjišťují (bez paušalizování na všechny sportovce a funkcionáře), není dobrou vizitkou ani pro sportovce, ani pro funkcionáře.

V polovině prosince 1978 probíhal na Jizerce v Jablončském okrese kvalifikační závod pro M ČSSR a poté M ČSSR v běhu na lyžích — 50 km muži a 20 km ženy. Závodníci a funkcionáři zúčastnění v tomto závodě byli ubytováni tak, jak to obvykle bývá — v celém okolí místa závodu. Tak tomu bylo i u družstva ASVS Dukla Liberec, které bylo ubytováno v motorestu v Kořenově a na Jizerku jezdilo svým autobusem, ve kterém mělo po celou dobu pobytu uskladněnou výstroj celého družstva.

Dne 17. 12. 1978 ráno před odjezdem na závod je čekalo překvapení. Mezi věcmi uloženými v autobuse chyběly 3 páry lyží zn. Kneissl, 1 pár lyží zn. Elan, 1 pár holí Liljental a jeden pogumovaný vak na lyže zn. Fischer, tedy věci celkem za cca 12 000 Kčs. A tady začíná řeč o skutečnosti, které jsou v rozporu se zaužívanými zvyky.

Celé družstvo včetně vedoucích odjelo na závod a případ oznámili na příslušné oddělení VB až 18. 12. 1978, tedy nejméně 24 hodin po zjištění krádeže. Je zřejmé, že to nepřispělo práci příslušníků SNB při vyšetřování případu na straně jedné, na straně druhé se naskytá otázka, zda věci v hodnotě 12 000 Kčs nestojí závodníkům za to, aby jejich ztrátě věnovali dostatečnou pozornost ihned po zjištění krádeže, kdy je možnost zjištění pachatele relativně vyšší. Nebo to je jen proto, že tyto věci nejsou v jejich osobním vlastnictví?

K celému případu je nutno vědět, že v době krádeže těchto věcí bylo v určeném místě mimo běžných obyvatel ubytováno více než 300 lyžařů a funkcionářů. Přes všechna opatření, která příslušníci SNB po oznámení krádeže prováděli, se pachatele nepodařilo zjišťovat a po skončení M ČSSR 21. 12. 1978 se naděje na zjištění pachatele vytratila zcela. Přesto však byla provedena celá řada dalších opatření, které měly jeden cíl: zjištění pachatele krádeže a vrátit odcizené věci majiteli.

Na situaci z doby po skončení M ČSSR před vánočními svátky v roce 1978 se nic nezměnilo až do 1. 2. 1979, kdy jeden z funkcionářů ASVS Dukla Liberec při jednom ze závodů zjistil, že jeden z lyžařů jede na lyžích, které byly odcizeny v Kořenově z jejich autobusu. Požádal proto zmíněného lyžaře, aby jej i s lyžemi doprovodil na útvar VB v místě, kde se závody konaly a tam celou věc oznámil. Zmíněný závodník na útvaru VB uvedl, že lyže pro něj zakoupil jeho trenér, dobrovolně je pro účely trestního řízení vydal a požádal, aby v případě, že se prokáže, že lyže nepochází z trestné činnosti, mu byly vráceny zpět.

Trenér ASVS Dukla Liberec pochopitelně o celé věci informoval útvar, na jehož území ke krádeži došlo. Na základě toho byli po čase pachatelé uvedené krádeže zjištěni, případ byl vyšetřen a cestou prokurátora předán k soudu.

Jako pachatelé této krádeže byli zjištěni a usvědčeni tři závodníci, kteří se závodů na Jizerce zúčastnili. Jedním z nich byl i ten, u něhož byly jedny z odcizených lyží 1. 2. 1979 na závodech zajištěny. Samotné usvědčení těchto pa-

i za cenu ztráty charakteru?

chatelů nebylo nijak jednoduché, ze strany příslušníků SNB si vyžádalo dosti trpělivosti a náklady na objasnění tohoto případu nebyly právě zanedbatelné. O to zajímavější je způsob provedení krádeže, motivace celé krádeže, osoby, které se tohoto skutku dopustily a nakonec reakce některých lyžařských funkcionářů na krádež, které se jim svěřeni závodníci dopustili.

A nyní k samotnému případu: 15. 12. 1978 přijeli do Kořenova v okrese Jablonec nad Nisou tři závodníci a trenér jednoho severomoravského lyžařského oddílu. Ubytovali se poblíže motorestu v Kořenově a 16. 12. se zúčastnili kvalifikačního závodu pro M ČSSR mužů. Při samotném závodě prý byly jednomu z nich odcizeny zcela nové lyže zn. Fischer i s vakem, které měl uloženy poblíže startu. Po skončení závodu společně s kamarády a otcem, který na závodech působil jako jejich trenér, lyže hledali, avšak bezúspěšně. Vrátili se proto na ubytovnu v Kořenově. Večer potom odešli všichni společně do motorestu na večeri, po které trenér odešel zpět na ubytovnu a závodníci zůstali v obci, kde se procházeli. Začli nakonec hovořit i o odcizených lyžích jednoho z nich a protože narazili při procházce na zaparkovaný autobus ASVS Dukla Liberec, rozhodli se, že odcizené lyže jednoho z nich nahradí tím, že odcizí lyže z tohoto autobusu. Jeden z nich, ten, kterému lyže byly dříve odcizeny, vlezl do autobusu nezajištěným větracím okénkem. Odtud dalším, který stál u autobusu,

podal lyže, vybrané v autobuse, dále mu podal 1 pár holí a lyžařský vak. Odcizené lyže naskládali do vaku. Třetí z party po celou dobu stál opodál a zajišťoval je před možným překvapením náhodným chodcem nebo někým z osádky autobusu. Po zabalení všech lyží a holí do vaku odešli od autobusu k ubytovně, kde vak s odcizenými věcmi zahrabali do sněhu a vrátili se na ubytovnu. Trenérovi a otcí jednoho z nich řekli, že lyže odcizili. Tento jejich jednání napřed odsuzoval, ale když jej ujistili, že po sobě v autobuse nezanechali stop, smířil se s tím a přislíbil jim, že lyže v autě převezme po skončení závodů do jejich bydliště, kde se o ně podělí.

Když dva ze závodníků, kteří měli přští den startovat v závodě odešli spát, se třetím z nich vyhrabali odcizené věci ze sněhu, naložili je do auta a odvezli z místa krádeže asi 55 kilo-

metrů — pod hrad Trosky v okrese Jičín, který byl na cestě k jejich bydlišti. Pod hradem v lese je zahrabali do sněhu a listí a vrátili se zpět do Kořenova. Teprve další den po skončení závodů, při cestě domů zajeli do lesa pod Troskami, kde odcizené věci vyhrabali, naložili je do auta a odejeli s nimi do místa bydliště. Tam se o věci podělili, trenér jim však zakázal na odcizených lyžích jezdit, protože si byl vědom toho, že takových lyží je nedostatek a při jejich výskytu se toto věci lyžaři neuttají a tak by se mohli pachatelé této krádeže zjistit. Tento jeho předpoklad se ukázal jako opodstatněný. Jakmile jeden ze závodníků začal na odcizených lyžích jezdit, ihned si toho ostatní všimli — mezi nimi i trenér ASVS Dukla Liberec, což nakonec vedlo k zjištění pachatelů této krádeže.

V předchozí části se hovořilo o tom, že lyže, které byly u jednoho ze závodníků zajištěny, pro něj zakoupil jeho trenér. Při vyšetřování se nakonec zjistilo, že tento závodník svého trenéra seznámil s tím, že v Kořenově odcizil lyže a jeden pár z nich má on. Jeho trenér, člověk, který celou řadu let pracuje jako sportovní funkcionář, občanským zaměstnáním sportovní instruktor odborného učiliště — tedy ve své podstatě pedagog, místo toho, aby na tento poznatek zareagoval adekvátně ke svému povolání a postavení, snížil se k tomu, že nejen že případ neoznámil, ale přistoupil na to, že svému svěřenci v případě vyšetřování přispěje tvrzením, že lyže pro něj zakoupil on. Když došlo k vyšetřování celé věci snažil se pracovníky Bezpečnosti přesvědčit o tom, že lyže pro svého svěřence zakoupil opravdu on od neznámého lyžaře. Tuto nepravdu mu však pracovníci Bezpečnosti vyvrátili a protože náš trestní zákon má pro takové jednání speciální ustanovení, bylo jeho počínání soudem spravedlivě ohodnoceno.

Je zajímavé zamyslet se nad osobami, které se této trestné činnosti dopustily. Věci odcizili tři závodníci, kteří patřili k dobrému výkonostnímu průměru. Žádnému z nich nebylo ještě 20 let, dva z nich studovali na střední škole a třetí na střední škole pro pracující. Ani jeden z nich nebyl v minulosti trestán, ani vyšetřován. Ještě zajímavější je motivace jejich jednání. Podle nich lyže odcizili proto, že při závodě někdo odcizil lyže jednomu z nich. A proč právě čtyři páry? „Když už jsme je brali, tak jsme se rozhodli odcizit je pro všechny a uvedené značky proto, že jsme předpokládali, že na těchto lyžích, které jsou v současné době špičkové, bychom mohli dosahovat lepších výsledků,“ řekl při výslechu jeden z nich. Na otázku proč volili právě autobus ASVS Dukla Liberec odpověděl, že měl zato, že při-

Švýcar Hansjörg Sumi patří ke světové špičce skokanů. Znovu to dokázal na 28. Intersportturné

slušníci ASVS Dukla nebudou ztrátu pocívat tolik, jako závodník soukromník, protože jim výstroj zajišťuje ASVS — jsou tedy zajišťováni ze státních prostředků.

A co další, kteří se na celém případu podíleli? Trenér přítomný na závodech a otec jednoho ze závodníků nejen, že bezprostředně poté, co se dověděl čeho se jeho svěřenci dopustili, je nedonutil odcizené věci vrátit, ale sám provedl taková opatření, aby odcizené věci u nich nebyly nalezeny a navíc stanovil postup, který měl v budoucnu zabránit tomu, aby pachatelé této krádeže byli zjištěni.

Druhý trenér na případu zainteresován přímo nebyl, snažil se však odvrátit od svého svěřence podezření smyšlenou legendou, aniž uvažoval o tom, že se vlastně dopouští trestné činnosti.

Tedy dva sportovní funkcionáři, lidé dobře situovaní, celou řadu let působící mezi mládeží, jejichž hlavním posláním bylo mladé sportovce vychovávat a to nejen ke sportovnímu mistrovství, ale pěstovat v nich hodnoty, které jsou pro sportovce socialistické společnosti vlast-

ní, tedy i všechny morálně volní vlastnosti.

Zbývá se ptát, zda jednání těchto tří závodníků a dvou sportovních funkcionářů je v souladu s kodexem socialistického člověka, zda tito lidé mají morální právo účastnit se dalšího sportovního života v kolektivu lidí, kteří si navzájem věří a nepředpokládají ze strany sportovního soupeře jednání, které by bylo v rozporu se socialistickou morálkou? Lze vyloučit, že tito závodníci v budoucnu v honbě za osobními výsledky nepoužijí nelegálních prostředků ke svému zvýhodnění?

Mají dva trenéři - funkcionáři právo na další účast ve sportovní a funkcionářské činnosti, když nejen, že protispoločenskému jednání svých svěřenců nezabránili, ale po jeho spáchání jim poskytl pomoc a nadržovali jim?

To je otázka pro všechny čtenáře našeho časopisu a zamýšlení nad tímto problémem jistě pomůže zabránit opakování nebo šíření podobného nešvaru mezi našimi sportovci.

Poručík JURAJ KOBEZDA
OS SNB Jablonec nad Nisou

Úspěšná činnost Ještědu Liberec

Pozoruhodnými výsledky v sezóně 1978—1979 se mohl pochlubit úsek sportovního lyžování TJ Ještěd Liberec. Zapojil do sportovní činnosti 1296 lyžařů, z nichž 363 je členy tělovýchovné jednoty a dalších 933 zapojeno v lyžařské škole Ještěd. V letošní sezóně si připomíná dvacet let práce na úseku masového lyžování.

Příkladný je pracovní elán cvičitelů, jichž je v současné době v tomto oddíle registrováno celkem 133. Někteří z nich, jako Otakar Ševčík, Jan Svoboda, Jiří Synek, Josef Lukeš a další se mohou pochlubit více než dvacetiletou neúnavnou prací pro zdárný rozvoj lyžování a to nejen masového, ale i výkonnostního. Úsek sportovního lyžování v Ještědu Liberec se neomezuje jen na zajišťování lyžařského výcviku v zimním období, ale také organizuje, řídí a zabezpečuje celou řadu akcí sportovních, kulturních a společenských celoročně.

Činnost je zaměřena hlavně na získávání mládeže pro aktivní tělesnou výchovu, kterou cvičitelé vedou a or-

ganizují tak, aby z jejich řad vychovávali nové kádry tělovýchovných pracovníků, kteří budou schopni dále činnost přitahlivě organizovat a zajišťovat. O rozsáhlou činnost se stará čtrnáctičlenné vedení úseku, které má celkem deset komisí. Speciální složkou je sportovně lyžařská základna, v níž je organizováno 60 žáků od 5 do 10 let. Vybrané a perspektivní děti jsou vedeny v celoroční činnosti k závodnímu lyžování. Činnost se provádí dvakrát až třikrát týdně v rámci výcvikových a tréninkových lekcí, jež jsou vyvrcholením je účast na lyžařských závodech. Tento úsek se již dvanáct roků stará o pravidelný pří- sun závodníků do žákovských družstev. V letošní sezóně 14 předžáků a žáků bylo přeřazeno do úseku závodního lyžování.

Na výroční schůzi za uplynulou sezónu bylo vyhodnoceno 15 vzorných cvičitelů. Při výstavbě zimního střediska Ještěd členové úseku sportovního lyžování odpracovali více než 4500 brigádnických hodin.

ÚSPĚCH KVĚTY JERIOVÉ

Pěkným úspěchem Květy Jerlové skončily mezinárodní závody v klasických disciplínách v závěru druhého lednového týdne v západoněmeckém Reit im Winkl. Zvítězila v běhu žen na 10 km před Švédkou Olssonovou a Američankou Owen-Spencerovou. Ve štafetě bylo družstvo ČSSR třetí za Norkami a Švédkami. V dalším závodě neoficiálního Světového poháru běžců na 10 km byl první Nor Aunli před Američanem Kochem a Finem Mietem. Čs. reprezentantům se nedařilo, nejlepší z nich Beran byl až padesátý. Ocenění zasluhuje třetí místo Miroslava Kumpošta v juniorském závodě sruženářů.

10 km ženy: 1. Jerlová (ČSSR) 34:07,28, 2. Olssonová (Švéd.) 34:50,43, 3. Owen-Spencerová (USA) 34:59,33, 4. Carlzonová-Lundbäcková 35:12,09, 5. Johansso-

nová (obě Švéd.) 35:26,78. — 11. Svobodová 36:29,41, 13. Palečková 36:40,09. — 4x5 km: 1. Norsko 1:05:59,62, 2. Švédsko 1:06:32,53, 3. ČSSR 1:06:47,03 (Jerlová běžela dva úseky).

15 km muži: 1. Aunli (Nor.) 44:50,77, 2. Koch (USA) 45:33,25, 3. Mieto (Fin.) 45:46,47, 4. Bra (Nor.) 45:48,69, 5. Wassberg (Švéd.) 45:52,02, 6. Erlksen (Nor.) 45:52,75, 7. Luszczyk (Pol.) 46:10,94. — 50. Beran 46:31,44, 56. Jarý 49:22,63, 59. Kohút 49:44,34, 62. Grnác 50:02,20, 66. Švab 50:44,01, 70. Gombala 51:41,79. — 4x10 km: 1. Norsko 2:05:10,06, 2. Švédsko 2:05:33,67, 3. USA 2:06:11,24. — 11. ČSSR 2:13:36,59.

Závod sružený juniorů: 1. Schwarz 429,94, 2. Wucher (oba NSR) 428,82, 3. R. Kumpošt 417,86, 6. Frak 405,66, 10. Klimko 388,78.

Výroční schůze oddílů

Další výroční členské schůze lyžařských oddílů znovu potvrdily masový rozvoj lyžování především mezi mládeží, prohloubení politicko-výchovné práce a celospolečenské angažovanosti členů oddílů ve všech krajích.

SPARTAK PÍSEK v loňském roce uspořádal školu lyžování mládeže na umělé hmotě za účasti 37 dětí formou deseti lekcí v září a říjnu. Členové oddílu vybojovali titul krajského přeborníka v obřím slalomu: prof. Maňák v soutěži mužů, Kopřiva v kategorii starších a Košťál v závodě mladších dorostenců. Oddíl má šest cvičitelů lyžování, dalších osm cvičitelů zimní turistiky a deset rozhodčích.

SOKOL SPIČÁK každoročně připravuje zajímavou akci „Zavodí celá rodina“. Loni se konal již její třetí úspěšný ročník. Členové oddílu odpracovali 2357 brigádnických hodin a značně překročili vyhlášený závazek (500 hodin), pro národní hospodářství sebrali 1175 kg odpadových suovin. Pěči věnují dalšímu zlepšení prostředí sokolské chaty a lyžařského věku. Oddíl dostal čestné uznání MěstNV Železná Ruda.

START LUBY se osvědčil jako poradatel přeboru ČSR ve sjezdových disciplínách. Stará se soustavně o výchovu lyžařské mládeže. Luboš Novotný zvítězil v krajském přeboru ve slalomu a obřím slalomu.

SIGMA HRANICE má velmi dobrou spolupráci s hranickými školami. Pomáhá přitom 18 cvičitelů. Zasloužila se o založení lyžařského kroužku při pionýrské skupině na 1. ZDŠ. Oddíl organizuje pravidelné zájezdy do Beskyd a lyžařskou školu na Potštátě. Při dostavbě lyžařského vleku odpracovali členové oddílu 1400 brigádnických hodin.

TJ PLETA NITRA byla založena teprve loni v květnu. Může se však pochlubit pozoruhodnou činností lyžařského oddílu, který má 126 členů. Proto také jeho výroční členská schůze měla radostný průběh. V jeho čele je ředitel závodu s. Jozef Koreň, bývalý aktivní lyžař a horolezec. Velkou péči věnuje oddíl především výchově mládeže a uspořádal v polovině ledna přebor okresu Nitra ve sjezdových disciplínách. Jeho závodníci získali sedm přebornických titulů a starší dorostenky Gréta Fülöpová a Mária Čellárová se staly přebornicemi Západoslovenského kraje v obřím slalomu.

Fotografie na titulní a druhé straně obálky ČTK, na třetí straně ČTK a ing. Vlastimil Horák, na zadní straně obálky Jaroslav Trousil.

Fotografie uvnitř měsíčníku Petr Jireš, Jiří Kotland, Ladislav Straka, Jaroslav Trousil a ČTK.

Hvězdy lyžařských tratí

Na prvním obrázku vítězná štafeta norských běžců z Reit im Winkl 13. ledna. Zleva Knut Per Aaland, John Nordby, na ramenou Jan Lindvall a Erik-Lars Eriksen. Na druhém Bojan Križaj (Jugoslávie) při startu slalomu Světového poháru v Madonně di Campiglio, kde obsadil druhé místo za Švédem Stenmarkem, na třetí fotografii vítěz slalomu Světového poháru v Kitzbühelu Andreas Wenzel (Lichtenštejnsko).

jednolice 589

lyžařství

ROČNÍK 66 ♦ BŘEZEN 1980 ♦ Kčs 3,—

3

Olympijští vítězové

XIII. ZOH v Lake Placidu přinesly zajímavé boje v lyžařských disciplínách, mnoho pozoruhodných výkonů a řadu překvapení. Přinášíme několik obrázků těch nejúspěšnějších závodníků. Na první fotografii tři nejlepší ve slalomu mužů: zleva druhý Američan Phil Mahre, vítězný Švéd Ingemar Stenmark a třetí Švýcar Jacques Lüthy. Na druhé Fin Jouko Törmänen, který zvítězil ve skoku na velkém můstku. Na třetí fotografii nejúspěšnější lyžařka ZOH Hanni Wenzelová (Lichtenštejnsko) po vítězství ve slalomu na ramenu svých největších soupeřek Eriky Hesseové (Švýcarsko) a Christy Kinshoferové (NSR). Wenzelová získala zlatou medaili ve slalomu i obřím slalomu a stříbrnou ve sjezdu.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

POSTŘEHY
ZE ZOH 1980

SVĚTOVÝ POHĀR
SJEZDAŘŮ A SKOKANŮ

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNCE NEJŮSPĚŠ-
NEJŠÍ LYŽAŘ NA XIII. ZOH V LAKE
PLACIDU NIKOLAJ ZIMJATOV (SSSR),
KTERÝ VYBOJOVAL TŘI ZLATÉ ME-
DAILE V BĚHU: NA 30 a 50 km A VE
ŠTAFETĚ 4 X 10 km. — NA ZADNÍ
STRANĚ OBÁLKY ZÁBĚR Z TRATI 13.
ROČNÍKU JIZERSKÉ PADESÁTKY —
MEMORIÁLU EXPEDICE PERU, KTE-
RÝ I LETOS PŘI ŮČASTI 5749 STAR-
TUVJÍCÍCH BYL NEJMASOVĚJŠÍM LY-
ŽAŘSKÝM ZÁVODEM.

lyžařství

Ročník 66

Číslo 3

Vydává Československý svaz tělesné vř-
chovy v nakladatelství Olympia v Praze.
Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd
Janecký. Vedoucí redaktor časopisu
Jaroslav Trousil. Řídí redakční
rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský,
K. Eldipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kot-
land, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach,
R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů,
Z. Rems a dr. J. Soukup. Radakce:
115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon
číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1.
dni předcházejícího měsíce. Vychází jed-
nou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské
závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje
Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs.
Informace o předplatném podá a objed-
návky přijímá každá pošta i doručovatel.
Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS —
ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku,
Jindřichská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto
čísla byla 1. února 1980.

ISSN - 0323 - 1445

LYŽAŘI NA XIII. ZOH 1980

V klasických disciplínách získali nejvíce bodů repre-
zentanti SSSR, ve sjezdových závodníci Rakouska a v
biatlonu sportovci NDR a SSSR. — Jedinou medaili
pro ČSSR vybojovala Květa Jeriová.

XIII. zimní olympijské hry 1980, které se konaly 13.—24. února v Lake
Placidu, skončily výrazným úspěchem sportovců NDR a Sovětského svazu.
Reprezentanti NDR vybojovali 9 zlatých, 7 stříbrných a stejný počet bronzo-
vých medailí, v neoficiální klasifikaci zemí získali 154,5 bodu, závodníci SSSR
10 zlatých, po šesti stříbrných a bronzových medailích a 147,5 b. Na třetím
místě jsou sportovci USA se šesti prvenstvími, čtyřmi druhými a dvěma třetími
místy a 97 body.

ZOH byly významnou sportovní a společenskou událostí, sledovanou s mimo-
řádným zájmem na celém světě. Znovu potvrdily význam a životnost olympij-
ské myšlenky, která přispívá k porozumění mezi národy a napomáhá udržení
míru. Ani vrušující 82. zasedání Mezinárodního olympijské-
ho výboru v předvečer zahájení ZOH, skandální vystoupení
představitel americké vlády Cyruse Vance a předsedy ame-
rického olympijského výboru Roberta Kanea, zaměřené proti
samotným základům olympijského hnutí, nenarušilo odhod-
láni sportovců 39 zemí setkávat se pod olympijskými kruhy
a usilovat o vrcholné sportovní výkony.

V průběhu ZOH se projevila řada vážných nedostatků
v organizaci, podmínky pro sportovce a jejich trénink ne-
byly vždy dobré, diváci se setkávali se značnými potížemi
při dopravě na olympijská sportoviště a stravování. V závěru olympijských
soutěží podstatně ubývala péče a starostlivost pořadatelů. Při všech těchto
nedostatecích, které potvrdily, že pro pořadatele na prvním místě byl přede-
vším finanční zisk, všechny olympijské disciplíny přinesly zajímavé boje velmi
dobré úrovně, potvrdily další rozšíření zimních sportů, zvýšený zájem o ně
a stále početnější světovou špičku.

Velká většina zúčastněných sportovců i činovníků odsoudila televizní pro-
jev amerického prezidenta Cartera před skončením her, v němž oznámil, že
američtí sportovci se nezúčastní letních olympijských her v Moskvě. Předseda
MOV lord Killanin na tiskové konferenci v Lake Placidu seznámil novináře
s textem rezoluce MOV, v níž bylo potvrzeno, že XXIII. OH 1980 se uskuteční
v Moskvě. Tak se úspěšně a ve prospěch dalšího rozvoje mezinárodního olym-
pijského hnutí završilo zasedání vrcholného olympijského orgánu, jež bylo
středem pozornosti celého světa navzdory snahám o bojkot her.

Sportovci ČSSR v neoficiální klasifikaci zemí s 13 body se dělí o třinácté
místo s Kanadou. Je potěšitelnou skutečností, že o zisk 7 bodů se přičinily
lyžařky-běžkyně. Mistryně sportu Květa Jeriová vybojovala také jedinou bron-
zovou medaili pro čs. tělovýchovu. Úspěšně si vedla čs. štafeta žen, která
v závodě na 4 X 5 km porazila Finky a Švédky a obsadila čtvrté místo. Je to
dosud nejlepší umístění čs. štafety v historii ZOH. Dobře si vedli sjezdáři Bohu-
mír Zeman a Jana Soltýsová. Zeman překvapil třináctým místem ve sjezdu,
v obřím slalomu byl devatenáctý a ve slalomu čtrnáctý, v trojkombinaci mistr-
ovství světa skončil čtvrtý. Soltýsová obsadila 10. pořadí ve sjezdu a 21.
v obřím slalomu, slalom nedokončila.

Běžci nomizovaním čtyř olympioniků dostali možnost startovat také ve
štafetě, kde se předpokládalo umístění do osmého pořadí. Ani to se však ne-
podařilo při slabším výkonu ne zcela zdravého Bečváře na druhém úseku. Až
deváté místo za týmem USA je velmi neuspokojivé. Nejlépe si vedl Jiří Beran,
který startoval na všech tratích. Z nováčků olympijského družstva nezkam-
lal Jiří Svub, cenné je zejména jeho 23. místo na 15 km. František Šimon, který
před odjezdem na ZOH vybojoval tři mistrovské tituly, nepodal očekávané
výkony. Čs. běžci v Lake Placidu svými výkony nepotěšili příznivce čs. ly-
žování.

Zklamáním byly výsledky skokanů, které neodpovídají podmínkám a pod-
poře, věnované jejich olympijské přípravě. Čs. reprezentanti ztratili kontakt
se světovou špičkou, v níž v minulosti hráli důležitou úlohu. Důkladná analýza
by měla odhalit všechny příčiny neúspěchů a současně stanovit směrnice pro
zvýšení úrovně této disciplíny, která v minulosti často proslavila čs. lyžování
Umístění Leoše Skody a Josefa Samka na obou místech neodpovídá dobré
tradici čs. skokanů.

V klasických disciplínách v neoficiální klasifikaci zemí zvítězil SSSR s 59
body (4 zlaté, 2 stříbrné, 1 bronzová medaile) před Finskem 49 b. (1—5—3)
a NDR 34,5 (3—1—1). ČSSR je na osmém místě se 7 body (0—0—1). Ve sjez-
dových disciplínách je pořadí na vedoucích místech: 1. Rakousko 28 bodů
(2—1—1), 2. Lichtenštejnsko 24 b. (2—2—0), 3. Švýcarsko 17 b. (0—0—3).
ČSSR nebojovala. V biatlonu je na prvním místě NDR s 24 b. (1—2—1) před
SSSR 23 b. (2—1—1) a Norskem s 8 body bez medaile. Čs. biatlonisté se dělí
o sedmé místo s Rakouskem, oba státy mají po 1 b.

Nejúspěšnějším lyžařem XIII. ZOH v Lake Placidu byl sovětský běžec Niko-
laj Zimjatov se třemi zlatými medaillemi před lichtenštejnskou sjezdářkou
Hanni Wenzelovou s dvěma zlatými a jednou stříbrnou medailí. Pozoruhodným
výsledkem jsou také dvě zlaté medaile olympijského vítěze Švéda Ingemara
Stenmarka ve slalomu a obřím slalomu a běžkyně NDR Barbary Petzoldové
na 10 km a ve štafetě.

Přinášíme stručné referáty a přehled výsledků lyžařských soutěží XIII. ZOH,
k nimž se ještě vrátíme v dubnovém čísle Lyžařství.

V běhu na 30 km Seveřané bez medaile

V zahajovacím závodě v lyžařských klasických disciplínách — běhu na 30 km překvapivě Seveřané zůstali bez medaile. Zvítězil čtyřladvacetiletý sovětský reprezentant Nikolaj Zimjatov před svým krajanem Ročevem a Bulharem Lebanovem. Nový sníl ztížil podmínky třicítky, nejlepší severský závodník Švéd Wassberg byl čtvrtý před Polákem Luszczeckem. Z čs. reprezentantů se nejlépe umístil Jiří Beran na 21. místě. Simonovi se nedařilo a měl z našich běžců nejhorší čas.

„Trať byla náročná po technické stránce,“ řekl trenér čs. reprezentan-

tů Jaroslav Honců. „Mazání při novém sněhu se stalo složitou záležitostí, nejen kvalita a správný výběr vosku, ale i určení síly vrstvy. Nováčkové v olympijském družstvu Švub a Bečvář běželi dobře.“

Běžely se tři desetikilometrové okruhy. „Tento progresivní systém běžeckých závodů na okruzích je atraktivní zejména pro obecenstvo“, připomenul čs. člen běžecké komise FIS Ján Terežčák. „Na těžké trati a za mimořádných povětrnostních podmínek mohli triumfovat jen všestranní závodníci. Překvapili Lebanov a Deckert.“

Švéd Thomas Wassberg při běhu na 15 km, v němž zvítězil před Finem Mietem

Náhradník Stock zvítězil ve sjezdu

Náhradník rakouského družstva pro sjezd 21letý Leonhard Stock zvítězil v zahajovacím olympijském závodě ve sjezdových disciplínách. Stříbrnou medaili vybojoval další Rakušan Wirnsberger a bronzovou Kanaďan Podborski. Trenér rakouského družstva Karl Mahr změnil původní nominaci a po skvělých výkonech Stocka v prvních třech tréninkových jízdách ho určil pro závod. Třinácté místo Bohumíra Zemana, který startoval jako třicátý, je pěkným úspěchem čs. reprezentanta.

„Myslím si, že všechny spory o oprávněnosti mého startu nyní definitivně padly...“, řekl v cíli vítěz Stock. „Na pečlivě připravené trati zvítězil ten nejlepší,“ konstatoval bývalý vynikající rakouský sjezdař Karl Schranz. Mezi favority závodu po vynikajících tréninkových jízdách patřil sovětský reprezentant Valerij Cyganov. V závodě zavadil ramenem o tyčku, čímž byl vyveden z rytmické jízdy i tempa. Přesto jeho osmé místo ve světové elitě je dobrým výsledkem. Kanaďan Ken Read upadl v horní části tratě a závod nedokončil.

Bronzová medaile Jeriové na 5 km

Letošní trojnásobná mistryně ČSSR v běhu na lyžích tříadvacetiletá posluchačka pedagogické fakulty v Hradci Králové Květa Jeriová vybojovala v běhu na 5 km bronzovou medaili. Olympijskou vítězkou z 38 startujících se stala Raissa Smetaninová před Finkou Riihivuoriovou. O třetí místo svedla Jeriová velký závod s Petzoldovou (NDR), která zůstala za ní jen 0,18 sek. Dobře bojovala i nejmladší členka čs. družstva Dagmar Palečková — skončila třináctá.

„Mám radost z nejcennější medaile pro sportovce — olympijské,“ řekla po závodě K. Jeriová. „Všechno to tréninkové úsilí a odříkání nebylo zbytečné. Hodně mi pomohlo povzbuzování a hlášení mezičasy mých sou-

peřek v průběhu závodu všemi členy čs. výpravy. Na přemrzlém nově napaďaném sněhu mi trenér Z. Ciller připravené lyže dobře přemazal. Na 2,5 km jsem měla potíže s dýcháním. Podařilo se mi je překonat při vydatné podpoře našich lyžařů. Konečně jsem protrhla dosavadní smůlu z velkých závodů.“

„Úspěch Jeriové byl jedním z nejšťastnějších dnů mého života,“ připomenul trenér Zdeněk Ciller. „Všichni jsme věřili, že Květa se umístí v první desítku. Byli jsme raději skromnější, přestože jsem byl osobně přesvědčen, že má na víc. Informační služba o průběhu závodu byla dobře organizována, zejména Šimon a Švub dovedli Květu povzbudit.“

Jeriová porazila takové vynikající běžkyně jako jsou zkušené sovětské reprezentantky Kulakovová a Baldyčevová, Finka Takalová a výborná Petzoldová.

Zlatá olympijská do sbírky medailí Moserové

Šestinásobná vítězka Světového poháru Annemarie Moserová-Prölllová (Rakousko) vybojovala v Lake Placidu zlatou olympijskou medaili, která jí ve sbírce trofejí chyběla. Ve sjezdu zvítězila s náskokem 30 setin sekundy před současnou vedoucí závodnicí

Světového poháru Hanni Wenzelovou (Licht.) a Švýcarkou Nadígovou. Čs. reprezentantka Jana Šoltýsová po velmi dobrém výkonu obsadila desáté místo za světovou elitou.

„Moserová rozhodla závod brilantní jízdou,“ řekl rakouský trenér Karl

Kahr. „Na rychlé trati nezaváhala a od začátku měla nejlepší mezičasy.“ „Splnilo se mé životní přání,“ dodala A. Moserová po závodě. „Sportovní tisk celého světa vyhrotil můj souboj s Nadígovou na ostří nože. Nebyla jsem však nervózní a zajela bez chyby.“ „V horní části tratě byl silný nárazový vítr, který velmi ztěžoval závod“, připomenul francouzský trenér G. Joubert. „Nadígová se nedovedla s těmito podmínkami náležitě vyrovnat a v tomto úseku ztratila cenné setiny sekundy.“

Úspěch Seveřanů v běhu na 15 km

Pouhá setina sekundy rozhodla o vítězství Švéda Thomase Wassberga v běhu na 15 km před Finem Juhou Mietem. Bronzovou medaili získal Nor Ove Aunli, který měl na první dva více než půlminutovou ztrátu. Teprve na dalších místech skončili sovětské reprezentanti Zimjatov a Bělajev. Z čs. závodníků byl nejuspěšnější Jiří Švub na 23. místě.

Mnohonásobný mistr Švédska čtyřladvacetiletý Wassberg startoval za osmnáctistupňového mrazu na novém typu obzvláště lehkých lyží (jedna váží jen 430 g) a měl výhodu, že vybíhal na trať jako poslední se startovním číslem 63. Měl přehled o mezičasech všech svých největších soupeřů. V cíli se diváci a fotoreportéři dlouho domnívali, že Mieto konečně vybojoval vytoženou zlatou medaili. Nakonec se musel smířit s druhým místem s nejtěsnějším možným časovým rozdílem (3,33 cm).

Překvapující vítězství Petzoldové na 10 km

Čtyřiatdvacetileté studentce lékařské fakulty Barbaře Petzoldové (NDR) se splnilo její velké přání a na ZOH v Lake Placidu vybojovala zlatou medaili v běhu na 10 km přesvědčivým způsobem před finskými závodnicemi Hilkkou Riihivuoriou a Helenou Takalovou. Teprve další místa obsadily zkušené sovětské běžkyně Smetaninová, Kulakovová a Baldyčevová. Květa Jeriová devátým místem znovu dokázala, že patří mezi světovou špičku. Z ostatních čs. závodnic i tentokrát se nejlépe umístila Palečková — šestnáctá.

Za ideálních povětrnostních a sněhových podmínek při dvanáctistupňovém mrazu rozhodovala technická vyspělost, běžecká lehkost a dobrá taktika. Všechny tyto vlastnosti měla

Petzoldová. „Od startu jsem běžela s velkým úsilím vybojovat si náskok“, v rozhovoru s novináři prohlásila B. Petzoldová. „Na 5. kilometru mi hlásili dvanáctisekundové vedení. Umínila jsem si, že už žádná z mých soupeřek ho nesmí zlikvidovat. Dva kilometry před cílem jsem se dozvěděla, že vedu o deset sekund. Finky na mne v závěru útočily, ale neztrácela jsem klid a nepolevila v tempu.“ „První polovina trati s kopci a rovinami byla obtížná a trvalo dlouho, než jsem se rozběhla“, poznamenala K. Jeriová. „Cítila jsem ještě únavu z běhu na 5 km a velkou odpovědnost. Teprve ve druhé části jsem se dostala do tempa a podařilo se mi zlepšit si pořadí.“ Jeriová po první polovině byla třináctá.

Barbara Petzoldová (NDR) vybojovala na ZOH v Lake Placidu dvě zlaté medaile. Byla první na 10 km a členkou vítězného štafety NDR

Prvenství Stenmarka v obřím slalomu

Švéd Ingemar Stenmark vítězstvím v Lake Placidu prokázal, že je nejlepším specialistou v obřím slalomu všech dob. Ve dvou denní soutěži po prvním kole byl třetí se ztrátou 32 setin sekundy na Wenzela, nakonec ho porazil o 0,75 sek. Dvě setiny sekundy rozhodly o bronzové medaili Rakušana Enna před Jugoslávцем Križajem.

„Byl jsem velmi nervózní dopoledne před druhým kolem a obával jsem se, že ztrátu nedohoním“, sdělil po zá-

vodě Stenmark. „Jel jsem naplno, během jízdy se uklidnil a uvolnil, malou chybu jsem snadno překonával. Na umělé m sněhu je obtížné hodně riskovat.“

Zeman obsadil devatenácté místo. Cyganov, který po prvním kole byl šestý, měl po Stenmarkovi ve druhém kole nejlepší mezičas. Ve třetí brance před cílem se však dopustil chyby a pád znamenal konec nadějí. Švýcar Lüthy postoupil z jedenáctého místa na páté.

vou (NSR). Ve druhém kole po odvážné, riskantní jízdě byly nejrychlejší Francouzky Pelenová a Serrátová. První z nich na obtížné trati si zajistila bronz, Serrátová s celkovým časem jen o setinu sekundy horším skončila čtvrtá. Wenzelové čtvrtý nejrychlejší čas druhého kola stačil k prvenství. Jana Šoltýsová skončila 21.

„Na startu jsem byla nervózní a těžko se soustředovala“, řekla olympijská vítězka po druhém kole. „V horší části tratě jsem zavadila o branku a ztratila cenné desetiny sekundy. Zledovatělá trať byla technicky náročná.“ „Doufala jsem, že vybojuji stříbrnou medaili“, prohlásila I. Eppliová. „Musela jsem riskovat, abych si udržela druhé místo.“

Třetí zlatá medaile sruženáře Wehlinga

Husarský kousek se povedl 27letému sruženáři NDR Ulrichu Wehlingovi, který již potřetí vybojoval zlatou olympijskou medaili. Podobným úspěchem ve třech po sobě následujících ZOH se mohl dosud pochlubit jen švédský „král“ běžců Sixten Jernberg. Druhé místo obsadil Fin Jouko Karjalainen před mistrem světa 1978 Konradem Winklerem (NDR). Wehling získal značný bodový náskok velmi dobrým výkonem ve skoku, v němž zvítězil. Deváté místo v běhu

mu pak stačilo k uhájení olympijského prvenství. Karjalainen sice vyhrál přesvědčivě běh a postoupil ze sedmého místa na druhé, časovou ztrátu 117 sekund na Wehlinga však již nemohl dohonit.

„Bylo to mé úspěšné rozloučení s mezinárodním kolbištěm“, prohlásil po závodě U. Wehling. „Těším se již na dovolenou v březnu a v budoucnosti se chci věnovat trenérské činnosti.“ ČSSR v závodě sružením nebyla zastoupena.

Triumf běžkyň NDR ve štafetě

Nečekaným triumfem družstva NDR ve složení Marlies Rostocková, Carola Andingová, Veronika Hesseová a Barbara Petzoldová skončily štafety žen na 4 x 5 km. Běžkyně NDR vedly od první předávky a zvítězily přesvědčivě před štafetami SSSR a Norska. Pozoruhodným úspěchem je čtvrté místo čs. závodnic, které porazily výborné Finky a Švédky. Palečková, Svobodová, Paulů a Jeriová získaly tak cenné body do klasifikace zemí.

„Dala jsem do závodu vše a za povzbuzování našich běžců podařilo se mi v poslední zatáčce před předávkou Švédku Lambergovou předběhnout“, dodala G. Svobodová. „Po nevydařených výkonech v individuálních bězích jsem chtěla ze všech sil přispět k úspěchu štafety“, zdůraznila B. Paulů. „Myslím, že se mi to trochu podařilo a mám z toho radost.“ „Devčata skvěle bojovala a dvouletá tvrdá příprava byla odměněna tímto úspěšným výsledkem štafety“, připomenula finišmanka čs. družstva K. Jeriová.

Ve štafetách sovětských reprezentanti dominovali

Štafety mužů na 4 x 10 km skončily přesvědčivým vítězstvím reprezentantů SSSR před družstvy Norska a Finska. Pouze při druhé předávce Norové vedli s těsným náskokem 1,25 sek. Po třetím úseku sovětská lyžaři zásluhou Běljajeva však již běželi v čele s náskokem 57 sekund, který Zimjatov ještě zvýšil. Čtvrtým místem překvapili závodníci NSR. Teprve v závěrečném úseku Mieto 1,5 kilometru před cílem předstihl devatenáctiletého Behleho a zajistil finské štafete bronz.

Až deváté místo čs. běžců po slabším výkonu Bečváře na druhém úseku bylo velkým zklamáním. „Chtěli jsme vybojovat šesté pořadí“, řekl po

závodě trenér J. Honců. „Po nemoci vyčerpaný Bečvář ztratil tři minuty a to se již nedalo dohonit.“

Úspěch Wenzelové v obřím slalomu

Po stříbrné medaili ve sjezdu třiatdvacetiletá Hanni Wenzelová (Licht.) dobyla zlatou v obřím slalomu. Již po prvním kole si vytvořila dobré předpoklady pro olympijské vítězství náskokem 42 setin před Irenou Eppliovou.

Stenmark a Wenzelová vítězi slalomu

Druhou zlatou medaili po úspěchu v obřím slalomu vybojovali Ingemar Stenmark a Hanni Wenzelová ve slalomu. Další místa patřila Američanu Philu Mahrovi a Christě Kinshoferové (NSR), bronzové medaile Jacquesovi Lütthymu (Švýc.) a jeho krajanice Ericce Hesseové. I tentokrát podařilo se Stenmarkovi, přestože po prvním kole byl až čtvrtý, zvítězit. Trať druhého kola byla otevřenější a více mu vyhovovala. Bohumír Zeman ve druhém kole zajel dvanáctý čas a obsadil v celkové klasifikaci čtrnácté místo. Tím potvrdil své naděje na dobré umístění v trojkombinaci mistrovství světa. Phil Mahre po svém těžkém

zranění na loňských předolympijských závodech na Whiteface Mountain potvrdil, že patří mezi světovou špičku.

Slalom žen ze 49 startujících dokončilo jen osmnáct. Mezi těmi, které nebyly klasifikovány, byla i čs. reprezentantka Jana Šoltýsová. Třetí medaile Wenzelové znamenala spokojenost lichtenštejnské sjezdářky, která řekla: „Výsledky, jichž jsem dosáhla, předčily všechny moje předpoklady. Vyplatila se mi cílevědomá tvrdá příprava, již jsem obětovala každou volnou chvíli. Nyní chci stejně úspěšně dokončit i Světový pohár.“

na začátku nasadil ostré tempo a špatně si rozdělil síly. Z čs. reprezentantů se nejlépe umístil Jiří Beran na 23. místě, Šimon byl 27. a mladý Švub třicátý.

„Byl to velmi těžký závod, o to víc je třeba vyzdvihnout obdivuhodné výkony sovětských běžců“, řekl trenér čs. běžců Jaroslav Honců. „Všichni čtyři se umístili v první desítce. Naši reprezentanti podali zase jen průměrné výkony. Naší nadějí byl Beran, který prodělal velkou krizi (bolesti zad a křeče), přesto však závod ne vzdal.“

Převaha SSSR a NDR v biatlonu

Závody biatlonistů byly ve znamení převahy reprezentantů SSSR a NDR, kteří vybojovali všechny medaile v soutěži jednotlivců a dosáhli nejlepšího umístění i ve štafetách. Z ostatních si vedli nejlépe Norové. Z čs. reprezentantů se zasloužil o jeden bod v neoficiální klasifikaci zemí Peter Zelinka šestým místem na 10 km. V závodě na 20 km si vedl nejlépe Zdeněk Hák, který skončil třináctý.

Ve štafetě skončilo čs. družstvo až jedenácté. Šimůnkovi, který běžel druhý úsek jako pátý v pořadí, se při sjezdu na 4,5 km zkržily lyže, upadl a utřhl se mu řemen od pušky. Další část tratě musel nést pušku v jedné ruce, ve druhé obě hole a výstupy absolvovat „stromečky“. Ztratil nejen na trati, ale i výměnou pušky a štafetu předával jako čtrnáctý. Velkou ztrátu již další členové štafety nemohli dohonit.

Prvenství Innauera a Törmänena ve skoku

Rakušan Anton Innauer na středním a Fin Jouko Törmänen na velkém můstku se stali vítězi atraktivní lyžařské disciplíny — skoků. Na sedmdesátce stříbrné medaile při stejném počtu bodů si odvezli Japonce Hirokazu Jagi a Manfred Deckert (NDR), bronzová nebyla udělena. Na devadesátce druhé místo vyskákával vítěz Intersportturné Rakušan Hubert Neuper a bronzovou medaili Fin Jari Puikkonen. Na středním můstku byli nejúspěšnější Rakušané, kteří měli v první desítce tři reprezentanty, stejně jako na velkém můstku. Zklamáním byly výsledky skokanů NDR, jejichž nejlepší závodník na devadesátce Glass byl až jedenáctý.

Čs. skokani pokračovali v letošních slabých výkonech. Leoš Škoda na středním můstku byl 22., na velkém 21., Josef Samek skončil 37. a 23. Na závodech na devadesátce byla nej-

větší návštěva na olympijských soutěžích — 20 000 diváků. Byli svědky velmi zajímavého boje při měnícím se větru a nervozitě většiny skokanů. Rozhodovaly dobré nervy, jistota v odraze a vyrovnanost obou skoků. Favorizovaný Sumi vedl po prvním kole, ale nakonec skončil sedmý.

Třetí zlatá medaile Zimjatova

V posledním běžeckém závodě na 50 km vybojoval Nikolaj Zimjatov (SSSR) třetí zlatou medaili. Vyhrál přesvědčivě nejnáročnější závod před Finem Juhou Mietem a svým krajanem Alexandrem Zavjalovem, který

Výsledky lyžařských disciplín XIII. ZOH 1980

KLASICKÉ DISCIPLÍNY

MUŽI

15. km: 1. Thomas Wassberg (Švéd.) 41:57,63, 2. Juha Mieto (Fin.) 41:57,64, 3. Ove Aunli (Nor.) 42:28,62, 4. Zimjatov 42:33,96, 5. Běljaev (oba SSSR) 42:46,02, 6. Luszczyk (Pol.) 42:59,03, 7. Zavjalov (SSSR) 43:00,81, 8. Kirvesniemi (Fin.) 43:02,01, 9. Braa 43:05,64, 10. Erikson (oba Nor.) 43:11,51, 11. Eriksson (Švéd.) 43:11,88, 12. Behle (NSR) 43:16,05, 13. Ročev (SSSR) 43:16,86, 14. Pierrat (Fr.) 43:32,53, 15. Lebanov (Bul.) 43:37,32, 16. Koch (USA) 43:38,56, 17. Kohlberg 43:39,22, 18. Danielson (oba Švéd.) 43:41,21, 19. Harkonen 43:50,31, 20. Teurajärvi (oba Fin.) 43:59,08. — **23. Jiří Švub 44:20,15, 24. Jiří Beran 44:27,78, 40. František Šimon 45:12,09, 44. Miloš Bečvář 46:18,13.** — Startovalo 62 závodníků z 22 zemí. 60 bylo klasifikováno.

30 km: 1. Nikolaj Zimjatov 1:27:02,80, 2. Vasilij Ročev 1:27:34,22, 3. Ivan Lebanov 1:28:03,87, 4. Wassberg 1:28:40,35, 5. Luszczyk 1:29:03,64, 6. Pitkänen (Fin.) 1:29:35,03, 7. Mieto 1:29:45,08, 8. Aunli 1:29:54,02, 9. Deckert (NDR) 1:30:05,17, 10. Erikson 1:30:34,34, 11. Běljaev 1:30:35,32, 12. Braa 1:30:46,70, 13. Kohlberg 1:30:57,56, 14. Bažukov (SSSR)

1:31:06,28, 15. Hauser (Švýc.) 1:31:20,09, 16. Aaland (Nor.) 1:31:26,58, 17. Lundbäck (Švéd.) 1:31:31,96, 18. Kirvesniemi 1:31:36,13, 19. Pierrat 1:31:43,03, 20. De Zolt (It.) 1:31:43,74, 21. **Beran 1:31:46,11, 28. Švub 1:33:12,73, 32. Bečvář 1:34:08,79, 36. Šimon 1:35:32,70.** — Startovalo 57 běžců z devatenácti zemí, 52 bylo klasifikováno.

50 km: 1. Nikolaj Zimjatov 2:27:24,60, 2. Juha Mieto 2:30:20,52, 3. Alexandr Zavjalov 2:30:51,52, 4. Erikson 2:30:53,03, 5. Saveljev (SSSR) 2:31:15,82, 6. Běljaev 2:31:21,19, 7. Braa 2:31:46,83, 8. Lundbäck 2:31:59,65, 9. Autio (Fin.) 2:32:25,57, 10. Renggli (Švýc.) 2:33:27,56, 11. Pitkänen 2:34:09,04, 12. Pierrat 2:34:03,87, 13. Koch 2:34:31,62, 14. Gähler (Švýc.) 2:35:11,20, 15. Bakken (Nor.) 2:35:33,26, 16. Erikson 2:36:33,85, 17. Luszczyk 2:36:38,05, 18. Teurajärvi 2:36:44,08, 19. Capitanio (It.) 2:37:01,40, 20. Galanes (USA) 2:37:09,64. — **23. Beran 2:37:51,58, 27. Šimon 2:39:53,03, 30. Švub 2:40:53,94.**

4 X 10 km: 1. SSSR (Ročev 29:21,41, Bažukov 29:52,57, Běljaev 29:21,78, Zimjatov 28:27,70) 1:57:03,46, 2. Norsko (Erikson 29:45,96, Aaland 29:26,77, Aunli 30:14,80, Braa 29:18,24), 1:58:45,77, 3. Finsko (Kirvesniemi 31:17,45, Teurajärvi 30:17,70, Pitkänen 30:08,39, Mieto 28:16,64)

4. NSR (Zipfel, Müller, Notz, Behle) 2:00:22,74, 5. Švédsko (Lundbäck, Eriksson, Kohlberg, Wassberg) 2:00:42,71, 6. Itálie (De Zolt, Carrara, Capitanio, Vanzetta) 2:01:09,93, 7. Švýcarsko (Kreuzer, Hallenbarter, Hauser, Ambühl) 2:03:36,57, 8. USA (Koch, Caldwell, Galanes, Dunkle) 2:04:12,17, 9. **ČSSR (Šimon 30:25,96, Bečvář 33:38,63, Švub 30:42,95, Beran 29:31,12) 2:04:18,66,** 10. Francie (Farreix, Durand, Poudret, Pierrat) 2:08:43,61. — Startovalo deset štafet.

Závod sdružený: 1. Ulrich Wehling (NDR) 432,200 (227,2 a 205,0), 2. Jouko Karjalainen (Fin.) 429,500 (209,5 a 220,0), 3. Konrad Winkler (NDR) 425,320 (214,5 a 210,8), 4. Sandberg (Nor.) 418,465 (203,7 a 214,765), 5. Dotzauer (NDR) 418,415 (217,6 a 200,815), 6. Lustenberger (Švýc.) 412,210 (212,7 a 199,51), 7. Majarov (SSSR) 409,135 (194,4 a 214,735), 8. Schmieder (NDR) 404,075 (201,7 a 202,375), 9. Schwarz (NSR) 402,145 (219,6 a 182,545), 10. Legierski (Pol.) 400,930 (183,3 a 217,63), 11. Boegseth (Nor.) 398,990 (203,8 a 195,190), 12. Malmquist (USA) 395,300 (221,8 a 173,5), 13. Etelahti (Fin.) 391,915 (192,6 a 199,315), 14. Hettich (NSR) 390,525 (174,2 a 216,325), 15. Kolčin (SSSR) 387,355.

— Skoky: 1. Wehling 227,2 [80 a 85], 2. Malmquist 221,8 [79,5 a 84], 3. Schwarz 219,6 [81 a 84,5], 4. Dotzauer 217,6 [80,5 a 81], 5. Winkler 214,5 [81 a 83,5], 6. Lustenberger 212,7 [77 a 83]. — **Běh na 15 km:** 1. Karjalainen 47:44,54, 2. Legierski 48:00,39, 3. Kolčín 48:08,89, 4. Het-tich 48:09,07, 5. Sandberg 48:19,41, 6. Ma-jorov 48:19,66. — 9. Wehling 49:24,57.

Skoky na středním můstku (P 70 m):
1. Anton Innauer [Rak.] 266,3 [89 a 90],
2. Hirokazu Jagi [Jap.] 249,2 [87 a 83,5],
a Manfred Deckert [NDR] 240,2 [85 a
88], 4. Akimoto [Jap.] 248,5 [83,5 a 87,5],
5. Kokkonen [Fin.] 247,6 [86 a 83,5], 6.
Neuper 245,5 [82,5 a 88,5], 7. Groyer
[oba Rak.] 245,3 [85,5 a 83,5], 8. Törmä-nen
[Fin.] 243,5 [83 a 85,5], 9. Sumi
[Švýc.] 242,6 [83 a 86,5], 10. Bobak
[Pol.] 242,2 [86 a 82], 11. Weber [NDR]
236,8 [83 a 83,5], 12. Kogler [Rak.] 234,8
[85 a 79], 13. Ruud 234,2 [81 a 84,5], 14.
Sätre [oba Nor.] 231,8 [83 a 81], 15. Glass
[NDR] 231,4 [81 a 81,5], 16. Puikkonen
[Fin.] 227,5 [81 a 80], 17. Davis [USA]
225,3 [80 a 84], 18. Bergerud [Nor.] 224,0
[80 a 81], 19. Leitner [NSR] 223,0 [81 a
77,5], 20. Danneberg [NDR] 222,7 [83,5
a 77]. — **22. Leoš Skoda 219,7 (75 a 83),**
37. Josef Samek 190,3 (67,5 a 79). — Bylo
klasifikováno 48 skoků.

Skoky na velkém můstku (P 90 m):
1. Jouko Törmänen 271,0 [114,5 a 117],
2. Hubert Neuper 262,4 [113 a 114,5], 3.
Jari Puikkonen 248,5 [110,5 a 108,5], 4.
Innauer 245,7 [111 a 107], 5. Kogler
245,6 [110 a 108], 6. Ruud 243,0 [110 a
109], 7. Sumi 242,7 [117 a 100], 8. Den-ney
[USA] 239,1 [109 a 104], 9. Collins
[Kan.] 238,4 [112,5 a 102,5], 10. Akimo-
to 234,7 [104 a 108], 11. Glass 232,0 [98,5
a 110,5], 12. Kokkonen 230,9 [105 a 105],
13. Ylantilla [Fin.] 229,1 [102 a 106], 14.
Fijas [Pol.] 226,1 [107 a 101], 15. Ost-
wald [NDR] 225,1 [107 a 98,5], 16. Ber-gerud
224,8 [108 a 98], 17. Mösching
[Švýc.] 222,5 [108 a 98,5], 18. Leitner
221,5 [106 a 98], 19. Jagi 220,2 [96,5 a
105,5], 20. Deckert 219,2 [102 a 100]. —
21. Skoda 217,2 (106 a 96), 23. Samek
213,5 (97 a 103).

ZENY

5 km: 1. Raisa Smetaninová [SSSR]
15:06,92, 2. Hilka Riihivuoriová [Fin.]
15:11,96, **3. Květa Jeriová (ČSSR) 15:23,44,**
4. Petzoldová [NDR] 15:23,62, 5. Baldy-
čevová 15:29,03, 6. Kulakovová (obě
SSSR) 15:29,58, 7. Hesseová [NDR]
15:31,83, 8. Takalová [Fin.] 15:32,15, 9.
Rostocková [NDR] 15:36,28, 10. Carlzo-nová-
Lundbäcková 15:43,04, 11. Johanso-nová
15:47,19, 12. Olssonová (všechny
Švéd.) 15:48,59, **13. Dagmar Palečková
(ČSSR) 15:48,78,** 14. Aunilová [Nor.]
15:48,93, 15. Ročevová [SSR] 15:50,39, 16.
Nestlerová [NDR] 15:53,38, 17. Lam-ber-
gová [Švéd.] 15:55,07, 18. Myrmälö-
vá [Nor.] 15:58,11, 19. Hämäläinenová [Fin.]
15:58,27, **20. Gabriela Svobodová (ČSSR)**
16:01,41. — **30. Blanka Paulá 16:30,04.**
— Startovalo 38 závodnic.

10 km: 1. Barbara Petzoldová 30:31,54,
2. Hilka Riihivuoriová 30:35,05, 3. Hele-na
Takalová 30:45,25, 4. Smetaninová
30:54,48, 5. Kulakovová 30:58,46, 6. Bal-dy-
čevová 31:22,93, 7. Rostocková 31:28,79,
8. Hesseová 31:29,14, **9. Jeriová 31:29,55,**
10. Olssonová 31:36,08, 11. Carlzonová-
Lundbäcková 31:45,60, 12. Andingová
[NDR] 31:45,82, 13. Aunilová 31:46,11,
14. Suslovová [SSSR] 31:48,39, 15. Jo-hans-
sonová 31:48,57, **16. Palečková**
32:03,32, 17. Lambergová 32:10,44, 18. Hämäläinenová 32:22,88, **19. Svobodová**
32:23,05, 20. Myrmälö-
vá 32:25,14. — **23. Paulá**
33:36,31. — Startovalo 38 běžkyň.

4 X 7,5 km: 1. NDR [Rostocková 15:50,64,
Andingová 15:39,52, Hesseová 15:18,23,
Petzoldová 15:22,71] 1:02:11,10, 2. SSSR
[Baldyčevová 15:52,78, Ročevová 16:03,83,
Kulakovová 15:50,06, Smetaninová
15:31,63] 1:03:18,30, 3. Norsko [Petterse-
nová 16:08,65, Běová 15:56,61, Myrmälö-
vá 16:15,91, Aunilová 15:52,33] 1:04:13,50,

4. ČSSR (Palečková 16:38,43, Svobodová
15:54,20, Paulá 16:12,23, Jeriová 15:46,53)
1:04:31,39, 5. Finsko [Auromaová, Hämäläinenová,
Takalová, Riihivuoriová]
1:04:41,28, 6. Švédsko [Johanssonová,
Lambergová, Olssonová, Carlzonová-Lundbäcková]
1:05:16,32, 7. USA [Owenová-
Spencerová, Paxsonová, Bancroftová,
Spencerová] 1:06:55,41, 8. Kanada
[Schmidtová, Firthová, Millerová, Groot-huysenová]
1:07:45,75. — Startovalo osm
štáfet.

SJEZDOVÉ DISCIPLÍNY

MUŽI

**Sjezd (délka tratě 3009 m, výškový
rozdíl 832 m, 49 kontrolních branek):**
1. Leonhard Stock 1:45,50, 2. Peter Wirns-
berger [oba Rak.] 1:46,12, 3. Steve Pod-borski
[Kan.] 1:46,62, 4. Müller [Švýc.]
1:46,75, 5. Patterson [USA] 1:47,04, 6.
Plank [It.] 1:47,13, 7. Grissmann [Rak.]
1:47,21, 8. Cyganov [SSSR] 1:47,34, 9.
Weirather [Rak.] 1:47,70, 10. Murray
1:47,95, 11. Irwin [oba Kan.] 1:48,12, 12.
Bartelski [Brit.] 1:48,53, **13. Bohumír Ze-
man (ČSSR) 1:48,65,** 14. P. Mahre [USA]
1:48,88, 15. Giardini [It.] 1:48,98, 16. Mill
[USA] 1:49,07, 17. Haker [Nor.] 1:49,09,
18. Råber [Švýc.] 1:49,16, 19. Dale [Nor.]
1:49,26, 20. Wenzel [Licht.] 1:49,71. —
Ze 47 startujících bylo 44 klasifikováno.

**Obří slalom (délka tratě 1354 m, výš-
kový rozdíl 395 m):** 1. Ingemar Sten-mark
[Švéd.] 2:40,74 [1:20,49 a 1:20,25],
2. Andreas Wenzel [Licht.] 2:41,49
[1:20,17 a 1:21,32], 3. Hans Enn [Rak.]
2:42,51 [1:20,31 a 1:22,20], 4. Križaj [Jug.]
2:42,53 [1:21,28 a 1:21,25], 5. Lüthy
[Švýc.] 2:42,75 [1:21,55 a 1:21,20], 6.
Nöckler [It.] 2:42,95 [1:20,99 a 1:21,96],
7. Gaspoz [Švýc.] 2:43,05 [1:21,10 a
1:21,95], 8. Strel [Jug.] 2:43,24 [1:21,45
a 1:21,79], 9. Žirov [SSSR] 2:44,07 [1:21,53
a 1:22,54], 10. P. Mahre 2:44,33 [1:21,74
a 1:22,59], 11. Halsnes 2:44,49, 12. Fran-ko
[Jug.] 2:44,63, 13. Orlainsky [Rak.]
2:44,70, 14. Perez-Villanueva [Šp.]
2:44,88, 15. S. Mahre [USA] a Andrejev
[SSSR] oba 2:44,94, 17. Wörndl [NSR]
2:45,58, 18. Steiner [Rak.] 2:45,86, **19. Ze-
man 2:45,96 (1:22,25 a 1:23,71),** 20. Bur-ger
[NSR] 2:46,12.

**Slalom (výškový rozdíl 209 m, v prv-ním
kole 66, ve druhém 60 branek):**
1. Ingemar Stenmark 1:04,26 [53,89 a
50,37], 2. Phill Mahre 1:04,76 [53,31 a 51,45],
3. Jacques Lüthy [Švýc.] 1:05,06 [53,70 a
51,36], 4. Enn 1:05,12 [53,70 a 51,42], 5.
Neureuther [NSR] 1:05,14 [54,37 a 50,77],
6. Popangelov [Bul.] 1:05,40 [54,84 a
50,56], 7. Steiner 1:05,41 [54,56 a 50,85],
8. Thöni [It.] 1:05,99 [54,79 a 51,20], 9.
Andrejev [SSSR] 1:06,65 [54,97 a 51,68],
10. Wörndl 1:07,19 [55,30 a 51,89], 11.
Skajem [Nor.] 1:07,21, 12. Wenzel 1:07,80,
13. Kuralt [Jug.] 1:07,99, **14. Zeman**
1:08,87 (56,56 a 52,31), 15. Sawada [Jap.]
1:09,94, 16. Halsnes [Nor.] 1:10,13, 17. Tu-
čev [Bul.] 1:10,23, 18. Burger 1:10,37, 19.
Stock 1:10,41, 20. Angelov [Bul.] 1:10,51.

ZENY

**Sjezd (délka tratě 2698 m, výškový
rozdíl 700 m, 29 kontrolních branek):**
1. Annemarie Moserová [Rak.] 1:37,52,
2. Hanni Wenzelová [Licht.] 1:38,22, 3.
Marie-Theres Nadigová [Švýc.] 1:38,36,
4. Preussová [USA] 1:39,51, 5. Kreinero-
vá [Kan.] 1:39,53, 6. Eberleová [Rak.]
1:39,63, 7. Fjelistadová [Nor.] a Nelso-
nová [USA] obě 1:39,69, 9. Zechmeistero-
vá [NSR] 1:39,96, **10. Jana Soltýšová
(ČSSR) 1:40,71,** 11. Grahamová [Kan.]
a Zurbriggenová [Švýc.] obě 1:40,74, 13.
Klettlová [Kan.] 1:40,95, 14. Flandersová
[USA] 1:40,96, 15. Gravinová [It.]
1:40,99, 16. Waldmeierová [Fr.] 1:41,04,
17. De Agostinová [It.] a Mittermaiero-
vá [NSR] obě 1:41,26, 19. I. Eppleová [NSR]
1:41,68, 20. Bischofbergerová [Švýc.]
1:41,93. — Z 28 startujících 27 bylo kla-sifiko-
váno.

**Obří slalom (délka tratě 1170 m, výš-
kový rozdíl 360 m):** 1. Hanni Wenzelová
2:41,66 [1:14,33 a 1:27,33], 2. Irene Epp-
leová 2:42,17 [1:14,75 a 1:27,37], 3. Perri-
ne Pelenová 2:42,41 [1:15,45 a 1:26,96],
4. Serratová (obě Fr.) 2:42,42 [1:15,43 a
1:26,99], 5. Kinshoferová [NSR] 2:42,63
[1:15,19 a 1:27,44], 6. Moserová 2:43,19
[1:15,64 a 1:27,55], 7. Cooperová [USA]
2:44,71 [1:16,61 a 1:28,10], 8. M. Eppleo-
vá [NSR] 2:45,56 [1:16,20 a 1:29,36], 9.
Kreinerová 2:45,75 [1:17,19 a 1:28,56],
10. Giordaniova [It.] 2:46,27 [1:17,72 a
1:28,55], 11. Hesseová (Švéd.) 2:47,02,
12. Patrakejeová [SSSR] 2:47,09, 13. Nel-sonová
2:47,32, 14. Eberleová 2:47,42,
15. Melanderová (Švéd.) 2:47,63, 16. Nan-sozová
[Švýc.] 2:48,20, 17. Preussová
2:48,37, 18. Ochoaová (Šp.) 2:48,99, 19.
P. Wenzelová [Licht.] 2:49,03, 20. Jerma-
nová [Jug.] 2:49,21, **21. Soltýšová 2:49,65**
(1:18,60 a 1:31,05).

**Slalom (výškový rozdíl 178 m, v prv-ním
kole 52, ve druhém 53 branek):** 1.
Hanni Wenzelová 1:25,09 [42,50 a 42,59],
2. Christa Kinshoferová 1:26,50 [42,74 a
43,76], 3. Erika Hessová [Švýc.] 1:27,89
[43,50 a 44,39], 4. Quariová [It.] 1:27,92
[43,63 a 44,29], 5. Giordaniova 1:29,12
[44,42 a 44,70], 6. Patrakejeová 1:29,20
[43,42 a 45,78], 7. Ziniová [It.] 1:29,22
[45,08 a 44,14], 8. Cooperová 1:29,28
[44,23 a 45,05], 9. Melanderová (Švéd.)
1:29,82 [44,51 a 45,31], 10. Gattaová [It.]
1:29,94 [44,46 a 45,48], 11. Nelsonová
1:30,85, 12. Svemarková (Švéd.) 1:31,51,
13. Eberleová 1:31,71, 14. P. Wenzelová
1:33,34, 15. Kreinerová 1:34,78. — Soltýšo-
vá závod nedokončila. Ze 49 startujících
bylo jen 18 klasifikováno.

BIATLON

10 km: 1. Frank Ulrich [NDR] 32:10,69
(2), 2. Vladimír Altkin 32:53,10 (0), 3.
Anatolij Aljabjev [oba SSSR] 33:09,16
(1), 4. Siebert [NDR] 33:32,76 (2), 5. Šo-bak
[Nor.] 33:34,64 (1), **6. Peter Zelinka
(ČSSR) 33:45,20 (1),** 7. Lirhus [Nor.]
34:10,39 (2), 8. Angerer [NSR] 34:13,43
(4), 9. Tichonov [SSSR] 34:14,38 (2), 10.
Winkler [NSR] 34:24,16 (1), 11. Weber
[Rak.] 34:25,28 (1), 12. Antila [Fin.]
34:32,97 (2), 13. Poirot [Fr.] 34:38,60 (1),
14. Wikström 34:57,01 (2), 15. Adolfsson
[oba Švéd.] 35:14,87 (3). — **16. Jaromír**
Šimůnek 35:15,12 (2), 30. Zdeněk Hák
36:32,59 (6).

20 km: 1. Anatolij Aljabjev 1:08:16,31
(0), 2. Frank Ulrich 1:08:27,79 (3), 3.
Eberhard Rösch [NDR] 1:11:11,73 (1),
4. Engen [Nor.] 1:11:30,25 (3), 5. Antilla
1:11:33,32 (4), 6. Mougell [Fr.] 1:11:55,60
(3), 7. Barnašov [SSSR] 1:11:49,49 (4),
8. Altkin 1:12:05,30 (2), 9. Geourjon [Fr.]
1:12:53,37 (2), 10. Tiraboschi [It.]
1:13:06,05 (2), 11. Adolfsen 1:13:10,90
(5), 12. Wikström 1:13:13,34 (5), **13. Hák**
1:13:38,76 (4), 14. Siebert 1:13:48,71 (6),
15. Oliver Brit. 1:14:02,30 (2). — **22. Ze-
linka 1:15:36,40 (6), 42. Skalník**
1:26:17,13 (15).

4 X 7,5 km: 1. SSSR [Altkin 22:40,71
(0), Tichonov 23:44,60 (0), Barnašov
23:48,36 (0), Aljabjev 23:49,60 (0)]
1:34:03,27 (0), 2. NDR [Jung 23:03,85 (0),
Siebert 24:47,64 (2), Ullrich 23:01,26 (0),
Rösch 24:04,24 (1)] 1:34:56,99 (3), 3. NSR
[Bernreiter 24:53,58 (2), Estner 24:31,97
(0), Angerer 23:31,20 (0), Winkler
24:33,51 (0)] 1:37:30,26 (2), 4. Norsko
1:38:11,76 (3), 5. Francie 1:38:23,60 (1),
6. Rakousko 1:38:32,02 (4), 7. Finsko
1:38:50,84 (6), 8. USA 1:39:24,29 (0), 9.
Itálie 1:40:20,79 (3), 10. Švédsko
1:40:44,62 (6), 11. **ČSSR [Skalník, Šimů-
nek, Zelinka, Hák] 1:41:48,62 (4).** —
Startovalo 14 štáfet.

SVĚTOVÝ POHÁR

sjezdařů před závěrem

Březnové závody rozhodnou o vítězích Světového poháru 1979–1980 ve sjezdových disciplínách. Druhá část lednových soutěží přinesla zajímavé boje, několik překvapení a také body čs. reprezentantů. V soutěži mužů Bohumír Zeman poprvé bodoval ve slalomu ve Wengen, kde skončil třináctý. Další body připojil v obřím slalomu v Adelbodenu. Sedmé místo v tomto závodu bylo zatím jeho největším úspěchem v olympijské sezóně.

Jana Šoltýsová úspěšně reprezentovala čs. lyžování v dalších sjezdech Světového poháru a její úspěchy měly ohlas v zahraničním sportovním tisku. V Arose byla jedenáctá, v Badgasteinu devátá a v kombinaci (sjezd a slalom) v tomto lyžařském středisku jedenáctá. Olga Charvátová bodovala ve slalomech v Mariboru (13.) a v Saint Gervais (15.), Lenka Vlčková v kombinaci v Badgasteinu (12.).

Ve Světovém poháru mužů po 17 hodnoceních je v čele Švéd Stenmark, který vyhrál všechny tři obří slalomy a dva z pěti slalomů, se 160 body před Andreasem Wenzelem (Lichtenštejnsko) 122 a Bojanem Križajem (Jugoslávie) 112 b. Další pořadí na vedoucích místech: 4. Lúthy 94, 5. Müller (oba Švýcarsko) 87, 6. P. Mahre (USA) 83, 7. Steiner (Rakousko) 80, 8. Read (Kanada) 79, 9. Plank (Itálie) 67, 10. Haker (Norsko) 57 b.

V soutěži žen vede Hanni Wenzelová (Lichtenštejnsko) s 300 body před Rakušankou Annemarií Moserovou 256 a Švýčarkou Marií-Theres Nadígovou 185 b. Další umístění: 4. Pelenová (Francie) 177, 5. I. Eppleová (NSR) 98, 6. Hessová (Švýcarsko) 96, 7. Nelsonová (USA) 93, 8. Serratová (Francie) 89, 9. Giordaniová 86, 10. Ziniová (obě Itálie) 77, 11. Šoltýsová (ČSSR) 72 b.

V Poháru národů po 38 hodnocených závodech je v čele Rakousko s 924 body (muži 475 a ženy 449) před Švýcarskem 727 (333 a 394) a USA 478 (184 a 294). Čtvrté je Lichtenštejnsko se 472 body, následovány Itálií 456 a NSR 404 b. ČSSR je na dvanáctém místě se 104 body (12 a 92).

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

Kombinace (slalom 8. ledna v Lengries a sjezd 12. ledna v Kitzbühelu): 1. Wenzel (Licht.) 15,17, 2. Steiner (Rak.) 25,03, 3. P. Mahre (USA) 34,83, 4. Lüscher (Švýc.) 46,83, 5. Plank (It.) 48,40, 6. Ferstl (NSR) 62,88, 7. Stapleton (USA) 81,48, 8. F. Fernandez Ochoa (Šp.) 84,78, 9. Mill (USA) 87,03 b.

Sjezd 18. ledna ve Wengen (trať Laubhornu 4290 m s výškovým rozdílem 1028 m): 1. Read (Kan.) 2:31,31, 2. Walcher 2:31,34, 3. Wirnsberger (oba Rak.) 2:31,58, 4. Müller (Švýc.) 2:31,61, 5. Stock (Rak.) 2:31,62, 6. Josi (Švýc.) 2:31,91, 7. Weirather (Rak.) 2:31,99, 8. Podborski (Kan.) 2:32,20, 9. Haker (Nor.) 2:32,23, 10. Veith (NSR) 2:32,29, 11. Grissmann (Rak.) 2:32,30, 12. Burgler (Švýc.) 2:32,72, 13. Katagiri (Jap.) 2:32,81, 14. Spiess (Rak.) 2:33,03, 15. Plank 2:33,08.

Sjezd 19. ledna ve Wengen (na stejné trati jako 18. ledna): 1. Müller 2:30,56, 2. Read 2:30,58, 3. Podborski 2:30,66, 4. Weirather 2:31,08, 5. Walcher 2:31,81, 6. Josi 2:31,93, 7. Wirnsberger 2:32,04, 8. Burgler 2:32,06, 9. Grissmann 2:32,07,

10. Spiess 2:32,09, 11. Veith 2:32,31, 12. Haker 2:32,71, 13. Mill 2:32,90, 14. Klammer (Rak.) 2:32,96, 15. Patterson (USA) 2:33,16.

Slalom 20. ledna ve Wengen (výškový rozdíl 155 m, v prvním kole 57, ve druhém 56 branek): 1. Križaj (Jug.) 1:27,30 (43,63 a 43,67), 2. Stenmark (Švéd.) 1:27,47 (43,73 a 43,74), 3. Frommelt (Licht.) 1:27,84, 4. Steiner (Rak.) 1:27,98 (44,70 a 43,28), 5. Andrejev (SSSR) 1:28,12 (43,80 a 44,32), 6. Lúthy (Švýc.) 1:28,25 (44,21 a 44,04), 7. Ornlinsky (Rak.) 1:28,38, 8. P. Mahre 1:28,78, 9. Neureuther 1:28,82, 10. Wörndl (oba NSR) 1:29,22, 11. Žirov (SSSR) 1:29,27, 12. Gruber (Rak.) 1:29,34, 13. Zeman (ČSSR) 1:29,40 (45,46 a 43,94), 14. Heidegger (Rak.) 1:29,49, 15. Nöckler (It.) 1:29,59.

Obří slalom 21. ledna v Adelbodenu (výškový rozdíl 365 m, v prvním kole 58, ve druhém 57 branek): 1. Stenmark 2:50,21 (1:26,76 a 1:23,45), 2. Lúthy 2:50,47 (1:27,07 a 1:23,40), 3. Gaspoz (oba Švýc.) 2:52,21 (1:27,79 a 1:24,42), 4. Nöckler 2:52,91 (1:27,57 a 1:25,34), 5. Fournier (Švýc.) 2:53,42 (1:27,77 a 1:25,65), 6. Burger (NSR) 2:53,56 (1:27,46 a 1:26,10), 7. Zeman 2:53,79 (1:28,36 a 1:25,43), 8. Gros 2:53,84, 9. Strel (Jug.) 2:53,93, 10. Wenzel 2:54,43, 11. Jakobsson (Švéd.) 2:54,74, 12. Heidegger 2:55,33, 13. Adgate (USA) 2:55,56, 14. Rhyner (Švýc.) 2:55,75, 15. Halsnes (Nor.) 2:55,83.

Slalom 21. ledna v Chamonix (výškový rozdíl 180 m, v prvním kole 75, ve druhém 70 branek): 1. Stenmark 2:01,18 (1:02,88 a 58,30), 2. Križaj 2:01,34 (1:03,42 a 57,92), 3. Ornlinsky 2:01,60 (1:03,15 a 58,45), 4. Popangelov (Bul.) 2:01,76 (1:04,14 a 57,62), 5. Steiner 2:02,12 (1:03,26 a 58,86), 6. Gros 2:02,36 (1:02,63 a 59,73), 7. Lúthy 2:02,57, 8. P. Mahre 2:02,63, 9. Gruber 2:03,01, 10. Strand (Švéd.) a Wenzel oba 2:03,03, 12. De Chiesa 2:03,17, 13. Žirov 2:03,19, 14. Mally (It.) 2:03,20, 15. Andrejev 2:03,23.

ŽENY

Sjezd 15. ledna v Arose (délka tratě 2922 m, výškový rozdíl 610 m): 1. Nadígová (Švýc.) 1:39,79, 2. Moserová (Rak.) 1:39,90, 3. Wenzelová (Licht.) 1:41,21, 4. De Agostiniová (Švýc.) 1:41,31, 5. Flandersová (USA) 1:41,51, 6. Prussová (USA) a Bischofbergerová obě 1:41,63, 8. Zurbriggenová (obě Švýc.) 1:41,91, 9. Eppleová (NSR) 1:41,92, 10. Nelsonová (USA) 1:41,97, 11. Šoltýsová (ČSSR) 1:42,07, 12. Schneewissová (Bel.) 1:42,08, 13. Grahmová (Kan.) 1:42,10, 14. Attiaiová (Fr.) 1:42,21, 15. Kreinerová (Kan.) 1:42,38.

Obří slalom 16. ledna v Arose (výškový rozdíl 305 m, v prvním kole 45, ve druhém 44 branek): 1. Wenzelová 2:18,15 (1:13,59 a 1:04,56), 2. Nadígová 2:18,44 (1:13,86 a 1:04,58), 3. Pelenová (Fr.) 2:19,85 (1:14,54 a 1:05,31), 4. Hessová (Švýc.) 2:20,73 (1:14,40 a 1:06,33), 5. Eppleová 2:21,06 (1:15,88 a 1:05,18), 6. Kinshoferová (NSR) 2:21,62 (1:15,71 a 1:05,91), 7. Moserová 2:21,63, 8. Fjeldstadová (Nor.) 2:21,79, 9. Ziniová (It.) 2:22,09, 10. Serratová (Fr.) 2:22,21, 11.

Sölknerová (Rak.) 2:22,24, 12. Mösenlechnerová (NSR) 2:22,28, 13. Vlčková (ČSSR) 2:22,68, 14. Bielerová (It.) 2:22,87, 15. Fisherová (USA) 2:23,14.

Sjezd 20. ledna v Badgasteinu (délka tratě 3016 m, výškový rozdíl 698 m): 1. Nadígová 1:58,09, 2. Moserová 1:58,32, 3. Wenzelová 1:59,38, 4. Prussová 1:59,62, 5. Nelsonová 1:59,83, 6. Eppleová 2:00,26, 7. Flandersová 2:00,56, 8. De Agostiniová 2:00,67, 9. Šoltýsová 2:00,96, 10. Dirrenová (Švýc.) 2:01,01, 11. Grahmová 2:01,36, 12. Bischofbergerová 2:01,70, 13. Haasová (Švýc.) 2:01,80, 14. C. Prölllová (Rak.) 2:01,81, 15. Baderová (NSR) 2:01,84. — 37. Charvátová 2:04,11, 48. Vlčková 2:07,19.

Slalom 21. ledna v Badgasteinu (výškový rozdíl 162 m, v prvním kole 48, ve druhém 55 branek): 1. Wenzelová 1:32,44 (44:80 a 47,64), 2. Pelenová 1:32,79 (44:96 a 47,83), 3. Hessová 1:33,10 (44,76 a 48,34), 4. Moserová 1:33,72 (44,66 a 49,06), 5. Ziniová 1:33,87 (45,21 a 48,66), 6. Mösenlechnerová 1:34,00 (44,61 a 49,39), 7. McKinneyová (USA) 1:34,28, 8. Sölknerová 1:34,31, 9. Giordaniová (It.) 1:34,60, 10. Kinshoferová 1:34,75, 11. Bielerová 1:35,06, 12. Gattaiová (It.) a Sacklová (Rak.) oba 1:35,22, 14. M. Eppleová (NSR) 1:35,70, 15. Nelsonová 1:35,71. — 25. Charvátová 1:36,94, 27. Zemanová 1:37,13, 30. Vlčková 1:37,93, 41. Šoltýsová 1:42,47.

Kombinace (sjezd a slalom v Badgasteinu): 1. Wenzelová 8,47, 2. Moserová 12,70, 3. Nelsonová 38,50, 4. I. Eppleová 51,09, 5. Prussová 61,35, 6. Wieslerová (NSR) 67,67, 7. Charvátová 75,82, 8. Zechmeisterová (NSR) 78,13, 9. Fjeldstadová 80,08, 10. Attiaiová 86,89, 11. Šoltýsová 99,03, 12. Vlčková 102,85, 13. Kurlanderová 135,48, 14. Oaková (obě USA) 138,63, 15. Archibaldová (Nový Zél.) 177,16.

Slalom 23. ledna v Mariboru: 1. Wenzelová 1:18,11 (40,92 a 37,19), 2. Pelenová 1:18,73 (41,28 a 37,45), 3. Moserová 1:18,98 (41,05 a 37,93), 4. Fisherová 1:19,28 (41,21 a 38,07), 5. Patrakejevová (SSSR) 1:19,33 (41,60 a 37,73), 6. Hessová 1:19,34 (41,18 a 38,16), 7. Serratová 1:19,62, 8. Ziniová 1:19,66, 9. McKinneyová 1:19,82, 10. Kinshoferová 1:19,95, 11. Gattaiová 1:20,16, 12. Quariová (It.) 1:20,27, 13. Charvátová 1:20,34, 14. Cooperová (USA) 1:20,38, 15. Laurenconová (Fr.) 1:20,40. — 19. Vlčková 1:20,93.

Slalom 25. ledna v Saint Gervais: 1. Pelenová 1:21,46 (40,94 a 40,52), 2. Moserová 1:22,79 (41,98 a 40,81), 3. Ziniová 1:23,54 (42,53 a 41,01), 4. Wenzelová 1:23,58 (42,86 a 40,72), 5. Sacklová 1:23,71 (42,25 a 41,46), 6. Mösenlechnerová 1:23,82 (42,73 a 41,09), 7. Serratová 1:24,18, 8. Giordaniová 1:24,55, 9. Gattaiová 1:25,58, 10. Sölknerová 1:25,60, 11. Kinshoferová 1:25,86, 12. Behrová (NSR) 1:26,77, 13. Konzettová (Licht.) 1:27,05, 14. Eberleová (Rak.) 1:27,43, 15. Charvátová 1:28,34.

Obří slalom 26. ledna v Megève (délka tratě 1200 m, výškový rozdíl 354 m): 1. Wenzelová 2:30,37 (1:13,30 a 1:17,07), 2. Pelenová 2:35,39 (1:15,02 a 1:20,37), 3. Nadígová 2:35,44 (1:15,44 a 1:20,00), 4. I. Eppleová 2:35,56 (1:14,80 a 1:20,66), 5. Hessová 2:35,78 (1:15,87 a 1:19,91), 6. Cooperová 2:36,85 (1:16,08 a 1:20,77), 7. McKinneyová 2:36,98, 8. Ziniová 2:37,14, 9. Moserová 2:37,18, 10. Giordaniová 2:37,19, 11. Fleckensteinová (USA) 2:37,78, 12. Morerodová (Švýc.) 2:37,70, 13. M. Eppleová 2:37,80, 14. Nelsonová 2:38,59, 15. Kasererová (Rak.) 2:39,18.

ŠKOLA TRENÉRŮ

V cyklických vytrvalostních sportech rozlišujeme pět vytrvalostních schopností (kvalit). Jejich základem jsou rozdílné fyziologické a psychologické pochody.

Nejdůležitějším faktorem, rozhodujícím o kvalitě a účinnosti tréninkového procesu je trenér. Osobnost politicky vyzrálá, lidská, odborník se zkušenostmi závodníka, pedagog a dobrý organizátor. Reálným podkladem pro rozhodování jsou jednak zkušenosti trenéra i závodníka, především pak odborné vědomosti a schopnost je využít.

Ukazuje se, že dílčích vědomostí, často i rozsáhlých je řada, rezervy lze spatřovat v jejich celkové utříděnosti, komplexnosti pohledu, event. schopnosti zobečování.

Rozhodli jsme se proto začít systematicky uveřejňovat ucelené pohledy na některé otázky a pohledy a přispět tak k celkové informovanosti, vzájemnému porozumění a vzdělávání. Jsme si vědomi toho, že je velmi obtížné sehnat literaturu, donutit se studovat a umět vybrat podstatné.

Začínáme problematikou **vytrvalosti**:

1. Charakteristika

Vytrvalostí ve sportu rozumíme **schopnost provádět déletrvající tělesnou činnost**, aniž by se snížila efektivita této činnosti a zároveň odolnost sportovce proti únavě. Dobře rozvinutá vytrvalost je také důležitým předpokladem pro zatěžování sportovce a zotavování po sportovních soutěžích.

Úroveň vytrvalosti je určována především **funkcí zdatnosti srdečně oběhového systému, systému výměny látkové a nervového systému, jakož i koordinací v činnosti orgánů a systémů**. Významnou úlohu přitom má i **ekonomizace všech funkcí a orgánů**. Kvalita vytrvalosti je mimo to ovlivňována stavem pohybové koordinace a psychického, zejména pak volního úsilí sportovce.

na POMOC trenérům A cvičitelům

Vytrvalostní schopnosti a mezi nimi existující vztahy

Dlouhodobá vytrvalost se uplatňuje při překonávání vzdálenosti, na kterou potřebuje sportovec čas delší než 11 minut až po dobu několika hodin, aniž by došlo k podstatnému snížení rychlosti. **Výkon je realizován téměř výlučně za aerobních podmínek**. Na základě diferencovaných nároků na látkovou výměnu bylo provedeno další dělení dlouhodobé vytrvalosti (DLDV) podle časového

MODIFIKACE ZATĚŽOVÁNÍ PŘI ROZVOJI VYTRVALOSTI

Zatížení	Dlouhodobá vytrvalost		Střednědobá vytrvalost		Krátkodobá vytrvalost	
	Aerobní kapacita		Anaerobní kapacita			
	nepřerušované			přerušované		
Metody	souvislá střídavá fartlek	intervalová (klasická) intervalová extenzivní (opakovaná)	intervalová intenzivní (opakovaná)	intervalová extenzivní (opakovaná)		
Doba trvání cvičení	30–60 min. souvisle	a) 90 s b) 3–5 min. c) 8–15 min.	20 s–2 min.	3–15 s		
Intenzita cvičení	tepová frekvence 150–170, minim. 130	a) 75–85 % maximální, tepová frekv. na konci práce 180 b) po stanovenou dobu co nejvyšší c) mírná (o 10–20 % nižší než je maximum pro daný úsek)	90–95 % z maximální, po stanovenou dobu co nejvyšší	95–100 %, po stanovenou dobu co nejvyšší		
Délka intervalu odpočinku		a) 45–90 s, tepová frekvence na konci intervalu 120–140 b) 3–5 min. c) 6–8 min.	4–5 min. postupně zkracovat v sérii z 5–8 min. na 3–4 a 2–3	několik minut (2–3)		
Charakter zotavení		nízká intenzita	absolutní klid se nedoporučuje	klidná chůze		
Počet opakování	1	a) ukončit opakování, je-li na konci zotavení tep vyšší než 120–140 b) c) přestat, nelze-li dodržet danou intenzitu	3–4 v jedné sérii 4–6 v sérii	až 30 v sériích po 5–6		
Fyziol. účinek	– využití vyš. % max. spotř. kyslíku; – větší mobilizace glykogenu a jeho větší ukládání ve svalu v klidu	– maximální kyslíková spotřeba – % využití maximální spotřeby – rozvoj srdečního svalu – aerobní výměny ve tkáních	– glykolytický mechanismus uvolňování energie – kyslíkový dluh	– kreatinfosfátový mechanismus uvolňování energie – max. anaerobní kapacita		

trvání na dlouhodobou vytrvalost 1 v trvání 11–30 min., DLDV 2 v trvání 30–90 min. a DLDV 3 v trvání více než 90 min.

Střednědobá vytrvalost se uplatňuje při překonávání vzdálenosti v časovém trvání mezi 2–11 min. Výkon vyžaduje jak **plné využití aerobní**, tak i **anaerobní kapacity**. Úroveň střednědobé vytrvalosti je podstatně určována stavem rozvoje **silové a rychlostní vytrvalosti**.

Krátkodobá vytrvalost je schopnost, která zajišťuje výkony v časovém trvání 45 s až 2 min. Přitom jsou kladeny velké nároky na **aerobní látkovou výměnu**. Úroveň krátkodobé vytrvalosti je v rozhodující míře závislá na stavu rozvoje **silové a rychlostní vytrvalosti**.

Silová vytrvalost je charakterizována **silovým výkonem** při současném **uplatňování vytrvalosti** a místní odolnosti vůči únavě. Je nutná jako předpoklad především v těch vytrvalostních disciplínách, ve kterých je třeba překonávat větší odpory při pohybu.

Rychlostní vytrvalost je schopnost odolnosti vůči únavě při **zátěžích se submaximální až maximální intenzitou**, při které je energie získávána **převážně anaerobně**.

Z uvedeného plyne, že vytrvalost je **velmi komplikovanou pohybovou schopností** a proto **rozvoj vytrvalosti** musí být vždy zaměřen na **specifické požadavky příslušného sportovního odvětví**.

Úroveň speciální vytrvalosti závisí jednak na rozvoji obecné vytrvalosti i jednotlivých uvedených druhů vytrvalosti.

Každá vytrvalostní disciplína klade na vytrvalost řadu specifických požadavků. Běh na lyžích konkrétně v tom, že jde o dlouhodobou činnost cyklického charakteru, při které vzhledem k zapojení velkého množství svalstva celého těla dochází k velkému výdeji energie, zvláštní nároky pak vytvářejí stoupání a klesání na běžeckých tratích a rovněž klimatické podmínky.

2. Biologické základy vytrvalosti

Dlouhodobé vytrvalostní výkony kladou vysoké nároky na všechny systémy organismu. Podle údajů uváděných ve sportovní lékařské literatuře dosahuje minutový objem srdeční 30–40 l, minutová ventilace 120–140 l, spotřeba kyslíku 5–5,5 l/min. a tepová frekvence 170–190/min.

Rozhodujícím biologickým faktorem při dlouhodobých vytrvalostních výkonech, jenž určuje úroveň výkonu, je **množství přívodu kyslíku v časové jednotce**, tzn. **aerobní kapacita**. Maximální schopnost spotřeby kyslíku je závislá na velikosti minutového srdečního objemu, který je určen tepovou frekvencí a tepovým objemem.

Při zátěži v čase asi do 30 min. převažuje aerobní forma energetického zabezpečení při procentně malém, ale nikoli zanedbatelném nároku na anaerobní procesy látkové výměny. Při trvání zátěže nad 30 min. je podíl aerobních procesů asi 90 %, při trvání nad 60 min. 98 % a při trvání práce nad 120 min. 99 % (Astrand a Rodahl).

Funkční charakteristiky některých ukazatelů pohybové činnosti různé intenzity (podle Volkova, Seligera a kol. a dalších)

Intenzita	Maximální	Submaximální	Velká	Mírná
Možné trvání	do 20 s	20 s až 2–3 min.	2–8 min.	nad 8 min.
Procesy anaerobní	95 %	90–77 %	50 %	10 %
Procesy aerobní	5 %	10–23 %	50 %	90 %
Spotřeba O ₂ (l/min.)	0,25–0,8	3,5–5,5	4,0–5,0	2–3
Kysl. dluh (% spotřeby)	94–84	66–57	40–35	15
Tepová frekvence (poč./min.)	170–190	180–210	170–190	140–170

Nároky na **střednědobou vytrvalost** jsou komplikovanější v tom smyslu, že **potřeba kyslíku nemůže** být v organismu v průběhu zatížení **trvale pokryta** a část energie musí být získávána **anaerobními procesy**. Při trvání zátěže kolem 10 min. činí asi 40 %, při trvání kolem 2 min. již přibližně 60 %. Přesto má pro střednědobou vytrvalost rozhodující význam přeměna energie aerobním způ-

sobem, protože je ekonomičtější. Vedle toho je při náročných na anaerobní přeměnu energie o to větší vznikající koncentrace laktátů, čím je nižší aerobní výkonnost, jež je určována především maximální spotřebou a využitím kyslíku.

Krátkodobé vytrvalostní výkony kladou na aerobní kapacitu přibližně stejné nároky jako na vytrvalostní výkony střednědobé. Anaerobní požadavky jsou však vyšší. Podíl anaerobní mobilizace energie je 60–80 %.

Vytrvalostní schopnosti jsou určovány zejména následujícími **biologickými požadavky** v nejužší jednotě se stupněm rozvoje **základních a specifických tělesných vlastností**, úrovně **sportovní techniky a taktiky**.

Dlouhodobá vytrvalost — úrovní aerobní výkonnosti, ekonomickými nároky na energetické zabezpečení.

Střednědobá vytrvalost — úrovní aerobní výkonnosti, úrovní anaerobní výkonnosti a zásobou energie.

Krátkodobá vytrvalost — úrovní anaerobní výkonnosti, úrovní aerobní výkonnosti a zásobou energie.

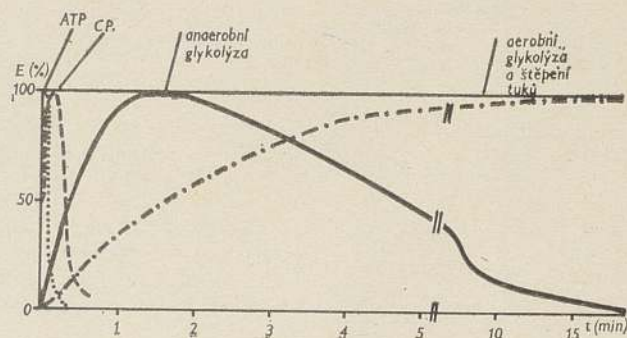
3. Rozvoj vytrvalosti

Názory na rozvoj vytrvalosti se v poslední době velmi podstatně změnily. Ukázalo se, že děti velmi dobře snáší vytrvalostní zatížení a že pro ně mají dokonce lepší předpoklady než pro zatížení rychlostní. Podávají totiž zcela přirozeně a bezděčně velké vytrvalostní výkony na ulicích a hřištích při dětských hrách.

Vytrvalost se rozvíjí pouze tehdy, vyvolává-li tréninkové zatížení **nezbytný stupeň únavy** a organismus se na tento stav **adaptuje**, což se projevuje zvýšením vytrvalosti.

Režim pohybové činnosti při vytrvalostních zatíženích je charakterizován těmito složkami zatížení:

- **dobou trvání a intenzitou cvičení** — tyto dvě složky spolu velmi úzce souvisí, protože doba trvání určuje i intenzitu zatížení. Délkou a intenzitou cvičení se určuje energetické zabezpečení pohybové činnosti, tzn. uvolňování energie a typ zdrojů energie. Při déletrvajícím zatížení (mírná a velká intenzita) se uplatňují dýchací procesy a energetické zabezpečení je zajišťováno aerobně. při zkracování doby cvičení a zvyšování intenzity (velká, submaximální a maximální) se snižuje význam dýchacích procesů a zvyšuje se podíl anaerobního uvolňování energie. vzrůstá význam glykolytických a později i kreatinfosfátových reakcí.
- **dobou trvání a charakterem odpočinku** — délka intervalu odpočinku má vliv na úplné nebo neúplné zotavení organismu a tím jsou ovlivněny fyziologické procesy následujícího zatížení. Jsou-li intervaly dlouhé,

Využití různých způsobů uvolňování energie při pohybové činnosti

každé následující zatížení probíhá přibližně za stejného výchozího stavu (viz graf). Zkrácením intervalu odpočinku nedojde k podstatnějšímu snížení dýchacích procesů a následná práce probíhá už od počátku za vysoké aktivity systémů dodávajících kyslík, tím se posiluje aerobní charakter zatížení.

— **charakterem zotavení** — doplňková práce mírné intenzity (chůze, lehký klus) udržuje dýchací procesy na vyšší úrovni a zrychluje průběh zotavovacích procesů.

— **počtem opakování** — vymezuje celkový vliv cvičení na organismus. Při práci v aerobních podmínkách klade zvýšený počet opakování nároky na udržení vysoké úrovně kardiopulmonálního systému po delší dobu. Zvýšení počtu opakování a anaerobního režimu vede k vyčerpání bezkyslíkových mechanismů a k nástupu ochranných reakcí.

Dr. JAROSLAV POTMĚŠIL, VÚ FTVS UK Praha

O racionalizaci tréninkových zátěží u mladých sjezdařů

Sovětské trenéry a pedagogové jsou známí svým poctivým a přemýšlivým přístupem ke všem rovinám sportovního tréninku. Začínají do detailu propracovávat i problematiku stavby tréninku v soutěžně a mezinárodně nejmladším lyžařském odvětví v SSSR — sjezdovém lyžování. Z materiálů, uveřejněných v posledním čísle Lyžního sportu (1/1979), nás zaujal článek, který shrnuje výsledky sledování optimálních délek úseků slalomových tratí při rozvoji speciální slalomové rychlosti u jednotlivých věkových a výkonnostních skupin mládeže.

Troufáme si tvrdit, že zdrcující většina našich trenérů se tímto problémem ve vlastní tréninkové práci nezabývá a nezabývá; proto, a zejména jako impuls k zamyšlení, uvádíme podstatný výtah publikované statě.

Autor výzkumu — V. A. Semenov, kandidát ped. věd z Petrozavodsk — vycházel z praktické potřeby stanovit optimální úseky pro rozvoj speciální rychlosti při tréninku slalomu. Jeho zájem o tuto otázku podpořila i skutečnost, že mnozí trenéři ne vždy konstruují tréninkové jednotky racionálně, zvláště v jednotkách zaměřených na rozvoj speciální rychlosti používané úseky v délce 300—400 m. Přičemž je však známo, že pro rozvoj této vlastnosti je nezbytné užívat úseky takové délky, na kterou mladí dokáží maximální rychlost udržet.

Údaje v literatuře se dosud zabývaly pouze tréninkem dospělých, pro mládež tyto hodnoty scházely, což byl též jeden z důvodů zahájení výzkumu.

Na mnoha soutěžích prováděla skupina výzkumníků pod vedením autora chronometráž absolvování slalomových tratí, které si rozdělili na 3 úseky (první začíná na 15—20 m od startovní čáry). Ukázalo se, že první úsek všichni sportovci absolvují téměř shodně (někdy byli i lyžaři nižších VT rychlejší). Při absolvování 2. úseku byl rozdíl v rychlosti již výraznější v závislosti na výkonnosti slalomářů. Největší rozdíly ve prospěch neivýkonnějších borců pozorovali ve 3. úseku tratě, tzn. před cílem.

Dále experimentátoři prováděli měření s cílem zjistit změny v rychlosti na různých dlouhých úsecích tratě. V roli probantů vystupovalo 30 chlapců různých výkonnostních tříd ve věku 13—16 let. Rychlost byla registrována pomocí přesného měření času a spidografických šetření na úsecích 30, 50, 100, 150, 200, 250, 300, 350 a 400 m. Každý úsek byl absolvován 3 X. Výzkum se realizoval na začátku, uprostřed a na konci hlavního období. Dohromady bylo provedeno 3020 různých měření, v nichž průběhu měli výzkumníci možnost zjišťovat charakter absolvování práce maximální intenzitou slalomáři, dále změny (v průběhu sjíždění) rovněž trénovanosti (kalkulace s časem, rychlostí sjezdu, narušením pohybové koordinace, pády, vyjetím z tratě)

a hodnotit některé změny v činnosti nervového a vegetativního systému.

V průběhu experimentu se provádělo natáčení techniky v celé délce měřené úseku (2 kamery — „KS-1R“ frekvencí 32 obr/s a „Něva“ — 24 obr/s), což umožnilo určit stabilitu techniky v průběhu celého úseku.

Výsledky probantů, u nichž se rychlost sjíždění na úseku měnila v důsledku špatné techniky oblouků (pády, narušení koordinace, vyjetí) se nepočítaly. To dávalo základ předpokladu, že změny rychlosti sjíždění na různé dlouhých úsecích nebyly způsobeny zhoršením techniky projíždění branek nebo jiných vedlejších faktorů. Zpracování chronometrických a spidografických údajů dovolila určit konkrétní délku úseků pro mladé slalomáře různé výkonnosti, při které vykazují maximální rychlost a nejlepší průměrnou rychlost. Kromě toho mohli experimentátoři určit úseky tratí pro rozvoj rychlosti a speciální vytrvalosti (tab. 1.).

podle našich výzkumů, 60—100 m (viz obr. a tab. 1).

Úsilí sportovce udržovat na dlouhých úsecích tratě maximální rychlost, dosažovanou na prvním 50—100 m úseku, nepřináší kladné výsledky. U mladého slalomáře se narušuje pohybová koordinace, mizí přesnost dějů a dynamická rovnováha. Dopouští se chyb, které mají za následek pád nebo přerušení jízdy. Organismus se očividně nestací vyrovnat s „přlivem informací“, narušuje se nedostatečně utvořený dynamický stereotyp, silněji než obvykle působí ochranný reflex.

V některých případech na dlouhých úsecích tratě dochází k intuitivnímu snížení rychlosti, tím se zpomaluje i „přliv informací“. Výsledek je takový, že sportovec je schopen projet delší úsek tratě, ale v menší rychlosti.

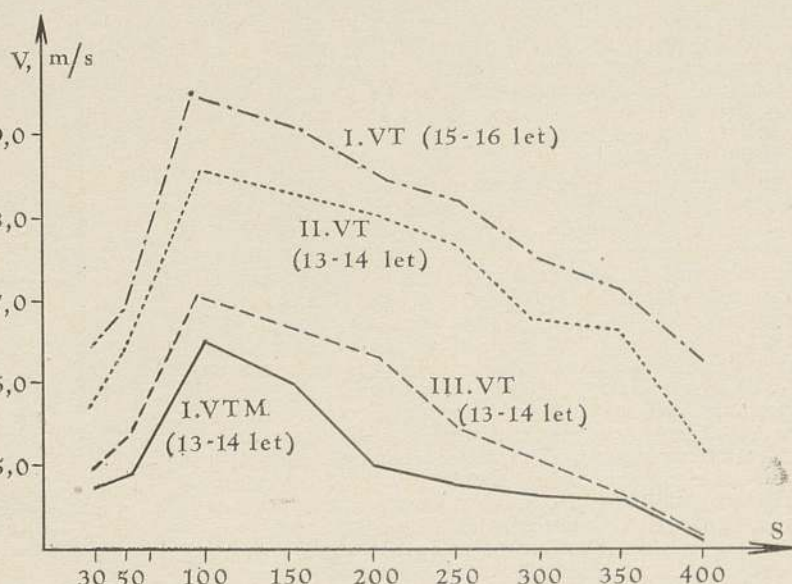
V tréninkovém procesu [to dokázaly počáteční a konečné pokusy se délkou úseků, na kterých je sportovec schopen dosahovat vysokých rychlos-

Změny průměrné rychlosti při projíždění různých úseků tratě v závislosti na věku a kvalifikaci sportovce

Věk. tř.	Statist. paramet.	Průměrná rychlost m/s								
		30	50	100	150	200	250	300	350	400
I. VTM	M	4,90	5,02	6,24	6,04	5,09	4,97	4,77	4,69	4,02
	±m	0,04	0,05	0,09	0,06	0,05	0,05	0,08	0,05	0,04
I. VT	M	5,09	5,50	7,00	6,78	6,22	5,74	5,27	4,87	4,20
	±m	0,07	0,08	0,06	0,08	0,07	0,06	0,07	0,05	0,04
II. VT	M	5,82	6,20	8,62	8,37	8,11	7,64	7,11	6,67	5,07
	±m	0,08	0,12	0,09	0,09	0,06	0,08	0,07	0,05	0,05
III. VT	M	6,51	6,90	9,13	9,03	8,43	8,13	7,52	7,07	6,48
	±m	0,06	0,07	0,06	0,05	0,04	0,08	0,06	0,05	0,04

Jak ukázaly spidografické výsledky, udržovala se maximální rychlost po startu 9—15 s. Nezávisle na výkonnosti sportovce pak následují: zhoršení koordinace, pády, vyjetí z tratě nebo snížení rychlosti (viz obr.). Délka úseku tratě, na kterém se daří udržet maximální rychlost, má přímou lineární závislost na výkonnosti (VT) a věku mladého sjezdaře a rovná se,

tí, prodlužuje ke konci hlavního období o 50—60 %. Nejdříve při neměnné délce úseku roste rychlost; co se týče budování její zásoby, dochází k růstu optimální rychlosti. Poněvadž se rychlost absolvování úseků zdokonaluje cestou opakovaně realizované tréninkové práce při maximální intenzitě, ale vysoká intenzita sjíždění po slalomové tratě se udržuje pouze

Dynamika průměrné rychlosti absolvování 400 m tratě u sportovců různého věku a výkonnosti

v poměrně konstantním čase (9–15 s), je nutné v tréninku mladého slalomáře používat tak dlouhé úseky slalomu, při kterých by mohl udržet maximální rychlost bez narušování koordinace, bez pádů a přerušení jízdy. Tyto úseky závisejí na připravenosti mladého sportovce (tab. 2).

Na základě provedených výzkumů došli autoři k těmto závěrům:

1. Pro rozvoj maximální rychlosti u

mladých slalomářů je nejmůžnější používat úseky následujících délek:

pro věk 13–14 let

I. VTM 30–50 m

pro věk 13–14 let

III. a II. VT 40–60 m

pro věk 15–16 let

I. VT 60–100 m

(VT podle sport. klasifikace SSSR)

Narušení koordinace, vyjetí z tratě a pády svědčí o nepřiměřené délce úseku. Pokusy projíždět podstatně delší úseky s cílem rozvíjet rychlost nejsou u mladých slalomářů zdůvodněné.

2. Délka úseků při rozvoji speciální vytrvalosti nemá být kratší než polovina soutěžní tratě, intenzita práce (rychlost sjíždění) pak musí soutěžní rychlost převyšovat.

3. Zdokonalování techniky projíždění brankových sestav je nutné provádět ve vysoké rychlosti, neboť vlastní technika oblouků a brzdění bude rozdílná v závislosti na rychlosti pohybu slalomáře.

Zpracoval ALEŠ SUK
metodik SVS Vrchlabí

Optimální úseky tratí pro trénink mladých sjezdařů ve slalomu speciál

Věk	VT	délka úseku rychl. m/s		délka ús. rychl. m/s	
		M±m		M±m	
		rychlost		speciální vytrvalost	
13–14	I. VTM	30–50 m	6,3±0,09	100–150 m	6,0±0,06
13–14	III.–II.	40–60 m	7,2±0,06	150–200 m	6,6±0,04
15–16	II.–I. VT	60–100 m	8,6±0,09	200–250 m	8,3±0,09

Jak se vyvíjí zdatnost žáků sportovních tříd lyžování?

Vyhodnocení 265 cirkumannuálních vývojových cyklů žáků sportovních tříd

Po prvních dvou letech činnosti sportovních tříd v Novém Městě na Moravě jsme se pokusili vyhodnotit, jak se mění rychlost přírůstků funkční zdatnosti dětí v průběhu roku. Zajímali nás tehdy hlavně význam 1. zimního horského výcvikového tábora na zdatnost.

Dospěli jsme k názoru, že v průběhu zimy je období tohoto tábora vlastně jediným časovým intervalem, v němž dochází k příznivému vývoji funkční zdatnosti dětí; naproti tomu vlastní závodní sezóna se nám z hlediska tehdejších pozorování jevila spíše jako doba stagnace. Protože zmíněná pozorování byla získána jen na malém počtu sledovaných ročních cyklů, pokusili jsme se nyní vyhodnotit tytéž údaje na základě poznatků, získaných u 265 jednorozhodných vývojových cyklů jednotlivých dětí. Za kritérium funkční zdatnosti jsme zvolili hodnotu ergometrického výkonu při 170 tepech za minutu, vztaženou na kilogram tělesné hmotnosti žáka. Výchozí hodnotu z přelomu května a června jsme přitom brali za 100 procent, a průběh celého ročního cyklu jsme potom vyjádřili v procentech funkční zdatnosti v srovnání se začátkem. Graf jsme zpracovali společně pro dívky a chlapce bez ohledu na věk, tj. ve věku 10,5 až 14,5 let.

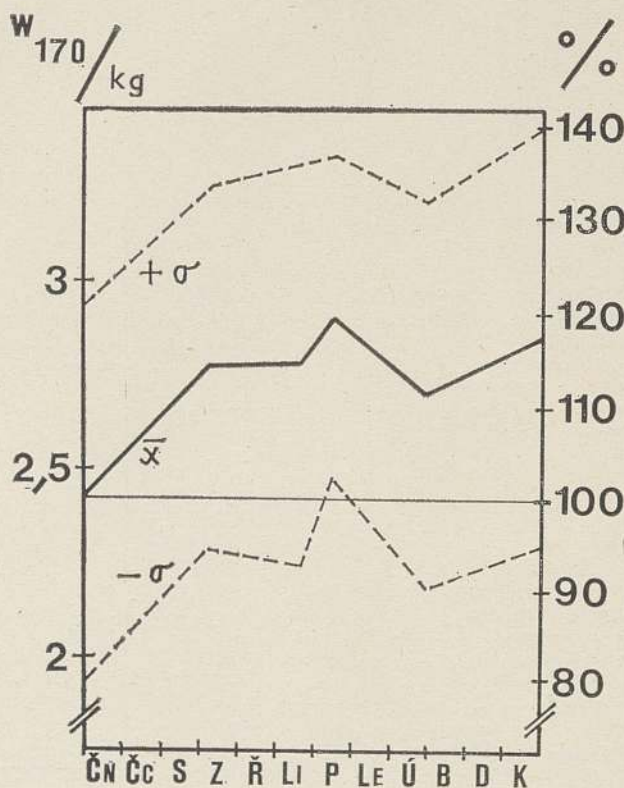
Takto provedené sledování potvrzuje naše dřívější výsledky. Lze říci, že na dobu od března do září každého jednotlivého roku se soustřeďuje hlavní fáze přírůstků funkční zdatnosti. Za tohoto půl roku se funkční zdatnost dětí vyvíjí jen nevýrazně (přírůstek za tuto dobu je půl procenta), velmi rychle pak vzroste v průběhu 1. zimního horského soustředění (plus 5 procent), aby vzápětí poté — do konce závodní sezóny — klesla o 8 procent. Celková pozorovaná změna funkční zdatnosti za podzim a zimu (září—březen) je tedy pokles o 2 a půl procenta. Za celý rok obnáší celková změna funkční zdatnosti přírůstek o 17 a půl procenta.

Domníváme se, že tento obraz cirkumannuálního cyklu vývoje funkční zdatnosti dětí ze sportovních tříd, odvozený z poměrně vysokého počtu pozorování, je poměrně věrohodný v tom, že jsou v něm už prakticky vyloučeny nahodilé okolnosti (epidemie viróz v jednotlivých letech, různost sněhové pokrývky a tím i různost tréninkových možností apod.). Soudíme, že na urychlení vývoje dětí v době od března do září se podílejí především sezónní faktory slunečního záření, tepla a světla. Zatímco v zimním období „proplytvá“ dětský organismus značný podíl celkové šíře své adaptability na zvládnutí stresu chladu (a navíc i častých aklimatizací při cestování na závody, dále i rozrušení denního režimu opakovanými svátky s nepravidelným stravováním atd.), je v době od března do září adaptabilita dětí osvobozena od tohoto přidaného náporu. Mezi fyziologickou adaptabilitou a tělesným vývojem přitom existuje kompenzační vztah — jedno ubírá „energií“ druhému. Sluneční záření a víc denního světla v jarně-letním období podněcuje činnost některých endokrinních žláz, „zodpovědných“ za růstové funkce dítěte. Uvážíme-li že děti ze sportovních tříd dostávají hojnost

vitaminů nejen v náležitě plánované výživě, ale i v lékové formě, neměla by asi připadat do úvahy zimní hypovitaminóza jako faktor výrazně zpomalující vývoj funkční zdatnosti, nicméně ani tuto možnost nelze zcela vyloučit, připustíme-li, že efektivita využívání vitaminů dětským organismem může být odlišná v létě a v zimě a kromě toho že potřeba vitaminů u dítěte může být zejména u soustavně trénujících jedinců v zimě mnohonásobně vyšší proti obvyklým „normativním“ údajům.

Získané poznatky nás podněcují k tomu, abychom pro příští roky naplánovali pro děti ze sportovních tříd pravidelné cykly ozářování ultrafialovým zářičem a zvýšenou vitaminizací.

Dr. KAREL DANĚK, CSc., s kolektivem
oddělení tělovýchovného lékařství
v Novém Městě na Moravě

PRŮMĚRNÝ CIRKUMANUÁLNÍ (ROČNÍ) VÝVOJOVÝ CYKLUS FUNKČNÍ ZDATNOSTI, odvozený ze sledování 265 jednotlivých cirkumannuálních cyklů dětí sportovních tříd.

Politickovýchovná práce lyžařských oddílů

Jestliže se zamyslíme nad politickovýchovnou prací v našich lyžařských oddílech a nad prací s reprezentačními celky za r. 1979 je nutno konstatovat, že politickovýchovné komise (dále PVK) na jednotlivých stupních (ČÚV, SÚV včetně PVK krajů) splnily pozitivně svoje náročné úkoly, které si vytyčily ve svých plánech.

Pokud se týče ideově výchovné práce (dále IVP) s čs. reprezentanty, trenéry a týmovými pracovníky, osvědčily se semináře, neformální besedy včetně výkladu k aktuálním otázkám mezinárodní situace a ke zkušenostem z IPV s vrcholovými sportovci. Dalším úkolem PVK VSL ÚV ČSTV bylo získat trenéry a reprezentanty, aby se stali dopisovateli — aby více využívali masově sdělovacích prostředků k předávání zkušeností z rozvoje IVP. Aby propagovali především v tisku socialistickou soutěž v oddílech, dobrou činnost skupin SSM ap. Aby v tomto směru plně využívali především náš časopis LYŽARSTVÍ. Využívání masově sdělovacích prostředků a propagace dobře prováděné politickovýchovné práce se musí stát záležitostí zejména všech lyžařských oddílů tělovýchovných jednot. Celkové poznatky ukazují, že výklad a semináře prováděné formou besed proběhly u jednotlivých družstev na dobré úrovni a splnily své poslání.

Je možno konstatovat, že naši trenéři, týmoví pracovníci i čs. reprezentanti plně chápou potřeby IVP a ve své praxi tak spojují stránku odbornou s ideově výchovnou. V IVP spatřují významný prostředek k formování a výchově socialistického sportovce — reprezentanta v duchu socialistického vlastenectví a internacionalismu, tak jak bylo zdůrazněno na XV. sjezdu KSČ, V. sjezdu ČSTV a i v referátu k politickovýchovné práci předneseném tajemníkem ÚV KSSS s. Suslovem, který byl otištěn v RP 20. 10. 1979.

IVP je nutné přenést do veškeré naší výchovné práce a uplatňovat ji zejména v každodenním vlivu na naše nejmladší sportovce. V tomto směru musí naše lyžařské oddíly sehrát ještě významnější úlohu.

Rok 1980 je pro celé naše tělovýchovné hnutí zvláště významný. Podíl ČSTV na oslavách 35. výročí vyvrcholení národně osvobozeneckého boje čs. lidu a osvobození Československa Sovětskou armádou bude vyžadovat od všech jeho členů vysokou politickou, společenskou a tělovýchovnou aktivitu, která vyvrcholí sportovními reprezentacemi na olympijských hrách a hromadným vystoupením na Čs. spartakiádě 1980.

V letošním roce, kdy se rozhoduje o výsledcích celé 6. pětiletky, musí všichni členové lyžařských oddílů orientovat veškerou svoji činnost na důslednou realizaci závěrů XV. sjezdu KSČ a V. sjezdu ČSTV. Práce každého člena lyžařského hnutí musí vést k dalšímu zvýšení pracovní aktivity a politické angažovanosti, na úspěšnost a efektivní využívání společenských prostředků. Pro zajištění těchto cílů výbor Svazu lyžování vytyčil na úseku politickovýchovné práce tyto hlavní úkoly:

1. Ve své činnosti trvale uplatňovat závěry XV. sjezdu KSČ, V. sjezdu ČSTV a IV. plenárního zasedání ÚV ČSTV.
2. Vést členy lyžařských oddílů ke společenské angažovanosti a uplatňování závěrů plenárních zasedání ČSTV v každodenní praxi.
3. Nadále rozvíjet a podporovat socialistické soutěžení ve všech jeho formách.
4. Rozvíjet a prohlubovat spolupráci se složkami Národní fronty, především s organizacemi SSM, Pionýrskou organizací SSM, ROH a Svazarmem na všech úrovních.
5. Prohloubit propagaci lyžování s dopadem na mládež a názornou agitací objasňovat význam lyžařského sportu k využití volného času a pro regeneraci sil. K tomuto úkolu plně využívat odborného časopisu LYŽARSTVÍ.

Tolik k jednotlivým úkolům, které budou podrobně rozpracovány na jednotlivých stupních.

Při plnění závěrů V. sjezdu ČSTV je nutné zkvalitňovat všechny složky výchovy a pokud jde o pracovní výchovu věnovat ještě větší pozornost tomu, aby členové lyžařských oddílů a reprezentačních družstev byli zapojeni do socialistické soutěže o titul VZORNÝ a současně plnili vzorně svoje pracovní a studijní úkoly. Socialistická soutěž o titul VZORNÝ se v průběhu svého trvání stala důležitou součástí tělovýchovného procesu a velmi účinnou, konkrétní složkou politickovýchovné práce mezi našimi členy. Ve svých kritériích a obsahu vychází důsledně z političnosti socialistického tělovýchovného procesu a sehrává významnou úlohu v upevňování a prohlubování socialistického charakteru organizace.

Chci podtrhnout, že socialistická soutěž je jedním z významných prostředků k uskutečňování cílů socialistické společnosti, tj. výchově socialistického člověka. Posláním pracovníků politickovýchovných komisí, lyžařských funkcionářů, členů předsednictva všech stupňů je rozvíjet socialistickou soutěž se specifickou na náš lyžařský svaz. Toto soutěžení má ve Svazu lyžování ÚV ČSTV ve srovnání s jinými sportovními odvětvími velmi pozitivní trend. Pro ilustraci uvádím několik čísel:

Čs. lyžování má podle současného stavu celkem	965 oddílů
z toho je zapojeno v socialistické soutěži	372 oddílů
z toho 3. stupeň má	199 oddílů
2. stupeň má	124 oddílů
1. stupeň má	49 oddílů

Zapojení v jednotlivých svazech:

Český svaz lyžování

Celkem 580 oddílů

Z toho v soutěži zapojeno	308, tj. 60 %
Z toho 3. stupeň má	151 oddílů
2. stupeň má	112 oddílů
1. stupeň má	45 oddílů

Slovenský svaz lyžování

Celkem 385 oddílů

Zapojeno 64, tj. necelých 17 %

Z toho 3. stupeň má	48 oddílů
2. stupeň má	12 oddílů
1. stupeň má	4 oddíly

Zapojení lyžařských oddílů do socialistické soutěže na Slovensku vůči historickým zemím je v % relaci necelých 28 %. V tomto jsou ještě značné rezervy pokud se týče rozvoje soc. soutěže a práce PVK jednotlivých stupňů na Slovensku.

Podle zásad socialistického soutěžení o titul VZORNÝ je vlastní závazek kolektivu. Podle názoru členů PVK-ÚV ČSTV by nemělo být problémem závazky ve SSR rozšířit neformálně, ale ku prospěchu věci. PVK VSL ÚV ČSTV se bude touto otázkou rozvoje socialistické soutěže na Slovensku hlouběji zabývat. Novelizace zásad socialistického soutěžení o titul VZORNÝ nabyla platnosti od 1. 1. 1980. Soutěž se dále rozšiřuje o plakety. Která z TJ má již 1. stupeň, může podat (viz zásady socialistického soutěžení o titul VZORNÝ) přihlášku do soutěže o bronzovou plaketu (další cíl — stříbrná, zlatá plaketa).

Tyto nejvyšší stupně, příslušné plakety uděluje předsednictvo ÚV ČSTV na návrh předsednictva ČÚV nebo SÚV a po předchozím projednání a doporučení KV ČSTV.

V souvislosti s rozvojem socialistické soutěže chci poukázat i na určité problémy, které se vyskytují při snaze poctivě rozvinout soutěž. Na tuto skutečnost poukázali někteří pracovníci lyžařských oddílů, kteří přednesli své oprávněné připomínky na semináři zástupců vzorných oddílů, organizovaném VSL ČÚV ČSTV 20. 10. 1979 v Praze.

Týká se to zejména plnění kritéria masovosti, které má zpětnou vazbu na materiální vybavení příslušného oddílu, což je dále vázáno na počty cvičitelů, jejich kvalifikaci ap. V praxi to znamená, že při soc. soutěži je nutné dát do souladu stránku ideovou a sportovně technickou, tím se pak odstraní hodně formálnosti. Z toho vyplývá pro politickovýchovnou práci v rozvoji socialistické soutěže závěr, že s iniciativou lidí nelze hazardovat a že je nutno velmi promyšleně přistupovat k vlastnímu provádění socialistické soutěže.

Závěrem je možno konstatovat, že celkový stav socialistického soutěžení je ve Svazu lyžování ÚV ČSTV na velmi dobrém stupni. V současné době bude zapotřebí dále prohloubit ideově výchovnou práci k 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou a stále větší pozornost věnovat rozvoji socialistické soutěže o titul VZORNÝ zejména u lyžařských oddílů na Slovensku.

Dále zapojit se do propagační kampaně k ČSS 1980, zejména k propagační plnění Spartakiádní lyžařské vložky. Ve všech lyžařských oddílech zabezpečit realizaci novelizovaných zásad socialistického soutěžení o titul VZORNÝ.

Závěrem zdůrazňuji, že kvalita politickovýchovné práce je jedním z vý-

znamných kritérií hodnocení úrovně lyžařských funkcionářů na všech stupních řízení. Je nutno ji soustavně zabezpečovat a důsledně provádět především trenéry a cvičiteli přímo při tréninkovém procesu, neboť je jeho součástí. Správně politicky musí

působit i ostatní činovníci a funkcionáři, každý bez výhrad v okruhu své působnosti. Proto IVP je záležitostí nejen PVK, ale všech členů představenstva a lyžařských funkcionářů.

Za rozhodující je nutno považovat vlastní kvalitu veškeré práce. Vysky-

tující se problémy a úkoly přitom řešit s vysokou náročností a osobní odpovědností. Jen takový přístup je zárukou, že náročné úkoly v roce 1980 odpovědně a důsledně splníme.

PAVEL JÍLEK
předseda PVK VSL ÚV ČSTV

JERIOVÁ a ŠIMON nejúspěšnější na mistrovství ČSSR

Na mistrovství ČSSR v klasických disciplínách 29. ledna—3. února na Štrbském Plese ve Vysokých Tatrách byli nejúspěšnější běžci František Šimon (Dukla Liberec) a Květa Jeriová (RH Jablonec nad Nisou), kteří vybojovali po dvou titulech v soutěžích jednotlivců a třetí připojili ve štafetách. Závodů byly přehlídkou čs. olympioniků před odjezdem do Lake Placidu. Nestartoval skokan Josef Samek, který před mistrovskými soutěžemi se podrobil zubnímu operativnímu zákroku.

Zatímco třicítka v soutěži mužů za mrazivého počasí skončila úspěchem reprezentantů, v patnáctce správné namazání lyží za oblevy a padajícího sněhu bylo velkým problémem a závod přinesl nečekané výsledky. Beran, Bečvář a Jarý si vzali lyže se šupinami když začalo sněžit, ale v průběhu závodu přestalo a doplatili na to. „Věřím trenérům a voskům,“ řekl v cíli vítěz závodu František Šimon. „Naštěstí jsem lyže se šupinami nechal doma. Byl to náročný závod.“ Obhájece titulu Beran skončil až jedenáctý před dalším olympionikem Bečvářem. Příjemně překvapil druhým místem Ladislav Švanda, dobře si vedli i Grnáč, Chládek a Georgiev.

Květa Jeriová potvrdila, že je v běhu současnou československou jedničkou. Přesvědčivě vyhrála obě tratě. Blanka Paulů prokázala stoupající formu dvěma medailemi: stříbrnou na 5 km a bronzovou na 10 km. Dagmar Palečková byla druhá na 10 km a čtvrtá na 5 km, Gabriela Svobodová skončila čtvrtá v desítce a pátá na 5 km.

Štafety mužů byly ve znamení velkého úspěchu liberecké Dukly, která si odvezla z Vysokých Tater všechny tři medaile. Stejný závod žen přinesl zasloužené prvenství prvnímu družstvu RH Jablonec n. N., složeného z reprezentantek.

V juniorském přeboru dominovala Zuzana Blažková (ČH Štrbské Pleso), která zaběhla výborně i štafetu, v soutěži chlapců vybojovali přebornické tituly Jozef Kičín (CH Štrbské Pleso) a Radim Duda z Elitexu Jablonec.

V soutěži skokanů své první mistrovské tituly získali Leoš Škoda (Dukla Liberec) na středním a Ján Tanczos (Dukla Banská Bystrica) na velkém můstku. Příjemným překvapením byly dobré výsledky juniorů Vacca, Parmy a Žingora na velkém můstku. V závodě sdruženém podle očekávání měla lepší úroveň soutěží juniorů než mužů. Přebornický titul patřil Rudolfu Vojkůvkovi (CH Štrbské Pleso).

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

Muži 15 km: 1. František Šimon 43:28,76, 2. Ladislav Švanda (oba Dukla Liberec) 44:00,94, 3. Lubomír Grnáč (Dukla Banská Bystrica) 44:22,22, 4. Chládek 44:34,60, 5. Georgiev 44:39,11, 6. Švub (všichni Dukla Liberec) 44:51,78, 7. Šiarník (VŠST Liberec) 44:52,43, 8. Kohút (CH Štrbské Pleso) 44:57,05, 9. Buchar 45:02,78, 10. Bárta (Ski Jilemnice)

45:20,85, 11. Beran 45:25,05, 12. Bečvář 45:28,39, 13. Langmajer (RH Jablonec) 45:35,47, 14. Záchveja (Dukla Banská Bystrica) 45:37,39, 15. Razým (VŠ Praha) 45:40,48, 16. Molec (Dukla Banská Bystrica) 45:47,23, 17. jun. Duda (Elitex Jablonec) 46:06,51, 18. jun. Blaško (CH Štrbské Pleso) 46:12,50, 19. Kyncl (VŠ Praha) 46:14,13, 20. jun. Gryc (Sokol Nové Město na Moravě) 46:18,37, 21. Böhlm (RH Jablonec) 46:22,40, 22. dor. Baranyk (Sokol Nové Město na Mor.) 46:27,02, 23. J. Nývlt (VTJ Vimperk) 46:28,42, 24. P. Suchánek 46:31,91, 25. jun. Otčenáš (oba CH Štrbské Pleso) 46:44,21. — Z 99 startujících 92 závod dokončilo.

Muži 30 km: 1. František Šimon 1:26:39,57, 2. Miloš Bečvář 1:27:23,39, 3. Jiří Beran 1:27:59,07, 4. Molec 1:28:59,07, 5. Švub 1:28:53,58, 6. Georgiev 1:28:55,20, 7. Chládek 1:29:57,81, 8. Grnáč 1:30:51,58, 9. Švanda 1:31:34,76, 10. P. Gombala 1:32:19,95, 11. Král (oba CH Štrbské Pleso) 1:32:38,78, 12. Buchar 1:32:58,47, 13. P. Suchánek 1:32:58,62, 14. Razým 1:33:17,46, 15. R. Gombala (CH Štrbské Pleso) 1:33:29,63, 16. Votoček (RH Jablonec) 1:33:30,44, 17. Šiarník 1:33:33,81, 18. Mach (RH Jablonec) 1:33:51,65, 19. Daniček (Elitex Jablonec) 1:33:52,99, 20. K. Nývlt (RH Jablonec) 1:33:58,27. — Startovalo 57 mužů, 51 závod dokončilo. Vzdali také Jarý a Záchveja.

3 X 10 km muži: 1. Dukla Liberec I. (František Šimon 29:58,87, Jiří Beran 29:06,60, Miloš Bečvář 28:46,53) 1:27:52,00, 2. Dukla Liberec II. (Ladislav Švanda 29:59,00, Michael Georgiev 29:41,72, František Chládek 29:30,69) 1:29:11,41, 3. Dukla Liberec III. (Jan Stránil 31:01,40, Milan Jarý 29:37,70, Jiří Švub 29:36,57) 1:30:15,67, 4. Dukla Banská Bystrica I. (Grnáč, Molec, Záchveja) 1:31:06,03, 5. CH Štrbské Pleso I. (Blaško, P. Suchánek, Kohút) 1:32:48,17, 6. VŠ Praha (Kyncl, Razým, Rieger) 1:33:01,35, 7. CH Štrbské Pleso II. 1:33:01,60, 8. CH Štrbské Pleso III. 1:33:16,06, 9. RH Jablonec II. 1:33:39,97, 10. RH Jablonec I. 1:33:51,48. — Z 21 startujících štafet 19 závod dokončilo. Mimo soutěž reprezentační družstvo biatlonistů ČSSR v sestavě Skalník, Šimůnek, Hák bylo dvanácté za 1:35:13,57.

Junioři 10 km: 1. Jozef Kičín 29:05,63, 2. Milan Blaško 29:09,19, 3. Dušan Otčenáš (všichni CH Štrbské Pleso) 29:24,24, 4. Duda (Elitex Jablonec) 29:24,71, 5. Chaloupka (CH Štrbské Pleso) 29:26,15, 6. Doucha (Lokomotiva Teplice) 29:35,33, 7. Gryc (Sokol Nové Město na Mor.) 29:39,88, 8. dor. Bartoš (Spartak Vrchlabí) 29:41,22, 9. dor. R. Baranyk (Sokol Nové Město na Mor.) 29:42,79, 10. dor. Lislčan (Spartak Vrchlabí) 29:52,00. — Ze 43 startujících 42 závod dokončilo.

Junioři 15 km: 1. Radim Duda 46:06,51, 2. Blaško 46:12,50, 3. Michal Gryc 46:18,37, 4. dor. R. Baranyk 46:27,02, 5.

Vladimír Frák (CH Štrbské Pleso) v závodě sdruženém juniorů vydal v běhu na 10 km všechny síly a dosáhl v něm nejlepšího času

Otčenáš (CH Štrbské Pleso) 46:44,21, 6. Chaloupka 47:11,07, 7. Farský (Ski Jilemnice) 47:21,87, 8. Rieger (VŠ Praha) 47:28,69, 9. Bugar (Tesla Liptovský Hrádok) 47:39,95, 10. Olšiak (CH Štrbské Pleso) 47:41,02. — Ze 40 startujících bylo 37 klasifikováno.

Ženy 5 km: 1. Květa Jeriová (RH Jablonec) 15:54,77, 2. Blanka Paulů 16:13,61, 3. Zuzana Matoušová (obě VŠ Praha) 16:13,61, 4. Palečková 16:53,50, 5. Svobodová 16:54,76, 6. Janovská (všechny RH Jablonec) 17:00,98, 7. jun. Blažková (CH Štrbské Pleso) 17:24,19, 8. Daňšová (Sokol Nové Město na Mor.) 17:37,59, 9. Pasiarová (CH Štrbské Pleso) 17:40,01, 10. dor. Kepeňová (Tesla Liptovský Hrádok) 17:40,70, 11. Paráková 17:58,10, 12. Leskovjanská (obě CH Štrbské Pleso) 18:06,51, 13. Drahokoupilová (VŠ Praha) 18:11,90, 14. jun. Bičíková (Sokol Horní Branná) 18:19,91, 15. Žáková 18:19,99, 16. Gaudelová (obě RH Jablonec) 18:24,42, 17. Sujová (Baník Rudňany) 18:28,74, 18. Balcarová (CEP) 18:37,16, 19. Bartošová (VŠ Praha) 18:37,22, 20. jun. Hrubá (Ski Jilemnice) 18:38,97. — Z 52 startujících 48 závod dokončilo.

Ženy 10 km: 1. Květa Jeriová 31:28,37, 2. Dagmar Palečková 32:00,50, 3. Blanka Paulů 32:07,16, 4. Svobodová 32:26,62, 5. Sujová 33:07,69, 6. Janovská 33:29,61, 7. Pasiarová 33:54,42, 8. Paráková 33:57,00, 9. jun. Blažková 33:57,25, 10. Matoušová 33:58,59, 11. Gaudelová 34:06,27, 12. dor. Kepeňová 34:12,29, 13. Daňšová 34:13,46, 14. jun. Vašíková (Sokol Nové Město na Mor.) 34:50,51, 15. jun. Otčenášová (CH Štrbské Pleso) 34:55,72, 16. Žáková 35:06,24, 17. Hanischová (RH Jablonec) 35:07,67, 18. jun. Bičíková 35:13,63, 19. Drahokoupilová 35:38,88, 20. Bartošová 36:06,31. — Ze 49 startujících 45 závod dokončilo.

Ženy 3 X 5 km: 1. RH Jablonec nad Nisou I. (Květa Jeriová 16:30,22, Dagmar Palečková 17:07,90, Gabriela Svobodová 16:11,34) 49:49,46, 2. CH Štrbské Pleso (Mária Paráková 18:04,48, Anna Pasiarová 17:29,75, Zuzana Blažková 16:32,17) 52:06,40, 3. VŠ Praha (Hedvika Bartošová

18:18,41, Zuzana Matoušová 17:18,36, Blanka Paulů 16:34,33) 52:11,10, 4. RH Jablonec II (Gaudelová, Janovská, Žáková) 53:39,85, 5. Tesla Liptovský Hrádok (Kepeňová, Olšáková, Ftoreková) 55:39,04, 6. Ski Jilemnice (Sladká, Jebavá, Hrubá) 56:31,61. — Všech osm startujúcich štáfet závod dokončili.

Juniorky 5 km: 1. Zuzana Blažková 17:24,19, 2. dor. Zora Kepeňová 17:40,70, 3. Hana Bičíková 18:19,91, 4. Hrubá 18:38,97, 5. dor. Jebavá (Ski Jilemnice) 18:44,19, 6. dor. Olšáková (Tesla Liptovský Hrádok) 18:44,82, 7. Sladká (Ski Jilemnice) 18:46,96, 8. Vašíková 19:01,00, 9. dor. Krajčírová (Tesla Liptovský Hrádok) 19:04,99, 10. dor. Ehrenbergerová (Sokol Nové Město na Mor.) 19:08,45.

Juniorky 10 km: 1. Zuzana Blažková 33:57,25, 2. dor. Zora Kepeňová 34:12,29, 3. Dagmar Vašíková 34:50,51, 4. Otčenášová 34:55,72, 5. Bičíková 35:15,63, 6. Sladká 36:55,64, 7. Ftoreková (Tesla Liptovský Hrádok) 37:25,91, 8. Vidová (CHN) 37:28,82, 9. Krycnarová (Elitex Jablonec) 38:06,89, 10. Hrivňáková (CHN) 38:41,71.

Závod sdružený — muži: 1. Jaroslav Bukvič (Dukla Liberec) 433,00 (skoky 226,50 a běh 206,50), 2. Petr Kožíšek (ČH Štrbské Pleso) 412,80 (192,80 a 220,00), 3. Miroslav Hanus (VŠST Liberec) 398,375 (211,60 a 186,775), 4. Slivka (Dukla Ban. Bystrica) 383,60 (178,90 a 204,70), 5. Stoněk (Dukla Liberec) 341,735 (156,40 a 185,760), 6. Kartfík (Dukla Ban. Bystrica) 330,160 (140,40 a 189,760). — **Skoky:** 1. Bukvič 227,0 (78 a 75,5), 2. Hanus 211,6 (74,5 a 73), 3. P. Kožíšek 192,8 (70,5 a 74). — **Běh na 15 km:** 1. P. Kožíšek 50:29,88, 2. Bukvič 51:59,96, 3. Slivka 52:11,91.

Závod sdružený — junioři: 1. Rudolf Vojkůvka (ČH Štrbské Pleso) 428,80 (221,00 a 207,80), 2. Zdeněk Plecháč (SVSM Vrchlabí) 418,12 (201,00 a 217,12), 3. Vladimír Frák 417,90 (197,90 a 220,00), 4. Klímko (oba ČH Štrbské Pleso) 417,10 (200,70 a 216,40), 5. M. Kumpošt (Dukla Liberec) 408,00 (206,40 a 201,60), 6. Kopal (SVSM Vrchlabí) 381,90 (170,40 a 211,50), 7. Peterka (Dukla Liberec) 373,12 (175,40 a 197,72), 8. R. Kumpošt (SVSM Vrchlabí) 359,12 (171,90 a 187,22). —

Skoky: 1. Vojkůvka 221,0 (81,5 a 84,5), 2. M. Kumpošt 206,4 (81,5 a 73,5), 3. Plecháč 201,0 (76,5 a 79,5). — **Běh na 10 km:** 1. Frák 33:05,17, 2. Plecháč 33:19,62, 3. Klímko 33:23,21.

Skoky na středním můstku: 1. Leoš Škoda (Dukla Liberec) 241,0 (83 a 83), 2. Ján Tanczos 235,9 (82,5 a 82,5), 3. Ján Hýsek (oba Dukla Ban. Bystrica) 226,6 (79,5 a 77,5), 4. Sedlák 226,2 (80,5 a 80), 5. Felix 224,8 (81 a 75,5), 6. F. Novák (všichni Dukla Liberec) 222,4 (78 a 77), 7. Brzuchanský 221,0 (80,5 a 78), 8. Babiš (oba Dukla Ban. Bystrica) 220,5 (76,5 a 77), 9. Parma (MEZ Frenštát p. Radh.) 220,2 (78,5 a 77), 10. Jirásko (Dukla Liberec) 218,3 (79 a 77,5), 11. B. Novák (Elitex Jablonec) 216,6 (75 a 77), 12. Vacek (SVSM Dukla Liberec) 216,0 (77,5 a 76), 13. Žingor (MEZ Frenštát p. Radh.) 207,1 (74 a 75,5), 14. Jelenský (Dukla Ban. Bystrica) 204,9 (76,5 a 73,5), 15. Jiří Balcar (Dukla Liberec) 203,9 (72 a 73). — Startovalo 39 skokanů.

Skoky na veľkém můstku: 1. Ján Tanczos 249,1 (108 a 108,5), 2. Leoš Škoda 239,5 (102,5 a 107,5), 3. Jozef Hýsek 226,4 (101 a 100), 4. Jirásko 224,0 (98,5 a 104), 5. Vacek 220,1 (98 a 101), 6. B. Novák 216,3 (102,5 a 92), 7. Parma 210,9 (97 a 96,5), 8. Žingor 209,9 (97 a 96,5), 9. Jiří Balcar 205,9 (92,5 a 96), 10. Babiš 203,5 (91,5 a 96), 11. Brzuchanský 201,7 (91,5 a 94), 12. Sedlák 201,1 (97 a 92), 13. Felix 200,8 (92,5 a 94,5), 14. F. Novák 199,5 (92 a 95,5), 15. Novotný (Dukla Liberec) 189,3 (92 a 87,5). — Startovalo 38 závodníků.

JAROSLAV TROUSIL

CO NOVÉHO VO FIS

Centrom pozornosti Medzinárodnej lyžiarskej federácie FIS v poslednom období boli samozrejme zimné olympijské hry v Lake Placid. Sú už za nami a na stránkach nášho časopisu „Lyžarstvi“ sa k nim budú vedúci a tréneri, ktorí boli v Lake Placid, iste ešte dosť dlho vracat.

Takmer každá lyžiarska disciplína mala väčšie alebo menšie problémy o organizačných (napr. ubytovanie a doprava) ani nehoovorím. No najvýpuklejšia bola diskusia okolo bezpečnosti na zjazdových tratiach, kde technickí delegáti FIS R. Mälcher a H. Spiess museli využiť všetok svoj um a skúsenosti z poriadania ZOH, aby zabezpečili potrebné bezpečnostné opatrenia.

Jedny ZOH skončili a na ďalšie je uprený už náš pohľad. Sarajevo bude mať tiež svoje „problémy“, zdá sa, že aj s výstavbou predovšetkým lyžiarskych zariadení. Veď času nie je veľa. Ale FIS dôveruje našim juhoslovenským organizátorom a verí, že sa včas zariadenia pripraví.

A problémy krátkého času na výstavbu športových zariadení najmä v strediskách, ktoré sa po prvý krát uchádzajú o ZOH, ale aj o OH, dali podnet k tomu, aby sa s vecou zaoberal aj Medzinárodný olympijský výbor a tento rozhodol, aby v budúcnosti sa kandidáti na usporiadanie OH a ZOH volili už sedem rokov dopredu a tak MOV rozhodne o kandidátoch na ZOH 1988 už na svojom zasadnutí počas olympijského kongresu v roku 1981 v Baden-Badene (NSR).

Pamätáme sa ako bývalý predseda MOV Američan A. Brundage bol proti ZOH okrem iného aj preto, vraj nie je o ne záujem. Ako to kontrastuje s tým, že síce zatiaľ podľa neoficiálnych správ, až 4 štáty sa chcú uchádzať o usporiadanie ZOH 1988. Sú to:

Nemecká spolková republika — miesta Oberstdorf, alebo Berchtesgaden alebo Garmisch-Partenkirchen, Kanada — miesto Calgary, Taliansko — Cortina d'Ampezzo, Švajčiarsko — dvojica zimných stredísk St. Moritz/Davos alebo Chur/Laax. Autor tohoto článku bol menovaný za generálneho inšpektora pre švajčiarske zimné strediská, ak sa samozrejme Švajčiarsko bude oficiálne uchádzať o usporiadanie ZOH 1988.

Medzinárodná lyžiarska federácia FIS prechádza toho času dalo by sa povedať „historickým“ obdobiami resp. prijíma rozhodnutia „historického významu pre medzinárodné lyžiarske hnutie.

Za prvé je to koncentrácia všetkej profesionálnej práce do jedného miesta v Berne vo Švajčiarsku, sídla prezidenta FIS. Vytvorením generálneho sekretariátu má sa z neho vybudovať postupne centrum práce FIS. Na čele tejto práce bude stáť a už vlastne stojí menovaný generálny tajomník FIS. K nemu postupne pribúdajú ďalší pracovníci z povolania. Komisie FIS sa stále viac budujú stávajú odbornými poradnými orgánmi predsedníctva FIS, ktoré by sa malo stať skutočne vrcholným odborným, ale aj politickým predstaviteľom medzinárodného lyžiarskeho hnutia. Postupne do Bernu prejdú aj ostatné

činnosti (body FIS, evidencia homologovaných zjazdových (zjazd, obr. slalom, slalom) tratí, skokanských mostíkov a pod.

Pre tento účel zriaďuje sekretariát evidencie na bázi elektronického počítača, ktorý zapožičala firma Olivetti. Budúcnosť ukáže ako sa toto nové osvedčí. Všetci veríme, že by to malo mať kladný vplyv na ďalší rozvoj lyžovania.

Druhým faktorom „historického“ významu je okolnosť, že lyžovanie sa stáva športom nezávislým už na zime. Veď prakticky na umelej hmote a tráve sa dá lyžovať celý rok. Lyžiarom už nestačí pár mesiacov snehu. Cez leto ho vyhadávajú v južnej hemisfére a pre tých, čo je to príliš nákladné, zase hľadajú ako si „zalyžovať“ na náhradných materiáloch. A príležitosti je stále viac. Veď napríklad len vo Veľkej Británii je toho času vyše 70 svahov pokrytých umelou hmotou. Skoky na umelej hmote sú už dávno samozrejmosťou skutočnosťou, práve tak ako tréning bežcov na asfaltových dráhach, alebo na umelých bežeckých dráhach. Už sa skoro ani nik nedivil tomu, že zjazdové disciplíny (ale aj bežecké) sa konali kompletne na umelom snehu na ZOH v Lake Placid. A najnovšie je stále viac adeptov na lyžovanie na tráve a tieto majú dokonca svoje vrcholné majstrovské preteky.

FIS sa vyslovila za to, že je ochotná „pokryť“ svojou starostlivosťou všetky tieto nové formy lyžovania a organizačne (ba aj finančne) ich ďalší rozvoj zabezpečovať. Stáva sa takto naozaj univerzálnou medzinárodnou organizáciou. Zrejme nie je ďaleko čas, kedy členmi FIS sa stanú aj krajiny (v Afrike a Južnej Amerike), ktoré doteraz boli dosť chudobné, alebo vôbec nemali sneh. Príjemným prekvapením pre členov predsedníctva FIS bola napríklad návšteva marockého lyžiarskeho strediska vo Vysokom Atlase, kde vo výške 3265 m „našli“ nielen sedačkový výťah a vleč ale dokonca aj dva skokanské mostíky.

No a aké „prekvapenie“ nám prinesie prijatie lyžiarskeho zväzu Číny do FIS, ako o tom rozhodlo (predbežne) predsedníctvo FIS na svojom novembrovom zasadnutí v Maroku? Na to si musíme počkať. Symbolické bolo to, že popri „obrovi“ — Číně bola prijatá hádam aj najmenšia lyžiarska federácia z Costariky, ktorá má zatiaľ evidovaných 18 lyžiarov-zjazdárov a 9 lyžiarov, ktorí sa venujú klasickeému lyžovaniu.

Počet však nie je rozhodujúci. Brány FIS sú otvorené pre všetky národy, ktoré sa venujú nášmu krásnemu bielemu športu a chcú sa zaslúžiť o jeho popularizáciu na celom svete.

JÁN MRÁZ

člen predsedníctva FIS
a predseda medzinárodnej komisie
VZL ÚV ČSTV

● **MEZINÁRODNÍ ZÁVODY ŽEN V KLINGENTHALU** byly významnou událostí olympijské sezóny. Přinesly velký úspěch sedmadvacetileté vysoškolačky Barbary Petzoldové (NDR), která zvítězila na 5 i 10 km a jako finišmanka přispěla k úspěchu štafety NDR. Sovětský svaz tentokrát vyslal do NDR mladé reprezentantky, pro Blanku Paulů byly výsledky důležité pro nominaci na ZOH. Příležitost dostaly také čs. juniorky. Ze zahraničních účastnic byla nejúspěšnější Norka Riisová.

5 km: 1. Petzoldová (NDR) 16:26,92, 2. Riisová (Nor.) 16:32,89, 3. Hesseová 16:53,05, 4. Pechmanová (obě NDR) 16:55,27, 5. Jurasovová (SSSR) 17:03,58, 6. Nestlerová (NDR) 17:04,67, — 17. Paulů 17:34,90, 26. Pasiarová 18:15,18, 36. Blažková 18:32,60, 42. Kepeňová 18:45,50, 44. Ehrebergerová 18:50,25, 49. Gaudelová 19:00,28.

10 km: 1. Petzoldová 34:14,71, 2. Hesseová 34:18,68, 3. Riisová 35:01,76, 4. Rostocková 35:09,65, 5. Andingová (obě NDR) 35:10,95, 6. Peršinová (SSSR) 35:13,29, — 13. Paulů 35:55,95, 21. Blažková 37:06,45, 24. Gaudelová 35:15,57, 31. Ehrenbergerová 37:56,82, 33. Pasiarová 38:01,15, 34. Kepeňová 38:05,26, 51. Hanischová 39:43,47, 52. Bičková 39:49,35, 55. Olišáková 40:17,92, 56. Krajčířová 40:27,72.

4 × 5 km: 1. NDR I. (Rostocková, Pechmannová, Hesseová, Petzoldová) 1:07:53, 2. SSSR 1:08:45, 3. Norsko 1:09:01, 4. NDR II. 1:11:07, 5. ČSSR I. (Gaudelová, Paulů, Blažková, Pasiarová) 1:12:30, 9. ČSSR II. (Ehrenbergerová, Kepeňová, Hanischová, Jebavá) 1:16:38.

● **ŠTAFETU BIATLONISTŮ** 4 × 7,5 km v Zinnwaldu (NDR) vyhráli Dynamo Zinnwald za 1:54:25 (3) před RH Jablonec n. N. 1:59:11 (1), Dynamem Vilnius 2:01:01 (7), Dinamem Brašov 2:01:19 (12) a Gardiář Szklarska Poreba 2:13:25 (6).

● **ŠVÝCAR LŮTHY** zvítězil v obřím slalomu FIS v Bulle-la Cia v čase 2:24,62 před svým krajanem Gubserem 2:25,90, Francouzem Lamottem 2:25,93, Norem Halsnesem 2:25,96 a Kanadanem Wilsonem 2:26,19.

● **FIN JUHA MIETO** zvítězil v silné mezinárodní konkurenci v běhu na 30 km v Ramsau v čase 1:24:18,90 před mistrem světa na 15 km Polákem Luszczekem 1:25:05,11 a Švédem Wassbergem 1:25:20,17. Další pořadí: 4. Koch 1:25:33,55, 5. Peterson 1:26:55,02, 6. Dunklee (všichni USA) 1:27:14,18, 7. De Zolt (Itálie) 1:28:13,74, 8. Palander (Švédsko) 1:28:41,37, 9. Galanes (USA) 1:28:45,39, 10. Carrara (Itálie) 1:28:45,72. — V závodě žen na 5 km byla první Owen-Spencerová za 18:40,33, následována Paxsonovou 18:44,24 a Bancroftovou (všechny USA) 19:10,01.

● **V EVROPSKÉM POHÁRU** ve sjezdu mužů ve francouzském Méribelu vybojoval prvenství Rakušan Resch v čase 1:34,98 před Švýcarem Alpigrem — 0,63 sek. a Italem Gayem — 0,64. Čtvrtý byl Ital Kerschbaumer — 0,92, další místa obsadili Švýcaři Zurbrigen — 1,08 a Heinzer — 1,09.

● **JANA ZEMANOVÁ** byla osmá v Evropském poháru žen v obřím slalomu ve francouzském Les Gets. Zvítězila Italka Magoniová časem 1:36,20, následována Berweinovou (NSR)

1:36,56 a Rakuškou Gfrererovou 1:36,96. Další pořadí: 4. Spissová (Rak.) 1:37,37, 5. Sirchová 1:37,39, 6. Hesleová (obě NSR) 1:38:10, 7. Fulciová (It.) 1:38,45, 8. Zemanová (ČSSR) 1:38,61.

● **DRUHÝ SJEZD EVROPSKÉHO POHÁRU** ve francouzském Méribelu vyhrál Ital Kerschbaumer v čase 1:35,02 před Rakušany Thonhoferem — 0,11 sek., Reschem — 0,12, Gintherem — 0,64 a Kernem — 0,66.

● **NOR JOHANNESSEN** byl první ve slalomu FIS v Charmey časem 90,02 (44,01 a 46,01) před Žirovem (SSSR) 90,53, Bulharem Popangelovem 90,73, Švédem Jakobssonem 90,89 a Švýcarem Lüthym 91,42. Čs. reprezentant Bohumír Zeman obsadil osmé místo za 92,96.

Zajímavosti ze světa

● **RAKUŠANKA TOTŠCHNIGOVÁ** zvítězila ve slalomu Evropského poháru v Les Gets (Francie) za 72,32. Druhá byla Švýcarka Nansozová se ztrátou 0,02 sek. před Rakuškou Kronbichlerovou — 0,57 a Berweinovou (NSR) — 0,60.

● **SEVERSKÉ DNY V LE BRASSUS** přinesly úspěchy švýcarským lyžařům. Běh na 15 km, který patřil do neoficiálního Světového poháru, skončil výsledky: 1. Renggli (Švýc.) 44:20,5, 2. Capitanio (It.) — 12,5, 3. Hallenbarter (Švýc.) — 15,5, 4. Fargeix (Fr.) — 48,1, 5. G. Zipfel (NSR) — 55,5, 6. Vanzetta (It.) — 1:00,6. Ve štafetě 3 × 10 km zvítězil první tým Švýcarska ve složení Kreuzer, Renggli, Hallenbarter v čase 1:28:20,4 před Itálií I. 1:28:46,5. Ve skoku z 34 startujících zvítězil Sumi (Švýc.) s 249,9 (99 a 101 m — nový rekord můstku) před Hilleem 225,5 (92,5 a 94), a Zitzmannem (oba NDR) 220,6 (91,5 a 94). Čtvrtý byl Rakušan Pürstl s 217,3 (85,5 a 93).

● **PARALELNÍ SLALOM** ve Vue des Alepes vyhrál Američan Phil Mahre před svým krajanem Pattersonem. Třetí byl Polák Gasienica, následován F. Fernandezem-Ochoo (Šp.) a Jugoslávci Kuraltem a Strelem.

● **NA MISTROVSTVÍ FINSKA** v klasičských disciplínách v Mikkeli v běhu na 15 km zvítězil Mieto za 46:22,79 před Härkönenem 46:50,66, Kirvesniemim 46:56,43, Koprou 47:01,06 a Vahvaselkäm 47:06,66. Mieto vybojoval mistrovský titul také na 30 km časem 1:26:44,35. Další pořadí: 2. Kirvesniemi 1:27:27,80, 3. Teurajärvi 1:28:27,30, 4. Hamström 1:28:46,89, 5. Kolehmainen 1:29:01,96. V závodě žen na 5 km byla první Riihivuori v čase 18:41,15 před Takalovou 19:22,09 a Maaskolaovou 19:24,07. Také na 10 km se stala mistryní Riihivuori za 32:22,21 před Takalovou 32:54,08 a Oinonenovou 33:24,62. V mistrovství Finska ve skoku na středním můstku v Lahti zvítězil Törmänen 250,0 (87 a 83,5). Druhý byl Puikkonen 242,4

(81,5 a 85,5) před Kokkonenem 239,5 (82,5 a 83) a Korhonenem 234,9 (83,5 a 81).

● **ODDVAR BRAA** byl první v olympijské kvalifikaci norských běžců na 15 km ve Steinkjeru za 42:11 před Aunlim 42,26, Gullenem 42:44, Aalandem 42:48 a Bakkenem 43:26. Braa zvítězil také v mistrovství Norska na 30 km v Askeru časem 1:33:38. Druhý byl Aaland za 1:34,47. Další pořadí: 3. Eriksen 1:35,50, 4. Nordby 1:35,51, 5. Bakken 1:36:08. Mistryní Norska v běhu žen na 5 i 10 km se stala Aunliová. Na 5 km zvítězila za 15:45 před Bøevou 16:09 a Myrmälovou 16:15, na 10 km časem 33:12, následována Myrmälovou 34:10 a Petersenovou 34:14.

● **DVA SJEZDY EVROPSKÉHO POHÁRU** se jely během 24 hodin v Haus im Ennstal. V obou zvítězil Rakušan Amann. V prvním časem 2:16,98 před svým krajanem Peerem — 0,01 sek., Kanadanem Styanem — 0,13 a Švédem Säfvenbergem — 0,24. Ve druhém za 2:22,31 před Italem Kerschbaumerem 2:23,37 a Rakušany Kirchgasserem 2:23,47 a Steinthalerelem 2:23,65.

● **THOMAS WASSBERG** se stal mistrem Švédska v běhu na 30 km v Hudiksvallu v čase 1:32:36. Druhý byl Jäder 1:34:14 před Lundbäckem. Další pořadí: 4. Kohlberg 1:35:49, 5. Norlin 1:35:58, 6. Andersson 1:35:59.

● **MISTROVSTVÍ USA** v běžeckých disciplínách místo v Lake Placidu pro nedostatek sněhu se konalo v kanadském Beauré. V závodě na 30 km zvítězil Dunklee za 1:27:10,04 před Kochem 1:27:18,04, Petersonem 1:27:32,90 a Galanesem 1:27:41,40. Owen-Spencerová se stala mistryní na 10 km časem 31:54,79 před Paxsonovou 32:33,63.

● **PIERRAT** zvítězil v mistrovství Francie v běhu na 30 km časem 1:12:51 před Fargeixem 1:13:40, Poirontem 1:14:07 a Thierrym 1:15:40. Závodily se konaly v Le Grand-Bornard.

● **NORŠTÍ SDRUŽENÁŘI** měli olympijskou kvalifikaci ve Steinkjeru. Zvítězil v ní Sandberg se 435,70 b. před H. Bögsethem 419,65, J. Bögsethem 416,15 a Granlienem 409,30.

● **57. ROČNÍK VASOVA BĚHU**, který se konal první březnovou nedělí a je nejpopulárnějším mezinárodním masovým závodem vytrvalců na trati 85,7 km ze Sälen do Mory ve středním Švédsku, vyhrál dvaadvacetiletý Rakušan Walter Mayer před Švédy Mattim Kouskoem a loňským vítězem Olem Hassisem. Mayer byl prvním Rakušanem, který startoval ve Vasově běhu od jeho založení v roce 1921 a rozhodl závod v dramatickém závěru časem 4:08:02 hod. Druhý Kuosko uběhl trať za 4:08:05, následován Hassisem 4:08:13 a Finem Siitonem 4:09:24. Meyer je nejmladším vítězem tohoto slavného závodu v jeho 57leté historii a po Francouzi Pierratovi v roce 1978 druhý Středoevropan, který v něm vybojoval prvenství. Startovalo 12 000 lyžařů z dvaceti zemí, poprvé také reprezentant Bulharska. „Byl to můj nejšťastnější den v životě,“ řekl v cíli Walter Mayer. „Vynahrail mi mou neúčast na ZOH v Lake Placidu, kde jsem doufal, že budu startovat v závodě na 50 km.“

Lyžaři TJ Bižuterie ukazují cestu

Nahlédnutí do vzorného oddílu, který nemyslí jen na sebe

Zeptejte se návštěvníků Jizerských hor kde si dnes nejlépe zalyžují a určitě vám odpoví: na svazích, které má v péči lyžařský oddíl TJ Bižuterie Jablonec nad Nisou. Nemá to přehnané, poslední sezóny to jen potvrzují a výhledy pro nepříliš vzdálené období jsou ještě lákavější.

Lyžařský oddíl TJ Bižuterie se pochopitelně věnuje závodní činnosti a hlavní péči v této oblasti věnuje výchově mládeže. V mládežnických kategoriích dosahují Jablonečtí slušných výsledků. Ale docela správně se oddíl zaměřil na pomoc rozvoji masového lyžování.

Letos už je v činnosti čtvrtým rokem veřejná lyžařská škola na Severáku, již už prošlo více než tisíc žáků z řad dospělých i mládeže. Škola je pořádána v týdenních cyklech a instruktoři J. Smutný a P. Linka pracují progresivními metodami. Kromě toho cvičitelé oddílu zabezpečují i výuku v tzv. školičce pro nejmenší. To pokud jde o aktivní podíl lyžařů TJ Bižuterie přímo na výuce široké veřejnosti.

Tě se však oddíl spolu s vedením jednoty a hospodářskou správou TJ Bižuterie snaží zajistit co nejkvalitnější podmínky pro rekreační lyžování. Svůj zájem upřel především na tři oblasti.

Špičák u Tanvaldu, jehož slalomový svah byl letos i dějištěm závodu Evropského poháru. Tam vyrostlo středisko s dvěma sjezdovými tratěmi (1350 m a 1450 m) a slalomovým svahem 1050 m dlouhým, jehož jedna větev, dlouhá přes 1100 m slouží veřejnosti a vede až k chatě pod Špičákem. Činnost v tomto středisku je organizována tak, aby současně mohli lyžovat závodníci i veřejnost. Ke stávajícím vleklům by po obou stranách slalomového svahu měly přibýt ještě další dva. Uvažuje se tam o vybudování další tratě, buduje se další parkoviště. Jen v loňském roce odpracovali jablonečtí lyžaři na náročné úpravě slalomového svahu 27 181 brigádnických hodin.

Severák u Hrabětic by měl sloužit jako „školní středisko“. V současné době tam jsou dva paralelní vleky F 10, na jižním svahu VL 500 a na Loučkách VL 315. Pro zvýšení hodinové kapacity budou brzy instalová-

Pohled na turistickou chatu TJ Bižuterie s dolní stanicí vleku VL 500 v Bedřichově v Jizerských horách

ny další tři Tatrapomy F 10, počítá se s propojením svahu Loučky se Severákem. Školení cvičitelé by se zde v budoucnu měli ve vyhrazeném prostoru postarat o děti, jejichž rodiče budou chtít nerušeně lyžovat. Současná hodinová kapacita 3000 lyžařů by se měla zdvojnásobit.

U spodní stanice vleku „sever“ již vyrůstá budova, v níž bude umístěn bufet, sociální zařízení, půjčovna lyží všech typů, částečně i bot. Kromě toho samozřejmě servis na seřizování vázání, úpravy a drobné opravy, ve spolupráci s podnikem Drobné zboží by zde rádi zavedli i prodej lyžařských drobností — brýlí, vosků, rukavic atd.

Bedřichov. Tam postavila vedle vleků TJ Ještěd a TJ LIAZ tělovýchovná jednotka Bižuterie zatím vlek VL 500 a turistickou chatu s občerstvením a omezenou ubytovací kapacitou. V nejbližší době bude zahájena výstavba paralelního vleku u chaty TJ Bižuterie a dalších dvou vleků na svahu mezi „Maliníkem“ a vlekem TJ Ještěd, kde bude moci být využíván dosud volný svah. A protože se v blízkosti dolní stanice stávajícího vleku staví prodejna se samoobslužnou jídelnou, bude Bedřichov jistě patřit mezi nej-

využívanější střediska v Jizerských horách.

„Oblastí vhodných pro sjezdové lyžování, samozřejmě úměrného terénního profilu hor, je v Jizerských horách dost,“ říká Zdeněk Vokatý, vedoucí hospodářské správy TJ Bižuterie, a hybná páka mohutné výstavby lyžařských zařízení v posledních letech. „My jsme si však řekli, že nejdříve komplexně vybavíme naše tři stávající střediska. Když jsem byl pověřen touto činností, myslel jsem především na širokou veřejnost, pro níž jsme za daných možností snad udělali již dost. Nemyslíme si, že je všechno dobré, víme, že máme spoustu chyb, s mnoha věcmi nejsme spokojeni, ale nechceme od svého záměru couvnout. Každý proinvestovaný haléř jsme si museli perně vybojovat, možná, že jsme si na sebe upletli bič, ale jsem přesvědčen, že všechna ta námaha stojí za to. Mnozí si možná říkali, že v Jizerských horách nejsou pro sjezdové lyžování vhodné terény, každý pošilhával po Tatrách a Krkonoších. Ale dokázali jsme, že vhodným umístěním vleků lze dobře využít i menší a kratší svahy. A věřím, že už velmi brzy budeme moci naši nabídku lyžující veřejnosti ještě podstatně rozšířit.“ -jk-

Úspěšný 7. ročník Bielej stopy

Také letos masový závod Biela stopa SNP byl významnou lyžařskou soutěží a ve znamení velké úcty. Znamenal mimořádnou sportovní i politickou událost. Při slavnostním zakončení ve sportovní hale na Štiavnickách zavítal mezi účastníky závodu také člen předsednictva a tajemník ÚV KSS Ján Janík. Všichni startující odjížděli do svých domovů s nejkrásnějšími vzpomínkami na tuto pěknou soutěž.

Zdařilým úvodem byla Pionýrská Biela stopa za účasti 539 pionýrů-lyžařů ze Středoslovenského kraje.

V hlavní kategorii přímých účastníků SNP na trati 20,7 km zvítězil O. Rusko (Štrbské Pleso) za 1:17:02 před Strmeněm (Banská Bystrica)

1:18:09,5 a Krasulou (Vysoké Tatry) 1:19:27,4. V kategorii B na 5 km byl první J. Kočtuch (L. Poruba) časem 24:04,2. V kategorii mužů do 40 let na 53,7 km bylo pořadí: 1. Georgiev (Dukla Liberec) 2:48:17,8, 2. Kohút (ČH Štrbské Pleso) 2:48:45,5, 3. Švanča (Dukla Liberec) 2:50:00,0. Na stejné trati v kategorii 41—50letých zvítězil J. Medved (Laskomerské) za 3:17:45,5, v kategorii 51—60letých dr. F. Chovanec (FTVS UK Praha) za 3:50:20,0 a v závodě starších 60 let Brunclík (Lok. Liberec) časem 4:38:00. V závodě žen 21—30letých byla první Kohútová (Dubnica n. V.) 1:12:50,2 před Sujovou (Rudňany) 1:13:54,0 a Michalíkovou (Liberec) 1:18:39,2. V kategorii 31letých a starších zvítězila Matejbusová za 1:20:40,5.

Rakušané vládnou ve Světovém poháru skokanů

První část nově založeného Světového poháru skokanů byla ve znamení úspěchů rakouských reprezentantů, kteří mají čtyři závody v první třídě. Dvacetiletý Hubert Neuper, vítěz Intersportturné, na čtyřech místech tradiční německo-rakouské soutěže nashromáždil velký bodový náskok. Neúčastnil se dalších závodů v japonském Sapporu a v polském Zakopaném, ale v kanadském Thunder Bay získal dalších 31 bodů a po deseti konkurencích má 43bodový náskok před svým krajanem — mistrem světa v letech Arminem Koglerem. Další Rakušan Alfred Groyer se dělí o třetí místo s Japoncem Hirokazu Jagim, který získal nejvíce bodů na domácích místech v Sapporu.

Reprezentanti NDR zatím Světovému poháru věnovali málo pozornosti. Kompletní osmičlenné družstvo vyslali jen na Intersportturné, vynesli zahajovací závod v Cortině d'Ampezzo, nestartovali v Sapporu a Thunder Bay, do Zakopaného vyslali jen Schmidta, Weisspfloga a A. Greinera.

V soutěži národů je převaha rakouských skokanů ještě výraznější. Rakousko je v čele s 431 body před NDR 239 a Japonskem 196 b. Další pořadí: 4. Norsko 135, 5. Polsko 117, 6. Švýcarsko 70, 7. Finsko 65, 8. Kanada 63, 9. Jugoslávie 62, 10. ČSSR 37, 11. Francie 31, 12. Švédsko 29, 13. SSSR 27, 14. USA 12, 15. Itálie 6, 16. NSR 2 b.

Ve Světovém poháru v dosavadních deseti závodech bodovalo 72 skokanů. Výsledky čs. reprezentantů jsou zatím hubené. Na 34. místě je B. Novák s 12 b., 37. Felix 11, 55. Hýsek 5, 58. Škoda a Babiš po 4, 68. Jelenský 1 b. Škoda bodoval v Garmisch-Partenkirchenu, všichni ostatní na závodech v Zakopaném.

Pořadí na vedoucích místech SP skokanů po deseti závodech: 1. Neuper 127 b., 2. Kogler (oba Rak.) 84, 3. Jagi (Jap.) a Groyer (Rak.) oba 72, 5. Norčič (Jug.) 56, 6. Innauer (Rak.) 52, 7. Sumi (Švýc.) 50, 8. Fijas a Bobak (oba Pol.) 48, 10. Glass

Junioři na turné tří můstků

Čtyři čs. junioři skokani se zúčastnili mezinárodního turné tří můstků ve třech zemích Villach—Tarvisio—Maribor. Startovali v soutěži mužů, v níž byla početná konkurence padesáti závodníků. Turné skončilo úspěchem Rakušanů, kteří obsadili první tři místa. Zvítězil Groyer se 718,8 b. před Pürstlem 689,3 a Wallnerem 685,8. Umístění čs. juniorů: 14. Vacek 618,0, 20. Parma 604,5, 22. Žingor 597,0, 28. Túry 575,0 b. Nejlepší umístění — na dvanáctém místě měl Vacek v zahajovacím závodě v rakouském Villachu.

Upozornění čtenářům Lyžařství

Porozumění tiskárny Stráž se podařilo do březnového čísla Lyžařství zařadit zpravodajství o XIII. ZOH v Lake Placidu. Zkušenosti a postřehy z bojů o olympijské medaile přineseme v dubnovém čísle, kde budou také reportáže z mistrovství ČSSR ve sjezdových disciplínách, turné Bohemia, Juniorkritéria a Zlaté lyže.

Fotografie na titulní a druhé straně obálky ČTK, na třetí a zadní straně obálky Jaroslav Trousil.

Fotografie uvnitř měsíčníku ČTK, Jiří Kotland a Jaroslav Trousil.

43, 11. Weber (oba NDR) a Puikkonen (Fin.) oba 41, 13. Sätre (Nor.) 39, 14. Millonig a Tuchscherer (oba Rak.) oba 36, 16. Kawabata, Akimoto (oba Jap.), Collins (Kan.) a Mobekk (Nor.) všichni 35, 20. Ostwald (NDR) 33 b.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

8. závod 19. ledna v Thunder Bay: 1. Kogler 256,8 (90 a 89,5), 2. Moulrier (Fr.) 254,7 (86,5 a 94,5), 3. Groyer 253,1 (86 a 91,5), 4. Innauer 251,6 (80,5 a 94,5), 5. Neuper (všichni Rak.) 249,4 (84 a 89), 6. Käyhkö 242,4 (84,5 a 86), 7. Millonig 239,6 (84 a 86), 8. Malmquist (USA) 235,4 (81,5 a 86,5), 9. Toivonen 233,8 (84,5 a 85), 10. Tuchscherer 232,7 (85,5 a 80,5), 11. Collins 230,8 (77,5 a 89,5), 12. Levorstad 220,1, 13. Balkäsen (Švéd.) 214,5,

14. Tomasi (It.) 213,7, 15. Colin (Fr.) 205,3.

9. závod 26. ledna v Zakopaném: 1. Bobak 260,7 (81,5 a 82), 2. Mobekk (Nor.) 247,8 (78,5 a 81), 3. Schmidt 234,7 (72,5 a 78,5), 4. Weisspflog (oba NDR) 230,1 (78,5 a 71,5), 5. Felix 228,8 (75 a 74,5), 6. B. Novák (oba ČSSR) 224,3 (72 a 72,5), 7. Sumi (Švýc.) 223,3 (70 a 77), 8. Tveiten (Nor.) 222,1 (73 a 74,5), 9. Norčič 218,5 (74,5 a 69,5), 10. Zupan (Jug.) 218,3 (71,5 a 70,5), 11. Fijas (Pol.) 216,2 (80 a 63,5), 12. Babiš (ČSSR) 216,1 (72 a 70,5), 13. A. Greiner (NDR) 215,8 (67 a 75), 14. Egloff (Švýc.) 214,5 (69,5 a 74,5), 15. Nordlien (Nor.) 213,3 (69,5 a 72,5).

10. závod 27. ledna v Zakopaném: 1. Fijas 254,6 (113 a 113,5), 2. Bobak (Pol.) 254,3 (114,5 a 110), 3. Mobekk 252,4 (118 a 108), 4. Schmidt 246,0 (111 a 109), 5. Pawlusiak (Pol.) 245,4 (111 a 110), 6. Aberer 243,4 (109 a 109,5), 7. Wallner (oba Rak.) 236,9 (114 a 102), 8. Weisspflog 233,0 (107 a 105,5), 9. Nordlien 226,3 (111,5 a 98), 10. Sumi 225,2 (117 a 93,5), 11. Egloff 222,9 (104 a 104,5) a Hýsek (ČSSR) 222,9 (101,5 a 104,5), 13. Norčič 219,3 (108 a 96,5), 14. Felix 218,7 (102 a 101), 15. Jelenský (oba ČSSR) 218,5 (105 a 102,5). -jt-

Úspěšný 13. ročník Jizerské padesátky

Dalších 5749 lyžařů a lyžařek se poslední lednovou nedělí zapsalo na 13. ročníku do startovní listiny Jizerské padesátky — Memoriálu expedice Peru, která byla současně soutěží Čs. spartakiády 1980. Jejími vítězi se stali bývalí členové reprezentačních družstev 28letý Zdeněk Böhmi (RH Jablonec n. N.) a 26letá Sigrun Filbrichová-Krauseová (NDR - HSG Ilmenau), kteří současně získali zlaté spartakiádní medaile.

Obětaví a pečliví organizátoři Lokomotivy Liberec přivítali tentokrát milovníky dálkových lyžařských běhů z deseti zemí a při omezené účasti v chráněné oblasti Jizerských hor nemohli vyhovět dalším 4500 zájemcům o tento nejmasovější závod. Kromě tradičně zahraniční nejpočetnější výpravy z NDR (800) se Jizerské padesátky zúčastnila 125členná delegace norského klubu Here z Oslo. Po účasti na lyžařských závodech vytrvalců ve Švédsku, Francii, Rakousku, NSR, Itálii, USA a v Kanadě navštívili poprvé také ČSSR a při desátém zahraničním startu se jim u nás velmi líbilo. Vyjádřili to také jejich neúspěšnější zástupce v závodě mužů Rolf Nielsen, který obsadil osmé místo, slovy: „Jizerská padesátka má velmi pěknou trať a pořadatelé zaslouhují jen chválu. V Liberci jsme byli velmi spokojeni a péči organizátorů je třeba ocenit.“ Bývalá členka reprezentačního družstva NDR a vítězka kategorie žen na 26 km Sigrun Filbrichová-Krauseová řekla po závodě: „Byl to pěkný závod, organizátoři dobře připravili trať. Po celé její délce bylo hodně diváků, kteří nás povzbuzovali. Jizerská padesátka má nezapomenutelnou atmosféru.“

Pořadatelé liberecké Lokomotivy v čele s předsedou organizačního výboru Josefem Jelínkem a ředitelem závodu Václavem Foffem opět náročný podnik dokonale připravili. Vypovídali se s ubytováním téměř 2000 účastníků v širokém okolí, ve spolupráci s ČSAD, technickými službami

a příslušníky VB s jejich včasnou dopravou, jakož i několika tisíc diváků z Liberce a Jablonce do Bedřichova.

Nejpopulárnější mezinárodní lyžařský masový závod získal také družbou liberecké Lokomotivy s polským Piastowem. Do budoucna se rysuje mezinárodní turné lyžařských maratónců socialistických zemí. Kromě Jizerské padesátky a Bielé stopy by obsahovalo masový závod v Piastowě a v Sebnitz (NDR).

Ženy 26. km: 1. Sigrun Filbrichová (NDR) 1:42:58, 2. Astrid Engebretsenová (Norsko) 1:44:23, 3. Gudrun Schmidová (NDR) 1:44:30, 4. Ludmila Straková (RH Jablonec) 1:44:34, 5. Marie Jiríčková (Elitex Jablonec) 1:44:40, 6. Táňa Bláhová (Chemická Ústí n. L.) 1:46:16, 7. Neudeckerová (NDR) 1:46:26, 8. Šimanová (Slovan Karlovy Vary) 1:46:55, 9. Fischerová (Norsko) 1:47:12, 10. Bártová (RH Hradec Králové) 1:47:23.

Muži 50 km: 1. Zdeněk Böhmi (RH Jablonec) 2:57:08, 2. Jiří Daníček (Elitex Jablonec) 2:57:35, 3. Jan Voldřich (ČZ Strakonice) 3:02:05, 4. František Jelínek (Mars Svratka) 3:04:50, 5. ing. Jaromír Gorny (TŽ Třinec) 3:05:22, 6. Ladislav Kubát (Slovan Karlovy Vary), 7. ing. Hoffmann (Lokomotiva Trutnov) 3:06:14, 8. Nielsen (Norsko) 3:06:35, 9. Ulvr (Sokol Nová Paka) 3:06:37, 10. Vancl (Ještěd Liberec) 3:06:37, 11. Wagner 3:06:43, 12. Buch (oba NDR) 3:06:43, 13. Fejkl (Elitex Jablonec) 3:07:10, 14. Brezer (Jablonec) 3:07:51, 15. Špulák (Ještěd Liberec) 3:08:18, 16. Břinčel (Sokol Stýty) 3:08:19, 17. Ekjord (Norsko) 3:08:19, 18. Zbroj (VŠST Liberec) 3:09:54, 19. Klímánek (Slovan Zdravotník Praha) 3:10:23, 20. Junek (TJ Studenec) 3:10:27 hod. -tr-

O mistrovské tituly

Lyžařská mistrovství ČSSR v klasických disciplínách 29. ledna—3. února na Štrbském Plese byla poslední přehlídkou čs. reprezentantů před odjezdem na ZOH do Lake Placidu. Na prvním obrázku Miloš Bečov a František Šimon (oba Dukla Liberec) po závodě na 15 km. Na druhém závodníci liberecké Dukly po úspěchu ve štafetách, v nichž vybojovali všechny tři medaile. Květa Jeriová (RH Jablonec n. N.) byla nejúspěšnější z běžkyň — zvítězila na 5 i 10 km a přispěla k dobytí mistrovského titulu ve štafetách. Na čtvrtém obrázku Zuzana Blažková (ČH Štrbské Pleso), která se stala juniorskou přebornicí na 5 a 10 km.

Jedlička

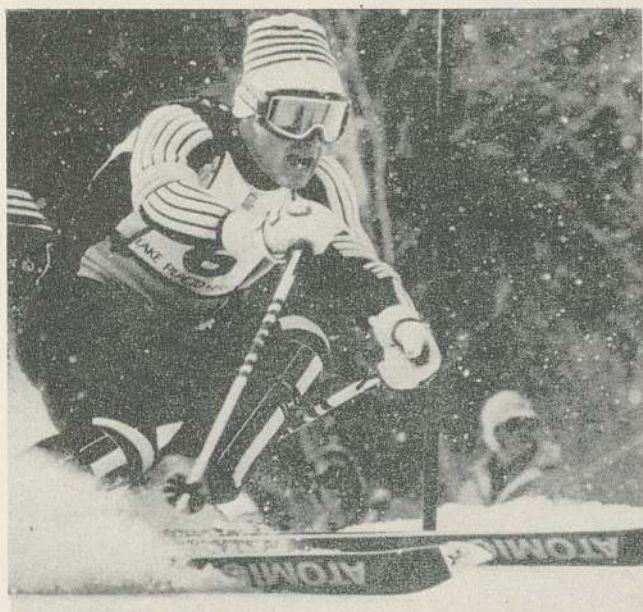
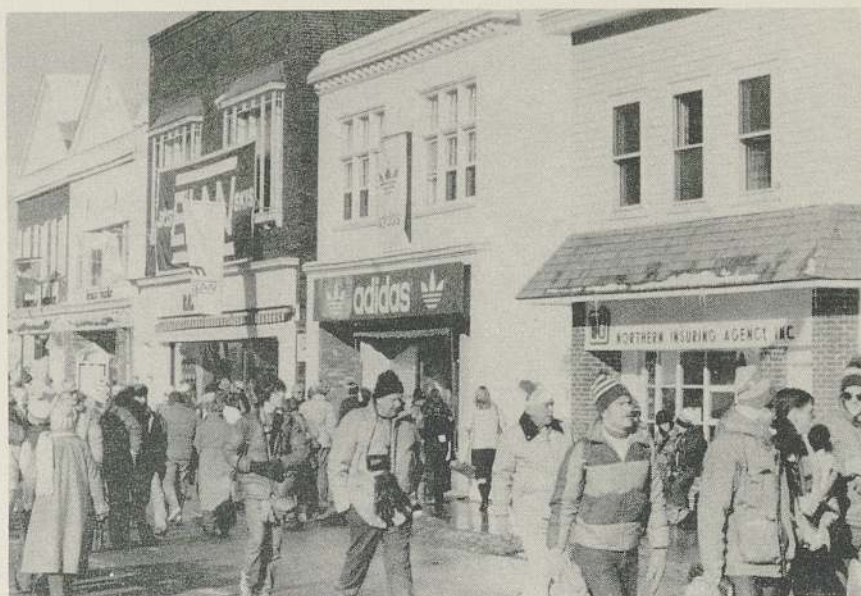
lyžařství

ROČNÍK 66 ♦ DUBEN 1980 ♦ Kčs 3,—

4

ZOH 1980 v Lake Placidu

Zajímavé boje o olympijské medaile v Lake Placidu soustředily pozornost celého sportovního světa. Vracíme se k nim ještě třemi snímky. První ukazuje čilý ruch na hlavní ulici malého městečka Lake Placidu. Na druhém Rakušan Hans Enn, který byl třetí v obřím slalomu a čtvrtý ve slalomu. Třetí zachycuje boj na běžeckém stadiónu po startu štafet mužů na 4 X 10 km. V čele je vpravo čs. reprezentant František Šimon (7).

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

PRVNÍ LETY
V HARRACHOVĚ

SVĚTOVÝ POHĀR
SJEZDAŘŮ

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRANĚ OBÁLKY POLÁK STANISLAW BOBAK, KTERÝ ZVÍTĚZIL V TURNĚ BOHEMIA A ÚSPĚŠNĚ BOJOVAL V PRVNÍ DESÍTKĚ SVĚTOVĚHO POHĀRU SKOKANŮ. — NA ZADNÍ STRANĚ FOTOGRAFICKÝ ZĀBĚR Z DOLNÍ STANICE LYŽAŘSKÝCH VLEKŮ TATRÁPOMA VE ŽDIARU VE VYSOKÝCH TATRÁCH, JEHOŽ PĚKNĚ TERĚNY JSOU VYHLEDÁVĀNY MLÁDEŽÍ I DOSPĚLÝMI

lyžařství

Ročník 66

Číslo 4

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfred Janecký. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eldipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Radakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskářské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřichská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. března 1980.

ISSN - 0323 - 1445

Hodnocení účasti čs. lyžařů na ZOH 1980

Ve dnech 13.—24. února se uskutečnily XIII. ZOH 1980 v Lake Placidu. V čs. lyžařské výpravě byly běžkyně Květa Jeriová, Blanka Paulů, Gabriela Svobodová a Dagmar Palečková, běžci František Šimon, Jiří Beran, Miloslav Bečvār a Jiří Švub, skokani Leoš Škoda a Josef Samek, sjezdař Bohumír Zeman a sjezdařka Jana Šoltýsová. Trenérský doprovod tvořili Zdeněk Ciller, Jaroslav Honců, Jiří Raška, Ing. Vlastimil Horák a Pavol Šťastný, vedení lyžařské skupiny Karel Smola, předseda VSL ÚV ČSTV, ústřední trenér Zdeněk Remsa a PhDr. Jaroslav Potměšil.

Výbor svazu lyžování si dal za úkol na ZOH 80 získat 7 bodů v hodnocení národů. To se podařilo zásluhou lyžařek běžkyň. Závodníci ostatních disciplín až na některé jednotlivce nespínili očekávání a je nutné se o jednotlivých disciplínách zmínit.

Běžkyně měly za úkol přivést ze ZOH 4 body. Plánované cíle splnily a ještě překročily. Květa Jeriová získala pro Československo v běhu na 5 km třetí místo a bronzovou medaili, v běhu na 10 km byla devátá. Výborně si vedla Dagmar Palečková, která byla v běhu na 5 km třináctá, na 10 km šestnáctá a pro svoje mládí a talent zůstává nadále naší nadějí pro další OH cyklus. Svoje cíle v běhu na 5 i 10 km splnila také Gaba Svobodová, i když se domnívám, že v jejich silách bylo ještě o něco víc. V obou těchto závodech se nedařilo Blance Paulů. Ta neměla očekávané výsledky a její výkonost byla hluboko pod jejími možnostmi. Bylo na trenéru a vedení lyžařské části Blanku co nejlépe (hlavně psychicky) připravit pro závod štafet na 4 X 5 km. V tomto závodě podala naše děvčata výborný výkon a zásluhou všech čtyř se umístila na čtvrtém místě, což znamenalo další 3 body do hodnocení zemí.

Ve výsledech děvčat se ukázala kvalita práce trenéra družstva s. Cillera, který po nástupu do své funkce začal s náročným, tvrdým a pravidelným tréninkem. Je zajímavé, že je to již druhá závodnice, kterou připravil s. Ciller na medailové umístění na ZOH. V roce 1972 to byla Helena Šikoilová. Vystoupení lyžařek běžkyň na XIII. ZOH v Lake Placidu bylo velice dobré.

Zklamáním bylo vystoupení našich skokanů, i pro celou čs. sportovní veřejnost. Svůj úkol, umístit se mezi prvními šesti se jim nepodařilo splnit. V prvním závodě na můstku P 70 m byl z našich nejlepší Leoš Škoda, který se umístil na 22. místě, Josef Samek byl po vysoce podprůměrném výkonu 39. V čem hledat příčinu neúspěchu? Bylo známo, že se našim skokanům nedařilo již na letošním Intersportturné. Na turné Bohemia a hlavně na mistrovství CSSR v Tatrách se výkonost skokanů podstatně zlepšila a tak jsme předpokládali, že by mohli svůj plánovaný úkol na ZOH splnit, nebo být nedaleko od jeho splnění, tj. do desátého místa. Trénink na můstku P 70 m tomu odpovídal. Samkovi se sice nedařilo ani v přípravě, naproti tomu Škoda měl všechny tréninkové skoky dobré, dokonce v některém tréninkovém kole jedny z nejdelších. V závodě však první skok do soutěže pokazil tak, jako žádný z dosavadních, které na tomto můstku absolvoval. Ze 33. místa po prvním kole se druhým skokem, který byl hodnotný a svojí délkou odpovídal 10. místu, dostal na 22. pořadí. Snad chyběla oběma závodníkům větší koncentrace a sebedůvěra.

Velký můstek byl dalším zklamáním. Oba naši závodníci „promaraili“ jeden skok a tak skončili Škoda na 21. a Samek na 23. místě. Je zajímavé, že závodníci socialistických států, kteří patřili v minulosti ke světové špičce, se nedostali mezi první desítku a dokonce skokani CSSR a SSSR mezi prvních dvacet závodníků. Bylo to nejhorší umístění čs. reprezentantů na ZOH od roku 1956. Je to tvrdá realita, nad kterou se budeme muset ve vrcholové subkomisi skoku zamyslet, odkrýt příčiny, přehodnotit formy a metody tréninku a po důkladné analýze se poučit pro další cyklus.

Družstvo běžců mělo za úkol na ZOH 1980 získat 1 bod do hodnocení národů. Věřili jsme v bodové hodnocení ve štafetě 4 X 10 km, kde jsme předpokládali umístění do 6. místa. Po dobrém rozjetí štafety Frantou Šimonem, který přijel na předávku jako pátý s malým odstupem od třetí a čtvrté štafety, měli naši závodníci velkou šanci splnit výkonostní cíl. Avšak již na druhém úseku došlo k absolutnímu zklamání ve výkonu Miloše Bečvāře, který přijel na předávku jako devátý se ztrátou více než jednu minutu na osmého.

Ani v ostatních běžeckých disciplínách se našim závodníkům nevedlo podle našich představ. Ve všech soutěžích mimo štafetového běhu nepodal očekávaný výkon František Šimon, který odjížděl na ZOH jako náš běžec číslo jedna a který zůstal proti závodům absolvovaným ještě před odjezdem na ZOH daleko za svým standardem. Jeho výkony byly daleko pod úrovní jeho možnosti. S atmosférou soutěží na ZOH se neuměl vyrovnat axi mladý Bečvār, který v závodech před ZOH v ČSSR byl důstojným soupeřem našich nejlepších. Odpovídající výkon podal jen v úvodní soutěži ZOH v běhu na 30 km a to do 20. km, potom přišel prudký pokles výkonosti. Ten vyvrcholil při závodě štafet na 4 X 10 km.

(Pokračování na str. 2)

Hodnocení účasti čs. lyžařů na ZOH 1980

(Dokončení ze str. 1)

Nedařilo se ani Jirimu Beranovi, který podal ve všech soutěžích solidní výkony, ne však mimořádné jako např. na MS 1978 v běhu na 50 km. Jirí Svob byl čtvrtým běžcem, který nás reprezentoval na ZOH 1980. Jsem přesvědčen, že Jirka podal ve všech soutěžích výkony odpovídající jeho momentálnímu možностям a i když odjížděl na ZOH jako čtvrtý běžec (výkonnostně), v běhu na 15 kilometrů byl dokonce z našich nejlepších.

Lze tedy konstatovat, že i s vystoupením lyžařů běžců na XIII. ZOH v Lake Placidu jako celku nemůžeme být spokojeni. Vrcholová subkomise běhu a výbor Svazu lyžování ÚV ČSTV se bude muset zamyslet nad touto skutečností a podobně jako u skokanů přehodnotit metody, používané prostředky tréninku a výběr talentů tak, abychom i v běžeckých disciplínách mužů uspěli na ZOH 1984 v Sarajevu.

Ve sjezdových disciplínách nás reprezentovali dva sportovci: Jana Šoltyšová a Bohumír Zeman. Jana byla želičkem v ohni pro závod ve sjezdu žen, na který se specializovala a připravovala. Již měřené tréninky na

sjezdovce naznačovaly, že má na dobré umístění. Vlastní závod se vyvíjel velice dramaticky. Před závodem napadl sněh a tak Jana s nízkým startovním číslem (5) jela výborně hlavně technický úsek, avšak na spodním, který byl rovinatější, ztratila. Závodnice s vyššími startovními čísly předstihly Janu hlavně z důvodů vyjetí stopy ve spodní části sjezdovky, která se zrychlila. To byl jeden z momentů, který odsunul Janu na 10. místo. Po zhlédnutí záznamu jsme zjistili, že udělala v průběhu závodu dvě chyby, které jí stály též nějakou setinku vteřiny. I tak je to výsledek velice dobrý, v historii čs. ženského sjezdového lyžování zatím nejlepší. V obřím slalomu podala průměrný výkon, ve slalomu nedojela.

Milým překvapením byl výkon Bohumíra Zemana ve sjezdu. Tato disciplína není jeho silnou zbraní a i měřené tréninky ukazovaly na umístění kolem 30. pořadí. Soustředěním a bojovným výkonem se dokázal probít mezi přední sjezdaře specialisty. V obřím slalomu se umístil devátý. Nedá se hovořit o úspěchu, domnívám se však, že měl při své mo-

mentální výkonnosti na umístění mezi první desítkou. Stejně lze hodnotit závod ve slalomu. Utkvělá myšlenka umístění se mezi prvními třemi v trojkombinaci mu svazovala nohy a z obav aby neupadl zřejmě v obou slalomových disciplínách neriskoval.

K lyžařské výpravě byl zařazen též biatlon. Spolupráce mezi trenéry biatlonu a našimi trenéry a vedením úseku lyžování byla na dobré úrovni. Společnou rukou jsme zajišťovali všechny běžecké i biatlonistické soutěže. Servisní zajištění bylo dobré a tak ho také hodnotili i všichni trenéři běhu a biatlonu.

V závěru lze konstatovat, že na XIII. ZOH 1980 v Lake Placidu možno hodnotit kladně vystoupení našich lyžařek běžkyň, sjezdařů a sjezdařek. Závodníci ostatních disciplín neuspěli. Příčiny slabších výkonů běžců a skokanů nutno rozberat, odkrýt příčiny a provést opatření i kádrová, která by postavila uvedené disciplíny opět na úroveň, zaručující úspěšnou reprezentaci našeho lyžařského sportu.

ZDENEK REMSA

předseda vrcholové komise
VSL ÚV ČSTV

Běžecké soutěže na XIII. ZOH 1980

Olympijské hry skončily. Chceme se s vámi podělit o dojmy a zkušenosti. Na hluboké hodnocení je ještě příliš brzy a tak začneme základními informacemi a některými zajímavostmi.

Klidné jezero a jeho okolí bylo v průběhu ZOH plně vzruchu, shonu, neustálého přejíždění a spěchu, nadějí, radosti i zklamání... Původní území Mohavků a Irokézů, kam James Cooper umístil děj několika svých románů, se stal domovem i dílnou běžkyň ze dvanácti a běžců z 19 zemí.

Běžecké soutěže probíhaly v areálu Mt. Van Hoevenberg, který byl vzdálen cca 25 km od olympijské vesnice, což představovalo asi 40 minut

Zajímavý záběr z trati po startu štafet mužů na 4X10 km. V čele Ital De Zolt (10) před Norem Eriksenem (3), sovětským reprezentantem Ročevem (4), Američanem Kochem (8), P. Zipjelem (NSR - 6) a Šimonem (7)

jízdy autobusem. Prostory pro mazání a šatny byly vyřešeny pomocí obytných přívěsů, od nichž byly upraveny běžecké stopy do prostoru startu a cíle.

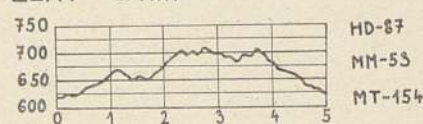
Pro běžecké soutěže byly pořadatelé připraveny velmi náročné tratě, které se však při kritickém nedostatku sněhu nepodařilo upravit a tak všechny soutěže prakticky probíhaly na tratích žen na 10 a 5 km. Vytyčené tratě nepřipomínaly široké bulváry z Lahti, byly to horské stezky v Adirondackém pralese.

Zvláštní kapitolou byl sněh — ačkoliv se to zdá neuvěřitelné, závodilo se na navezených tratích, na kterých byl z větší části umělý sněh — byl bílý, studený, zrnitý a velmi rychlý. Pořadatelé dokázali upravit nakonec asi 20 km tratí 3,5 m širokých s vrst-

vou sněhu okolo 40 cm. Několik dnů před zahájením ZOH napadl sněh a pořadatelé jej, zvláště na vybudovaných parkovištích, shrnovali buldozery a ten pak vozili na běžecké tratě. Toto opatření mělo jeden háček a sice v tom, že místy byl na tratích sněhoštěrk, sněh byl plný drobných kamínků. Dovedete si jistě představit, jak trpěly nervy a lyže. Dalším zdrojem sněhu byla sněhová děla, např. na parkovišti Mt. Van Hoevenberg byl doslova nachrlen sněhovými „atomovými hříb“. Nakonec se dobrý duch Adirondackých hor umoudřil a několikrát během her sněžilo. To však způsobilo další obtíže, protože po strojové úpravě stop zůstaly tři druhy sněhu: umělý, starý zrnitý a nový vlhký sněh.

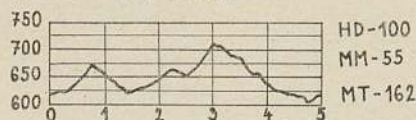
Úprava tratí byla strojová, před-

ŽENY 5 km

cházel vždy rozrušení starých stop, rozsekání povrchu tratě, uvláčení, uválení a vyřezání nových stop. Po-někud zvláštní úprava byla v prostoro-ru startu štafet — nejprve stopy pro všechna družstva v délce 100 m, dá-le 100 m dlouhý úsek beze stop a po-kračovaly čtyři stopy, které ústily za stadiónem do běžecké tratě.

ŽENY 4 x 5 km

Zvláštní kapitolu tvořilo počasí — bylo velmi proměnlivé, od -23°C až po $+8^{\circ}\text{C}$ v průběhu soutěží. Často bylo kolem 0°C při vysoké relativní vlhkosti vzduchu (až 94 %). To však nebylo zdaleka všechno. Teplota se měnila velice rychle i během soutěží, např. při štafetách 4×10 km bylo v době rozjždění -4°C , v době startu 0°C a při dokončování soutěže $+5^{\circ}\text{C}$.

Za těchto okolností vznikaly složité podmínky pro mazání lyží. Je potřeba konstatovat, že naši trenéři zvládli situaci velmi dobře.

Pro trénink a první závod mužů byla připravena trať 10 km žen. Vzhle-

MUŽI 15 km

dem ke vzdálenosti běžeckého areálu a časovým nárokům na dopravu i skutečnosti, že tratě pro trénink byly vždy připraveny až na poslední chvíli, jezdili naši běžci a běžkyně před zahájením soutěží na jednofázové tréninky.

Výsledky podrobně rozebírat nebudeme, zastavíme se spíše u některých zajímavostí a pokusíme se o celkový pohled na průběh a úroveň běžeckých soutěží.

Vítězové XIII. ZOH v běžeckých soutěžích dosáhli nejvyšších průměrných rychlostí v historii ZOH a kromě dvou závodů ve Falunu 1974 i v historii MS.

Ženy — 5 km — 5,52 m/s, 10 km — 5,46 m/s, 4×5 km — 5,36 m/s.
Muži — 15 km — 5,96 m/s [Falun 74 6,00 m/s], 30 km — 5,74 m/s.
50 km — 5,65 m/s [Falun 74 5,96 m/s], 4×10 km — 5,70 m/s.

Zajímavý je z tohoto hlediska údaj o dosažených časech vítězným běžcem na ZOH na 15 km:

1964	Innsbruck —	
	Mäntyranta	50:51,1
1968	Grenoble —	
	Gröningen	47:54,2
1972	Sapporo —	
	Lundbäck	45:28,24
1976	Innsbruck —	
	Bažukov	43:58,47
1980	Lake Placid —	
	Wassberg	41:57,63

Jako družstvo se v nejlepším světle představily běžkyně NDR se dvěma zlatými medailami, dále SSSR 1 - 1 - 0 (zde přichází nutnost řešit

generační problém nejméně úspěšnější sborné minulých let), 3. Finsko 0 - 2 - 1, 4.—5. ČSSR a Norsko 0 - 0 - 1.

V mužích byli jasně nejlepší muži SSSR 3 - 1 - 1, 2. Finsko (Mieto) 0 - 2 - 1, 3. Norsko 0 - 1 - 1, 4. Švédsko 1 - 0 - 0, 5. Bulharsko 0 - 0 - 1.

Z jednotlivkyň patří prvenství Barbaře Petzoldové — podala ve všech soutěžích vynikající výkony, její běh byl ekonomický, na pohled velmi ladný, stoupání zdolávala lehce a uvolněně. Byla skutečně běžkyně číslo jedna.

Pořadí jednotlivkyň podle umístění se započtením pořadí času ve štafetách:

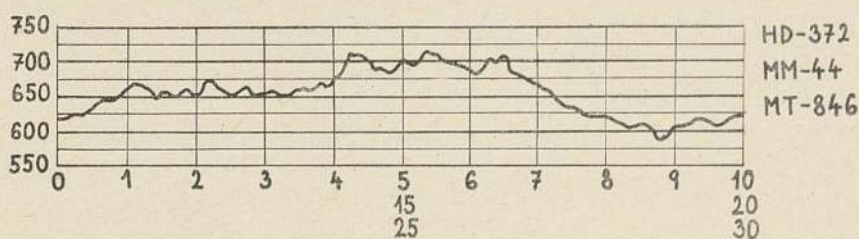
1. Petzoldová (4. na 10, 1. na 5 km a celkově 2. čas ve štafetě) 7
2. Smetaninová (1. na 5, 4. na 10 km, 3. čas) 8
3. Riihivuoriová (2. na 5, 2. na 10 km, 5. čas) 9
4. Hesseová (7. na 5, 8. na 10 km, 1. čas) 16
- 5.—6. Jeriová (3. na 5, 9. na 10 km, 6. čas) 18
- Kulakovová (6. na 5, 5. na 10 km, 7. čas) 18.

U Galiny Kulakovové stojí za to uvést, že 38letá běžkyně, majitelka 8 olympijských medailí, z toho 4 zlatých, úspěšně ukončila svoji běžeckou kariéru a bude se věnovat trenérské práci.

Další zajímavostí je skutečnost, že v běhu na 5 i na 10 km se od 1. do 11. místa umístily tytéž běžkyně, pochopitelně ve změněném pořadí. To svědčí o silném vyhranění a i vymezení světové špičky.

Z mužů byl jasně nejlepší Nikolaj Zimjatov (nar. 28. 6. 1955 v Rumjancevu u Moskvy, výška 177 cm, váha 70 kg). V technice i úrovni připravenosti převyšoval ostatní běžce — běhal neuvěřitelně lehce i v nejtěžších stoupáních, výborně sjížděl. Vyzařova-

MUŽI 30 km

la z něho velká vnitřní síla, sebedůvěra a jistota. Tuto velkou běžeckou osobnost velmi dobře charakterizuje epizoda, která se udála při běhu na 50 km. Dojel Juhu Mieto, ten se pochopitelně zavěsil a tato silná dvojice se pracovala do čela soutěže. Přibližně na 35. km ve velkém stoupání dostal pokyn od trenéra Bystrova, aby Mietovi ujel a netáhl ho na druhé místo. Okamžitě zareagoval

Nikolaj Zimjatov (SSSR) na trati závodu na 50 km, v němž vybojoval třetí zlatou olympijskou medaili

a bleskově „utekl“ o dobrých 30 m. Nikolaj byl podle vyprávění sovětských běžců na ZOH nominován doslova na poslední chvíli na doporučení ostatních běžců, kteří tvrdili, že ačkoliv nemá sportovní formu, bude patřit k nejlepším.

Pořadí jednotlivých běžců po sečtení umístění včetně pořadí časů ve štafetě:

1. Zimjatov 1. na 30, 4. na 15, 1. na 50 km, 2. čas ve štafetě = 8
2. Mieto 2. na 15, 2. na 50, 7. na 30 km, 1. čas = 12
3. Běljajev 11. na 30, 5. na 15, 6. na 50 km, 7. čas = 29
4. Braa 12. na 30, 9. na 15, 7. na 50 km, 4. čas = 32
5. Eriksen 10. na 30, 10. na 15, 4. na 50 km, 13. čas = 37

Jiří Beran docílil umístění 21. na 30, 24. na 15, 23. na 50 km a celkově 9. čas ve štafetě (kdyby se toto umístění podařilo realizovat v individuální soutěži, mohli bychom dnes daleko klidněji řešit přípravu dalšího OH cyklu) = 77.

Průběhy jednotlivých soutěží byly velmi dramatické a o umístění rozhodly často nepatrné časové rozdíly. Např. v běhu na 15 km zvítězil Wassberg o jednu setinu vteřiny před Mietem. Mieto (32 let a dosud bez OH medaile v individuálních soutěžích) velmi silně prožíval po dojezdu do cíle svůj nejlepší čas. Zdálo se, že je vítězem, pak však přijel Wassberg a byl o jednu jedinou se-

tinu rychlejší. Juha se projevil jako pravý sportovec a šel mu ihned gratulovat. Ironií osudu je, že už v Sapporu skončil jako čtvrtý o 6 setin sekundy. Kdyby se tento závod jel v Grenoblu, udělili by pořadatelé dvě zlaté medaile, tam se totiž měřilo na desetiny vteřiny.

Květa Jeriová byla třetí o 18 setin sekundy před Barbarou Petzoldovou.

Výkony řady běžců byly velmi vyrovnané. V běhu na 5 km žen se v rozmezí jedné minuty umístilo 22 běžkyň, v rozmezí 10 sekund 8 běžkyň na 12.—19. místě. V běhu na 15 km se vtěsnilo 15 běžců do jedné minuty od 6. do 20. místa.

Na druhé straně mnozí zvítězili s výrazným rozdílem. Např. Zimjatov na 30 km před Ročevem o 31,42 s., na 50 km Zimjatov před Mietem o 2:56 min., štafeta žen NDR o 1:07 min. před SSSR.

Nyní velmi stručně k jednotlivým soutěžím.

Běh na 30 km mužů — medaile jen pro socialistické země — to na ZOH ještě nikdy nebylo. Trať 3×10 km žen, HD 372 m, MM 44 m, MT 864 m. Teplota vzduchu -5°C, sněhu -8°C.

Tempo diktoval jednoznačně Zimjatov od počátku až do konce závodu. Útočil Lebanov a Wassberg. V posledních desítkách měl však nejvíce síl Ročev a proboujel se na 2. místo. Nestartoval mistr světa a olympijský vítěz na této trati Saveljev.

Běh na 5 km žen — sen o získání medaile pro Zálesní Lhotu se splnil aneb závod do vrchu a ještě jeden obří slalom. Standardní trať HD 87, MM 53, MT 154 m. Teplota vzduchu -12°C, sněhu -5°C.

Byla to velká bitva a sprint od prvních metrů závodu. Rozdíl na trati i v cíli byly skutečně minimální. Záleželo na odvaze, koncentraci a schopnosti uplatnit nastřádané síly během 15 min. Květa Jeriová patřila k těm, které bojovaly od začátku naplno a dařilo se jí. Na konci stoupání na 3,5 km měla slabší chvíli, ale výborný odpích soupaž do cíle všechno zachránil a boj až na pásku se vyplatil. Dáše Palečkové chybělo do 10. místa 5 sekund.

15 km mužů — drama plné zvrátá a změn. Trať 10 a 5 km žen. HD 211, MM 51, MT 480. Teplota vzduchu -18°C, sněhu -12°C.

Na 5. km vedl Wassberg o 2,52 s před Mietem, 10,88 s před Luszczykem a o 11,51 s před Behlem (junior NSR). Na 10. km vedl opět Wassberg o 4,83 s před Mietem, Luszczyk na 3. místě měl již ztrátu 30,85 s. V cíli byl nakonec třetí Aunli, kterého vytáhl Wassberg při předběhání.

10 km žen — závod dvojic a překvapení. Trať standardní HD 87, MM 53, MT 154. Závod byl skutečně soutěž dvou dvojic. Vlosování dalo příležitost běžet větší část trati společně Baldyčevové (startovní číslo 14, umístění 6) a Rostockové (15, 7), dále Hesseové (23, 8), Kulakovové (24, 5) a Takalové (25, 3). Další skupinou byla Petzoldová (33, 1) a Riihuviuoriová (34, 2) a konečně Jeriová (37, 9) a Smetaninová (38, 4).

Taktický plán Petzoldové byl jednoduchý — běžet co nejrychleji prvních pět km a pokusit se získat náskok uhájit.

4 × 10 km — úporný boj — jasné

vítězství běžců SSSR — zklamání favoritů i našich. Trať 10 km žen s malými úpravami HD 124, MM 51, MT 282. Teplota vzduchu ráno při mazání -5°C, v době startu 0°C, při dokončování soutěže +5°C.

Průběh byl velice dramatický. Ročev upadl na startu, na předávku však přijel jako první 24 s před Eriksem, Kirvesniemi 8., Lundbäck 9. Na druhém úseku předjel Aaland Bažukova o 1 s, na třetí místo vytáhl svoji štafetu Eriksson. Třetí úsek zajel nejrychleji Bělajev, na třetí místo se vypracovala štafeta NSR, za kterou jel Notz. Ve čtvrtém úseku Zimjatov dokončil vítězně soutěž pro SSSR, druhé místo obsadil Braa a Norsko a o třetí místo byl sváděn úporný boj mezi NSR (Behle), Finskem (Mieto). Mieto předstihl Behleho až 2 km před cílem. Z našich běžců zajel dobře na prvním úseku Šimon, který předával jako pátý, Bečvář zajel nejpomalejší čas vůbec, Švub docílil 7. čas na úseku, Beran 6., ale devátý vůbec. Na Dunkleeho zajel 1:06 min., na Ambühla 51 s.

4 × 5 km žen — bramborová medaile je úspěchem našich — suverénní vítězství kvarteta NDR. Standardní trať HD 100, MM 55, MT 162 m. Teplota vzduchu 0°C, sněhu -2°C.

Běžkyň NDR byly nejrychlejší na všech úsecích, závodnice SSSR byly vždy na druhém a Norky na třetím místě. Boje se rozpoutaly o 3.—6. místo mezi Norskem, ČSSR, Finskem a Švédskem. Vítězný osobní souboj s Lambergovou těsně před předávkou na druhém úseku svedla Svobodová, s Olssonovou na třetím úseku Paulů.

Květa Jeriová pronásledovala Aunliovou, vyjžděla za ní se ztrátou 23 s, v běhu na 5 km jí porazila o 25 s. V polovině trati snížila rozdíly na 8 s, na sjezdech se Norka vzpamatovala a 3. místo uhájila. Květu však nebezpečně stíhala Riihuviuoriová a konečný rozdíl byl 10 s.

50 km mužů — sovětský útok na první pozice od počátku závodu — suverénní Zimjatov — naděje umírá poslední, někdy však bohužel přece. Velice těžká trať 4 × 12,5 km — začátek štafetové pětky žen, dále část 10 km tratě, znovu 5 km a konečně 2,5 km z biatlonu. Teplota při startu -6°C, na konci závodu 0°C.

Obdiv zaslouží především suverénní vítěz Nikolaj Zimjatov. Koch prohlásil, že něco takového nikdy nezažil. Byl Zimjatovem dojet a ačkoliv jel dobře a skončil 13., vůbec se nedokázal zachytil. Únik Mietovi byl již popsán. Všichni čtyři sovětské běžci skončili mezi prvními šesti. Zavjalov uhájil 3. místo před skvěle finišujícím Eriksem. Výsledek sovětských běžců je přesvědčivým potvrzením jejich vysoké výkonnosti. Jiřímu Beranovi se přes veškerou snahu nedařilo a skončil 23.

Hry XIII. olympiády 1980 skončily — byla napsána nová stránka veliké a slavné olympijské historie. Je dobře, že také naši byli přítomni.

Hry skončily, problémy našeho běhu trvají dále. Vyzýváme všechny k jejich hledání a odstraňování. Chtěli bychom, aby právě zahájený OH cyklus 1984 byl úspěšný.

JAROSLAV POTMĚŠIL

Sourozenci Wenzelovi vítězi SP

Letošní Světový pohár ve sjezdových disciplínách se stal rodinnou záležitostí sourozenců Andrease a Hanni Wenzelových z Lichtenštejnska. Oba křišťálové globusy putují do cenné rodinné sbírky trofejí reprezentantů malé země, kterou proslavili v celém světě. O svém úspěchu rozhodli již před skončením seriálu velkých závodů a v jejich závěru nedali nikomu šanci, aby je ohrozil. První část Světového poháru byla zdařilým úvodem závodního období před ZOH v Lake Placidu, druhá tvořila úspěšné dokončení sezóny a znamenala pestrý sportovní program pro televizní společnosti.

Je potěšitelnou skutečností, že i ČSSR se podílela na úspěšném uspořádání závodů této významné světové soutěže. Dva slalomy SP žen na Hřebienku ve Vysokých Tatrách za účasti sjezdařské elity byly důstojnou oslavou čtvrtstoletí Velké ceny Slovenska. Tatranští pořadatelé prokázali svou příkladnou organizačskou pohotovost a dokázali narychlo zajistit na žádost komise SP i druhý slalom, který v první části odpadl.

Švéd Ingemar Stenmark skončil ve Světovém poháru druhý se ztrátou čtyř bodů na vítěze Wenzela, ale svými výkony a vítězstvími ve slalomu i obřím slalomu prokázal, že je vynikajícím technickým jezdcem a hvězdou Světového poháru. Svědčí o tom i jeho dosavadních 52 vítězství v této světové soutěži. V kombinaci po čtyřech hodnoceních vybojoval prvenství Američan Phil Mahre před Wenzelem, ve sjezdu byl nejúspěšnější Švýcar Peter Müller s náskokem devíti bodů na druhého Kanaďana Reada.

Ve Světovém poháru 1979—80 žen zvítězila Hanni Wenzelová s 311 body před majitelkou šesti křišťálových globusů Annemari Moserovou (Rakousko) s 259 b. a Švýcarkou Marii-Theres Nadigovou s 221 b. Wenzelová vyhrála také obří slalom se 125 b. před Nadigovou 95, ve slalomu byla první Francouzka Perrine Pelenová se 120 body a náskokem dvaceti bodů před Wenzelovou, ve sjezdu Nadigová se 125 body, následována Moserovou se 100 body.

Radostnou je skutečnost, že ve Světovém poháru bodovali i čs. reprezentanti. V soutěži mužů Bohumír Zeman v celkové klasifikaci skončil 22., v obřím slalomu desátý. Z žen byla nejúspěšnější Jana Šoltýsová — celkově třináctá a ve sjezdu pátá. Olga Charvátová v celkové klasifikaci absadila 34. a Lenka Vlčková 45. místo. V Poháru národů zvítězilo Rakousko s 1294 body před Švýcarskem 929 a USA 718 b. ČSSR skončila dvanáctá se 117 body.

Vítězka Světového poháru 1979—80 ve sjezdových disciplínách Hanni Wenzelová (Lichtenštejnsko)

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

Muži

Obří slalom 26. února ve Waterville Valley (délka tratě 1282 m s výškovým rozdílem 399 m, v obou kolech 56 branek): 1. Enn (Rak.) 2:45,10 (1:26,34 a 1:18,76), 2. Wenzel (Licht.) 2:46,23 (1:27,33 a 1:18,90), 3. Halsnes (Nor.) 2:46,31 (1:26,88 a 1:19,44), 4. Strel (Jug.) 2:46,55 (1:26,59 a 1:19,96), 5. Jager 2:46,71 (1:27,20 a 1:19,51), 6. Spiss (oba Rak.) 2:46,81 (1:27,13 a 1:19,68), 7. Nöckler (It.) 2:46,85, 8. Lüthy (Švýc.) 2:46,91, 9. P. Mahre (USA) a Sorli (Nor.) oba 2:47,03, 11. Lüscher (Švýc.) 2:47,07, 12. S. Mahre (USA) 2:47,28, 13. Girardelli (Luc.) 2:47,53, 14. Gaspoz (Švýc.) 2:47,57, 15. Stock (Rak.) 2:47,64.

Slalom ve Waterville Valley 27. února (výš. rozdíl 174 m, v prvním kole 67, ve druhém 69 branek): 1. Stenmark (Švéd.) 1:42,04 (51,71 a 50,33), 2. Neureuther (NSR) 1:43,02 (52,30 a 50,72), 3. Heidegger (Rak.) 1:43,08 (51,91 a 51,17), 4. Popangelov (Bul.) 1:43,19 (52,75 a 50,44), 5. Křižaj (Jug.) 1:43,21 (52,45 a 50,76), 6. Steiner (Rak.) 1:43,25 (51,99 a 51,26), 7. Kuralt (Jug.) 1:43,27, 8. Žirov (SSSR) 1:43,61, 9. Zeman 1:43,66 (52,61 a 51,05), 10. P. Mahre 1:43,69, 11. S. Mahre 1:43,83, 12. Lüscher 1:43,86, 13. Vion (Fr.) a Skajem (Nor.) oba 1:44,09, 15. Masdel (Nor.) 1:44,84.

Obří slalom 1. března ve St. Anne (délka tratě 1333 m, výškový rozdíl 407 m, 62 branek v obou kolech): 1. Stenmark 3:14,03 (1:36,93 a 1:37,10), 2. P. Mahre 3:15,09 (1:37,39 a 1:37,70), 3. Zeman 3:15,28 (1:36,61 a 1:38,67), 4. Spiss 3:15,79 (1:36,57 a 1:39,22), 5. Lüthy 3:15,93 (1:38,93 a 1:37,00), 6. Franko (Jug.) 3:16,07 (1:38,03 a 1:38,04), 7. Halsnes 3:16,14, 8. Gaspoz (Švýc.) 3:16,35, 9. Žirov 3:16,37, 10. Stock 3:16,65, 11. Strel 3:16,69, 12. Giorgi (It.) 3:16,74, 13. Jager 3:17,00, 14. Nöckler 3:17,81, 15. Kuralt 3:17,85.

Sjezd v Lake Louise 4. března (délka tratě 3150 m, výškový rozdíl 930 m): 1. Plank (It.) 1:50,47, 2. Weirather 1:51,24, 3. Grissmann (oba Rak.) 1:51,47, 4. Podborski (Kan.) 1:51,76, 5. Wenzel 1:52,03, 6. Höflechner 1:52,05, 7. Wirsberger (oba Rak.) 1:52,35, 8. Read (Kan.) 1:52,39, 9. Veith (NSR) 1:52,45, 10. Steiner 1:52,62, 11. Walcher (Rak.) 1:52,65, 12. Irwin (Kan.) a Spardelotto (It.) oba 1:52,89, 14. Müller (Švýc.) 1:52,95, 15. Josi (Švýc.) 1:53,27.

Obří slalom v Oberstaufen 8. března: 1. Wenzel 2:14,93 (1:05,83 a 1:09,18), 2. Lüthy 2:15,12 (1:05,67 a 1:09,45), 3. Sten-

mark 2:15,50 (1:07,10 a 1:08,40), 4. Steiner 2:15,67 (1:06,03 a 1:09,64), 5. Halsnes 2:15,70 (1:05,85 a 1:09,85), 6. Gaspoz 2:16,49 (1:06,35 a 1:10,14), 7. Enn 2:16,73, 8. Zeman 2:16,98 (1:07,13 a 1:09,85), 9. Orlainsky (Rak.) 2:17,27, 10. P. Mahre 2:17,56, 11. Jager 2:17,61, 12. Kuralt a Bieler (It.) oba 2:17,74, 14. Křižaj 2:17,83, 15. Wörndl (NSR) 2:18,23.

Ženy

Obří slalom 28. února ve Waterville Valley: 1. Wenzelová (Licht.) 2:16,38 (1:10,05 a 1:06,33), 2. M. Eppleová 2:17,13 (1:09,67 a 1:07,46), 3. I. Eppleová (obě NSR) 2:17,57 (1:10,37 a 1:07,20), 4. Hessová (Švýc.) 2:17,71 (1:10,75 a 1:06,96), 5. Cooperová (USA) 2:17,77 (1:10,57 a 1:07,20), 6. Nadigová (Švýc.) 2:17,86 (1:10,70 a 1:07,16), 7. Kreinerová (Kan.) 2:18,96, 8. Pelenová (Fr.) 2:19,04, 9. McKinneyová (USA) 2:19,23, 10. Serratová (Fr.) 2:19,26, 11. Riedlerová (Rak.) 2:19,32, 12. Konzettová (Licht.) 2:19,35, 13. Melanderová (Švéd.) 2:19,47, 14. Gfrererová (Rak.) 2:19,58, 15. Nelsonová (USA) 2:19,75.

Slalom 29. února ve Waterville Valley:

1. Pelenová (Fr.) 1:08,44 (54,36 a 54,08), 2. Patrakejevová (SSSR) 1:09,25 (54,51 a 54,74), 3. Wenzelová 1:09,26 (54,11 a 55,15), 4. Fisherová (USA) 1:10,25 (54,66 a 55,59), 5. Nadigová 1:10,93 (55,12 a 55,81), 6. Glurová (Švýc.) 1:11,10 (55,40 a 55,70), 7. Konzettová 1:11,29, 8. Serratová 1:11,36, 9. P. Wenzelová (Licht.) 1:12,49, 10. Mösenlechnerová (NSR) 1:12,56, 11. I. Eppleová 1:12,58, 12. Preussová (USA) 1:13,11, 13. Buglioneová (It.) 1:13,32, 14. M. Eppleová 1:13,33, 15. Sölknerová (Rak.) 1:13,66.

Obří slalom v Mount St. Anne 2. března:

1. Nadigová 2:48,75 (1:26,99 a 1:21,76), 2. I. Eppleová 2:50,89 (1:28,15 a 1:22,74), 3. H. Wenzelová 2:50,98 (1:27,71 a 1:23,27), 4. Hessová 2:51,49 (1:28,03 a 1:23,46), 5. Pelenová 2:51,68 (1:28,14 a 1:23,54), 6. Serratová 2:51,69 (1:27,80 a 1:23,89), 7. Konzettová 2:52,50, 8. McKinneyová 2:53,41, 9. Kinshoferová (NSR) 2:53,41, 10. Sacklová (Rak.) 2:53,42, 11. Melanderová (Švéd.) 2:53,78, 12. Glurová 2:53,80, 13. Preussová 2:53,84, 14. Kreinerová 2:53,88, 15. Cooperová 2:53,89. — 49. Šoltýsová 3:01,43.

Bobak vítězem 17. ročníku Bohemie

Úspěchem polských reprezentantů skončil 17. ročník mezinárodního turné Bohemia ve skoku na lyžích. Zvítězil v něm Stanislaw Bobak před Mathiasem Busem (NDR) a svým krajanem Stanislawem Pawlusiakiem. Další polský skokan Piotr Fijas s pádem při nejdelším skoku 120 m v Harrachově obsadil šesté místo. Letos měla Bohemia jen dva závody s premiérou na nové devadesátce v Harrachově.

Příprava na ZOH v Lake Placidu znamenala mezinárodní účast v letošním ročníku. Kvalitu soutěže zadržovali Poláci, z reprezentantů NDR Buse a A. Greiner, z druhé norské garnitury Asphol a čs. reprezentanti jen několika dobrými skoky. Zklamáním bylo, že k ještě hodnotnější soutěži kromě Skody nepřispěli další členové čs. reprezentačního družstva, jak tomu bylo pravidelně v předcházejících ročnících. Tradiční soutěž získala vybudováním nové devadesátky v Harrachově, která je moderním můstkem a podle hlasů trenérů i tech-

nického delegáta FIS Rakušana Franze Galloho patří k nejlepším na světě.

Stejně jako na Intersportturné i tentokrát čs. reprezentanti podali matné výkony. Pouze Leoš Škoda bojoval o umístění na předních místech, ale loňské prvenství neobhájil. Patřilo mu těsné prvenství v zahajovacím závodě v Harrachově, na ještědu však jeho skoky postrádaly díky a znamenaly jen osmé místo a celkové páté pořadí. Josef Samek měl v soutěži jeden zdařilý skok v prvním kole v Li-

Skokanský areál na Ještědu, který je každoročně dějištěm turné Bohemia

berci 111 m, který znamenal vedení na tomto můsku, ve druhém kole ze sníženého nájezdu skočil o 22 metrů (!) méně a skončil na Ještědu pátý (v Harrachově byl až devatenáctý). Členové čs. reprezentačního družstva ani na Bohemii nedokázali překonat letošní velký útlum. Z juniorů šestnáctiletý Bohumil Vacek devátým místem v Harrachově znovu potvrdil, že patří k nadějším stejně jako sdruženář Miroslav Kumpošt (třináctý v celkové klasifikaci).

„Můstky v Harrachově a na Ještědu jsou technicky výborné a ukážou každou chybičku skokana“, řekl trenér polských reprezentantů Tadeusz Kolder. „Harrachovská devadesátka je malým můstkem pro lety, Pawlusiak skokem 118 m zde vytvořil svůj osobní rekord a po výkonech v tréninku i v závodě má nejlepší předpoklady, že bude třetím našim skokanem pro ZOH v Lake Placidu. Fijase pád při nejdelším skoku v Harrachově (120 m) ve druhém kole připravil o konečné vítězství v Bohemii. Úspěch Bobaka mne trochu překvapil, cenné je třetí pořadí Pawlusiaka. Trénink našeho družstva na Ještědu a v Harrachově byl dobrou přípravou na ZOH.“

Předseda vrcholové komise VSL ÚV ČSTV Zdeněk Remsa: „Poláci v obou závodech Bohemie potvrdili, že od Intersportturné mají standardní formu a patří do světové špičky. Buse dokázal, že je oprávněně mistrem světa 1978 na středním můstku. Škoda po úspěchu v Harrachově na Ještědu skákal ve slabší formě. Ostatním členům reprezentačního družstva stále ještě něco chybí a výkony odpovídají formě, která by měla být asi před vánoce. Věřím však, že dojde ke kvalitativnímu zlepšení.“

Jsou předpoklady, že v dalších ročních turné Bohemia zařazeno do Světového poháru skokanů, kde by se střídalo s Tatranským pohárem. V příštím roce se Bohemia bude ucházet o tuto poctu a tím samozřejmě stoupne význam soutěže. Pečliví organizátoři již v průběhu letošního ročníku se zabývali touto možností a jsou připraveni udělat vše pro úspěšný průběh 18. ročníku Bohemie, jako soutěže Světového poháru.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

První závod 19. ledna v Harrachově:
1. Škoda (ČSSR) 259,2 (116,5 a 116,5), 2. Buse (NDR) 258,8 (116,5 a 115,5), 3. Pawlusiak 258,6 (116 a 118), 4. Bobak (oba Polsko) 255,3 (114 a 115,5), 5. Asphol (Norsko) 244,7 (115 a 113), 6. A. Greiner (NDR) 241,7 (108,5 a 112), 7. Fijas (Polsko) 232,8 (114,5 a 120 s pádem), 8. Felix (ČSSR) 228,4 (108 a 105,5), 9. Vacek (Dukla Liberec) 224,8 (104 a 108), 10. B. Novák (Elitex Jablonec) 223,4 (103,5 a 107,5), 11. Hýsek (ČSSR) 219,4 (106 a 102,5), 12. P. Greiner 218,3 (104 a 105,5), 13. Freitag (oba NDR) 218,2 (102,5 a 108), 14. Novotný (ČSSR) 217,9 (102 a 104), 15. M. Kumpošt (Dukla Liberec) 216,9 (104 a 107), 16. Krettek (NDR) 214,0 (105 a 105), 17. Kowalski

(Polsko) 213,8 (106 a 101), 18. Parma (MEZ Frenštát p. Radh.) 211,2 (104,5 a 103,5), 19. Samek (ČSSR) 210,4 (104 a 102), 20. Sedlák (Dukla Liberec) 210,2 (105,5 a 102,5).

Druhý závod 20. ledna na Ještědu:

1. Bobak 228,0 (106,5 a 101), 2. Fijas 226,7 (109,5 a 101), 3. A. Greiner 225,9 (107,5 a 98,5), 4. Buse 223,2 (109,5 a 96), 5. Samek 214,0 (111 a 89), 6. B. Novák 213,9 (101 a 97,5), 7. Pawlusiak 211,9 (101,5 a 99,5), 8. Škoda 207,8 (99 a 98), 9. Jelenský (Dukla Banská Bystrica) 205,7 (105,5 a 92,5), a Pfeifer (NDR) 205,7 (98 a 97,5), 11. Felix 200,8 (97 a 95), 12. Freitag 196,5 (99 a 91), 13. M. Kumpošt 196,1 (98,5 a 93), 14. Sedlák (Dukla Liberec) 194,3 (99 a 95,5), 15. Žingor (MEZ

Frenštát p. Radh.) 193,5 (100 a 90), 16. Kontúr (Dukla Banská Bystrica) 193,0 (97 a 93), 17. Pabst (NDR) 192,4 (92,5 a 96), 18. Babiš (Dukla Banská Bystrica) 192,2 (97,5 a 90,5), 19. Krettek 190,7 (99 a 89), 20. Asphol 186,3 (97 a 90).

Konečné pořadí XVII. ročníku Bohemie:

1. Stanislav Bobak 483,3 b., 2. Mathias Buse 482,0, 3. Stanislav Pawlusiak 470,5, 4. A. Greiner 467,6, 5. Škoda 467,0, 6. Fijas 459,5, 7. B. Novák 437,3, 8. Asphol 431,0, 9. Felix 429,2, 10. Samek 424,4, 11. Freitag 414,7, 12. Jelenský 413,2, 13. M. Kumpošt 413,0, 14. Pfeifer 411,8, 15. Krettek 404,7, 16. Sedlák 404,5, 17. Vacek 404,1, 18. Babiš 399,5, 19. P. Greiner 395,6, 20. Žingor 391,3 b.

JAROSLAV TROUSIL

Světový pohár skokanů

Stejně jako na ZOH v Lake Placidu, tak i ve Světovém poháru skokanů si dobře vedou rakouští reprezentanti. Dále je v čele vítěz letošního Intersportturné Hubert Neuper. Jeho největšími soupeři jsou Armin Kogler, rakouský mistr světa v letech, vítěz turné Bohemia Polák Stanislaw Bobak, Švýcar Hansjörg Sumi a Nor Johan Sätre.

Českoslovenští reprezentanti i v této soutěži zůstávají v poli poražených s malým bodovým ziskem a před závěrem SP se zatím žádný z nich neprosadil alespoň mezi nejlepších 25 skokanů. Závodníci NDR se zúčastnili jen několika závodů a do bojů na předních místech proto nezasáhli. Největším překvapením letošní sezóny je teprve šestnáctiletý Kanadčan Collins. I ve Světovém poháru několikrát porazil zkušené závodníky.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

12. závod 10. února v St. Nizier: 1. Fijas (Pol.) 222,2 (99 a 101), 2. Wallner (Rak.) 217,4 (93 a 105), 3. Bobak (Pol.) 216,5 (96 a 101), 4. Aberer (Rak.) 201,3 (89 a 100), 5. Levorstad 198,2 (88 a 102), 6. Kristiansen (oba Nor.) 198,0 (93 a 94), 7. Lipburger (Rak.) 196,1 (91 a 95), 8. Colin 194,9 (93 a 95), 9. Moullier (oba Fr.) 193,6 (89 a 97), 10. Pürstl (Rak.) 192,1 (88 a 98), 11. Asphol (Nor.) 188,5 (88,5 a 96), 12. Ulaga (Jug.) 185,2 (89 a 93,5), 13. Karlsson (Švéd.) 184,0 (89 a 93), 14. Pawlusiak (Pol.) 183,0 (87 a 95), 15. Balkaasen (Švéd.) 181,4 (87 a 93,5). — **21. Brzuchanski 169,0 (80 a 92), 23. Jirásko 166,8 (81,5 a 90), 25. Novotný 166,2 (80 a 90), 38. Felix 140,8 (74 a 80).**

13. závod 10. února v St. Nizier: 1. Kristiansen 215,0 (100,5 a 96,5), 2. Lipburger 213,5 (99 a 98), 3. Levorstad 209,7 (101 a 94), 4. Koch (Rak.) 207,1 (99 a 94,5), 5. Pürstl 202,0 (101,5 a 88), 6. Wallner 197,9 (94,5 a 93,5), 7. Pawlusiak 195,6 (95 a 93,5), 8. Jörnkrök (Švéd.) 194,0 (95 a 94,5), 9. Balkaasen 188,4 (92 a 93,5), 10. Bobak 186,5 (94 a 88), 11. Jørgensen (Nor.) 183,7 (92,5 a 90), 12. Kowalski (Pol.) 179,6 (94 a 87), 13. Karlsson (Švéd.) 179,0 (88 a 91,5), 14. **Novotný 174,5 (93,5 a 81), 15. Prosser (NSR) 173,0 (92,5 a 84,5).** — **22. Felix 163,4 (90 a 78), 24. Brzuchanski 156,3 (85 a 81,5), 47. Jirásko 115,2 (69 a 73,5).**

14. závod 27. února ve Sv. Mořici: 1. Ruud 260,8 (91 a 93,5), 2. Sätre (oba

Nor.) 256,0 (91 a 90,5), 3. Mösching 252,8 (90 a 92), 4. Sumi (oba Švýc.) 247,2 (89 a 89,5), 5. Davies 242,6 (88 a 89,5), 6. Zuehlke (oba USA) 241,3 (88 a 89), 7. Sajčik 240,6 (87 a 88), 8. Komarov (oba SSSR) 237,4 (85 a 88), 9. Tomasi (It.) 233,0 (87 a 87), 10. Sunin (SSSR) 232,5 (84,5 a 87), 11. Ronkainen (Fin.) 231,8 (86 a 86), 12. Balkaasen 227,7 (85 a 86), 13. Kristiansen 226,7 (84 a 84,5), 14. Karlsson 224,1 (84 a 83,5), **15. Felix 223,9 (84 a 81,5), 19. Hýsek 220,7 (84,5 a 81,5), 28. Babiš 209,6 (82,5 a 80), 35. Rusko 203,6 (83 a 74,5).**

15. Závod 29. února v Gstaadu: 1. Sumi 238,5 (85 a 83), 2. Ruud 237,7 (83,5 a 84), 3. Neuper 236,1 (86 a 80,5), 4. Innauer (oba Rak.) 233,8 (84,5 a 79), 5. Zuehlke 226,8 (81 a 82,5), 6. Sätre 226,3 (79 a 82), 7. Mösching 226,1 (81 a 81,5), 8. Jørgensen 224,5 (81,5 a 79), 9. Pürstl 219,2 (78,5 a 79), 10. Tomasi 218,2 (78,5 a 81,5), 11. Sajčik 217,6 (78,5 a 78), **12. Hýsek 217,5 (78 a 80), 13. Tuchscherer (Rak.) 217,1 (77 a 79,5), 14. Kristiansen 216,5 (79 a 79), 15. Sunin 216,2 (76 a 81,5), a Heinonen (Fin.) 216,2 (77 a 80,5).** — **33. Babiš 201,7 (75 a 75), 37. Felix 199,0 (74 a 74), 44. Rusko 189,8 (71 a 75).**

16. závod 2. března v Engelbergu: 1. Innauer 251,5 (106 a 115), 2. Sätre 244,7 (106,5 a 112,5), 3. Sumi 240,0 (106,5 a 112), 4. Ruud 239,1 (108 a 109,5), 5. Pürstl 232,2 (103,5 a 108), 6. Neuper 227,9 (102,5 a 107), 7. Sajčik 226,5 (102,5 a 106), 8. Tepes (Jug.) 223,2 (103,5 a 105,5), 9. Sunin 220,0 (102 a 104), 10. Ronkainen 215,2 (101,5 a 102,5), 11. Moullier 210,1 (101,5 a 101), 12. Jørgensen 208,9 (96 a 103,5), 13. Tuchscherer 208,6 (101 a 99), 14. Zuehlke 205,8 (98 a 102,5), 15. Gürtler (Rak.) 205,7 (99 a 100). — **23. Hýsek 192,5 (92 a 99), 26. Babiš 182,7 (92,5 a 94), 40. Felix 168,1 (88 a 89,5), 57. Rusko 140,7 (77 a 87).**

17. závod — lety ve Vikersundu 29. února—2. března: 1. Bergerud (Nor.) 753,0, 2. Bobak 737,5, 3. Tanczos 673,0, 4. Rauland 655,0, 5. Levorstad 645,5, 6. Strömberg (všichni Nor.) 644,0.

K přípravě dětského lyžařského hřiště

Intenzivní rozvoj veřejných lyžařských škol v naší zemi, který patrně přímo souvisí s růstem zájmu o lyžování jako celek, přináší na „pořad dne“ nové, dříve nediskutované otázky. Převážná většina lyžařských škol u nás je ve své práci zaměřena na výuku mládeže a stále větší počet škol se začíná orientovat i na věkovou skupinu dětí 5—9letých.

Rozhodující podmínkou pro úspěšnou výuku této věkové skupiny je všestranné uplatňování metody hry. Prostředím, které umožňuje tuto metodu využívat v plném rozsahu, je dětské lyžařské hřiště (DLH). Chceme informovat o několika zásadních podmínkách, které je třeba brát v úvahu při vyhledávání místa pro budoucí dětské lyžařské hřiště, při jeho postupném budování i při každodenní letní opravě a úpravě.

VOLBA MÍSTA PRO DLH

Nejdůležitější podmínkou při výběru místa pro DLH je velice mírný sklon svahu. Větší sklon svahu je pro děti nebezpečný. Správná volba odpovídajícího terénu, která by při výuce mládeže a dospělých měla patřit k nejpodstatnějším, je u dětí jednoznačně nejdůležitější. Na mírném svahu ztrácejí děti strach, jejich jízda není křečovitá. Terén, na kterém děti lyžují, musí vést jejich lyže. Případné zrychlení jízdy musí zůstat v hranicích, které jsou pro děti únosné. Dojezd do roviny zaručí bezpečnost celé výuky.

Neméně důležitou podmínkou při volbě terénu pro DLH je jeho oddělení od lyžařského provozu a dění dospělých. Ideální je situace, kdy prostor DLH leží úplně mimo provoz lyžařského střediska. Pokud to není z prostorových důvodů možné, musíme DLH oddělit dřevěným plotem, záhradkou z umělé hmoty, šňůrou se zřetelně viditelnými praporky nebo vystavět sněhovou zeď. Pouze v případě, že dospělí lyžaři děti neruší, mohou si děti hrát a lyžovat bez zábrán. Není-li svah podle našich představ okamžitě k dispozici, můžeme jej v létě připravit terénními úpravami nebo v zimě sněhem. Pomocí zeminy nebo sněhu se může mnoho postavit a korigovat. Celkově má DLH působit vesele a pestře. Praxe ukazuje, že barevnost a pestrost na děti dobře působí. Různé figurky, vlaječky, pestře míče a barevná ohrazení odvádějí děti od stresu výuky a upevňují v nich dojem uvolnění a svobody.

SHROMAŽDIŠTĚ

Většina našich VLŠ své žáky dopravuje z místa bydliště na hory a zpět. Některé určí pouze místo srazu, kde si cvičitelé děti od rodičů převezmou. V každém případě je pro úspěšné zahájení výuky v DLH nutný prostor, kde se

celý výukový program zahájí a ukončí. Shromaždiště pro děti musí být rovné. Rodiče i děti se po shromaždišti musí pohybovat bez problémů. Zde domlouvají rodiče, děti a cvičitelé všechny potřebné organizační záležitosti. Dětem to proto nesmí klouzat, jejich případný pohyb od skupiny ke skupině má být bez problémů. To podstatně usnadní rozřadování dětí a přemísťování jednotlivých družstev. Shromaždiště je jakýmsi „náměstím“ lyžařské školy. Jeho správná organizace zajišťuje úspěšnost další výuky. U shromaždiště se nesmí šetřit prostorem. Dosta-

na POMOC trenérům A cvičitelům

tečný prostor vytváří dobrý přehled, což je pro děti obzvlášť důležité. Pro dobrý provoz na shromaždišti je vhodné, aby jej řídil jeden cvičitel, který v případě potřeby využije i megafon. Shromaždiště je vlastně prvním místem, ve kterém se děti setkávají s lyžařskou školou. Děti se zde musí brzy cítit „jako doma“. Přispějí k tomu např. obrázky známých figurek z pohádek, večernička apod. Děti musí v nové situaci ztratit plachost a ostych před neznámými cvičiteli a nezvyklými lyžemi. Najde-li dítě už na shromaždišti kamaráda na hraní a dostane „příjemného“ cvičitele, necítí rozloučení s rodiči tak těžce a první předpoklady pro úspěšnou výuku jsou vytvořeny. Osvědčuje se označit jednotlivá družstva i s cvičitelem určitými zvířátky, figurkami nebo bundičkami stejné barvy. Tento symbol může být na shromaždišti stále a děti i rodiče mají usnadněnou orientaci. Shromaždiště je také místem, kde výuka končí a kde si rodiče své děti opět vyzvednou.

PROSTOR PRO ODPOČINEK A OHŘÁTÍ

Neméně důležitou podmínkou úspěšné práce v DLH je prostor, kam děti můžeme schovat před chladem, načat je pohodlně najíst, usušit a odpočinout. Ideální situace je, když tento prostor je v bezprostřední blízkosti DLH. Stačí k tomu jedna vyhrazená místnost v oddělové chatě, podnikovém zařízení apod. Pokud nemáme nic podobného k dispozici, je třeba zajistit možnost odpočinku dětí v méně „frekventovaných“ hodinách v nějakém restauračním nebo hotelovém zařízení. Odpovídajícím řešením pro odpočinek dětí je i dobře vytopený autobus, kterým děti na hory společně přijely. Bez takto rezervovaného prostoru je celodenní výuka 6—9letých dětí značným rizikem, protože nebereme ohled na fyzické i psychologické možnosti malých dětí.

VYBAVENÍ V DLH

Vybavení v DLH můžeme rozdělit na:

- a) stálé terénní tvary (formy), které jsou využívány samostatně nebo sestavovány do terénních lyžařských drah
- b) opticky odlišné prostředky, přenosné výukové pomůcky.

a) Stálé terénní tvary se připravují ze sněhu. Příprava je rychlejší, když základ budoucích výukových prostředků je připraven v létě ze zeminy. Nejpoužívanější terénní tvary jsou:

příčné vlny — napříč směru jízdy, 80—100 cm vysoké, oblé, několik za sebou řazeno v dostatečné vzdálenosti, šířka 1—2 m.

Varhany — přesazené příčné vlny, vedle sebe na šíři stopy, výška 40 cm, při průjezdu vykonává každá noha opačný pohyb — jedna na vrcholu vlny, druhá dole. Pro každou nohu by měly být 4—5 vln, je třeba dostatečná vzdálenost jednotlivých vln.

Hrana, podélná vlna — výška 40—70 cm, délka 6—10 m. Kužel — výška 150 cm, na vrcholu kůl s lanem na otáčivém uchycení. Kombinací jednotlivých terénních tvarů mohou v DLH vzniknout různé terénní lyžařské dráhy.

Lyžařská soutěž o Spartakiádní vložku přivítala na startu mnoho stovek mládeže. Lyžařskému svazu MV ČSTV Praha podařilo se ji připravit i v oboře Hvězda za dobrých sněhových podmínek. Obrázek ukazuje start tři mladých uchazečů o Spartakiádní vložku

Vzhledem k tomu, že v DLH probíhá výuka různých věkových a výkonnostních skupin (děti 4—6leté, 6—9leté, začátečníci — pokročilí) rozlišujeme několik základních zařízení, která slouží vždy pro určitou skupinu.

LYŽAŘSKÁ ŠKOLKA, DĚTSKÁ ZAHŘÁDKA

Je využívána k výuce těch nejmenších (4—6letých dětí). Je k tomu potřeba krátký, lehce nakloněný svah, který musí mít rovný dlouhý dojezd. Je vhodné lyžařskou školku oddělit jako samostatnou část DLH. Pokud je čas a dostatek pracovních sil, doporučuje se vybudovat sněhovou zeď (přirozená ochrana, harmonicky splyne se zasněženou krajinou) a sněhové iglu. V iglu se mohou děti schovávat v době, kdy zrovna nelyžují. Lyžařská školka musí mít také místo pro děti, které neumí ještě lyžovat a které se díváním na lyžující kamarády budou pro lyžování získávat. Rodiče lyžujících dětí mají o děti v případě potřeby pečovat, ale nesmí žádným způsobem zasahovat do výuky.

Pro vlastní výuku v lyžařské školce se nejčastěji využívá: cvičné zábradlí — ve vzdálenosti 3—4 m se umístí kůly, na které se upevní tyče z plastického materiálu nebo s tepelnou izolací. Vodorovné tyče mají mít různou výšku, protože na nich budou cvičit různě velké děti. Využívá se pro nácvik skluzu.

Labyrint — jednoduchá varianta budoucí bobové dráhy. Na mírném svahu se připraví dráha s dlouhými oblouky, která má po obou stranách nízkou sněhovou zídku. Ta vede dětem lyže a dodává jim jistoty. Lano na stoupání — je upevněno v nejfrekventovanějším místě stoupání. Uspadňuje dětem výstupy, které jim jinak dělají značné potíže. Na laně se děti lehce přitahují do kopce a hravě nacvičují výstup oboustranným odvratem.

Jízdní dráhy — na mírném svahu vyznačíme několik asi 3 m širokých drah a oddělíme je nízkou sněhovou zídkou.

TERÉNNÍ LYŽAŘSKÁ DRÁHA

Využívá se především pro výuku dětí 6—9letých. Její příprava by neměla činit zvláštní potíže. Rozhodující pro celou skladbu terénní dráhy je sklon svahu. Nesmí dojít k tomu, aby např. na větším svahu následovalo za sebou několik skokových můstků a žák neměl čas mezi dvěma můstky dokonale stabilizovat svůj postoj. Také příčné vlny nesmí následovat rychle za sebou. Jejich vzdálenost musí vyhovovat pohybu dětí. Střídaté vlny — varhany se nesmí střídát příliš rychle. Děti nejsou schopny tak rychle vyrovnávat změny sklonu. V umělé vybudované dráze mohou samozřejmě zůstat přírodní změny terénu — zlomy, terénní vlny atd. Důležité je, aby mezi klíčovými místy zůstávaly lehké úseky dráhy a příjemné části, ve kterých si dítě může odpočinout po těžkostech na trati a získat opět rovnováhu. Poloměr zatáček a protisvah v zatáčkách terénní dráhy působí pouze tehdy, když poloměr zatáčky odpovídá délce lyží dítěte.

Terénní dráhy se staví podle povahy (sklonu) terénu. Velikost a pořadí terénních forem je utvářeno libovolně

— záleží na cílovém zaměření výcviku, možnostech stavitelů dráhy a úrovni lyžařských dovedností žáků. Stupeň obtížnosti dráhy se zvyšuje s rychlostí jízdy. Je-li terén velmi rovný, připraví se pro start mírný nájezd, je-li sklon relativně příkrý, musí se zastavení na konci dráhy usnadnit pomocí protisvahu. Je třeba zajistit v terénní dráze optimální rychlost jízdy. Je-li rychlost příliš vysoká v důsledku sklonu svahu nebo zmrzlého sněhu, přestávají dětem vést lyže. Děti ztrácejí kontrolu nad jízdou a „šusují“ z dráhy ven. Konečná podoba terénních tvarů ve dráze se v každém případě získává v zimě ze sněhu. I když pro usnadnění přípravy vybudujeme v létě vlny ze zeminy, klád nebo plechu, musíme v zimě zajistit, aby na vlnách byla dostatečná vrstva sněhu a podklad byl zledovatělý. Celé terénní dráze je třeba věnovat stálou péči. Obzvlášť je to nutné v jarních měsících, kdy sníh přes den vlhne a v noci mrzne. V této době se musí dráha vždy odpoledne opravovat, dokud sníh drží formu. Průběžnou péči věnujeme nejen terénním tvarům v dráze, ale celé trase. Pro jízdou jsou velmi nebezpečné hroudy sněhu ve stopě, které mohou narušit plynulé vedení lyží. Také hluboká stopa v dráze je pro děti nebezpečná, protože dětské lyže vede silněji než lyže dospělých.

Celá dráha je opticky vyznačena pestrými obrazy nebo plastickými figurami, které plní úlohu směrůvek. Největší význam mají v zatáčkách, hlavně tehdy, když jsou shora viditelné a děti mění směr před nimi. Není vhodné používat strašidelné figury, mohou děti rušit v jejich pohybu. Stěny po stranách terénní dráhy mají být jednou až třikrát přerušeny. Děti nižší úrovně mohou vstoupit do dráhy až později. Kromě terénní dráhy, která může být v DLH postavena v nejrůznějších podobách s ohledem na výukový záměr, využíváme k výuce dětí 6—9letých v DLH celé řady dalších stanic. Jednak to mohou být jednotlivě připravené terénní tvary, tradičně používané v terénní dráze (příčné, podélné vlny, varhany), které využíváme pro důkladnější nácvik a procvičení lyžařské dovednosti (např. hřbet — sesouvání, přestupování), jednak využíváme dalších výukových pomůcek (tyče, míče, krabice) pro přípravu jednotlivých samostatných stanic. Pro nejstarší děti z této věkové skupiny se osvědčuje připravit v DLH stálý jednotýčový nebo dvoutýčový slalom, který zůstane v nezměněné podobě po určitou dobu. Děti mohou zkoušet projíždět slalom a samostatně si porovnávat, jaké pokroky v jízdě na lyžích udělaly.

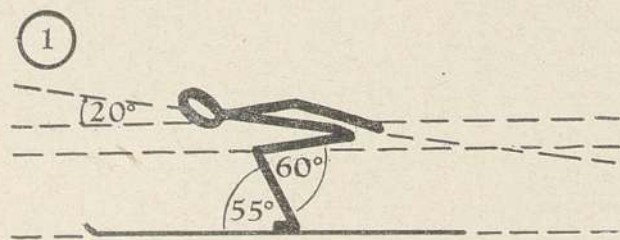
Samozřejmě součástí každého DLH by v budoucnu měl být dětský lyžařský vlek. Častějším opakováním cviku se zvyšuje účinek výuky a děti šetří síly. Vhodným průpravným cvičením pro dětský lyžařský vlek je jízda na lyžařském kolotoči.

Věříme, že několik poznámek o přípravě dětského lyžařského hřiště pro potřeby výuky malých dětí pomůže našim veřejným lyžařským školám dále zlepšovat celý systém lyžařské výuky.

JOSEF TREML

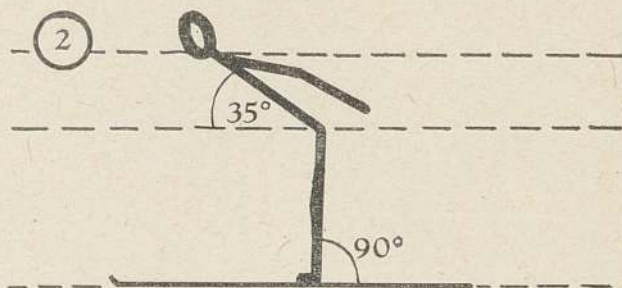
Využití pomůcek při rozboru provedení skoku

Na závodech Družba v Oberhofu jsme se zúčastnili semináře pro trenéry na téma „Možnosti korekce chyb při skoku na lyžích“. Nejsou to věci „tajné“, když nám byly sděleny na mezinárodním fóru. Snad se na mne tedy přátelé z NDR proto nebudou zlobit, když bych chtěl s tímto ve stručnosti seznámit i naše trenéry. Toto téma je značně rozsáhlé, ohnání řadu pojmů a sledování, neboť veličin, které ovlivňují skok, je mnoho. Všimli jsme si tedy hlavně nejdůležitější části skoku — odrazu.

Obr. 1 nájezdové postavení

Možná, že tímto trochu budu zasahovat do vědeckého sledování, které se provádí u nás. Pro samotnou práci trenéra jsou zatím důležitější praktické věci, které je možno vysledovat pouhým okem nebo dostupnými pomůckami (videorekorder, kamera, foto atd.), o kterých se ale dovidáme velmi málo.

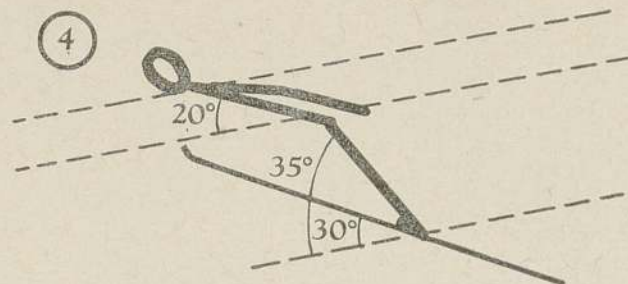

Obr. 2 odraz (na hraně stolu) — velice důležitý úhel, spojnice kyčelní kloub, střed chodidla svírá se sklonem odrazového stolu úhel 90°!!!

Pro korekci provedení skoku nám velmi dobře poslouží již dost často používaný videorekorder. Ke zkratlivnější práci s ním nám pomůže několik pomůček:

- světlo na hraně stolu nebo nějaký velmi zřetelný bod, který poslouží k přesnějšímu určení včasnosti odrazu,
- porovnávání provedení skoku závodníka bezprostředně po absolvovaném skoku ze záznamu, které se u nás používá zatím jen velmi málo,
- figuriny u skoku, podle kterých je možno okamžitě a přímo na videozáznamu srovnávat správnost polohy těla s ohledem na ideální polohu ve sledované části skoku,
- šablony (fólie průhledné s rozpracovanými úhly), podle kterých po přiložení na obrazovku je možno přesně změřit polohy jednotlivých částí těla vzhledem k ideálnímu provedení skoku.

U tohoto bodu bych se rád zdržel, protože pomocí této pomůcky snadněji dokážeme závodníkům některé chyby v jejich provedení skoku. Často, zvláště u mladých skokanů, se setkáváme s tím, že se jim záznam líbí a tak chyby, pokud nejsou mimořádně zřetelné, nerespektují a vysvětlování, pokud chybí srovnání, se stává zbytečné. Samozřejmě, že si musíme nejprve sami přesně najít stanoviště s ohledem na sledovanou část skoku, tj. v tomto případě na hraně stolu, abychom měli záznamy přesné. To však u většiny našich můstků není problémem. Dále si musíme přesně připravit průhlednou fólii s vyznačenými úhly,

Obr. 4 — velice důležité je správné a hlavně rychlé a ujmoutí letové polohy (15–20 m za hranou stolu)

abychom mohli pouhým přiložením polohu závodníka na záznamu rychle vyhodnotit.

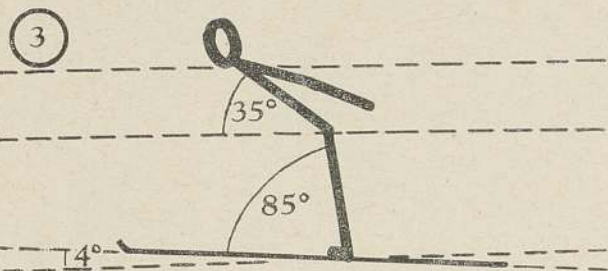
Nyní na obrázcích jednoduše vyznačíme ideální polohy pro srovnání. Bylo by dobré brát toto jako velmi důležitou pomůcku, ale jen pomůcku ke kontrole provedení, ke kterému bychom se měli zvláště u mládeže dopracovat. Nutit mladé skokany, aby se co nejvíce přibližovali ideálnímu zvládnutí techniky skoku.

Další důležité sledování je asi 2–5 m za hranou stolu, kde se sledují úhly též, dále křivka letu (odchylka od prodloužené hrany).

Obdobně by se daly rozebírat i další věci, ale odraz a začátek skoku jsou pro úspěšné provedení skoku rozhodující. Jistě by se dalo podrobněji rozebírat i toto téma. Pro rychlé vyhodnocení jsou však jednodušší věci důležitější a nejučinnější.

Též bych chtěl tímto článkem apelovat na lepší vybavení našich skokanských můstků různými pomůckami, které nejsou nákladné, ale pro sledování a hlavně vyhodnocování záznamů (video, kamera, foto) potřebné. Dále se jedná o prodloužené letové křivky, figuriny, znázorňující ideální polohy atd. Jsem přesvědčen, že i tyto velmi jednoduché a účinné pomůcky pomohou dále zvyšovat úroveň skokanského sportu.

LADISLAV RYGL

Obr. 3

Speciální vytrvalost mladých lyžařů

Podle dostupných údajů je třeba rozvoj speciální vytrvalosti začít v 15–16 letech. Ovšem speciální vytrvalost je vlastností komplexní a je založena na řadě komponent. Podle mínění většiny autorů jsou základními složkami dané vlastnosti rychlostní a silová vytrvalost. O velkém významu těchto vlastností hovoří celá řada autorů. Zvláště jsou důležité ve sportech, spojených s překonáváním doplňkového odporu. Rychlostní vytrvalost nejlepších běžců a rychlobruslařů-vytrvalců není překážkou dosahování vynikajících výkonů, protože sportovci na konci trati zpravidla ještě zvyšují tempo.

Zjistit vzájemný vztah mezi úrovní rozvoje rychlostní a silové vytrvalosti u sportovců v procesu přípravy je důle-

žitá nejen z hlediska teorie, ale i pro sportovní praxi. Bohužel však v dané otázce neexistuje jednotný názor. Jedni doporučují věnovat větší pozornost rozvoji rychlostní vytrvalosti, druzí přikládají větší význam rozvoji silové vytrvalosti.

Výše uvedené bylo základem pro provedení speciálního výzkumu, ve kterém byly vytyčeny následující úkoly: vyjádřit individuální sklony k projevu silové nebo rychlostní vytrvalosti, určit efektivnost rozvoje speciální vytrvalosti vzhledem k individuálním dispozicím.

Předpokládalo se, že rozvoj profilující vlastnosti speciální vytrvalosti značně zvýší její úroveň a zlepší sportovní výkon.

Výzkum probíhal za účasti lyžařů-běžců ve věku 14–16 let. Experiment se konal v přípravném období.

Metodika a organizace. Jako pedagogické testy charakterizují úroveň rozvoje rychlostní a silové vytrvalosti byla použita kontrolní cvičení používaná v tréninku lyžařů. Pro vyjádření úrovně rozvoje silové vytrvalosti absolvovali sportovci desetkrát s maximální rychlostí 200 m úsek se stoupáním 7–14°. Úroveň rychlostní vytrvalosti byla zjišťována analogickým testem na rovině. V obou měřeních byly zjišťovány tepová frekvence a frekvence kroků. Úroveň rozvoje speciální vytrvalosti byla zjišťována pomocí běhu na standardní 5 km trati v terénu. Pro určení úrovně rozvoje rychlosti byl využit běh na 200 m. Zásoba rychlosti (rozdíl mezi průměrným časem v testu a časem na 200 m úseku) byla vyjadřována podle metodiky Ozolina a Zaclorského.

Úroveň funkčních možností je zjišťována podle údajů lékařsko-biologických ukazatelů obsahujících: vitální kapacitu plic, statickou vytrvalost, hodnocení srdečně cévního systému podle indexu Ruffeho, registrace síly vdechu a výdechu, zkoušky se zadržením dechu při výdechu.

Dělení na skupiny se uskutečňovalo pomocí ukazatele určujícího úroveň rozvoje zkoumaných vlastností (rychlostní a silové vytrvalosti) a nacházejícího se v mezích 10 % od jejich maximálních hodnot.

Tabulka 1. — Dynamika ukazatelů, charakterizujících úroveň připravenosti mladých lyžařů-běžců

Sledované ukazatele	Skupiny	Výchozí výsledky	Konečné výsledky	Rozdíl	
				%	P
Rozvoj rychlosti 200 m, s	1.	31,7±0,22	31,0±0,18	2,4 > 0,05	
	2.	28,2±0,11	27,9±0,09	0,9 > 0,05	
Zásoba rychlostní vytrvalosti, s	1.	2,6±0,08	1,7±0,07	34,7 < 0,05	
	2.	3,0±0,05	2,7±0,04	10,0 > 0,05	
Zásoba silové vytrvalosti, s	1.	44,3±0,26	39,0±0,24	12,0 < 0,05	
	2.	36,8±0,18	33,7±0,17	8,5 < 0,05	
Zásoba speciální vytrvalosti, s	1.	24,1±1,09	20,9±0,84	13,3 < 0,05	
	2.	21,7±0,72	19,2±0,68	11,6 < 0,05	
Sportovní výkon v běhu na 5 km mín. s	1.	23,25±33,5	21,37±27,6	8,4 < 0,05	
	2.	20,59±19,6	19,39±16,8	6,8 < 0,05	

Do první skupiny byli zařazeni mladí sportovci, u kterých úroveň poklesu rychlosti při dávkované zátěži na rychlostní vytrvalost nepřevyšovala 10 %. Do druhé skupiny byli určeni sportovci, u kterých daný ukazatel při provádění testu na silovou vytrvalost rovněž nepřevyšil uvedenou hodnotu.

Při rozvoji speciální vytrvalosti bylo v první skupině 70 % objemu zátěže silováno rozvoji rychlostní vytrvalosti a 30 % rozvoji silové vytrvalosti, ve druhé skupině byl požadavek obrácený.

Základními prostředky při rozvoji rychlostní vytrvalosti byly: běh na úsecích od 200 do 1000 m, běh do kopce (sklon 1–3°), běh a imitace s vysokou rychlostí v terénu s převýšením 15–20 m na 1 km. Při rozvoji silové vytrvalosti byl zařazován běh do stoupání (8–16°), dlouhodobý přespolní běh s imitací do stoupání v délce trvání 2–3 hodiny, běh na úsecích od 200 do 1000 m terénem s převýšením do 60 m na 1 km. Základní metoda tréninku — střídavá metoda, částečně byly používány metody opakovaná a intervalová.

Pro kontrolu intenzity zátěže byl u obou skupin užíván sumátor tepu a kardiolider. Materiály výzkumu byly statisticky zpracovány podle metody Studenta.

Výsledky. Získané výsledky ukázaly, že provádění tréninkového procesu uvedeného zaměření přispívá k značnému zvýšení pracovní kapacity sportovců obou skupin. Potvrzuje se to i kladnými změnami ve většině ukazatelů vyjadřujících úroveň připravenosti mladých sportovců (tabulka 1).

V první skupině byly největší změny zjištěny u zásoby rychlostní vytrvalosti, tj. v úrovni rozvoje vlastnosti, které byla v dané skupině vyhrazena vedoucí pozice. To také určovalo zlepšení sportovního výkonu.

Ve druhé skupině došlo k analogickým změnám, nehledě na to, že tréninkový program této skupiny byl zaměřen na rozvoj silové vytrvalosti, dosáhly tyto změny menších hodnot. Několkánásobně větší přírůstek ve výkonech u sportovců první skupiny je pravděpodobně možné vysvětlit tím, že zátěž rychlostního charakteru rychleji působí na úroveň získávání speciálních vlastností a sportovní formy.

Analýza údajů získaných v průběhu provádění testu na rychlostní vytrvalost ukázala kladné změny jak v první, tak i ve druhé skupině. Ovšem v první skupině mají tyto ukazatele výraznější charakter. Např. úroveň poklesu rychlosti při překonávání jednotlivých úseků se v této skupině zmenšila z 8,5 na 4,3 % při současném zkrácení průměrného času v testu o 5,1 % ($t = 2,14$; $p = 0,01$). Ve druhé skupině tyto změny představovaly obdobně 13,3 a 8,6 %, přitom čas v testu byl zlepšen o 2,1 % ($t = 1,86$; $p = 0,01$). Frekvence kroků nepřímo charakterizujících úroveň rozvoje rychlostní vytrvalosti byla vyšší u sportovců první skupiny.

Potvrzením toho, že dynamika ukazatelů v testu na rychlostní vytrvalost byla výraznější u sportovců první skupiny, jsou změny tepové frekvence, registrované v průběhu práce a v období zotavení. Rychlý návrat tepové frekvence a stálost její optimální úrovně jsou charakteristické pro sportovce dané skupiny. Ve druhé skupině

Tabulka 2. — Lékařsko-biologické ukazatele, vyjadřující úroveň rozvoje základních funkčních systémů organismu mladých sportovců

Sledované ukazatele	Skupiny	Výchozí výsledky M ± m	Konečné výsledky M ± m	Rozdíly % p
Vitální kapacita plic, ml	1.	3667 ± 64,07	3839 ± 55,16	4,6 > 0,05
	2.	4065 ± 43,36	44,32 ± 43,77	9,0 > 0,05
Zkouška zadržetí dechu, s	1.	32,2 ± 0,83	39,2 ± 0,72	21,7 < 0,05
	2.	32,2 ± 0,74	41,9 ± 1,02	30,4 < 0,05
Index Ruffeho	1.	3,82 ± 0,13	1,56 ± 0,20	59,2 < 0,05
	2.	1,4 ± 0,13	0,94 ± 0,18	32,9 < 0,05
Síla dýchacích svalů	1.	68,5 ± 1,19	83,9 ± 1,44	22,5 < 0,05
	2.	66,2 ± 1,34	108,5 ± 2,03	63,8 < 0,05
vdech	1.	50,3 ± 1,17	55,7 ± 1,48	10,7 > 0,05
	2.	60,7 ± 1,19	80,3 ± 1,92	32,3 < 0,05
Statická vytrvalost	1.	44,5 ± 1,17	58,2 ± 1,21	30,7 < 0,05
	2.	39,4 ± 1,36	48,1 ± 1,22	22,1 > 0,05

byla zjištěna lepší dynamika ukazatelů v testu na silovou vytrvalost.

Výsledky lékařsko-biologických výzkumů potvrzují, že při rozvoji speciální vytrvalosti je vhodnější zaměření tréninkového procesu na rozvoj vlastností typických pro individuální schopnosti sportovců. Na základě zjištěných změn bylo konstatováno, že ve všech ukazatelích, charakterizujících funkční stav organismu sportovců, byly v obou skupinách dosaženy kladné změny (tabulka 2).

V procesu výzkumu byl proveden křížový experiment. Při zpracování získaných výsledků byly zjištěny kladné změny v ukazatelích, charakterizujících úroveň rozvoje rychlostní, silové a speciální vytrvalosti, což přispívalo ke zlepšení sportovního výkonu. Ovšem statisticky významné změny se odhalit nepodařilo.

ZÁVĚRY

1. Zaměření tréninkového procesu je nutné zvažovat zejména při přípravě mladých lyžařů-běžců a bezprostředně v průběhu rozvoje speciální vytrvalosti.

2. Byly kvantifikovány individuální dispozice k projevu rychlostní a silové vytrvalosti, což v podstatě určuje nový přístup k otázce rozvoje speciální vytrvalosti u mladých sportovců.

3. V případě souhlasu tréninkového programu s individuálními dispozicemi sportovců k projevu vlastností speciální vytrvalosti bude efekt ve smyslu dosažení vysoké úrovně mnohem vyšší. To také potvrzují významné rozdíly ukazatelů, charakterizujících základní tělesné vlastnosti a sportovní výkon.

(Zpracovalo informační a dokumentační středisko ÚV ČSTV podle článku G. A. Chrisanova — Teorie i praktika fizeckoj kultury 1978 — 12)

SLALOM - dnes a zítra

Od posledního kongresu FIS (květen 1979) uplynul téměř rok a máme za sebou bohatou a velkou sezónu s mnohými novými poznatky a zkušenostmi. Mám za to, že dospěl čas, kdy je možno již hovořit o tom, jakou vývojovou cestu nastoupily jednotlivé disciplíny závodního lyžování v důsledku změn v Mezinárodním soutěžním řádu (MSR), které vyplynuly z kongresového jednání, jakož i z diskusí a dalších rozhodnutí technických komisí FIS, která na kongresová usnesení navázala. V tomto článku se chceme věnovat slalomu — disciplíně, která ještě před několika málo lety byla pro diváky svou lehkou srozumitelností a estetickou krásou disciplínou nejpřitažlivější.

KRITIKA SLALOMU

Na adresu moderního slalomu bylo v posledních letech vysloveno i napsáno mnoho kritik. Kritici, mezi nimi členové odborných komisí federace a sám bývalý předseda komise pro alpské lyžování Honoré Bonnet, vytýkali slalomu, že se stává monotónním poskakováním v brankách, postarádajícím jakoukoli koncepcí a že

jeho vývoj jde nesprávným směrem. Obecně řečeno, modernímu slalomu scházelo to, co na něm bylo nejceněnější, rytmus jízdy. Mnoho zavinil MSR, který o stavbě slalomu obsahoval jen rámcové předpisy a přenechal autorům tratí přílišný prostor pro jejich fantazii. Postupem času se ukázalo, že každý autor (trenér) staví slalom především pro své závodní-

ky. Nakonec byli nespokojeni i samotní trenéři. Jejich hlavní námitkou bylo, že se slalomy stavějí na příliš strmých svazích. Olympijské tratě v Lizumu (ZOH 1976), postavené na mimořádně strmých a tvrdě upravených svazích Birgitzköpfele, označili odborníci za nejtěžší slalomy, které se do té doby jely. Také homologace slalomových tratí v Garmisch-Partenkirchenu (MS 1978) byla trenéry ostře napadána. První pádák na slalomové trati mužů měl zcela neobvyklý sklon 67,5 % (!) a příliš mnoho závodníků, nezkušených i zkušených, zde pohřbilo své naděje. Rovněž slalom žen v Garmischu, jak jsme mohli vidět na obrazovkách, se stal optimální zkouškou závodnic. Na mnoha závodech SP, ale i na běžných FIS závodech se stává, že strmost tratě nedovoluje závodníkům útočit a nutí je k opatrné jízdě s jasným

úmyslem dojet bezpečně do cíle. Taková jízda není slučitelná s představou o špičkové jízdě v kterémkoli významnějším závodě. Monotonnost jízdy a velké výpady (50–70 %) jsou hlavní příčinou nezájmu diváků. V Garmischu (MS 78) dojevo ve slalomu jen 39 ze 102 startujících závodníků. K rušení vydaných homologačních dekretů u svahů, podle dnešních měřítek nevhodných, jehož se trenéři dovolávají, se federace dosud neodhodlala (překládání tratí na jiné svahy je finančně nákladné, obtíže s odlesňováním apod.). Zastává stanovisko, že zkušený trenér musí umět postavit vhodnou slalomovou trať i na případně strmém svahu, bude-li obeznamen s moderním pojetím slalomu.

NOVÁ DEFINICE SLALOMU

V Nizze se odborné komise i kongres slalomem podrobně zabývaly. V MSŘ byl charakter slalomu nově stipulován přímo v definici a nikoli jako dosud nezávaznou formou shrnut v popisu tratě pod titulkem „Všeobecné vlastnosti tratě“ (čl. 802,2). Nová definice slalomu zní:

„Slalom je technickým závodem, při kterém závodník musí rychle projet trať vyznačenou brankami a brankovými kombinacemi. Vedení lyží, rovnováha, reakční schopnost a tělesná obratnost musí být zkoušeny vytyčením tratě a využitím terénu tak, aby závodník útočnou avšak kontrolovanou jízdou mohl využít svou technickou dovednost. Jízda po spádnicí je třeba se vyhýbat právě tak, jako zledovatěným místům a strmým svahům, které závodníka nutí spíše k brzdění nežli k útočné jízdě do cíle.“

Další detailní předpis stanoví, že sklon slalomového svahu má být 33–45 %, ale může být i menší. Jen na velmi krátkých úsecích smí být i 52 %.

Podle starého předpisu MSŘ a také v Pravidlech lyžařských závodů, platných ještě v této sezóně, byl slalom definován lakonickou větou jako „závod, při kterém závodník musí projet trať vyznačenou brankami“. Z prostého porovnání obou definic je jasné, jaký vývoj je slalomu předurčen: základním požadavkem je možnost útočné jízdy; proto byly stanoveny limity pro maximální sklon tratě a vysloven zákaz stavby přísně spádnicových slalomů. Řečeno poněkud poeticky, slalomu mají být vráceny rychlost, rytmičnost a krása. Tato koncepce byla v plném znění převzata také do nových Pravidel lyžařských závodů, které vstoupí v platnost 1. 12. 1980.

RENESEANCE SLALOMU A NEALPSKÉ ZEMĚ

V souvislosti se SP se často zdůrazňuje, že časy Allaise, Romingera, Saillera, Schranze nebo Killyho patří nenávratně minulosti; zdůvodňuje se to především tím, že požadavky jednotlivých disciplín ve sjezdovém lyžování jsou tak rozdílné, že je nemožné dosahovat vrcholné výkony současně ve všech třech disciplínách. Proč to ale je možné u žen? Jak lze např. vysvětlit všestranné úspěchy R. Mittermaierové v Innsbrucku (ZOH 76): 1. slalom, 2. obří slalom, 1. sjezd; nebo vítězství T. Nadigové v kombinaci SP sjezd/obří slalom s ideální známkou 0; nebo vítěz-

ství typické sjezdačky A. Pröllové ve slalomu. Nadigová v Sapporu (ZOH 72) zvítězila ve sjezdu a v obřím slalomu. Po opakovaných pádech, poranění ramene, novém pádu na zraněné rameno a operaci ramene, dosahuje Nadigová nová vítězství ve sjezdu. Stanovisko žen k problému všestrannosti ve sjezdovém lyžování ostře kontrastuje s postojem mužů; udivuje postoj absolutně nejlepšího technika současnosti Stenmarka, který po prvním neúspěšném pokusu se sjezdem rychle odhodil flintu do žita.

Nechť dlouholetý spor mezi federací a trenéry v otázce extrémní specializace ve sjezdovém lyžování dopadne jakkoliv, nelze přehlédnout, že pro závodníky nealpských svazů je slalom disciplínou nejpřístupnější. Letošní výsledky Jany Soltýsové ve sjezdu, které nám způsobily tolik radosti, jsou výjimkou, potvrzující pravidlo. Slalom není vázán na výhradně alpský terén jako sjezd. Může být cvičen i na krátkých svazích a sněh, v případě potřeby, může být vyroben i uměle. To vše je relativní výhodou pro jezce mimoalpských zemí. To ostatně potvrzují i některé dobré výsledky jezdců těchto států právě ve slalomu. V roce 1972 ještě v dobách klasického slalomu, vyhrál Španěl Fernandez Ochoa zlato v Sapporu. Ve stejném roce Polák Bachleda zvítězil ve slalomu SP ve Spojených státech. Již 20 let před tím se Nor S. Eriksen stal nejlepším slalomářem světa.

Také průběh letošního SP potvrzuje tuto teorii. Letos vyhrál v Lengries slalom v soutěži o SP Bulhar Popangelov, druhým byl Zirov (SSSR) a až třetím Stenmark. Mezi prvními 10 klasifikovanými závodníky bylo zastoupeno 9 zemí; nejlepší Švýcar Donnet skončil až na 19. místě. Mezi světovou elitou se v letošní sezóně definitivně zařadil také Jugoslávec B. Križaj.

Očekávaný trend vývoje slalomu, usměrněný reglementací kongresem FIS, je možno obecně označit za pozitivní vývoj směrem k renesanci základních charakteristik slalomu. Ve srovnání s tím, jak se slalom v posledních letech jezdil, znamená budoucí vývoj i relativní zvýhodnění jezdců nealpských zemí. V tomto smyslu je nutno chápat nové předpisy a budoucí přípravu závodníků bude třeba přizpůsobit dané situaci.

PERSPEKTIVA

Vrcholový sport, at chceme či nechceme, je naší vizitkou. Hlavním úkolem a povinností nejvyšších tělovýchovných orgánů a svazu proto je, věnovat vrcholovému lyžování maximální péči. Avšak poznatky a zkušenosti jak z oblasti techniky, tak materiálu, získané v oblasti vrcholového lyžování, musí být systematicky vyhodnocovány a plně využívány při rozvíjení výkonnostního lyžování. Mezi výkonnostním a vrcholovým lyžováním musí existovat dokonalá návaznost a rovnováha, kterou nelze demonstrovat pouhými čísly, ale jasně zaměřeným úsilím na ten či onen úsek. Přísné respektování této vzájemné závislosti je nezbytnou podmínkou úspěšné reprezentace. **Nové předpisy o charakteru slalomu a stavbě slalomové tratě by nám cestu k těmto úspěchům měly ulehčit.**

Dr. OTTO KULHÁNEK

Horské květy na sněhu

Nadšený milovník hor a bílého sportu, vrchlabský učitel a ředitel lyžařské sportovní školy mládeže Zdeněk Pelc by se byl dožil letos 18. února 59 let. Bývalý člen reprezentačního družstva sjezdařů a trenér národního týmu mladých byl také vášnivým obdivovatelem horské květeny, kterou zvětšil na mnoha barevných diapozitivech a fotografiích.

Týden před jeho narozeninami, 9. a 10. února, uspořádal lyžařský oddíl Spartaku Vrchlabí v zimním areálu v Herlíkovicích po několikaleté odmlce krajský kvalifikační závod dorostu ve sjezdových disciplínách. Právě v místech, která kdysi Zdeněk Pelc objevil pro pořádání soutěží v tzv. Hlemýždím údolí, dnes vyhledávaném nejen místními lyžaři, ale také přespolními návštěvníky Krkonoš. Byly zde vybudovány lyžařské vleky a pěkné sjezdové tratě, sloužící k tréninku vrchlabských adeptů sjezdového lyžování.

Na kvalifikační závody se sjelo 120 dorostenců a 60 dorostenek. Speciál slalom se jel za slunného počasí, sněh se jiskřil a obloha se jasně modrala. Mladí závodníci na trati upravené salmiakem závodili s elánem a snahou ukázat co dovedou. Z dorostenek byla prokazatelně nejlepší Lenka Hozdová ze Spartaku Rokytnice před Peterovou (Slovan Hradec Králové) a Hrnčířovou (Sokol Nová Paka), z dorostenců zvítězil Jan Ježek (ODPM Deštné) před Čapkem (Spartak Vrchlabí) a Udatným ze Spartaku Rokytnice.

V neděli při obřím slalomu již závodníkům počasí tolik nepřálo. Hus-tá mlha způsobila, že nebylo vidět od branky k brance. Závod byl pro mladé sjezdaře zkouškou odvahy, fyzické zdatnosti i techniky jízdy. O první místo se dělil Jan Ježek s Romanem Chlumským (KRNAP Strážné) před Čepkem (Spartak Vrchlabí), v dorostenkách vybojovala prvenství opět Hozdová, následována Čechotovskou (KRNAP Strážné) a Hermannovou (Spartak Rokytnice).

Vítězové speciál slalomu si kromě pohárů odváželi domů snímky horských květů, vítězové obřáku pěkné diplomy z rukou Zdeňka a Lučka Pelce, kteří spolu s účastníky závodů cítili za otce uspokojení nad tím, že lyžařský sport má stále více nových příznivců a je náležitě propagován. Pořadatelé kvalifikačního závodu O horské květy Zdeňka Pelce i při vrtkavém únorovém počasí zajistili hladký průběh celé akce a patřili jim za to dík. Činovníci dobrou organizací a mladí lyžaři pěknými boji nejlépe uctili památku Zdeňka Pelce, jemuž hory a lyže byly vším a do poslední chvíle života zůstaly největší láskou. -lp-

Mistrovství ČSSR sjezdařů s překvapeními

Mistrovství ČSSR ve sjezdových disciplínách, která se konala ve dvou částech, byla ve znamení překvapení. Dějištěm bojů o mistrovské tituly ve slalomu a obřím slalomu 3.—5. února byl Spindlerův Mlýn, sjezd se konal 1. března v Jasně. Zahajovací slalom přinesl porážku kandidátů olympijského družstva, Olympionik Bohumír Zeman v horní části tratě zachytil špičkou lyže o tyčku. Po kolizi se vrátil a pokračoval v jízdě, byl však za neprojetí branky diskvalifikován. Ztroskotali i reprezentanti Ledvák a Kolář, ve druhém kole Schimmer a Pacák, kteří po prvním kole byli mezi šesti nejlepšími, Mistrem se stal dlouholetý reprezentant Miloslav Sochor (Dukla Liberec) po velmi dobrém a bojovném výkonu v obou kolech.

Ve slalomu žen po prvním kole vedla Olga Charvátová před Vlčkovou a Janou Harvanovou se ztrátou jedné sekundy. Ve druhém kole zachycení špičkou lyže o branku znamenalo vyřazení Charvátové. Lenka Vlčková měla kolizi v horní části tratě, v dolní části musela zpomalit a Jana Harvanová (UK Bratislava) po odvazne, technicky dobré jízdě zasloužena zvítězila rozdílem 0,32 sek. před Vlčkovou. V prvním kole ztroskotaly také Housková, Walachová, Dvoršťáková, Bergrová a Zibrínová. V Krkonosích v noci před zahájením závodů napadl čerstvý sníh a pořadatelé Techniky Brno měli hodně starosti, aby mistrovský slalom dobře připravili. Jel se na těžké tratě.

V obřím slalomu se stali mistry Miloslav Schimmer (Dukla Banská Bystrica) a Monika Hojstricová (Jiskra Liptovský Mikuláš). Zeman se musel spokojit stříbrnou medailí, když po prvním kole (vedoucí desítka na novém sněhu měla ztížené podmínky) byl až patý. Hojstricová v prvním pondělním i ve druhém úterním kole podala vyrovnané výkony, které jí přinesly cenný úspěch. První den byla nejrychlejší Vlčková, nakonec byla předstížena nejen Hojstricovou, ale i Charvátovou. Ve Spindlerově Mlýně chyběla Jana Soltýsová, která využívala lepších sněhových podmínek ve Vysokých Tatrách, kde se pod dohledem trenéra Pavola Štástného připravovala na olympijský start v Lake Placidu.

V Jasně novými mistry ČSSR ve sjezdu při neúčasti reprezentantů se stali Robert Zallmann (Dukla Banská Bystrica) a Vera Brixiová (VS Praha). V trojkombinaci vypojovali druhou zlatou medaili Miloslav Sochor a Jana Harvanová. Pořadatelem druhé části šampionátu byla TJ Jasná Liptovský Mikuláš.

„Poctivá příprava na letošní sezónu, přestože nejsem již členem reprezentativního družstva, se mi vypiátla“, řekl dvojnásobný mistr Miloslav Sochor. „Najezdil jsem 4000 branek, obří slalom jsem trénoval méně. Z obou titulů mám radost. Připravuji se na trenérskou činnost.“

„Cením si zejména vítězství ve slalomu, který byl zajímavým závodem“, poznamenala Jana Harvanová. „Počasí mistrovství nepříšlo.“

I. ČÁST — ŠPINDLERŮV MLÝN

Muži

Slalom (výškový rozdíl 190 m, v prvním kole 63, ve druhém 66 branek): 1. Miloslav Sochor (Dukla Liberec) 107,74 (53,62 a 54,12), 2. Robert Janíkovský (UK Bratislava) 108,64 (53,40 a 55,24), 3. Juraj Kočan (Dukla Banská Bystrica) 108,66 (53,26 a 55,40), 4. Braun (LIAZ Jablonec) 109,04 (52,46 a 56,58),

5. Ptáčník (Dukla Liberec) 109,26 (53,71 a 55,55), 6. Kornfeld (Slavia Hradec Králové) 109,42 (54,11 a 55,31), 7. Vach (Jiskra Liptovský Mikuláš) 109,70 (54,33 a 55,37), 8. Porubský (Dukla Liberec) 110,34 (54,62 a 55,72), 9. Zallmann (Dukla Banská Bystrica) 111,11 (55,06 a 56,05), 10. Kojzar (AS Mlada Boleslav) 111,20 (53,90 a 57,30), 11. Vozárik (VST Košice) 111,80 (55,27 a 56,53), 12. Bobrovský (UK Bratislava) 112,15 (54,67 a 57,48), 13. Škubal (VS Praha) 112,18 (55,28 a 56,90), 14. Renner (UK Bratislava) 112,92 (55,85 a 57,07), 15. Jón (LIAZ Jablonec) 113,00 (55,97 a 57,03), 16. Kolín (VTJ Čáslav) 113,02 (55,73 a 57,29), 17. Pyteika 113,08 (55,91 a 57,17), 18. Martinek (oba LIAZ Jablonec) 113,49 (55,95 a 57,54), 19. Svitorka (Bízüterie Jablonec) 113,53 (55,82 a 57,71), 20. Zula (CH Banská Bystrica) 113,56 (55,94 a 57,62). Ze 70 startujících bylo 37 klasifikováno.

Obří slalom (délka tratě v prvním kole 1650 m, výškový rozdíl 340 m — 54 branek, ve druhém kole 1630 m, výškový rozdíl 330 m — 51 branek): 1. Miloslav Schimmer (Dukla Banská Bystrica) 2:47,75 (1:23,50 a 1:24,25), 2. Bohumír Zeman (Slavia Hradec Králové) 2:47,93 (1:23,87 a 1:24,06), 3. Miloslav Sochor 2:50,81 (1:25,03 a 1:25,78), 4. Ptáčník 2:51,34 (1:25,57 a 1:25,77), 5. Vach (Jasná Liptovský Mikuláš) 2:51,40 (1:25,27 a 1:26,13), 6. Němec (Baník Ostrava) 2:51,46 (1:24,45 a 1:27,01) a Ledvák (Dukla Banská Bystrica) 2:51,46 (1:24,18 a 1:27,28), 8. Kakeš (VS Praha) 2:51,49 (1:24,77 a 1:26,72), 9. Komora (VST Košice) 2:51,71 (1:24,92 a 1:26,79), 10. Konděka (Baník I. máj) 2:51,84 (1:23,52 a 1:28,32), 11. Kolář (Tatra Kopřivnice) 2:51,87 (1:25,78 a 1:26,09), 12. Jón 2:52,08 (1:23,52 a 1:28,56), 13. Škubal 2:52,11 (1:24,78 a 1:27,33), 14. Kolín 2:52,30 (1:24,45 a 1:27,85), 15. Braun 2:52,38 (1:24,88 a 1:27,50), 16. Kojzar 2:52,55 (1:25,36 a 1:27,19), 17. Kíř 2:52,86 (1:25,74 a 1:27,12), 18. Loska (oba UK Bratislava) 2:52,93 (1:25,63 a 1:27,30), 19. Porubský 2:53,48 (1:26,69 a 1:26,79), 20. Hofrman (Bízüterie Jablonec) 2:53,77 (1:26,77 a 1:27,00). Ze 67 startujících bylo klasifikováno.

Ženy

Slalom (výškový rozdíl 180 m, v prvním kole 59, ve druhém 58 branek): 1. Jana Harvanová (UK Bratislava) 97,89 (49,92 a 47,97), 2. Lenka Vlčková (LIAZ Jablonec) 98,21 (49,14 a 49,07), 3. Monika Hojstricová (Jiskra Liptovský Mikuláš) 100,22 (51,57 a 48,65), 4. Brudná (VSB Ostrava) 101,32 (50,93 a 50,39), 5. Rejmánková (Slavia Hradec Králové) 101,89 (52,15 a 49,74), 6. Navrátková (VS Olomouc) 102,54 (53,93 a 48,61), 7. Lopušná (UK Bratislava) 102,84 (52,94 a 49,90), 8. Mičková (TJ Rožnov) 104,95 (53,53 a 50,52), 9. Medzihradská 104,06 (53,94 a 50,12), 10. Jurečková (obě Jasná Liptovský Mikuláš) 104,16 (54,36 a 49,80). Ze 41 startujících bylo 19 klasifikováno.

Obří slalom (délka tratě v prvním kole 1650 m, převýšení 340 m — 54 branek, ve druhém kole 1630 m, převýšení 330 m — 51 branek): 1. Monika Hojstricová 2:53,12 (1:24,69 a 1:28,43), 2. Olga Charvátová (TJ Gottwaldov) 2:53,49

(1:25,11 a 1:28,38), 3. Lenka Vlčková 2:53,66 (1:24,53 a 1:29,13), 4. Bergrová (LIAZ Jablonec) 2:54,34 (1:25,49 a 1:28,85), 4. J. Harvanová 2:56,87 (1:26,78 a 1:30,79), 6. Brudná 2:57,46 (1:26,67 a 1:30,79), 7. Zibrínová (UK Bratislava) 2:57,48 (1:26,92 a 1:30,56), 8. Poláková (LIAZ Jablonec) 2:57,49 (1:25,87 a 1:31,62), 9. Dvoršťáková (CH Banská Bystrica) 2:58,76 (1:28,15 a 1:30,61), 10. Valešová (Ještěd Liberec) 2:58,87 (1:27,56 a 1:31,31), 11. Rejmánková 2:59,60 (1:27,34 a 1:32,26), 12. Navrátková 3:00,15 (1:27,36 a 1:32,79), 13. Lopušná 3:01,22 (1:29,15 a 1:32,07), 14. Kolářková (VSB Ostrava) 3:01,69 (1:28,83 a 1:32,86), 15. Žáková (CH Banská Bystrica) 3:02,19 (1:27,93 a 1:34,26), 16. Medzihradská 3:02,48 (1:29,96 a 1:32,52), 17. Jurečková 3:02,52 (1:28,57 a 1:33,95), 18. Skotnicová (CHZ Litvínov) 3:02,86 (1:29,67 a 1:33,19), 19. Hronovská 3:03,05 (1:29,21 a 1:33,84), 20. Walachová (obě VS Olomouc) 3:03,37 (1:29,70 a 1:33,67). Z 38 startujících bylo 33 klasifikováno.

II. ČÁST — JASNÁ

Muži

Sjezd (délka tratě 1850 m, převýšení 450 m): 1. Robert Zallmann 1:22,77, 2. Tomáš Gurský 1:23,01, 3. Jaroslav Štanec (oba UK Bratislava) 1:23,47, 4. Hönl (VŠST Liberec) 1:23,54, 5. Kíř 1:23,58, 6. Reitmayer 1:23,92, 7. Gažík (oba UK Bratislava) 1:24,40, 8. Loska 1:24,89, 9. Bobrovský 1:25,22, 10. Kakeš 1:25,50, 11. Renner (UK Bratislava) 1:25,77, 12. Fabián (Dukla Banská Bystrica) 1:25,78, 13. M. Sochor 1:25,82, 14. Kornfeld 1:26,04, 15. Habšuda (Jasná Lipt. Mikuláš) 1:26,17, 16. Kočan 1:26,28, 17. Janíkovský 1:26,31, 18. Konděka 1:26,43, 19. Porubský 1:26,50, 20. Šoltýs (UK Bratislava) 1:26,57, 21. I. Sochor (Bohemians) 1:26,69, 22. Hermánek (Dukla Banská Bystrica) 1:26,79, 23. Zallmann 1:26,91, 24. Ptáčník 1:27,09, 25. Melich (UK Bratislava) 1:27,24. Ze 76 startujících bylo 75 klasifikováno.

Trojkombojace: 1. Miloslav Sochor 35,16, 2. Eduard Ptáčník 52,78, 3. Juraj Kočan 54,55, 4. Porubský 61,53, 5. Bobrovský 67,01, 6. Kakeš 69,35, 7. Kornfeld 70,74, 8. Kojzar 71,39, 9. Braun 71,44, 10. Renner 72,95, 11. Škubal 75,61, 12. Vozárik 84,92, 13. Kolín 85,67, 14. Jón 93,91, 15. Bočkar (VST Košice) 97,20. Bylo klasifikováno 27 závodníků.

Ženy

Sjezd (délka tratě 1850 m, převýšení 450 m): 1. Věra Brixiová (VS Praha) 1:27,11, 2. Iveta Harvanová (UK Bratislava), 3. Brigita Brudná 1:28,95, 4. Bergrová 1:29,37, 5. Housková (VS Praha) 1:29,54, 6. Lopušná 1:30,07, 7. Jurečková 1:30,29, 8. Urbanská (VST Košice) 1:30,42, 9. Navrátková 1:30,93, 10. J. Harvanová 1:31,23, 11. Hojstricová 1:31,51, 12. Rothmayerová (Gymnázium Kežmarok) 1:31,81, 13. Zibrínová 1:32,21, 14. Skotnicová 1:32,74, 15. Dupalová (Bohemians) 1:32,88. Všech 34 startujících závod dokončilo.

Trojkombojace: 1. Jana Harvanová 42,54, 2. Monika Hojstricová 43,46, 3. Brigita Brudná 46,94, 4. Lopušná 76,41, 5. Navrátková 76,60, 6. Rejmánková 88,39, 7. Jurečková 88,69, 8. Medzihradská 122,56, 9. Mičková 134,81, 10. Fučíková (TJ Gottwaldov) 150,77. Bylo klasifikováno 12 závodníků.

Blanka Paulů (VŠ Praha) zvítězila v obou závodech mezinárodního běžeckého turné

DECKERT A PAULŮ dominovali na běžeckém turné

Mezinárodní běžecké turné, které pořádají Sokol Nové Město na Moravě společně s Jiskrou Zvolen, jsou vítaným zpestřením lyžařské sezóny. Zlatá lyže Českomoravské vysočiny a Bezroukův memoriál mají již dlouholetou tradici a obětavé organizátory, kteří jejich přípravě věnují mimořádnou péči. Letošního ročníku vzhledem k zahraničnímu tréninku na ZOH v Lake Placidu se zúčastnila jen část čs. reprezentačního družstva. Přesto závody přinesly zajímavé boje.

Olympijské kvality měla na nich potvrdit Blanka Paulů a se zájmem se očekávaly výkony Jiřího Švuba. Pro Alf Gerd Deckerta (NDR) byly výsledky důležité pro nominaci na ZOH. Suverénními vítězi se stali Alf Gerd Deckert a Blanka Paulů. Deckert zvítězil na 15 i 30 km v Novém Městě na Moravě, vyhrál patnáctku Bezroukova memoriálu a byl úspěšným finišmanem vítězných štafet NDR. Blanka Paulů vybojovala prvenství na 5 a 10 km na Zlaté lyži a také v pěcté Bezroukova memoriálu na Donovalech, kde byla členkou štafety ČSSR — druhé za družstvem SSSR. Švub v Novém Městě obsadil druhé místo na 15 km a čtvrté v třicítce, třetí v Bezroukově memoriálu na 15 km. Ve štafetě běžel závěrečný úsek v kolektivu ČSSR, který skončil druhý za reprezentanty NDR.

Potěšitelnou je skutečnost, že do bojů na předních místech v mezinárodní konkurenci zasáhl i nečlenové reprezentačního družstva. Na Zlaté lyži to byli Dušan Molec, Ladislav Švanda, František Chládek a junior Milan Blaško, Molec s Chládkem také na Bezroukově memoriálu porazili reprezentanty Jarého a Kohůta.

ZLATÁ LYŽE ČESKOMORAVSKÉ VYSOČINY

Muži — 15 km: 1. Alf Gerd Deckert (NDR) 45:05,16, 2. Jiří Švub (ČSSR) 46:13,68, 3. Dušan Molec (Dukla Banská Bystrica) 46:15,21, 4. Švanda 46:29,99, 5. Chládek (oba Dukla Liberec) 46:41,49, 6. jun. Blaško (ČSSR) 46:43,68, 7. Jarý

(ČSSR) 46:56,55, 8. Töpelt (NDR) 46:59,56, 9. Kohút (ČSSR) 47:11,93, 10. Georgiev (Dukla Liberec) 47:12,66, 11. Záchveja (Dukla Ban. Bystrica) 47:19,33, 12. Straube (NDR) 47:25,60, 13. Abysov (SSSR) 47:28,84, 14. Kyncl (VŠ Praha) 47:30,16, 15. Ivančev (Bulharsko) 47:31,57, 16. Gawlak (Polsko) 47:47,71, 17. Wolf (NDR) 47:48,74, 18. Razým (VŠ Praha) 47:53,88, 19. jun. Schreyll (NDR) 48:00,88, 20. Miněv (Bulharsko) 48:10,52. — **30 km:** 1. Alf Gerd Deckert 1:29:13,99, 2. Alexandr Abysov 1:30:05,60, 3. Dušan Molec 1:30:31,24, 4. Švub 1:30:38,27, 5. Gawlak 1:31:44,21, 6. Jarý 1:31:56,32, 7. Kühne (NDR) 1:32:07,37, 8. Kohút 1:32:16,76, 9. Chládek 1:32:34,86, 10. Wolf 1:32:58,47, 11. Záchveja 1:33:10,06, 12. Miněv 1:33:32,76, 13. Georgiev 1:33:54,95, 14. Grnác (ČSSR) 1:34:09,10, 15. R. Gombala (ČH Štrbské Pleso) 1:34:56,49, 16. Töpelt 1:35:40,25, 17. Piela (Polsko) 1:35:47,55, 18. Dietrich (NDR) 1:35:51,94, 19. Bárta (Ski Jilemnice) 1:36:05,23, 20. Przybyszewski (Polsko) 1:36:08,58.

Ženy — 5 km: 1. Blanka Paulů 16:17,43, 2. jun. Zuzana Blažková 16:42,04, 3. Jana Gaudelová (všechny ČSSR) 16:45,22, 4.

Makarovová 16:47,61, 5. Gornová (obě SSSR) 16:50,26, 6. Sujová (ŽB Rudňany) 16:53,53, 7. Matoušová (VŠ Praha) 16:58,26, 8. Janovská (RH Jablonec) 16:58,38, 9. jun. Jungová (NDR) 17:02,97, 10. Guziková (Polsko) 17:04,00, 11. Bartošová (VŠ Praha) 17:12,76, 12. dor. Kepeňová (ČSSR) 17:15,76, 13. Zelenovová (SSSR) 17:16,38, 14. jun. Vašíková (Sokol Nové Město na Moravě) 17:21,07, 15. jun. Lagusiová (Rumunsko) 17:21,59. — **10 km:** 1. Blanka Paulů 33:22,39, 2. Ludmila Gornová 33:24,38, 3. Maria Sujová 34:08,93, 4. Gaudelová 34:16,76, 5. Makarovová 34:33,18, 6. Matoušová 34:36,88, 7. dor. Kepeňová 34:43,08, 8. Guziková 34:43,05, 9. Zelenovová 34:48,58, 10. jun. Blažková 35:04,79, 11. Janovská 35:30,79, 12. jun. Pawlikowská 35:46,64, 13. Czerwinská (obě Polsko) 35:51,04, 14. Paráková (ČH Štrbské Pleso) 35:56,54, 15. dor. Olšiaková (ČSSR) 36:04,34.

BEZROUKŮV MEMORIÁL

Muži — 15 km: 1. Alf Gerd Deckert 43:15,25, 2. Alexej Abysov 43:58,06, 3. Jiří Švub 44:22,68, 4. Wolf 44:34,73, 5. Chládek 44:51,23, 6. Molec 44:53,65, 7. Jarý 44:59,31, 8. Kohút 45:08,99, 9. Záchveja 45:20,33, 10. Ivančev 45:20,75. — **3 X 10 km:** 1. NDR (Kühne, Wolf, Deckert) 1:25:16,68, 2. ČSSR I. (Kohút, Jarý, Švub) 1:25:47,45, 3. Dynamo Klingenthal II. (Bachmann, Töpelt, Dietrich) 1:25:49,71, 4. NDR II. (Schreyll, Schubert, Straube) 1:26:19,88, 5. ČSSR III. (Švanda, Georgiev, Chládek) 1:27:15,69, 6. Dukla Banská Bystrica 1:27:59,85, 7. SSSR 1:28:43,48, 8. Bulharsko 1:29:27,39.

Ženy — 5 km: 1. Blanka Paulů (ČSSR) 16:46,86, 2. Ludmila Gornová 16:48,75, 3. Jevgenije Makarovová 17:03,08, 4. Zelenovová 17:15,17, 5. Gaudelová 17:23,19, 6. Sujová 17:33,22, 7. Hanischová (ČSSR) 17:44,59, 8. Janovská 17:48,80, 9. Guziková 17:58,54, 10. Kristevová (Bulharsko) 18:06,82. — **3 X 5 km:** 1. SSSR (Zelenovová, Makarovová, Gornová) 51:35,39, 2. ČSSR I. (Sujová, Gaudelová, Paulů) 52:02,89, 3. juniorky NDR (Noacková, Jungová, Ruhroppová) 53:15,06, 4. Polsko I. (Czerwinská, Iglinská, Guziková) 54:07,46, 5. ČSSR II. (Janovská, Záková, Daňsová) 54:15,61, 6. Polsko II. 55:48,16, 7. Francie 55:48,99, 8. Rumunsko 57:07,25.

-jt-

Na MS juniorů bez úspěchu

Mladí českoslovenští reprezentanti na juniorském mistrovství světa v klasických disciplínách 29. února — 2. března ve švédském Örnsköldsviku zůstali bez úspěchu. Nejlépe si vedli sovětská lyžaři, kteří vybojovali dvě zlaté, tři stříbrné a jednu bronzovou medaili. V soutěži juniorů se stali novými mistry světa Alexandr Čajko (SSSR) v běhu, Hubert Schwarz (NSR) v závodě sdruženém, Kanadčan Stephen Collins ve skoku a štafeta SSSR, v soutěži juniorek Norka Brit Pettersenová na 5 km a norská štafeta.

JUNIŘI

15 km: 1. Čajko 45:44,54, 2. Burlakov 46:05,17, 3. Kozel (všichni SSSR) 47:02,87, 4. Olsen (Nor.) 47:02,95, 5. Behle (NSR) 47:17,79, 6. Dahl (Švéd.) 47:48,60. — **14. Lisičan 49:19,66, 27. Blaško 51:06,44, 45. Duda 53:11,46, 49. Kičín 52:43,87.**

Závod sdružený: 1. Schwarz (NSR) 431,83, 2. Orlianský (SSSR) 420,56, 3. Hopf (NDR) 410,13, 4. Weinbuch (NSR) 407,33, 5. Šorikov 400,29, 6. Prosvirin (oba SSSR) 390,90. — **12. Frák 381,15, 17. Vojkávka 373,50, 20. M. Kumpošt 358,21. — Skoky:** 1. Schwarz 224,0, 2. Orlianský 207,6, 3. Weinbuch 203,2. — **9. Frák 183,9, 11. M. Kumpošt 177,8, 17. Vojkávka 166,8. — Běh na 10 km:** 1. Prosvirin 30:59,24, 2. Ahern (USA) 20:59,62, 3. Wucher 31:04,83. — **14. Vojkávka 32:05,70, 23. Frák 32:52,99, 34. Kumpošt 34:17,19.**

Skoky (P 70 m): 1. Collins (Kan.) 255,2 (79,5 a 82), 2. Bojarincev (SSSR) 243,1 (79,5 a 78,5), 3. Felder (Rak.) 241,6 (76 a 79), 4. Nagaoka (Jap.) 239,1 (72,5 a 80,5), 5. Ulaga 238,4 (75 a 81), 6. Lotrič (oba Jug.) 227,2 (73 a 76). — **16. Vacek 210,5 (68,5 a 73,5), 23. Parma 204,5 (66,5 a 73), 35. Zinger 194,8 (69,5 a 65,5).**

3 X 10 km: 1. SSSR (Kozel, Burlakov, Čajko) 1:29:03,12, 2. Švédsko 1:30:19,82, 3. Norsko 1:31:50,46, 4. Finsko 1:32:29,51, 5. Švýcarsko 1:34:02,93, 6. Rakousko 1:34:07,25. — **13. ČSSR (Blaško, Kičín, Lisičan) 1:36:25,73.**

JUNIORKY

5 km: 1. Pettersenová 16:49,97, 2. Bratbergerová (obě Nor.) 16:52,30, 3. Jungová 16:52,72, 4. Rohrmannová (obě NDR) 16:59,00, 5. Karlssonová (Švéd.) 16:59,30, 6. Hyvärinenová (Fin.) 16:59,51, — **17. Kepeňová 17:39,13, 20. Ehrenbergerová 17:41,74, 23. Blažková 17:58,77, 27. Jebavá 18:14,96.**

3 X 5 km: 1. Norsko (Bratbergerová) Nykkelmová, Pettersenová) 49:51,27, 2. Finsko 50:18,71, 3. Švédsko 50:30,18, 4. SSSR 51:24,92, 5. Švýcarsko 51:54,90, 6. NSR 51:54,91. — **10. ČSSR (Kepeňová, Ehrenbergerová, Blažková) 53:04,68.**

Na MS juniorů ve Švédsku startovalo 64 běžců, 48 běžkyň, 55 skokanů, 45 sdruženářů, 15 štafet juniorů a 12 juniorek. Je zajímavé, že je to větší účast než v klasických disciplínách na ZOH v Lake Placidu. Celkem byli zastupeni mladí reprezentanti a reprezentantky dvaceti zemí. Svědčí to o péči věnované kandidátům ZOH 1984 v Sarajevu. -tr-

● **MANFRED DECKERT** dobytím stříbrné olympijské medaile na středním můstku v Lake Placidu zachraňoval prestiž skokanů NDR, kteří na ZOH nedosáhli očekávaných výsledků. Byl dodatečně zařazen do olympijského týmu. Jeho prvními mezinárodními úspěchy bylo vítězství v Družbě 1977 v Kavgolovu a další rok v Johannegeorgenstadtu. Na juniorském mistrovství světa 1979 v Quebecu skončil šestý. Dvakrát startoval na Intersportturné, v r. 1979 byl v Innsbrucku šestý, letos v Bischofshofenu pátý a v celkové klasifikaci třináctý. Devatenáctiletý Manfred je bratrem bážce Alf Gerda Deckerta, který na ZOH v Lake Placidu byl v třicítce devátý. Začínal jako sruženář v Johannegeorgenstadtu, v roce 1973 se přestěhoval do Klingenthalu, kde se věnoval skoku.

● **EVROPSKÝ POHÁR MUŽŮ** ve sjezdových disciplínách pokračoval v únoru a začátkem března dalšími závody. V italském Tarvisiu ve slalomu zvítězil Girardelli (Luc.) časem 1:35,92 před Brunnerem (Rak.) 1:36,45 Donnetem (Švýc.) a Mallym (It.) oba 1:36,60 a Gstreinem (Rak.) 1:36,92. Obří slalom vyhrál Girardelli za 2:45,22 před Bielerem (It.) 2:47,35, Waloenem (Nor.) 2:47,46, Hinterseezem (Rak.) 2:47,65 a Julenem (Švýc.) 2:47,70. V bulharském Borovci v obřím slalomu byl první Polák Gasienica časem 2:53,83, následován Bielerem 2:54,76, Waloenem 2:54,91, Hemmim (Švýc.) 2:54,97 a Hirtmem (NSR) 2:55,20. Ve slalomu bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Carletti (It.) 1:57,22, 2. Gstrein 1:57,24, 3. Fjällberg (Švéd.) 1:57,30, 4. Gasienica 1:57,43, 5. Prieler (Rak.) 1:57,89. Slalom v jugoslávské Sarplanině skončil vítězstvím Itala Ponceta v čase 1:25,70 před Halvarssonem (Švéd.) 1:26,37, Beckem (NSR) 1:26,71, Magusarem (Jug.) 1:26,73 a Francouzem Blancem 1:26,86. V obřím slalomu byl první Bieler za 2:27,89, následován Gstreinem 2:28,69, Marellim (It.) 2:29,03, Oberstarem (Jug.) 2:29,09 a Gasienicou 2:29,14. V jahorině v obřím slalomu zvítězil Gstrein časem 2:32,63 před Lerchbaumerem (Rak.) 2:32,74, Rothem (NSR) 2:32,93, Riedelsbergerem (Rak.) 2:33,15 a Bielerem 2:33,22, slalom vyhrál Francouz Bouvet za 1:34,18, následován Gasienicou 1:34,45, Halvarssonem 1:34,52, Kummerem (Švýc.) 1:34,64 a Tonazzim (It.) 1:34,77. Prvenství v obřím slalomu v Piancavallu vybojoval Bieler v čase 2:30,60, následován Italem Merellim 2:30,79, Riedelsbergerem 2:30,84, Švýcarem Welschenem 2:30,86 a Morrissem (Fr.) 2:31,06. V rakouském Villachu ve slalomu byl první Brunner za 1:44,28 před Mallym 1:44,45, Hardym (Fr.) 1:45,24, Švýcarem Donnetem 1:45,73 a Carlettim 1:45,81, v obřím slalomu bylo pořadí: 1. Bieler 2:47,61, 2. Merelli 2:48,26, 3. Riedelsberger 2:48,27, 4. Zurbriggen (Švýc.) 2:48,51, 5. Mally 2:48,71.

● **MISTROVSTVÍ NDR** v klasických disciplínách se konalo začátkem března v Klingenthalu a Johannegeorgenstadtu. V závodě mužů v běhu na 15 km zvítězil olympionik Deckert za 46:01,66 před Kautzem 46:28,96, Andersem 46:52,04, Kühnem 47:13,72 a Rollingerem 47:38,75. Třicítka vyhrál Brandt časem 1:36:44,46, následován

Deckertem 1:37:16,27, Bachmannem 1:38:55,30, Rollingerem 1:39:14,06 a Andersem 1:39:35,50. Oba mistrovské tituly v soutěži žen vybojovala při neúčasti olympijské vítězky Petzoldové Veronika Hesseová. Na 5 km byla první za 17:38,85 před Rostockovou 18:01,37, Andingovou 18:01,66, Nestlerovou 18:22,30 a Pechmannovou 18:28,07. Na 10 km zvítězila časem 34:28,20, druhá byla Andingová 34:50,11 před Rostockovou 35:04,84, Nestlerovou 36:23,82 a Viertelovou 37:10,27. Stafety mužů na 4 x 10 km vyhrálo Dynamo Klingenthal za 2:06:22,72 před Vorwärts Oberhof 1. 2:07:58,48 a Motorem Zeila Mehlis 2:08:11,17, ve štafetách žen na 4 x 5 km byly první lyžařky Traktoru Oberwiesenthal I. časem 1:10:45,78, náse-

Zajímavosti ze světa

dovány Dynamem Klingenthal za 1:10:59,64 a družstvem Vorwärts Oberhof 1:12:13,27. Mistrem ve skoku na středním můstku se stal Duschek s 261,9 (74,5 a 76), další pořadí: 2. Glass 261,6 (73,5 a 76), 3. Weber 258,6 (75,5 a 74), 4. Ostwald 244,6 (69,5 a 75), 5. Meisinger 237,5 (70 a 72), 6. P. Greiner 234,0 (69 a 71). Na velkém můstku zvítězil Glass s 236,1 (93,5 a 95) před Meisingerem 235,3 (89 a 102,5), Ostwaldem 229,0 (90,5 a 99), Hillem 220,5 (91 a 93,5), Deckertem 220,0 (92 a 90) a Schmidtem 209,2 (85,5 a 89,5). V závodě sruženem bylo umístění na předních místech: 1. Winkler 433,40 (213,4 a 220,0), 2. Dotzauer 427,39, 3. Röder 424,18, 4. Langer 421,34, 5. Ott 399,46.

● **EVROPSKÝ POHÁR ŽEN** ve sjezdových disciplínách měl v únoru a začátkem března pestrý program. V polském Szczyrku ve sjezdu zvítězila Francouzka Emonetová za 1:28,04 před Italkou Plankovou 1:28,04 a Rakušankami Gfrererovou 1:28,09, Riedlerovou 1:28,13 a Kunschitzovou 1:28,48. Čs. reprezentantka Charvátová byla devátá časem 1:28,94. Ve slalomu bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Charvátová 97,66, 2. Grabovská 98,75, 3. Kurzová (Rak.) 99,35, 4. Seeholzerová (Švýc.) 99,42, 5. Tlalkaová (Pol.) 99,48, 6. Vlčková (ČSSR) 99,65. V rakouském Ternbergu slalom vyhrála Vlčková časem 1:25,64 před Charvátovou 1:25,71, Italkou Frigovou 1:25,96, Rakušankou Kronbichlerovou 1:26,48 a Tlalkaovou 1:27,07. V obřím slalomu v jugoslávském Mavrovu byla první Italka Magoniová v čase 2:28,81, následována Rakušankou Steinerovou 2:28,93, Vlčkovou 2:29,61, Charvátovou 2:29,99 a Frigovou 2:30,06. V dalším obřím slalomu v italském Abetone skončily na vedoucích místech: 1. Walliserová (Švýc.) 2:43,88, 2. Riedlerová (Rak.) 2:43,60, 3. Magoniová 2:44,16, 4. Vlčková 2:44,39, 5. Gfrererová 2:45,05. Ve slalomu vybojovala prvenství Vlčková časem 1:24,57 před Frigovou 1:24,80, Knightovou (USA) 1:25,56, Buderovou 1:26,68 a Zoitovou (obě Rak.) 1:26,81.

● **JÓZEF LUSZCZEK** zvítězil v mistrovství Polska na 50 km ve Wisle časem 2:05:54,64 před Latawiczem 2:06:59,47, Staszem 2:09:34,23, Trzebuniou 2:12:06,46 a Truchanem 2:12:43,70. Mistryni Polska v běhu žen na 20 km se stala Wiesława Iglinska za 1:06:11,68. Druhá skončila Kulagová 1:06:40,32, následována Toporovou 1:08:50,30.

● **MISTROVSTVÍ POLSKA** ve sjezdových disciplínách se konalo v Zakopaném. V obřím slalomu mužů zvítězil Ciaptak-Gasienica v čase 2:20,39 před Walkoszem 2:23,02 a Maraskem 2:26,00, také ve slalomu se stal mistrem Ciaptak-Gasienica za 102,31 (48,31 a 54,00), následován Mikolajkem 105,97 a Karpielem 107,73. Pořadí na vedoucích místech ve dvoj kombinaci: 1. Ciaptak-Gasienica 2159,56, 2. Karpel 2238,05, 3. Mikolajek 2240,09. V obřím slalomu žen byla první D. Tlalkaová časem 2:36,13 před Grabovskou 2:36,18 a M. Tlalkaová 2:39,02.

● **AKIMOTO a YLIANTILA** zvítězili v mezinárodních závodech ve skoku v japonském Sapporu. Na středním můstku bylo pořadí: 1. Akimoto 246,7 (82,5 a 86), 2. Kubota 228,4 (76 a 84), 3. Kawabata 218,4 (75 a 80), 4. Ito (všichni Jap.) 218,2 (77 a 78,5). Umístění na velkém můstku: 1. Ylianttila (Fin.) 245,4 (108 a 105,5), 2. Akimoto 223,0 (88 a 112), 3. Kawabata 211,4 (106 a 90). Při závodech na devadesátce byly zvláště nepříznivé povětrnostní podmínky a 41 ze 121 skokanů ze soutěže odstoupilo.

● **ENGADINSKÝ LYŽAŘSKÝ MARATÓN** se konal druhou březnovou nedělí za rekordní účasti 12 003 startujících na trati 42 km. Zvítězil v něm Švéd Hassis před Simonem (NSR) a svým krajanem Kuoskem, z žen byla první Švýcarka Kratzerová. Pořadí kategorií mužů: 1. Hassis (Švéd.) 1:57:07,5, 2. Simon (NSR) 1:57:09,9, 3. Kuosko (Švéd.) 1:57:11,1, 4. Virtanen (Fin.) 1:57:11,3, 5. Oberholzer 1:57:13,3, 6. Siegfried (oba Švýc.) 1:57:13,9. V závodě žen byla první Kratzerová za 2:12:23,0 před Thomasovou (obě Švýc.) 2:14:25,0 a Sprengerovou (Licht.) 2:16:46,0.

● **SALPAUSSELKÁ HRY** byly v závěru druhého březnového týdne uspořádány v Lahti. V běhu na 15 km zvítězil Zavjalov (SSSR) v čase 48:38,10 před Norem Eriksenem 48:42,10, Saveljevem 49:08,79, Ročevem 49:09,08, Lukjanovem (všichni SSSR) 49:15,84, Kirvesniemim (Fin.) 49:23,79, Hagenem (Nor.) 49:38,60 a Teurajärvim (Fin.) 49:44,10. Fin Mieto byl dvanáctý s časem 49:59,74. Na 50 km byl první Lindvall (Nor.) za 2:32:41,61. Další pořadí: 2. Braa (Nor.) 2:34,11,10, 3. Mieto 2:34:26,89, 4. Teurajärvi 2:34:49,15, 5. Hagen 2:35:12,66, 6. Bakken (Nor.) 2:35:23,47, 7. De Zoit (It.) 2:36:44,60, 8. Hamström (Fin.) 2:36:57,61. V závodě juniůrů na 15 km byl první Behle (NSR) 49:33,1 před Sinim (Fin.) 51:00,9. V závodě sruženem zvítězil Dotzauer s 420,69 před Langerem (oba NDR) 410,70, Kawulokem (Pol.) 395,09 a Finem Etelalaitim 394,10 b. V běhu žen na 10 km byla první Riitavuoriová za 38:38,26 před Takalovou (obě Fin.) 39:48,65 a Suslovovou (SSSR) 40:13,71.

V Tanvaldě V. Frák před M. Kumpoštem

Zimní mírové slavnosti SČSP jsou jedinou mezinárodní lyžařskou soutěží v ČSSR, vyhrazenou sruženářům. Seba Tanvald i za ztížených podmínek připravuje každoročně tento závod, který v posledních letech je součástí juniorů. Tato skutečnost v současné době vyhovuje čs. lyžování, které má perspektivní juniorský tým pod vedením trenéra Ladislava Ryglia, mistra světa 1970 v této disciplíně.

Letošní již XXVIII. ročník při slabší mezinárodní účasti z NDR a Norska byl ve znamení úspěchů čs. juniorů. Zvítězil Vladimír Frák před Miroslavem Kumpoštem a Norem Janem Erikem Björnem. Skoky se konaly poslední lednovou sobotu na můstku v Plavech a běh v neděli na pěkné trati na Hamrskách, kde k hladkému průběhu přispívá agilní lyžařský oddíl místního Sokola.

Seba Tanvald účelně závody spojila s mistrovstvím ČSR mužů a juniorů, jakož i celostátním klasifikačním závodem obou kategorií, započítávaným do Československého poháru. Mistrem ČSR mužů se stal Miroslav Hanus (VŠST Liberec), v kategorii juniorů Miroslav Kumpošt (SVS-M Dukla Liberec).

XXVIII. zimní mírové slavnosti SČSP — mezinárodní závod sružený juniorů:

1. Vladimír Frák 430,40 (210,4 a 220,0), 2. Miroslav Kumpošt (oba ČSSR) 430,14 (215,0 a 215,14), 3. Jan Erik Björn (Norsko) 427,24 (210,0 a 217,24), 4. Vojkúvka

416,58 (198,6 a 217,98), 5. Plecháč 414,38 (208,9 a 205,48), 6. Klímko (všichni ČSSR) 412,20 (194,5 a 217,70), 7. Peterka (Dukla Liberec) 396,34 (185,8 a 210,54), 8. Schubert (NDR) 394,46 (188,7 a 205,76), 9. Pleštil (Dukla Liberec) 393,46 (209,0 a 184,46), 10. Mühlh 392,44 (186,2 a 206,24), 11. Glass 391,70 (182,0 a 209,70), 12. Hahn 388,84 (169,5 a 219,34), 13. Bertram (všichni NDR) 384,06 (184,7 a 199,36), 14. Dvořák (ČSSR) 383,2 (178,4 a 204,62), 15. Maurer (NDR) 382,36 (173,7 a 208,66). — **Skoky:** 1. M. Kumpošt 215,0 (76 a 75), 2. Frák 210,4 (73,5 a 74), 3. Björn 210,0 (75,5 a 75,5), 4. Pleštil 209,0 (73,5 a 77,5), 5. Plecháč 208,9 (74 a 77,5), 6. Vojkúvka 198,6 (70,5 a 74). — **Běh na 10 km:** 1. Frák 36:05,06, 2. Hahn 36:08,40, 3. Vojkúvka 36:15,18, 4. Klímko 36:16,59, 5. Björn 36:18,91, 6. M. Kumpošt 36:29,42.

Mistrovství ČSR mužů v závodě sruženém: 1. Miroslav Hanus (VŠST Liberec) 394,32 (212,0 a 182,32), 2. Zdeněk Slonek (Dukla Liberec) 387,0 (167,0 a 220,0), 3. Luděk Matura (Technolen Lomnice n. Pop.) 340,02 (173,0 a 167,02). — **Skoky:** 1. Hanus 212,0 (67,5 a 68,5), 2. Matura 173,0 (57 a 59), 3. Slonek 167,0 (59,5 a 56,5). — **Běh na 15 km:** 1. Slonek 58:11, 2. Hanus 1:02:22,2, 3. Matura 1:04:04,2.

Přebor ČSR juniorů v závodě sruženém: 1. Miroslav Kumpošt (Dukla Liberec) 435,00 (215,0 a 220,0), 2. Zdeněk Plecháč (Sokol Studenec) 419,24 (208,9 a 210,34), 3. Ivo Peterka 401,20 (185,8 a 215,40), 4. Pleštil 398,32 (209,0 a 189,32), 5. Dvořák (všichni Dukla Liberec) 387,88 (178,4 a 209,48), 6. Kopal (Sokol Vlasti-

Miroslav Kumpošt (Dukla Liberec) se stal juniorským přeborníkem ČSR v závodě sruženém a obsadil druhé místo v mezinárodní soutěži juniorů

boř) 187,08 (173,0 a 214,08). — **Skoky:** 1. M. Kumpošt 215,0 (76 a 75), 2. Pleštil 209,0 (73,5 a 77,5), 3. Plecháč 208,9 (74 a 77,5). — **Běh na 10 km:** 1. M. Kumpošt 36:29,42, 2. Peterka 36:52,44, 3. Kopal 36:59,00.

Jubilejní 10. ročník Juniorokritéria

Juniorokritérium, mezinárodní soutěž mladých talentovaných sjezdářů z celé Evropy, se za deset let trvání stala tradičním utkáním juniorských reprezentantů socialistických zemí s vyspělými závodníky alpských států. Účastníkům dává možnost získat cenné základní body do světového žebříčku FIS, tolik potřebné k účasti v Evropském a Světovém poháru.

Letos se na startu sešlo 75 juniorů a 57 juniorek z Británie, Bulharska, Maďarska, NDR, Polska, Rakouska, Rumunska, SSSR a ČSSR. Svou neúčast pro uspořádání mistrovství svých zemí ve stejném termínu omluvili již přihlášení junioři Itálie, Jugoslávie, Švýcarska a dalších alpských a severovýchodních států. Mimořádná péče organizačního výboru a termín, navazující na mistrovství Evropy juniorů v Madonně di Campiglio, byly předpokladem ještě početnější mezinárodní účasti.

I při velmi špatných sněhových podmínkách a nízké vrstvě sněhu na obou sjezdovkách byly všechny tratě ve Spindlerově Mlýně zásluhou obětavých techniků dobře připraveny. Situaci pořadatelům závodů ve sjezdových disciplínách v tomto krkonošském známém středisku ztěžuje nevyhovující stav zařízení obou závodních tratí, především chybějící dobře fungující drátové nebo kabelové spojení startu s cílem s možností napojení podél trati. Schází také vodovodní rozvod, tolik potřebný k přípravě trasy. Tyto nedostatky způsobují všem pořadatelům ve Sv. Petru hodně starostí a nemělo by se na nápravu zapomenout při přestavbě celého lyžařského areálu. Pořadatelé Juniorokritéria předpokládají, že nejbližší další ročníky se budou konat na náhradních tratích na Medvědině, které mají být homologovány FIS.

V obřím slalomu juniorek zvítězila Martina Bergerová, když vysoce favorizovaná Charvátová po kolizi závod vzdala. Ve stejné soutěži juniorů mladým čs. reprezentantům chyběl přirozený nebrzdící skluz ve větších a velkých obloucích. Po prvním kole vedl Ivan Pacák, nepodařilo se mu však zopakovat loňské vítězství. Prvenství patřilo Rakušanu Fritzi Wutscherovi, z čs. závodníků druhý nejlepší po Pacákovi byl až osmý Král. Mezi těmi, kteří obří slalom nedokončili, byli také Hermánek, Kondělka a Mrklas.

Slalom juniorek vyhrála suverénně Olga Charvátová s nejlepšími časy v obou kolech. Nejlepší zahraniční účastnice Bulharka Popovová skončila čtvrtá. V soutěži juniorů první náročné kolo vyřadilo většinu favoritů, mezi nimi Rakušany Wutschera a Ensmanna, Poláky Kiklinského a Stalmacha, čs. závodníky Zallmanna, Kojzara, Habsudu a Hermánka. Zvítězil Petr Soltýs před Polákem Romanovským.

Vítězství ve dvojboji (obří slalom a slalom) vybojovali čs. reprezentantka Monika Hojstrličová a Polák Artur Romanowski, kteří pro letošní rok získali putovní pohár Československého olympijského výboru.

JUNIORI

Obří slalom: 1. Wutscher (Rak.) 2:41,04 (1:24:68 a 1:16,36), 2. Pacák (ČSSR)

2:41,16 (1:24,15 a 1:17,01), 3. Lausegger (Rak.) 2:41,71 (1:25:08 a 1:16,63), 4. Romanowski (Pol.) 2:41,73 (1:24,37 a 1:17,36), 5. Kirjakov (Bul.) 2:42,71 (1:25,26 a 1:17,45), 6. Bell (Brit.) 2:44,09 (1:25:72 a 1:18,37).

Slalom 1. Soltýs) 1:39,00 (53,44 a 45,56), 2. Romanowski 1:40,60 (55,13 a 45,47), 3. Martínek 1:40,74 (54,04 a 46,70), 4. Kondělka (oba ČSSR) 1:41,42, 56,02 a 45,40), 5. Lausegger 1:43,52 (57,34 a 46,18), 6. Král (ČSSR) 1:43,67 (55,66 a 48,01).

Dvojkombinace: 1. Romanowski 15,83 2. Soltýs 27,12, 3. Lausegger 38,05, 4. Martínek 39,11, 5. Král 53,73, 6. Unterberger (Rak.) 56,54 b.

JUNIORKY

Obří slalom: 1. Bergerová 2:54,83 (1:28,82 a 1:26,01), 2. Hojstrličová 2:54,65 (1:29,02 a 1:25,63), 3. Poláková 2:56,66 (1:29,77 a 1:26,89), 4. Skotnicová (všechny ČSSR) 2:58,00 (1:29,86 a 1:28,14), 5. Glauinigrová 2:58,78 (1:30,39 a 1:28,39), 6. Schwabová (obě Rak.) 2:58,92 (1:30,53 a 1:28,39).

Slalom: 1. Charvátová 1:37,73 (53,63 a 44,10), 2. Rejmánková (obě ČSSR) 1:39,61 (54,26 a 45,35), 3. Hojstrličová 1:40,59 (54,88 a 45,71), 4. Popovová (Bul.) 1:42,26 (55,47 a 46,79), 5. Bergerová 1:42,29 (55,26 a 47,03), 6. Kiklová (Rak.) 1:44,09 (55,81 a 48,28).

Dvojkombinace: 1. Hojstrličová 22,58, 2. Bergerová 35,56, 3. Rejmánková 36,13, 4. Popovová 60,59, 5. Kiklová 79,97, 6. Poustková (ČSSR) 114,68 b.

ANTONÍN HUSÁK
ředitel závodu Juniorokritérium 1980

Zajímavosti z lyžařských oddílů

• **ŠESTIČLENNÁ SKUPINA LYŽAŘŮ SLÁVIE VŠP NITRA** u příležitosti 15. výročí založení lyžařského oddílu se zúčastnila letos 57. ročníku Vasova běhu ve Švédsku, který patří k nejoblíbenějším a nejtěžším masovým mezinárodním lyžařským závodům. Náročnou trať 85,8 km absolvovali Jozef Kulich, Tibor Koščo, Ján Jech, Michal Beňo, Marian Beňo a Zdeno Belaj v dobré pohodě a bez problémů. Prověřili svoje síly a pevnou vůli a přivezli si nezapomenutelné zážitky z této velké lyžařské události. Organizátoři letos umožnili start 12 000 účastníků z 21 zemí ze tří světadílů.

• **VEREJNÁ LYŽAŘSKÁ ŠKOLA OV ČSTV MOST** významnou měrou přispívá k tomu, aby mládež této oblasti se naučila správným základem lyžování. Může se pochlubit úspěšnou již čtyřletou činností. Také letos připravila čtyři víkendové turnusy, jejichž vyvrcholením jsou závody v běhu a v obřím slalomu. Jejich účastníci získávají odznak Lyžař ČSR a odvázejí si Spartakiádní Vločku. Potěšitelný je stoupající počet instruktorů, kteří se věnují mládeži s příkladnou obětavostí a pomáhají masovému rozvoji lyžování na Mostecku. Využívají příhodných lyžařských terénů v Českém Jiřetíně a jezdí s dětmi také na Klínovec.

• **RUDÁ HVĚZDA OLOMOUC** patří k neaktivnějším oddílům Severomoravského kraje. Na svých standardních běžeckých tratích v Nové Vsi u Rýmařova uspořádala také letos řadu závodů. Patřil k nim již 10. ročník Novoveské patnáctky, Severomoravský pohár všech kategorií, okresní přebor a další. Zvýšenou péčí věnují lyžaři RH Olomouc soutěžím mládeže a nezapomínají ani na kategorie dříve narozených. Pěkné tratě v Nové Vsi využívají i další lyžařské oddíly, Pálackého univerzita Olomouc a školy

olomouckého okresu. Pořádá se zde i Sokolovský závod branné zdatnosti. K dispozici jsou trasy 1, 2, 3, 5 a 10 kilometrů v nadmořské výšce 830—910 m.

• **TATRAN GERLACHOV** připravil XXII. ročník Memoriálu 24 padlých hrdinů SNP na Štrbském Plese. V závodě mužů na 15 km byl první Bečvář za 48:06,59 před Jarým (oba Dukla Liberec) 48:21,83 a Kohútem (CH Štrbské Pleso) 48:32,35. Z juniůrů na stejné trati zvítězil Blaško (CH Štrbské pleso) časem 49:31,65, v závodě žen na 5 km Sujová (Baník Rudňany) v čase 18:35,68 před Pasiarovou (CH Štrbské Pleso) 18:36,88, z juniorek byla první Blažková (CH Štrbské Pleso) za 18:48,45.

• **TJ POKROK ZÁVAŽNÁ PORUBA** uspořádala 2.—5. března v Jasné mistrovství Slovenska ve sjezdu. V dvoukolovém závodě mužů zvítězil Juraj Kočan (Dukla Ban. Bystrica) 3:07,14 [1:34,57 a 1:32,57] před Stancelem (UK Bratislava) 3:08,91 a Ledvákem (Dukla Banská Bystrica) 3:11,17. Mistryni žen se stala Katarína Zibrinová (UK Bratislava) za 1:36,18 před Urbanskou (VŠT Košice) 1:38,38 a Lopusnou (UK Bratislava) 1:38,49. V NKZ byl první Kočan v čase 1:20,61, následován Fabiánem (Dukla Ban. Bystrica) 1:26,64 a Kíčem (UK Bratislava) 1:27,21, ze žen zvítězila Zibrinová za 1:31,48 před Lopusnou 1:32,13 a I. Harvanovou (obě UK Bratislava) 1:32,89.

Fotografie na titulní straně obálky **Ota Mrákota**, na druhé straně **PhDr. Jaroslav Potměšil a ČTK**, na třetí straně **Ota Mrákota a Jaroslav Trousil**, na zadní straně obálky **ing. Juraj Bobula**.

Fotografie uvnitř měsíčníku **ing. Juraj Bobula, Bořivoj Černý, ČTK, Ota Mrákota, PhDr. Jaroslav Potměšil a Jaroslav Trousil**.

Bohuslav Tvrzník

Československé lyžování utrpělo těžkou ztrátu. V pondělí 4. února zemřel ve věku 66 let zasloužilý trenér a dlouholetý úspěšný reprezentant Bohuslav Tvrzník. Závodil před druhou světovou válkou a zastupoval čs. lyžování ještě dlouho po ní. S aktivní činností se rozloučil v roce 1950 na Tatranském poháru.

Jeho snahou bylo, aby čs. běžecké disciplíny patřily k nejlepším mezinárodní úrovni, v přípravě se využívalo moderních tréninkových metod a poznatků. Přihlásil se do první trenérské školy bývalého ITVS, kterou absolvoval v roce 1953. Stal se ústředním trenérem svazu lyžování a měl na starosti přípravu reprezentačních družstev mužů a žen. Uspořádal řadu kursů pro trenéry, navštěvoval oddíly, pečlivě sledoval výkony z řad mládeže. Byl dlouholetým členem redakční rady našeho měsíčníku, do kterého přispíval odbornými články a získával pro něj další spolupracovníky.

Po těžké operaci srdce se již plně nemohl věnovat své práci, ale lyžování zůstal věren. Brigádnicky vypomáhal Svazu lyžování UV ČSTV, plnil náročné úkoly a staral se zejména o vybavení reprezentačních družstev dospělých i juniůrů moderní kvalitní lyžařskou výzbrojí a výstrojí. Svými bohatými zkušenostmi a dobrou radou pomáhal funkcionářům i závodníkům oddílů. Proto měl tolik přátel v lyžařském hnutí.

Bohouš Tvrzník měl rád naše hory a krásnou přírodu. V posledních letech ve volném čase se hodně vědnoval rybaření a houbaření. Měl jsem příležitost si s ním několikrát vyjet na ryby, naposledy loni v pokročilém podzimu na Orlickou přehradu. Byla to vždy příležitost hovořit o našem lyžování a plánech jak mu pomoci k zlepšení jeho vrcholové úrovně i dalšímu masovému rozvoji. Měl stále řadu dobrých myšlenek a plánů, které chtěl pomoci realizovat. Překypoval elánem, tím bolestnější je jeho ztráta. Zůstal však v srdcích našich lyžařů, kteří budou na něho stále vzpomínat a pokračovat v jeho šlépějích. Čest jeho památce.

Jaroslav Trousil

Olympiáda dětí v Lake-Vejsplachy

Vejsplachy s pěknými lyžařskými terény v pátek 15. února odpoledne okupovaly děti zaměstnanců Tesly Vrchlabí a BSP výpočetního střediska UNIVAC. Ta pod vedením Věry Petříkové již tradičně připravuje pro tesláckou drobtinu běžecké závody mládeže. Rybník zvaný Kačák je zamrzlý a pláňe kolem jsou pokryty zfirnovatěným sněhem.

Okolí rybníka je zmapováno větvíčkami smrček, třepotajícimi se barevnými jáborky, nechybí sněhové stupně vítězů, barevné nápisy, kotel s čajem, kupa diplomů, cen, suvenýrů, odznaků, pomerančů a lízátek. Malé děti na lyžích připomínaly mraveniště a netrpělivě očekávaly pokyny pořadatelů. Nejvíce bylo závodníků a závodnic předškolního věku. Tatínkové a maminky jim pomáhali upravovat startovní čísla, která často padala až ke kolenům. Nechyběli ani dědečkové a babičky účastníků těchto velkých závodů. Byla mezi nimi i sportovní rodina Ryglových se svými dvěma ratolestmi — tříletým Ládkem a pětiletou Milenkou. Ta loni ve Vejsplachách zvítězila a letos tento úspěch zopakovala. Její maminka, bývalá úspěšná čs. reprezentantka Milena Ryglová-Chlumová se spokojeně usmívala.

Rok od roku se na malých tesláčcích projevuje stoupající úroveň a některá jména se dvojitě opakují. Příjemným překvapením je kupř. záplava Cupáků. Nejen dvojčata Cupáků, ale i jejich bratrance si suverénně vedou. Zkušenými běžci se ukazují také Horníčkoví, Němeček, Skrbek a sestry Sumcovy. Brzy jim začnou šlapat na paty malá Patrika Vaníčková, Dája Bilková, baculatý Učený a další, jimž učarovaly závody o opravdový diplom a čokoládovou medaili. Na své první soutěžení o barevné lízátko budou jistě dlouho vzpomínat.

Velká olympiáda malých lyžařů ve Vrchlabí je stále populárnější. Stejně tomu je i v dalších lyžařských střediscích. Jen houšť takových prospěšných akcí pro mládež, které mají společného jmenovatele: trvale podchytit zájem o sport od nejútlejšího věku. Dík všem, kteří nešetří sil ani času pro jejich uspořádání. Kdož ví, nepovede-li jednou cesta některého z dětí od rybníka z Vejsplach na ZOH?

-pel-

Jizerská padesátka a v její stopě

I v letošní sezóně 13. ročník Jizerské padesátky a 5. ročník turisticko-lyžařské akce Ve stopě Jizerské padesátky patřily k nejmásovějším událostem čs. lyžování a dokumentovaly zájem našich občanů o tento pěkný sport. Svědčí o tom 5749 startujících v Jizerské padesátce a více než 6800 účastníků Spartakiádní stopou Jizerské padesátky.

Na prvním obrázku masa závodníků po startu Jizerské padesátky na hrabětické louce, na druhém poslední okamžiky před startem, na třetím ruch na startu Ve stopě Jizerské padesátky na Bedřichově.

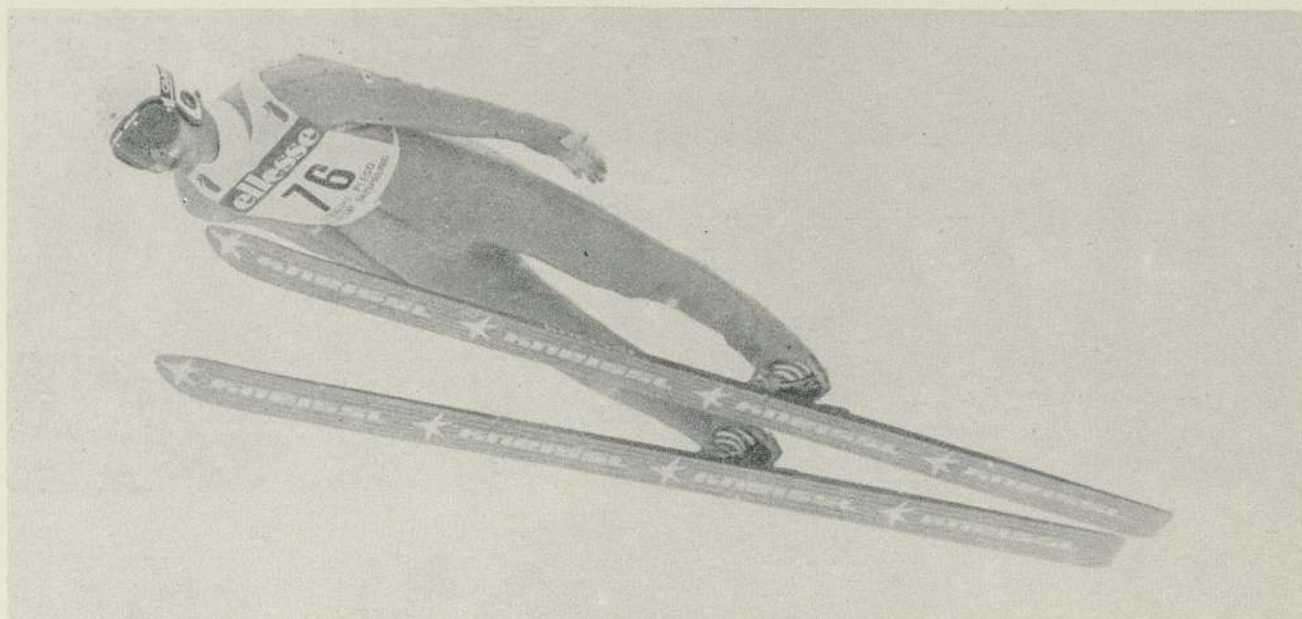
jednolice 187

lyžařství

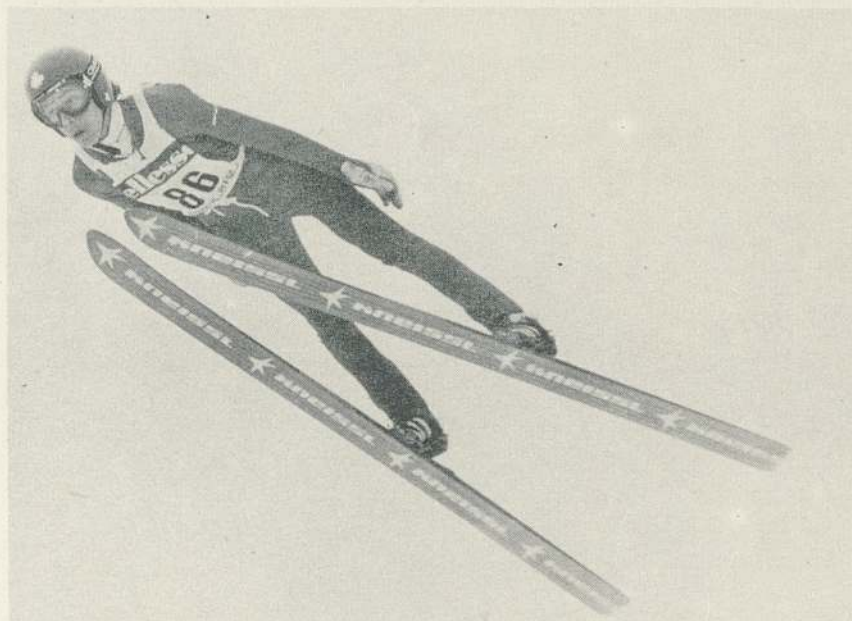
ROČNÍK 66 ♦ KVĚTEN 1980 ♦ Kčs 3,—

5

Hvězdy Světového poháru skokanů

První ročník Světového poháru 1979—1980 vyvrcholil na Tatranském poháru finálovými závody. Skončil úspěchem Rakušanů. Jeho vítězem se stal Hubert Neuper před svým krajanem Arminem Koglerem a Polákem Stanislavem Bobakem. Na prvním obrázku vítěz úvodního finálového závodu na Štrbském Plese Japonec Masahiro Akimoto, který v celkové klasifikaci obsadil páté místo. V Planici na velkém můstku stáli na stupních vítězů jen Rakušané. Zleva mistr světa v letech Armin Kogler (druhý), vítěz Hubert Neuper a třetí Hans Millonig (vítěz na středním můstku). Na třetím obrázku šestnáctiletý Kanaďan Steve Collins, který byl největším překvapením letošní sezóny a jehož způsob letu připomínající Rogallova křídla byl předmětem diskusí lyžařských expertů

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

PLĚNUM
VSL ŮV ČSTV

ALPENTRIS

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNCE VÍTEZ PRVNÍHO ROČNÍKU SVĚTOVÉHO POHÁRU 1979-80 VE SKOKU NA LYŽÍCH USMĚVAVÝ RAKUŠAN HUBERT NEUPER PO FINÁLOVÝCH ZÁVODECH NA ŠTRBSKÉM PLESE. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY POHLED NA SLALOMOVÝ SVAH NA HREBIENKU VE VYSOKÝCH TATRÁCH PŘI LETOŠNÍM JUBILEJNÍM ROČNÍKU VELKÉ CENY SLOVENSKA, KTERÝ BYL SOUČÁSTÍ SVĚTOVÉHO POHÁRU ŽEN

Lyžařství

Ročník 66

Číslo 5

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eidlpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřichská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. dubna 1980.

ISSN - 0323 - 1445

35 LET OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA

Nejvýznamnější vnitropolitickou událostí v letošním roce, vedle 25. výročí vzniku Varšavské smlouvy a 110. výročí narození V. I. Lenina, jsou oslavy 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou, kdy si celou řadou dílčích akcí v lyžařském hnutí připomeneme ony historické události, v jejichž průběhu se rozhodovalo o bytí či nebytí našich národů a naší národní svobody.

Období národně osvobozeneckého boje proto patří k nejtěžším, ale současně i k nejslavnějším kapitolám historie našich národů a Komunistické strany Československa. Jeho těsná spjatost s protifašistickým bojem ostatních národů a zejména s hrdinným bojem Sovětského svazu mu vtiskla výrazný internacionální charakter.

Druhá světová válka byla svým rozsahem, ničivými následky a utrpením miliónů lidí nejstrašnější v dosavadních dějinách lidstva. Demokratické antifašistické síly v čele se Sovětským svazem vedly boj na život a na smrt proti německému fašismu, který představoval nejreaktější, nejagresivnější a nejbrutálnější výplod světového imperialismu.

Do boje proti Sovětskému svazu nasadilo fašistické Německo své nejkvalitnější divize a po celou dobu války udržovalo na sovětsko-německé frontě až 80 % veškerých svých ozbrojených sil. Byla to Sovětská armáda, která zabezpečila porážku fašismu a po vyhnání hitlerovských armád z vlastní země osvobodila deset evropských států se 113 milióny obyvatel, mezi nimi i Československo. Československý lid nikdy nezapomene, že za svoji svobodu a samostatnost vděčí především Sovětskému svazu a jeho komunistické straně. Sovětský svaz, který nesl hlavní tíhu druhé světové války, měl rozhodující podíl na porážce fašismu. V boji proti němu položilo své životy dvacet miliónů sovětských lidí.

Český a slovenský národ se nikdy nesmířil s okupací Čech a Moravy a s vytvořením klerofašistického slovenského státu. Proto bezprostředním cílem se stala likvidace fašistického panství a obnova státní samostatnosti našich národů. Hlavní silou odboje a národně osvobozeneckého hnutí byla dělnická třída vedená KSČ, která spojovala zápas za národní osvobození s bojem za sociální osvobození — s požadavkem na vytvoření nového lidově demokratického státu. Slovenské národní povstání a květnové povstání českého lidu znamenaly vyvrcholení národně osvobozeneckého boje lidu Československa proti hitlerovskému fašismu. Výsledkem tohoto boje byl vznik lidové demokracie v Československu a vytvoření podmínek pro postupné rozvíjení národní a demokratické revoluce v revoluci socialistickou.

V lyžařském sportu máme dostatek příkladných členů a funkcionářů, kteří se aktivně zúčastnili odboje proti hitlerovskému fašismu a neváhali nasadit pro osvobození naší vlasti i to nejcennější — svůj vlastní život. Mezi nimi například s. Ján Bezrouk, Štefan Morávka a Ondrej Ondráš. Tito soudruzi nikdy nebudou zapomenuti a zůstanou navždy vzorem pro naši mládež. Při každé příležitosti a zejména při významných výročích, budeme v rámci ideově výchovné práce s mládeží a zejména při přípravě Bezroukova memoriálu, jejich význam objasňovat a propagovat.

V rámci oslav 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou především vzpomeneme 140 000 sovětských hrdinů, kteří na našem území položili své životy za svobodu našeho lidu. Jsme hrdí na to, že ve společném boji bylo na věčné časy zpečetěno přátelství s naším osvoboditelem — Sovětským svazem, že KSČ jako vedoucí síla čestně obstála v národně osvobozeneckém boji. Byla jedinou politickou stranou, kterou nezlomily nacistické represálie, která nepřerušila svůj zápas za národní a sociální osvobození a stala se oprávněně jeho vedoucí silou.

35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou, jehož součástí je i Čs. spartakiáda 1980, svým významem zdůrazní celkový pokrokový vývoj Československé socialistické republiky a úspěchy dosažené pod vedením Komunistické strany Československa při budování socialistické společnosti, k němuž svým podílem přispěl i Československý svaz lyžování se svými 965 oddíly, z nichž 372 již získalo titul Vzorný.

Všechny tyto skutečnosti si v letošním roce připomeneme a budeme jich využívat při veškeré ideově výchovné práci. Neformálním způsobem je budeme objasňovat především naší mladé generaci, mladým příslušníkům lyžařského sportu, členům ST, TSM, SVS-M a SVS. V tom musí mimo lyžařských pracovníků všech stupňů sehrát svoji rozhodující úlohu trenéři a organizace SSM. Chceme dosáhnout toho, aby naše mládež pochopila své místo v revolučním a socialistickým vývoji našich národů — svoji odpovědnost za další úspěšný rozvoj naší vyspělé socialistické společnosti.

Žijeme ve složité mezinárodní situaci, pro kterou je charakteristické úsilí pokrokových sil světa o udržení a další prohloubení atmosféry mezinárodního uvolňování a mírového soužití zemí s rozdílným společenským zřízením. Na druhé straně jsme svědky toho, že reakční imperialistické síly zahájily nové kolo vyzbrojování, že ve Spojených státech byla „zmrazena“ ratifikace smlouvy SALT 2 a že tyto síly dělají vše pro to, aby svět byl znovu vržen do období studené války. Výrazem agresivní politiky reakčních imperialistických sil je i jejich přístup k uspořádání OH 1980 v Moskvě. Jde nám také o to, aby především funkcionáři všech stupňů, trenéři a týmoví pracovníci v lyžování za-

[Pokračování na str. 2]

Bilance SP 1979-80 ve sjezdových disciplínách

Lyžaři mají za sebou velmi bohatou sezónu. Mezinárodní lyžařský kalendář 1979—80 byl termínově rozdělen prakticky na tři části — na období závodů předolympijských, olympijských a poolympijských. Díky televizi jsme měli možnost být svědky velkých bojů jak v Lake Placidu, tak v závodech SP, pořádaných po celé Evropě, v USA a v Kanadě. Byly to vzrušující boje, ve kterých o vítězi a poraženém rozhodovaly setiny, ba i jediná setina sekundy.

Článek je věnován sportovnímu vyhodnocení soutěže o Světový pohár ve sjezdových disciplínách 1979—80 (SP 80). V olympijském roce ovšem nelze se nezmínit aspoň v obecné formě také o závodech olympijských. Proto nejdříve několik orientačních slov k lyžařské části ZOH 1980.

Olympijský oheň XIII. ZOH v zimním stadiónu v Lake Placidu dohořel 24. února 1980. Poslední medaile patřila těžce zkoušenému americkému divákovi. Po celou dobu her překonával překážku za překážkou, počínaje útoky na jeho peněženku za vysoké vstupné a konče dopravním chaosem. Větší zátěž nervového systému snad musel zvládat jen hrdina her, rychlobruslař Eric Heiden s pěti zlatými medaillemi.

Z pohledu lyžaře patřily ZOH 1980 příjemné Hanni Wenzelové z Lichtenštejnska (2X zlato, 1X stříbro), která v Lake Placidu nastoupila cestu Rosi Mittermaierové z Innsbrucku 1976. Byly to ale i hry sovětského běžce Nikolaje Zimjatova, který prostovlasý a bez rukavic dokázal zvítězit ve třech ze 4 běžeckých disciplín (30 km, 50 km a štafeta); v běhu na 15 km byl čtvrtý se zpožděním 5,34 sek. na vítěze. Jeho výkony se řadí k výkonům velkých běžců minulosti; Švéda Sixtena Jernberga a Fina Veikka Hakulinena. Také Ingemar Stenmark patřil k výrazným postavám ZOH 1980. Podařilo se mu oddělit neúspěch z Innsbrucku a zajel vítězně obě technické disciplíny — slalom a obří slalom. V ostatních disciplínách, s je-

dinou výjimkou, proběhly všechny lyžařské závody podle očekávání, tedy bez překvapení. Tou výjimkou bylo vítězství náhradníka rakouského sjezdového družstva Leonharda Stocka ve sjezdu. Komentáře kolem sporu o jeho olympijskou nominaci [Alb kontra Kahr] neutichly ani po skončení her. To jsou ony zvláštnosti OH, které mají vždy své vlastní zákony.

Bezprostředně po olympijské mezihře pokračovala lyžařská sezóna podle naplánovaného programu: sjezdářů, skokanů i běžců se rozjeli po světě k závodům Světových pohárů; běžci tentokrát neoficiálně. K těm, kdož jeli olympijské soutěže, se přidružilo mnoho dalších, kteří se pro OH nekvalifikovali. Nová, doplněná družstva byla méně exkluzivní nežli družstva olympijská, avšak s nepoměrně přísnějšími a tvrdšími zákony.

Omezíme se na dílčí část poolympijského lyžařského dění, konkrétně jak již bylo úvodem řečeno, na SP ve sjezdových disciplínách 1980. Pokušíme se bilancovat letošní výsledky této soutěže. Po ZOH pokračovali muži i ženy v závodech SP na americkém kontinentu, ve Waterville Valley (USA) a na Mount Ste Anne (Kan.). Muži kromě toho absolvovali sjezd

v Lake Luise za neuskutečňovaný sjezd v Chamonix. Právě v těchto závodech bylo prakticky rozhodnuto o vítězi a vítězce SP 80.

Poprvé v historii soutěže mohly oba křišťalové globusy SP být předány sourozeneckému páru, Hanni a Andreasu Wenzelovým z Lichtenštejnska. Hanni Wenzelová tímto vítězstvím korunovala svou letošní olympijskou úspěšnou sezónu. Po roce 1978 to bylo její druhé celkové vítězství ve SP. Andreas Wenzel oslavil své první vítězství ve SP; v roce 1978 obsadil v celkové klasifikaci soutěže třetí místo.

HANNI WENZELOVÁ

Týden po ZOH zajela Wenzelová ve slalomu ve Waterville Valley třetí místo se ztrátou 0,82 sek. na vítězku Perrine Pelenovou. Tímto umístěním si podstatně upevnila vedení v soutěži (o 47 b.). I v následném obřím slalomu na Mount Ste Anne musela vítězství přenechat své soupeřce T. Nadigové, sama se umístila na třetím místě se ztrátou 2,24 sek. Jediná vážná konkurentka Annemarie Moserová závodem nedojela. Třetím místem v závodě si Wenzelová zajistila trofej SP pro rok 1980. Poslední čtyři závody na evropské půdě již nemohly její pozici zvrátit; teoretickou šanci měla ještě T. Nadigová, musela by však zvítězit ve zbývajících třech slalomech, což prakticky bylo nemožné, Hanni Wenzelová, dvojnásobná olympijská vítězka, držitelka stříbrné olympijské medaile ve sjezdu a zlaté medaile MS 80 v kombinaci, se sedmi vítězstvími v závodech SP, se stala dominující postavou závodní sezóny 1980.

ANDREAS WENZEL

Také Andreas Wenzel získal trofej SP ještě před finálovými závody v Saalbachu, a to čtvrtým místem v obřím slalomu v Cortině. Naprostým suverénem v tomto závodě byl opět Stenmark s nejlepšími časy v obou kolech a časovým náskokem 2,61 sek. před Rakušanem Ennem. Páté vítězství Švéda v obřím slalomu v sezóně mu však pro celkovou klasifikaci nebylo nic platné: získaných 25 b. mu bylo škrtnuto a jako „poraženému“ mu nezbyvalo než blahopřát Wenzelovi k dosaženému úspěchu.

● CELKOVÁ KLASIFIKACE

Muži: započítávaly se 4 nejlepší výsledky ve sjezdu, ve slalomu a v obřím slalomu a tři nejlepší hodnocení ze 4 kombinací. V závorkách škrtnuté body.

1. Andreas Wenzel (Licht.) 204 bodů (8), 2. Ingemar Stenmark (Švéd.) 200 b. (128), 3. Phil Mahre (USA) 132 b. (20), 4. Bojan Križaj (Jug.) 131 b. (32), 5. Anton Steiner (Rak.) 130 b. (11). — **23. Boh. Zeman 51 b. (2).**

Ženy: započítávaly se 4 nejlepší výsledky ve sjezdu, ve slalomu a v obřím slalomu a tři nejlepší hodnocení ze 4 kombinací. V závorkách škrtnuté body.

1. Hanni Wenzelová (Licht.) 311 b. (158), 2. Annemarie Moserová (Rak.) 259 b. (82), 3. Marie-Therese Nadigová (Švýc.) 221 b. (80), 4. Perrine Pelenová (Fr.) 192 b. (116), 5. Irena Eppelová (NSR) 141 b. (39). — Cenné umístění na 13. místě získala **Jana**

35 let osvobození Československa

(Dokončení ze str. 1)

ujímali politicky jasná stanoviska k aktuálním otázkám mezinárodní, vnitřní a sportovní situace.

Naštěstí však ani Bílý dům, ani Kapitol neurčují politické klima ve světě, který začal svobodněji dýchat v atmosféře uvolňování a který nechce znovu zabřednout do období studené války. Odzbrojování a uvolňování podporují Sovětský svaz a jeho spojenci, mezinárodní dělnické hnutí a národně osvobozené hnutí. Pro uvolňování a odzbrojování se vyslovují všichni rozumní lidé a proto uvolňování a vojenské odzbrojení zůstává i nadále základním úkolem všeho lidstva. Proto také zůstávají prioritami současné světové politiky.

Naše příští ideologická práce musí být komplexně zaměřena na mobilizaci všech členů Svazu lyžování. Proto v politicko-výchovné práci bude Svaz lyžování ÚV ČSTV za svůj základní cíl považovat ve smyslu závěrů XV. sjezdu KSČ, V. sjezdu ČSTV a dokumentu P-ÚV ČSTV o vlastenecké a internacionální výchově, výchovu socialisticky smýšlejících a jednajících sportovců v duchu socialistického vlastenectví a proletářského internacionalismu. Základní pozornost je třeba přitom věnovat klíčovým sportovním akcím a politickým událostem.

Úspěšné splnění úkolů bude vyžadovat další zvýšení kvality a efektivity práce, rozvoj iniciativy každého příslušníka svazu v duchu závěrů 14. a 15. pléna ÚV KSČ. Jedině tímto přístupem jsme schopni důstojně a čestně splnit všechny úkoly. Jejich plnění bude pro každého z nás nejlepším příspěvkem k významnému 35. výročí osvobození Československa slavnou Sovětskou armádou.

PAVEL JÍLEK
předseda PVK VSL ÚV ČSTV

Šoltýsová se 72 b. (17). Její loňské pořadí bylo 33. místo. **34. Olga Charvátová 29 b., 45. Lenka Vlčková 13 b., 73. Monika Hojstřichová 2. b.**

● INDIVIDUÁLNÍ DISCIPLÍNY

Sjezd

V Lake Placidu získali obě zlaté medaile ve sjezdu Rakušané, Leonhard Stock a Annemarie Moserová. Ve SP 80 však prvá místa obsadili Švýcaři Peter Müller a Marie-Theres Nadigová. Müller obhájil titul vítěze SP ve sjezdu z předchozího roku, přičemž proti roku 1979 zajel vítězně nikoli jeden z 10 závodů, nýbrž tři ze 7 závodů. Ještě výrazněji se prosadila Marie-Theres Nadigová, která získala titul vítězky SP ve sjezdu poprvé. Ze 7 závodů zvítězila v šesti, v sedmém zajela 2. místo.

Muži: 1. Müller (Švýc.) 96 b., (2), 2. Read (Kan.) 87 b. (2), 3. Plank (It.) 81 b., 4. Weirather (NSR) 75 b. (10), 5. Hacker (Nor.) 64 b. (4).

Ženy: 1. Nadigová (Švýc.) 125 b. (45), 2. Moserová (Rak.) 100 b. (23), 3. Wenzelová (Licht.) 66 b. (19), 4. Nelsonová (USA) 59 b. (4), 5. **Šoltýsová (ČSSR) 58 b. (10).** Umístění Jany Šoltýsově je zcela výjimečným úspěchem čs. sjezdařky.

● TECHNICKÉ DISCIPLÍNY

V technických disciplínách se prosadil Ingemar Stenmark opětovně maximálním počtem bodů. Ve slalomu to je jeho šesté vítězství v sérii a v obřím slalomu byla jeho suverenita přerušena jen jedenkrát, v roce 1977 Heini Hemmim. V příštím roce by mohl získat opět i celkové vítězství jako v roce 1976 a 1978, neboť o celkovém vítězi má rozhodnout pět místo letošních 4 nejlepších výsledků v každé disciplíně. Za předpokladu 10 vítězství by mohl získat celkově 250 b., místo 200 b., které dosáhl v letošním roce.

Perrine Pelenová oslavila svůj první úspěch získáním titulu vítěze SP ve slalomu (4X zvítězila, 3X byla druhá) a Hanni Wenzelová se prosadila podruhé v obřím slalomu. Wenzelová byla také nejlepší ve všech čtyřech kombinacích, u mužů toto prvenství získal Phil Mahre.

Slalom

Muži: 1. Stenmark (Švéd.) 125 b. (38), 2. Križaj (Jug.) 88 b. (19), 3. Neureuther (NSR) 69 b. (7), 4. Pongangelov (Bul.) 64 b., 5. Žirov (SSSR) 57 b. — **26. Boh. Zeman 11 b.**

Ženy: 1. Pelenová (Fr.) 120 b. (51), 2. Wenzelová (Licht.) 100 b. (32), 3. Moserová (Rak.) 83 b. (11), 4. Ziniová 78 b. (22), 5. Giordaniová (obě It.) 75 b. (7). — **20. Charvátová 13 b., 28. Vlčková 6 b., 39. Hojstřichová 2 b.**

Obří slalom

Muži: 1. Stenmark (Švéd.) 125 b. (40), 2. Enn (Rak.) 87 b. (9), 3. Lüthy (Švýc.) 82 b. (28), 4. Wenzel (Licht.) 71 b. (2), 5. Gaspoz (Švýc.) 68 b. (5). — **10. Boh. Zeman 42 b.,** což je velmi pěkným úspěchem.

Ženy: 1. Wenzelová (Licht.) 125 b. (37), 2. Pelenová (Fr.) 95 b. (30), 3. Nadigová (Švýc.) 95 b., 4. Eppleová (NSR) 83 b. (11), 5. Hessová (Švýc.) 71 b. (25). — **26. Charvátová 7 b., 31. Vlčková 3 b.**

Vítězové Světového poháru 1979–80 ve sjezdových disciplínách sourozenci Hanni a Andreas Wenzelovi (Lichtenštejnsko)

Kombinace

Muži: 1. Phil Mahre (USA) 67 b., 2. Wenzel (Licht.) 65 b., 3. Steiner (Rak.) 60 b. 4. Lüscher (Švýc.) 37 b., 5. Fernandez Ochoa (Šp.) 27 b.

Ženy: 1. Wenzelová (Licht.) 90 b., 2. Moserová (Rak.) 80 b. 3. Nelsonová 37 b., 4. Preussová (obě USA) 29 b., 5. Fjelstadová (Nor.) 26 b. — **9. Šoltýsová 21 b., 16. Charvátová 9 b., 24. Vlčková 4 b.**

● POHÁR NÁRODŮ

V soutěži o Pohár národů vede nadále družstvo Rakouska; oslavilo osmé vítězství v nepřetržité sérii a celkem 9 vítězství ve 14 sezónách SP. Pětkrát se na prvé místo v tomto hodnocení prosadilo družstvo Francie, které v mezidobí kleslo na jakousi střední hodnotu vinou slabé výkonnosti mužů. Švýcarsko obsadilo poštěstí po sobě druhé místo.

Pořadí: 1. Rakousko 1294 b. [m. 742/ž. 552], 2. Švýcarsko 930 b. (461/469), 3. USA 718 b. (307/411), 4. Lichtenštejnsko 621 b. (258/363), 5. Itálie 621 b. (265/356), 6. NSR 616 b. (157/459), 7. Francie 396 b. (25/371), 8. Švédsko 290 b. (275/15), 9. Kanada 262 b. (185/77), 10. Jugoslávie 224 b. (219/5), 11. Norsko 205 b. (169/36), **12. ČSSR 177 b. (61/116)**, 13. SSSR 170 b. (127/43), 14. Bulharsko 72 b. (72/0), 15. Španělsko 27 b. (27/0), 16. Japonsko 13 b. (13/0), 17. Belgie 10 b. (6/4), 18. Austrálie 8 b. (8/0), 19. Lucembursko 7 b. (3/4), 20.–21. Polsko a Nový Zéland po 1 b. (ženy).

Při pohledu na výsledky SP 80 je nutno říci, že vyhodnocovací formule, dohodnutá mezi komisí FIS pro SP a trenéry alpských družstev pro sezónu 1979–80, sice sblížila stanoviska obou stran, existující spor však zcela nevyřešila. Základní spornou otázkou od samého počátku je, zda křišťálový globus je určen pro nejlepšího všestranného jezdce sezóny, nebo pro nejlepšího specialistu s největším počtem bodů, včetně bodů z kombinací. **Federace stojí na stanovisku, že titul vítěze SP je vyhrazen — v souladu s úmysly zakladatele soutěže — nejlepšímu polyvalentnímu jezdci sezóny. Specialistům v technických disciplínách, ani specialistům ve sjezdu nesmí být dovoleno potlačit typ vše-**

stranného jezdce. Prostředkem jak toho docílit je podle názoru federace a její odborné komise, kombinace.

Výsledky SP 80 dokumentují, že zvolená formule vyhovuje ženám. U nich není specializace tak vyhraněná, vždyť prvých pět lyžařek v celkové klasifikaci jezdí všechny tři disciplíny a v kombinacích bodovaly všechny. Hanni Wenzelová byla bezesporu nejúspěšnější lyžařkou sezóny.

Jiné je to u mužů, kde kombinace, zařazené do programu SP v dosavadním jejich pojetí, nejsou podle názoru trenérů správnou cestou k prosazování všestrannosti. Nejsou v souladu se zásadou, kterou je sport ovládnán, se zásadou fair play. Porovnání hodnocení výkonů Stenmarka a Wenzela ve SP 80 dává výhradám trenérů za pravdu: Stenmark zajel 10 závodů vítězně, získal maximálně možný počet bodů (200 b.) a 128 bodů mu bylo škrtnuto; Wenzel zvítězil ve dvou závodech a získal 204 bodů, z toho 65 b. v kombinacích (8 b. škrtnuto). Stenmark fascinoval odborníky i televizní diváky suverénními výkony, přesností jízdy, vynikající taktikou (jízdy ve 2. kole!), jakož i stabilní formou. Znovu potvrdil, že je jednou z velkých postav lyžařského sportu všech dob. Vítězem SP však se nestal, ani se jím stát nemohl. Jediné, co u Stenmarka nepřijemně překvapilo, byl postoj, který zaujal k prvému svému neúspěchu ve sjezdu; po pádu v tréninku se rychle sjezdu vzdal. Jinak Wenzel, ten ve sjezdu dvakrát bodoval a získal 23 bodů do celkové klasifikace.

K detailnímu hodnocení československé účasti ve SP 80 nejsem kvalifikován, to provedou odpovědní trenéři. Nicméně nemohu při této příležitosti nezpomenout mimořádných úspěchů Jany Šoltýsově ve sjezdu. Postoupila v letošním roce mezi absolutní světovou špičku sjezdařek a s 58 body zaujala páté místo v klasifikaci sjezdařek; bodovala ve všech 7 závodech ve sjezdu. V celkové klasifikaci zaujala cenné 13. místo. To je velice radostné konstatování a slibný přínos československému sjezdovému sportu.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

COLLINS VÍTĚZEM prvních letů v Harrachově

Úspěch mladých skokanů — prvenství šestnáctiletého Kanadana, o rok mladší Thomas Klauser (NSR) šestý. — Harrachov má nejlepší mamutí můstek na světě.

Vítězem prvního mezinárodního týdne letů na lyžích v Harrachově koncem března se stal šestnáctiletý Kanadán indiánského původu Steve Collins, který je největším skokanským překvapením olympijské sezóny a také v ČSSR se stal miláčkem diváků. Ani nepříznivé počasí a nedokončení posledního dne letů neoslabilo úspěch této atraktivní sportovní události s obdivuhodnými výkony skokanů světové špičky a vyrovnání světového rekordu 176 m Rakušanem A. Koglerem v tréninkovém dnu. Do krkonošského lyžařského střediska se sjeli lyžařští experti z celého světa a shodli se v názoru, že je to

nejlepší mamutí můstek na světě. Slova chvály všech, zejména pak technického delegáta FIS ing. Wolfganga Happleho (NSR), jistě potěšila autora myšlenky vybudovat stovčacítku v ČSSR Miloslava Bělonožníka a všechny nadšené a obětavé pracovníky, kteří se na výstavbě tohoto velkého sportovního díla podílejí.

Výstavba obřího můstku a devadesátá byla zahájena na jaře 1977 na severním svahu Čertovy hory. Zaslouhou příkladné, iniciativní práce funkcionářů a zejména pak uzavřením socialistického závazku v květnu 1978 všech osmnácti organizací, podílejících se na výstavbě, na počest 30. výročí Vítězného února podařilo se výstavbu urychlit tak, že již letos bylo možno uskutečnit mezinárodní týden letů. Byla to pro harrachovské organizátory důležitá prověrka příprav k VIII. ročníku mistrovství světa 1983 v letech na lyžích na tomto mamutím můstku.

Hodnotná mezinárodní účast, sedm stosedesátimetrových letů, nové rekordy Kanady, Norska, Maďarska a řada nejlepších osobních výkonů byly pěkným příspěvkem k letošnímu jubileu 70 let závodního lyžování v Harrachově a odměnou organizátorům za pečlivou přípravu závodů, nad nimiž převzal patronát předseda vlády ČSR Josef Korčák. Ve své zdravotní poděkoval všem orgánům, podnikům i jednotlivcům, kteří se zasloužili o významný úspěch vybudování můstku před stanoveným termínem. Vyslovil přesvědčení, že dokončení celého sportovního areálu v Harrachově vytvoří předpoklady pro uspořádání mistrovství světa v letech v březnu 1983.

První týden letů přispěl k prohloubení přátelství mezi sportovci všech dvanácti zúčastněných zemí. I při nepříznivém počasí druhý den letů — v sobotu 29. března — byla rekordní návštěva na lyžařských závodech v českých zemích 20 000 diváků. V pátek jim přihlíželo více než 5000 a v neděli za vytrvalého sněžení a deště v nižších polohách 8000 příznivců lyžování. Televizní přenosy se uskutečnily do pěti zemí.

SOUBOJ COLLINSE S RAKUŠANÝ A LEVORSTADEM

Nejsilnější sedmičlenný tým vyslalo k soutěži Rakousko v čele s mistrem světa 1979 v letech dvacetiletým Arminem Koglerem, o rok mladším

vítězem prvního ročníku Světového poháru Hubertem Neuperem a světovým rekordmanem Antonem Innauerem. S nimi sváděl zajímavý boj o prvenství Steve Collins, poprvé startující na letech, a dvaadvacetiletý Nor Tom Levorstad, který prokázal své letecké schopnosti. V rozhovoru s novináři Levorstad prohlásil, že třetí místo v Harrachově je jeho dosud největším sportovním úspěchem. První den skokem 175 m zůstal jen metr za světovým rekordem a vyvolal velký ohlas v hledišti, neboť trvalo poněkud déle než byla ohlášena délka jeho letu, kterou šel zkontrolovat vedoucí měřičů délek.

Do bojů první desítky zasáhli ještě reprezentanti NDR Meissinger, Zitzmann a Ostwald, nejmladší účastník soutěže patnáctiletý Klausur (NSR) a Nor Asphol. Škoda, že první lety v ČSSR zastihli čs. reprezentanty v letošním celosezónním útlumu. Žádnému z nich se nepodařilo zasáhnout do bojů na předních místech a navázat na dobrou tradici v této atraktivní disciplíně, v níž jsme na světovém šampionátu získávali medaile a nechyběla mezi nimi ani zlatá Karla Kodejšky z MS 1975 v rakouském Kulmu. Snad několik zablýsknutí na lepší časy znamenaly některé lety juniorů Bohumila Vacka, Jána Jelenského a Milana Kontúra. Ján Tanczos božovností zřejmě chtěl dokázat, že neztratil víru v návrat dobré formy a lepších výkonů. Zdálo se, že i Ladislav Jirásko druhý den závodů si vzpomněl na dobré výsledky na mamutích můstcích v dřívějších letech.

Diváci si zřejmě vzali k srdci slova Krakonoše při zahájení letů, aby pozбудili naše reprezentanty, kterým se v letošní sezóně nevede. Každý jen trochu lepší výkon odměňovali hlasitým potleskem a připravili jim, stejně jako zahraničním účastníkům dobré sportovní prostředí. Viděl i několik pádů a nikdo z nich asi nedoufal, že sobotních deset přemetů Fina Tapija Mikkonena ve druhém kole dopadne tak šťastně. Byl to jeden z nejkrkolomnějších pádů v celé historii skoků a letů na lyžích. Mikkonen

Japonský olympijský vítěz Yukio Kasaja byl pečlivým pozorovatelem letů v Harrachově. Byl přivítán také Krakonošem i jeho společníkem čertem

zůstal ležet otřesen, ale zlomil si pouze vřetení kost na předloktí, neutrpěl žádné vážnější zranění a ihned po ošetření byl propuštěn z nemocnice.

Premiéra letů v Harrachově se vdařila. Je třeba ještě dokončit výstavbu věže rozhodčích, přístupových cest k můstku, zlepšit úpravu míst pro diváky a jsou předpoklady, že v roce 1983 při mistrovství světa budou v Harrachově i lepší ubytovací možnosti. Odborníci doporučují také termín o čtrnáct dní dříve, než se konaly zá vody letos. K mezinárodnímu týdnu letů v Harrachově se ještě vrátíme.

Nejlepší tréninkové výsledky 27. března: Kogler 166, 148, 176 m — světový rekord vyrovnán, Neuper 150, 169, 158, Innauer 132, 162, 154, Groyer [všichni Rakousko] 141, 149, 153, Collins [Kanada] 170, 145, 153, Levorstad 162, 164, —, Bergerud 133, 143, 161, Asphol 114, —, 175, Rauland [všichni Norsko] 147, 132, 135, Klausur 162, 146, —, Leitner [oba NSR] 150, 146, —, Zitzmann 144, 150, 150, Ostwald 158, 131, 160, Meissinger [všichni NDR] 137, 140, 145, Škoda 159, 147, 147, Tanczos 150, 151, 138, Samek 144, 132, 146, F. Novák 150, 147, 140, Kontúr 146, 132, 141, Jelenský [všichni ČSSR] 148, 118, 119, Larinto 150, 144, 152, Korhonen [oba Finsko] 133, 133, 150. Průměr deseti nejdelších skoků v prvním kole byl 158 m, ve druhém 154 a ve třetím 160 m.

Výsledky prvního dne letů 28. března:
1. Armin Kogler 377,5 [174 [157], 169],
2. Tom Levorstad 372,0 [[161], 166, 175],
3. Hubert Neuper 352,0 [162 [146], 160],
4. Collins 347,0 [[134], 162, 159], 5. Klausur 344,5 [[154], 157, 162] a Bergerud 344,5 [[141], 162, 156], 7. Meissinger 343,0 [147, 165, [148]], 8. Zitzmann 337,5 [[143], 151, 161], 9. Asphol 332,0 [156 [127], 155], 10. Innauer 329,5 [[142], 152, 154], 11. Larinto 325,0 [149, 147 [150]], 12. Wallner [Rakousko] 324,0 [[143], 145, 156], 13. Ostwald 320,5 [145, [139], 153], 14. Lotrič [Jugoslávie] 310,0 [145 [133], 146], 15. Škoda 310,0 [145, 139 [133]], 16. Bobak [Polsko] 308,0 [147 [135], 140], 17. Samek 307,5 [[133], 142, 143], 18. Velikonja [Jugoslávie] 304,5 [147 [127], 140]], 19. Groyer 301,5 [139, 140 [132]], 20. Kontúr 296,0 [[133], 139, 141]. Průměr deseti nejdelších skoků v

prvním kole 155 m, ve druhém 157 m a ve třetím kole 161 m.

Výsledky druhého dne letů 29. března:
1. Steve Collins 379,5 [[151], 172, 166], 2. Klaus Ostwald 352,0 [170, 152 [136]], 3. Tom Levorstad 347,5 [[144], 152, 160], 4. Meissinger 344,5 [156 [151], 156], 5. Kogler 344,5 [174 [133], 138], 6. Klausner 341,0 [[140], 144, 162], 7. Zitzmann 338,0 [160, 150 [148]], 8. Neuper 334,0 [[141], 152, 145], 9. Asphol 333,5 [166, 144 [94]], 10. Innauer 327,5 [153 [122], 144], 11. Wallner 327,0 [156, 144 [141]], 12. Tanczos 326,5 [148 [140], 150], 13. Bobak 324,0 [[144], 149, 141], 14. Larinto 321,0 [[142], 145, 144], 15. Jelenský 316,0 [150 [122], 141], 16. Jirásko (ČSSR) 314,5 [[144], 143, 142], 17. Rauland 306,5 [[132], 151, 128], 18. Lotrič 305,5 [143, 140 [117]], 19. Bergerud 302,5 [[127], 157, 120], 20. Bulau (Kanada) 301,5 [138 [122], 142]. Průměr deseti nejlepších skoků v prvním kole 159 m, ve druhém 154 a ve třetím kole 152 m.

Výsledky třetího dne letů 30. března (uskutečnilo se jen jedno kolo, které se nezapočítávalo): 1. Steve Collins 185,0 [169], 2. Ostwald 178,5 [164], 3. Wallner 172,0 [159], 4. Zitzmann 171,5 [158], 5. Bergerud 169,0 [157], a Meissinger 169,0 [157], 7. Neuper 168,0 [156] a Kogler 168,0 [157], 9. Klausner 166,5 [156], 10. Jirásko 158,0 [149], 11. Aalto (Finsko) 158,0 [148], 12. F. Novák 152,0 [143], Groyer 152,0 [142] a Samek 152,0 [144], 15. Bulau 151,0 [144], 16. Tanczos 147,0 [139], 17. Innauer 145,5 [137], 18. Asphol 143,0 [137], 19. Vacek (ČSSR) 142,5 [138], 20. Bobak 140,5 [133]. Průměr deseti nejlepších skoků byl 159 m.

Konečné pořadí po dvou dnech letů:
1. Steve Collins 726,5 [162, 159, 172, 166], 2. Armin Kogler 722,0 [174, 169, 174, 138], 3. Tom Levorstad 719,5 [166, 175, 152, 160], 4. Meissinger 688,0 [147, 165, 156, 156], 5. Neuper 686,0 [162, 160, 152, 145], 6. Klausner 685,5 [157, 162, 144, 162], 7. Zitzmann 675,5 [151, 161, 160, 150], 8. Ostwald 672,5 [145, 153, 170, 152], 9. Asphol 665,5 [156, 155, 166, 144], 10. Innauer 657,0 [152, 154, 153, 144], 11. Wallner 651,0 [145, 156, 156, 144], 12. Bergerud 647,0 [162, 156, 157, 120], 13. Larinto 646,0 [149, 147, 145, 144], 14. Bobak 632,0 [147, 140, 149, 141], 15. Lotrič 615,5 [145, 146, 143, 140], 16. Tanczos 611,0 [140, 131, 148, 150], 17. Skoda 609,5 [145, 139, 139, 139], 18. Jirásko 606,5 [136, 139, 143, 142], 19. Samek 603,0 [142, 143, 142, 131], 20. Groyer 594,5 [139, 140, 140, 133]. Bylo klasifikováno 49 závodníků.

JAROSLAV TROUSIL

● **DRUŽBA** juniorů socialistických zemí v běžeckých disciplínách se konala v rumunské Poianě. Nejúspěšnější z čs. reprezentantů byl Lisičan, který v závodě na 10 km vybojoval zlatou medaili časem 34:10 před Smirnovem (SSSR) 34:41 a Orosem (Rum.) 34:45. Umístění dalších čs. reprezentantů: 4. Gryc 35:07, 12. Blaško 37:00, 14. Baranyk 37:07. V závodě na 7 km zvítězil Schröder za 23:10 před Schickerem 23:26 a Malschbergem (všichni NDR) 23:30. Umístění čs. juniorů: 4. Gryc 23:38, 7. Lisičan 23:50, Baranyk 24:13. Štafety 4x10 km: 1. SSSR 2:16:36, 2. NDR 2:16:42, 3. ČSSR 2:19:02. Běh juniorek na 5 km: 1. Stěpanovová 18:16, 2. Vasilčenceová 18:17, Bělovová (všechny SSSR) 18:29, 8. Kepeňová 18:52, 9. Krajčířová 18:54, 10. Jěbavá 19:07, 12. Ehrenbergerová 19:14. 7. Km: 1. Míská (NDR) 25:13, 2. Bělovová 25:17, 3. Stěpanovová 25:34. — 9. Kepeňová 26:35, 11. Jěbavá 26:47, 12. Olišáková 27:02, 13. Ehrenbergerová 27:14. Štafety juniorek 3x5 km: 1. NDR 56:52, 2. SSSR 57:45, 3. ČSSR 59:22.

Závěr Světového poháru sjezdařů

Paralelním slalomem v rakouském Saalbachu, v němž zvítězili Rakušané Anton Steiner a Annemarie Moserová, byl zakončen Světový pohár 1979–1980 ve sjezdových disciplínách. Přinášíme výsledky poslední části SP.

MUŽI

Slalom v Cortině d'Ampezzo 10. března: 1. Stenmark (Švéd.) 1:30,92 (46,77 a 44,15), 2. Žirov (SSSR) 1:31,32 (47,09 a 44,23), 3. Orłainisky (Rak.) 1:31,37 (46,90 a 44,47), 4. Trojer (It.) 1:31,51 (47,47 a 44,04), 5. S. Mahre (USA) 1:31,60 (47,45 a 44,15), 6. Neureuther (NSR) 1:31,80 (46,94 a 44,86), 7. Frommelt (Licht.) 1:31,81, 8. Wörndl (NSR) 1:31,83, 9. Heldegger (Rak.) 1:31,86, 10. Halvarsson (Švéd.) 1:31,87, 11. De Chiesa 1:32,00, 12. Bernardi (oba It.) 1:32,08, 13. Gruber (Rak.) 1:32,28, 14. P. Mahre (USA) 1:32,31, 15. Lüthy (Švýc.) 1:32,44. — 18. Zeman 1:32,76.

Obří slalom v Saalbachu 13. března: 1. Stenmark 2:37,23 (1:15,82 a 1:21,41), 2. Gaspoz (Švýc.) 2:38,78 (1:16,89 a 1:21,89), 3. Enn (Rak.) 2:39,26 (1:16,93 a 1:22,33), 4. Lüscher (Švýc.) 2:39,59 (1:17,56 a 1:22,03), 5. Lüthy 2:39,0 (1:17,57 a 1:22,33), 6. Strel (Jug.) 2:40,25 (1:18,29 a 1:21,96), 7. Križaj (oba Jug.) 2:40,52, 8. Zeman 2:40,60, 9. Jäger (Rak.) 2:40,75 10. Popangelov (Bul.) 2:41,31, 11. Spiss (Rak.) 2:41,59, 12. Sörlri (Nor.) 2:41,61, 13. Stock (Rak.) 2:41,74, 14. Wenzel (Licht.) 2:41,83, 15. Kuralt (Jug.) 2:42,03.

Slalom v Saalbachu 15. března: 1. Stenmark 93,58 (48,76 a 44,82), 2. S. Mahre 93,67 (48,65 a 45,02), 3. Popangelov 93,84 (49,18 a 44,66), 4. Neureuther 93,98 (49,62 a 44,36), 5. Križaj 93,99 (49,22 a 44,77), 6. Lüthy 94,03 (49,28 a 44,75), 7. Orłainisky 94,63, 8. Steiner (Rak.) 94,87, 9. Enn 95,27, 10. Donnet (Švýc.) 95,53, 11. De Chiesa 95,54, 12. Lüscher 95,56, 13. P. Mahre 95,87, 14. Frommelt 95,90, 15. Thöni (It.) 95,93. — 32. Zeman 99,07.

Paralelní slalom v Saalbachu 16. března: ve finále Steiner porazil Stenmarka 2:0 (0,295), v semifinále Steiner zvítě-

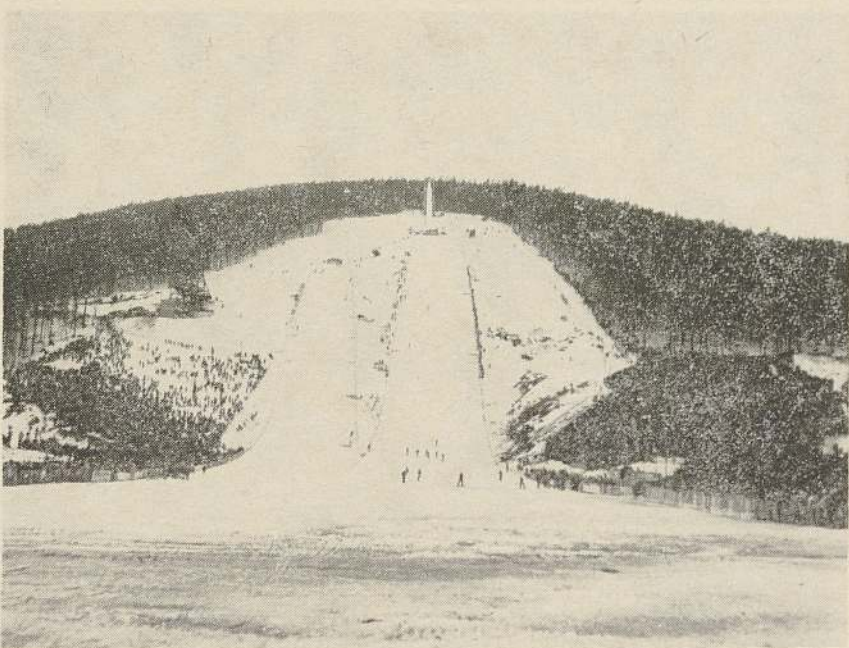
zil nad Halsnesem (Nor.) 2:0 (0,820) a Stenmark nad P. Mahrem 2:0 (0,901). V utkání o třetí místo zvítězil Halsnes nad P. Mahrem 1:1 (0,235). V předkole Zeman porazil Rakušana Weirathera 2:0, v osmifinále Jugoslávce Strela 1:1 (0,007) a ve čtvrtfinále prohrál se Stenmarkem 0:2 (1,033).

ŽENY

Slalom 11. března v Saalbachu: 1. Giordaniová (It.) 1:30,24 (44,28 a 45,96), 2. Kinshoferová (NSR) 1:30,41 (44,71 a 45,70), 3. Wenzelová (Licht.) 1:30,56 (45,17 a 45,39), 4. Ziniová (It.) 1:30,65 (45,17 a 45,48), 5. Säcklová (Rak.) 1:30,89 (44,89 a 46,00), 6. Hessová (Švýc.) 1:31,32 (45,08 a 46,24), 7. Charvátová (ČSSR) 1:32,35, 8. Eberleová 1:32,74, 9. Sölknerová (obě Rak.) 1:33,43, 10. Serratová (Fr.) 1:33,48, 11. Totschnigová 1:33,56, 12. Moserová (obě Rak.) 1:33,73, 13. Behrová (NSR) 1:33,79, 14. Konzettová (Licht.) a Gattaová (It.) obě 1:34,36.

Obří slalom 12. března v Saalbachu: 1. L. Eppleová (NSR) 2:17,87 (1:09,19 a 1:08,68), 2. Pelenová (Fr.) 2:18,04 (1:09,18 a 1:08,86), 3. Serratová 2:18,32 (1:09,24 a 1:09,88), 4. Kinshoferová 2:18,49 (1:09,23 a 1:09,26), 5. Wenzelová 2:19,26 (1:10,31 a 1:08,95), 6. Moserová 2:19,32 (1:09,99 a 1:09,33), 7. Ziniová 2:19,57, 8. Giordaniová (It.) 2:20,03, 9. Charvátová 2:20,70, 10. M. Eppleová (NSR) 2:20,74, 11. Melanderová (Švéd.) 2:21,24, 12. Konzettová 2:21,46, 13. Steinerová (Rak.) 2:21,59, 14. Hessová (Švýc.) 2:21,70, 15. Cooperová (USA) 2:21,75. — 26. Vlčková 2:24,49, 39. Soltýsová 2:26,46.

Paralelní slalom v Saalbachu 16. března: ve finále Moserová porazila Giordaniovou 1:1 (0,265), v semifinále Giordaniová zvítězila nad Kinshoferovou 1:1 (0,137), a Moserová nad M. Eppleovou 1:1 (1,194). V utkání o třetí místo M. Eppleová porazila Kinshoferovou 2:0 (0,583). V předkole Soltýsová prohrála s Cooperovou 0:2, v osmifinále Wenzelová byla vyřazena Sölknerovou 0:2 (0,542).

Pohled na mamutí můstek v Harrachově při prvních mezinárodních letech

Finále SP skokanů na Tatranském poháru

Veronika Hesseová (NDR) zvítězila v běhu žen na 5 i 10 km na XV. Tatranském poháru

Ozdobou letošního XV. ročníku Tatranského poháru bylo finále prvního ročníku Světového poháru ve skoku na lyžích. Na Štrbské Pleso přijeli reprezentanti šestnácti zemí, z první patnáctky SP chyběli jen nemocný Švýcar Sumi, Rakušan Innauer, Fin Puikkonen a zraněný Polák Fijas. Přicestovalo však družstvo reprezentantů NDR, kteří chyběli na většině závodů této soutěže. Diváci zhlédli hodnotné výkony nejúspěšnějších tří skokanů Světového poháru – vítěze Huberta Neupera, druhého Armina Koglera (oba Rakousko) a třetího Poláka Stanisława Bobaka, výborných Japonců Masahira Akimoty a Hirokazu Jagiho, jakož i šestnáctiletého Kanadana Steve Collinse, který skokem 113 m vyrovnal nový rekord můstku, vytvořený v prvním závodě Japoncem Akimotem.

Trofej patronátní firmy Světového poháru skokanů Ellesse převzal devatenáctiletý Hubert Neuper, který získal 248 bodů, druhé místo obsadil mistr světa 1979 v letech na lyžích Armin Kogler s 220 b., třetí skončil Polák Stanisław Bobak se 130 body. Vítězem Poháru národů se stalo družstvo Rakouska s náskokem 410 bodů před Norskem. „I když první ročník SP skokanů měl dětské nemoce a byl pořádán v olympijském roce, přece se vydařil“, zdůraznil technický delegát FIS Ewald Roscher (NSR) na tiskové konferenci na Štrbském Plese.

Dobrá mezinárodní konkurence se sešla také v závodě sdruženém. Zvítězil pátý ze ZOH v Lake Placidu Uwe Dotzauer (NDR) před Hettichem (NSR) a svými krajany Hopfem a Blechschmidtem, Švýcar Lustenberger skončil pátý. V běhu mužů čs. reprezentant Miloš Bečvář při slabší mezinárodní účasti potvrdil dobrou formu v závěru sezóny vítězstvím na 15 i 30 km. V závodech žen dominovala členka vítězné olympijské štafety NDR Veronika Hesseová. Vybíjela prvenství na 5 i 10 km vždy před čs. reprezentantkou Blankou Paulů.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ XV. ROČNÍKU TATRANSKÉHO POHÁRU

Běh mužů na 30 km: 1. Miloš Bečvář 1:40:31,14, 2. František Šimon 1:41:06,57, 3. Jiří Beran (všichni ČSSR) 1:41:35,87, 4. Svanda (Dukla Liberec) 1:42:00,07, 5. Kautz (NDR) 1:42:26,47, 6. Georgiev (Dukla Liberec) 1:42:26,55, 7. Egger (Švýcarsko) 1:42:37,41, 8. Keski-Salmi (Kanada) 1:43:02,44, 9. Jarý 1:43:05,68, 10. P. Gombala (oba ČSSR) 1:43:14,60, 11. Suchánek (ČH Štrbské Pleso) 1:43:37,27, 12. Straube (NDR) 1:43:57,76, 13. Svub (ČSSR) 1:44:08,69, 14. Rollinger (NDR) 1:44:10,45, 15. Langmajer (RH Jablonec n. N.) 1:45:03,87, 16. Kohút 1:45:07,87, 17. Nýč (oba ČSSR) 1:45:08,89, 18. R. Gombala (ČH Štrbské Pleso) 1:45:16,93, 19. Brandt (NDR) 1:46:26,42, 20. Zahourek (Dukla Liberec) 1:46:36,01. Ze 44 startujících bylo 38 klasifikováno.

Běh mužů na 15 km: 1. Miloš Bečvář 43:30,80, 2. Ladislav Svanda 44:03,71, 3. Karsten Brandt 44:50,73, 4. Molec (Dukla Banská Bystrica) 44:52,38, 5. Egger 44:56,73, 6. Kohút 44:58,86, 7. Šimon 45:02,31, 8. Blaško (ČSSR) 45:05,55, 9. Beran 45:14,79, 10. P. Gombala 45:24,07, 11. Keski-Salmi 45:30,18, 12. Záchveji (Dukla Banská Bystrica) 45:30,62, 13. Svub 45:30,98, 14. Olšiak (ČH Štrbské Pleso) 45:30,98, 15. Kautz 45:38,41, 16. Mercier (Švýcarsko) 45:58,76, 17. Straube 46:01,72, 18. Kunda (ČH Štrbské Pleso) 46:12,89, 19. Duda (ČSSR) 46:20,23, 20. Knap (Dukla Liberec) 46:22,84. Ze 40 účastníků 52 závod dokončilo.

Závod sdružený: 1. Uwe Dotzauer (NDR) 430,500 (210,5 za skoky a 220,000 za běh), 2. Urban Hettich (NSR) 422,835 (221,0 a 201,835), 3. Lothar Hopf 421,585 (215,1 a 206,485), 4. Blachschmidt (oba NDR) 420,640 (220,8 a 199,840), 5. Lustenberger (Švýcarsko) 417,260 (215,5 a 201,760), 6. Schmieder 397,595 (209,2 a 188,395), 7. Langer 387,540, 8. Paschold (všichni NDR) 383,370, 9. Granlien (Norsko) 383,125, 10. Wucher 377,865, 11. Faisst (oba NSR) 375,145, 12. Bukvic (ČSSR) 371,930, 13. Peterka (Dukla Liberec) 369,415, 14. Beetschen (Švýcarsko) 366,715, 15. Weinbuch (NSR) 365,625, 16. Egger 362,705, 17. Ofner (oba Rakousko) 360,415, 18. Klímko 359,515, 19. M. Kumpošt (oba ČSSR) 359,505, 20. Busterud (Norsko) 357,840 b. Z 36 startujících bylo 33 klasifikováno. — **Skoky:** 1. Hettich 221,0 (82 a 82), 2. Blechschmidt 220,8 (82,5 a 80), 3. Vojkůvka (ČSSR) 216,4 (81 a 82), 4. Lustenberger 215,5 (81 a 81), 5. Hopf 215,1 (80 a 80), 6. Dotzauer 210,5 (80 a 79). — **Běh na 15 km:** 1. Dotzauer 45:48,77, 2. Faisst 46:28,48, 3. Langer 46:59,25, 4. Hopf 47:18,91, 5. Hettich 47:49,96, 6. Lustenberger 47:51,39.

První závod ve skoku na velkém můstku — první finálový závod Světového poháru: 1. Masahiro Akimoto (japonsko) 246,0 (113 a 104,5), 2. Peter Leitner (NSR) 238,5 (110 a 100), 3. Hirokazu Jagi (japonsko) 236,8 (109 a 98), 4. Neuper (Rakousko) 235,4 (108 a 100,5), 5. Ostwald 228,0 (104 a 101), 6. Glass (oba NDR) 227,3 (106 a 96), 7. Škoda (ČSSR) 226,3 (104,5 a 97,5), 8. Mikkonen (Finsko) 225,9 (102,5 a 101), 9. Deckert (NDR) 223,0 (108 a 94,5), 10. Kogler (Rakousko) 222,6 (110 a 89), 11. Samek 222,0 (105,5 a 92), 12. Tanzcov (oba ČSSR) 218,4 (104 a 94,5), 13. Korhonen (Finsko) 218,2 (107 a 91), 14. Bobak (Polsko) 218,1 (100,5 a 96), 15. Millonig (Rakousko) 215,0 (100 a 97,5), 16. Levorstad (Norsko) 214,4 (103 a 93), 17. Larinto (Finsko) 213,6 (106 a 93), 18. Lipburger (Rakousko) 212,2 (100 a 93), 19. Klausner (NSR) 209,4 (100 a 96), 20. Bergerud (Norsko) 207,6 (100 a 91,5), 21. Maki (USA) 206,9 (100 a 93,5), 22. Weber (NDR) 206,6 (100 a 89), 23. Ruud (Norsko) 200,6 (95 a 94), 24. Egloff (Švýcarsko) 198,7 (103 a 85), 25. Wallner (Rakousko) 198,4 (101 a 87,5). Startovalo 87 skokanů.

Druhý závod ve skoku na velkém můstku — druhý finálový závod Světového poháru: 1. Armin Kogler 239,8 (102 a 107,5), 2. Hans Millonig 237,9 (103,5 a 105), 3. Hubert Neuper 236,2 (99 a 109), 4. Ostwald 235,9 (103 a 108), 5. Lipbur-

ger 235,8 (98 a 109), 6. Akimoto 234,7 (103 a 105), 7. Jagi 231,9 (99 a 107), 8. Klausner 231,3 (100 a 107) a Mikkonen 231,3 (106 a 101), 10. Bergerud 230,8 (98 a 106,5), 11. Leitner 225,7 (99 a 104), 12. Levorstad 223,2 (106 a 97), 13. Glass 222,5 (91 a 109), 14. Deckert 222,1 (97,5 a 101,5), 15. Škoda 219,8 (98 a 104), 16. Weber 218,7 (98,5 a 102) a Collins (Kanada) 218,7 (90 a 113), 18. Larinto 215,0 (97 a 103), 19. Samek 214,5 (97 a 98), 20. Bobak 211,9 (100 a 93,5), 21. Schmidt (NDR) 208,7 (93 a 97), 22. Korhonen 207,7 (92 a 101), 23. Aalto (Finsko) 207,0 (95 a 100), 24. Sätre (Norsko) 204,3 (94,5 a 95), 25. Tomasi (Itálie) 203,1 (96 a 98). Závodu se zúčastnilo 81 skokanů.

Běh žen na 5 km: 1. Veronika Hesseová (NDR) 16:49,57, 2. Blanka Paulů (ČSSR) 17:14,05, 3. Marihes Rostocková (NDR) 17:23,12, 4. Palečková (ČSSR) 17:37,63, 5. Firthová (Kanada) 17:45,81, 6. Nestlerová (NDR) 17:46,42, 7. Jeriová 17:47,18, 8. Leskovjanská (obě ČSSR) 17:47,62, 9. Andingová (NDR) 17:47,65, 10. Gaudelová 17:59,44, 11. Svobodová 18:08,54, 12. Kepeňová [všechny ČSSR] 18:37,74, 13. Schmidová (Kanada) 18:42,98, 14. Matoušová 18:48,54, 15. Barťošová [obě VŠ Praha] 19:01,99, 16. Paráková (ČH Štrbské Pleso) 19:05,08, 17. Ehrenbergerová (ČSSR) 19:05,24, 18. Havrančíková (Tesla Liptovský Mikuláš) 19:10,47, 19. Janovská (RH Jablonec n. N.) 19:11,80, 20. Krstevová (Bulharsko) 19:23,62. Z 34 běžkyň bylo 33 klasifikováno.

Běh žen na 10 km: 1. Veronika Hesseová 34:41,36, 2. Blanka Paulů 35:22,58, 3. Carola Andingová 35:37,75, 4. Palečková 36:05,88, 5. Firthová 36:12,98, 6. Leskovjanská 36:19,36, 7. Svobodová 36:25,74, 8. Nestlerová 36:34,93, 9. Sujová (Baník Rudňany) 36:49,62, 10. Rostocková 37:05,52, 11. Gaudelová 37:26,55, 12. Paráková 37:41,60, 13. Matoušová 37:42,34, 14. Bičíková (ČSSR) 38:14,46, 15. Schmidová 38:16,03, 16. Žáková (RH Jablonec n. N.) 38:17,01, 17. Kepeňová (ČSSR) 38:47,42, 18. Krstevová 39:20,51, 19. Jungová (NDR) 39:44,89, 20. Jebavá (ČSSR) 39:50,55. Z 31 startujících 27 závod dokončilo.

JAROSLAV TROUSIL

Plánování a vyhodnocování tréninku ve vrcholovém lyžování

Skončily zimní olympijské hry 1980, probíhá hodnocení průběhu přípravy a výsledků na těchto OH. Byla zvažena aktiva i pasiva, hledány rezervy v práci a byly přijaty návrhy na opatření. Celá tato činnost směřuje ke zkvalitnění tréninkového procesu, jeho řízení, organizaci, plánování, kontrolu a vyhodnocování a pochopitelně jeho obsahu.

Proto v souladu s usneseními PÚV KSČ z 3. 3. 1978 a XI. pléna ÚV ČSTV vydal sekretariát ÚV ČSTV Směrnice pro zabezpečení jednotného plánování a vyhodnocování tréninku vrcholových sportovců. Jejich úkolem je zpřesnit, sjednotit a zajistit návaznost všech druhů plánů, včetně harmonogramu jejich zpracování, odpovědnosti na zpětné kontroly.

Směrnice pro plánování a vyhodnocování tréninku navazují na Směrnice a pokyny k jednotné evidenci a dokumentaci tréninkového procesu, které byly konkrétně zpracovány KVS VSL do Směrnic a pokynů k jednotné evidenci, plánování a vyhodnocování tréninkového procesu v lyžování z června 1979.

Protože nové plánování a vyhodnocování má být uplatněno v celém vrcholovém lyžování jako nový nástroj řízení ve smyslu přístupu, časové posloupnosti, návaznosti jednotlivých stupňů, tzn. od reprezentace přes SVS, SVSM až do TSM a ST považujeme za potřebné seznámit s nimi širší odbornou lyžařskou veřejnost, protože to právě v době plánování nového OH cyklu a jejich zavádění může přispět k pochopení tohoto opatření, jeho výkladu, zpracování a využití.

Nejprve uvedeme několik základních ustanovení:

- plány sportovního tréninku se v lyžování zpracovávají a vyhodnocují na úrovni reprezentačních družstev dospělých a juniorů, v SVS, SVSM, TSM a ST,
- odpovědnými útvary za zpracování, schvalování a vyhodnocování jsou vedle oddělení VS, oddělení sportů, výbory sportovních svazů, oddělení talentované mládeže apod.,

Individuální plán sportovního tréninku na období 1981 - 1984

Sportovní oddělení
 Jméno sportovce: Jméno trenéra:
 Data narození:
 Hlavní výchovné a výcvikové cíle:

1980/81
 1981/82
 1982/83
 1983/84

Růst sportovní výkonnosti

Znak	disciplína - věkřímek - soutěž	1981	1982	1983	1984

Hlavní ukazatele tréninkového zatížení

Znak	U k a z a t e l	1981	1982	1983	1984
115	počet trén. dnů				
116	počet trén. jednotek				
117	počet závodů - startů				
118	celkový čas tréninku /hod./				
119	celkový čas regenerace /hod./				

- tyto pověřují zpracováním a projednáním na úrovni ÚV ČSTV komise vrcholového sportu, v lyžování konkrétně subkomise jednotlivých disciplín, na úrovni resortů vedení SVS, metodiky a trenéry, na úrovni ČÚV a SÚV oblastní inspektoři a trenéry TSM.

Při zpracování plánů sportovního tréninku se uplatňuje zásada centralizovaného a direktivního řízení při současně relativní obsahové samostatnosti nižších článků řízení tréninkového procesu.

Nejvyšším druhem plánu je **Integrovaný plán přípravy čs. sportovců na OH** a z něho vychází a na něj navazuje **Střednědobý plán sportovního odvětví**, tzn. v lyžování plán jednotlivých disciplín. Střednědobý plán zpracovávají VSS, respektive KVS. V obou plánech jsou uvedeny výkonnostní cíle, údaje charakterizující tréninkové zatížení, periodizace tréninkového roku, centrální výcvikové tábory, hlavní domácí a zahraniční soutěže.

Závazné plánovací ukazatele jako podklad ke zpracování **Ročních plánů SVS a SVSM** stanoví KVS VSL a předkládá je oddělení VS ÚV ČSTV. TSM zpracovávají roční plány v souladu s ročními plány SVSM příslušné spádové oblasti a respektují požadavky plánu SVSM.

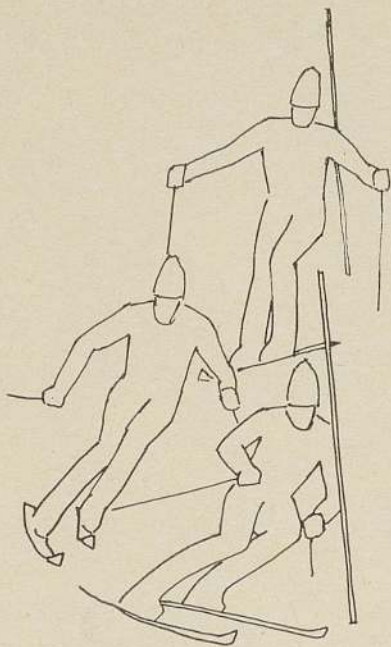
Účinným nástrojem plnění plánu je jeho **pravidelná a systematická kontrola a hodnocení** jako trvalá a nedílná součást řídicí práce. Doporučuje se provádět 2X do roka, závazně v termínech projednávání. Za kontrolu odpovídají ty orgány, které zpracování ukládají, projednávají a schvalují.

Velmi stručně se nyní seznámíme s obsahem střednědobého plánu a s ročním plánem. Mechanismus plánování spočívá v tom, na základě analýzy minulého plánu promyslet pokud možno komplexně a do podrobností obsah, organizaci a zajištění průběhu přípravy a závodění, včetně stanovení dílčích i hlavních cílů. K usnadnění mají právě posloužit jako metodický návod a pomůcka zároveň vypracované tabulky a přehledy, do nichž mají být požadované a především potřebné údaje rozepsány.

Na první pohled je zřejmé, že půjde o velkou kupu práce. Při podrobnějším prostudování zjistíme, že nebylo na nic podstatného zapomenuto a věříme, že při zaběhání a zvládnutí tohoto způsobu plánování dostane plán nejen jednotnou podobu, ale především přehlednost a úroveň. Výhodou je, že se omezuje slovní vyjádření a přednost dostávají numerické hodnoty. Nyní stručně k oběma plánům, které uvádíme proto, aby byla zřejmá jejich komplexnost a návaznost.

Střednědobý plán přípravy na období 1981—84:

- zpracovávají realizační týmy reprezentačních družstev dospělých a juniorů a předkládají prostřednictvím subkomise běhu VSL,
- celý plán je postaven na prognóze předpokládané výkonnosti na ZOH 1984 (tab. 1). Prognóza je zpracovávána a bude uveřejněna v příštím čísle časopisu Lyžařství,
- orientační výkonnostní cíle pro nejdůležitější soutěže OH cyklu v jednotlivých letech na MS, MSJ, Družbě (cíle pro střediska), event. ve Světovém poháru (tab. 2) apod.,
- nový a svým způsobem neobvyklý pohled je uplatněn v tab. 3., ve které mají být uvedeni sportovci s předpoklady úspěšného vystoupení na ZOH 1984,
- vlastní mechanismus stavby tréninkového plánu, tzn. rozpis globálních hodnot STU (speciálních tréninkových ukazatelů) a OTU (obecných tréninkových ukazatelů) v jednotlivých letech OH cyklu obsahuje tab. 4,

Obr. 4

něž italský trenér Mario Cotelli. Jeho argumenty i ostatních teoretiků jízdy po vnitřní lyži lze snadno vyvrátit.

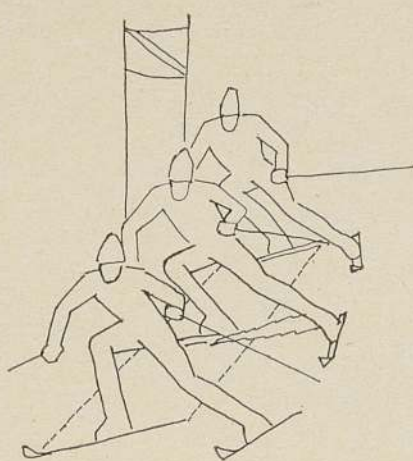
V průběhu závodních oblouků dochází k odklonu trupu. Základní pravidlo techniky lyžování je, že odklon trupu závisí na rychlosti jízdy a na poloměru zatáčení. Úhel je výraznější při větší rychlosti a při kratším poloměru zatáčení. Rovněž je výraznější jestliže lyžař zatěžuje vnitřní lyži (obr. 1) nežli když má váhu na lyži vnější (obr. 2). Z důvodu většího odklonu trupu potřebného při zatížení vnitřní lyže nemůže lyžař jedoucí po vnitřní lyži (jak ukazuje obr. 1) jet oblouk blíže slalomové tyči. Jízdou blízko vnitřních tyčí může závodník zkracovat stopu na trati slalomu.

V případě, že lyžař jedoucí v oblouku po vnější lyži ztratí kontrolu při hranění a lyže se začnou smýkat, může získat rovnováhu zatížením obou lyží. Jestliže naopak je váha na vnitřní lyži a dojde k jejímu zařiznutí nebo smýkání, lyžař se obvykle nevyhne pádu (obr. 3).

HRANĚNÍ UMOŽŇUJE VEDENÍ OBLOUKU

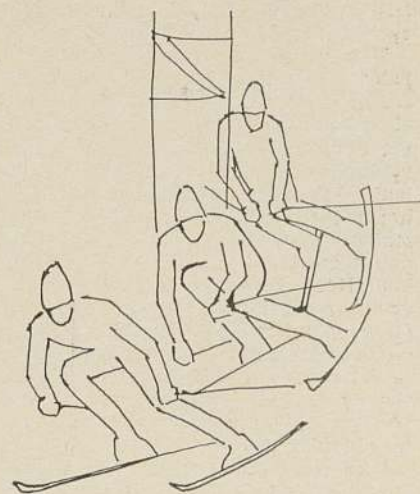
Podobně jako zakřivení kolejí umožňuje vlaku aby zatočil a přilnavost pneumatik umožní zatočení auta, stejně zahranění lyží, které byly uvedeny do zatočení ve fázi zahájení oblouku vede lyžaře dále do oblouku. Cílem lyžaře je provádět otáčení lyžemi od začátku oblouku a držet je v takové poloze, která umožní vyjet požadovanou dráhu oblouku. Síly potřebné k udržení odpovídajícího hranění jsou větší ve druhé polovině oblouku (obr. 4), protože lyžař musí překonávat vliv vlastní váhy a zvětšující se odstředivou sílu. Čím je oblouk (obr. 4), protože lyžař musí větší síla k udržení lyží na hranách. Při přenesení váhy na vnitřní lyži hrozí nebezpečí ztráty držení na hranách u obou lyží společně.

Jestliže například vnitřní lyže není dobře postavena na hraně, odjede vnější lyže směrem ven z oblouku

Obr. 5

v okamžiku, kdy lyžař přenáší váhu na vnitřní lyži. Chce-li lyžař zatížit vnitřní lyži, musí přemístit tělo dovnitř oblouku, aby mohl postavit vnitřní lyži na hranu. Jestliže při naklonění těla dovnitř není vnitřní lyže dostatečně zahraněna, hrozí nebezpečí pádu — a to je riziko techniky jízdy po vnitřní lyži. Na druhé straně jestliže lyžař zatěžuje vnější lyži a tak mu „ustřelí“, může se zachytit na okamžik zatížením obou lyží.

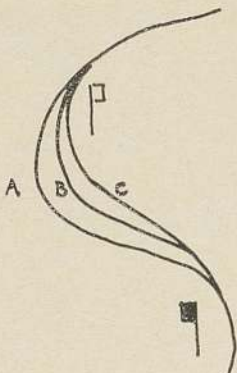

Obr. 6

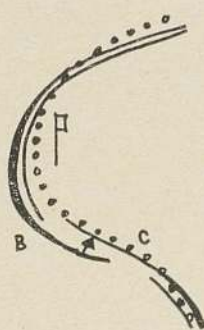
více nežli lyže vnější, pohybuje se více napříč, jede ve smyku, poskakuje po sněhu aniž by pomohla zkrácení oblouku. Často dokonce dojde k jeho prodloužení.

SPRÁVNÁ STOPA

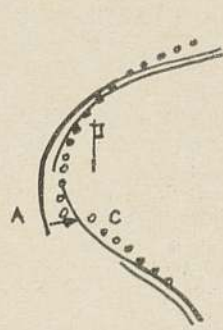
V závodním lyžování vždy neplatí, že nejkratší vzdálenost mezi dvěma body znamená největší rychlost. Přes-

Obr. 7

Obr. 8

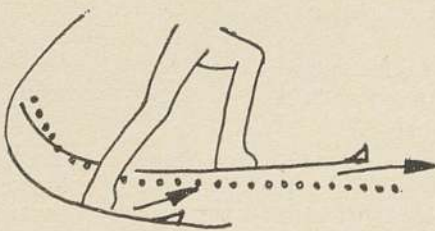
Obr. 9

Na obrázku 5 a 6 uskutečňují oba lyžaři oblouky o stejném poloměru. První (obr. 5) se zatíženou vnitřní lyží, druhý (obr. 6) se zatíženou vnější lyží. Lyžař na obr. 5 se snaží provést zkrácení oblouku — ale to je pouze zdání. Nejrychlejší jsou takové oblouky, při kterých lyže brzdí nejméně, proto ve většině případů je rychlejší způsob jízdy jak je znázorněn na obr. 6.

Lyžaři, kteří se výrazně vklánějí do oblouku když zatěžují vnitřní lyži, vyvolávají často představu, že zkracují oblouk — ale je tomu skutečně tak? Nikoliv. Neboť vnitřní lyže se otáčí

to je pro jízdu ve slalomu rozhodující schopnost lyžaře vést lyže po hranách optimální stopou. V závislosti na míře hranění lyžař projíždějící oblouk na obr. 7 zanechá ve sněhu stopu označenou A, jestliže lyže nevedl dobře po hranách. Pojede po křivce označené B, jestliže hranil jen průměrně. Optimální průběh vedení oblouku v uvedeném případě znázorňuje stopa označená jako C, lyže byly odpovídajícím způsobem zahraněny.

Tečkovaná křivka na obr. 8 a 9 představuje dráhu těžiště lyžaře, plná čára představuje dráhu jeho lyží. Zesílená čára znázorňuje lyži, která je zatížena více. Jakmile dojde k zahájení oblouku, těžiště se přemísťuje dovnitř oblouku, proti směru působení odstředivé síly v oblouku. Při ukončování oblouku přenesení váhy provedené současně s pohybem vyšší lyže a celého těla lyžaře směrem vpřed a vzhůru umožní jet po výhodnější stopě (C) namísto méně výhodné (B) (obr. 8). Přenesení váhy provedené před ukončením oblouku umožní lyžaři projet oblouk optimální stopou

Obr. 10

(C) navíc s předpokladem zvýšení rychlosti jízdy.

Musíme si znovu připomenout, že jediné při zatížení vnější lyže je lyžař schopen při přenesení váhy v konci oblouku rychlost jízdy zvyšovat. Při zatížení vnitřní lyže není možné vyvinout dostatečný impuls pro zrychlení. Jakékoliv dopředné zrychlení horní části těla má za následek zpomalení části dolní. Lyžař se může pouze zvedat, bez jakéhokoliv zrychlení. Naopak zatížením vnější lyže a vyvinutím tlaku na její vnitřní hranu je zrychlení možné (obr. 10). Čím více je oblouk zavřený, nebo čím více je odvrácena vnější lyže v oblouku, tím dynamičtější je přenesení váhy a větší zrychlení ve směru následujícího oblouku.

Jaké si z toho můžete vzít ponaučení? Je chyba věřit, že je třeba pře-

nášet váhu na vnitřní lyži za účelem zkrácení oblouku, získání rychlosti při ukončování oblouku, nebo možnosti zahájit následující oblouk dřívě. Ve většině případů bývají skutečné výsledky právě opačné.

Zatěžování vnitřní lyže v oblouku může být dobrým řešením pro lyžaře se zvláštní stavbou dolních končetin. Lyžaři s nohama do O, jejichž nižší holeň (v oblouku) nesmějuje dovnitř oblouku (chodidlo zatěžuje spíše vnější hranu) jsou schopni lépe zahrnit spíše vnitřní lyži. Držení na hraně vnější lyže je méně dobré. Takoví lyžaři ztrácejí výhody, které přináší přenesení váhy, mohou hranit pouze vnitřní lyží. A to, jak jsme si řekli, může vést ke ztrátě rovnováhy. Tito lyžaři mají rovněž omezenou schopnost vedení lyží po plochách. Ve skutečnosti většina lyžařů,

kteří jsou schopni vést lyže po plochách při přímém sjezdu po spádnicí dává přednost zatěžování vnější lyže v oblouku.

Zatížení vnitřní lyže na krátký okamžik může pomoci lyžaři získat ztracenou rovnováhu. Může rovněž zkrátit o několik málo zlomků sekundy čas při ukončování oblouku. Kinogramy ukazují v uvedených okamžicích skutečně, že většina závodníků často zatěžuje vnitřní lyži při ukončování oblouku. Avšak výrazné naklonění dovnitř oblouku za účelem postavení vnitřní lyže na hranu může, jak jsme si ukázali, přinést dva problémy: jednak ztrátu rovnováhy, jednak obtíže při snaze o zrychlení jízdy při ukončování oblouku.

Závěr: vnější lyže zůstává klíčem k závodnímu oblouku.

Zpracoval JAN MARŠÍK

Nový přístup k aktivizaci pedagogických kádrů

Zavedením přesné evidence pedagogických kádrů pomocí počítače došlo na všech stupních metodického řízení k jednoznačnému přehledu počtu dobrovolných tělovýchovných pracovníků. Hlubší analýzou činnosti se přesvědčujeme, že výměna cvičitelských a trenérských průkazů byla v řadě případů provedena formálním způsobem a část pracovníků není aktivně zapojena do tělovýchovného procesu.

Jedinou formou jak zvýšit kvalitu a úroveň výcviku je pravidelné hodnocení práce podle jednotlivých kritérií, aby bylo možno eliminovat některé lokální směry přístupu k celkovému hodnocení — jednotlivci, event. oddíly.

Z těchto důvodů byly v roce 1979 zpracovány metodickou komisí VSL ČSTV v Brně metodické pokyny pro hodnocení kádrů, které byly předány všem lyžařským oddílům. Již po prvním roce platnosti lze konstatovat, že tyto pokyny byly lyžařskými oddíly přijaty s pochopením, neboť ve své podstatě jsou pomocným materiálem metodiků a předsedů při hodnocení práce a činnosti jimi řízených pracovníků.

Systém pravidelného hodnocení navíc umožňuje rozhodování s maximální mírou objektivity při řešení a vyhodnocení soutěže o:

- nejlepšího trenéra roku
- nejlepšího cvičitele roku
- nejlepšího učitele roku
- nejlepšího cvičitele k Mezinárodnímu dni dětí

a současně umožňuje rozhodování při udělování tělovýchovných uznání a vyznamenání jednotlivým pracovníkům a oddílům.

Domníváme se, že okruh kritérií, která obsahují jak výkonné cvičitelské a trenérské úkoly, úkoly řídicí a správní, tak i úkoly výstavby a údržby majetku tělovýchovy, resp. společenské, jsou natolik vyčerpávající, že dávají plnou možnost pro rozvinutí iniciativy mladších i starších pracovníků. Ve vzájemném vztahu mezi cvičiteli, trenéry, a tak zvanými „bafuňáři“ pak dávají možnost vzájemného ocenění práce i s ohledem na věk a fyzické možnosti.

Hodnocení je prováděno podle těchto kritérií:

I. Politickovýchovná práce a činnost v orgánech ČSTV

1. aktivní činnost ve výboru LO 25 bodů
2. aktivní činnost ve výboru TJ 35 bodů
3. aktivní činnost v komisích VSL na úrovni okresu nebo kraje 50 bodů
4. aktivní činnost ve VSL na úrovni okresu nebo kraje 100 bodů
5. aktivní činnost v ústředních orgánech ČSTV 150 bodů

II. Trenérská, cvičitelská a metodická činnost

1. aktivní účast při pořádání soutěží a závodů na úrovni okresu nebo kraje (min. 3 soutěžící oddíly) — za každý závod 10 bodů
2. aktivní trenérská práce se svěřenci (min. 5 závodníků — celoročně) 50 bodů
3. dosažení přebornického titulu svěřencem (závodníkem) na úrovni okresu 50 bodů
4. dosažení přebornického titulu svěřencem (závodníkem) na úrovni kraje 100 bodů
5. dtto ve vyšší soutěži 300 bodů
6. vedení výcviku v rámci zájezdů a pobytů (min. 5 dnů/rok) 10 bodů
7. za každý další den 2 body
8. vedení veřejných lyž. školení - sezónních 25 bodů
9. dtto - celoročních 50 bodů
10. výcvik nebo trénink svěřenců na sněhu (veřejné školy, trénink závodníků) za 1 den 3 body
11. tréninková jednotka v tělocvičně nebo na hřišti 1 bod
12. aktivní činnost při organizaci veřejné lyžařské besedy nebo aktivu s metodickou náplní 20 bodů
13. aktivní vedení školení nebo doškolení pedagog. kádrů na úrovni okresu nebo kraje 50 bodů
14. metodická a publikační činnost v odb. časopisech a publikacích 100 bodů

III. Činnost na úseku výstavby a údržby tělovýchovných zařízení

1. brigádnická činnost na zařízení a majetku TJ 2 body/1 hod.
2. dtto na zařízení ČSTV nebo NV — akce Z sloužící tělovýchově 2 body/1 hod.
3. dtto na jiném majetku nebo zařízení sloužící lyžařskému sportu 1 bod/1 hod.

IV. Jiná činnost

1. dárčovství krve 50 bodů
 2. získání nového člena LO v rámci ČSTV 5 bodů
- Pokud někteří pracovníci lyžařských oddílů v roce 1980 nedosáhnou stanoveného minima, nebude těmto prodlužován pro další období průkaz.

Jsme přesvědčeni, že tímto postojem lze docílit podstatného zlepšení kvality práce v rámci našeho svazu a přispět k dalšímu růstu masového a výkonnostního lyžování. Uvedený systém doporučujeme zavést ve všech okresech.

LADISLAV PODROUŽEK

Na jakých lyžích budeme lyžovat?

Současná technologie výroby sjezdových lyží umožnila výrobcům podstatně rozšířit sortiment jednotlivých modelů tak, že pro každou výkonnostní skupinu lyžařů lze doporučit model, který odpovídá jejich potřebám.

Pro orientaci výběru sjezdových lyží nám poslouží metoda L — A — S — I, která umožňuje jinak složitý výběr těm, kteří se systematicky těmito otázkami nezabývají. Základem rozhodnutí je princip zvážení vlastních lyžařských znalostí a dovedností, které odpovídají příslušné skupině vyráběných modelů. Většina výrobců ve svých prospektech respektuje toto označení lyží a uvádí je velkými písmeny.

Modely lyží označené L

Tyto modely lyží jsou určeny pro lyžaře, kteří si osvojují základní lyžařské dovednosti, resp. prošli průpravou základní lyžařské metodické řady. Tito lyžaři se pohybují na mírných lehkých svazích a vrcholem jejich výkonnosti jsou začátky snožných oblouků v pomalé jízdě v lehkém terénu při dobrých sněhových podmínkách, resp. na upravených svazích.

Pro tuto skupinu lyžařů jsou vhodné krátké lyže nebo krátké Kompakty.

Modely lyží bývají označeny nápisy: Short, Light a mají znak L. Z dostupných zahraničních značek jsou to lyže: Fischer - Cut special, Atomic atd.

Modely lyží označené A

Tyto modely lyží odpovídají v současné době nejpočetnější vrstvě lyžařů, kteří ovládají snožnou techniku a snožné oblouky na dobře upravených tratích ve středním tempu. Tito lyžaři vyhledávají středně těžké tratě a rychlost jejich jízdy se pohybuje v rozmezí 30—50 km/hod.

Z dostupných zahraničních značek lze na našem trhu zakoupit:

Blizzard — Compact Sekura
Fischer — Cut 70
Head — Hotline
Atomic — ACS, ASM
Kästle — CS, CC

Modely lyží označené S

Modely této skupiny poslouží těm, kteří zvládnou snožnou techniku i těžké tratě v rychlém tempu — více než 50 km/hod. Jedná se o sportovní ambiciózní lyžaře a závodníky.

Doporučené dostupné modely lyží jsou:

Blizzard — Firebird
Fischer — Racing
Head — Spedline
Atomic — ARC
Kästle — RX

Modely lyží označené I

Do této skupiny řadíme ty lyžaře, kterým z různých důvodů nevyhovují předchozí modely. Jedná se zejména o modely použitelné pro vysokohorské lyžování (jízda v hlubokém sněhu), lyžování v extrémně těžkých terénech, trikové lyžování a akrobatické skoky.

Tyto modely lyží bývají často používány sportovními lyžaři jako tzv. „druhé lyže“ v případech, že mají zájem o některý způsob výše uvedeného použití.

Modely těchto lyží jsou označeny nápisy: Trick, Free-style, Balett, Deep, Powder, Hot atd.

S přihlédnutím k tomuto základnímu zhodnocení vyráběných modelů lze dnešní sjezdové lyže rozdělit do těchto kategorií:

- 1. Alpinski:** Vývoj těchto modelů lyží směřuje stále více ke speciálním lyžím pro trénované sportovní lyžaře a závodníky, kteří ovládají jízdu ve vyšších rychlostech, kde je zapotřebí přesného hranění a vedení lyží.
- 2. Softski:** Lyže této kategorie jsou určeny pro sportovce lyžaře, kterým znalosti a dovednosti lyžařské techniky působí potěšení a dovedou vychutnat požitky z jízdy i na těžké tratě ve středním tempu, k čemuž je zapotřebí měkčí a lehce točivé lyže.
- 3. Midski:** Tato kategorie lyží je v podstatě sportovní variantou dlouhých Compactů a jsou postaveny pro vyšší tempo. Měkčí část lyže ve špicích a patkách umožňuje zvýšenou točivost.
- 4. Compactski:** Tyto lyže v současné době prodělaly další technický rozvoj. Jsou to točivé a příjemné lyže pro každý terén. Sportovně založenému lyžaři však raději doporučíme typ Mid.
- 5. Kurzski:** Tato kategorie lyží je určena pro začátečníky a pokročilé lyžaře. Jedná se o lyže, které tolerují řadu nedostatků v technice jízdy a vyhoví každému, kdo se chce naučit co nejdříve a s vynaložením nejmenší námahy lyžovat.

LADISLAV PODROUŽEK

Žebříčky, žebříčky...

Závěr sezóny znamená vždy hodně práce pro sportovně technické komise a rozhodčí, jejichž činností hodnotí výsledky a sestavují žebříčky. Jsou přehledem výkonů závodníků v jednotlivých disciplínách.

Skokani — muži: 1. Ján Tanczos (Dukla Banská Bystrica) 947,2 b., 2. Ivo Felix 943,0, 3. František Novotný 941,6, 4. Leoš Škoda (všichni Dukla Liberec) 938,2, 5. Břetislav Novák (Elitex Jablonec) 924,6, 6. Ladislav Jirásko (Dukla Liberec) 910,7, 7. Emil Babiš (Dukla Banská Bystrica) 900,9, 8. Vlastibor Sedlák (Dukla Liberec) 899,0, 9. Jaroslav Balcar (Elitex Jablonec) 898,2, 10. Jozef Hýsek (Dukla Banská Bystrica) 886,1, 11. Jiří Balcar (Dukla Liberec) 880,0, 12. Jozef Brzuchanski (Dukla Banská Bystrica) 867,5, 13. Jiří Haas (Dukla Liberec) 867,0, 14. Jiří Parma (MEZ Frenštát) 864,4, 15. Jozef Rusko (Dukla Banská

Bystrica) 855,6, 16. Bohumil Vacek (Dukla Liberec) 850,9, 17. Milan Žingor (TJ Rožnov) 849,4, 18. Jaroslav Bukvic (Dukla Liberec) 843,7, 19. Dušan Túry 832,1, 20. Jan Bobek 826,2, 21. Ján Jelenský 825,7, 22. Milan Kontúr (všichni Dukla Banská Bystrica) 825,0, 23. Miroslav Spáčil (Elitex Jablonec) 819,2, 24. Milan Makovec (Ještěd Liberec) 796,8, 25. Stanislav Martynec (MEZ Frenštát) 792,3 b.

Započítávaly se čtyři nejlepší výsledky z těchto devíti závodů: CKZ 5. a 6. ledna v Harrachově (dvakrát P 70 m), 12. a 13. ledna v Liberci (P 70 a 90 m), mistrovství ČSSR 2. a 3. února na Štrbském Plese (P 70 a 90 m), mistrovství ČSR 10. února na Zadově (P 70 m) a mistrovství Slovenska 20. března na Štrbském Plese (P 70 m) a CKZ 22. a 23. března na Štrbském Plese (P 70 a 90 m). Ján Tanczos získal maximální počet 240,0

b. za vítězství na mistrovství ČSSR na devadesátce a na mistrovství Slovenska (P 70 m), 234,9 b. na mistrovství ČSSR na středním můstku a 232,3 b. na CKZ 23. března na Štrbském Plese na velkém můstku.

Skokani — starší dorostenci: 1. Bohumil Vacek (Dukla Liberec) a Jiří Parma (MEZ Frenštát) oba 720,0 b., 3. Dušan Túry (Dukla Banská Bystrica) 702,0, 4. Milan Žingor (TJ Rožnov) 686,4, 5. Petr Novotný 681,8, 6. Jan Svoboda (oba Dukla Liberec) 672,4, 7. Peter Jonašík (Dukla Banská Bystrica) 656,5, 8. Ladislav Kaňka (MEZ Frenštát) 653,5, 9. Jiří Malec (Sokol Vlastiboř) 653,3, 10. Václav Kaděra (MEZ Frenštát) 649,1, 11. Stanislav Martynec (TŽ Trinec) 645,2, 12. Ivan Nosko (Dukla Banská Bystrica) 632,8, 13. Roman Kumpošt (VŠST Liberec) 620,2, 14. Karol Tatranský (ČH Štrbské Pleso) 613,4, 15. Jozef Augustin (Dukla Banská Bystrica) 610,6 b. Započítávaly se tři nejlepší výsledky ze sedmi závodů.

Dvadsaťpäť rokov

Československo, štát s dobrými podmienkami pre lyžovanie, má dávnu lyžiarsku tradíciu, veď patrí nie len medzi zakladateľov FIS (Fédération International de Ski), ale aj medzi tie krajiny, ktoré sústavne podporovali rozvoj a rozmach krásneho športu.

Veľká cena Slovenska, naša najvýznamnejšia súťaž v zjazdovom lyžovaní, je úzko spätá s Vysokými Tatrami, najkrajším horstvom Československej socialistickej republiky a aj s rozvojom dnes už najrozšírenejšieho športu u nás — lyžovaním. S výnimkou prvého ročníka Veľkej ceny Slovenska v roku 1955 vo Vrátnej, všetky ďalšie sa pripravovali a aj uskutočnili vo Vysokých Tatrách.

Italka Daniela Ziniová zvíťazila v druhom slalomu jubilejného 25. ročníku Veľkej ceny Slovenska

Veľkej ceny Slovenska

Prvý ročník vo Vrátnej sa plne vydaril a do organizovania druhého sa s vervou pustili lyžiari Vysokých Tatier. Využili vhodnejšie ubytovacie i dopravné možnosti, ktoré potom rozhodujúcim spôsobom ovplyvnili usporiadanie ďalších a napokon všetkých ročníkov Veľkej ceny Slovenska v našom najatraktívnejšom horstve. Vďaka dôslednej práci organizátorov, neceniteľnej podpore sprvu miestnych a okresných orgánov, neskôr aj orgánov krajských a celoštátnych i hodnotnej účasti zahraničných lyžiarov, stala sa Veľká cena Slovenska pomerne v krátkom čase najvýznamnejšou súťažou zjazdového lyžovania v Československu. Vyzdvihnúť sa žiada, že popri telovýchovných a politických orgánoch významnú pomoc Veľkej ceny Slovenska poskytovali zložky cestovného ruchu, a že od roku 1966, keď Vládny výbor pre cestovný ruch SSR stal sa spoluorganizátorom, jeho pomoc umožnila uskutočňovať túto súťaž na najvyššej úrovni.

Veľká cena Slovenska má značnú zásluhu na tom, že sa Vysoké Tatry stali známe v celom lyžiarskom svete. Úspešná propagácia krás Vysokých Tatier a ich vhodných snehových a terénnych podmienok sa zúročili najmä vtedy, keď sa Československo uchádzalo o usporiadanie majstrovstiev sveta na rok 1970. Skúsenosti tatranských lyžiarskych pracovníkov, ktoré nadobudli pri uskutočňovaní Veľkej ceny Slovenska, či už v organizačnej, technickej, alebo v rozhodcovskej činnosti, boli veľmi cenné. Osvedčení pracovníci Veľkej ceny Slovenska obetavo pomáhali obnoviť a aj každoročne usporiadať Tatranský pohár, medzinárodnú súťaž v sever-

ských disciplínach, zastávali významné funkcie na majstrovstvách sveta v roku 1970 a aj pri ďalšom podujatí svetového významu, pri X. kongrese Interski v roku 1975.

Veľká cena Slovenska, tak slubne rozbehnutá v prvých štyroch ročníkoch, keď aj veľmoci v zjazdovom lyžovaní, Rakúšanovia a Francúzi, vysielali k nám svojich najlepších pretekárov, držiteľov medailí z majstrovstiev sveta a zimných olympijských hier, zaznamenala v ďalších ročníkoch určitú stagnáciu. Nedostatok snehu znemožnil uskutočniť dva ročníky (1959 a 1961), na čas sme stratili osobný kontakt s vedúcimi činiteľmi zahraničných národných zväzov, a keď si alpské krajiny založili Svetový pohár, ktorý financoval zahraničný lyžiarsky priemysel, vnucoval mu svoje komerčné záujmy a napokon diktoval jeho program, bolo bežná nemožnosť získať do Vysokých Tatier početnejšiu účasť pretekárov vrcholnej výkonnosti. Situácia sa trochu zlepšila, keď organizačný výbor Veľkej ceny Slovenska požíval a zabezpečoval družstvá národných zväzov, no museli sme vynaložiť ešte mnoho úsilia, kým sa podarilo prelomiť ľady a prebojovať aj Veľkú cenu Slovenska do termínovej listiny Svetového pohára. Prvý raz sa tak stalo v roku 1969, v súťaži žien a vyrcholením v doterajšej histórii Veľkej ceny Slovenska bol rok 1974, keď sme vo Vysokých Tatrách usporiadali veľkolepé finále Svetového pohára v súťaži mužov a žien. Kompletná svetová špička, najlepší reprezentanti mužského a ženského zjazdového lyžovania sa vtedy oboznámili v socialistických podmienkach. Všetci odchádzali

nadšení, rovnako ako štyri desiatky tisíc divákov, ktorí sledovali ich jedinečné boje na svahu Hrebienka a Skalnatého Plesa. Veľká cena Slovenska dostala však už predtým trvalé miesto v Európskom pohári žien, v súťaži oveľa menej tangovanej obchodnými záujmami veľkopodnikateľov, v súťaži, kde šport je ešte športom a je preto celkom pochopiteľné, že aj naša tradičná súťaž vo Vysokých Tatrách bude v budúcich rokoch prebiehať v Európskom pohári.

Dobre usporadúvané preteky vo Vysokých Tatrách dávajú záruku komisii Svetového a Európskeho pohára, aby ich prideliť na usporiadanie. V roku 1978 sa uskutočnilo finále Európskeho pohára mužov i žien. Obrovské slalomy tohoto ročníka pre nedostatok snehu na Lomnickom sedle sme usporiadali v Jasnej.

Jubilejný 25. ročník Veľkej ceny Slovenska sa uskutočnil znovu ako Svetový pohár, s mimoriadne dobrou účasťou, prakticky so všetkými najlepšími lyžiarkami sveta.

Bohatá štvrtstoročná tradícia zaväzuje organizátorov, inštitúcie, miestne orgány, telovýchovu, aby dobré meno, ktoré si Veľká cena Slovenska vo svete získala, sa v budúcich ročníkoch ešte zvýšilo a tak prispelo k úspešnému rozvoju Československého zjazdového lyžovania, k propagácii Vysokých Tatier a celej našej vlasti.

Ing. LADISLAV HARVAN, CSc.
riaditeľ pretekov VCS

Světová běžecká liga

Světová běžecká liga (World Loppet League) byla ustanovena v únoru 1978 v Telemarku v USA na společné schůzce zástupců devíti zemí, které pořádají nejvýznamnější lyžařské maratóny. Hlavním účelem ligy je umožnit lyžařům, kteří se vě-

nují dálkovým běhům, porovnat svoji výkonnost v oficiální soutěži. Dalším cílem je sdružit závodníky, kteří skončili aktivní činnost v reprezentačních týmech. Série běhů soutěže rozšířením známé evropské soutěže „Euroloppet“ o běhy v USA, Kanadě, Švýcarsku a Norsku. V této podobě se konaly první dva ročníky 1979 a 1980, avšak snahou zakladatelů je rozšířit soutěž o další zajímavé běhy v jiných státech.

V současné době Světová běžecká liga obsahuje těchto devět závodů:

Název	délka v km	země	rok založení
Dolomitenlauf	60	Rakousko	1970
Marcialonga	70	Itálie	1972
König-Ludwig-Lauf	90	NSR	1970
Riviere Rouge Race	55	Kanada	1977
American Birkenbeiner Race	55	USA	1973
Finlandia Hiihto	75	Finsko	1974
Vasaloppet	35	Švédsko	1922
Engadin Skimarathon	42	Švýcarsko	1969
Birkenbeinerrennet	55	Norsko	1932

Podmínkou klasifikace ve Světové běžecké lize je zúčastnit se během jednoho roku nejméně šesti závodů. Z toho jeden musí být v Severní Americe, jeden ve Skandinávii. Soutěž je vyhodnocována bodovým systémem. Prvních dvacet závodníků v každém závodě získává body do konečné klasifikace. V prvním ročníku splnilo podmínky ligy pouze devět lyžařů. Vítězem se stal Švéd Matti Kuosko, který získal v šesti závodech 110 bodů. Na dalších místech skončili Nor Arvnes (99 bodů) a Rakušan Kapeller (73 bodů) a šest běžců USA, kteří soutěž dokončili bez bodů.

Každý běžec, který se chce zúčastnit této soutěže, si musí zakoupit

Záběr z amerického lyžařského maratónu American Birkenbeiner Race na 55 km, který patří do Světové běžecké ligy

„pas“, kde se potvrzuje dokončení závodu zvláštním razítkem. Po skončení závodů jsou výsledky zaznamenané v běžeckém pasu vyhodnoceny sekretariátem Světové běžecké ligy v Telemarku ve státě Wisconsin v USA. Běžci, kteří dokončí všech devět závodů, se stávají členy klubu Světové běžecké ligy. Získávají pamětní medaile s pořadovým číslem. Prvních šest šťastných lyžařů dokončilo devět závodů běžecké ligy letos 23. února v americkém Telemarku. Na slavnostním banketu jim byly odevzdány pamětní medaile. Během dvou zimních sezón absolvovali v devíti zemích maratóny v celkové délce 587 km. V příští zimní sezóně k nim přibudou jistě

datelem American Birkenbeiner Race je sekretář Světové běžecké ligy Tony Wise. Letos 23. února se běžel již osmý ročník na trati 55 km v Telemarku do Haywardu za účasti pěti tisíc běžců z dvanácti zemí. Od prvního ročníku, kdy startovalo 75 lyžařů, je nárůst startujících úměrný popularitě běžeckého sportu ve světě. Od roku 1975 současně s tímto závodem se koná na poloviční trati Korteloppet závod, kterého se hlavně zúčastňují děti a ženy. American Birkenbeiner má devět kategorií pro muže a devět pro ženy a stal se zajímavým pro všechny od 19 let. Profil tratě je velmi členitý a běžecky nejzajímavější z celé série. Probíhá většinou v řídkém listnatém lese. V jeho průběhu jsem si často myslel, že jsem v Novém Městě na Moravě. Startuje se hromadně ve čtyřech vlnách. První vlna je rezervována pro běžce reprezentačních týmů, druhá pro členy klubu 25 % z minulého ročníku (čas vítěze plus 25 %). V této skupině jsem startoval i já, protože v loňském roce jsem splnil tyto podmínky. Ve třetí vlně běží závodníci s mezinárodní licencí a na konci všichni ostatní. Start poměrně ukázněného davu je velmi rychlý, ale po 500 m čeká na závodníky nemilé překvapení v podobě stoupání po místní sjezdovce. Po tomto dýchacím cvičení následuje sjezdová zkuška a další kilometry pečlivě upravených stop. Časté občerstvení a dobrý servis na trati umožňují držet poměrně vysoké tempo. Letošní vítěz Nor Paer Knotten dosáhl času 2:24:00. Tento závod byl pro mne velmi zdařilý 119. umístěním v čase 3:15:00, v kategorii 35–39 let jsem byl čtvrtý. Firma Swix zajišťovala mazání lyží na startu i během závodu. Oficiální „máza“ byl fialový klisť překrytý modrým extra. Ranní teplota -4°C . Zatažená obloha zadržela očekávané oteplení, takže kdo na startu chytral, tentokrát prodřel. V cíli čekalo na závodníky občerstvení v podobě ovocných polévek a ovocných šťáv. K mé radosti jsem se setkal se starými známými z loňského ročníku. Maskovaný vikingský válečník sloužil zase jako objekt vášnivých fotografií a v přilehlém baru klavíristka hrála svižný jazz. Autobus, který mne vezl zpět do Telemarku, byl naplněn spokojenými lyžaři všech národností. Večer bylo slavnostní rozdělení cen a dekorování prvních šesti běžců, kteří absolvovali jako první všech devět závodů ligy. Po slavnostním zakončení se hotel změnil ve velký taneční sál. (Pokračování)

Čs. účastník Petr Jurosz měl v letošním ročníku startovní číslo 3078

PETR JUROSZ

● **V EVROPSKÉM POHÁRU MUŽŮ** ve sjezdových disciplínách obsadil čs. reprezentant Bohumír Zeman šesté místo s 95 body. Zvítězil Ital Siegfried Kerschbaumer se 152 b. před Italem Biellerem 146 a Rakušanem Gstreinem 125 b. Další pořadí: 4. Zurbriggen (Švýc.) 107, 5. Carletti (It.) 101, 6. Zeman 95, 7. Nachbauer (Rak.) 93, 8. Welschen (Švýc.) 86, 9. Amann (Rak.) 85, 10. Ciaptak-Gasienica (Pol.) 82 b. Ve slalomu EP je pořadí na vedoucích místech: 1. Fjällberg 82, 2. Halvarsson (oba Švéd.) a Carletti oba 76, 4. Gstrein (Rak.) 68, 5. Poncet 61, 6. Tonazzi (oba It.) 59 b. V obřím slalomu zvítězil Bieller se 125 b. před Merellim (It.) 75, Gstreinem 75, Riedelspergerem (Rak.) 73, Walöenem (Nor.) 70, Kindlem (Rak.) 47 a Zemanem 45 b. Ve sjezdu je první Amann s 85 body, následován Kerschbaumerem 82, Thonhoferem 73, Reschem 60, Peerem (všichni Rak.) 56 a Zurbriggenem 54 b.

Ve slalomu v Zakopaném zvítězil Carletti časem 1:49,44 před Kummem (Švýc.) 1:49,62, Tonazzim 1:50,00, Biellerem 1:50,05 a Ciaptakem-Gasienicou 1:50,44. V obřím slalomu byl první Bieller za 2:20,51, následován Walöenem 2:20,83, Gulenem (Švýc.) 2:21,78, Schnitzerem (Rak.) 2:21,82 a Riedelspergerem 2:22,12. V obřím slalomu ve Zwieselu bylo pořadí: 1. Huber 2:09,24, 2. Orłainky (oba Rak.) 2:09,56, 3. Zeman 2:09,74, 4. Bieller 2:10,31, 5. Kindl 2:10,60. Slalom vyhrál Zeman v čase 1:30,71. Druhý byl Tonazzi 1:31,45 před Vionem (Fr.) Halvarssonem a Wörndlem (Rak.) všichni 1:31,48.

● **ÚSPĚCHEM SOVĚTSKÝCH REPREZENTANTŮ** skončily mezinárodní závody biatlonistů ve finském Lahti. Na 10 km zvítězil Gavrikov (SSSR) časem 36:00,63 před olympijským vítězem Ullrichem 36:44,49 a Siebertem (oba NDR) 36:46,31. Také na 20 km byl první Gavrikov za 1:16:50,30 před Jungem (NDR) 1:17:16,25 a Finem Kuntolou 1:18:17,92. Ve štafetě bylo pořadí na vedoucích místech: 1. NDR [Jung, Siebert, Ullrich, Röschi] 1:53:39, 2. SSSR [Alikin, Aljabjev, Gavrikov, Barnašov] 1:54:42, 3. Norsko II. 1:56:05.

● **V EVROPSKÉM POHÁRU ŽEN** ve sjezdových disciplínách si úspěšně vedly čs. reprezentantky. Olga Charvátová obsadila se 187 body druhé a Lenka Vlčková se 128 body třetí místo za vítěznou Rakušankou Erikou Gfrererovou se 198 body. Následují: 4. Magoniová (It.) 105, 5. Walliserová (Švýc.) 104, 6. Kunschnitzová (Rak.) 96, 7. Frigová (It.) 91, 8. Hesleová (Nor.) 90, 9. Steinerová 86, 10. Krennová (obě Rak.) 79 b. Ve slalomu EP zvítězila Charvátová se 110 body před Vlčkovou 92, Kronsbičlerovou (Rak.) 62, Polkou Tlalkovou 59 a Rakušankou Totschnigovou 56 b. V obřím slalomu v celkové klasifikaci byla první Italka Paoletta Magoniová s 87 body, následována Gfrererovou 81, Walliserovou 75, Charvátovou 60 a Krennovou 46 b. Vlčková se dělila s Italkou Frigovou o osmé místo s 36 body. Ve sjezdu EP je pořadí na vedoucích místech: 1. Gfrererová 50, 2. Kirchlery (Rak.) 34, 3. Fjeldstadová (Nor.) a Emonetová (Fr.) obě 25, 5. Krennová 23 b.

V Nendaz v obřím slalomu zvítězila Walliserová časem 2:30,62 před Charvátovou 2:30,96, Gfrererovou 2:31,91, Krennovou 2:32,11 a Quittetovou (Fr.) 2:32,50. Ve slalomu vybojovala prvenství Charvátová za 1:31,67, druhá byla Italka Quariová 1:31,79, následována Vlčkovou 1:31,95, Italkou Macchiovou 1:32,28 a P. Wenzelovou (Licht.) 1:32,67. V obřím slalomu se Zwieselu byla první opět Walliserová v čase 2:38,83 před I. Eppelovou 2:39,43 a Kinshoferovou (obě NSR) 2:40,08. Charvátová obsadila čtvrté místo za 2:41,81, Konzettová (Licht.) skončila pátá časem 2:42,00. Ve slalomu zvítězila Italka Rosa-Maria Quariová v čase 1:34,32, následována Charvátovou 1:34,69, Konzettovou 1:34,89, P. Wenzelovou 1:35,03 a Italkou Biellerovou 1:35,64.

Zajímavosti ze světa

● **ŠPANEĽ FRANCISCO FERNANDEZ-OCHOA**, který přestoupil k profesionálům, v závěrečných závodech sezóny zaznamenal v Mammoth Mountain (USA) své první vítězství. Ve finále obřímho slalomu porazil Američana Woodwortha. Třetí skončil Martinez (Arg.) před Rakušanem Hinterseerem.

● Na **HOLMENKOLLENU** v Oslo v tradičních lyžařských hrách v běhu na 15 km zvítězil Nor Braa časem 45:40,62 před Švédem Wassbergem 46:09,45 a svým krajanem Bakkenem 46:19,72. Další pořadí: 4. Kirvesniemi (Fin.) 46:20,42, 5. Gullen 46:20,49, 6. Eriksen (oba Nor.) 46:30,54. — 17. Beran 47:24,60, 30. Švub 48:07,90. Na 50 kilometrů vybojoval prvenství Wassberg za 2:45:55,06, následován Aalandem 2:48:12,92, Lindvallem (oba Nor.) 2:51:16,11, Bakkenem 2:52:17,65, Eriksem 2:54:24,36 a Braathenem (Nor.) 2:55:20,77. V závodě žen na 5 km bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Riihivuori (Fin.) 18:03,15, 2. Aunliová (Nor.) 18:42,45, 3. Johanssonová (Švéd.) 18:52,95, 4. Nybratenová (Nor.) 18:54,71, 5. Auromaová (Fin.) 19:05,43, 6. Svobodová 19:10,18, 8. Paulů 19:13,72, 10. Jeriová 19:16,12. Také na 10 km byla první Riihivuori (Fin.) časem 35:30,7 před Američankou Spencerovou 36:29,9 a Norkou Pettersenovou 36:32,9. Čtvrtá byla Nybratenová za 36:40,5, následována Jeriovou 36:47,7. — 7. Svobodová 36:59,2, 9. Paulů 37:13,1. V závodě sdruženém zvítězil Dotzauer 410,050 před Langerem (oba NDR) 399,650, Etelälähtim (Fin.) 396,630, Weinbuchem (NSR) 392,960 a Kawulokem (Pol.) 389,360. Ve skoku na středním můstku byl první Nor Bergerud s 252,7 (86 a 87), druhé místo obsadil Fin Puikkonen 247,5 (83 a 85,5), následován Ruudem (Nor.) 245,7 (82,5 a 85,5), Koglerem (Rak.) 245,1 (86,5 a 80,5) a čs. reprezentantem Škodou 244,5 (85,5 a 83). Jedenáctý byl Samek s 238,3 b.

● **V MISTROVSTVÍ NDR** v běhu mužů na 50 km zvítězil Kautz za 2:53:15 před Schlottem 2:54:27, Schu-

bertem 2:55:11, Toepeltem 2:55:54 a Straubem 2:56:39. Mistryni žen na 20 km se stala Petzoldová v čase 1:14:51, následována Hesseovou 1:15:04, Andingovou 1:17:04, Rostockovou 1:19:09 a Nestlerovou 1:19:19.

● **V MISTROVSTVÍ EVROPY** v lyžařské akrobaticke ve francouzském Tignes v Hot Dog v soutěži mužů zvítězil Rakušan Sigi Innauer, bratr olympijského vítěze ve skoku na středním můstku Toni Innauera. V soutěži žen vybojovala mistrovský titul Švýčarka Erika Galliziová.

● **V MISTROVSTVÍ SVĚTA** 1979—80 profesionálů ve sjezdových disciplínách zvítězil Rakušan André Arnold s 605 body před svým krajanem Hinterseerem 510 a Američany Vanattem 475, Woodworthem 385, Švýcarem Treschem 340, Dodgem (USA) 315 a Norem Halsnesem 310 b. Arnold vybojoval titul profesionálního mistra světa již potřetí za sebou.

● **ŠPANEĽSKÁ LA MOLINA** byla dějištěm mezinárodních závodů ve skoku, které skončily úspěchem Norů. Zvítězil Sätre s 241,1 (73,5 a 71) před Ruudem 238,3 (73 a 70).

● **VE SVĚTOVÉM POHÁRU BIATLONISTŮ** zvítězil Ullrich se 148 body před Siebertem 146 a Röschem (všichni NDR) 133. Čtvrtý skončil Gavrikov (SSSR) se 129 body následován Jungem (NDR) 127 b. V posledním závodě SP v Murmansku (SSSR) na 10 km byl první Röschi v čase 33:33,0 před Alikinem (SSSR) 33:35,5 a Bulharem Veličkovem 33:40,1. Na 20 km zvítězil Ullrich za 1:04:16,6, následován Veličkovem 1:06:30,4 a Röschem 1:06:43,3. Ve štafetě 4 X 7,5 km byl první tým NDR v sestavě Jung, Siebert, Ullrich, Röschi časem 1:57:32,0 před SSSR 1:58:29.

● **V MISTROVSTVÍ USA** ve sjezdu ve Squaw Valley zvítězil Kanadan Read za 1:04,87 před Američany Andersonem 1:04,94 a Powelem 1:05,02. Z žen se stala mistryni Nelsovaná časem 1:08,54 před Cooperovou 1:09,40.

● **ŠVÝCARSKÝ TÝDEN BĚŽCŮ**, který měl na programu závody v Einsiedeln, Les Diablerets, Zweisimmen, Kanderstegu a Obergomu, vyhrál v celkové klasifikaci Nor Aketun celkovým časem 2:38:03,87 před Behlem (NSR) 2:42:02,78, Nordbym (Nor.) 2:43:33,05, Rengglim (Švýc.) 2:45:10,55, Braathenem (Nor.) 2:45:37,08 a Rakušanem Gattermannem 2:45:49,67. V klasifikaci zemí zvítězilo Norsko před Švýcarskem, NSR, Rakouskem, Švédskem a Francií.

● **V ITALSKÉM COURMAYEURU** v obřím slalomu FIS ze 112 startujících byl první Rakušan Gruber za 2:08,83, následován Hessenbergerem (Rak.) 2:09,19 a Köhlerem (NSR) 2:09,45. Hessenberger vyhrál slalom časem 81,48.

● **POHÁR HOCHKÖNIGU**, který je každoročně mezinárodním závodem skokanů na ukončení sezóny, se letos 26. a 27. dubna neuskutečnil. Na něj výše položené devadesátce v Evropě napadlo asi dva metry nového sněhu a nebylo možno můstek upravit. Mladí čs. skokani se vrátili domů aniž by závodili.

Collins a jeho trenér Bakke se zpovídají

Na skokanském nebi letos zazářila nová hvězda — šestnáctiletý Kanaďan Steve Collins. Poprvé překvapil v zahajovacím závodě nově založeného Světového poháru 27. prosince 1979 v italské Cortině d'Ampezzo, kde obsadil desáté místo a získal první body. Potom jej obdivovali návštěvníci Intersportturné a diváci televizních přenosů z této tradiční soutěže čtyř můstků. V Garmisch-Partenkirchenu byl sedmý a nechal za sebou řadu skokanů světové špičky. Bodoval na olympijském můstku v japonském Sapporu a v obou závodech na domácích můstcích v Thunder Bay, který je jeho domovem. Devátým místem na devadesátce na ZOH v Lake Placidu potvrdil, že patří mezi světovou špičku. S převahou se stal juniorským mistrem světa ve švédském Örnsköldsöviku, v dalších závodech Světového poháru ve finském Lahti na středním můstku byl sedmý a na velkém zvítězil před držitelem zlaté olympijské medaile Törmänenem a vítězem Světového poháru Rakusanem Neuperem. Vrátil se domů pro dvě prvenství v mezinárodních závodech v Thunder Bay a znovu přiletěl do Evropy, aby svými výkony oslňoval diváky v jugoslávské Planici a v ČSSR při jinále Světového poháru na Štrbském Plese a vítězstvím v prvním týdnu letů na mamutím můstku v Harrachově. To byla příležitost k zajímavému rozhovoru s největším skokanským talentem posledních let a jeho trenérem Američanem Billem Bakkem.

Otec kudrnatého černovlasého Steve Collinse, Indián, je zaměstnancem městské správy v Thunder Bay, matka Italka. Steve je žákem 10. třídy kanadské jedenáctiletky, skromný a nemá příliš rád novináře a obdivovatele. Váží jen 44 kg, měří 156 cm. Skáče na lyžích Kneissl, dlouhých jen 230 centimetrů a má největší radost z dobře provedeného skoku. Nezdařili se mu první, dovede to napravit druhým. Při Světovém poháru na velkém můstku v Planici po prvním kole byl 23. a ve druhém nejdelším skokem 129 m se dokázal probíjet na páté místo v silné konkurenci. První den letů v Harrachově začal skokem 134 metrů, ve druhém to natáhl na 164 metrů a druhý den po prvním letu 151 metrů přistál na značce 172 m. Když ho v Planici po závodě obklopili jeho obdivovatelé a novináři a blahopřáli mu k pozoruhodnému úspěchu, říkal: „Gratulujte Neuperovi, ten vyhrál závod, já byl až pátý.“ Na tiskových besedách v Harrachově toho příliš mnoho nenamluvil, více se toho dozvěděli novináři od jeho trenéra Američana Billa Bakkeho, který Collinse dobře připravil pro letošní olympijskou sezónu.

Všichni lyžařští experti obdivují jak ideálně dovede využít vzduchový polštář při přechodu z hrany stolu a vedení lyží, připomínající Rogallova

křídla. Široké vedení lyží špičkami k sobě bylo předmětem mnoha diskusí jak má být hodnoceno stylovými rozhodčími. Názory nebyly stejné, v průběhu celé olympijské sezóny Collins však dostal pouze jednou nižší známku 14,5 b. od Američana na ZOH v Lake Placidu. V Harrachově jeho nejdelší let 172 m ohodnotili jednou známku 19,0 třemi 18,0 a jednou 17,5, v Planici nejdelší skok 129 m na devadesátce dvakrát 19,0 a třikrát 18,5, na Štrbském Plese za nový rekord můstku 113 m dostal jednu známku 18,5, čtyři 17,5 a jednu 17,0.

Zeptal jsem se trenéra Bill Bakkeho co říká způsobu letu svého svěřence.

„Collins začal tímto způsobem skákat sám. Vedla ho k tomu zřejmě intuice a jak se ukazuje, vyhovuje mi. Zatím jsem si na vědeckém podkladě nemohl ověřit přednosti tohoto stylu. V Kanadě nemáme v lyžování k dispozici větrný tunel, ani možnost vědeckého studia v této lyžařské disciplíně. Všichni členové kanadského reprezentačního družstva vycházejí z kanadského skokanského střediska Thunder Bay, kde jsou dva pěkné moderní můstky s normovými body 70 a 90 m. Na středním můstku má Collins rekord 99,5 m, na velkém v tréninku skočil 136 m(!). V místním Ski Clubu je dvacet skokanů.“

— Jak velký je Thunder Bay, jaké podmínky pro skoky a kolikačlenné je kanadské reprezentační družstvo?

„Trénuji kanadské reprezentační družstvo dva roky, dříve jsem byl asistentem trenéra týmu USA. Zatím jsem měl smlouvu vždy jen na šest měsíců, po letošních dobrých výsledcích celoroční a zlepši se také podmínky pro přípravu družstva. Thunder Bay má 110 000 obyvatelů, z toho je asi 25 000 Finů. Přestěhoval se sem také bývalý dlouholetý finský skokanský reprezentant Käyhkö. Můstky mají ideální travnaté doskočistiště a stačí 10 cm sněhu, abychom mohli začít skákat. Obvykle to bývá v prvním prosincovém týdnu. Město leží u velkého jezera, bývají zde až čtyřicetistupňové mrazy a často velký vítr.“

Kanadský tým skokanů je šestičlenný, složený vesměs z mladých závodníků. Nejmladší je 15letý Willy Rautio, jehož rodiče pocházejí z Finska, který si poranil rameno při závodech v Evropě. Nejstarší je 21letý Thompson. Šestnácté narozeniny oslavil 13. března Collins, stejně starý je Drabitz, Bulauovi (loňský juniorský mistr světa) je sedmnáct roků, Richards má 17. narozeniny v červnu. V nové sezóně chci doplnit družstvo na osm závodníků. Počítám ještě s Fosterem a Randy Richardsem. Průměrný věk členů reprezentačního kolektivu bude 17 let.

V Kanadě nemáme můstek s umělou hmotou. Trochu jsme trénovali v americkém Madisonu, kde se mi podařilo vybudovat můstek s podob-

Americký trenér Bill Bakke se svým svěřencem Kanaďanem Steve Collinsem

ným povrchem, jaký mají ve Frenštátě pod Radhoštěm. Kanaďští skokani v přípravě na olympijskou sezónu absolvovali jen 80–100 skoků na hmotě, doufám, že letos to bude více.“

— Další otázky patřily Steve Collinsovi. Kolik absolvoval v letošní sezóně závodů, jak se mu líbilo v ČSSR? Projevil trochu rozpaky a po výměně několika slov s trenérem nám řekl:

„Bylo jich celkem 25, k neúspěšnějším patřilo vítězství na juniorském mistrovství světa, na mistrovství Kanady na devadesátce, při dvou mezinárodních závodech v Thunder Bay, na Světovém poháru v Lahti a v letech v Harrachově. Zde jsem skokem 172 m vytvořil svůj osobní a kanadský rekord. V ČSSR se mi líbilo, na Štrbském Plese i v Harrachově to byly pěkné závody a dobrá konkurence. Škoda, že lety poslední den pokazilo počasí a nebylo je možné dokončit podle programu.“

— Jaké máte hobby a další plány?

„Kromě skákání mám rád akrobacii na lyžích. Každou volnou chvíli pak věnuji lovu zvěře, které je v okolí Thunder Bay mnoho. (Trenér B. Bakke nám prozradil, že před odjezdem na ZOH Steve ulovil šest bobrů a dvě lišky. K jeho trofejím patří také několik jelenů a vyzná se v kladení pastí na zvěř.)“

Plány pro novou sezónu pro mne připravuje můj trenér. Ten se o mne také stará, abych dohonil to, co jsem zameškal ve škole.“

Poděkoval jsem oběma a manželce Bill Bakkeho Olze Bakkeové-Schindlerové, která rozhovor pozorně sledovala a často ho doplnila, za rozhovor. Seznámila se s bývalým reprezentantem USA při mistrovství světa 1970 ve Vysokých Tatrách. Nejen na zájezdu, ale i v Kanadě a zejména o letních prázdninách se věnuje Collinsovi jako druhá matka.

JAROSLAV TROUSIL

Mládež o tituly přeborníků ČSSR

Mimořádné uznání zasluhují lyžařské oddíly, které s příkladnou pečlivostí připravují přebory mládeže. Patří mezi ně vzorný oddíl I. stupně vzorné tělovýchovné jednoty Slovanu Karlovy Vary a lyžařské oddíly Bžuterie Jablonec a Liazu Jablonec, které letos uspořádaly přebory ČSSR v běžeckých a ve sjezdových disciplínách. Jejich dějištěm byly Jahodová louka v Božím Daru v Krušných horách a zimní středisko Špičák v Jizerských horách.

V běhu mladšího žactva se stali přeborníky Martin Müller (Jiskra Nejedek) na 2 i 3 km, Eva Svojanovská (Sokol Nové Město na Moravě) a Kamila Hartmanová (Lokomotiva Trutnov), v kategorii staršího žactva Ivan Benko (Spartak Dubnica) na 3 i 4 km a Jitka Semeráková (Lokomotiva Trutnov) na 2 i 3 km.

Ve sjezdových disciplínách v kategoriích mladších žáků přebornické tituly v obou slalomech a obřím slalomu vybojovala Katka Štursová (Sokol Deštné), z mladších žáků Jiří Dařílek (Sokol Deštné) a Miroslav Turčan (ČH Banská Bystrica) ve slalomu a Stanislav Loska (TJ Vítkovice) v obřím slalomu. V přeboru staršího žactva Michal Hošek (TJ Klínovec) a Jiří Kočárek (Ještěd Liberec) ve slalomu a Peter Jurko (TJ Vysoké Tatry) v obřím slalomu, z děvčát Andrea Boráňová (Jasná Liptovský Mikuláš) a Dita Koulová (Slovan Pec pod Sněžkou) ve slalomu a Petra Jandová (Ještěd Liberec) v obřím slalomu.

Techničtí delegáti Svazu lyžování ÚV ČSTV František Táborský a ing. Václav Klozar byli spokojeni s dobrou přípravou a uspořádáním závodů, jakož i bojovnými výkony mladých závodníků a závodnic, z nichž by měli vyrůst budoucí úspěšní reprezentanti.

Přinášíme přehled výsledků přeborů ČSSR žactva.

BĚŽECKÉ DISCIPLÍNY

Mladší žáci 2 km: 1. Martin Müller (Jiskra Nejedek) 6:35,90, 2. Martin Šnajdr (Slovan Karlovy Vary) 7:00,39, 3. Petr Hynek (Sokol Nové Město na Moravě) 7:03,81, 4. Ertinger (Valašské Meziříčí) 7:07,92, 5. Michalides (Tatran Hybe) 7:08,89, 6. Kováč (Družstevník Strba) 7:09,90. — **3 km:** 1. Martin Müller 9:23,20, 2. Petr Filip (Slovan Karlovy Vary) 9:58,61, 3. Jiří Staněk (Sokol Nové Město na Moravě) 10:01,38, 4. Kováč 10:12,11, 5. Šuriňák (Roháčé Zuberec) 10:16,63, 6. Ertinger 10:16,76.

Mladší žákyně 1,5 km: 1. Eva Svojanovská (Sokol Nové město na Moravě) 6:03,65, 2. Eva Pravečková (Slovan Karlovy Vary) 6:04,72, 3. Romana Fialová (Sokol Nové Město na Moravě) 6:11,30, 4. Bušková (Elitex Jablonec) 6:12,78, 5. Halamová (Sokol Loučnice) 6:17,09, 6. Paľivcová (Jiskra Aš) 6:17,22. — **2 km:** 1. Kamila Hartmanová (Lokomotiva Trutnov) 7:21,21, 2. Ivona Dvořáková (Sokol Nové Město na Moravě) 7:31,19, 3. Lenka Halamová 7:32,15, 4. Svojanovská 7:34,94, 5. Paľutová (Spartak Skuhrov) 7:37,34, 6. Bušková 7:41,52.

Starší žáci 3 km: 1. Ivan Benko (Spartak Dubnica) 8:53,56, 2. František Michalák (TJ Vysoké Tatry) 9:55,49, 3. Jiří Holubec (Spartak Rokytnice) 8:58,42, 4. Nyč (Ještěd Liberec) 9:01,60, 5. Lověťský (Družstevník Bělá) 9:03,44, 6. Hager (Valašské Meziříčí) 9:04,90. — **4 km:** 1. Ivan Benko 12:52,87, 2. Martin Petrásek (Slovan Karlovy Vary) 12:53,21, 3. Karel Lověťský 12:55,90, 4. Nyč 13:13,86, 5. Holubec 13:18,76, 6. Michalák 13:21,31.

Starší žákyně 2 km: 1. Jitka Semeráková (Lokomotiva Trutnov) 6:40,77, 2. Alena Bajčíková (Valašské - Meziříčí)

6:44,23, 3. Petra Šimůnková (Elitex Jablonec) 6:45,79, 4. Knížková (Slovan Karlovy Vary) 6:48,61, 5. Brabcová (Sokol Nové Město na Moravě) 6:52,11, 6. Mačňáková (Jasná Liptovský Mikuláš) 6:53,29. — **3 km:** 1. Jitka Semeráková 9:44,18, 2. Alena Bajčíková 9:51,91, 3. Petra Šimůnková 9:52,54, 4. Klíngerová (Sokol Studenec) 9:56,54, 5. Šišková (TJ Vysoké Tatry) 9:58,90, 6. Pohořalová (Ski Jilemnice) 9:59,95.

SJEZDOVÉ DISCIPLÍNY

Mladší žáci 1. slalom: 1. Jiří Dařílek (Sokol Deštné) 55,59 (29,33 a 26,26), 2. Jiří Matějů (TJ Náchod) 56,27 (29,36 a 26,91), 3. Jan Čermák (Spartak Rokytnice) 56,74 (29,52 a 27,22), 4. Daniška (ČH Banská Bystrica) 56,76, 5. Loska (TJ Vítkovice) 56,90, 6. Valeš (Textilana Liberec) 57,02. — **2. slalom:** 1. Miroslav Turčan (ČH Banská Bystrica) 73,25 (38,07 a 35,18), 2. Jiří Dařílek 73,82 (39,10 a 34,72), 3. Stanislav Loska 73,92 (38,62 a 35,30), 4. Matějů 74,90, 5. Daniška 75,05, 6. Fiala (Slovan Pec pod Sněžkou) 75,27. — **Obří slalom:** 1. Stanislav Loska 56,16, 2. František Zádny (AS Mladá Boleslav) 56,41, 3. Rastislav Daniška 56,84, 4. Fiala 56,94, 5. Vokatý (Lokomotiva Trutnov) 57,52, 6. Dařílek 57,56.

Mladší žákyně 1. slalom: 1. Katka Štursová (Sokol Deštné) 56,36 (29,39 a 26,97), 2. Lucie Medzihradská (ČH Banská Bystrica) 56,95 (29,71 a 27,24), 3. Andrea Adamková (TJ Gottwaldov) 58,97 (31,32 a 27,65), 4. Holingerová (Chemička Ústí n. L.) 59,55, 5. Schimmerová (VTŽ Chomutov) 60,45, 6. Kábrtová (Sokol Deštné) 60,84. — **2. slalom:** 1. Katka Štursová 76,47 (40,28 a 36,19), 2. Pavlína Schimmerová 77,27 (40,38 a 36,89), 3. Andrea Bednárová (ČH Banská Bystrica) 77,49 (40,43 a 37,06), 4. Kábrtová (Sokol Deštné) 79,80, 5. Hričková (ČH Banská Bystrica) 79,91, 6. Sehnalová (Lokomotiva Teplice) 79,95. — **Obří slalom:** 1. Petra Jandová (Ještěd Liberec) 60,62, 2. Andrea Boráňová (Jasná Liptovský Mikuláš) 60,87, 3. Dita Koulová (Slovan Pec pod Sněžkou) 61,97, 4. Peterková (Baník Ostrava) 62,37, 5. Parobková (ČH Banská Bystrica) 62,72, 6. Hanušová (Bžuterie Jablonec) 63,15.

Starší žáci 1. slalom: 1. Michal Hošek (TJ Klínovec) 69,07 (33,00 a 36,07), 2. Peter Jurko (TJ Vysoké Tatry) 70,02 (33,93 a 36,09), 3. Pavel Stícha (TJ Gottwaldov) 70,18 (33,22 a 36,96), 4. Rycek (TJ Vítkovice) 71,37, 5. Kočárek (Ještěd Liberec) 71,75, 6. Rázus (Jasná Liptovský Mikuláš) 71,89. — **2. slalom:** 1. Jiří Kočárek 66,14 (32,45 a 33,69), 2. Michal Hošek 66,26 (32,68 a 33,58), 3. Anton Novotný (KRNP Strážné) 66,71 (33,28 a 33,43), 4. Rycek 67,23, 5. Samohel (Spartak Rokytnice) 68,33, 6. Stícha 68,34. — **Obří slalom:** 1. Peter Jurko 58,78, 2. Jiří Kočárek 59,17, 3. Miroslav Rycek 60,10, 4. Šuhajda (ČH Banská Bystrica) 60,56, 5. Konř (Spartak Rokytnice) 60,77, 6. Hřebor (ČH Banská Bystrica) 61,27.

Starší žákyně 1. slalom: 1. Andrea Boráňová (Jasná Liptovský Mikuláš) 74,25 (34,95 a 39,30), 2. Eva Peterková (Baník Ostrava) 75,70 (35,78 a 39,92), 3. Ludmila Milanová (Jasná Liptovský Mikuláš) 77,38 (37,05 a 40,33), 4. Paulovičová (TJ Vysoké Tatry) 77,52, 5. Kulková (ČH Banská Bystrica) 77,79, 6. Jakubcová (UK Bratislava) 78,29. — **2. slalom:** 1. Dita Koulová (Slovan Pec pod Sněžkou) 68,87

Nový přeborník ČSSR starších žáků v obřím slalomu Peter Jurko (TJ Vysoké Tatry)

(35,29 a 33,58), 2. Eva Peterková 69,85 (35,54 a 34,31), 3. Petra Jandová (Ještěd Liberec) 70,20 (36,10 a 34,10), 4. Boráňová 70,86, 5. Paulovičová 71,56, 6. S. Harvanová (TJ Vysoké Tatry) 71,79. — **Obří slalom:** 1. Petra Jandová 60,62, 2. Andrea Boráňová 60,87, 3. Dita Koulová 61,97, 4. Peterková 62,37, 5. Parobková (ČH Banská Bystrica) 62,72, 6. Hanušová (Bžuterie Jablonec) 63,15. —tr

Úspěšná Spartakiádní vložka

Soutěž o Spartakiádní vložku se stala významným příspěvkem lyžařů k zapojení další mládeže do sportovního soutěžení. Svědčí o tom nejlépe skutečnost, že 80 000 vyrobených vložek bylo rozebráno a další budou postupně okresním výborům ČSTV rozesílány. Závod o Spartakiádní vložky v běhu a slalomu připravily nejen lyžařské oddíly, školy, pionýrské organizace, SSM, závodní výbory ROH, veřejné lyžařské školy, ale i další organizace. Mimořádné uznání zasluhují lyžařští cvičitelé, kteří soutěžení o Spartakiádní vložky ve všech krajích věnovali mimořádnou pozornost.

Na horách v průběhu lyžařské sezóny bylo vidět stále větší počet mládeže, jejichž větrovky a kombinézy zdobily Spartakiádní vložky. Hodně sněhu v horských oblastech v březnu a dubnu umožnilo pořádat závody v plném rozsahu i v těchto měsících. Školy využívaly jarních prázdnin k plnění podmínek Spartakiádní vložky.

Fotografie na titulní, třetí a zadní straně obálky Ing. Juraj Bobula, na druhé straně obálky Pavel Mikeska a Jaroslav Trousil.

Fotografie uvnitř měsíčníku Ing. Juraj Bobula, Jozef Hudáč, Jiří Kotland a Jaroslav Trousil.

Jubilejní Velká cena Slovenska

Jubilejní 25. ročník Velké ceny Slovenska byl součástí Světového poháru a soustředil na startu elitu závodnic ve sjezdových disciplínách. Na prvním obrázku Francouzky Fabienne Serratová (druhá v sobotním slalomu) a vítězka Perrine Pelenová s napětím sledují jízdy svých soupeřek. Na druhém trenér čs. reprezentantek Pavol Šťastný v rozhovoru s Olgou Charvátovou, na třetím Lenka Vlčková, která v prvním slalomu obsadila desáté místo a bodovala do Světového poháru.

leden 1980

lyžařství

ROČNÍK 66 ♦ ČERVEN 1980 ♦ Kčs 3,—

6

Ohlédnutí za sezónou

Třemi obrázky se ještě vrátíme k velmi pestré lyžařské závodní sezóně 1979—80. Na prvním z nich vítězka slalomu Světového poháru Francouzka Perrine Pelenová na trati Velké ceny Slovenska. Na druhém úspěch Rakušanů v druhém finálovém závodě Světového poháru skokanů na Štrbském Plese. Zvítězil Armin Kogler před Hansem Millonigem a Hubertem Neuperem — vítězem prvního ročníku této soutěže. Na třetím záběr ze štafety mužů na 4 X 10 km na ZOH v Lake Placidu. František Šimon předal štafetu druhému členu čs. týmu Milošovi Bečvářovi.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

SVĚTOVÝ POHĀR
SKOKANŮ

LYŽAŘSKĀ VÝZBROJ
A VÝSTROJ

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRANĚ OBĀLKY VÍ-
TĚZKA SVĚTOVÉHO POHĀRU 1980
VE SJEZDOVÝCH DISCIPLÍNĀCH
HANNI WENZELOVĀ [LICHTEN-
ŠTEJNSKO], KTERĀ NA ZOH V LAKE
PLACIDU VYBOJOVALA ZLATĚ ME-
DAILE VE SLALOMU A OBRĪM SLA-
LOMU A STRĪBRNOU VE SJEZDU. —
NA ZADNÍ STRANĚ OBĀLKY ŠEST-
NĀCTILETÝ KANADAN STEVE COL-
LINS. BYL NEJVĚTŠÍM PŘEKVAPE-
NÍM LETOŠNÍ SKOKANSKĚ SEZŮNY
A ZVĪTĚZIL TAKĚ V MEZINĀROD-
NÍCH ZĀVODECH V LETECH NA NO-
VĚM MAMUTĪM MŪSTKU V HARRA-
CHOVĚ.

lyžařství

Ročník 66

Číslo 6

Vydává Československý svaz tělesné vý-
chovy v nakladatelství Olympia v Praze.
Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd
Janecký. Vedoucí redaktor časopisu
Jaroslav Troušil. Řídí redakční
rada: J. Troušil, předseda, ing. P. Borský,
K. Eidpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kot-
land, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach,
R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů,
Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce:
115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon
číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1.
dni předcházejícího měsíce. Vychází jed-
nou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské
závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřu-
je Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs.
Informace o předplatném podá a objed-
návky přijímá každá pošta i doručovatel.
Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS —
ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku,
Jindřichská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto
čísla byla 1. května 1980.

ISSN - 0323 - 1445

K zvýšení úrovně vrcholového lyžování

Účastníci plenárního zasedání výboru Svazu lyžování ŮV ČSTV 19. dubna v pražském hotelu International jednomyslně odsoudili snahu amerického prezidenta Jamese Cartera a všech reakčních sil o bojkot letních olympijských her v Moskvě. Připojili se k rezoluci ŮV ČSTV a k závěrům přijatých Mezinárodním olympijským výborem.

Projednali zhodnocení výsledků čs. reprezentantů na ZOH 1980 v Lake Placidu a návrh opatření pro další čtyřletý cyklus přípravy na ZOH 1984. Plenární zasedání dále zhodnotilo úroveň kvality tělovýchovného procesu v lyžování a přijalo návrhy pro další období. Současně projednalo opatření k otázkám dalšího z hospodárnění činnosti svazu v duchu závěrů 14. zasedání ŮV KSČ.

Hodnocení účasti na ZOH a čs. vrcholového lyžování

Předseda vrcholové komise VSL ŮV ČSTV, ústřední trenér Zdeněk Remsa hodnotil přípravu čs. lyžařů a jejich výsledky na ZOH v Lake Placidu. Konstatoval, že upravený cíl získat 7 bodů, přehodnocený na základě momentální výkonnosti, se podařilo lyžařům splnit, avšak jen zásluhou družstva běžkyň, které stanovené úkoly značně překročily. Závodníci ostatních disciplín nesplnili stanovené cíle a mnozí zůstali hluboko pod svými možnostmi. Čs. lyžaři bodovali zásluhou Květy Jeriové, která vybojovala bronzovou medaili v běhu na 5 km a zlepšeným výkonem dalších tří reprezentantek ve štafetě získali v této disciplíně čtvrté místo. Velmi dobrým výsledkem bylo desáté místo Jany Soltýsové ve sjezdu. Bohumír Zeman soustředěným a bojovným výkonem svým 13. místem ve sjezdu se zařadil mezi přední sjezdaře specialisty. Běžcům se nevedlo podle jejich představ, jakož i podle očekávání členů vrcholové komise. Ve všech závodech mimo štafety absolutně zklamal svým výkonem František Šimon, který odjížděl na ZOH jako čs. běžec číslo 1. S atmosférou olympijských soutěží se neuměl vyrovnat mladý Miloš Bečvář. Jiří Beran podal sice ve všech soutěžích solidní výkony, ale žádný mimořádný. Jiří Švub v silné konkurenci dosáhl umístění, odpovídajícího jeho možnostem, na 15 km byl dokonce z čs. závodníků nejlepší. Zklamáním byly výkony skokanů Leoše Škody a Josefa Samka (celkové hodnocení čs. účasti na ZOH Z. Remsa jsme již přinesli v dubnovém čísle Lyžařství).

Plánované cíle družstva běžkyň byly na ZOH 1980 splněny a překročeny. Přesto je třeba konstatovat, že i zde existují další rezervy. Podařilo se individualizovat přípravu a zacílit motivační běžkyň. Zajištění tréninkového procesu přesto, že se celkově zlepšilo, neodpovídá plně současným nárokům. Lékařsko-biologické, vědecko-výzkumné i metodické zajištění by mělo být permanentní a nedílnou součástí celé přípravy — jejího plánování organizace, v plném rozsahu realizace a vyhodnocování. Z tohoto hlediska je potřeba zřejmě přehodnotit organizaci, složení a práci této důležité oblasti a jejího zajištění. Problém výběru, setrvávání ve střediscích i zaměření a návaznost přípravy

včetně politickovýchovného působení v celém systému vrcholového sportu je třeba řešit v celé šíři.

U běžců růst výkonnosti šel velmi dynamicky nahoru, bylo dosaženo absolutně nejvyšších rychlostí v historii ZOH i mistrovství světa. Přesto, že došlo ke zvýšení rychlosti běhu čs. reprezentantů prakticky na všech tratích, výkonnostní vzestup nejlepších světových běžců byl větší a z tohoto důvodu odstup za nejlepšími zůstal zachován. Tedy i přes částečné zlepšení je to ustrnutí ve výkonnosti.

V závěrečné části zaměřovacího cyklu na ZOH bylo zařazeno vyšší procento zatížení ve vysoké intenzitě, naopak bezprostředně před vlastními soutěžími odpočinek. Z těchto hledisek je třeba konstatovat, že podle našich znalostí a zkušeností i dílčích srovnání s některými zahraničními modely přípravy byl obsah a organizace tréninku na odpovídající úrovni. Proč se tedy neuspělo na ZOH? Jistě existují rezervy — jsou především v prohloubení objektivizace tréninku, v diagnostice zátěže, její individualizaci a dynamice, zaměřování sportovní formy apod.

Celkové zajištění tréninkového procesu se zlepšilo, stále však nestačí současným potřebám. Lékařsko-biologické i vědeckovýzkumné zabezpečení by se mělo stát nedílnou a permanentní součástí vlastního tréninkového procesu. Je nezbytně nutné, aby byla podstatně prohloubena oblast biologického zajištění, vitaminizace, zásadně řešeny podpůrné prostředky a jejich odborné využití, regenerace atd. Z hlediska výzkumu pak bude nutné stanovit hlavní článek, jímž je diagnostika zatížení, individualizace a dávkování a tuto problematiku řešit průběžně a dlouhodobě.

Z hlediska výběru sportovců zkvalitnit výběr, vedle motorických a funkčních předpokladů se především zaměřit na psychicky silné a odolné sportovce s vysoce rozvinutými morálně volními vlastnostmi, u nichž je vysoce ceněn vlastní úspěch a čest reprezentovat. Jedině takoví sportovci jsou ochotni obětovat sportovní přípravě a reprezentaci vše a jedině ti mají naději ve světovém měřítku uspět.

Z tohoto hlediska bude nutno při politickovýchovné práci ve středis-

cích dospělých a především mládeže tyto momenty zdůrazňovat. Zdá se totiž, že již v minulosti kritizovaný pocit uspokojení s dosaženými výsledky a především získanými výhodami byl v pozadí výsledků našich sportovců.

Jako nezbytné považuje vrcholová komise a předsednictvo VSL ÚV ČSTV posílit řízení v celé oblasti běhu na lyžích, především obsahu, metodiky, vzájemné spolupráce a jednoty politickovýchovného působení. Sjednotit vedení reprezentačních družstev mužů a žen a řízení jejich činnosti ustavením odpovědného trenéra pro běžecké disciplíny. Ten je bude zajišťovat po strance trenérsko-metodické práce včetně výchovy trenérských kádrů příslušné disciplíny od reprezentace až po TSM ve spolupráci s ÚV, OVS a P-VSL. Přípravu reprezentačních družstev centralizovat, těžiště přípravy juniorských družstev orientovat do SVS-M. Přehodnotit dosavadní lékařsko-biologické i vědeckovýzkumné zabezpečení, zvážit vytvoření „zabezpečovací skupiny“ a vytvořit pro její práci potřebné podmínky. Její účinnost zaměřit na objektivizaci tréninkového procesu a specifikovat pozici výzkumu, jeho kompetenci. V současném pojetí je sledovatelem, zpracovatelem a transferem. Zhodnotit dosavadní způsob a kritéria výběru. Zpřísnit výběrová kritéria přijímání do středisek a upřesnit setrvání. Vedle biologických předpokladů hodnotit a preferovat morálně volní vlastnosti, motivace, zapálenost a ochotu podřídit růstu výkonnosti a reprezentace vše.

U sjezdářských reprezentačních kolektivů materiálové zabezpečení prostřednictvím zahraničních firem bylo v pořádku a bez problémů. Politickovýchovné zabezpečení proběhlo podle plánu a bylo zaměřeno stejným způsobem jako u běžeckých disciplín. V průběhu cyklu se podařilo individualizovat přípravu závodnic a velice dobře zacílit jejich motivaci. Ta však byla silně narušena u Charvátové a Vlčkové, když se dozvěděly, že na ZOH nepojedou.

Zajištění tréninkového procesu — i když se v poslední době zlepšilo — neodpovídá plně současným nárokům. Vědeckovýzkumné i metodické zajištění by mělo být nedílnou součástí přípravy tak jako u jiných disciplín. Zde jsou ve sjezdových disciplínách velké rezervy a nutno je v budoucím OH cyklu urychleně řešit.

Stejně jako u běhu do konce května má být u sjezdových disciplín ustaven odpovědný trenér. Reprezentačnímu družstvu mužů i žen umožnit centrální přípravu v plném rozsahu jak určí roční plán. U juniorských družstev v kondiční přípravě navázat na reprezentační týmy a zčásti v této přípravě pokračovat v SVS-M. Pokračovat v systému tréninku v dalším cyklu obdobným způsobem jako v minulém a umožnit družstvům v přípravném období minimálně 52 dnů tréninku na sněhu. Juniorským kategoriím umožnit letní přípravu na sněhu v počtu 27 dnů a pravidelnou účast na MEJ. V případě dobrých sněhových podmínek na našich horách využít jich a nejezdit do zahraničí. Zhodnotit dosavadní způsob a kritéria výběru do SVS a SVS-M obdobným způsobem jako u běžeckých disciplín.

Předseda VSL ÚV ČSTV Karel Smola odevzdává upomínkový pohár Dagmar Kuzmanové, která se rozloučila s reprezentací

Soudruh Remsa uvedl také několik poznámek k obsahu a sestavení plánu přípravy skokanů. Mnoho pracovníků, kteří v současné době hodnotí neúspěchy našich skokanů, poukazuje na chybné zaměření v otázce zvyšování objemu tréninkového zatížení. Je dokázáno, že existuje jediná cesta ke zvyšování tréninkového zatížení a to jak zvyšováním objemu, tak i zvyšováním intenzity. Jiná je otázka, zda závodníci byli ochotni podstoupit toto zvýšené zatížení a zda jejich předchozí příprava a motivace byly dostatečné k tomu, aby nároky zvýšeného objemu tréninku plně zvládli a s těmito zvýšenými požadavky se vyrovnali.

Jsem přesvědčen, že trvalý útlum, který přetrvával celou sezónu, byl způsoben tím, že při dobře organizované centrální přípravě museli závodníci v celém rozsahu absolvovat tréninkové zatížení. Výsledkem toho byl výrazný vzestup speciální i sportovní výkonnosti na konci přípravného období. Zvýšené tréninkové nároky zřejmě vyčerpaly jejich fyzické a psychické rezervy natolik, že k vlastnímu uplatnění této vyšší výkonnostní kapacity v dalším období při metodicky méně vhodném vedení přípravy nedošlo a projevilo se to především zhoršením techniky a tedy i zhoršením sportovních výsledků.

Dalším faktorem, který se podílel na nízké úrovni našich skokanů, jsou i některé nedostatky v metodice, především v předzávodním období. Při podrobnější analýze cyklu od 29. října 1979 do 14. ledna 1980, kdy měl nastat vznik a stabilizace sportovní formy, bylo shledáno, že došlo k porušení některých specifických principů sportovního tréninku, jako například střídání zatížení a odpočinku. Příkladem je provedení 80 skoků během prvních šesti dnů na sněhu po třídní cestě, které byly kombinovány s náročnou tělesnou přípravou ve dvoufázovém tréninku.

Z uvedených poznatků je zřejmé, že otázka nízké účinnosti absolvování tréninkového procesu našich skokanů není jednoduchá a že zde působila celá řada navzájem se prolínajících faktorů, které se projevily ve své konečné formě jako nízká úroveň sportovní výkonnosti. Není možné tyto nedostatky pouze konstatovat, ale je nezbytné přikročit k opatřením, která mají zajistit, aby se dosavadní tréninkový systém oprostil od stávajících nedostatků a plnil lépe svoji funkci.

Také ve skokanské disciplíně má být ustaven odpovědný trenér. Vzhledem k plánovanému charakteru přípravy a novému způsobu řízení družstev vytvořit trenérské zabezpečení, sestávající z trenéra družstva a realizačního týmu. Subkomise navrhuje jmenovat trenéra reprezentačního družstva společně s ustavením týmu na konci přípravného období, ve kterém se počítá se čtyřmi mladými skokany. Do té doby se závodníci budou připravovat v SVS a SVS-M.

Dodržet a využít v plném rozsahu v předcházejících letech vybudovaný a zaváděný systém plánování, evidence a kontroly a tento systém rozšířit na všechny články vrcholového skoku včetně TSM a ST. Zavést nový systém výběru reprezentačních družstev. Konkretizovat a přesně vymezit požadavky na okruh informací v oblasti vědeckovýzkumné práce do zahájení nového tréninkového cyklu. Ve spolupráci se všemi trenéry SVS a SVS-M a pracovníky laboratoře VS UP v Olomouci zhodnotit dosavadní přípravu a zpracovat střednědobý plán na ZOH 1984 do 30. dubna 1980. Zvážit druh a počet zahraničních startů a provádět výběr závodníků pro zahraniční starty podle stanovených zásad, kdy předpokladem výjezdu musí být odpovídající výkonnost a reálná možnost splnění stanovených výkonnostních kritérií. Prohloubit spolupráci mezi

juniorským a seniorským družstvem. Přikročit podle nově zpracovaných kritérií pro zafaznění a setrvání v SVS-M ke kvalitnějšímu výběru talentů a zahájit výběr talentů do ST a TSM podle nově schválených zásad výběru. Zaměřit se na výběr takových typů sportovců, kteří mají dostatek vůle, morálky a motivace a jsou ochotni se podřídit náročným přípravě.

Hovořilo se i o další budoucnosti sdruženářské disciplíny. Bylo konstatováno, že po značném výkonostním vzestupu v minulém roce došlo k určité stagnaci. VSL ÚV ČSTV a KVS se domnívají, že současní členové reprezentačního družstva mají předpoklady podat dobré výsledky již na MS 1982 a hlavně na ZOH 1984. Proto bylo doporučeno, aby úsek závodu sdruženého zpracoval střednědobý plán OH přípravy s těmito závěry: ustavit pro další cyklus OH samostatnou subkomisi závodu sdruženého. V této disciplíně nejmenovat zodpovědného trenéra za disciplínu, ale jmenovat trenéry reprezentačních družstev mužů a juniorů do konce května. Reprezentačnímu družstvu mužů a vybraným juniorům zajistit desetidenní přípravu na ledovcích a oběma kategoriím 21 dnů na sněhu. V případě, že budou příznivé podmínky na našich horách, využít jich a necestovat do

zahraníčí. I v závodech sdruženém přehodnotit kritéria pro výběr a setrvání v SVS a SVS-M obdobně jako v ostatních disciplínách.

Soudruh Z. Remsa dále konstatoval, že vystoupení našich mladých reprezentantů na mistrovství světa juniorů v klasických disciplínách ve švédském Örnsköldsviku bylo velice nespěšné a neúspěšné. Ani výsledky juniorů nebyly adekvátní podmínkám, které v přípravě měli. Radost nám udělali naši mladí reprezentanti na závodech Družba a v soutěži mládeže zemí socialistického tábora se umístili na předních místech. V běhu chlapců na 10 km poprvé v historii Družby zvítězil čs. závodník Lisičan, Gryc byl čtvrtý na 7 km. Ve skoku zvítězili Vacek a Žingor, ve sjezdových disciplínách čs. mladí reprezentanti čtyřikrát obsadili druhé, třikrát třetí a dvakrát čtvrté místo.

V závěru poděkoval všem trenérům, funkcionářům, rozhodčím, technikům a organizačním pracovníkům, kteří v uplynulém olympijském cyklu přispěli svou prací k rozvoji našeho vrcholového lyžování a vyslovil předsvědčení, že společně s vrcholovou komisí a VSL budou spolupracovat i v nastávajícím OH cyklu a pomohou ve zvyšování výkonnosti čs. reprezentace.

K prohloubení kvality tělovýchovného procesu

Druhý hlavní referát měl předseda trenérsko-metodické komise VSL ÚV ČSTV Václav Mečíř k prohloubení kvality tělovýchovného procesu v lyžování. Zdůraznil, že IV. plenární zasedání ÚV ČSTV postavilo úkoly péče o vysokou úroveň a účinnost tělovýchovného procesu jako klíčové pro celou organizaci a metodické činnosti vyhradilo pevné místo v celém systému řízení a plánování. Konstatoval řadu pozitivních rysů ve vývoji v této oblasti, ale připomenul také řadu problémů a nedostatků. Proto na plénu byl hodnocen současný stav v tělovýchovném procesu v oblasti metodické činnosti a jeho řízení, v oblasti školení a doškolení a péče o pedagogické kádry jako rozhodující tvůrčí kvality a účinků tělovýchovného procesu z hlediska kritické náročnosti a požadavků naší socialistické společnosti na funkce tělesné kultury v další etapě vývoje.

Při posuzování otázek úrovně tělovýchovného procesu je nezbytné vycházet z komplexního pojetí a z mnohostrannosti tohoto jevu jako prostředku působení na tělesné, motorické, fyziologické, rozumové, morálně volní i estetické stránky osobnosti cvičících a sportujících. Z tohoto pojetí se odvozují dva nejvýraznější rysy TV procesu, které musíme respektovat a nadále prohlubovat v celém systému metodického řízení a péče o jeho kvalitu.

Je to na jedné straně jednotnost TV procesu jako výraz neoddělitelného spojení ideové výchovného působení a výcvikové vzdělávací práce, jakož i souladu jeho cílové orientace a obsahu s cíli komunistické výchovy, s celospolečenskými potřebami a požadavky na funkci a úkoly tělesné výchovy v rozvoji naší socialistické společnosti.

Na druhé straně je to členitá diferencovanost TV procesu, jako cílové orientace i obsahu a metod, jednak podle funkční úrovně a kvality TV činnosti, zájmu cvičících a sportujících, dále podle jejich věku a pohybu, podle jednotlivých odvětví TV činnosti. Uplatňování obou rysů v praktické tělovýchovné činnosti a v metodickém řízení TV procesu je pro plnění jeho výchovných cílů a společenských funkcí nejen důležité, ale zároveň nevyhnutelné. V uplatňování obou stránek jsou zároveň naše největší rezervy.

Cílem tělesné výchovy je harmonické rozvíjení osobnosti, tělesná a duševní dokonalost. Utváření mravních ideálů patří mezi nejdůležitější úkoly výchovné práce mezi mládeží. Vytrvalá a cílevědomá tělovýchovná činnost směřuje k proslavení socialistické vlasti (vrcholový sport), veřejně prospěšné a svědomité práci pro blaho společnosti, pro uskutečňování politiky KSČ, citlivému vztahu ke kolektivu, jednotě, úctě k soupeři ve sportu, čestnosti, skromnosti — to všechno jsou vysoké morální rysy socialistické osobnosti.

Avšak tělovýchovné činnosti samy o sobě nemohou zabezpečovat harmonický rozvoj osobnosti. Nutná je uvědomělá snaha dosáhnout vyšších cílů, společenského ideálu, který pomáhá člověku pocítovat plnost života, najít sama sebe, najít cestu k zdokonalení vlastní osobnosti. To vše je však podmíněno uskutečňováním jednoty výchovné a odborné stránky tělovýchovného procesu, v němž na prvním místě stojí vytrvalé a cílevědomé působení trenérů, cvičitelů a funkcionářů, jejich odpovědnost za vlastní chování a jednání, za dodržování norem socialistické morálky a sportovní eti-

ky, za uskutečňování takových činností, pro které jsou charakteristické společensky významné cíle.

Tělovýchovný proces mohou kladně ovlivnit charakterové vlastnosti člověka jen v prostředí, kde jsou současně soudružské vztahy a jednotný postup, požadavky a koordinované působení těch, kteří tělovýchovný proces zajišťují.

V další části V. Mečíř hovořil o politickovýchovné práci v našem svazu, o úspěšném průběhu socialistické soutěže o čestný titul Vzorný a důležitém působení trenérů v tomto směru zvláště v SVS-M, SVS a v reprezentačních družstvech, ale i v ST, TSM a oddílech.

O důležitosti ekonomických otázek a nutnosti zvýšené hospodárnosti a efektivnosti na všech úsecích hovořila předsedkyně hospodářské komise Magda Holá.

Bohatá diskuse k zlepšení práce na všech úsecích byla nejlepším dokladem snahy o prohloubení péče o kvalitu tělovýchovného procesu, využití všech dobrých zkušeností k zvýšení úrovně vrcholového lyžování i dalšímu masovému rozvoji tohoto sportu.

Na plenárním zasedání byla Květa Jeriová, nejméně úspěšná čs. lyžařka na ZOH 1980 v Lake Placidu, odevzdána bronzová medaile za třetí místo v mistrovství světa na 5 km (lyžařské olympijské soutěže jsou současně mistrovstvím světa). Bývalým úspěšným čs. reprezentantům D. Kuzmanové, S. Henychovi, M. Sochorovi, Jaroslavu Balcarovi, Jindřichu Balcarovi a ing. Böhmovi, kteří se rozloučili se závodní činností v reprezentačním týmu, byly předány upomínkové poháry. Miloslav Sochorovi pak ještě Československý pohár ve sjezdových disciplínách, v jehož prvním ročníku letos zvítězil.

Obětavou prací cvičitelů, trenérů a všech lyžařských činovníků ocenil člen předsednictva ÚV ČSTV a předseda vědecké rady prof. PhDr. František Sýkora, CSc. Plenární zasedání uložilo všem lyžařským složkám projednat závěry 14. a 15. zasedání ÚV KSČ. rozpracovat je se závěry V. pléna ÚV ČSTV do podmínek své působnosti a zabezpečit jejich realizaci. Důsledně realizovat zásady jednotného řízení metodické činnosti v lyžování. Dosáhnout jednotné řídící činnosti, směřující především ke kvalitě tělovýchovného procesu včetně uplatňování nových poznatků vědy, techniky i tělovýchovné praxe. Mimořádnou pozornost věnovat ekonomickým otázkám. Zabezpečovat realizaci úsporných opatření. Neustále zvyšovat hospodárnost a efektivnost na všech úsecích činnosti.

Předsednictvu VSL ÚV ČSTV plénum uložilo důsledně plnit schválené plány olympijské přípravy a řešit otázky spojené s jejich realizací. V řídicí a kontrolní činnosti soustředit pozornost především na kvalitativní stránku tréninkového procesu. Závěry přednesených referátů a náměty z diskusních příspěvků rozpracovat do plánu práce předsednictva.

Některé aktuální problémy sjezdového sportu

Závodní sjezdový sport vrcholové úrovně je úzce spjat s ekonomikou a dal v posledních deseti letech v zemích kapitalistického světa do pohybu neuvěřitelné finanční prostředky. Profesionální rysy, typické pro současný sjezdový sport, sice pomohly dosáhnout výkonnostní úrovně, překonávající neoptimističtější očekávání, zavinily však také, že se stal oblastí neustálých změn a experimentování. Dynamika překotných změn vnesla během let do řad účastníků sjezdového dění, mezi závodníky a trenéry na straně jedné a federaci s jejími odbornými komisemi na straně druhé, značný neklid konfliktní povahy. To je nezdravé a nežádoucí.

Nejvíce diskutovaným problémem již několik let je bezesporu extrémní specializace závodníků. Vlastní motivací na straně závodníků a jejich trenérů je snaha po dosažení maximální výkonnosti v jedné disciplíně, spojené zpravidla se spekulací pro získání materiálních výhod. Federace naproti tomu se na problém dívá širěji. Je toho názoru, že specializace v současné své intenzitě nepříznivě ovlivňuje vývoj závodního sjezdového sportu a že nakonec povede k rozdělení světové elity do dvou nebo dokonce tří skupin, z nichž každá se zaměří na jednu případně na dvě disciplíny. Pokud se tento vývoj nezastaví, nastoupí i organizátoři závodů cestou specializace, odpadnou důvody konat závod ve dvou nebo ve třech disciplínách simultánně v jednom místě. Nárůst finančních nákladů na přípravu podstatně rozšířených družstev dosáhne neúnosné míry a svazům nezбудe nežli se vzdát části své nezávislosti ve prospěch výroby a obchodu.

SCHŮZKA VE WENGEN

V posledních dvou až třech letech se stalo dobrým zvykem, že každému zásadnímu rozhodnutí federace předchází odborné konzultace se závodníky a trenéry. V lednu t. r. se předseda FIS Marc Hodler sešel se závodníky a trenéry na schůzce ve Wengenu. Hovořilo se při ní speciálně o závodě ve sjezdu a závodníci předložili nejvyššímu představiteli federace „katalog“ přání resp. požadavků, které lze shrnout takto:

- přiležitost prodiskutovat s předsedou FIS všechny aktuální problémy mají dostat nejen 3—4 vyvolení, nýbrž širší kolektiv, a to nikoli až po sezóně, nýbrž v jejím průběhu;
 - pořádat více závodů ve sjezdu;
 - každou novou sjezdovou trať, určenou pro závod v programu SP, nejdříve vyzkoušet v některém ze závodů EP;
 - technicky ztížit sjezdové tratě v závodech SP. Závodníci odmítají mimořádně rychlé tratě bez technických obtížností.
- K tomuto bodu rozdala federace dotazník a vyzvala závodníky, aby označili 10 sjezdových tratí, které pokládají za nejvhodnější pro závody SP.
- Maximální účast ve sjezdovém závodě snížit na 40—50 startujících. Po dvou denním tréninku bývají tratě částečně již ve špatném stavu;
 - omezit platnost pravidla o 75 bodech (jezdec, který v kterékoli dis-

ciplíně získá 75 bodů SP, může v každém dalším závodě SP startovat v kterékoli disciplíně hned po první skupině nejlepších 15 jezdců) na běžnou sezónu. Body z předchozí sezóny nepřevádět, v každé sezóně je nutno kvalifikaci nově získat;

— zkrátit 2minutový startovní interval prvních 15 jezdců v olympijském sjezdu na 90 sek.;

— kanadští jezdci se dožadují pořádat závody SP ve sjezdu také v oblasti Severní Ameriky;

— při špatném počasí mají být závodníci v jury zastoupeni plnoprávním zástupcem.

Ve Wengenu nemohla být učiněna žádná rozhodnutí v pozitivním ani v negativním smyslu. Předseda slíbil, že požadavky závodníků projedná s kompetentními orgány ve federaci. Jednání bylo z obou stran chápáno jako projev dobré vůle ke spolupráci pro zdravý rozvoj závodního sjezdového sportu.

Podobná setkání je nutné vítat, udívá však, že ve Wengenu nepadla sebemenší zmínka o problému, jehož řešení zaujímá přední místo v akčních plánech předsednictva FIS a jeho odborných komisí, o specializaci. Náš údiv je o to větší, uvážíme-li, že se již několik měsíců hovoří o zavedení nových forem soutěží. Jedna z nich je Grand Prix ve sjezdu, druhá je alpská kombinace. V obou případech jde o záměry, které se specializace silně dotýkají a které v době konání schůzky byly účastníkům známy.

PROBLÉMY SJEZDU

O krizi sjezdu, nejhodnotnější disciplíny ve sjezdovém lyžování, se hovoří již několik let nejen v zasvěcených kruzích federace, ale v poslední době se o ní mnoho píše také v odborném zahraničním tisku.

Existují dvě hlavní příčiny, které krizi sjezdu — máme na mysli sjezd mužů — vyvolaly: mimořádně vysoké rychlosti, docílované na perfektně upravených sjezdových tratích a nedostatek tréninkových možností pro závodníky. Ani v alpských zemích, s výjimkou 2—3 pořadatelů velkých tradičních závodů se sjezdem mužů jako hlavním závodem, neexistuje dostatek pořadatelů, ochotných uzavřít sjezdovou trať na 7—14 dnů pro tréninkové účely. Kombinace rychlosti a odvahy ze sjezdu učinily, více nežli tomu bylo v letech minulých, opravdovou zkoušku fyzické zdatnosti, technické dovednosti a odvahy závodníka. Na neštěstí zvýšily podstatně

Rakušanka Annemarie Moserová se v letošním ročníku Světového poháru musela spokojit druhým místem. Na obrázku v rozhovoru s televizním komentátorem při Velké ceně Slovenska

nadměrné rychlosti i rizikovost sjezdového závodu.

Paradoxem je, že sjezdu ublížil i SP. Jak známo, soutěž o SP má určit nejlepšího jezdce sezóny. Postoj komise SP v této otázce je obecně znám: trofej SP je určena pro zcela určitý typ závodníka, pro jezdce, který je schopen přecházet z jedné disciplíny na druhou a nahromaděním výborných výsledků v závodech různé kvality, triumfuje nad svými soupeři. Tato zásada je podřízena formule pro vyhodnocování vítěze SP. Bohužel od roku 1971 se zásada formulí dosud nepodařilo zásadu všestrannosti prakticky prosadit; každá preferovala technické jezdce a handicapovala specialisty sjezdaře, kteří prakticky neměli šanci se prosadit. Při veškerém respektu k výkonům Gustava Thöniho v letech 1971—74 a mimořádně talentovaného Ingemara Stenmarka není spravedlivé ani správné, aby vítěznou trofej získávali soustavně a výhradně jezdci technického zaměření, kteří za celá léta nejlépe ani jediný závod ve sjezdu. Také Lüscher a Wenzel nejsou typem všestranného jezdce a vítězi SP 1979 resp. 1980 se stali jen díky sportovně nehodnotným bodům, získaných v kombinacích.

Nedostatek tréninkových možností, ohrožená bezpečnost závodníků, vyvolaná nadměrnými rychlostmi a v neposlední řadě hodnocení ve SP, způsobené a měněné rok od roku, ale vždy ve prospěch technických jezdců, zavedly sjezdový závod do takměř neřešitelné situace, charakterizované systematickým úbytkem sjezdařů i úbytkem zájemců o pořádání závodů ve sjezdu. Věřme, že ještě není vše ztraceno, je však třeba rychle jednat a nepřenechávat iniciativu fantasmům, případně spekulantům.

GRAND PRIX VE SJEZDU

Na sklonku sezóny překvapila zpráva, které se dostalo značné publicity, že někteří špičkoví závodníci se svy-

mi trenéry, společně s výrobou a obchodem, financující národní lyžařské svazy, zejména alpských zemí, se stávají netrpělivými a že koketují s myšlenkou zavést novou formu soutěže — Velkou cenu ve sjezdu. Představa o ní je prostá: postupně z víkendů na víkend, budou na známých sjezdových tratích, např. v Kitzbühelu, St. Antonu, na Lauberhornu, Patscherkofelu a Graukogelu, v Schladmingu, Grödenu a Garmischi, uskutečněny 2 závody ve sjezdu. Soutěž ponese název Grand Prix ve sjezdu, bude průběžně vyhodnocována a na konci sezóny bude vyhlášen vítěz. Místa, která sjezdové tratě nemají, uskuteční dva slalomy nebo obří slalomy, aby technické disciplíny nebyly zkráceny.

Při letním pohledu vypadá návrh jako dobře míněná pomoc sjezdu. Leč federace a národní lyžařské svazy, především Rakušané, označili návrh pravým jménem, pokusem o zradu na závodním sjezdovém sportu. Pokusy s modifikací sjezdového závodu výše naznačeným způsobem by vedly k rozbití závodního sjezdového sportu vrcholové úrovně.

Existuje eminentní nebezpečí, že soutěž v navrhované podobě by po vzoru Beatih profesionální pseudoligy ve Spojených státech postupně nastoupila cestu show byznysu se všemi znaky poloprofesionálního podniku. Jestliže dnes se závody ve sjezdu jezdí v nadměrných rychlostech, pak bychom se brzy stali svědky hazardu se zdravím závodníků. Další vývoj sjezdového sportu by byl určován méně federací a více výrobou a obchodem, které by převzaly financování velmi nákladného podniku. Nelze v celé šíři domyslet důsledky takového vývoje. **Jedno však je jisté, že podstatná část finančních prostředků,**

jakož i divácký zájem by se soustředily na sjezd, technické disciplíny by byly odsunuty zcela na vedlejší kolej.

ALPSKÁ KOMBINACE

Marc Hodler vyjádřil letos v Kitzbühelu naději, že éra specializace ve sjezdovém sportu spěje ke konci. Svůj optimismus opírá především o rozhodnutí FIS, navazující na usnesení kongresu v Nizze o zavedení nové kombinace, jako samostatného závodu na MS. Do programu MS 1982 v Schladmingu je tato kombinace již zařazena: sjezd do kombinace se pojede na začátku mistrovství (ženy 29., muži 30. 1. 1982) na zkrácené trati sjezdu-speciál a dva dny před obřími slalomy na lehčí slalomové trati budou odstartovány oba kombináčn slalomy (ženy 1. 2., muži 2. 2. 1982). **Půjde o vítané obohacení programu mistrovství s jasným úmyslem skončit se sportovně nevhodnou „papírovou“ kombinací ve SP a nahradit ji plnohodnotným závodem. Od nové kombinace se očekává, že přispěje k přibrzdění extrémní specializace.**

U mnoha závodníků a trenérů bohužel přezívá názor, že kombinace je mrtva a úspěšným, že může být jen specialista. Jedním z hlavních oponentů kombinace je šéftrenér rakouského družstva Karl Kahr. Výrazný průlom závodníků zemí socialistického tábora do světové špičky slalomářů v letošní sezóně [Križaj, Popangelov, Žirov — 2., 4. a 5. místo v žebříčku slalomu SP 80] prý je nejlepším potvrzením správnosti jeho stanoviska.

Mnohem závažnější nežli postoj trenéra Kahra a některých jeho kolegů se nám zdá nedůslednost, které se čas od času dopouští federace. Na

jedné straně snaha o sportovní nahodnocení kombinace v Schladmingu, na druhé straně stejný orgán neučinil v letošní sezóně pro kombinaci naprosto nic, ba právě naopak: na Hahnenkammu (40. výročí založení) a Lauberhornu (50. výročí) se zcela netradičně jely jen sjezdy, nikoli také slalomy. Dvě ze čtyř kombinací SP 80 byly hodnoceny podle „receptáře Magdaleny Dobromily Rettigové“: obří slalom v Madonně di Campiglio a slalom v Lenggries se hodí do kotle SP, k nim přidáme dva sjezdy, z Val Gardeny a Kitzbühelu, řádně zamícháme a dostaneme dvě kombinace SP. Po celá desetiletí hodnocené kombinace na Hahnenkammu a Lauberhornu komise pro SP suverénně škrtla. Tomu se lidově říká nahánět vítr do plachet těm, kdož se pokoušejí zavádět formy soutěží, které ostře odporují snahám federace zabránit rozpadu sjezdového sportu do dvou až tří nezávislých disciplín a obhájit typ všestranného jezdce.

Věřme, že klasická kombinace, jako samostatná disciplína, jak ji známe z minulosti, dokáže Grand Prix plány a jiné plány jím podobné, zmařit v samotných zárodcích.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

● **SVĚTOVÝ POHÁR 1980—81** ve sjezdových disciplínách bude zahájen 4.—7. prosince ve francouzském Val d'Isère. Ženy 4. a 5. prosince mají na pořadu sjezd a obří slalom, stejně jako muži 6. a 7. prosince (závody v obou kategoriích se započítávají také jako kombinace). Muži pokračují 9. a 10. prosince v italské Madonně di Campiglio slalomem a obřím slalomem, ženy v Limone 7. prosince obřím slalomem.

Mistrovství ČSSR 1981

Sportovně technická komise VSL ÚV ČSTV již připravila termínovou listinu mistrovství a dorosteneckého přeboru ČSSR na rok 1981.

1. února: mistrovství ČSSR v běhu mužů na 50 km a žen na 20 km v Harrachově, pořadatel Jiskra Harrachov.

4.—8. února: mistrovství ČSSR ve zbývajících klasických disciplínách v Harrachově, Jiskra Harrachov.

7.—11. února: dorostenecký přebor ČSSR ve sjezdových disciplínách v Rokytnici n. Jiz., Spartak Rokytnice.

13.—15. února: dorostenecký přebor ČSSR v běhu v Novém Městě na Moravě, TJ Nové Město na Moravě.

14.—18. února: mistrovství ČSSR ve sjezdových disciplínách na Chopku-sever, TJ Jasná.

20.—22. února: dorostenecký přebor ČSSR ve skoku a v závodě sdruženém v Tatranské Lomnici, TJ Vysoké Tatry.

Jugoslávce Bojan Križaj si vedl úspěšně ve Světovém poháru 1979—80, v němž obsadil čtvrté místo. Ve slalomu byl druhý za Stenmarkem a v obřím slalomu šestý

Masové lyžovanie na Slovensku

Vysoká životná úroveň v ČSSR a samozrejme, že aj dobré lyžiarske podmienky umožňujú dynamický rast masového lyžovania na zjazdovkách či bežkách už dobrých desať rokov. Takmer niet už v Československu rodiny, kde by nemali niekoľko párov lyží a nezašli by na nich niekoľkokrát do roka pookriať do našich zasnežených prekrásnych hôr, vrškov a vyššie položených lúk.

Kvalita lyžiarskeho zjazdárskeho obľúku či sklzu na bežkách je zásluhou stoviek cvičiteľov, učiteľov, inštruktorov a trénerov rok čo rok dokonalejšia. Zásluhu na tom má aj technika, ktorá nám umožňuje najazdiť či nabehať viac kilometrov.

Úroveň masového lyžovania na Slovensku ešte stále však zaostáva za úrovňou v Čechách. Dlhoročné tradície, sa tak rýchlo nedajú dobehnúť. Napríklad lyžiarskych cvičiteľov pracuje v Čechách takmer dvadsaťnásobne viac ako na Slovensku. Na vyššej úrovni je aj základný výcvik na školách. Lyžiarskych škôl je v Čechách takmer 100, kým na Slovensku ich môžeme spočítať na jednej ruke. Nepodarilo sa nám tiež dostať na vyššiu úroveň výcvik na učňovských odborných školách a učilištiach. Z učňovského dorastu nepostupujú takmer žiadni pretekári do vyšších foriem starostlivosti o talentovanú mládež. Tiež v podhorských oblastiach neraz vyučujú telocvik učitelia, ktorí neovládajú ani základy na lyžiach. Neraz aj na lyžiarskych kursoch stredoškôlkov sú inštruktormi učitelia, ktorí neovládajú ani základnú lyžiarsku abecedu. Možnosti vidíme aj vo vyššej úrovni cvičiteľov v odborárskych zariadeniach. Základy lyžovania, základné návyky deťom dávajú zatiaľ rodičia a práve týmto by sme mali dať viac audiovizuálnych možností v rôznych formách ako sú náučné filmy, televízne relácie apod. Každý tréner či cvičiteľ potvrdí, ako ťažko sa odstraňujú zlé návyky z detských rokov.

To som naznačil niekoľko najhlavnejších poznatkov, ktoré značne ovplyvňujú úroveň masového lyžovania na Slovensku. Medzníkom v kvalite bol určite rok 1975, kedy sa uskutočnil vo Vysokých Tatrách X. kongres Interski. Nechcem uvádzať všetky argumenty, ktoré dokazujú význam lyžiarskej výuky počnúc deťmi a končiac dospelými, nielen ako potrebu pohybu k zdraviu a radosť z neho, ale ako základ — metódu, ako postupovať a nadväzovať na zdokonaľovanie a objavovanie talentov k pretekárskemu lyžovaniu. Ziaľ dodnes mnohí nepochopili význam tohto trendu najmä v lyžiarskych oddieloch TJ. Tieto zámery plní komisia lyžovania VLZ SÚV. Táto sa snaží predovšetkým o to, aby sme naučili správne lyžovať čo najviac ľudí, hlavne mládež do 10 rokov, objavovať talenty a tieto odo-

Areál snů na Štrbském Plese patrí k nejpůznamnějším lyžařským střediskům na Slovensku. Je nejen dějištěm významných závodů, ale běžecké tratě a slalomový svah umožňují dobré lyžování nejširší veřejnosti

vdávať na ďalšie zdokonaľovanie tréningového procesu špecialistom — trénerom.

Na základný lyžiarsky výcvik je často ešte chybný názor, ktorý je často motivovaný snahou po nadržanosti práce tých, ktorí pripravujú žiakov na vyšší stupeň ovládania pohybu — na pretekárske lyžovanie a na základné prvky zabúdajú, alebo ich nedoceňujú. Je tu aj analógia so školstvom podľa ktorej ZDŠ zabezpečujú základné lyžovanie, stredné školy výkonnostné lyžovanie a vysoké školy vrcholové lyžovanie. Natíska sa teda otázka, či stačia v tejto oblasti iba lyžiarske oddiely splniť uznesenia ČSZTV. Azda by stálo zato považovať nad vybudovaním školských TJ spoločných pre I. a II. cyklus. Veľkú úlohu by mohli zohrať ZRPŠ, PO a SZM.

Komisia základného lyžovania pri SLZ orientuje lyžiarskych cvičiteľov na základný lyžiarsky výcvik podľa najnovšej techniky a metodiky, hlavne sa sústreďuje na mládež zo škôl, ale aj na pracoviská, sídliská, lyžiarske oddiely v organizovaných formách telovýchovnej činnosti. Je to náročná úloha, ktorú však chcú naši cvičitelia lyžovania zvládnuť v úzkej spolupráci a súčinnosti s trénermi, školstvom, SZM, ROH, Zväzarmom, ale tiež za spolupráce s metodikmi a vedeckými pracovníkmi.

Len za takejto spolupráce môžeme očakávať, že v masovej základni sa bude rozvíjať i výkonnostný šport s cieľom vychovávať vrcholových športovcov pre úspešnú reprezentáciu.

JUDr. MARTIN SCHELLING
predseda SLZ SÚV ČSZTV

SVĚTOVÝ POHÁR SKOKANŮ

18. závod 8. března v Lahti: 1. Kogler 244,9 (85,5 a 84), 2. Neuper (oba Rak.) 241,8 (86 a 82,5), 3. Törmänen (Fin.) 235,8 (80 a 83,5), 4. Wallner (Rak.) 235,1 (79,5 a 84,5), 5. Akimoto (Jap.) 234,1 (82,5 a 81,5), 6. Bobak (Pol.) 232,5 (82,5 a 83), 7. Collins (Kan.) 231,8 (78 a 85,5), 8. Sätre (Nor.) 230,6 (80 a 81,5), 9. Groyer (Rak.) 230,0 (79 a 84), 10. Puikkonen (Fin.) 229,1 (84,5 a 77), 11. Škoda (ČSSR) 225,3 (77 a 86,5), 12. Jagi (Jap.) a Heinonen (Fin.) 14. Zuehlke (USA), 15. Lotrič (Jug.) — 28. Tanczos 211,0, 37. Samek 203,2.

19. závod 9. března v Lahti: 1. Collins 146,0 (124 m — nový rekord můstku), 2. Törmänen 131,7 (114,5), 3. Neuper 128,1 (113), 4. Wallner 122,5 (109), 5. Bulau (Kan.) 117,8 (106), 6. Leitner (NSR) 117,5 (106,5), 7. Kokkonen (Fin.)

115,9 (105), 8. Bobak 115,8 (106), 9. Ruud (Nor.) 115,7 (104,5), 10. Innauer (Rak.) 113,2 (102), 11. Vlasov (SSSR), 12. Larinto, 13. Rautionaho (oba Fin.), 14. Tepeš (Jug.), 15. Tanczos 106,1 (100,5), — 33. Škoda 93,4 (92,5). Uskutečnil se jen jeden skok.

20. závod 11. března ve Falunu: 1. Törmänen 257,1 (88 a 87), 2. Puikkonen 253,5 (85 a 89) a Kogler 253,5 (87,5 a 86,5), 4. Sumi (Švýc.) 253,4 (88,5 a 87), 5. Bergerud (Nor.) 247,9 (86,5 a 86,5), 6. Leitner 244,1 (88 a 82), 7. Sätre 243,3 (87 a 82,5), 8. Millonig 242,9 (84 a 84) a Tuchscherer (oba Rak.) 242,2 (83,5 a 85), 10. Akimoto 241,6 (82,5 a 87,5), 11. Lipburger (Rak.) 239,7, 12. Ruud 239,2, 13. Bobak 237,6, 14. Tepeš 237,4, 15. Neuper 236,5. — 19. Tanczos 228,1, 20. Škoda 228,0.

Škola trenérů

Pokračujeme v uveřejňování poznatků rozšiřujících a doplňujících vzdělání trenérů, sportovců a dalších zájemců. V březnovém čísle Lyžařství jsme začali vytrvalostí, tentokrát navazujeme problematikou síly a jejího rozvoje:

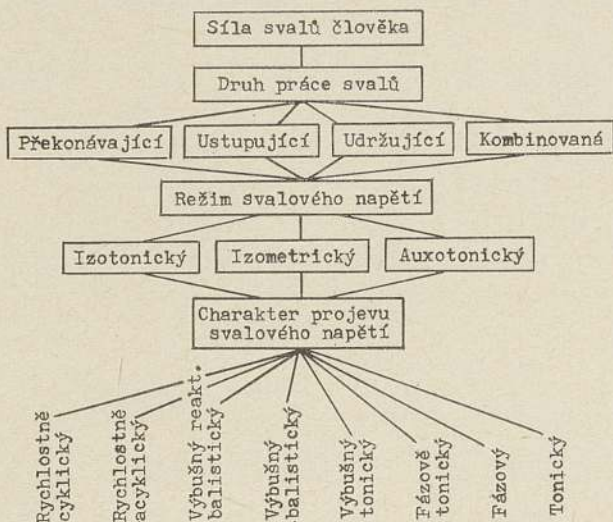
1. Charakteristika

Síla je chápána jako schopnost překonávat vnější odpor svalovým úsilím. Je biologickým základem všech ostatních pohybových schopností.

Problematika síly a jejího rozvoje je rozpracovaná oblastí a jsou k dispozici různé příručky. Proto se nebudeme zabývat charakteristikou svalové síly a jejích fyziologických základů. Připomínáme pouze, že velikost svalové síly závisí na fyziologickém průřezu svalu, počtu zapojených svalových vláken a motorických jednotek, koordinací funkčních skupin apod.

Zásady moderní metodiky silové přípravy ve sportu nutně vycházejí z rozdělení skupin sportů podle nároků na úroveň a metody rozvoje svalové síly:

- skupina sportů charakteristická **maximální intenzitou svalového úsilí**,
- skupina sportů, kterou charakterizují převážně **vytrvalostní projevy s optimálním úsilím** různé intenzity,
- skupina sportů s vysokými požadavky na **obratnost a přesnost pohybu** podle stanoveného programu,
- skupina sportů, kterou charakterizují **komplexní projevy pohybových schopností** při různých úrovních jejich rozvoje (Djačkov).

Z didaktického hlediska se vyčleňují tři základní skupiny metod pro rozvoj — **absolutní síly, rychlé síly a silové vytrvalosti**. V každé skupině metod je potřeba uplatnit diferenciaci metod podle typu svalového napětí, uplatňovaného při pohybu.

Projevy pracovní aktivity svalů jsou velmi mnohobírné. Proto považujeme za potřebné uvést schéma druhů svalové práce a jim odpovídajících režimů svalového napětí (podle Verchošanského):

2. Rozvoj absolutní síly

Absolutní síla charakterizuje hraniční **napětí svalů člověka** a měří se dynamometrem, nebo největší vahou břemene. Je vždy spojena s určitou rychlostí nebo trváním pohybu, proto je základní komponentou účinného pohybu. Čím vyšší je rychlost pohybu, nebo počet opakování, tím méně koreluje absolutní síla s rychlostí svalového stahu, nebo schopností k déletrvajícím práci střední intenzity. Projevuje se buď v podmínkách izometrického napětí, nebo při pomalém pohybu břemene.

Metody — metoda opakovaných úsilí — je spojena s opakovaným zvedáním břemene, jehož váha narůstá úměrně růstu síly svalů.

Modifikací je **metoda progresivně narůstajícího odporu**. Nejdříve se zjistí váha, kterou lze překonat 10 X za sebou a ta se označí jako 10 OM (deset opakovací maximum). V tréninkové jednotce se postupuje následovně — provede se deset pokusů v pomalém rytmu s poloviční vahou (bylo-li OM 100 kg, pak s 50 kg), potom 10 opakování se $\frac{3}{4}$ OM/75 kg) a konečně 10 opakování s vahou OM, tj. 100 kg.

Existují četné varianty této metody. Nejvyšší přírůstky se dostavily při tréninku 3 X týdně při opakování 3 X 10 OM.

Při požadavku, aby absolutní svalová síla byla vyvinuta rychle se uplatňuje **metoda krátkodobých maximálních napětí** — rozdíl mezi ní a předchozí je v tom, že se používá převážně váhy v rozmezí **85—95 % maxima**, tj. asi 3—5 OM, která je v jedné tréninkové jednotce kombinována s menší vahou břemene a 1 X za 1—2 týdny s hraniční vahou břemene.

na POMOC trenérům A cvičitelům

Je vhodná pro pokročilé sportovce, rozvíjí svalovou sílu bez podstatného ovlivňování svalové hmoty, rozvíjí schopnost koncentrace úsilí do krátkého časového okamžiku.

Rozvoj absolutní svalové síly se často realizuje **metodou izometrického napětí**. Není však dosud zcela jasné, jestli dynamický či statický režim přináší rychlejší a stabilnější výsledky. Ukazuje se, že např. izometrický trénink prováděný 4 X týdně při 2—15 napětích během min. přináší obdobné výsledky jako vzpěračský trénink s absolutními vahami při stejné frekvenci.

V poslední době se při rozvoji absolutní svalové síly využívá i **metody excentrického úsilí při ustupujícím režimu svalové práce**. Dosud však nejsou jednoznačné závěry.

V souhrnu je možno konstatovat, že **zvýšení absolutní svalové síly lze dosáhnout každou z uvedených metod**. V každém případě ovšem síla bude mít specifické zabarvení.

Metoda opakovaného úsilí je vhodná především v počátečních etapách přípravy tam, kde hraje úlohu velikost síly a ne rychlost jejího projevu. K rozvoji svalové hmoty vedou větší počty opakování s vahou 50—60 % maxima. Při práci s 90 % maxima a menším počtem opakování roste síla rychleji a přírůstky svalové hmoty jsou méně výrazné.

Metoda krátkodobých maximálních napětí zvyšuje absolutní svalovou sílu bez podstatného zvýšení svalové hmoty a současně rozvíjí schopnost k relativně rychlému svalovému projevu. Je vhodná pro rychlý rozvoj síly a k udržení dosažené úrovně síly. Většího účinku lze docílit vyšší vahou břemene při zachování rychlostních nároků.

Metoda izometrického úsilí rozvíjí svalovou sílu bez přírůstku svalové hmoty, uplatňuje se tam, kde není důležitá rychlost pohybu.

3. Rozvoj rychlé svalové síly — v podstatě existují dvě základní skupiny pohybů vyžadujících rychlou sílu

— pohyby, v nichž je podstatná rychlost prostorového přemístění a nemusí se překonávat příliš velký setrvačný odpor,

— pohyby, které vyžadují rychlý rozvoj pohybového úsilí — spojeno zpravidla se značným setrvačným odporem např.

— pohyby s výbušným tonickým napětím — překonání velkého odporu a rychlé dosažení maxima — koule,

— pohyby s výbušným balistickým napětím — rychlé překonání nevelkého odporu — oštěp,

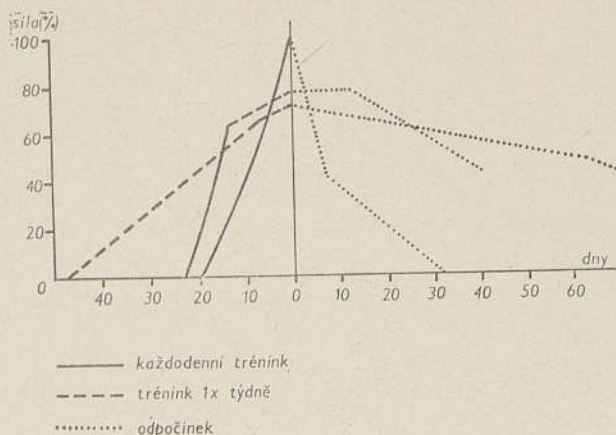
— pohyby s výbušným relativně balistickým napětím — síla se projevuje po předchozím napětí svalu — skoky.

Ve většině sportů ovšem dochází ke kombinovanému režimu svalového úsilí. To je potřeba zabezpečit příslušným rozvojem.

Hlavní metodou je **metoda opakovaných úsilí** — používají se **břemena o nevelké váze** — cca 20 % maxima, pohyby se provádějí s **maximálním úsilím** a se snahou udělit břemenu **zrychlení v co nejkratší době**. Doporučuje se střídat cvičení s těžšími břemeny do 40 % maxima, stále však zdůrazňovat rychlost na začátku pohybu. Do této metody patří i cvičení **rázového typu** (viz dále). Poměr cvičení s těžší a lehčí vahou má být 1:5, intervaly odpočinku mezi opakováním 0,5—1 min.

Při rozvoji rychlé síly v acyklických pohybech by nemělo docházet k větší únavě.

Do rozvoje rychlé síly spadají i metody pro **rozvoj výbušné síly** — provádí se tradičními metodami rychlostně silové přípravy.

Závislost rychlosti poklesu síly po přerušení tréninku na rychlosti získání síly

Závěrem lze konstatovat, že cvičení s těžkými břemeny (1–5 OM) s důrazem na rychlost zvyšují silový potenciál svalstva, cvičení s lehčími břemeny naopak zdokonalují schopnost rychlého provedení pohybu.

Rázová metoda — podstata je v tom, že dochází ke stimulování svalů jejich rázovým natažením (předpětím), které vlastněmu pohybu předchází. K tomu se využívá nikoliv samostatného břemene, ale jeho kinetické energie, např. pád tělesa z určité výšky. Pohlcení energie zajišťuje prudký přechod svalů do aktivního stavu už v okamžiku amortizace a stimuluje rychlý rozvoj svalového napětí jehož maximum bude tím vyšší, čím kratší bude doba jeho přibrzdování. Tím se vytváří potenciální napětí ve svalech, které zvyšuje intenzitu a rychlost následného pohybu a rovněž rychlost přepojení režimů od ustupující k překonávací práci.

Zásady:

- Hodnota rázového zatížení je určována vahou břemene a výškou pádu. Stanovit tento poměr je nutno vyzkoušením.
- Amortizační dráha by měla být co nejkratší, ale současně dostatečná, aby vyvolala požadované napětí svalů. Základní poloha překonávacího režimu má odpovídat poloze speciálního cvičení.
- Nezbytné je velmi důkladné rozcvičení.
- Dávkování — u začátečnicků cca 3–4 série, 1x týdně, u trénovaných 6–8 sérií, 2x týdně, intervaly odpočinku, 1,5–2 min. V sérii 8–10 cvičení.

4. Rozvoj silové vytrvalosti

Silová vytrvalost je charakterizována pohybovou činností, která vyžaduje dlouhodobý projev svalového úsilí, aniž by došlo k poklesu jeho pracovní účinnosti.

Vyčleňuje se dynamická a statická silová vytrvalost. Dynamická svalová vytrvalost se projevuje opakovaným svalovým napětím značné velikosti při relativně nevelké rychlosti pohybů cyklických či acyklických vyžadujících rychlou sílu. Statická silová vytrvalost souvisí s udržováním určité polohy.

Rozvoj silové vytrvalosti má svá specifika, mezi něž patří základy tréninku se zaměřením na rozvoj obecné vytrvalosti. Účinek silové vytrvalostního tréninku je celkově určován:

- velikostí zatížení,
- pohybovým tempem,
- trváním a charakterem vykonávané práce,
- intervaly mezi tréninkovými jednotkami,
- trváním tréninkového období,
- výchozí úrovni rozvoje silové vytrvalosti.

Při rozvoji silové vytrvalosti se používá především metody opakovaných úsilí.

Využívá se opakované práce s břemenem o váze 25–30 procent maximální síly a při středním tempu provádění, tzn. od 60–120 pohybů za min.

Silová vytrvalost je výrazně specifická podle sportů, i když existuje přenos. Rozvoj silové vytrvalosti je vázán na velký objem tréninkové práce.

Při rozvoji silové vytrvalosti se považuje za účelné, absolvovat trénink ve ztížených podmínkách, avšak zachovat koordinačně a strukturálně pohyby blízké vlastní specializaci.

Vyžaduje-li výkon dlouhotrvající projev relativně menšího svalového úsilí je účelný trénink s lehčími břemeny v opakovaných sériích do únavy.

Zásadní význam pro rozvoj silové vytrvalosti má jako organizační forma **kruhový trénink**. Jeho hlavním záměrem je **současný rozvoj vytrvalostních a silových schopností**. Proto se zde uplatňují ve spojení základní principy vytrvalosti a síly, tj. především principy intervalové metody rozvoje vytrvalosti a překonávání odporu podle zásad rozvoje síly.

Konkrétně se volí posilovací cvičení tak, aby na základě vyššího počtu opakování bylo možno současně působit na svalový aparát i oběhovou soustavu. Základem jsou proto silová cvičení.

Kruhový trénink lze charakterizovat následujícími rysy: — cvičí se na stanovištích, používá se různé nářadí a náčiní. Pořadí přecházení je stanoveno, 6–12 stanovišť. — Jednotlivá cvičení a jejich pořadí se volí tak, aby byly postupně zatěžovány různé svalové skupiny. Výhodná jsou cvičení, která zaměstnávají větší počet svalových skupin.

— Dávkování cvičení se řídí buď časem (30–90 s) nebo počtem opakování (10–30x) opakovací maximum, (tj. největší počet opakování, které je možné se stanoveným odporem či stanoveným tempem provést) kolem 10 opakování má vliv spíše na rozvoj silových schopností, opakovací maximum přes 20 na rozvoj vytrvalostních schopností.

Zásady:

- Interval odpočinku mezi stanovišti je 30–90 s, jedna z variant nepočítá s odpočinkem vůbec. Zotavení mezi sériemi (okruhy) by mělo být dostatečné.
- Počet okruhů v jedné tréninkové jednotce se zvyšuje z 1 na 3–4.
- Zvyšování zatížení postupuje s růstem úrovně tělesné připravenosti a provádí se:
- zvyšováním počtu okruhů (sérií) při zachování velikosti intervalů odpočinku a počtu opakování na stanovištích,
- zkracováním intervalů odpočinku při konstantním počtu opakování a počtu sérií,
- zvyšováním počtu opakování cvičení, nebo prodlužováním času cvičení na stanovišti, nebo zvýšením tempa cvičení.
- Velikost odporu je střední, velmi často jenom váha těla. Při cvičeních s činkou se používá 60–70% maxima. Při stanovení počtu opakování je vhodné začít s 50% maximálního počtu, který je schopen sportovec v daném cvičení a stanoveném režimu provést.

Důležitá je promyšlená organizace. Při kruhovém tréninku je možné individuální dávkování zatížení. Mimořádnou variantou pro vrcholovou úroveň je varianta bez intervalů odpočinku, při které se plynule přechází z jednoho stanoviště na druhé. Kontrolním ukazatelem je čas, za který byl absolvován celý komplex.

Zvláštním druhem opakovacího tréninku pro rozvoj silové vytrvalosti je lyžařský kombinovaný trénink. Používá se běh v délce středních nebo dlouhých úseků intervalové metody, které jsou prokládány, nebo jichž jsou součástí úseky imitací do kopce, posilování paží, trupu a dolních končetin.

PhDr. JAROSLAV POTMEŠIL

METODA	OM	% MAX.		
MAX. ÚSILÍ	1	100	90%	10%
	3-5	80	80%	20%
OPAK. ÚSILÍ	25	50	50%	50%
	40	40	40%	60%
	50	30		
	20	25	25%	75%
	10	10	10%	90%

Poměr rozvoje síly a silové vytrvalosti při různých variantách metody opakovaných úsilí

Proč je nejlepší?

Téměř neuvěřitelná série vítězství a 23 měsíců bez porážky (od Arosy v roce 1978) korunovaná zlatou olympijskou medailí, dala Ingemarovi Stenmarkovi v obřím slalomu téměř gloriolu neporazitelnosti. Jeho průměrný odstup na druhého byl v sezóně 1978-79 téměř dvě sekundy, když v Jasně dosáhl rekordní hodnoty 4,06 sek.! Nelze se proto divit, že jeho technika je předmětem četných analýz a stává se pro mnohé předlohou.

Tímto článkem bychom chtěli přispět k většímu výskytu příspěvků rozebírajících jízdu nejlepších světových závodníků, protože vývoj techniky sjezdových disciplín byl vždy ovlivňován silnými osobnostmi a přiznejme si, že teorie vždy následně ověřovala biomechanickou oprávněnost nových technických prvků.

Dříve než přistoupíme k rozboru Stenmarkovy techniky, musíme si uvědomit, co vlastně technikou ve sjezdových disciplínách rozumíme. Ve zjednodušujícím pohledu je to soubor biomechanických řešení, jejichž adekvátní použití vzhledem k určité situaci umožňuje závodníkovi projet trať v nejkratším čase. Pouhé lyžování nevede ke zdokonalení techniky, k tomu se musí přidružit zátěž od srovnání s konkurencí a schopnost analyzovat své chyby. Technika se může zdokonalovat pouze cílevědomým tré-

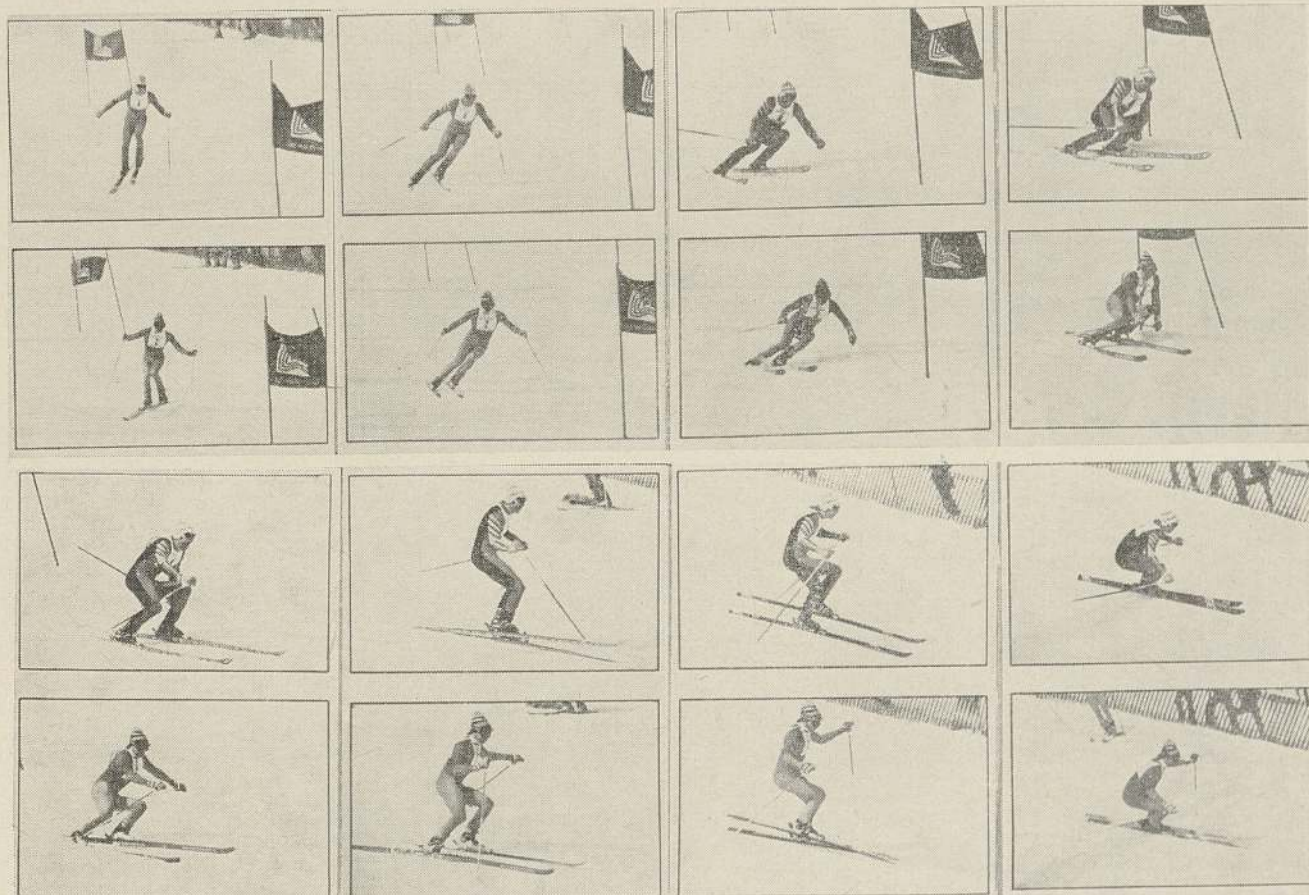
ninkem a k vynikajícím výsledkům již nestačí pouze talent od přírody. S technikou nesmíme zaměňovat styl závodníka, stylem rozumíme „osobní rukopis“ v rámci techniky.

Současná technika obřího slalomu je nesporně ovlivněna i změnou charakteru této disciplíny. „Patnáctiprocentní pravidlo“ přináší větší rychlost. Obecně se prosazuje snaha (vzhledem ke strojové úpravě tratí) stavět obří slalom na středně strmých terénech, kde se každá technická chyba více platí a tím se dává větší šance závodníkům využívajícím dokonale skluzu.

Znatelné vyniknutí Stenmarkových předností je patrné z následující obrazové série, je zde porovnáván s dalším z nejlepších závodníků v obřím slalomu, vítězem Světového poháru 1978-79 Švýcarem Lüscherem. Tato série je z předolympijských závodů v Lake Placidu, z úseku na konci strmějšího svahu těsně po startu. V tomto závodě zvítězil Stenmark před Ennem a Lüscherem. Přesná časová synchronizace je zajištěna fotoelektrickým spuštěním kamery, takže každý obrázek (s intervalem 0,2 sek.) zachycuje polohu závodníka ve stejném časovém okamžiku.

Obr. 1

Stenmark a Lüscher se zde nacházejí na stejném místě. Přesto, že Stenmark se v tomto okamžiku nachází lyžemi nad sněhem, je zřejmé, že volí plynulejší nájezd bez náhlé změny směru (jeho oblouk má větší poloměr). U Lüschera je patrná anticípáce horní část trupu.

Obr. 2

U Stenmarka je patrné čisté vedení vnější lyže, přičemž vnitřní je mírně nadzvednuta nad sněh. Lüscher se nachází v mírném korytu, v důsledku toho musí točit rasantněji.

Obr. 3

U Stenmarka je zřetelný silný tlak na vnější lyži, plynulé vedení oblouku mu umožňuje optimální rozdělení tlaku na tuto lyži, aniž by došlo k jeho prudké změně. Lüscher, který najel do branky více na vnitřní tyč, sklouzává a zřetelně hraní vnitřní lyži, což působí jako brzdící faktor.

Obr. 4

Stenmark i Lüscher se nacházejí u vnitřní tyče branky, vnější lyže u obou směřuje do další branky. Oba stojí ve vyváženém postoji na vnější lyži s kolenem ve směru dopředu a dovnitř. V důsledku přímějšího nájezdu (přes chybu na obr. 3) je zde Lüscher o několik centimetrů před Stenmarkem.

Obr. 5

Stenmark i Lüscher zatěžují ještě vnější lyži, začínají s přemístěním vnitřní lyže nad sněhem a připravují se k přenesení váhy, což se děje zřetelně bez výraznějšího odrazu.

Obr. 6

Zde je u Stenmarka patrna tendence o prodloužení skluzové fáze, což jej přivádí do mírného záklonu, úhel mezi bércecm a lyží se zvětšuje na maximum. U obou je zřetelné položení levé lyže na plochu a to pokud možno do rovnoběžného směru s lyží pravou. Po tomto přenesení váhy se Stenmark vrací z lehkého záklonu zpět do střední polohy. Během změny zatížení dochází k nasazení hole (píchnutí). V důsledku vyloučení prudkého odrazu daří se zde Stenmarkovi i Lüscherovi prodloužit skluzovou fázi.

Obr. 7

Plynulé nasazení oblouku bez náhlé změny směru, dovoluje Stenmarkovi i Lüscherovi zahájit točení zatížené levé lyže, aniž by došlo ke hranění. Přisunutí vnitřní lyže se ukončuje.

Obr. 8 a 9

Je patrné postupné zatěžování a točení vnější lyže při nepřetočené poloze těla. Pravý kyčelní kloub je tlačen směrem dovnitř oblouku a to v takové míře, jaká je rychlost a poloměr oblouku.

Obr. 10

Stenmark a Lüscher jsou opět u vnitřní tyče příští branky. Stenmark má v důsledku Lüscherovy chyby (obr. 3) před ním zřetelný náskok.

Nedá se přirozeně z jednoho kinematogramu a jedné branky závodu vyzdvihnout techniku jízdy jednoho závodníka před druhým. Při dlouhodobějším pozorování řady předních světových závodníků lze však abstrahovat dominantní přednosti jejich jízdy a ty pak na jednom nebo sérii snímků zdůraznit. Co lze tedy říci všeobecně k jízdě Stenmarka ve srovnání s Lüscherem.

— Zakřivení oblouků je u Stenmarka daleko menší (viz začátek a konec kinematogramu). Z toho vyplývá, že skutečná dráha rýsovaná lyžemi je celkově kratší nemluvě o zmenšení příčného odporu vznikajícího na úrovni hran. Stenmark uvedeného výsledku dosahuje větším rozsahem pohybu v rovině horizontální a verti-

kální a jemu vlastním podvědomým cítem pro přenesení váhy v okamžiku zahájení a ukončení oblouku.

- Je zjevné, že Stenmark po fázi zakončení oblouku a zahájení dalšího oblouku potřebuje podstatně menší časový interval, viz obr. 4 až obr. 6. Na obr. 6 je pak zřetelně vidět fázový posun celého oblouku, když Lüscher je ještě ve fázi přenesení váhy, kdežto Stenmark již přestoupení ukončil.
- Oprostíme-li se od jednotlivých detailů a vezmeme jízdu jako celek, lze říci, že Stenmark prokazuje pohybový projev přirozenější, uvolněnější, působící citlivěji k vnějším podmínkám. Všechny tyto přednosti se odrážejí na vedení lyží a využití jejich maximálních skluzových schopností.

Lze konstatovat, že nejlepší světoví závodníci v obřím slalomu používají řadu nových pohybových řešení, které popisovaná série demonstruje. Přitom se však nejedná o jednotný styl, ale o použití stejných pohybových návyků.

Souhrnně můžeme říci, že technika nejlepších jezdců v obřím slalomu se vyznačuje:

- plynulostí oblouků s ohledem na omezení náhlých změn směru
- přesným zatížením a „řezaným“ vedením vnější lyže
- klidnou polohou těžiště
- při přenesení váhy dochází k pokud možno rovnoběžnému přesunutí vnitřní lyže a jejímu položení na plochu, zatímco spodní lyže pokračuje ve skluzu
- změna zatížení lyží se děje bez výrazného odrazu ze spodní lyže, což přispívá ke zkrácení doby, kdy je tato vedena po hraně
- velkým rozsahem pohybu v rovině horizontální a vertikální, z čehož vyplývá v každé situaci dostatečná pohybová rezerva
- všechny výše uvedené technické prvky mají za cíl maximální využití skluzových vlastností lyží.

Ing. VLASTIMIL HORÁK a Ing. JAROSLAV TRHLÍK

Poznámka: kinematogram byl přefotografován z článku „Grundlagen nud Lösungen im Riesenslalom“ — Ski-welt 2/80.

Príprava žiakov na pretekové lyžovanie

V športovej príprave žiakov v zjazdových disciplínach sú stále aktuálne otázky riadenia a organizácie tréningového procesu. Tréneri za cieľom dosahovania čo najlepších výsledkov zvyšujú počet a dĺžku tréningových jednotiek ktoré častokrát nezodpovedajú zásadám riadenia tréningového procesu vo vekových kategóriách. Predkladáme systém riadenia a organizácie tréningového procesu žiackeho lyžiarskeho družstva z Bratislavy.

V príspevku sa zaoberáme množstvom tréningových jednotiek na suchu a na snehu, organizáciou výjazdov na sneh, zároveň dĺžkou tréningovej jednotky na snehu. Nerobíme ciele tréningového procesu na snehu, metódy a štruktúru tréningových jednotiek. V našom družstve boli vybraní pretekári.

Tréningový plán bol vypracovaný na základe jednotného tréningového systému mládeže v zjazdovom lyžovaní pre jednotlivé obdobia (prípravné, hlavné a prechodné) a objem prípravy (všestranná, špeciálna a všeobecno-taktická).

Organizácia tréningového procesu v jednotlivých obdobiach na suchu zodpovedá návrhu jednotného tréningového systému a v zásade sa nelíši od spôsobu športovej prípravy v iných lyžiarskych družstvách. Pre naše družstvo sme pripravili a každoročne zabezpečili možnosť prípravy v telocvični, v prírode a v plavárni.

Organizácia tréningového procesu na snehu má určité odlišnosti oproti lyžiarskym družstvám z podhorských oblastí. Systém riadenia tréningového procesu zjazdového lyžovania v Bratislave vychádza zo skutočnosti, že v blízkom okolí nie sú kvalitné lyžiarske strediská s vhodnými lyžiarskymi terénmi a klimatizačnou zónou sa Bratislava zaraďuje k oblastiam z nedostatkom snehu. Z toho dôvodu musia všetci lyžiari cestovať ďalej za snehom. Žiaci v našom družstve navštevovali povinnú školskú dochádzku a hlavná časť športovej prípravy na snehu bola cez soboty a nedele s výnimkou prázdnin, prípadne jedného — dvoch sústredených počas školského roku. Každoročne sme organizovali výjazdy na sneh už v mesiaci novembri a končili sme prípravu na snehu v mesiacoch máj až jún.

Dôsledne sme dodržiavali plán, v ktorom sme pobyt na

snehu organizovali od novembra až do júna tak, aby medzi jednotlivým pobytom na snehu nebola väčšia prestávka ako štyri dni. V prípravnom období na suchu sme trénovali tak, aby každý jednotlivec dokázal bez ťažkostí denne lyžovať dopoludnia, tri až tri a pól hod. a odpoludnia 2—2,5 hod. Objem prípravy sa podľa druhu tréningu denne pohyboval cca 10 km voľnej jazdy a 800 brán slalomu resp. obrovského slalomu. V prípade lyžovania vo voľnej jazde jednotlivec najazdil max. cca 40—45 km.

Krátkodobé výjazdy sme organizovali s pravidelným odchodom vždy vo štvrtok odpoludnia s návratom v nedeľu večer po 20 hod.

Z dôvodov, že v každom lyžiarskom stredisku sme „hostia“, nemohli sme na všetkých svahoch jazdiť v bránach, tak ako domáci na svahoch pre nich vyhradených, častokrát sme museli jazdiť len voľnej jazdy. Na svahoch, kde sme mohli trénovať v bránach objem brán prekračoval často 800 brán denne, ktoré z hľadiska fyziologického zaťaženia nezodpovedajú zásadám riadenia športovej prípravy pre príslušnú vekovú kategóriu. Naši zverenci tak veľký objem a fyzické zaťaženie mohli zvládnuť len s kvalitnou prípravou na suchu, ktorú sme zabezpečili v prípravnom období. Aj keď sme pri veľkom zaťažení najazdili 35—45 km voľnej jazdy resp. 800 a viac brán slalomu alebo obrovského slalomu, veľmi citlivo sme riešili individuálny tréningový objem podľa vonkajších prejavov únavy.

Každoročne celá naša príprava bola založená na veľmi dobrej kondícii každého jednotlivca a dlhé tréningové jednotky všetci zvládli tak, že tréneri sa venovali počas pobytu na snehu hlavne zvládnutiu dokonalej techniky vo voľných jazdách resp. bránach. Veľkým nedostatkom v komplexnej príprave je náš tréningový mikrocyklus v období od I. XII.—31. III. Náš spôsob prípravy sa nám v žiackej kategórii osvedčil.

Záverom chceme upozorniť, že množstvo najazdených kilometrov vo voľnej jazde ako aj počet najazdených brán bol diferencovaný podľa veku. Stále najväčší dôraz sme kládli na dokonalé zvládnutie techniky, ako základný predpoklad pre ďalší kvalitatívny rast pretekára.

BOLESTI V ZÁDECH U SPORTOVců-SJEZDAŘŮ

V současné době jsme stále častými svědky stížností na bolesti v zádech u lyžařů prakticky všech věkových kategorií. Poznatky v této oblasti byly získány u lékařů a trenérů majících v péči členy vrcholového střediska nebo členy tréninkového střediska mládeže. Mezi postiženými jsou ale i sportovci sportovních tříd a členové sportovních oddílů. Sjezdo-

vé lyžování ve vztahu k ostatním sportům v % pozitivních rtg nálezů na páteři se řadí mezi ty sporty (například sport. gymnastika, skoky do vody, krasobruslení) s nejčastějším výskytem. I ostatní sportovci lyžařských disciplín především běžci mají stejné potíže. Pro názornost uvádíme přehlednou tabulku.

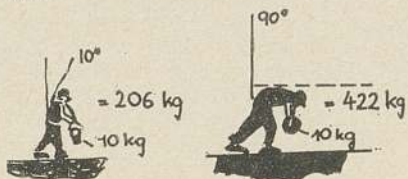
Tabulka: bolesti v zádech u lyžařů běžců a sjezdařů v SVS-M

disciplína druh sportu	počet sportovců	potíže v %	% poz. rtg. nálezů	počet trén. hod. týdně	první potíže
lyžování běh	SVS-M n=45	40	11,1	17,7	16,4
lyžování sjezd	SVS-M n=30	33,3	60,0	20,0	15,0

Průzkum v ostatních sportech ve ST, TSM, SVS-M, SVS ukázal, že nejvíce jsou v průměru postiženi sportovci SVS-M. Nejmenší procento pozitivních rtg nálezů i přes vysokou pohybovou aktivitu mají mladí sportovci ze sportovních tříd. Lékaři shodně spatřují menší % bolestí v zádech a % rtg nálezů u příslušníků sportovních tříd ve větším využívání cvičení všeobecného charakteru v tréninkovém procesu.

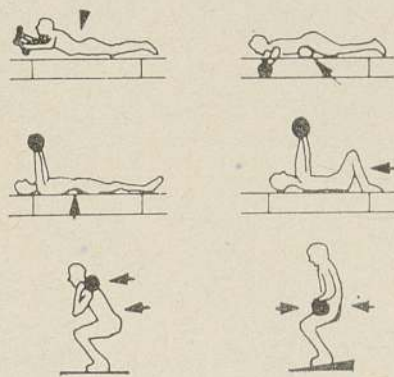
U sportovců sjezdařů se nejčastěji objevovaly obtíže v hlavním závodním období a v některých úsecích přípravného období, kdy se více posilovalo. V tělovýchovné praxi je u sportovců příčinou bolestí v zádech zpravidla nadměrná zátěž a specializovaný trénink vedoucí k jednostrannému přetížení některých částí organismu. Uvedené problémy ukázaly, že

je třeba řešit vhodně skladbu tréninku sportovců a tím předcházet předčasnému zdravotnímu opotřebení nebo zranění ještě před dosažením vrcholu výkonnosti sportovce. Ve vztahu k častému postižení páteře uvádíme některé zásady pro vlastní trénink:

Přetížení v distální části páteře v různých polohách

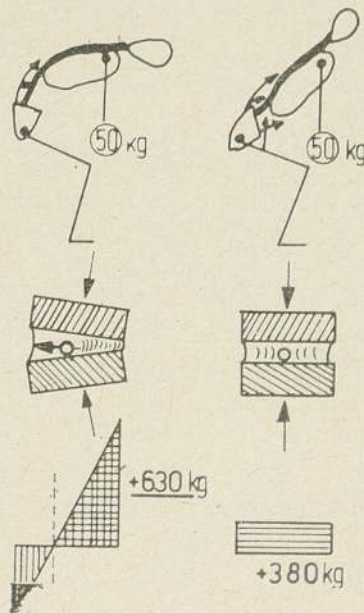
1. Funkčně zdatné zádové a břišní svalstvo snižuje pohotovost k postižení páteře. Funkce trupového svalstva je především posturální a proto je vhodné zařazovat i posilování formou izometrickou nebo poloizometrickou. Např.: lež na zádech na lavičce zavěšené na ribstolu, nohy zaklesnuté za žebřiny, ruce v týl; pomalu do sedu a opět do lehu (způsob poloizometrický); možno provádět i s činkou.
2. Vyřazujeme z tréninkových jednotek cviky, které nadměrně mobilizují páteř. Jedná se hlavně o různé průhyby, mosty, ale také intenzivní švihová cvičení.
3. Je vhodné rozdělit hlavní část tréninkové jednotky na více částí se střídavým zatížením různých částí pohybového ústrojí. Tento systém je dobře aplikovatelný v přípravném období, méně již v období hlavním. Doporučujeme hlavně vyloučit velké série opakovaných odrazů, skoků apod.
4. Do rozcvičení a závěrečné části tréninkové jednotky zařazovat odporová protahovací cvičení, protažení páteře ve visu, rehabilitační nápravná a posilovací cvičení, která jsou opomíjena především v hlavním závodním období.
5. Při posilování dbát na správný výběr vhodných cvičení a správné držení těla.

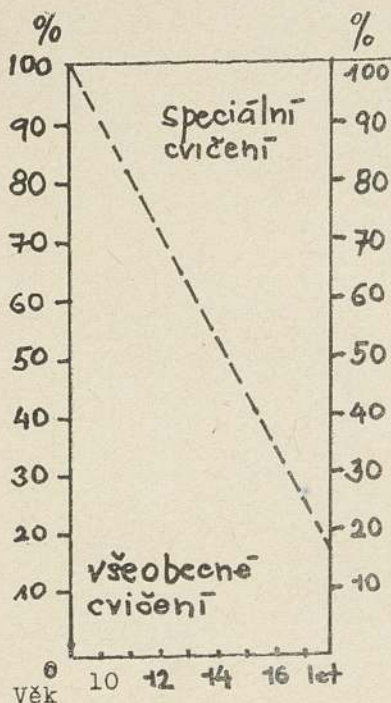
Vektory síly v různých částech trupu

Příklady — některá rehabilitační cvičení při bolestech v zádech

1. **základní postavení:** turecký sed, horní končetiny ve vzpažení — horní končetiny protahovat směrem ke stropu, trup protažený do výšky — počet cviků 10—20; počet opakování 3—5X
2. **základní postavení:** turecký sed, horní končetiny v týl — rotace beder, brada na hrudní kosti — počet cviků 10—15; počet opakování 2—3X
3. **základní postavení:** turecký sed, předklon, vzpažit, ruce na podložce, hlava mezi pažemi — horní končetiny střídavě protahujeme vpřed — počet cviků 3—4; počet opakování 5—8X
4. **základní postavení:** turecký sed, předpažit
 - a) dlaně ručkují vlevo a zpět, doprava a zpět
 - b) pravou dolní končetinu přelozíme přes levou a hmit vlevo s mírnou rotací páteře; totéž vpravo

Velikost lokální zátěže při vzpírání

Poměr mezi cvičením všeobecného a speciálního charakteru ve vztahu k věku

5. **základní postavení:** turecký sed, předpažit
— stáhnout břišní svalstvo dozadu, horní končetiny vytahovat dopředu
— počet cviků 3—5, počet opakování 5—8X
6. **základní postavení:** sed vzpřímený, dolní končetiny v zevní rotaci, chodidla opřena o sebe, dlaně drží přední polovinu chodidel, lokty se opírají o vnitřní plochu kolen
— skulíme se na levý bok, přecházíme do skulení na záda a

- pravý bok, zpět do sedu, totéž na opačnou stranu
— počet cviků 3—5, počet opakování 3—5X
7. **základní postavení:** sed na patách, ruce v týl
— předklon (hlava ke kolenům)
— výdrž 8—10 s, počet opakování 2—3X
8. **základní postavení:** sed na patě levé nohy, pravá dolní končetina přednožena, horní končetiny obejmou chodidla pravé končetiny
— výdrž 10—15 s, počet opakování 2—3X

9. **základní postavení:** sed, dolní končetiny napjaté, horní končetiny přitahují trup k dolním
— počet cviků 5—10, počet opakování 2—3X
10. **základní postavení:** sed na patách, horní končetiny drží současně špičky nohou, záklon
— počet opakování 2—3X, výdrž 5—10 s.

JAROSLAV MÁŠA

(Zpracováno podle zpravodaje zdrav. rady ÚV ČSTV Lékař a tělesná výchova.)

Nové podmínky v přípravě mladých sjezdařů

V posledním desetiletí dostalo se díky iniciativě brněnských lyžařů a některých výrobních podniků zejména Niasportu významného pomocníka — sjezdové dráhy z plastické hmoty. Řada lyžařských oddílů na tuto novinku ihned zareagovala a tak na mnoha místech v podhůřích se trvale zazelenaly nové lyžařské svahy. Skutečnost, že tyto nové svahy vyrostly právě v místech s velkou lidnatostí v blízkosti velkých průmyslových aglomerací, značně napomohla posunu výskytů talentů z bývalých tradičních center.

Lyžařským trenérům se tím dostal do rukou vynikající prostředek ke zkvalitnění přípravy zejména mladých talentovaných závodníků na úrovni tréninkových středisek mládeže, tedy mezi 9—15 roky, kdy se pohybuje hmotnost jedince mezi 30—50 kg. Toto je také horní hranice hmotnosti pro docílení největšího efektu při nácviku různých

prvků na umělé hmotě. Příznivý vliv tréninku na hmotě v této kategorii mládeže je evidentní. Současně však vznikl problém, aby se tento nový tréninkový prostředek nezdál některým trenérům jako samospasitelný na úkor ostatních stejně důležitých složek tréninkového procesu. Jejich poměr musí být zachován a trénink na umělé hmotě by měl sloužit jako nejlepší napodobivé cvičení.

Zcela jiná situace nastane zřejmě již v blízké budoucnosti, kdy v řadě míst v podhůřích s příznivými klimatickými podmínkami vyrůstají uměle zasněžované lyžařské svahy, na nichž trénink lze již kvalifikovat, zejména pro nácvik slalomu, jako rovnocenný tréninku v zimních podmínkách. Pak bude ovšem nutno uvažovat o přehodnocení dosavadního tréninkového systému a tréninkových plánů s pohledem na návaznost — umělá hmota, umělý sníh a trénink v zimních střediscích.

V tréninkovém středisku mládeže v Ústí n. L., které v přípravě využívá jak tréninku na hmotě, tak i na umělém sněhu, jsme se s touto novou situací střetli a přes prokazatelný přínos těchto zařízení pro výcvik mladých sjezdařů, objevily se i negativní jevy, které je nutno eliminovat. Záleží velmi na citu jak těchto nových prostředků využívat a jak trénink na nich plánovat. Trénink na umělé hmotě a umělém sněhu je prováděn ve velmi omezeném prostoru na svazích dlouhých 240—300 m. Předpokládáme-li, že v měsíci září až polovině listopadu na umělé hmotě při dvou 1½hodinových tréninkových jednotkách týdně odtrénujeme celkem 34 hodin a od poloviny listopadu do poloviny prosince při třech 2hodinových jednotkách týdně dalších 30 hodin na stále stejných svazích, vystupuje zde nutnost kompenzace malé variability tohoto způsobu tréninku a nedobrého vlivu na psychiku závodníka. I když se dá trénink jak na umělé hmotě, tak i na umělém sněhu zpestřit, aby byl maximálně atraktivní, nesmí se zanedbat žádná z tradičních složek sjezdařské přípravy, zejména všestranné přípravy v jiném prostředí.

Oba nové prostředky v přípravě mladých sjezdařů jsou zcela určitě přínosem. Je třeba jich využít především k odstraňování chyb ve způsobu jízdy a nácviku nových prvků v období mimo závodní sezónu v takřka konstantních podmínkách, bez rizika odvolávání tréninku z důvodů nepříznivých povětrnostních podmínek. Navíc se zejména svahy s umělou hmotou stávají centry lyžařského dění mimo hlavní období, což je také přínosem pro docílení pravidelného tréninkového režimu.

Musíme mít však stále na mysli, že toto jsou jen vynikající prostředky pro zefektivnění přípravy. Rozhodujícím momentem pro vlastní výkonnost musí zůstat vhodné rozježdění a trénink rychlostních prvků sjezdového lyžování v prostředí, v kterém budeme závodit.

JOSEF HOLINGER

ved. trenér TSM Ústí nad Labem

Radka Holingerová při kontrolních závodech ve slalomu na umělé hmotě v Ústí nad Labem

K sezóně 1979-80 čs. sjezdařů

Do olympijské sezóny 1980 vstupovali sjezdaři s pevným předsevzetím uhájit důstojně postavení československého lyžování. K tomuto cíli směřovalo veškeré úsilí závodníků, trenérů a organizačních pracovníků po celý čtyřletý cyklus přípravy. Plán i celý systém řízení tréninkového procesu byl v průběhu jeho realizace několikrát oponován příslušnými složkami ČSTV. Na podkladě provedených analýz, ale také se zřetelem na měnící se podmínky došlo v plánu k některým opravám a změnám. V podstatě však absolvovali kandidáti ZOH 1980 Zeman, Šoltýsová, Charvátová a Vlčková přípravu a soutěže před ZOH v plném rozsahu.

Některá úspěšná opatření postihla spíše juniorské kategorie a širší reprezentační družstva, pro které nebylo možno zajistit potřebnou přípravu na ledovci. Celé uplynulé období následující po ZOH 1976 v Innsbrucku lze charakterizovat z hlediska postavení sjezdových disciplín v oblasti vrcholového sportu jako období zkoušky, zda jsou u nás reálné podmínky pro výchovu světové špičky. Nebylo to tedy období jednoduché. Bylo nutno zmobilizovat síly, plně využít všech možností a u závodníků, na které jsme vsadili, dosáhnout maximum.

Výsledky uplynulé sezóny jsou dnes již dobře známé a vystoupení sjezdařů na ZOH 1980 v Lake Placidu bylo hodnoceno kladně, i když účast jednoho sjezdaře a jedné sjezdařky (Zeman, Šoltýsová) byla do jisté míry symbolická. Proklamovat výraznější prosazení sjezdařů při plném obsazení (s Vlčkovou a Charvátovou) by bylo neseriózní, ale předpoklady existovaly. Vlčková a Charvátová zaznamenávají od žákovských let trvalý výkonnostní růst, který prokazují v konfrontaci se světovou špičkou ve Světovém poháru. Byli jsme si vědomi, že zejména pro Vlčkovou (1961) a Charvátovou (1962) jsou ZOH 1980 vzhledem k jejich závodnickému zrání nejméně o jeden rok dříve, ale jiného řešení nebylo. To vše snad mělo být při konečné nominaci na ZOH citlivěji zváženo a jmenovaným závodnicím měla být vzhledem k jejich dalšímu růstu projevena větší důvěra.

V popředí zájmu lyžařské veřejnosti zůstal i v sezóně 1979-80 Světový pohár, kterému neubral na popularitě, ale hlavně na vysoké sportovní úrovni ani olympijský rok. Z programu Světového poháru nebyl stažen žádný závod a tím se stala celá uplynulá sezóna sjezdařů ještě bohatší a namáhavější. Od prvních závodů ve Val d'Isère bylo zřejmé, že závodníci Světového poháru prošli tvrdou přípravou. Světová špička se v obou kategoriích (muži, ženy) rozšířila, na startu se objevily nové tváře a ve výsledcích se začali prosazovat závodníci socialistických států. Náš vklad není v tomto směru zanedbatelný a k určitému optimismu nás opravňují výkony Šoltýsové, Zemana, Charvátové a Vlčkové. Nesmí to však být opti-

Úspěšné čs. reprezentantky Lenka Vlčková a Olga Charvátová

mismus zaslepující. V kategorii mužů jsme se v minulé sezóně prosadili do světové špičky jen jediným závodníkem. Hodnotíme-li kategorii mužů a juniorů v celé šíři, není situace jednoduchá a neodpovídá masovosti sjezdových disciplín v ČSSR.

Možnosti tréninku v našich podmínkách nejsou pro cíle této kategorie zcela odpovídající a bude nutné některé tréninkové cykly upravit tak, aby byly v souladu se světovým trendem. Talenty určitě máme. Několik juniorů prokázalo v poslední části Evropského poháru 1980 schopnost pokračovat ve šlépějích Sochora a Zemana. Těmto talentům však musíme vytvořit podmínky umožňující jejich dynamický výkonnostní růst. Určité rezervy vidíme v optimálním využití letního tréninku v Zmrzlé dolině. Dále jsme toho názoru, že také správnou motivací lze lépe využívat středisek vrcholového sportu dospělých v resortech MNV, MŠ a ČSTV. Tyto a mnohé jiné náměty jsou zpracovány a shrnuty v Zásadách plánu rozvoje sjezdových disciplín do roku 1980. S tímto materiálem byl již seznámen širší kádr trenérů sjezdových disciplín. V kategorii žen došlo v posledních letech k poměrně prudkému výkonnostnímu růstu. Jedním z faktorů ovlivňujících tento růst bylo stabilizování tréninkových podmínek na sněhu v letních měsících pro reprezentační družstvo. V posledním roce OH přípravy trénovaly reprezentantky 60 dnů na sněhu, což je možno považovat také za základní obiem pro nový čtyřletý cyklus. Tento časový prostor je dostačující jednak pro zdokonalovací proces v technice jízdy slalomu a obřího slalomu a jednak zůstává ještě čas pro trénink na sněhu, který je v souladu s metodikou vrcholového sportovního tréninku.

Právě tento kvalitativní skok vpřed v základních tréninkových podmínkách umožnil rychlé zlepšení ve výkonnosti členek reprezentačního družstva. Model tréninku vyzkoušený již v sezóně 1978-79 potvrdil správnost časování vrcholu formy v termínu ZOH. V olympijském roce byl doplněn nárůstem počtu dnů na sněhu při zachování modelu kondiční přípravy. Model přípravy reprezentačního družstva žen i mužů je tedy znám a osvědčil se. Vzhledem k tomu, že není možné dát stejnou příležitost přípravu na sněhu v letních měsících širšímu kád-

ru a juniorkám, je nutné obdobně jako u mužů vypracovat model přípravy v domácích podmínkách s využitím jarních sněhů a letního tréninku v Zmrzlé dolině a tento trénink plně zaměřit na zdokonalování techniky jízdy ve slalomu a obřího slalomu. Všestrannou přípravu mladých závodnic pak zaměřit tak, aby sledovala urychlení zdokonalovacího procesu bez dočasného zpomalení výkonnostního růstu.

Je to náročná práce, která vyžaduje velkého nasazení trenérů a organizačních pracovníků, ale jen tak možno zkrátit dobu růstu výkonnosti reprezentantek a urychlit dosažení světové špičky. V souvislosti s délkou růstu špičkových závodnic je nutné připomenout, že např. stávající členky reprezentačního družstva Šoltýsová, Vlčková a Charvátová se prosadily do týmu svými výkony již v žákovském věku. Jejich nynější věk nás tedy nesmí uspokojit a uklidnit. Proto je potřebné družstvo žen doplnit a přípravu, kterou měly v posledních dvou letech v plném rozsahu prakticky jen tři závodnice, rozšířit na celé družstvo. Máme na mysli zejména nastupující závodnice Hojstrličovou a Bergerovou, ale naše pozornost se musí zaměřit i na kategorii žákovskou. Včasné odhalení a podchytení talentu v obou kategoriích je pro sjezdové disciplíny velmi důležitým úkolem. Pokud se tento úkol podaří úspěšně řešit, přinese to s sebou značné úspory energie i prostředků.

V stručném ohlednutí za uplynulou sezónou jsem se pokusil vyjádřit některé postřehy z naší společné práce na úseku sjezdových disciplín. Šíře jsou uvedené postřehy rozpracovány v hodnoceních trenérů reprezentačních družstev a staly se podkladem pro plánování začínajícího čtyřletého tréninkového cyklu. V žádném případě jsem se nesnažil v tomto ohlednutí za sezónou o rekapitulaci výsledků. Problematika sjezdových disciplín se v mužských a ženských kategoriích shoduje a prolíná. Náš velký společný zájem je povznést sjezdové disciplíny v obou kategoriích na vysokou úroveň. Nástup máme slibný, je tedy si přát, aby spolupráce všech zainteresovaných k tomuto cíli společně směřovala.

Dr. DUŠAN CHARVÁT
předseda vrcholové subkomise
sjezdových disciplín

● **SCHODEK 3,5 MILIÓNŮ DOLARŮ** vykázali organizátoři zimních olympijských her v Lake Placidu. Předseda organizačního výboru Bernard Fell prohlásil, že schodek bude uhrazen vládou. Podle prohlášení odpovědných pracovníků dosáhla ztráta nebyvalé výše vinou malého předprodeje vstupenek, jenž byl ovlivněn nepříjemnou atmosférou her i vyhlášeným bojkotem OH v Moskvě. Vysoké náklady také nečekaně vznikly výrobou velkého množství umělého sněhu a dodatečným nasazením autobusů k zvládnutí dopravní kalamity.

● **GARMISCH-PARTENKIRCHEN** chce kandidovat na uspořádání zimních olympijských her v roce 1988. Toto alpské středisko disponuje všemi nezbytnými zařízeními pro lyžařské disciplíny se stadiónem pro 50 000 diváků a zimní halou o kapacitě 10 000 diváků. Musela by však být vybudována olympijská vesnice, bobová dráha a rychlobruslařský stadión.

● **TRENÉRSKÉ TRŮNY** se po ZOH v Lake Placidu otřásl v Rakousku. Novým šéftrenérem sjezdářů se stal Karl Kahr, stejnou funkci u sjezdářek bude vykonávat Kurt Hoch. Po odstoupení Baldura Preimla byl nejvážnějším kandidátem na místo skokanského trenéra Max Golser. Proti původním záměrům se počítá, že běžce povede nikoliv zahraniční, ale domácí trenér.

● **CHRISTIAN NEUREUTHER** (31), jeden z nejlepších světových slalomářů, stále váhá se svým odchodem ze závodní scény. Již několikrát změnil své rozhodnutí ukončit kariéru a znovu se mezi brankami objevil. Podle posledních zpráv by rád ještě startoval na MS 1982 ve Schladmingu. Zato dospěl k jinému závažnému a pevnému rozhodnutí: v červnu řekne své ano populární Rosi Mittermeierové.

● **CORTINA D'AMPEZZO**, italské dříve ZOH v roce 1956, by ráda znovu přivítala nejlepší sportovce světa. Ohlásila svou kandidaturu na uspořádání ZOH 1988, o níž bude jednat MOV v roce 1981 na kongresu v Baden-Badenu.

● **DOTAZNÍKOVÉ AKCI** se podrobilo 3912 mužů a 311 žen, účastníků populárního Engadinského maratónu ve Švýcarsku. Z jejich odpovědí vyplývá, že 83 % účastníků jsou nekuřáky, 26,2 % mužů trénuje týdně méně než dvě hodiny, 54,2 % 2—4 hodiny a 18,9 % více než čtyři hodiny týdně. Podobná čísla oznámily i ženy.

● **VE SVĚTOVÉM POHÁRU BĚŽCŮ**, který byl v letošní sezóně neoficiální, zvítězil Fin Juha Mieto se 134 body. Druhý byl Švéd Wassberg se 126 b. před Norem Eriksenem 111 b. Další pořadí: 4. Braa 109, 5. Aunli (oba Nor.) 95, 6. Luszczek (Pol.) 88, 7. Kirvesniemi (Fin.) a Aaland (Nor.) oba 83, 9. Lindvall (Nor.) 77, 10. Zimjatov (SSSR) 69 b.

V nové sezóně 1980—81 bude Světový pohár běžců oficiální pod záštitou FIS. Počet závodů mužů i žen má být rozšířen z devíti na deset. O definitivním programu rozhodne zase-

dání komise 6. a 7. června v Benátkách. Pro SP mužů jsou navrhovány závody: 13.—14. prosince 1980 Davos (15 km), 20.—21. prosince Ramsau (30 km), 3.—4. ledna 1981 Kavgolovo (15 km), 10.—11. ledna Castelrotto (30 km), 24.—25. ledna La Bresse (15 km), 28. února—1. března Lahti (50 km), 7.—8. března Falun (30 km), 14.—15. března Oslo (50 km), 21.—22. března Bulharsko (15 km), finále má být 28.—29. března v USA nebo v Kanadě. Pro SP žen jsou předběžně vybrány: 13.—14. prosince 1980 Davos (5 km), 20.—21. prosince Ramsau (10 km), 3.—4. ledna Kavgolovo (20 km), 10.—11. ledna Klingenthal (10 km), 17.—18. ledna Nové Město na Moravě (5 km), 24.—25. ledna La Bresse (5 km), 28. února—1. března Lahti (20 km), 7.—8. března Falun (10 km), 14.—15. března Oslo (5 km), finále 28.—29. března v USA nebo v Kanadě (20 km).

● **V OBERWIESENTHALU** (NDR) se konaly tradiční mezinárodní závody ve skoku o Pohár Freie Presse na závěr sezóny. První den zvítězil Raku-

Zajímavosti ze světa

Šan Millonig s 229,3 (85 a 83) před reprezentanty NDR Deckertem 228,8 (83 a 82,5), Dannebergem 228,5 (79 a 86) a Weberem 227,8 (80 a 83). Pátý byl Sunin (SSSR) 222,8 (84 a 79), následován Weisspflogem (NDR) 213,3 (80 a 78). Umístění čs. juniorů: 13. Zingor 194,4 (74 a 75,5), 28. Martynek 178,3 (72 a 71), 51. Šmíd 125,6 (61 a 59). Druhý den v jednokolovém závodě byl první Glass se 125,6 (86 před Weberem 122,3 (85,5) a Dannebergem (všichni NDR) 121,4 (86,5). Čtvrtý skončil Švéd Toivonen 166,6 (86), následován Millonigem 115,2 (84,5) a Sajčikem (SSSR) 111,5 (82,5). — 25. Zingor 87,9 (71,5), 27. Martynek 84,8 (70,5), 31. Šmíd 63,3 (58).

● **INGEMAR STENMARK** přesídlil ze Švédska do Monaka a následoval tak svého krajana — vynikajícího tenistu Björna Borga. Jeho právní zástupce Björn Wangnsson uvedl, že důvodem je výhodná poloha a blízké letiště, umožňující dobré spojení s celým světem. Toto sdělení má zastřít pravou skutečnost, již jsou vysoké daně ve Švédsku prudce stoupající se zvyšujícím se příjmem. Stenmark totiž dostal B-licenci, která mu umožňuje přímo jednat o reklamách s výrobci a agenturami bez závislosti na Švédském lyžařském svazu. Může dále startovat ve Světovém poháru a všech mezinárodních soutěžích s výjimkou ZOH. Po skončení lyžařské sezóny Stenmark trávil dovolenou v USA. Hovoří se o tom, že ji využil i k některým obchodním jednáním.

● **V USA** oba šéftrenéři sjezdových disciplín ukončili svou činnost. Harald Schönhaar (NSR), který od roku 1974 měl na starosti muže, přechází na jinou funkci. Rakušan Hermann Göllner, který dva roky připravoval reprezentační tým žen, se stal ředitelem lyžařské školy ve Stratton Mountain.

● **EWALD ROSCHER**, který po několika letech působil jako úspěšný trenér švýcarských skokanů a po Steinerovi přivedl Sumiho a Möschinga mezi světovou špičku, se podle posledních zpráv vrací do NSR. Roscher od roku 1960 až do roku 1968, kdy podepsal smlouvu švýcarskému lyžařskému svazu, byl trenérem v NSR.

● **O DRUHÉM ROČNÍKU SVĚTOVÉHO POHÁRU SKOKANŮ** 1980—81 jednala komise FIS 26. dubna na svém zasedání na Hochköniku. Tentokrát má být hodnoceno jen deset nejlepších výkonů v soutěži jednotlivců. Úvodem bude opět závod na sedmdesátce v italské Cortině d'Ampezzo 21. prosince 1980. Následuje Inter-sportturné, které začíná 30. prosince v Oberstdorfu, pokračuje 1. ledna 1981 v Garmisch-Partenkirchenu, 4. ledna v Innsbrucku a končí 6. ledna v Bischofshofenu. Další závody má být turné Bohemia 10. ledna v Harrachově a 11. ledna v Liberci. V programu jsou také lety na lyžích v americkém Ironwoodu (12.—15. února). Definitivní program bude stanoven na kalendářní komisi FIS v Benátkách.

● **RAKOUSKÝ LYŽAŘSKÝ SVAZ** jmenoval šéftrenéry pro novou sezónu 1980—81. Ve sjezdových disciplínách mužů je to Karl Kahr, pro družstvo žen Kurt Hoch, novým hlavním trenérem skokanů je Max Golser a běžec disciplíny má na starosti Werner Vogel. Do A-týmu mužů ve sjezdových disciplínách byli zařazeni Enn, Grissman, Heidegger, Jäger, Klammer, Orlainsky, Ortner, Spiess, Spiss, Steiner, Stock, Wölcher, Weirather a Wirnsberger. Reprezentační družstvo žen ve sjezdových disciplínách tvoří Eberleová, Loikeová, Peterová, C. Prölllová, Sacklová a Sölknerová. Běžci: Gattermann, Grossegger, Gumpold, Juric a Lackner. Skokani: Groyer, Innauer, Kogler, Lipburger, Millonig, Neuper, Tuchscherer a Wallner.

● **NOVÝM ŠÉFTRENÉREM SJEZDÁŘŮ** NSR je Günther Osterrieder, jeho asistentem Martin Ostwald. O mládež se budou starat Alois Glaner (sjezd) a Peter Endrass (slalom). Šéftrenérem žen se stal Willi Lesch, který dosud trénoval mládež.

● **ŠVÝCARSKÝ LYŽAŘSKÝ SVAZ** hledá nového trenéra skokanů, neboť Ewald Roscher po jedenáctiletém působení ve Švýcarsku se vrací do NSR. V úvahu přichází některý trenér z Norska nebo Finska, hovoří se i o Švýcaru Zehnderovi, který působil jako asistent. Ředitelem švýcarského lyžařského svazu je Adolf Ogi, šéfem vrcholového sportu Hans Schwein-gruber, novým vedoucím běžec disciplín Peter Müller, dosavadní šéf Christian Egli se bude starat o mládež a výchovu.

Alpentris

Alpentris je název populární evropské soutěže v dálkových bězích zařazené do Worldloppet. Letos se konal 7. ročník. Skládá se ze tří běhů o celkové délce 220 km.

- 11. ročník Dolomitenlauf 60 km Lienz (Rakousko)
- 9. ročník Marcialonga 70 km italské údolí Fiemme e Fassa
- 11. ročník König-Ludwig-Lauf 90 km Oberammergau (NSR)

Výsledné časy jednotlivých závodníků, kteří se přihlásí k vyhodnocení celé série, se sčítají. Vítězové obdrží věcné ceny a všichni, kteří dokončí tento okruh, dostanou pamětní cínový pohárek, na kterém je vyznačeno umístění. To je stručná informace o pravidlech soutěže, kterou organizuje a vyhodnocuje střídavě jeden ze tří uvedených pořadatelů.

Letos se mi podařilo zúčastnit se a dokončit všechny tři závody a tím splnit jeden ze svých lyžařských snů. Chtěl bych se s vámi alespoň stručně podělit o několik zážitků z těchto běhů. Uplynulo sice již několik měsíců od těchto závodů, ale v paměti si promítám krátký film vzpomínek na příjemně namáhavé chvíle. Nejprve jsem se zúčastnil Dolomitenlaufu a byl jsem překvapen výbornou organizací a přátelským ovzduším. Celé město žije tímto závodem a dvoudenní program změnil rytmus života jinak jistě klidného města. Náměstí vyšňořené vlajkami je centrem tohoto dění. Navezený sníl ve vedlejších ulicích spojuje trasu závodu s náměstím, kde je cíl, zahajovací i závěrečný ceremoniál. Před startem byla pouze jediná nejasná otázka: kdo bude vítězem 11. ročníku? Podaří se ložskému vítězi Matti Kuoskovi (závodí za firmu Kneissl) ze Švédska obhájit prvenství z jubilejního 10. ročníku závodu? Zatím se v historii nikomu nepodařilo vítězství zopakovat. Start závodu je nedaleko za městem na prostorných loukách a je to nejlépe organizovaná akce ze všech závodů světové série.

Vhodně řešené satny závodníků při italském dálkovém běhu Marcialonga

Prvních tisíc běžců má v úhledných řadách označeno svoje startovní místo. Ostatní závodníci jsou v řadách v dalších vlnách. Startovní zařízení se znakem firmy Fischer, která tento závod dotuje, zaručuje regularnost a klid na startu. Trať je mírně zalesněná a leží v nadmořské výšce 640–740 metrů. Vede většinou v blízkosti řeky Drávy v krásném úkolí, které je lemováno alpskými velikány. Projíždí se upravenými a vyzdobenými vesničkami, kde je mimo občerstvení i hlasitý doping v podobě tyrolské dechovky a hlasivek občanů. Letošní ročník byl oživen průjezdem vesnicí Nikolsdorf, která vysoko ve stráni zvedla projíždějícím závodníkům tep a pořádně roztrhala závodní pole. Těchto nových 10 km tratí je přínosem pro zvýšení náročnosti závodu. Jinak trať je většinou „placka“, na které není nic zadarmo. Několikrát vidíš své protivníky přes koryto dravé řeky, což nepůsobí příliš povzbudivě. Posledních 5 km je krutých, město je na dosah, ale pořadatelé různými smyčkami a jinou kvalitou navezeného sněhu pořádně ztíží konec závodu.

V cíli je připraveno řádné občerstvení v podobě obložených chlebů, klobás, polévek a různých nápojů. Jako správný Čech vyhledávám stánek s pivem. Postupně se únava z obličejů vytrácí. Na nádvoří radnice jsou plastické pytle, do kterých si každý běžec ukládá poslední svršky před startem a věci na převlečení. Hledám svůj pytel podle startovního čísla, abych mohl ukrytým fotoaparátlem zachytit atmosféru cíle. Pořadatelé se vytáhli. Během převlékání a občerstvení vyvěsili výsledky. Předstartovní otázka je zodpovězena, do výsledkových listin se píše nové jméno. Ola Hassis ze Švédska ve finiši porazil svého krajana Matti Kuoska a Garanina ze Sovětského svazu. Tradice byla zachována, přibýlo jedenácté jméno. Pro mě zbylo 199. místo. Jako odměna pro každého běžce byla vstupenka do místní kryté plavecké haly. Vyvrcholením závodu bylo večerní slavnostní přivítání posledního běžce, který dobíhal ve špalíru místní mládeže s pochodem. Při vyhlášení vítězů diváci zaplnili náměstí. Bylo zakončeno zdarilým ohňostrojem. Večer zakončil bál národů v místní tělocvičně.

Týden uběhl jako voda a následující neděli byl další závod Alpentrisu — 9. ročník Marcialonga v půvabných Dolomitech. Tento závod má náročnější začátek až do města Canazei a závěr, kde trať z města Moliny prudce stoupá až do cíle. Liší se od ostatních prvními pěti kilometry, kde po hromadném startu ztíženým italským temperamentem účastníků, se trať rozděluje ve stráni mezi domy městečka Moeny. Zajímavostí této trati je využití koryta řeky na snadné překonání terénních překážek a dopravního ruchu. Trasa vede údolím Di Fiemme e Fassa, které je poměrně hustě osídleno, takže celá má o atmosféru postaráno fandícím obyvatelstvem. Na mě pokřikovali „barbír“ v překladu „fousáč“. Cílové město Cavalese přivítalo běžce opět na vyzdobeném náměstí. Předpoklad dobrého umístění sovětských závodníků (závodí za firmu Kästle) se splnil. Zvítězil Ivan Garanin před svým kra-

V cíli rakouského běhu Dolomity v Lienzu

janem Jurasovem a jako třetí se umístil Pauli Siitonen z Finska. V tomto náročném závodě jsem dosáhl podobného umístění jako v Dolomitenlaufu — 192. Marcialonga neměla takové rámcové show jako předešlý rakouský závod.

Jako třetí závod série Alpentris se konal nejdelší běh ze všech soutěží Světové běžecké ligy. Trať 11. ročníku König-Ludwig-Laufu byla dlouhá 90 km. Letošní ročník byl nejtěžší v historii, protože počasí vytvořilo teplotou kolem bodu mrazu a mírným sněžením v první hodině závodu skutečné galeje. Odborníci na klitrové „mázy“ si přišli na své. Na startu nechyběl pětinasobný vítěz tohoto závodu Pauli Siitonen. Další tisíc běž-

ců mělo možnost mu zabránit v obhájení prvenství. Podařilo se to norskému reprezentantu Per Knottenovi, který si vítězstvím vybojoval primát v 7. ročníku Alpentrisu. Na dalším místě skončil Alexandr Jurasov ze Sovětského svazu, který se umístil stejně i v Alpentrisu. Třetí místo v Alpentrisu získal Ivan Garanin (SSSR). V tomto náročném závodě se mně podařilo obsadit 145. místo. Těžko na závod zapomenou, protože nepravidelným občerstvováním jsem si přivodil těžkou fyzickou krizi. V cíli však útrapy závodu rychle mizí a společně s přáteli, které jsem během těchto 14 dní získal, se těším na 8. ročník Alpentrisu.

(Pokračování)

PETR JUROSZ

Sovětská běžkyně se v letním a podzimním období připravuje na novou sezónu ve věčevíkovém středisku v Raubiči. Na obrázku Raisa Chvorovová při tréninku na kolečkových lyžích

Reprezentační družstva lyžařů

Čs. reprezentační družstva lyžařů pro novou sezónu 1980—81 byla schválena na plenárním zasedání Svazu lyžování ÚV ČSTV.

Běžci: Miloš Bečvář, Jiří Beran, Jiří Švub, Dušan Molec, Ladislav Švanda, Michael Georgiev. Sedmý a osmý člen družstva budou jmenováni po mistrovství ČSSR v únoru 1981.

Juniři: Petr Lisičan, Milan Blaško, Michal Gryc, Josef Kičín, Radim Duda, Pavel Svoboda, Richard Baranyk, Ján Gallo a Pavel Benc. Desátého juniorského reprezentanta určí vrcholová běžecká subkomise do 15. května.

Běžkyně: Květa Jeriová, Dagmar Palečková, Viera Leskovjanská, Gaba Svobodová, Mária Sujová, Zuzana Blažková. Další dvě členky družstva budou jmenovány po mistrovství ČSSR v únoru 1981.

Juniorky: Zora Kepeňová, Marcela Jebavá, Lada Ehrenbergerová, Anna Olšáková, Marta Krajčířová, Alena Tomášková, Hana Maršiková, Lenka Brabcová, Věra Holfeuerová, Anna Havrančíková.

Sjezdáři: Bohumír Zeman, Ivan Pacák, Miroslav Schimmer, Miroslav Kolář, Robert Žalman, Peter Šoltýs.

Juniři: Robert Hermánek, Zdeno Meniár, Igor Gažo, Jaroslav Martínek, Luděk Mrklas, Pavel Pochobradský, Dalibor Kondělka, Jan Němec.

Velké dny československé tělovýchovy

Publikace Jaroslava Prchala a Alexandra Žurmana se zabývá vznikem a vývojem hromadných tělovýchovných vystoupení v Československu. Připomíná vznik nejstarší české tělovýchovné organizace Sokol, boj dělnické třídy za uplatnění v tělovýchově, snahy o prosazení pokrokových myšlenek ve svazu DTJ i ustavení a vývoj revoluční tělovýchovné organizace FDTJ. Před čtenáři ožije Maninská spartakiáda a další podniky proletářské tělovýchovy, sokolský slet 1938, který sjednotil všechny pokrokové síly proti fašismu i poválečné spartakiády, dokládající rozvoj socialismu v ČSSR.

Publikace má 194 stran, pestrý obrazový doprovod a stojí brožovaná 16 Kčs. Je v obvyklém knižním prodeji nebo ji zašle poštou obchodní středisko nakl. OLYMPIA, Klimentská 1, 115 88 Praha 1.

Sjezdárky: Olga Charvátová, Lenka Vlčková, Jana Šoltýsová, Monika Hojstřičová, Martina Bergrová, Petra Skotnická, Elena Medzihradská, Alexandra Mařasová.

Juniorky: Iлона Rejmánková, Milena Jurečková, Ingrid Žáková, Ivana Valešová, Iveta Černocká, Jana Chalupová, Petra Jandová, Patricia Petrová.

Sdružení: Jaroslav Bukvič, Vladimír Frák, Ján Klimko, Miroslav Kumpošt, Rudolf Vojkůvka.

Juniři: Miroslav Dvořák, Miroslav Kopal, Roman Kumpošt, Karel Tatranský, Oleg Houška, Ladislav Pleštil, Miloš Semrád, Zdeněk Plecháč.

Skokanské osmičlenné reprezentační družstvo bude ustaveno až koncem října podle výsledků letní přípravy a kvality skoků na umělé hmotě. Předpokládá se zařazení minimálně čtyř nejlepších juniorů. Příprava v celém přípravném období bude probíhat ve střediscích vrcholového sportu dospělých a mládeže se společnými srazy a testováními.

Juniři: Pavel Ploc, Jan Svoboda, Tomáš Šmíd, Jindřich Mayer, Vratislav Dluhoš, Zbyněk Harabiš, Ladislav Kaňka, Miro Slušný, Petr Číž, Václav Kaděra.

Ve všech disciplínách za přípravu reprezentačních družstev do konce května, kdy bude určeno nové kádrové trenérské obsazení, jsou odpovědní dosavadní trenéři. Budou jmenováni vedoucí trenéři pro běžecké a sjezdové disciplíny, jakož i pro skok, kteří budou zajišťovat jednotlivé disciplíny po stránce trenérsko-metodické práce včetně výchovy trenérských kádrů od reprezentace až po tréninková střediska mládeže. Bude také ustavena samostatná vrcholová subkomise pro závod sdružený.

Fotografie na titulní a zadní straně obálky **ing. Juraj Bobula**, na druhé straně **ing. Juraj Bobula** a **dr. Jaroslav Potměšil**, na třetí straně obálky **ing. Juraj Bobula**, **Ivo Petřík** a **Jaroslav Trousil**.

Fotografie uvnitř měščíčku **ing. Juraj Bobula**, **ing. Vlastimil Horák**, **Petr Jurosz**, **Ota Mrákota** a **dr. Jaroslav Potměšil**.

Školení v I. čtvrtletí 1980

V prvním čtvrtletí 1980 se uskutečnilo 14 plánovaných akcí VSL ČÚV ČSTV. Školení trenérů III. třídy bylo přeloženo na prosinec. Z hlediska účasti frekventantů procento plnění bylo vyšší než v předcházejícím roce. Příprava akcí však proti minulým létům byla daleko náročnější. Podle směrnice jednotné kvalifikace tělovýchovných kádrů bylo při přípravě doškolení využíváno přihlášek s návratkami, což přineslo příznivou bilanci v účasti frekventantů. Přesto se vedení školy střetávalo často se situací, že uchazeč se omluvil týden před akcí, jelikož nebyl zaměstnavatelem uvolněn a nebylo již možno zajistit náhradníka. Podobně tomu někdy bylo i u členů lektorského sboru.

Ukázalo se, že jak ze strany pedagogických kádrů, tak ze strany členů lektorského sboru zájem o školení a doškolení je veliký, ale řada objektivních příčin často brání dalšímu zvyšování kvalifikace nebo působení lektorů. Uvádíme statistické plnění plánu školení a doškolení:

Školení trenérů II. třídy sjezd — 100 %, školení trenérů II. třídy běh — 102,5 %, školení cvičitelů II. třídy — 111,7 %, doškolení trenérů II. třídy sjezd — 84 %, doškolení cvičitelů II. třídy — 81 %, seminář trenérů II. třídy sjezd — 63 %.

Z tohoto přehledu je patrné, že plán školení se daří v průměru plnit na více než 100 % a akce doškolení na 80 %. V průměru se účast na akcích doškolení zvýšila o 20 %. Tento kladný jev lze přičíst rozesílání přihlášek na doškolení prostřednictvím svazu s návratkou, jakož i aktivní spolupráci svazu s učiteli TS ČÚV ČSTV. Z hlediska náplně školení cvičitelů se již druhý rok postupovalo při výuce podle nově zavedené metody. V oblasti školení a doškolení se podařilo v praxi uplatnit celou řadu nových teoretických poznatků.

JAROSLAV MĀŠA

PĚKNÉ TERÉNY NAŠICH HOR

Krásu československých hor a pěkné terény obdivují nejen čs. lyžaři, ale i stovky hostů ze zahraničí. První snímek ukazuje čilý lyžařský ruch v Beskydech na Pustevnách. Na druhém hřebenová cesta v Krkonoších mezi Špindlerovou boudou a Petrovkou, kde ještě začátkem května byla metrová vrstva sněhu. Na třetím obrázku slalomový svah na Hřebienku ve Vysokých Tatrách, který je nejen dějištěm Velké ceny Slovenska, ale také vyhledávaným lyžařským terénem turistů a rekreantů.

Ještěho 181

lyžařství

ROČNÍK 66 ♦ ČERVENEC 1980 ♦ Kčs 3.—

7

Z velkých bojů uplynulé sezóny

Prinášíme několik obrázků z velkých bojů uplynulé lyžařské sezóny 1979—80. Na prvním z nich úspěšni rakouští skokané po přesvědčivém vítězství v soutěži družstev prvního ročníku Světového poháru po finálovém závodě na Štrbském Plese. Na druhém usmívající se Japonec Masahiro Akimoto, který zvítězil v prvním finálovém závodě Světového poháru skokanů v Areálu snů ve Vysokých Tatrách. Třetí snímek ukazuje záběr z trati olympijského závodu štafet mužů na 4 X 10 km v Lake Placidu, v popředí je československý reprezentant František Šimon (7).

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

SVĚTOVÉ POHÁRY
LYŽAŘŮ

NOVINKY VE VÝZBROJI
A VÝSTROJI

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRANĚ OBÁLKY POHLED Z NÁJEZDOVÉ VĚŽE NOVÉHO MAMUTÍHO MŮSTKU V HARRACHOVĚ PŘI LETOŠNÍCH PRVNÍCH MEZINÁRODNÍCH ZÁVODECH. — NA ZADNÍ STRANĚ NEJLEPŠÍ SDRUŽENÁŘI PŘI MISTROVSTVÍ ČSSR NA ŠTRBSKÉM PLESE, ZLEVA DRUHÝ PETR KOŽIŠEK (ČH ŠTRBSKÉ PLESO), MISTR JAROSLAV BUKVIC (DUKLA LIBEREC) A TŘETÍ MIROSLAV HANUS (VŠST LIBEREC)

lyžařství

Ročník 66

Číslo 7

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eidlpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. června 1980.

ISSN - 0323 - 1445

KVALITA TĚLOVÝCHOVNÉHO PROCESU A PLÉNUM VSL ČÚV ČSTV

Hlavním bodem plenárního zasedání výboru Svazu lyžování ČÚV ČSTV, poslední dubnovou neděli v Praze byla problematika kvality tělovýchovného procesu. Předseda svazu s. Jirí Pilar stručně zhodnotil průběh uplynulé sezóny. Členové pléna byli informováni o úspěšném průběžném plnění úkolů na úseku masového lyžování. Lyžařské oddíly a svazy se významnou měrou podílely na zajišťování zimní části Československé spartakiády 1980 a organizovaly řadu spartakiádních soutěží. Tak např. v soutěžích o Spartakiádní vločku startovalo celkem 112 000 účastníků. Největší měrou se na tomto pozoruhodném výsledku podíleli pražští organizátoři, jejichž soutěži se zúčastnilo téměř 30 tisíc startujících. Pěkné výsledky dosáhly i ostatní kraje, především Východočeský a Severomoravský. Obdobné soutěže budou organizovány i v příštích sezónách v různých oblastech jako například Pražská vločka, Krušnohorská, Krkonošská, Beskydská apod.

Potěšitelné jsou i výsledky v soutěži o odznak Lyžař ČSR. Podle dosažené evidence podmínky splnilo celkem 45 000 účastníků a získali odznaky, z toho 35 000 stříbrných a 10 000 zlatých. I tento druh soutěže získal oblibu, stává se již tradiční a bude pokračovat i v příštích letech.

Úspěšný průběh měla také výuka základního lyžování široké veřejnosti ve veřejných lyžařských školách, kterých bylo v činnosti v českých krajích již 82. Jednodenními i týdenními kursy prošlo celkem 35 tisíc žáků — dospělých i mládeže. Jejich výuku zajišťovalo 1400 lyžařských cvičitelů, především III. třídy. Tato forma výuky je nejkonzekventnějším podílem lyžařských organizací k vytvoření podmínek příjemného strávení pobytu našich občanů na horách a nejrychlejšího zvládnutí lyží v terénu. Veřejné lyžařské školy dostaly v závěru sezóny i potřebné právní a hospodářské normy, takže lze předpokládat, že se v budoucnu budou rozvíjet tak, aby úkol stanovený VSL ČÚV ČSTV založit 150 lyžařských škol do roku 1990 bude splněn.

Hovořilo se i o průběhu mistrovských, přebornických a veřejných soutěží, včetně soutěží pohárových. Podle zpráv pořadatelů a hlavně účastníků jejich průběh byl vesměs dobrý. Většinou organizátoři zvládli své úkoly úspěšně a mnohé soutěže se staly i významnými akcemi politickými a celospolečenskými. Rada z nich byla pořádána jako součást oslav 35. výročí osvobození naší vlasti hrdinou Sovětskou armádou.

Projevily se i nedostatky. Některými oddíly a svazy byla kritizována směrná čísla a postupový klíč. Negací byla též malá účast v přebornických soutěžích sruženářů a částečně i skokanů. Bude třeba přehodnotit systém účasti a ve spolupráci s VSL ÚV ČSTV dořešit i návaznost republikových soutěží na soutěže celostátní. Často byla účastníky plenárního zasedání kritizována i nedostatečná úprava tratí, např. ve Špindlerově Mlýně. Dořešit se musí všechny záležitosti související s kolaudací a homologací některých tratí a můstků. S větším předstihem musí být zpracován a vydán soutěžní řád. Při organizování soutěží je třeba též zamezit zbytečně velkému cestování především mládeže. Dořešit bude nutno i ceny pro vítěze Českého poháru.

Je potěšitelné, že i tentokrát (jako již tradičně) byla velmi dobře hodnocena práce sportovně technických

funkcionářů, organizátorů a rozhodčích.

Další rozvoj masového lyžování byl vážně narušen v průběhu uplynulé sezóny kritickým nedostatkem především běžeckých lyží, vázání a holí. Přestože bylo dodáno na trh o několik desítek tisíc párů víc než v roce předcházejícím, znovu se potvrdilo, že výroba a distribuce nestačí zatím pokrýt obrovský zájem o lyžování. Tyto záležitosti musí být řešeny ve spolupráci všech odpovědných orgánů, aby příští zimní období bylo po materiální stránce zabezpečeno podstatně lépe.

ZA VYSOKOU KVALITU TĚLOVÝCHOVNÉHO PROCESU

Hlavní referát Za vysokou kvalitu tělovýchovného procesu měl předseda metodické komise VSL ČÚV ČSTV s. Jan Maršík. Konstatoval, že hlavním úkolem plenárního zasedání je posoudit současný stav a úroveň tělovýchovného procesu v lyžování, jak to ukládají závěry IV. plenárního zasedání Českého ústředního výboru ČSTV. Přivítal na jednání předsedy trenérsko-metodických komisí VSL KV ČSTV, trenéry TSM, SVS-M a sportovních tříd, jichž se projednávají otázky velmi úzce dotýkají.

Zvyšování kvality veškeré práce je určujícím faktorem ve vývoji naší společnosti, který se zákonitě promítá i do činnosti tělovýchovné organizace. Úsilí o co nejvyšší úroveň tělovýchovného procesu není samoúčelné, ale je nezbytným úkolem daným společenskými potřebami. Připomenul, že to není poprvé, co se lyžařští činovníci zamýšlejí nad otázkami úrovně své činnosti. Komplexní rozbor provedlo V. plénium ČÚV ČSTV v říjnu 1974. Celková charakteristika vývoje v této oblasti od roku 1974 je jedním z nezbytných východisek k řešení této problematiky v současné době.

IV. zasedání v roce 1974 po dlouhé době postavilo úkoly péče o vysokou úroveň a účinnost tělovýchovného procesu do popředí celé organizace a vyhradilo jim pevné a nezastupitelné místo v systému řízení a plánování. Vydáním zásad jednotného řízení metodické činnosti došlo ke zdokonalení a upevnění organizační struktury tohoto významného úseku, ke zvýšení úrovně jeho fungování a zabezpečování úkolů územních i svazových orgánů v metodické oblasti. Pokroku bylo dosaženo v plnění úkolů programové metodické povahy, ze-

jména v přípravě a vydání jednotných tréninkových systémů, které jsou doplňovány řadou dalších navazujících materiálů, metodických dopisů a v poslední době Programy sportovní přípravy mládeže v TSM. Soustava metodických materiálů se tak stala bohatší a komplexněji pokrývá problematiku tělovýchovného procesu.

Jestliže můžeme konstatovat řadu pozitivních rysů ve vývoji projednávané oblasti od roku 1974 a řadu opatření, která byla od té doby realizována, neznamená to, že na tomto úseku nejsou problémy a nedostatky. Právě naopak je zapotřebí kriticky zhodnotit současný stav péče o kvalitu tělovýchovného procesu v naší organizaci i výsledný efekt této péče v samotném tělovýchovném procesu z hlediska nároků naší socialistické společnosti na funkce tělesné kultury v současné etapě vývoje.

Zvyšování kvality a účinnosti tělovýchovného procesu je v současném období pro Československý svaz tělesné výchovy jedním z rozhodujících úkolů. Jeho řešením přispíváme ke zvyšování tělesné zdatnosti a upevnování zdraví občanů jako nezbytných předpokladů aktivně se podílet na realizaci hospodářského a sociálního programu výstavby naší vlasti.

IV. plenární zasedání ČÚV ČSTV v říjnu loňského roku se pokusilo analyzovat dosaženou úroveň tělovýchovného procesu v České tělovýchovné organizaci a zabývalo se rovněž vymezením hlavních problémů. Příprava tohoto pléna probíhala v úzké koordinaci s přípravou obdobně zaměřených plén ÚV ČSTV a SÚV ČSTV. K prohloubení znalostí o tělovýchovném procesu a jako východisko k přípravě opatření k prohloubení péče řídicích orgánů byl uskutečněn průzkum úrovně tělovýchovného procesu ve vybraných TJ, které ve sledovaných ukazatelích reprezentují zhruba strukturu České organizace ČSTV.

Při přípravě průzkumu se vycházelo z hypotézy, že výsledný efekt tělovýchovného procesu je ovlivňován především jeho obsahem, velikostí tréninkového zatížení, uplatňováním pedagogických zásad a metod, úrovní řízení, tj. úrovní plánování, evidence a vyhodnocování tělovýchovné činnosti, úrovní a dostupností metodických materiálů a dalších pomůcek včetně nezbytných materiálních podmínek. Za rozhodující se považovala osobnost tělovýchovného pedagoga, podmínky pro jeho působení a konečně i vztah samotných sportovců k tělovýchovným aktivitám.

Objektem zkoumání byla práce trenérů a cvičitelů jako rozhodujících činitelů tělovýchovného procesu, z jejichž výpovědí byly vybrané stránky tělovýchovného procesu posuzovány. Z nedostatku objektivních ukazatelů a přímých metod jejich měření byly tedy zvoleny zprostředkující ukazatele, postavené na výpovědích účastníků tělovýchovného procesu. Touto cestou bylo přirozeně možné postihnout tělovýchovný proces jen v některých jeho aspektech. Získané údaje nelze proto považovat za vyčerpávající zjištění úrovně tělovýchovného procesu, ale jen za hrubá základní východiska k řídicí práci tělovýchovných orgánů ČSTV.

Jedním ze základních rysů tělovýchovny je přispívat k rozvoji tělesné výkonnosti a zdatnosti občanů. Ve srovnání s výsledky zjištěnými průzkumem v roce 1974 došlo k určitému pokroku. Přesto ještě přetrvávají rezervy v pravidelnosti, intenzitě, frekvenci a soustavnosti tělovýchovného procesu. Průzkum prováděný v minulém roce ukázal, že např. roční tréninkový cyklus trvá ve sportovních odvětvích v průměru 9 měsíců, přičemž v mnoha lyžařských oddílech se trénuje pouze půl roku a méně. Z toho důvodu je potřebné řídit a organizovat sportovní přípravu tak, aby se odstraňovala sezónnost a to nejen u mládeže, ale i u dospělých. Je také třeba zvyšovat frekvenci cvičení nebo tréninkových jednotek v týdnu a to i u nižší výkonnosti úrovně sportovců. Podle posledních poznatků je totiž potřebné pro rozvoj tělesné zdatnosti, aby trénink probíhal nejméně třikrát týdně, aby v závislosti na věku a úrovni tělesné připravenosti trval nejméně 20—60 minut a jeho intenzita se pohybovala v rozpětí 60 až 90 % hodnot maximální tepové frekvence. Z toho je patrné, že je třeba provádět fyzickou zátěž pravidelně, má-li tělovýchovná činnost přinášet očekávaný efekt. Realizace dalšího zkvalitnění vlastního obsahu tělovýchovného procesu, o který nám především jde, nelze v lyžování provádět bez vytvoření optimálních podmínek pro realizaci sportovní přípravy a pro provádění vlastního sportovního tréninku. Tak např. trénink závodníků lyžařských oddílů, sportovních tříd, tréninkových středisek mládeže na sjezdových i běžeckých tratích probíhá většinou současně s provozováním spontánní sportovní činnosti lyžařské veřejnosti. Nepodařilo se zatím v plné míře zajistit uzavřené sjezdové a běžecké tratě pro trénink, neboť jich je příliš málo a již při jejich uzavření pro účely pořádání závodů se setkáváme často se značnými obtížemi.

V souvislosti s tím zůstává stálým problémem ve všech disciplínách údržba a úprava tratí, kterou si provádějí sportovci často s vypětím všech sil a na úkor času potřebného k tréninku, regeneraci sil nebo studia. Přednost na vlecích při organizovaném tréninku je výjimkou.

Chronickým nedostatkem trpí lyžování ve výpořku sjezdových a běžeckých lyží jak z hlediska délek, kvality, tak i druhů; tedy běžeckých i sjezdových pro potřebu veřejnosti, i pro potřebu výkonnostního sportu. Podobně tomu je s vázáním a vosky, botami i další lyžařskou výstrojí a výzbrojí. Paradoxem je, že ani TSM, které do stávají na materiál dotace z ústředí, nemají možnost jej zajistit a tak často čerpají finanční prostředky na méně potřebné vyzávení z hlediska lyžování. Přitom tedy chybí výzbroj pro vlastní trénink a závody.

Lyžování je sportem, který se odvíjí v přírodních podmínkách, na kterých je přímo závislé jako málo které jiné sportovní odvětví. Rovnocennou umělou náhradou za sněh se dosud nepodařilo vytvořit, proto musíme za sněhem podle rozmarů počasí dojíždět. Z tohoto hlediska je třeba chápat zvýšené požadavky všech disciplín na počty dnů VT, jak

byly uvedeny v PSP. Proto je nutné, aby v lyžování bylo OSTM ČÚV ČSTV umožněno realizovat objem tréninku v souladu s vydanými PSP a tím umožnit zvýšení účinnosti tréninkového procesu v souladu s metodickými materiály.

Často se setkáváme s námitkou, proč zřizujeme TSM a ST tam, kde k tomu nejsou „podmínky“, např. kde není celou sezónu od listopadu do dubna dostatek sněhu. Zřizování lyžařských TSM a ST však není, jak známo, pouze záležitostí sněhových podmínek, ale i výběru talentů. Kvalitní výběr totiž nelze zajistit z málo početné dětské populace v horách. Je tedy nutné volit kompromis mezi podmínkami pro trénink a podmínkami pro výběr talentů a z tohoto hlediska síť TSM posuzovat. V souvislosti s tím se jeví jako potřebné a účinné zřizovat TSM internátním způsobem.

Rovněž systém soutěží stále ještě nevyhovuje základnímu požadavku, totiž aby byl chápán jako organická součást sportovního tréninku, jako stimul pro zvyšování výkonnosti. Například v disciplíně běh považují za vedení jmenovitých nominací mládeže za nevhodné. Přebor ČSR by měl být postupovým závodem (spolu ještě s dalšími závody) pro národní nominaci na přebor CSSR.

Návaznost a spolupráce jednotlivých článků péče o talentovanou mládež není rovněž dořešena tak, aby celý systém mohl plnit svou funkci. Neúčinným se v běhu na lyžích jeví duplicitní zabezpečování přípravy dorostenecké kategorie TSM i SVS-M. Zařazování závodníků do SVS-M na základě výsledků dosažených v žákovských kategoriích vede k porušování zásad sportovního tréninku s důsledky pro další výkonnostní růst. Posunutím těžiště práce SVS-M převážně juniorské kategorii by spolu s dalšími opatřeními mohlo vytvořit potřebný klid pro zajištění potřebného všestranného rozvoje sportovců a odstranilo škodlivé „vrcholové“ závodění a předčasný specializovaný trénink v kategorii staršího žactva.

Na poli výuky sjezdového lyžování se podařilo dospět k jednotnému metodickému působení, federálním svazem byla přijata technika a metodika sjíždění, jak je vyučována na půdě Českého svazu lyžování. Bylo vydáno několik metodických dopisů, publikací a řada článků v našem odborném měsíčníku Lyžařství, které umožnily cvičitelům, trenérům i dalším zájemcům se s touto technikou a metodikou návku seznámit. Přípravují se další publikace. Je třeba, aby odpovědní pracovníci na všech úrovních, cvičitelé a trenéři pomohli jednotné metodické působení zajistit.

V další části referátu hovořil s. Maršík o metodickém zajištění tělovýchovného procesu, o některých problémech a nedostacích ve využívání lyžařských smyček, filmů a videozáznamů. Vyzdvihl význam plánování, evidence a vyhodnocování tělovýchovného procesu a nutnost dalšího zvyšování ideové a odborné úrovně trenérů a cvičitelů, významu zkvalitnění řídicí a organizačnické práce. Plodná diskuse ukazovala cesty k úspěšnému splnění všech náročných úkolů.

JAROSLAV TROUSIL

NOVÁ PRAVIDLA lyžařských závodů

Pořad jednáni 32. kongresu FIS v Nizze v květnu 1979 s mimořádně velkým počtem návrhů na škrty, změny a zavedení zbrusu nových předpisů v Mezinárodním soutěžním řádu (MSR) potvrdil, že závodní lyžařský sport nestagnuje, naopak, že se neustále vyvíjí, nikoli revolučně, spíše po krůčcích a věrme, že ve správném směru. Úkolem kongresu není, ani nemůže být, vydávat konkrétní závodní předpisy. Jeho základní povinností je definovat směr a určit mezní hranice pro vývoj závodního sportu na nejbližší léta. Prakticky to znamená naznačit nebo i určit technickým komisím jednotlivých disciplín cestu k závodním pravidlům, která by byla lepší, nežli pravidla dosavadní. Skromněji řečeno k pravidlům, způsobilým usměrnit a podpořit zdravý rozvoj jednotlivých disciplín.

Po hektických dnech kolem 32. kongresu šlo o to, početná kongresová usnesení uvést do praxe. To se odborným komisím federace skutečně podařilo, neboť již koncem roku 1979 byl vydán novelizovaný MSR a mezinárodní závodní sezóna 1979—1980 mohla být absolvována již za aplikace nových pravidel. Členské svazy federace se z ryze praktických, především časových důvodů, mohly přizpůsobit až o rok později. To samozřejmě platí i o našem svazu. Nová pravidla lyžařských závodů (dále jen pravidla) jsou v tisku a chceme, aby v sezóně 1980—81 proběhly nejen mezinárodní, ale i domácí závody u nás pořádané již podle nových pravidel, které vstoupí v platnost dnem 1. 12. 1980.

Smyslem tohoto článku je podat za-interesovaným funkcionářům, především rozhodčím a trenérům, o nových pravidlech krátkou předběžnou informaci. Prostor, který je článku vymezen, nedovoluje předmětným tématem se zabývat v celé jeho šíři. Informace má skromnější poslání, má čtenáři usnadnit orientaci o rozsahu a kvalitě změn a sloužit lektorům podzimních školení a doškolení lyžařských rozhodčích, jakož i vedoucím seminářů jako praktická pomůcka. S podrobnostmi je nutno se seznámit nahlédnutím do pravidel. Komentář k pravidlům s motivací jednotlivých změn přineseme v některém z příštích čísel Lyžařství.

Hlavní změny, ke kterým v pravidlech došlo, shrnujeme v přehledném schématu, členěném podle jednotlivých částí:

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ (Část I.)

— Složka, vysílající závodníka na závod kat. A ve sjezdu nebo ve skoku musí zajistit doprovod trenéra, který odpovídá za to, že závodník je v takovém zdravotním, fyzickém i psychickém stavu, že je schopen bezpečně zvládnout trénink i závod (čl. 213.2.2); není-li trenér přítomen, nebo zrušil-li soutěžní výbor (SV) jeho pověření, přejímá jeho povinnosti v závodě vedoucí závodníků (čl. 213.2.5);

— v běhu na lyžích byl věk pro kategorii juniorek snížen na 19 roků (čl. 203.3), věková kategorie žen začíná od 20 let (čl. 203.5);

— zavádí se III. VTM pro dorost a I., II. a III. VTŽ pro žactvo (čl. 204.3 a 4);

— sportovci se zařazují do VT podle disciplín, nerozlišuje se mezi délkami běžeckých tratí, ani mezi sjezdem, slalomem a obřím slalomem (čl. 204.5);

— vzhledem k značným rozdílnostem ve způsobu losování v jednotlivých disciplínách byla pravidla o losování přesunuta jako speciální předpisy do pravidel příslušné disciplíny (čl. 211.2);

— změněno bylo pojmenování zodpovědného trenéra (ZT) na jazykově správnější odpovědný trenér — OT (čl. 305, 405 a 605).

BĚH NA LYŽÍCH (Část II.)

— Časoměřiči u startu měří skutečný čas, ve kterém jednotliví závodníci odstartovali a odpovídají za jeho správné zapsání (čl. 302.2.12). Odpadá měření odchylek (čl. 356);

— při nízkých teplotách, -20°C a nižších, rozhodne SV ve spolupráci s lékařem závodu, zda s ohledem na sílu větru a vlhkost vzduchu má start být odložen (čl. 303.4.1);

— pokud elektrické přístroje měří s přesností 1/1000 s, zaokrouhlují se tisícinou s na setiny, a to od 1—4 směrem dolů a od 5—9 směrem nahoru (čl. 354.2);

— trať připravenou pro závod směřjí závodníci v tréninku projíždět jen ve směru, kterým se poběží závod (čl. 311.4);

— pořadatel je povinen upravit stopy pro rozjždění závodníků před startem, a to nejen na rovině (čl. 311.5);

— délky tratí pro žactvo a dorost byly poněkud prodlouženy, aby bylo zabráněno nezdravému „sprintování“;

— jsou-li vedeny dvě stopy, musí být od sebe tak daleko, aby vzdálenost mezi jejich středy byla 1—1,2 m. Obě stopy musí umožňovat dobré vedení a skluz lyží bez nebezpečí brzdění vázáním nebo botou o hranu stopy. Stopa má být 15—18 cm široká a všude, i na tvrdém zledovatěném sněhu, nejméně 2 cm hluboká (čl. 315.3);

— opožděný závodník může vyjet na trať nejpozději 30 s po odstartování posledního závodníka jeho kategorie (čl. 352.3);

— upřesněn byl předpis o měření teploty vzduchu a sněhu (čl. 316.1), o nedovolené pomoci v závodě (čl. 337.1), o výměně jedné lyže (čl. 337.2), o postavení na startu (čl. 351.4) a některé další předpisy.

Vítězka Světového poháru a držitelka dvou zlatých olympijských medailí Hanni Wenzelová (Lichtenštejnsko) byla nejúspěšnější závodnicí uplynulé sezóny ve sjezdových disciplínách. Na obrázku při slalomu Velké ceny Slovenska

SKOK NA LYŽÍCH (Část III.)

— Po dlouholetých zkouškách s mechanickým a elektronickým měřením délek skoku povolil kongres za jistých kautel, tzv. technické měření délek. Předpis byl převzat též do našich pravidel v článku 456.2, který povoluje použití takových druhů technického měření délek skoků, které automaticky měří s přesností nejméně na 0,5 m v rozsahu od 0,7 do 1,3 L a naměřené údaje automaticky zaznamenávají. Současně měří délky též měřiči délek dosavadním klasickým způsobem. Jde o předpis zcela zásadní povahy, první krůček na ještě dlouhé cestě k objektivnímu měření výkonu skokana;

— maximální velikost můstku pro mladší žáky byla posunuta z P 35 in na P 40 m, pro starší žáky z P 55 m na P 60 m (čl. 411);

— startovní pořadí skupin je I., II., III., IV. (čl. 434);

— čl. 474 obsahuje předpisy o závodě družstev ve skoku na lyžích; družstvo se skládá ze 4 závodníků, do výsledků se započítává součet bodů 3 nejlepších členů družstva v každém soutěžním kole; při závodě se nesmí vyhodnocovat pořadí jednotlivců a při závodech jednotlivců se nesmí vyhodnocovat pořadí družstev; ve zkušebním kole skáči členové družstev za sebou, startovní pořadí družstev se vylosuje; v obou soutěžních kolech startují první závodníci každého družstva, potom druhí, třetí a čtvrtí;

— v době od 15. 7. do 15. 10. je povoleno pořádat mezinárodní závody ve skoku na můstcích s umělou hmotou; národní závody na těchto můstcích je povoleno provádět se souhlasem STK příslušného Výboru svazu lyžování i mimo toto období (čl. 475);

— úzké vedení lyží při doskoku znamená, že vzdálenost mezi lyžemi není větší nežli šíře jedné lyže (čl. 453, č. 454.2.4);

— s ohledem na vývoj techniky skoku bylo nutno provést také někte-

ré úpravy v normách můstek (čl. 412);

— upřesněno bylo několik dalších předpisů.

ZÁVOD SDRUŽENÝ (Část IV.)

— Můstky pro dorost a žactvo mají mít normový bod P: pro dorostence starší P 50—60 m, pro dorostence mladší P 45—55 m, pro žáky starší P 30—45 m a pro žáky mladší max. P 35 m (čl. 511.1);

— délka běžecké tratě pro dorostence ml. činí 5—8 km, pro žáky st. 3—5 km a pro žáky ml. 2—4 km (čl. 511.2);

— zavádí se Gundersenova metoda (GM), která má závod sružený učinit zajímavějším. Startovní pořadí v běhu se stanoví podle výsledků závodu ve skoku, takže závodník, který jako první proběhne cílem, je vítězem závodu sruženého; o použití či nepoužití GM rozhodne SV 1½ hod. před startem závodu v běhu; závod musí být v rozpisu a v kalendáři uveden jako závod, který bude proveden podle GM (čl. 560);

— zavádí se závod družstev (čl. 575 — rámcový předpis).

SJEZDOVÉ DISCIPLÍNY (Část V.)

Nejvíce změn doznaly předpisy, týkající se závodů ve sjezdových disciplínách:

● Společná ustanovení

— Startovní pořadí ve sjezdu a pro prvé kolo ve slalomu a v obřím slalomu se určuje na základě platné listiny bodů. Pouze pro první skupinu maximálně 15 závodníků s nejnižším počtem bodů, se startovní pořadí vylosuje. Všichni ostatní závodníci startují v pořadí podle svých bodových hodnot v listině bodů. Startovní pořadí závodníků bez bodů se vylosuje v samostatné skupině na konci startovního pole (čl. 621.3);

— při mimořádných povětrnostních poměrech může SV změnit startovní pořadí závodníků. Předem označená skupina minimálně 6 závodníků startuje před startovním číslem 1. Těchto 6 závodníků se vylosuje z posledních 20 % účastníků, startujících v závodě. Jejich startovní pořadí určí SV (čl. 621.9);

— při dvoukolových závodech se startovní pořadí pro 2. kolo určí podle výsledků v 1. kole, s výjimkou prvních 5 závodníků, kteří startují v pořadí 5., 4., 2., 1. (čl. 621.10.1);

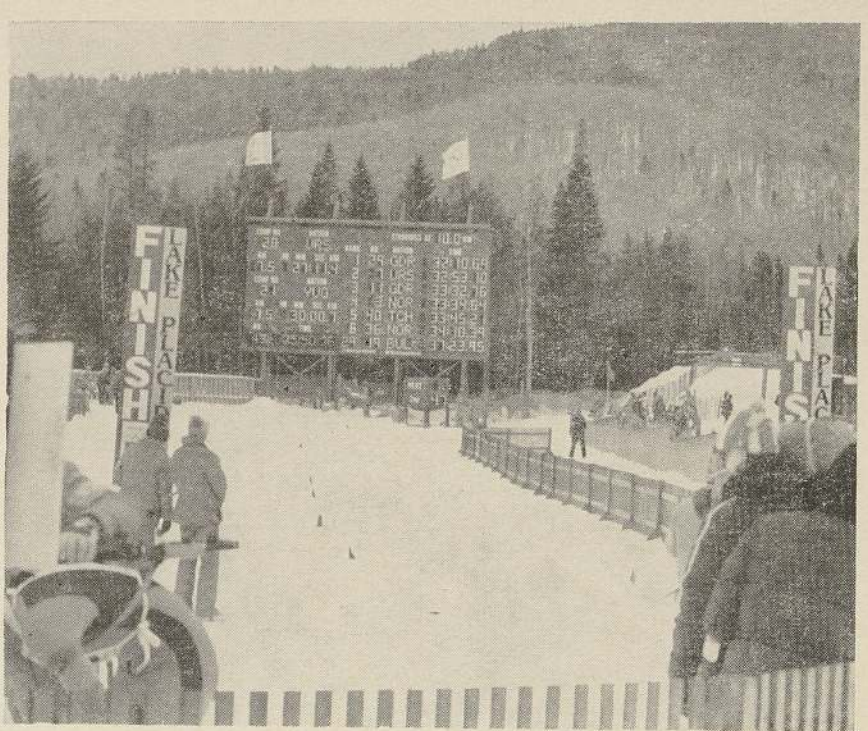
— časoměřiči ručního i elektronického měření u startu měří čas skutečného startu závodníka (čl. 612.5.1) výsledným časem závodníka je rozdíl mezi časem v cíli a startovním časem (čl. 615), odpadá měření odchylek;

— zásadní význam mají nově formulované definice sjezdu, slalomu a obřím slalomu, vyjadřující charakter jednotlivé disciplíny (čl. 701, 801, 901);

— ve výsledkových listinách závodů, jež se zpracovávají pro VZŽ, musí být uváděna též kódová čísla závodníků;

— rozhodnutí o protestu vyžaduje nadpoloviční většiny všech členů SV, nikoli jen přítomných členů (čl. 643.2);

— při závodě ve sjezdu se doporučuje přítomnost 2 lékařů.

Tak to vypadalo v cíli běžeckých závodů na ZOH 1980 v Lake Placidu

● Sjezd

— Maximální výškový rozdíl (VR) sjezdové tratě pro mládež se snižuje: pro dorostence na 700 m, pro dorostenky na 600 m, pro žáky a žákyně st. na 360 m, pro žáky a žákyně ml. na 250 m (čl. 702.4.2); pro žakovské kat. je předepsána i maximální délka tratě, pro žáky a žákyně st. 1800 m, pro žáky a žákyně ml. 1500 m (čl. 702.4.3);

— startovní pořadí prvních 15 závodníků pro oficiální trénink se pro každý tréninkový den znovu losuje (čl. 621.7 a čl. 703.6);

— zavádí se tzv. žluté zóny, ve kterých zvláštní kontroly máváním žlutými nebo žlutočernými praporky upozorňují závodníky na nebezpečí na trati a zastavují je (čl. 703.10).

● Slalom

— Maximální VR tratě pro žáky a žákyně ml. činí 100 m, pro žáky a žákyně st. 120 m, pro dorostenky 140 m a pro dorostence 160 m (čl. 802.1);

— v závodech kat. A má slalomový svah mít sklon 33—45 %, může však být i menší. Maximální sklon na velmi krátkých úsecích smí být až 52 % (čl. 802.2);

— maximální počet branek pro slalom mužů a žen se nemění, pro dorostence činí 85, pro dorostenky 55, pro žáky a žákyně st. 40 a pro žáky a žákyně ml. 30 branek (čl. 802.4.4);

— vzdálenost mezi sousedními branekami nesmí být menší jak 7 m a nemá překročit 15 m, výjimku tvoří vertikály a vlásenky (čl. 802.4.6);

— soutěžní výbor určuje způsob prohlídky tratě (čl. 803.1);

— pokud to terén umožňuje, určí SV v blízkosti startu místo pro rozjždění závodníků (čl. 803.2);

— závodník musí odstartovat do 10 s po výkonném povelu „Vpřed!“

Závodník, který se na vyzvání činovníka nedostaví na start do 1 min., je vyloučen (čl. 805.3); platí však zásada, že zpoždění, způsobené vyšší mocí, závodníka omlouvá;

— počet závodníků ve slalomu nemá překračovat 140 (čl. 809.1).

● Obří slalom

— Maximální VR tratě byl snížen pro muže na 400 m, pro ženy na 350 m; pro žakovské kategorie byl VR zvýšen, pro žáky a žákyně st. na 300 m, pro žáky a žákyně ml. na 250 m; VR tratí dorostu se nemění (čl. 902.1.1—3);

— velikost terče u brány se mění na 0,75 × 0,5 m (čl. 902.4.1);

— počet bran pro jednotlivé věkové kategorie je dán výškovým rozdílem tratě: 15 % VR = počet bran s tolerancí ± 25 bran. Vzdálenost vnitřních tyčí dvou sousedních bran musí být minimálně 10 m. Tratě pro obě kola mají být postaveny tak, aby rozdíl mezi nejlepšími časy obou kol nebyl příliš velký (čl. 902.4.5);

Nová pravidla zpracoval a pro tisk připravil kolektiv lyžařských rozhodčích, ustavený subkomisí rozhodčích VSL ÚV ČSTV. Zpracování bylo časově velice náročné, vyžadovalo mnoho odborných konzultací na úrovni jednotlivých disciplín, ale i mnoho administrativní a s ohledem na dlouhé ediční lhůty i obtížná jednání s nakladatelstvím. Podle současného stavu jednání by na sklonku roku měl být na trhu celý náklad 5000 kusů. Věříme, že na prvním závodě sezóny budou TD, ředitelé závodů a všichni rozhodčí mít možnost listovat v nových pravidlech a rozhodovat podle nich.

Dr. OTTO KULHÁNEK
předseda subkomise rozhodčích
VSL ÚV ČSTV

Euroloppet

Běžec, který chce být klasifikován v Euroloppetu, se musí zúčastnit nejméně tří běhů, z toho jednoho ve Skandinávii. Výsledné pořadí je určeno součtem umístění v jednotlivých závodech. Jestliže je umístění stejné, rozhoduje čas. První tři jsou odměněni cenami, ostatní obdrží diplom a pamětní medaili. Uzávěrka letošního ročníku byla 31. 3. 1980. Účastnický poplatek činil 20 DM.

Toto jsou hlavní body pravidel populární evropské soutěže v dálkových bězích. Jsou v ní zařazeny tyto závody:

Dolomitenlauf — 60 km, konal se letos 20. ledna. Adresa organizačního výboru je: Langlaufclub Lienz, Postfach 1000, OSTT, A-9900 Lienz, Österreich.

Marcialonga — 70 km, 27. ledna. I-38037 Predazzo, tel. 0462/51110, telex 400587 AREFAS.

König-Ludwig-Lauf — 90 km, 3. února. D-8103 Oberammergau, BRD, tel. 08822/829.

Finlandia Hiihto — 75 km, 24. února. Hiihtostadion, SF-15110 Lahti 11, Finland.

Vasaloppet — 85 km, 2. března, S-79200 Mora, Sverige.

Absolvováním Alpentrisu a startem na slavném Vasově běhu jsem splnil základní podmínku účasti. Vyplnil jsem přihlášku a zaplatil poplatek, do dnešního dne zatím marně čekám na výsledné umístění. Vítěz letošního ročníku je znám. Je jím Pauli Sittonen z Finska, který vítězstvím v domácím maratónu Finlandia Hiihto a vyrovnanými výkony v Alpách a Dolomitech (čtvrtý na Dolomitenlaufu a třetí na Marcialonze) dokázal, že stále patří mezi elitu lyžařských maratónců.

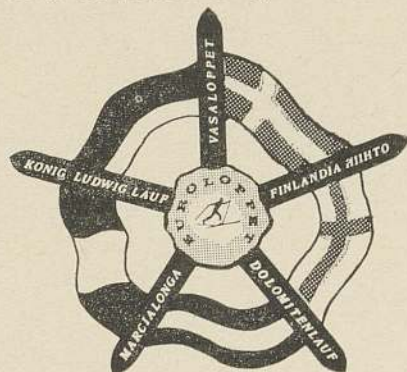
Kdo se chce dobře umístit v Euroloppetu, musí bezpodmínečně startovat ve Finsku. Při stejném úsilí lze dosáhnout poměrně lepšího umístění na Finlandii než v početně obsazeném Vasově běhu. Proto hlavně Finové jsou ve výhodě při výše zmíněném způsobu určování výsledného pořadí (sčítání umístění). Letošní rok jsem nemohl zařadit finský maratón, protože o stejném víkendu jsem startoval ve Wisconsinu v USA.

V předešlých reportážích jsem se snažil přiblížit atmosféru zámořských a evropských běhů, tentokrát se zaměřím na závody ve Skandinávii. Tyto severské země jsou nejen kolébkou, ale skutečným rájem běhů na lyžích. Dlouhé zimy, mírně zvlněná, zalesněná krajina se zamrzlými jezeiry přímo pobízí obyvatele k častému pobytu ve volné přírodě na běžkách nebo v připravených stopách, které jsou k dispozici v každé menší osadě. Lyžaři ze skandinávských zemí stále hrají prim vzhledem k velké tradici tohoto sportu. Lze také říci, že každý obyvatel těchto zemí umí dobře lyžovat a děti se rodí s běžkami na nohou. Při návštěvě severských zemí je na první pohled zřejmé, který sport je číslo jedna. Na ulicích, v dopravních prostředcích a na nádražích je vidět velké množství transportovaných lyží, hlavně běžeckých.

Záběr z cesty k cíli Vasova běhu

V novinách ve sportovních reportážích je stále plno obrázků a výsledků z různých běžeckých závodů. V těchto vhodných, přirozených podmínkách vznikl v roce 1922 nejstarší a nejpoblíbenější běžecký závod Vasův běh. Vasaloppet se koná každoročně první březnovou nedělí na paměť legendy z doby panování krále Gustava Vasy. Pořadatelem jsou nadšenci z klubu IFK Mora, kde je také cíl 85 km pouti z osady Sälen. Chce-

te-li se zúčastnit tohoto běhu, musíte si již na podzim napsat o přihlášku, v brzké době ji vyplnit a zaplatit startovné 200 švédských korun. Pořadatelé totiž po naplnění limitu počtu startujících (letos 12000) další přihlášky nepřijímají. Startovné je na naše podmínky vysoké, ale servis pro všechny závodníky je na úrovni, která odpovídá tradici tohoto závodu. Letos se konal 57. ročník a na startu v Sälen se sešlo 12 tisíc běžců z celého světa.

Již tři hodiny před startem začínají nedočkaví lyžaři obsazovat svá startovní místa. Závodníci, reprezentanti různých zemí a prvních 150 běžců z minulého ročníku tvoří první vlnu, která je zvýhodněna 100 m od vlny druhé, kde je asi 1200 běžců. Systémem „kdo dřív přijde, ten dřív mele“ se závodníci řadí do úhledných řad. Lyže a hole postaví do „kozelce“ potom klidně mohou opustit své startovní místo a zvládnout poslední přípravy. Třetí vlna má asi 2000 běžců a ve čtvrté se řadí zbytek. Na konci je nejveseleji, protože cílem této skupiny je dojet tento jedinečný závod. Hoří zde ohně.

Při letošním ročníku ukazoval teploměr -12°C . Doprava závodníků na start, připravené kamióny na zavazadla, přenosné WC a servis mazání lyží jsou jen dokladem precizní práce pořadatelů. Dostavil jsem se letos na start hodinu před startem, zbyla na mne až poslední řada ve druhé vlně. Potkávám několik známých ze své vlasti a jsem rád, že si mohu opět po delší době promluvit česky. Konzultuji mazání a jím poslední čokoládovou tyčinku. Poslední svršky, které chrání před mrazem, si každý může uložit do připravených plastických sáčků se startovním číslem, které pořadatel přiveze do cíle. Rozhlas pravidelně informuje o čase a teplotě. S blížícím se startem roste vzrušení. Závodníci si připínají lyže a přesně v 8 hodin se masa dává do pohybu.

Startují podruhé, takže daleko více vnímám zvuky jedoucího davu. Sustor holí a lyží, různé výkřiky občas padajících běžců, to je zvuk řídicího se davu. Po kilometrové rovince trať pomalu stoupá po místní sjezdovce, občas se dav chvíli zastaví. Na konci sjezdovky jsou připraveny tři páry běžeckých stop s označením 83 km. Ze začátku si nikdo těch kilometrů nevšimá, ale s přibývajícím dávkami a tím i únavou roste zájem o tyto číselné značky. Používám občerstvení Kneissl týmu, takže mi odpadá starost, co jíst v začátku závodu. První oficiální občerstvení je totiž až na 23. km. Prachový sníh, dobře upravené stopy jsou ulehčením tohoto běhu. Stopy většinou vedou po pláních nebo řídkým lesem, takže se vám mnohokrát zdá, že jste na tomto místě určitě již jeli. Atmosféra běhu je velmi sportovní a není vidět žádné boje o stopu. Závodí se stále a jen soukromé nebo oficiální občerstvovačky zpomalují tempo. Zdá se mi, že běžím špatně a že se neveжду ani na medaili (čas vítěze + 50%), ale 15 km před cílem předjíždím jednoho člena hromadné výpravy z Čech, která startovala v první vlně, a ožívám. Za chvíli druhého, snažím se běžet soustředěně, abych dosáhl čestného umístění.

Na občerstvovacích stanicích se podává většinou čaj, ovocné šťávy, sušenky a populární „blábár“, což je borůvková šťáva. Mora, cílové město,

vítá účastníky dlouhým špalírem obyvatel. Vavřínový věnec vítěze získal letos od krojované dívky Středoevropán, mladý rakouský reprezentant Walter Mayer po dramatickém souboji se dvěma Švédy v ulicích města. Pro vítěze Světové běžecké ligy Matti Kuoska zbylo druhé místo a loňský překvapivý vítěz Ola Hassis z nedaleké osady Orsa obsadil třetí pořadí.

Vytrvalost diváků je obdivuhodná. Celé odpoledne čekají na své manžely, syny a dědečky, aby je mohli ob-

darovat různě aranžovanými věnci. Po projetí cílem je každému běžci odtržen kontrolní kupón, který zaručuje správnou evidenci a výsledný čas. Výpočetní technika opět pracuje přesně a během doby, která je nutná na očistu a převlečení, může každý závodník zjistit své konečné umístění. Nejlepší čs. závodníci se umístili v druhé pětistovce a pro mne zbylo ne příliš atraktivní 1003. pořadí. Toto umístění lze srovnat s umístěním v první stovce na naší populární Jižerské padesátce.

Finlandia Hiihto je svým letošním sedmým ročníkem nejmladším závodem série Euroloppet. Zajímavostí tohoto běhu je start na zamrzlém jezeře v Hameenlinně a využití možnosti lyžařského stadiónu v Lahti, kde závodníky čeká po 75 km dlouhé pouti pravá finská sauna a plavecký stadión.

Oba tyto lyžařské maratóny jsou opravdovým lyžařským svátkem a přál bych každému lyžaři, aby v nich mohl alespoň jednou startovat.

PETR JUROSZ

K prvnímu ročníku Světového poháru skokanů

Dvěma závody na velkém můstku s normovým bodem 90 m na Štrbském Plese byl v závěru března zakončen první ročník nově založeného Světového poháru skokanů. Poprvé od mistrovství světa 1970 se sešla celá světová elita v této lyžařské disciplíně v ČSSR. Finálové boje byly velmi zajímavé a měly olympijskou úroveň. V obou závodech byl také vytvořen nový rekord můstku. V prvním závodě 24. března se stal novým rekordmanem můstku Japonec Masahiro Akimoto skokem 113 m, jímž překonal o metr dosavadní rekord F. Nováka a Švýcara Steinera. V úterý 25. března šestnáctiletý Kanadčan Steve Collins tento rekord vyrovnal. Bylo potěšitelné, že především v prvním finálovém závodě podali i čs. reprezentanti zlepšené výkony. Škoda, Samek a Tanczos bodovali za sedmé, jedenácté a dvanácté místo.

Co říci k celému průběhu této nové soutěže? Komise Světového poháru FIS zařadila do prvního ročníku 24 závodů (z tří závodů Švýcarského turné se hodnotily jen dva nejlepší výkony). Bodovalo se prvích patnáct míst stejným způsobem jako ve Světovém poháru ve sjezdových disciplínách (25, 20, 15, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2 a 1 bod). Každému skokanu se započítávalo 13 nejlepších výsledků. Jak jsem předpokládal, byl počet započítávaných výsledků příliš velký, neboť pouze vítěz prvního ročníku SP Rakušan Hubert Neuper bodoval v šestnácti závodech, takže tři výsledky se mu nezapočítávaly (Falun 1 bod, Bischofshofen 6 a Engelberg 10 bodů). Všichni ostatní účastníci bodovali v méně než třinácti závodech.

V průběhu soutěžního období prvního ročníku bylo slyšet hlasy, že do Světového poháru skokanů bylo zařazeno příliš mnoho závodů. Komise SP na své schůzi v Lake Placidu zvažovala tuto připomínku, ale rozhodla, že i v příštím ročníku 1980—81 bude zařazen přibližně stejný počet závodů. O počtu započítávaných se diskutovalo na schůzi komise SP 26. dubna na Hochkölnu. Bylo rozhodnuto snížit počet započítávaných závodů na deset nejlepších výsledků. O definitivním programu druhého ročníku Světového poháru skokanů se rozhodlo v Benátkách začátkem června na kalendářní komisi FIS, která se konala po uzávěrci červencového čísla Lyžařství. Komise SP se shodla v názoru, že bude nutno co nejdříve uvést v život další soutěž na nižší úrovni — Evropský pohár. Teprve po zavedení Evropského poháru bude možno uvažovat o snížení počtu závodů, započítávaných do Světového poháru.

První ročník SP skokanů byl uspořádán v olympijské sezóně a proto některé země věnovaly malou pozornost této nové soutěži. Přesto však je nutné říci, že přinesla mnoho kládů. Vy-

brané závody byly obeslány podstatně kvalitnějšími skokany než tomu bylo dříve, dokud SP neexistoval. Všechny soutěže zařazené do SP zaznamenaly podstatně větší návštěvnost diváků a zvýšený zájem televizních společností. Zatím ještě nebyla dobrá rychlá informovanost světového tisku a proto komise SP hledá vhodné novináře, který by se stal členem komise a pomohl k zlepšení pohotového zpravodajství a větší popularitě této soutěže. Italská firma Ellesse, výrobce sportovního oblečení, je ochotna pokračovat jako sponsor Světového poháru skokanů a uvažuje o zlepšených podmínkách.

Kromě hodnocení jednotlivců se provádělo i hodnocení družstev o Pohár národů, do kterého se počítaly všechny body, které členové jednotlivých reprezentačních družstev získali. Zvítěžilo v něm s velkým náskokem družstvo Rakouska s 1035 body před Norskem 524, Japonskem 314, NDR 296, Finskem 232 a Polskem 229 b. Tým ČSSR byl desátý ze šestnácti klasifikovaných zemí s 84 body. Pořadí jednotlivců jsme uveřejnili již v červnovém čísle Lyžařství.

Co říci závěrem k umístění našich skokanů? Je to neradostné zjištění, že se propadáme do druhé poloviny světové skokanské špičky. Faktem je, že se čs. reprezentanti, podobně jako závodníci NDR, nezměřili na tuto soutěž a celou řadu závodů neobestlali. Ovšem i na závodech, kde byli přítomní, se těžko dostávali mezi první patnáctku. Kladem je, že devět čs. skokanů je ve Světovém poháru hodnoceno a několik mladých nadějných závodníků na soutěže SP nebylo vysíláno. Domnívám se, že je nutno zamyslet se nad chybami v letošním přípravě a zmobilizovat všechny síly tre-

nerské a závodnické, v příštím ročníku využít plně výhod Světového poháru a bojovat ze všech sil o ztracené pozice.

Při závěrečném ceremoniálu za přítomnosti gen. sekretáře FIS Gian Franco Kaspera pod štíty Vysokých Tater se čs. skokani v prvním ročníku Světového poháru na stupně vítězů nevešli. Doufám pevně, že v příštích ročnících zaujmou opět místa, kde jsme byli zvyklí je vidat. Úspěch však ve stále větší světové konkurenci nepřijde sám. Bude nutno tvrdě bojovat!

Přinášíme výsledky dvou závodů Světového poháru skokanů v jugoslávské Planici, které dosud nebyly v Lyžařství uveřejněny.

21. závod 21. března v Planici (P 70 m): 1. Millonig 259,8 (91,5 a 91), 2. Kogler (oba Rak.) 257,2 (92 a 87), 3. Ulaga (Jug.) 251,5 (89 a 90,5), 4. Levorstad (Nor.) 250,3 (94 a 86), 5. Bajc (Jug.) 247,8 (89 a 88,5), 6. Klausner (NSR) 245,4 (92,5 a 83,5), 7. Wallner (Rak.) 244,8 (91 a 84), 8. Jagi 240,6 (85,5 a 85), 9. Akimoto (oba Jap.) 240,2 (84 a 87,5), 10. Bergerud (Nor.) 239,9 (86 a 85), 11. Norčič (Jug.) 239,5 (88 a 84), 12. Ruud (Nor.) 236,1 (84,5 a 86), 13. Collins (Kan.) 234,4 (82 a 89), 14. Lotrič (Jug.) 232,8 (85,5 a 82), 15. Sätre (Nor.) 225,1 (82,5 a 80,5). — **21. Novotný 214,8 (80,5 a 79,5), 30. Hýsek 197,5 (76,5 a 73), 31. F. Novák 197,3 (76,5 a 76).**

22. závod 22. března v Planici (P 90 m): 1. Neuper (Rak.) 284,4 (130 a 118), 2. Kogler 261,4 (115 a 118), 3. Millonig 259,6 (121 a 110), 4. Ulaga 255,6 (119 a 112), 5. Collins 253,2 (101 a 129), 6. Tepeš (Jug.) 250,4 (117 a 111), 7. Wallner 247,7 (119 a 106), 8. Klausner 246,1 (113 a 113), 9. Levorstad 242,9 (116 a 107), 10. Bergerud 241,6 (111 a 110), 11. Sätre 236,3 (113 a 106), 12. Akimoto 231,0 (106 a 111), 13. Lipburger 230,3 (113 a 101), 14. Groyer (oba Rak.) 227,9 (110 a 103), 15. Jagi 225,7 (111 a 99). — **34. Hýsek 171,3 (98 a 81), 36. Novotný 169,0 (87 a 90), 40. F. Novák 166,0 (92 a 85).**

MILOSLAV BĚLONOŽNÍK
člen skokanské komise FIS

K prohloubení kvality tělovýchovného procesu

Dubnové plenární zasedání VSL ÚV ČSTV, které se zabývalo hodnocením současného stavu tělovýchovného procesu a cíli socialistické výchovy a celospolečenskými potřebami a požadavky na funkce a úkoly tělesné výchovy v rozvoji naší socialistické společnosti.

1. Usilovat, aby ve všech činnostech svazu bylo obsahové zaměření tělovýchovného procesu v souladu s obsahem a cíli socialistické výchovy a celospolečenskými potřebami a požadavky na funkce a úkoly tělesné výchovy v rozvoji naší socialistické společnosti.

2. Zdokonalit řízení tělovýchovného procesu z hlediska uplatnění jednoty, výchovného a metodického působení ve výběrech svazů. Dosáhnout vyšší úrovně jednotného metodického působení ve výběrech svazů. Dosáhnout vyšší úrovně jednotného metodického řízení a koordinace. Zvýšit pozornost kontrolní činnosti, komplexního a pravidelného hodnocení výsledků činnosti.

3. Jedním z hlavních úkolů, který podmiňuje a limituje plnění obsahových cílů TV procesu je péče o cvičitele, trenéry a rozhodčí, péče o lektorské sbory a účinné řešení otázek moderní výchovy.

4. Velmi důležitý úkol v oblasti vrcholového sportu je zaměřit pozornost na zdokonalení řízení a realizace tréninkového procesu v systému vrcholového sportu v jednotlivých disciplínách. Prohloubit týmovou práci, zdokonalit přenos vědeckých poznatků do praxe a dosáhnout vyšší úroveň kontroly tréninkového procesu. Docílit jednoty v programově metodickém řízení TSM, ST, SVS

a SVS-M, tj. s řízením celé oblasti vrcholového sportu a to již v období příprav na ZOH 1984.

5. Plně využívat všech zdrojů a způsobů k získání poznatků vědy, techniky a účinným systémem zabezpečit jejich přenos do praxe. Využívat pro tento účel ještě více seminářů a konferencí trenérů a cvičitelů, vydávat metodické materiály a využívat ediční činnosti.

na **POMOC**
trenérům
A cvičitelům

6. V realizaci TV procesu je nezbytné zvýrazňovat jeho zdravotní poslání, při realizaci tréninkového procesu je nezbytná spolupráce lékaře a trenéra. Ve vrcholovém sportu je nutné lékařskou péči a sledování prohlubovat, zaměřit se na neustálé zkvalitňování přípravy a u reprezentačních družstev zajistit účinné a progresivní zdravotnické zabezpečení v souladu s nejnovějšími poznatky lékařské vědy.

Několik poznámek k nácviku základních oblouků

K nácviku základních oblouků můžeme přistoupit až po zvládnutí potřebných základních pohybových dovedností. Obvyklou chybou, které se cvičitelé při výuce začátečnicků dopouštějí je, že přilíší s nácvikem zatáčení pospíchají, že prakticky ihned začínají vyučovat plynulou změnu směru jízdy, aniž by byli jejich svěřenci po stránce pohybových dovedností dostatečně připraveni.

Nežli přistoupíme k nácviku základních oblouků je potřeba zvládnout přenášení váhy těla z lyže na lyži. Dále si musíme uvědomit, že skluz je pro člověka zpočátku nezvyklým druhem pohybu, navíc si musí začátečník postupně zvykat na výstroj i na prostředí. Proto začínáme nácvik sjezdovou přípravou. Zvykáme začátečníka na pocit skluzu, naučíme jej udržovat na lyžích rovnováhu a přenášet váhu těla z lyže na lyži.

Dále se ve sjezdové přípravě seznamujeme s odšlapováním, jako nejjednodušší změnou směru jízdy a jako prostředkem k procvičení těch pohybových dovedností, které využijeme později při nácviku oblouků. (Více o sjezdové přípravě je uvedeno v knížce Sjezdové lyžování, Olympia 1979.)

Základní oblouky členíme podle délky na dlouhé, střední a krátké, dále podle toho zda jsou jeté při spádnicí (otevřené oblouky), nebo k vrstevnici (zavřené oblouky). Při nácviku postupujeme od dlouhých oblouků, postupným jejich zkracováním k obloukům středním a podobně až k obloukům krátkým.

Které pohyby (pohybové dovednosti) se v základních obloucích vyskytují?

Především přenášení váhy těla z lyže na lyži a pohyby dolních končetin směrem dopředu a dovnitř oblouku.

Přenášení váhy těla z lyže na lyži je vůbec prvním nezbytným předpokladem k uvedení lyží do zatáčení. Je třeba, aby pohyby při přenášení váhy vycházely pouze z ohýbání a narovnávání ve všech kloubech dolních končetin, nikoliv z úklonu trupu, pohybů paží apod. Dostatečnou pozornost věnujeme této pohybové dovednosti již ve sjezdové přípravě, dále ji procvičujeme v mírné a zvýrazněné vlnovce. I v průběhu dalšího nácviku je třeba přenášení váhy z lyže na lyži neustále zdokonalovat, neboť jeho nedostatečné zvládnutí bývá jednou z hlavních příčin chyb v technice jízdy i u vyspělých lyžařů. Od samého počátku dbáme, aby přenesení váhy bylo provedeno současně s výrazným vertikálním pohybem.

Pohyby dolních končetin dopředu a dovnitř oblouku jsou další pohybovou dovedností nezbytnou pro zatáčení. Navazují na přenesení váhy na vnější lyži. Rozhodující je pohyb kolena zatížené nohy, které se plynule ohýbá za současného tlaku směrem dovnitř oblouku. Tyto pohyby nacvičujeme nejprve v mírné a zvýrazněné vlnovce, nežli přikročíme k jejich aplikaci v základním oblouku. Pohyb kolen směrem dopředu a dovnitř musí probíhat plynule v průběhu celého oblouku, od zahájení a vedení až k ukončení. Při zahájení oblouku jsou nohy pokrčeny ve všech kloubech jen mírně a kolena jsou prakticky nad lyžemi, při ukončení oblouku je pokrčení největší a kolena jsou nejvíce přikloněna dovnitř oblouku.

Další pohybové dovednosti, které se na zvládnutí základních oblouků podílejí, jsou samostatné pohyby dolních končetin, vedení vnější zatížené lyže po vnitřní hraně, postupná změna hranění a doprovodný pohyb paží.

Samostatné pohyby dolních končetin nejvíce charakterizují současné pojetí techniky zatáčení na lyžích. Pohyby nohou nezávisle na sobě umožňují lépe přenášet váhu z lyže na lyži a usnadňují pohyby kolen v dostatečném rozsahu směrem dopředu a stranou. To při úzkostlivém tlačení kolen a kotníků k sobě při snaze o co nejužší stopu nebylo dříve možné a proto byla jízda ztrnulá a nepružná. Kolena a kotníky tedy netlačíme v průběhu oblouků k sobě jak se ještě nedávno učilo.

Vedení zatížené lyže po hraně je poměrně náročné, je však třeba se již při nácviku základních oblouků snažit, aby se lyže pohybovaly co nejvíce v souladu se směrem jízdy po vnitřních hranách, aby se co nejméně smýkaly stranou. Docílíme toho důsledným přenesením váhy těla na vnější lyži a odpovídajícím pohybem kolena nad zatíženou lyži směrem dopředu a hlavně dovnitř oblouku.

Postupná změna hranění vychází z rozdělené činnosti dolních končetin. Při změně směru jízdy je třeba, aby došlo ke změně v hranění, k překlopení lyží na vnitřní hrany vzhledem k následujícímu oblouku. Tento pohyb neprovádíme v základních obloucích oběma nohama současně, ale postupně.

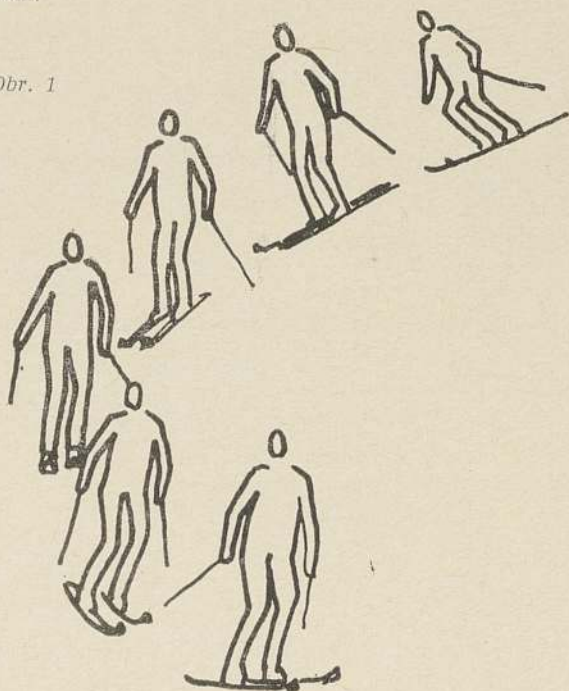
Doprovodné pohyby paží se objevují až při nácviku základního krátkého oblouku. V základním dlouhém a středním oblouku neprovádíme pažemi žádné pohyby. Držíme je přirozeně mírně pokrčené v loktech, poněkud stranou a před tělem.

Průběh základních oblouků můžeme rozdělit na čtyři pohybové fáze:

- fáze přípravná,
- fáze zahájení oblouku,
- fáze vedení oblouku,
- fáze ukončení oblouku.

Uvedené fáze na sebe plynule navazují a v průběhu nácviku od základního dlouhého oblouku až k základnímu oblouku krátkému dochází k jejich postupnému zkracování.

Obr. 1

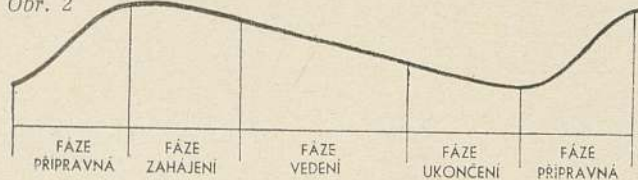
ZÁKLADNÍ DLOUHÝ OBLOUK (obr. 1)

— Fáze přípravná — dochází ke vztyčení postoje narovnaním ve všech kloubech dolních končetin. Vztyčení směřuje kupředu, váha je výrazně na vnější lyži po celou dobu pohybu zespoda nahoru. Lyže nezatáčejí, jedou v původním směru,

— fáze zahájení — dochází k přenesení váhy těla z jedné lyže na druhou a začíná pokrčování kolen směrem dopředu a dovnitř oblouku. Lyže se vlivem pohybu kolen začínají otáčet,

— fáze vedení oblouku — lyže jsou vedeny pokračujícím plynulým pohybem kolen směrem dopředu a dovnitř oblouku. Vnější, zatížená lyže je vedená po vnitřní hraně, vnitřní lyže je odlehčená a je lyží doprovodnou,

Obr. 2

— fáze ukončení oblouku — těžiště se nachází v nejnižším bodě vlivem značného pokrčení dolních končetin a příklonění kolen ke svahu. Dochází k ukončení pohybu shora dolů. Vertikální pohyb těžiště v závislosti na fázích oblouku je schematicky znázorněn na obr. 2.

Pro všechny základní oblouky platí, že lyže otáčíme pohybem shora dolů, při snižování postoje. Napojování oblouků se provádí při vztyčování směrem dopředu ve fázi přípravné.

Nácvik základního dlouhého oblouku rozdělujeme do tří částí:

- nácvik mírné vlnovky,
- nácvik výrazně vlnovky,
- nácvik základních dlouhých oblouků.

MÍRNÁ VLNOVKA

Přenesením váhy těla na jednu lyži a pokrčování kolen současně s pohybem do stran, ve směru kam chceme zatočit dochází k tomu, že lyže mění plynule směr jízdy v nepříliš velkém rozsahu. Vzniká mírná vlnovka při spádnicí, kdy v pomalé jízdě po plynulé změně směru

jízdy následuje delší nebo kratší úsek přímého sjezdu ve fázi přípravy na další zatočení. Vnitřní koleno není vzpříčeno proti vnějšímu, pohybuje se podobně i když v menším rozsahu, samostatně, kolena se navzájem nedotýkají. Průběh pohybu je patrný z obr. 3.

ZVÝRAZNĚNÁ VLNOVKA

S pomocí poněkud vyšší rychlosti jízdy, lepším zvládnutím pohybových dovedností a zejména důsledným přenesením váhy a výrazným pohybem kolen dopředu a dovnitř zatáčení dochází k výraznějším změnám směru. Zdůrazňujeme dynamické vztyčení směrem kupředu ve fázi přípravné. Stopa zanechaná lyžařem ve sněhu má podobu výraznější, hlubší vlnovky.

ZÁKLADNÍ STŘEDNÍ OBLOUK

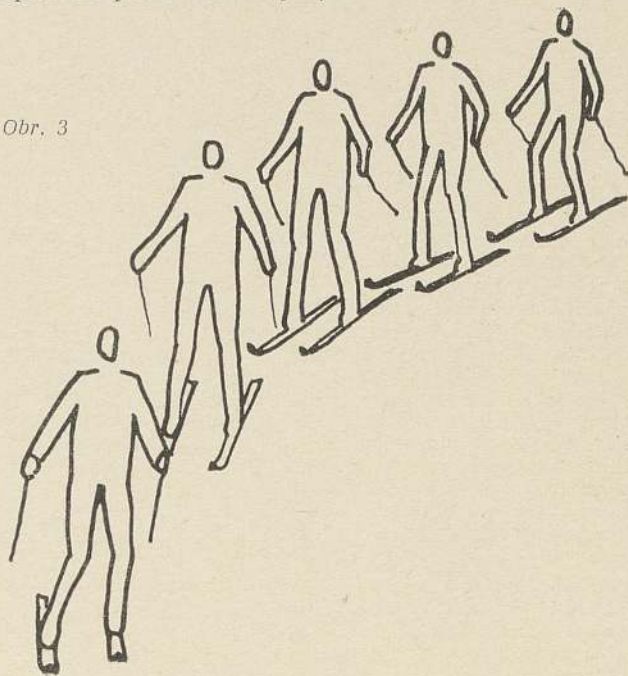
Předpokladem úspěšného nácviku je zvládnutí základního dlouhého oblouku, jehož postupným zkracováním a zrychlováním pohybů v jednotlivých fázích dospějeme až k oblouku střednímu. Ve středním oblouku je pohyb kolen důraznější, provedený ve větším rozsahu a rychleji, rovněž zvýšení je dynamičtější.

ZÁKLADNÍ KRÁTKÝ OBLOUK

Nezbytným předpokladem k nácviku je osvojení základního středního oblouku. V krátkém oblouku dochází k dalšímu časovému i prostorovému zkracování, což vyžaduje další zvýšení kvality a dynamičnosti potřebných pohybových dovedností.

Dochází k náznaku pohybu paží u kterého klademe důraz na správné provedení s ohledem na pohyby dolních končetin a v závislosti na jednotlivých fázích oblouku. Náznak opory o hůl probíhá v okamžiku ukončení oblouku a je impulsem pro pohyb vzhůru ve fázi přípravné následujícího oblouku. Zapíchnutí hole do sněhu je co nejkratší, provedené s minimálním úsilím, o hůl se neopíráme. Směr zapíchnutí hole je dopředu a stranou a provádí se pohyby na úrovni předloktí a zápěstí. Větší pohyby v ramenních kloubech jsou nesprávné, neboť narušují optimální průběh celého pohybu.

Obr. 3

Stěžejní roli při nácviku základních oblouků má výběr optimálních podmínek. Začínáme na velmi mírném sklonu svahu, pokud možno s dojezdem do roviny.

Svah musí být dobře upravený, bez terénních nerovností. Po zvládnutí základního dlouhého oblouku můžeme postupně přecházet na poněkud větší sklon svahu, opět dobře upraveného bez terénních nerovností.

Zvládnutím základních pohybových dovedností v obloucích dlouhých, středních a krátkých jsou vytvořeny předpoklady pro postupný přechod k poněkud obtížnějším podmínkám.

Závěrem chceme zdůraznit, že jsme se zabývali jen některými podle našeho názoru nejdůležitějšími otázkami při nácviku základních oblouků.

JAN MARŠÍK

předseda metodické komise VSL ČUV ČSTV

Poznatky a zkušenosti ze ZOH 80 Květa jede štafetu

Čtvrté místo československé štafety žen v běhu na 4 x 5 kilometrů v Lake Placidu a dramatický soubor zejména s družstvy Skandinávie patří k úspěchům našeho běhu na lyžích. Znamenal nejen nejlepší umístění štafety v historii čs. účasti na ZOH, ale po bronzu na 5 km i zabydlení ve světové špičce.

Z tohoto souboru přinášíme kinogram běhu Květy Jeriové do stoupání na druhém km trati. Záběry byly pořízeny fotoaparátom Nikon S2A s motorem, rychlostí tři snímky za 1 s. Protože celý průběh byl velmi dramatický (o čemž svědčí mimo jiné i atmosféra snímků), považujeme za vhodné celou situaci stručně okomentovat.

V běhu žen na 4 x 5 km startovalo celkem 8 družstev. Na prvním úseku byla nejrychlejší Rostocková z NDR, Dáša Palečková přijela po dobrém výkonu na pátém místě, devatenáct sekund za Švédkou Johanssonovou, která byla čtvrtá a půl minuty za celkově třetí Norkou Pettersenovou. Na druhém úseku byla nejrychlejší Andingová, Gaba Svobodová svedla velký boj se Švédkou Lambergovou a několik metrů před cílem ji předjela. Docílila celkově druhý čas na úseku a naše štafeta byla v tomto okamžiku na čtvrtém místě. Běžkyně NDR byly prakticky bez konkurence, Hesseová na třetím úseku byla vůbec nejrychlejší běžkyně startovního pole. Blanka Paulů bojovala po celou trať se Švédkou Olssonovou a předávala o tři sekundy dříve. Do čtvrtého úseku vyjžděla za Petzdoldovou Smetaninová, na třetím místě Aunliová a za ní 23 sekund Květa Jeriová. Za ní 3 sekundy Carlzonová a 19 s Riihivuriová.

V tuto chvíli se rozehrál velký boj o třetí místo. Květa totiž porazila v běhu na 5 km Aunliovou o 25 s a byla tedy určitá naděje, že jí může dosáhnout. Naproti tomu byla ve stejném závodě Riihivuriová o 11 s rychlejší.

Nelze zapomenout ani na Carlzonovou, která ačkoliv byla v běhu na 5 km o 20 sekund pomalejší než Květa, znamenala potencionální nebezpečí.

Květa vyjela s pevným rozhodnutím pokusit se Aunliovou dojet. Začala velmi rychle, náskok soupeřky snižovala a ve stoupáních mezi 2. a 3. km byl již jen okolo 15 sekund. Nepodařilo se — v cíli byla Aunliová dříve o 18 sekund, Riihivuriová za Květu pátá o 10 sekund a štafeta Švédska šestá. Velký boj skončil, dlouho bude žít v myslích diváků i sportovců, natrvalo zůstane v olympijských análech.

Nyní stručně k technice běhu. Přesto, že rychlost snímání neumožňuje zachytit více podrobností pohybu, lze techniku běhu Květy Jeriové jednoznačně hodnotit jako dynamickou a efektivní. V hodnoceném závodě dosáhla celkově šestého nejlepšího času ze všech úseků a absolvovala trať 5 km průměrnou rychlostí 5,28 m/s.

Příkladně je provedení a dokončení odrazu nohou (obr. 3) i odpichu paží (obr. 4, 8, 9) a švihová práce končetin. Za povšimnutí stojí např. vytažení paže dopředu (obr. 3, 7), svíh nohou (mírné pokrčení je důsledkem vysoké frekvence pohybu a nutnosti stihnout dráhu pohybu v krátkém časovém intervalu). O efektivitě běhu svědčí skutečnost, že i při stoupání je zachován relativně „dlouhý“ skluz. Ten je umožněn intenzivními odrazy nohou a odpichy paží a dobrým postavením těžiště těla při odrazu (obr. 3, 10) a ve skluzu (nejlépe na obr. 6).

K poznatkům a zkušenostem ze ZOH 80 se budeme ještě často vracet. Kinogram techniky běhu Květy Jeriové uvádíme jako vzor pro vytváření představ a zdokonalování techniky.

Foto: Ing. KAREL POUSTECKÝ
Text: Dr. JAROSLAV POTMEŠIL

ŽEBŘÍČEK ČSR DOROSTU V BĚHU

Žebříčky jsou sestavovány, publikovány, odsuzovány i chváleny. Nepřisuzujeme statistickým úvahám přemrštěnou důležitost, domníváme se však, že předložený rozbor může přispět k lepšímu hodnocení uplynulé sezóny a v určitém ohledu i ke zkvalitnění tréninkových plánů. Zvýšená pozornost dorosteneckým kategoriím je velmi žádoucí; vzdýt závodníci, kteří po skončené sezóně teprve „dorostli“ do dorostu, budou v roce příštích olympijských her závodit v kategoriích juniorských.

Výkonnostní žebříček byl sestaven na základě výsledků sedmi individuálních závodů, kterými byly NKZ Pustevny (KR, DL), NKZ Vrbno pod Pradědem (KR, DL), přebor ČSR Janov (DL), přebor ČSSR Štrbské Pleso (KR, DL) — (symbolem KR značíme kratší trať — tj. kupř. u dorostenců mladších 5 km, symbolem DL značí delší trať — tj. kupř. u dorostenek mladších 5 km). Dosažené výsledky byly registrovány obvyklým způsobem pomocí tzv. FIS bodů, které vyjadřují míru zpoždění na vítězného závodníka. Z těchto sedmi závodů, z nichž čtyři byly DL, byly započítávány čtyři nejlepší výsledky bez ohledu na délku tratě. (Pro hodnocení Českého poháru z těchto sedmi zá-

vodů bylo započítáváno pět nejlepších bodových zisků.)

V tabulce 1 jsou shrnuty obecné statistické údaje o souboru těchto klasifikačních závodů. (Dci M značí dorostenci mladší, Dky M — dorostenky mladší, Dci S — dorostenci starší, Dky S — dorostenky starší.)

TABULKA 1

Souhrnné údaje o souboru žebříčkových závodů

Ú d a j	Dci M	Dky M	Dci S	Dky S
Celkový počet				
registrovaných závodníků	96	82	84	55
absolvovali	počet 67	64	61	34
4 a více závodů	% 69,8	78,0	72,6	61,8
absolvovali	počet 20	16	24	9
všechny závody	% 20,8	19,5	28,6	16,4
získali body	počet 41	40	37	37
do Českého poháru	% 42,7	48,8	44,0	67,3
počet oddílů,				
z nichž jsou závodníci	40	30	38	27

Nejslabší byla účast v kategorii Dky S a byla zajišťována relativně největším počtem oddílů. V této kategorii bylo současně procento těch, které absolvovaly méně než čtyři závody, největší. To jsou problémy, které jsou v oddílech známe.

Rozsah časopisu neumožňuje publikaci žebříčků v celém rozsahu s uvedením bodového zisku ve všech závodech. Omezujeme se na pořadí šesti nejlepších v každé kategorii podle celkového hodnocení.

Dorostenci mladší: 1. A. Vaněk (Ski Jilemnice) 880,000 (body za čtyři nejlepší výsledky) — 220,000 (průměr na jeden závod), body v Českém poháru 194 — 1. (pořadí v Českém poháru), 2. J. Slezák (TJ Nové Město na Moravě) 878,515 — 219,6287, 188 — 2., 3. O. Beneš (Ski Jilemnice) 870,322 — 217,5805, 160 — 3., 4. P. Plecháč (Sokol Studenec) 819,463 — 204,8657, 111 — 5., 5. M. Petrásek (Ski Jilemnice) 819,301 — 204,8252, 109 — 6., 6. J. Poledňák (Elitex Jablonec) 818,425 — 204,6062, 115 — 4.

Dorostenky mladší: 1. A. Tomášková (Elitex Jablonec) 880,000 — 220,000, 200 — 1., 2. J. Mrázová (TJ Železná Ruda) 873,090 — 218,2725, 171 — 2., 3. I. Raimová (Elitex Jablonec) 852,700 — 213,1750, 134 — 3., 4. Z. Valešová (Ski Jilemnice) 840,147 — 210,0367, 115 — 4., 5. D. Pavlová (Šumavan Vimperk) 835,251 — 208,8127, 114 — 5., 6. J. Nedomlelová (Sokol Studenec) 831,058 — 207,7645, 106 — 6.

Dorostenci starší: 1. P. Svoboda (Ski Jilemnice) 875,110 — 218,7775, 182 — 1., 2. P. Lisičan (AŠ Vrchlabí) 874,192 — 218,648, 143 — 3., 3. R. Baranyk (TJ Nové Město na Moravě) 863,185 — 215,7962, 128 — 4., 4. P. Benc (Elitex Jablonec) 851,735 — 212,9337, 150 — 2., 5. Z. Daňša (TJ Nové Město na Moravě, 849,713 — 212,4282, 125 — 5., 6. I. Šmaus (Elitex Jablonec) 837,024 — 209,256, 99 — 9.

Dorostenky starší: 1. H. Maršíková (Elitex Jablonec) 867,732 — 216,9330, 162 — 1., 2. L. Brabcová 874,192 — 218,648, 143 — 3., 3. J. Kabeláčová (obě TJ Nové Město na Moravě) 859,584 — 214,8960, 146 — 2., 4. S. Štočková (Ski Jilemnice) 850,413 — 212,6032, 120 — 5., 5. Pospíchalová (Elitex Jablonec) 849,630 — 212,4075, 116 — 6., 6. Hořejší (Jiskra Harrachov) 844,895 — 211,2237, 126 — 4.

Výkonnosti se rozumí odstup od vítěze toho kterého závodu. Udržet si stejnou výkonnost znamená dosáhnout vždy stejného rozdílu (po transformaci na FIS body) na vítěze, i když tento může být pokaždé jiný. Pro srovnání mezi kategoriemi se předpokládá, že časové zpoždění na vítěze je pro jednotlivé tratě transformováno na FIS body vzájemně korespondujícím, objektivizujícím způsobem.

Vyrovnanost jednotlivých kategorií ukazuje částečně tabulka 2, ve které jsou shrnuty průměrné hodnoty FIS bodů na jeden započítávaný závod pro danou posloupnost umístění.

TABULKA 2

Pořadí	Dci M	Dky M	Dci S	Dky S
1.	220 000	220 000	218 777	216 933*
10.	200 425	206 920	206 636	204 701
20.	187 155	200 001	196 071	187 598
30.	177 998	191 861	183 590	158 789
40.	169 195	182 816	168 961	105 699**

* Jebavá má ze 3 startů průměr 219 056

** výsledek 39. závodnice (poslední s plným počtem závodů)

Je vidět, že špička Dci M není tak početná jako špička Dky M a Dci S. (Výrazný pokles u Dky S dán skutečností, že třicátá příčka je za polovinou celkového počtu účastníků.)

Zajímavou informaci poskytuje v této souvislosti tabulka 3. Jsou zde pro prvních pět a druhých pět závodníků každé kategorie uvedeny průměrné hodnoty diferencí nejlepšího a nejhoršího výsledku ze započítávaných Δ_1 i všech absolvovaných závodů Δ_2 a průměr z FIS bodů na započítávaný závod. Ukazuje se, že závodníci s lepším umístěním mají vyrovnanější výsledky nejen v započítávaných, ale ve všech závodech. Kromě Dky S (zde je celkové umístění na předních místech dáno především celkovou nevyrovnaností) platí, že horší umístění je dáno nižší absolutní výkonností, s níž je navíc spojena i větší nevyrovnanost. Tento poznatek lze zobecnit mimo rámec první desítky závodníků.

TABULKA 3

Rozdíly nejlepšího a nejhoršího výsledku započítávaných (Δ_1) a všech (Δ_2) závodů a průměrné hodnoty FIS bodů.

	Údaj	Dci M	Dky M	Dci S	Dky S
prvních 5 záv.	Δ_1/Δ_2	4,06/13,98	6,58/20,32	7,22/13,12	6,84/17,13
	FIS b.	213,38	214,06	215,72	214,49
druhých 5 záv.	Δ_1/Δ_2	8,78/35,14	10,56/18,14	9,34/26,38	11,63/19,28
	FIS b.	201,84	207,33	207,46	209,27

Další „rezervy“ pro zlepšení umístění vyplývají (hlavně pro kategorii Dci M) z tabulky 4. Ta ukazuje pro prvních 16 a 30 závodníků celkové klasifikace — průměry FIS bodů na jeden závod u všech absolvovaných závodů obou typů (KR i DL).

TABULKA 4

Průměrné hodnoty FIS bodů, dosažených na všech absolvovaných závodech na krátké a dlouhé trati

	Trat	Dci M	Dky M	Dci S	Dky S
Prvních 16. záv. celkové klasifikace	KR	196,76	205,85	197,24	204,20
	DL	192,44	201,79	193,31	201,52
Prvních 30 záv. celkové klasifikace	KR	192,04	201,46	191,98	
	DL	182,33	196,02	188,83	

Počet 30 byl zde i v následujících tabulkách zvolen proto, že kolem tohoto umístění končí vzorek závodníků, kteří absolvovali všechny závody (kromě Dky S, kde je toto číslo 16 — z těchto důvodů nejsou průměrné hodnoty pro 30 závodníků uváděny, protože by nebyly srovnatelné). Je tedy průměrná hodnota FIS bodů, dosažená na krátké trati, o 3—4 body vyšší než na trati DL. Větší rozdíly znamenají horší výkonnost na delší trati, což platí u obou mladších kategorií.

Tento poznatek potvrzuje i tabulka 5, v níž jsou (opět pro prvních 30 závodníků) shrnuty průměrné hodnoty „započítávanosti“ pro oba typy tratí, což znamená podíly, které z celkového počtu započítávaných (tj. čtyř nejlepších) výsledků připadají na tyto typy tratí (v %).

TABULKA 5

Podíl výsledků z kratších a delších tratí na započítávaných čtyřech nejlepších (v %)

Trat	Dci M	Dky M	Dci S	Dky S
KR	55,8	56,2	43,3	44,0
DL	44,2	43,8	56,7	56,0

Ze čtyř nejlepších výsledků představuje tedy u Dci S a Dky S přibližně 56 % výsledky na delších tratích, u obou mladších kategorií je tomu právě naopak. Tento rys je s ohledem na fyzický vývoj závodníků pochopitelný, nicméně větší pozornost výkonům na DL může být aktuální.

TABULKA 6

Poměr závodníků staršího a mladšího ročníku v kategoriích

Desítky	Dci M	Dky M	Dci S	Dky S
1.	8/2	4/6	6/4	7/3
2.	8/2	5/5	4/6	0/10
3.	4/6	7/3	5/5	6/4

Poslední neúplná tabulka 7 našeho rozboru je celkovým přehledem „úspěšnosti“ jednotlivých oddílů (jsou uvedeny oddíly, které měly alespoň dva členy v první třicítce). Na prvních třiceti místech výkonnostního žebříčku se ve všech kategoriích dohromady umístili závodníci

z 26 oddílů. Vůbec nejsou zastoupeny oddíly Středočeského a Západočeského kraje (Mrázová s oddílovou příslušností TJ Železná Ruda je vychovávána jinde). Běží Středočeského kraje se zúčastnili většinou jen jediného závodu — přeboru ČSR — s výsledky, které jsou víc jak nelichotivé. Domníváme se, že je třeba se systémem nominace na takový závod zabývat a spojit ho kupř. s účastí na seriálu klasifikačních závodů.

Rozborem a srovnáními lze získat z výkonnostních žebříčků celou řadu dalších poznatků a informací. Závodníci Dci M prokázali mírně gradující výkonnost ke konci sezóny (přebor ČSSR), stejně jako Dci S. Udržení a stupňování výkonnosti bylo problémem u obou dívčích kategorií (u Dky S je bodová ztráta z přeboru ČSSR výrazná, částečně jde na vrub účasti Jebavé).

„Zakletou“ se ukázala trať 7 km na Pustevnách pro všechny kategorie, které ji absolvovaly (nejnižší procenta „započítávanosti“ výsledků). Tento fakt nesouvisí s úrovní připravenosti, neboť výsledky na druhé trati z Pusteven jsou zcela odlišné. Projevují se zde „hříchy“ mazání lyží.

I když je Český pohár hodnocen podle jiných kritérií, opírajících se o dosažené pořadí v jednotlivých závodech (navíc pěti nejlepších), je konečné pořadí Českého poháru jen malou obměnou pořadí výkonnostního žebříčku.

TABULKA 7

Přehled počtů závodníků z jednotlivých oddílů v prvních třech desítkách celkové klasifikace

Oddíl	Dorostenci mladší			Dorostenky mladší			Dorostenci starší			Dorostenky starší			Celkem z oddílu z oddílů mezi 30
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	
	Ski Jilemnice	4			3	3	1	3	1	1	2	2	
N. Město na Mor.	2	1		1	2	2	4	2		3	3	1	21
Ellitex Jablonec	1		1	2	1	1	2	2	3	2	1	2	18
Šumavan Vimperk		1		1	1	1		1	3	1		1	10
AŠ Vrchlabí			2	3			1	1					7
Česká Třebová	1	1	2		1	1							6
Studeneč	1		2	1						1			5
Jiskra Harrachov		1							1	1		1	4
Lok. Trutnov				1	1	1		1					4
ČZ Strakonice			1			1					1		3
Vrbno						1		1			1		3
Valašské Meziříčí			1						1				2
VOKD Poruba		1										1	2
Sp. Rokytnice					1						1		2
Počet oddílů v třicítce záv.			15			12			11			13	

A na závěr zjištění, že děvčata obou kategorií by mohla učit chlapce bojovnosti: procento anulovaných závodů (diskvalifikován, vzdal) je u obou kategorií dorostenců přibližně třikrát větší než u děvčat. Necháme to tak, kluci?

Ing. MILAN HRDINKA

Jedlová přitahuje lyžaře

Vzorná práce lyžařského oddílu TJ Slovan Varnsdorf přináší úspěchy

Začátky novodobé varnsdorfské lyžařské historie sahají do roku 1950, kdy byl v tehdejší DSO Spartak při n. p. TOS založen oddíl lyžování, jehož činnost byla převážně zaměřena na skoky na lyžích. A tehdy se také začalo s brigádní činností na obnově bývalého skokanského můstku v Jiřetíně pod Jedlovou. Byl dokončen v roce 1952, jeho kritický bod byl na značce 36 m.

Dalším významným datem je rok 1956, kdy se i lyžaři začlenili do nově vzniklé TJ Slovan Varnsdorf, předsedou oddílu se stal Jan Štefurák a činnost se už zaměřila na běžecké a sjezdářské disciplíny.

A konečně třetím významným mezníkem byl rok 1960, kdy bylo započato s přípravnými pracemi na výstavbě prvního malého lyžařského vleku „Mezičky“. Vlek byl dokončen v roce 1962 a dodnes tento svah s vlekem slouží výcviku mládeže a závodům okresního měřítka.

TISÍCE BRIGÁDNICKÝCH HODIN

V roce 1966 měl oddíl lyžování 110 členů a věnoval se převážně výchově mladé generace, obnovena byla také tradice běžeckých závodů Kolem Jedlové. A především začala etapa rozsáhlé výstavby lyžařských zařízení, která postupně měnila tvář Jedlové.

Výstavba lyžařského areálu byla tehdy v roce 1968 zařazena do volebního programu MNV Jiřetín jako jedna z akcí Z. Začaly práce na odlesnění budoucí sjezdovky Jedlová a v zimě se již z jejích svahů spouštěli první lyžaři. O dva roky později se na Jedlové konaly již první větší závody. Dorostenecký přebor tehdejší Krušnohorské župy a také první ročník běžeckých závodů o „Pohár varnsdorfské stávky“.

V roce 1972 bylo započato s výstavbou lyžařského vleku VL 1000/2

na vrchol Jedlové a po obrovském úsilí všech brigádníků byl vlek v zimě již v provozu. O rok později také už stála na vrcholu Jedlové obsluhářská stanice s chatou a v roce 1974 byla na místě bývalého hostince Rozhled zahájena výstavba turistické chaty Slovan. Ta byla předána do užívání za tři roky, je v ní celoroční provoz, má kapacitu 70 míst v jídelně a v pěti pokojích 15 lůžek.

Sotva práce na jednom objektu skončily, byla zahájena přestavba bývalé školy na ubytovnu. Dnes stojí, slouží veřejnosti a má ubytovací kapacitu 55 lůžek. To už byl ale také mezitím odlesněn prostor i pro druhou sjezdovku z Jedlové. Opravdu velkolepé dílo stálo členy lyžařského oddílu za celou dobu výstavby střediska zatím 62 520 brigádnických hodin!

ZAMĚŘIT SE NA KVALITU

Jak už to u podobných kolektivů bývá, stojí v čele neúnavní organizátoři, dřiči, iniciátoři většiny akcí. V případě Varnsdorfských by určitě nebylo spravedlivé jmenovat některé a zapomenout na další, oni sami se také jmenování brání.

Práce lyžařského oddílu TJ Slovan Varnsdorf nešla pozorností nadřízených orgánů. A postupně s tím, jak

oddíl mohutněl a středisko se rozrůstalo, začalo přibývat i sportovních úspěchů a pořadatelských úkolů. Letos v únoru byli Varnsdorfské pořadatelé žactva ČSR v běhu na lyžích, dosud nejvýznamnější soutěže, jakou oddíl pořádá. Měli smůlu, celý týden bojovali proti oblevě, snih jim utíkal před očima, třicet obětavců na tratích takřka spalo, aby přece jen za stávajících podmínek připravili přebor na dobré úrovni.

Přestože lyžařské středisko na Jedlové se neustále rozrůstá, musí se Varnsdorfské spoléhat především na své ruce a zatím marně vzhlížeje k „bohatším“ oddílům a střediskům, vybavených nutnou moderní mechanizací. Každý může potvrdit, že připravit a udržovat běžecké i sjezdové tratě prostým, primitivním způsobem je nepředstavitelná a v podstatě nikdy nekončící dřina. Proto by se rád oddíl zaměřil nyní na kvalitu za pomoci tělovýchovných orgánů získal alespoň základní strojová vybavení a připravoval svá sportoviště ještě na daleko vyšší úrovni.

Stále častěji a stále větší počet příznivců lyžování nachází cestu do romantického zákoutí pod Jedlovou. Nejen pro ono romantické kouzlo, ale především proto, že tam nacházejí dobré podmínky pro svůj oblíbený sport. Hlavní zásluhu na tom mají členové lyžařského oddílu TJ Slovan Varnsdorf, kteří na svazích Jedlové a v okolních kopcích už nechali litry potu.

Obětavost, nadšení a láska k lyžím je zárukou, že oddíl, v jehož čele stojí již jedenáct let Vladimír Hozák, si poradí se všemi problémy a těžkostmi, které stojí v cestě dalšímu rozvoji a zkvalitnění lyžařského sportu na Varnsdorfsku.

-jk-

Rekordní „sedmdesátka“

Závod desetičlenných družstev Po hřebenech Krkonoš mezi lyžaři-běžci zvaný prostě „sedmdesátka“ je bezesporu v našem lyžování pojmem. Třetí březnovou neděli bylo v rozmezí necelých tří hodin odstartováno ve Spindlerově Mlýně ze stadiónu ve Sv. Petru 4675 závodníků a závodnic, aby po projetí předepsané trasy v časovém rozmezí více jak šest hodin jich 4565 došlo do cíle. Účast 399 družstev mužů a 137 pětičlenných kolektivů žen byla rekordní. Jen pro srovnání, počet odstartovaných týmů v letošním ročníku je vyšší než je součet všech startujících družstev mužů v prvních čtrnácti ročnících až do roku 1968. A počet letos startujících kolektivů žen odpovídá počtu všech družstev, která tento závod absolvovala od jeho založení až do roku 1969!

Spolu s Jizerskou padesátkou je „sedmdesátka“ naším nejmasovějším závodem. Ve srovnání s ní však klade na závodníky větší nároky především v tom směru, že má nepoměrně větší výškový rozdíl. Již první „stoupák“ ze Spindlerova Mlýna přes Mísečky na Zlaté návrší je pravděpodobně největším souvislým stoupáním v lyžařském závodě na světě — má totiž výškový rozdíl více než 700 m. A to na trati čekají účastníky ještě další výstupy u Spindlerovky, Luční boudy nebo na Liščí horu. A dojezd běžec-kého závodu po sjezdovce (i když „jen“ turistické) by také asi těžko kde našel obdobu.

Závod klade vysoké nároky nejen na jeho účastníky, ale i na pořadatele. Nejde jen o rozhodčí, kteří musí zaregistrovat na startu a v cíli téměř

Na trati závodu Po hřebenech Krkonoš bylo rušno

Ze startu družstev žen Po hřebenech Krkonoš na lyžařském stadiónu ve Sv. Petru

10 000 průjezdů. Organizátorům se podařilo letos získat ubytování pro 2141 lyžařů. I když ve většině případů se jednalo o ubytování ve vlastním spacím pytli v tělocvičnách nebo sportovních halách, je to počet, který při ubytovací situaci ve Spindlerově Mlýně a okolí zasluhuje mimořádný obdiv. A to ke všemu termín „sedmdesátka“ koliduje s termíny jarních prázdnin školáků... Ale vraťme se k výsledkům letošního ročníku Po hřebenech Krkonoš, který vstoupil do druhého čtvrtstoletí.

V závodě desetičlenných družstev mužů si zopakovala loňské vítězství Rudá hvězda Jablonec. Celkový čas 4:16:17,0 hod. je sice o něco horší než jakého dosáhli lyžaři jablonecké RH loni, ale další tři kolektivy v pořadí 2. TJ Jičín, 3. VTJ Vimperk a 4. RH Plzeň zaznamenaly čas lepší než byl čas loňského druhého celku. Pořadí na dalších místech: 5. VŠB Ostrava, 6. Elitex Jablonec, 7. Slávia VŠST Liberec, 8. Chemie Praha, 9. Jiskra Veba Machov, 10. Spartak Police n. Met. Prvním zahraničním družstvem byli lyžaři BSG Ruhla z NDR, kteří dojeli třinácti se ztrátou více než půl hodiny za vítěznou RH Jablonec. Překvapivě dobrý výkon podalo čs. reprezentační družstvo cyklokrosařů se startovním číslem 110 v čele s juniorským mistrem světa Šimunkem. V cíli mělo čas 5:55:00 a obsadilo 54. místo. Velký potlesk sklil

kollektiv se startovním číslem 41, v němž běželi někteří ze zakladatelů závodu, kteří jsou dnes čelnými funkcionáři v orgánech ČSTV. Svou zdatnost potvrdili i po 25 letech časem lepším než 8 hod. Namáhavý závod absolvovalo 17 družstev dříve než za 5 hodin, dalších 44 kolektivů mělo čas lepší než 6 hod. a 86 celků pod 7 hod. Do cíle nedojelo pouze 11 družstev, z toho ještě pět pro překročení časového limitu u bufetu pod Výrovkou.

V závodě žen na 26 km obhájily své loňské prvenství běžkyně Skí Jilemnice v čase 2:31:10,4 hod., který je téměř o devět minut lepší než loni. V čase lepším tří hodin došlo 12 družstev v pořadí: 2. lyžařské gymnázium Vimperk, 3. RH Jablonec n. N., 4. Chemie Praha, 5. RH Strašnice, 6. Stavební fakulta Praha, 7. Skí Jilemnice II., 8. VŠST Liberec, 9. TJ Jičín, 10. Skí Jilemnice III., 11. BSG Drážďany, 12. TJ Jičín II. V čase lepším čtyř hodin došlo dalších 55 kolektivů. Všechny odstartované celky žen závod dokončily!

A protože při závodech masového charakteru je do jisté míry vítězem každý, kdo jej absolvuje, čekala na účastníky odměna nejen v podobě tradičních účastnických odznaků a diplomů, ale i velmi pěkná publikace o historii závodu a krkonošských zájmovostech.

Ing. VÁCLAV SETNÍČKA

Škoda obhájil Pohár osvobození

Leoš Škoda (Dukla Praha) obhájil Pohár osvobození ve skoku na můstku s umělou hmotou ve Frenštátě pod Radhoštěm před svým oddílovým druhem Josefem Samkem a Jánem Tanczosem z Dukly Banská Bystrica. Šestého ročníku 9. května se zúčastnilo 51 startujících. Škoda vybojoval prvenství již potřetí za sebou. Vítězem prvního ročníku v roce 1975 byl Ivo Felix, druhého František Novák. Závod se konal pod ideovým heslem „Vrcholnými sportovními výkony k

oslavě 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou.“

Výsledky: 1. Škoda 218,3 (80 a 80), 2. Samek (oba Dukla Liberec) 208,4 (81 a 72,5), 3. Tanczos 203,8 (77 a 75,5), 4. Babiš (oba Dukla Banská Bystrica) 191,3 (73 a 72), 5. F. Novák 190,0 (71 a 76), 6. Vacek (oba Dukla Banská Bystrica) 139,8 (73 a 72), 7. Brzuchanský (Dukla B. Bystrica) 188,3 (73 a 72), 8. Jiří Balcar (Dukla Liberec) 184,6 (72 a 71), 9. Žingor (TJ Rožnov) 180,2 (71 a 70,5), 10. Parma (MEZ Frenštát) 178,8 (69 a 71).

Veřejná odborářská lyžařská škola

Lyžařský sport pro svou masovou základnu a pro neustále vzrůstající zájem mládeže o tento druh tělovýchovné činnosti zaujímá v programové práci zotavoven ROH v horských střediscích významné místo. Aktivní pohyb v zimní přírodě spolupůsobí rozhodnou měrou na rozvoj fyzických sil a morálních vlastností účastníků rekreace. Upevňuje zdraví, zvyšuje tělesnou zdatnost a brannou připravenost, umožňuje i rychlou regeneraci duševních a fyzických sil. Je jedním z mála sportů, který dovoluje plné rozvinutí od předškolního do nejvyššího věku.

Proto se lyžování významnou měrou podílí na plnění základního úkolu výběrové rekreace ROH, přispívá k regeneraci fyzických i psychických sil účastníků rekreace. Smyslem zavádění odborářských lyžařských kol je možnost osvojení základů lyžování během krátkodobého pobytu cestou vyšší intenzity a profesionální úroveň lyžařského výcviku účastníků pobytové výběrové rekreace ve vybraných horských střediscích.

První dvě veřejné odborářské lyžařské školy byly pro rok 1980 zřízeny ve Špindlerově Mlýně a Tatranské Lomnici. Po skončení lyžařské sezóny a zimní části výběrové rekreace je možné vyhodnotit první zkušenosti z této veřejné odborářské školy ve Špindlerově Mlýně.

V týdenní rekreační směně bylo zaráženo celkem šest výcvikových lekcí, které na sebe metodicky navazovaly. Jedna lekce v rozsahu 2—2,5 hodiny podle počasí a vyspělosti účastníků výuky. Do těchto šesti lekcí byla zahrnuta základní etapa nácviku jízdy na lyžích podle schválené čs. učební osnovy (příprava, vlnovky, základní oblouky dlouhý, střední a krátký) jako uzavřený učební celek. Lyžařský výcvik byl zakončen závodem v rekreačním obřím slalomu o odznak Lyžař ČSR, FIT stopou v běhu na lyžích v Labském dole a karnevalem dětí na lyžích. Součástí lyžařského výcviku byla také v každé směně beseda o lyžování s mnoha praktickými pokyny pro výběr lyžařské výzbroje a výstroje, seznámení se všemi druhy lyžování včetně extrémního, historii i současností lyžařského sportu, kterou připravil lyžařský instruktor. Navštěvovali ji i další účastníci rekreace.

Lyžařský výcvik probíhal ve Špindlerově Mlýně jako spojený program všech zotavoven ROH ve dvou družstvech pro děti a mládež, později byl

Účastníci veřejné odborářské lyžařské školy mládeže ve Špindlerově Mlýně s cvičitelem

rozšířen i o kolektiv začátečníků dospělých. Vedli jej zkušení lyžařští instruktoři, které zajišťovala komise masového rozvoje lyžování VSL ČUV ČSTV s níž byla uzavřena dohoda o vzájemné spolupráci. Družstvo dospělých začátečníků měl vždy na starosti zkušený referent ROH — cvičitel lyžování III. třídy.

První lekce se konaly na uzavřeném lyžařském hřišti (oplocení a označení prostoru), dále s použitím lyžařského vleku VL 200 u zotavovny ROH Práche (spolu s lyžující veřejností), závěrečná lekce se uskutečnila na sjezdovkách ČSTV Medvědíh nebo Pláň ve Špindlerově Mlýně. Každý týdenní běh odborářské školy byl vyhodnocován písemně a z poznatků byly přenášeny závěry pro zlepšení v dalších turnusech. Velmi pozitivně se projevilo vybírání základního poplatku za celý lyžařský běh odborářské školy, i když jen symbolicky nízkého. Dřívější absence na lekcích byla najednou nahrazena pravidelnou docházkou přihlášených od první až do poslední lekce. Po zhodnocení lyžařského výcviku v odborářské veřejné škole ve Špindlerově Mlýně lze říci, že základní úkol: seznámení s nácvikem jízdy na lyžích v základní etapě lyžařského výcviku a bezpečný pohyb v jízdě na lyžích na mírném, upraveném terénu byl v každé rekreační směně splněn.

Na závěr několik poznatků:

1. Spojení zotavoven ROH ve Špindlerově Mlýně v centrální lyžařský výcvik diferencovaný věkem a zdatností přihlášených se plně osvědčil. Jeho úroveň zásluhou lyžařských instruktorů VSL ČUV ČSTV byla velmi dobrá. Vytýčený cíl byl v každé rekreační směně splněn.

2. Spojení ostatních programů (beseda, karneval, FIT stopa, závody) i náročná turistika po hřebenech Krkonoš na běžkách se plně osvědčilo především z hlediska dosažené kvality činnosti i výsledků. Umožňuje určitou specializaci práce.

3. Vzhledem k tomu, že současně se spojenými programy zotavoven se koná i další normální program každé zotavovny, dochází někdy k vzájemnému narušování obou (zejména výlety zotavoven na hřebeny Krkonoš).

4. Po zavedení poplatků se přihlašují jen ti, kteří mají opravdový zájem o výuku. Projevilo se to ve značné míře na kvalitě celého výsledku (výuka i cíl).

5. Většina dětí nastupovala k lyžařskému výcviku v naprosto nevyhovující výzbroji, mnohdy až nebezpečné. Vybavení zotavoven dětskou lyžařskou výzbrojí není takové, aby se mohla zapůjčit všem přihlášeným do odborářské školy.

6. Pro udržení zájmu a zpestření výcviku přechází se v závěru na sjezdové tratě ČSTV (sami účastníci si to vyžadují). Tratě ve Špindlerově Mlýně svým sklonem a frekvencí lyžařů neodpovídají požadavkům výuky. Proto je třeba učit účastníky veřejné školy brzdit, čímž se snižuje nebo ztrácí předcházející výuka podle čs. učební osnovy.

Ve veřejné odborářské lyžařské škole ve Špindlerově Mlýně se zúčastnilo lyžařského výcviku v uplynulé sezóně 1980 celkem 1949 osob. Její frekventanti získali 1409 odznaků Lyžař ČSR, z toho 97 zlatých.

JIRÍ JIRSA
SZ ROH Špindlerův Mlýn

● LYŽAŘSKÝ PŘEJEZD KRUŠNÝCH HOR v letošním 11. ročníku absolvovalo 155 turistů z ČSSR a NDR. Na pořadu bylo pět třídenních tras po hřebenech z Kraslic přes Pernink, Boží Dar, Klínovec a Vejprty do Chomutova. Zakladatel a hlavní organizátor Robert Mašek ze Sokolova měl radost, že letos poprvé přivítali turisty z Aue v NDR a Ostraváky.

• **OLYMPIK EXPRES** bude zajišťovat rychlé vlakové spojení do Sarajeva při ZOH 1984. Absolvování trati z Bělehradu do dějiště zimních olympijských her bude trvat pět hodin. Zvláštní vlak bude komfortně vybaven. Cestující budou mít možnost stravování, sledování televizního programu, telefonování i bohatého výběru zahraničního tisku. Jízdenka stojí 454 dinarů. Olympik-Expres ze Sarajeva bude vyjždět v 5,45 hod. a v Bělehradě bude v 10,50 hod., z Bělehradu je odjezd v 15,45 hod. a příjezd do Sarajeva ve 20,45 hod. Podobné spojení bude také se Záhřebem.

• **TISÍC KILOMETRŮ BĚŽECKÝCH STOP** nabízelo v uplynulé sezóně 53 zimních středisek v jižním Tyrolsku. Mají různou obtížnost a poskytují náležité sportovní vyžití od začátečníků až po vyspělé lyžaře a jejich výškové rozdíly se pohybují od 50 do 400 metrů. Nejdlejší celosezónně udržovaná 50kilometrová trať je v okolí Bolzana v Jochgrimm-Lavaze v nadmořské výšce 1800 m s výškovým rozdílem 250 m. Oblíbená je trasa z Toblachu do Cortiny d'Ampezzo, která měří 40 km.

• **MANFRED DECKERT** na ZOH v Lake Placidu stříbrnou medaili na středním můstku zachraňoval dobré jméno skokanů NDR. Teprve dodatečně byl zařazen do olympijského družstva a nakonec byl nejúspěšnějším při nečekaném poklesu formy ostatních závodníků NDR. Dvacetiletý úspěšný reprezentant měří 178 cm a váží 63 kg. Narodil se v Halle, ale již v šesti letech se jeho rodiče přestěhovali do Johanngeorgenstadtu, kde v horských podmínkách začal jako sruženář. V roce 1973 přešel na skok a dostal se do střediska v Klingenthalu. V letošní sezóně teprve podruhé startoval v Intersportturne, v němž skončil třináctý. Nejúspěšnější byl v závěrečném závodě v Bischofshofenu, kde skončil pátý a o jedno místo horší umístění měl v Innsbrucku. Loň na juniorském mistrovství světa v kanadském Quebecu byl šestý, zvítězil v Družbě 1977 v Kavgolovu a o rok později v Johanngeorgenstadtu. Jeho bratr Alf-Gert Deckert byl jediným běžcem NDR, který startoval na ZOH v Lake Placidu. Na 30 km skončil devátý a porazil sovětské reprezentanty Běljaeva a Bažukova, Nory Eriksena a Braa a Švédy Kohlberga a Lundbäcka.

• **FINOVÉ HÄKÖNEN A HÄMÄLÄINENOVÁ** zvítězily v 7. ročníku jarního běhu na Grossglockneru, který první červnovou neděli uzavíral lyžařskou závodní sezónu 1979—80. Na náročném 22 km dlouhé trati několik favorizovaných závodníků zůstalo v poli poražených. V závodě mužů za nepřiznivého počasí a drobného sněžení při mírném mrazu zvítězil Kari Häkönen v čase 1:28:22,29 před Rakušany Franzem Gattermannem 1:28:30,28 a vítězem letošního Vasova běhu Walterem Mayerem 1:28:38,71. Čtvrtý byl Nor Thor Holte za 1:28:40,83 následován svým krajanem Oddvarem Braa 1:28:45,78, olympijským vítězem na 15 km Švédem Thomasm Wassbergem 1:28:55,52 a Georgem Zipfelem (NSR) 1:28:58,31. Další pořadí: 8. Persson (Švéd.) 1:29:02,57, 9. Aaland (Nor.) 1:29:03,97, 10. Rus-

tanen 1:29:05,34, 11. Pitkänen (oba Fin.) 1:29:12,22. Nejúspěšnější běžec na ZOH 1980, vítěz tří zlatých medailí Nikolaj Zimjatov (SSSR) se neumístil v první dvacítkě.

V závodě žen dominovaly finské reprezentantky. Prvenství vybojovala Marja-Lisa Hämmäläinenová časem 1:35:18,31 před svými krajkami Tainou Impiöovou 1:37:15,32 a Hilkkou Riihivuoriou 1:39:35,46. Sovětská olympijská vítězka na 5 km Raisa Smetaninová skončila sedmá za 1:43:18,12. Trať vedla v nadmořské výšce 2300—2500 m.

Zajímavosti ze světa

• **PŘÍPRAVY ZOH 1984 V SARAJEVU** jsou v plném proudu. Vedoucí organizačního výboru Drago Bosja oznámil, že velká část olympijských sportovišť je již dokončena. Trať pro sjezdové disciplíny jsou hotovy až na budovy u startu a cíle, biatlonová trať se střednicí (36 stavů) patří k nejlepším v Evropě, dokončuje se výstavba bobové dráhy. Staví se nové hotely v okolí Sarajeva. Dosavadní lůžková kapacita pro 30 000 osob bude téměř zdvojnásobena. Bude vybudována nová dálnice ze Sarajeva do Mostaru a dále k moři, počítá se s rozšířením letiště.

• **POSLEDNÍ ZÁVOD** mistrovství SSSR v běhu mužů na 30 km skončil úspěchem olympijského vítěze Nikolaje Zimjatova v čase 1:21:48,23 před Lukjanovem 1:22:17,87 a Saveljevem 1:22:31,64. V Krasnojarsku startovali všichni nejlepší sovětské běžci.

• **THOMAS PROSSER** zvítězil v závěrečných závodech sezóny ve skoku v NSR o svatodušních svátcích v Bischofsgrünü s 239,5 (58,5 a 60,5).

• **ITALSKÝ TRENÉR HERMANN NOGLER** byl jedním z těch, kteří správně předpovídali velké úspěchy Ingemar Stenmarkovi, když v roce 1969 začal pracovat jako trenér a poradce švédských sjezdařů. Tehdy Švédové měli jen dva špičkové závodníky Grahna a Rolena ve sjezdových disciplínách. Pozval proto mladé 13—15leté sjezdaře do Riksgränze na norských hranicích. Pečlivě je sledoval a po soustředění mladých sjezdařů řekl švédskému předsedovi Calle Briandtovi, že mezi těmito mladými lyžaři se nachází budoucí mistr světa a ukázal na třináctiletého Ingemara Stenmarka. Byl fyzicky zdatný, měl jemný způsob jízdy a byl svědomitý v tréninku. Později se potvrdilo, že Nogler měl pravdu. Společně s ním přijeli z Tärnaby do výcvikového tábora mládeže ještě Strand a Ringbrandt.

• **ŠVÝCARSTÍ SKOKANI** měli první přípravu na novou sezónu koncem června v Kanderstegu na můstku s umělou hmotou. Do reprezentačního týmu pro závodní období 1980—81 byli zařazeni Berchten, Bonetti, Egloff, Glas, Jaquery, Müllener, Rytter, Schmidiger a Sumi. Poslední z nich

Sumi, který je švýcarskou jedničkou, však ve výcvikovém táboře chybl, neboť dělal závěrečné zkoušky na průmyslové škole.

• **BIL BAKKE**, trenér reprezentačního družstva kanadských skokanů, mezi nimi i šestnáctiletého Collinse — největšího překvapení uplynulé sezóny, dostal nabídku aby vedl přípravu skokanů USA. Bakke však podepsal smlouvu Kanadskému lyžařskému svazu na další závodní období a zařadil do reprezentačního kolektivu další mladé závodníky.

• **NOVÝ ROČNÍK SVĚTOVÉHO POHÁRU** v běhu na lyžích, který se koná v sezóně 1980—81 pod záštitou Mezinárodní lyžařské federace (FIS) má na programu deset závodů mužů a stejný počet soutěží žen. Bude zahájen 13. prosince ve švýcarském Davosu, kde ženy poběží 5 km a muži 15 km. Závěr SP se uskuteční 21.—22. března 1981 v kanadském Whitehorse (muži 15 km a ženy 10 km). Nové Město na Moravě se stane 18. ledna 1981 dějištěm prvního závodu žen na 20 km.

• **KILOMETRO LANCIATO** — letmý kilometr, při němž jde o dosažení nejvyšší rychlosti v jízdě na lyžích, má letos padesátileté jubileum. Poprvé se konal v roce 1930 ve Sv. Mořici a devatenáctiletý Gustav Lantschner z Innsbrucku dosáhl největší rychlosti 105,243 km/hod. Na stejném místě o rok později Švýcar Cesare Chiogna tento výkon zlepšil na 131,760 km/hod. Od roku 1947 se koná závod již tradičně v blízkosti Plateau Rosa v nadmořské výšce 3000 m. Na stometrové trati s letmým startem v červenci 1978 dosáhl Američan Steve McKinney fantastické rychlosti 198,020 km/hod., což znamenalo nový světový rekord, vytvořený v Cervinii, který stále platí. Téměř ve stejnou dobu zaznamenal Fredy Gasser z Klagenfurtu na uzavřené trati na Marmolatě v jižním Tyrolsku rychlosti 201,001 km/hod.

• **SVĚTOVÝ POHÁR SKOKANŮ** vstoupí 21. prosince v Cortině d'Ampezzo do druhého ročníku. Termíny soutěže byly schváleny na zasedání kalendářní komise FIS v Benátkách. Potěšitelná je skutečnost, že do SP byly také zařazeny oba závody Bohemie. První se koná 10. ledna 1981 na devadesátce v Harrachově, druhý 11. ledna na velkém můstku na Ještědu v Liberci. Finále uspořádá tentokrát jugoslávský lyžařský svaz 21.—22. března v Planici. Do pořadí byly zařazeny i lety na lyžích 13.—15. února 1981 v Ironwoodu (USA).

• **MISTROVSTVÍ ARGENTINY** ve sjezdových disciplínách mužů i žen s mezinárodní účastí se koná 10.—16. srpna v Bariloche. Také mistrovství Austrálie se uskuteční v srpnu. O tituly ve sjezdu bude bojovat mezinárodní konkurence 13. srpna v Thredbo, slalom a obří slalom jsou na programu 15.—16. srpna v Parisher Valley.

• **EVROPSKÝ POHÁR 1980—81** ve sjezdových disciplínách obsahuje v soutěži mužů sedm sjezdů, osm obřích slalomů, devět slalomů a čtyři kombinace, ženy absolvují pět sjezdů, devět obřích slalomů, deset slalomů a čtyři kombinace.

O situaci výstroje a výzbroje na našem trhu

Na dubnovém plenárním zasedání výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV v Praze byly ve zprávě hospodářské komise některé kusé informace o zásobení trhu lyžařskou výzbrojí. Pro informaci celé naší lyžařské veřejnosti považujeme za účelné zveřejnění celkového zhodnocení situace na našem trhu.

Hodnocení zimní sezóny 1979—1980 z pohledu výroby a dodávek na trh je kladné. V celém širokém sortimentu lyžařské výzbroje a výstroje došlo opět k dalšímu zvýšení dodávek na trh, do sériové výroby naběhly v plném rozsahu některé významné novinky a na dalších nových výrobcích se v řadě podniků pracuje.

Z hlediska potřeb trhu je však hodnocení značně nepříznivé — největší nedostatky byly opět v zásobení trhu běžeckou výzbrojí. Pro představu o obrovském rozvoji běhu na lyžích je třeba uvést několik čísel: před 15 lety činily dodávky běžek na trh 5—7 tisíc párů a bylo jich dost, v loňském roce dosáhly na tuzemský trh čísla 125 tisíc párů a bylo jich opět málo. Běžeckých bot a vázání bylo dodáno skoro 100 tisíc párů a je to rovněž nedostatkové zboží. V sortimentu bot nám n. p. Botana zůstal dlužen jednu novinku a to závodní běžeckou botu s „nosem“ podle normy ISO R 50 a to z důvodů nedodání materiálu z dovozu na stříkané podešve. Z realizovaných novinek je třeba uvést zavedení výroby první čs. celoplastické běžky vz. Rubín. Nedostatkovým zbožím byly i běžecké hole, které byly jen tonkinné, kvalitní závodní kovové nebo sklolaminátové nebyly vůbec.

Ve sjezdové výzbroji nebyla uspokojena poptávka po bezpečnostním vázání pro děti i dospělé a v dětských lyžích. Nejvýznačnější novinkou se stalo deskové bezpečnostní vázání G 30 v provedení KID, Junior a Standard. Celkové dodané množství dosáhlo počtu 65 tisíc párů. Další připravovaná novinka — juniorské bezpečnostní vázání M 4—8 se značně opozdilo a na trh přichází teprve ve

druhém čtvrtletí 1980. U našich sjezdových bot došlo k podstatné změně ve zlepšeném provedení vnitřní boty a výroba kryje požadavky. Ve sjezdových lyžích plnil dodávky pouze n. p. Sport svým známým sortimentem, naprosto neutěšená situace je s dodávkami z n. p. Drevoindustria - Súlöv, kde výroba licenčních lyží se zastavila úplně pro nedodávky polotovárů z dovozu. I naše spolupráce s tímto podnikem se jejich vinou značně zhoršila a jimi v současné době zastávané stanovisko, že k vyzkoušení lyží stačí pouze laboratorní zkoušky, věříme, že bude opět brzy změněno. Další novinkou byly sjezdové hole START, vybavené novou anatomicky tvarovanou hlavicí s opěrkou a dole zakončené korunkovým bodcem. Bezproblémově je zásobování trhu sjezdovými brýlemi, které jsou kvalitní, levné a v širokém vzorovém sortimentu nabízené. Dosud málo doceněnou novinkou bylo zavedení dětských ochranných přileb, které by měly být samozřejmou výbavou všech dětí při sjezdovém lyžování.

Ve vývoji a výrobě lyžařského oblečení jsou u nás značné rezervy, ale ne u všech výrobců se jeví snaha potřebu lyžařů řešit. Tosta Aš konečně realizovala výrobu běžeckých kompletů (ve spolupráci s námi vyzorovaných a na LVT oceněných), ale do dávkou podmínil odběrem minimálně 5 tisíc kusů stejného barevného provedení, což pro jeden kraj je přece jen trochu mnoho. Národní podnik Kras Brno vyrobil z dovezeného materiálu sjezdařské šponovky. Ač dříve s námi spolupracoval, v tomto případě na nás pozapomněl, a výsledek je, že se domníváme, že z tohoto ma-

teriálu mohly být přece jen o trochu lepší. Nepochopitelné je však stanovisko vedení n. p. Tatravit, kde vývoj vyvinul vhodnou elastickou látku, ve spolupráci s námi se vyzorovalo oblečení pro sjezdaře, prakticky odzkoušelo a odsouhlasilo, ale výroba se nezahajuje. My ale i v tomto případě věříme, že toto není konečný stav a výroba bude zahájena.

Očekávané novinky letošního roku

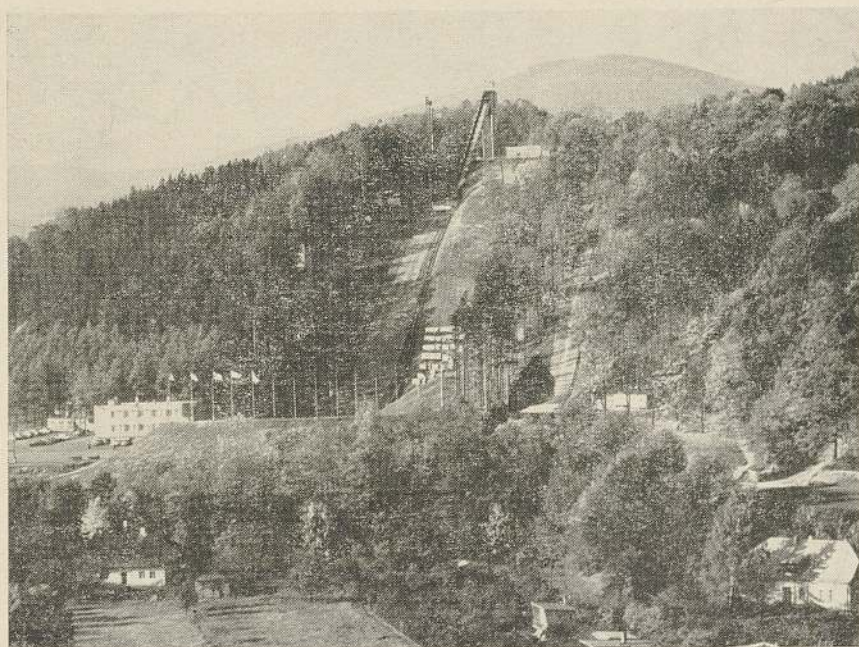
Budou to v první řadě již loňského roku ohlášené závodní běžecké boty ISO R 50, v omezeném množství lze očekávat i vysoké, oteplené boty pro trenéry a turisty ozn. ISO T 50. Pro oba tyto druhy bot (závodní s podešví z PH o síle 7 mm ve špičce, turistická s podešví z gumy o síle 12 mm) to budou nové druhy běžeckého vázání shodně označeného ISO R 50 a ISO T 50. (Číslo 50 značí šířku vázání v mm v ose zadních dvou kolíků, tzn., že úchyt boty je za prodlouženou špičku podešve před prsty nohy. Vázání a rovněž boty nerozlišují pravou a levou nohu resp. lyží, jsou vzájemně záměnné.)

Ve sjezdové výzbroji to bude deskové bezpečnostní vázání G 30 Junior a Standard s nášlapnou patou (syst. Step-in) a brzdou, dále přídatná brzda podle licence Marker k patnímu automatu M 33 S a dále dětské a juniorské sjezdové lyže (do délky 180 centimetrů) celoplastické, vyrobené obdobnou technologií jako běžky Rubín.

V oblečení to bude nový typ sjezdařských šponovek s chrániči kolen a tréninkové úbory převlékačí do nepohody.

Závěrem několik důležitých upozornění:

1. FIS předepsala od příští závodní sezóny, tj. 1980—81 povinné používání brzd lyží při všech závodech sjezdových disciplín. Náš svaz přijímá tuto povinnost i pro všechny závody u nás pořádané. Na základě našich požadavků umožnit splnění této povinnosti bude dovezeno 700 párů brzd Marker k vázání Rotomat FD a Kompakt, na které bude komisi výzbroje a výstroje zpracován rozdělovník. Dále bude zavedena již zmíněná výroba brzd k patám M 33 S a na trhu jsou brzdy Lověna - Mistrál.
2. U loňské výrobní série skokanského vázání bude provedena výměna některých dílů. Lyžařské oddíly budou informovány dopisem.
3. Výrobní družstvo Tvar Pardubice zahájí letos výrobu speciálních ochranných přileb pro skokany. Souhrnné objednávky oddílů je nutno zaslat urychleně na výbor Svazu lyžování ÚV ČSTV, komise výzbroje a výstroje.
4. V časopise Lyžařství budeme postupně uveřejňovat československé výrobce lyžařské výzbroje a výstroje a jejich výrobní program v tomto sortimentu.

Skokanský areál ve Frenštátě pod Radhoštěm s můstkou s umělou hmotou je v letních a podzimních měsících hlavním dějištěm přípravy čs. závodníků

Ing. JOSEF BURDA
předseda KVV VSL ÚV ČSTV

Úspechy TESLY tkvejú v spolupráci!

Už niekoľko rokov je liaňňou výborných bežcov Liptovský Hrádok. Po zriadení Strediska vrcholového športu mládeže sa úspechy zdvojnásobili a dnes patria členovia tohto strediska k špičke československého mládežníckeho bežeckého lyžovania. Najlepšie to dokazujú výsledky dosiahnuté na majstrovstvách ČSSR dorostu na rok 1980, ktoré boli vo februári na Štrbskom Plese.

V kategórii starších dorastencov v behu na 7 km získal titul majstra ČSSR Branislav Blaško z ČH Štrbské Pleso, odchovaný v Liptovskom Hrádku, na 10 km bol štvrtý. Člen TESLY Lipt. Hrádok Štefan Kučera skončil na 10. mieste. Z mladších dorastencov v behu na 7 km bol Roman Bolidiš z TESLY tretí a ten istý pretekár v behu na 5 km získal titul majstra ČSSR.

Ešte výraznejšie sa presadili dievčatá. V kategórii starších dorasteniek na 5 km sa stala majsterkou ČSSR Zora Kepeňová, Marta Krajčířová bola štvrtá, A. Havrančířková bola siedma a Anna Olšiaková ôsmá. V behu na 7 km s prevahou zvíťazila A. Havrančířková, pred svojou oddielovou kolegyňou Zorou Kepeňovou a A. Olšiaková bola ôsmá. V kategórii mladších dorasteniek na 3 km skončila Pavla Medvedová tretia a Mária Kučerová šiestá. Na 5 km bola Mária Kučerová štvrtá a Pavla Medvedová ôsmá.

Družstvo TJ TESLA Liptovský Hrádok starších dorasteniek v zložení Z. Kepeňová, B. Havrančířková a A. Olšiaková zvíťazilo v štafetovom behu 3 x 5 km, okrem toho ďalšie družstvo TESLY — M. Krajčířová, V. Mrovčáková a O. Púpavová bolo v tejto kategórii tretie.

Aj chlapci boli v štafetách úspešní. V zložení P. Erhart, J. Púpava, R. Bolidiš obsadili druhé miesto na 3 x 5 km v kategórii mladších dorastencov.

To najlepšie hovorí o dobrej práci SVŠM aj TJ TESLA v Liptovskom Hrádku. Zásľuhu na tom majú predovšetkým tréneri, ale aj tí ostatní — funkcionári TJ, strediska, aj OÚ, riaditelia škôl, tréneri TSM pri TJ TESLA. O niektorých formách práce a spolupráce s partnermi sme si pohovorili s vedúcim trénerom SVŠM v Liptovskom Hrádku Milanom Húskom: „Väčšina našich zverencov v SVŠM sú žiaci Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej v Lipt. Hrádku, kde nachádzajú naozaj veľké pochopenie u riaditeľa školy Ing. Mateja Štepitu. Ten žiakom umožňuje — v rámci platných smerníc Ministerstva školstva SSR — aby sa mohli v plnej miere venovať tréningu a športovej príprave aj mimo Liptovský Hrádok, lebo často musíme cestovať za snehom, hlavne na Štrbské Pleso, kde vlastne

Zuzana Blažková (ČH Štrbské Pleso), odchovankyňa z Liptovského Hrádku, sa stala novou členkou čs. reprezentačného družstva žien

máme svoj tréningový domov v zime. Vymeškané vyučovacie hodiny sa vedenie školy snaží vynahradiť organizovaným doučovaním, za čo príslušní profesori dostávajú odmeny v rámci smerníc.

Podobná situácia je aj na ostatných školách v Liptovskom Hrádku — na Gymnáziu, na Strednom odbornom učilišti TESLA aj na učilišti DREVOINDUSTRIE, kde chodia ďalší členovia SVŠM aj TSM. Naša spolupráca s TSM je veľmi úzka a vzájomne koordinovaná spoločnými plánmi činnosti. K tejto spolupráci prispievá veľmi aj silná podpora a porozumenie výboru TJ TESLA. Tréner TSM Miroslav Matejka s nami rokuje vždy o stave tréningovanosti, o podmienkach a možnostiach zaradenia jeho zverencov do SVŠM. Treba povedať, že s mimoriadnym pochopením nás prijali do budovy internátu OÚ TESLY, kde členovia SVŠM našli svoj druhý domov a výborné podmienky. To sú základné predpoklady úspechov a dobrej práce. Zázemie musí byť v poriadku. Za všetkú túto starostlivosť sa žiaci a žiačky SVŠM aj TSM odvdávajú výsledkami, ktoré boli v tomto roku mimoriadne dobré.

Naozaj boli dobre, ako sme už v úvode povedali a dokumentovali. Okrem výsledkov na majstrovstvách dorastu ČSSR v behu na lyžiach nám všetkým urobila radosť aj skutočnosť, že na majstrovstvách sveta juniorov 1980 štartovala za ČSSR členka strediska, žiačka gymnázia Zora Kepeňová.

V Liptovskom Hrádku na to idú dobre. Veci majú premyslené, rozumia si vzájomne a vedia čo chcú. A to je prvým predpokladom dobrej práce a dobrých výsledkov. Milan Húška a druhý tréner SVŠM Ján Michalík patria k tým nadšeným lyžiarskym funkcionárom čo nepozerajú nikdy na čas, na zvýšené nároky ich práce, neustupujú pred prekážkami, ale čiľavedome si presadzujú svoje detailne tréningové plány a vedia si získať dobrých spolupracovníkov.

KAROL EIDLPEŠ

Závod osvobození

Velmi příznivých sněhových podmínek v závěru letošního lyžařského sezóny v Krkonoších využil agilní lyžařský oddíl TJ KRNAP Strážné 10. května k uspořádání Závodu osvobození pro mládež. Obří slalom všech žákovských kategorií a nejmłodší dorostenecké se konal na jižním svahu Modrého dolu. V pátek 9. května museli sice organizátoři pro silný vítr a hustou mlhu odložit stavbu tratě a počítat s případným odřeknutím závodu, ale následující den se ukázaly Krkonoše v celé své kráse. V údolích rozkvetlé stráně a bublající potoky, na hřebenech bílé pláňe ostře kontrastující s blankytem májové oblohy a svěží zelené podhůří, vše zalité zářícím sluncem. Taková byla kulisa po všech stránkách vydařeného závodu, připraveného k výročí osvobození Československa hrdinnou Sovětskou armádou.

Pořadatelům vyšlo téměř vše na jedničku. Připravili dobrou trať a zajistili kyvadlovou dopravu terénními vozy a rolbami z lomu ve Strážném přes chatu Rozhled až k Výrovce, takže mladí lyžaři se spouštěli mezi slalomové branky plni energie a snahy dokázat i v závěru sezóny dobrou formu. Odměnou jim byl nejen nevšední sjezd z Luční hory, ale pro vítěze připravené pěkné ceny za dobré sportovní výkony a všem dohromady i pocit uspokojení z vydařené akce.

Na úspěšné přípravě a uspořádání závodu se podílelo mnoho obětavých funkcionářů. Mezi 140 startujícími vybojovali absolutní prvenství Roman Chlumský ze Strážného a Dita Koulová z Pece. Mezi vítězi jednotlivých kategorií najdeme jména již známých závodníků i těch, kteří teprve vystrkují růžky. Byli to David Čermák, Dagmar Havlíčková, Jan Čermák, Hana Vostarková, Antonín Novotný, Dita Koulová, Roman Chlumský a Jana Pešková.

Všem organizátorům i účastníkům patří díky za uctění památky vítězství nad německým fašismem. Jeho letošní zdařilý ročník bude výzvou k uspořádání i v dalších letech.

PETR JIREŠ

Fotografie na titulní straně obálky Jaroslav Pacholík, na druhé straně Pavel Mikeska, ing. Juraj Bobula a PhDr. Jaroslav Potměšil, na třetí straně obálky Ota Mrákota, Václav Jirkovský a Jaroslav Trousil.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Juraj Bobula, Zdeněk Holačka, Václav Jirkovský, Petr Jurosz, dr. Jaroslav Potměšil a Jaroslav Trousil.

Masové závody stále více lákají

Masové závody stále více lákají vyznavače lyžařského sportu. Potvrzuji to i tyto tři obrázky. Na prvním jak to vypadalo na startu Ve stopě Jizerské padesátky, na druhém záběr z trati Jizerské padesátky, na třetím ruch na občerstvovací stanici na Špindlerově boudě při závodě Po hřebenech Krkonoš. Všechny tyto akce se konaly v rámci spartakiádních soutěží a byly velmi úspěšné.

Jedlička 581

lyžařství

ROČNÍK 66 ♦ SRPEN 1980 ♦ Kčs 3,—

8

Jizerská padesátka velkou událostí

Jizerská padesátka — Memoriál expedice Peru se stala velkou událostí československého lyžování, která každoročně poslední lednovou neděli soustřeďuje na startu několik tisíc vyznavačů tohoto sportu. Letos se jich zapsalo do startovní listiny 5749 a dalším 4500 zájemcům pořadatelé Lokomotiva Liberec pro omezenou účast v chráněné oblasti Jizerských hor nemohla vyhovět. Na prvním obrázku nedočkávané ženy před startem (běžely 26 km), na druhém vítěz letošního 13. ročníku ing. Zdeněk Böhk (RH Jablonec nad Nisou), který se rozloučil s reprezentací, a na třetím pochod nedočkávaných závodníků z Bedřichova ke startu na hrabětickou louku. Tyto snímky alespoň trochu přiblíží nepopsatelnou atmosféru Jizerské padesátky.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

K ZOH 1980

V LAKE PLACIDU

NOVINKY VE VÝZBROJI
A VÝSTROJI

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNCE KVĚTA JERIOVÁ (JABLONEC NAD NISOU), KTERÁ BYLA NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ ČS. LYŽÁŘKOU NA ZOH 1980 V LAKE PLACIDU, KDE ZÍSKALA BRONZOVOU MEDAILI V BĚHU NA 5 km. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ ZÁVODNICE VE SLALOMU SVĚTOVĚHO POHÁRU 1979—1980 FRANCOUZKA PERRINE PELENOVÁ.

Lyžařství

Ročník 66

Číslo 3

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janecký. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eidlpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. července 1980.

ISSN - 0323 - 1445

Velmi úspěšná ČSS-80

Československá spartakiáda 1980 byla důstojným vyvrcholením oslav 35. výročí vyvrcholení národně osvobozeneckého boje našeho lidu a osvobození Československa hrdinnou Sovětskou armádou. Nezapomenutelná masová tělovýchovná slavnost s více než dvě stě tisíci aktivních účastníků závěrečných dnů v Praze byla radostnou přehlídkou mládí, krásy, síly, radosti a optimismu. Zůstane natrvalo zapsána v myslích statisíců diváků na spartakiádním stadiónu na Strahově a miliónů posluchačů u televizních obrazovek. Bylo to dílo, které je ve světě zcela ojedinelé a neopakovatelné, jak to také v rozhovorech s novináři, rozhlasovými reportéry a televizními komentátory zdůrazňovali všichni zahraniční hosté. Československá spartakiáda se stala mohutnou manifestací míru, socialismu a přátelství mezi národy.

Oba hlavní dny se ČSS-80 zúčastnila delegace ÚV KSČ, vlády ČSSR a ÚV Národní fronty ČSSR v čele s generálním tajemníkem ÚV KSČ a prezidentem republiky Gustávem Husákem. V rozhovoru s ústředním ředitelem Čs. televize Janem Zelenkou a Čs. rozhlasu Jánem Riškem o závěrečném dnu soudruh Gustáv Husák řekl: „Mé pocity jsou zřejmě stejné jako pocity statisíců lidí zde na stadiónu a miliónů lidí u okrazovek. Je to radost z krásy, kterou vidíme, pocit dojetí i hrdosti na naše lidi, mladší i starší. Vytvorili toto nejmasovější dílo čs. tělesné výchovy, které je velmi dobrou propagací socialistické vlasti. Zvláště bych se chtěl zmínit o našich mladých lidech, jak jsme viděli i dnes dopoledne v průvodu. Je to mládež dobře fyzicky i duševně disponovaná, krásná, zdravá.“

Československá spartakiáda je skutečně masovým dílem. V přípravě na ní cvičilo skoro milión lidí. Je správně ocenit i obětavou práci organizátorů, všech, kdo svou prací, svou účastí přispěli k této grandiózní akci, jakou nikde ve světě, kromě nás v Československu, nepořádají. Velkou radost máme z dokonalého vystoupení, disciplinovanosti a vytrvalosti všech, kdo na spartakiádě cvičili.“

V závěru soudruh Gustáv Husák jménem vedení Komunistické strany Československa a státu z celého srdce poděkoval všem, kteří se dlouho připravovali, nacvičovali, obětovali čas i síly a vytrvali. Vyslovil poděkování všem, kteří Československou spartakiádu 1980 organizovali a přispěli k tomu, že toto krásné dílo bylo vytvořeno. Je to velká věc — zdůraznil — která je součástí našeho socialistického života, dalším výrazem velké důvěry a podpory politiky komunistické strany a našeho socialistického státu.

Z pokrokových začátků tělovýchovného hnutí v minulém století, ze slavných tradic revoluční proletářské tělovýchovy a podle zásad moderního systému socialistické tělesné výchovy se zrodila velká událost politicko-sociálního významu. Pravidelně v pětiletých cyklech názorem ukazují, čeho je schopen československý pracující lid, jeho dělnická třída, vedená Komunistickou stranou Československa. Československá spartakiáda 1980 dokumentovala jednotu obou národů, Čechů a Slováků, a upevnila významné postavení tělesné výchovy, sportu a turistiky v socialistickém Československu. Znovu prokázala významný podíl politických orgánů a organizací Národní fronty na uspořádání spartakiády a nezměrné úsilí jejích organizátorů, Československého svazu tělesné výchovy, Svazu pro spolupráci s armádou, ministerstev národní obrany, vnitra, školství, ale také dalších důležitých partnerů, především Revolučního odborového hnutí a Socialistického svazu mládeže. Je třeba vyzdvihnout aktivní příspěvek národních výborů všech stupňů. ČSS-80 proto tak spontánně vyjádřila nadšení, pocit hrdosti, krásy a síly miliónů československých občanů, podléjejících se na této nádherné, všelidové slavnosti československých pracujících.

Téměř tři milióny občanů se podílelo na místních, okrskových a okresních spartakiádách, účasti v masových sportovních soutěžích, na Ohňovém poselství, štafetě Dukla—Bratislava—Praha, spartakiádních turistických soutěžích a na celostátním turistickém srazu v Praze. To je nejlepší doklad mohutné masové přehlídky tělovýchovy, sportu a turistiky.

Také lyžaři se významnou měrou podíleli na těchto zdařilých spartakiádních akcích. Patřili k velmi aktivním pořadatelům zimní části sportovních soutěží ČSS-80 a spartakiádní závody talentovaných sportovců ze řad mládeže v Liberci a Jizerských horách měly úspěšný průběh. Do pořadu spartakiádních soutěží byla zařazena i letošní Jizerská padesátka, Krušnohorská padesátka. Ve stopě Jizerské padesátky a řada dalších závodů. V soutěžích o Spartakiádní vložku startovalo celkem 112 000 účastníků. Velký počet členů lyžařských oddílů vystoupil také na místních, okrskových a okresních spartakiádách, nechyběli ani na cvičební ploše spartakiádního stadiónu na Strahově.

Úspěch ČSS-80 zavazuje. Je třeba využít nezměrného nadšení lidí, jejich zájmu o tělovýchovnou a sportovní činnost a jejich pracovní aktivity. Privítali jsme zprávy, že po úspěchu spartakiádních lyžařských soutěží v nové sezóně 1980—81 v různých oblastech připravují jejich pokračování o Pražskou vložku, Krušnohorskou, Krkonošskou a Beskydskou. Československá spartakiáda 1980 nám ukázala cestu, jak v úspěšné činnosti dále pokračovat.

JAROSLAV TROUSIL

Světové poháry připraveny

Poolympijská lyžařská sezóna 1980—81 bude ve znamení Světových pohárů. Tentokrát je na pořadu nejen SP ve sjezdových disciplínách a skoku, který v uplynulém závodním období měl premiéru, ale také v běhu mužů a žen. Kalendářní konference Mezinárodní lyžařské federace (FIS) 7. a 8. června v Benátkách stanovila jejich program. Na zasedání Svaz lyžování ÚV ČSTV zastupovali ing. Ladislav Harvan a Antonín Husák.

Je potěšitelnou skutečností, že také ČSSR bude dějištěm Světového poháru. Do druhého ročníku SP skokanů bylo zařazeno turné Bohemia, jehož první závod bude uspořádán 10. ledna 1981 na devadesátce v Harrachově a druhý 11. ledna na velkém můstku na Ještědu v Liberci. Účastnice Světového poháru běžkyň se sjedou 18. ledna 1981 v Novém Městě na Moravě, kde pečliví pořadatelé v rámci Zlaté lyže Českomoravské vysočiny uspořádají závod na 20 km.

ZMĚNY VE SVĚTOVÉM POHÁRU SJEZDARŮ

Nový ročník Světového poháru ve sjezdových disciplínách bude mít větší počet bodovaných závodů a nový způsob bodování. Zatímco dříve se hodnotila nejlepší umístění ve čtyřech závodech každé disciplíny, podle nového způsobu bude hodnoceno pět závodů. Nové bodování dává přece jen více šancí specialistům Stenmarkova typu.

V ročníku 1980—81 muži mají po deseti sjezdech a slalomech, 11 obřích slalomů a pět kombinací, ženy deset sjezdů, po devíti slalomech a obřích slalomech a pět kombinací. Bodování zůstává nezměněno: vítěz získává 25 bodů, až patnáctý 1 bod.

MUŽI

6.—7. prosince 1980: Val d'Isère (Fr.) — sjezd, obří slalom a kombinace

9.—10. prosince: Madonna di Campiglio (It.) — slalom a obří slalom

14. prosince: Val Gardena (It.) — sjezd a kombinace s obřím slalomem v Madonně di Campiglio

Bohumír Zeman i v nové sezóně bude usilovat o úspěšnou čs. reprezentaci ve Světovém poháru sjezdařů

17. prosince: Cortina d'Ampezzo (It.) — sjezd

21. prosince: Sv. Mořic (Švýc.) — sjezd

4. ledna 1981: Ebnet-Kappel (Švýc.) — obří slalom

6. ledna: Morzine (Fr.) — obří slalom

10.—11. ledna: Garmisch-Partenkirchen (NSR) — sjezd, slalom a kombinace s obřím slalomem v Morzine

13. ledna: Oberstaufen (NSR) — slalom

17.—18. ledna: Kitzbühel (Rak.) — sjezd, slalom a kombinace se slalomem v Oberstaufenu

24.—25. ledna: Wengen (Švýc.) — sjezd a slalom

26. ledna: Adelboden (Švýc.) — obří slalom

31. ledna—1. února: Sv. Anton (Rak.) — sjezd, slalom a kombinace

7. února: Schladming (Rak.) — sjezd

8. února: Oslo (Nor.) — slalom

11. února: Voss (Nor.) — obří slalom

14.—15. února: Aare (Švéd.) — slalom a obří slalom

6.—7. března: Aspen (USA) — sjezd a obří slalom

13.—15. března: Furano (Jap.) — slalom a obří slalom

24.—25. března: Borovec (Bul.) — slalom a obří slalom

27.—28. března: Kranjska Gora (Jug.) — obří slalom a paralelní slalom

ŽENY

4.—5. prosince 1980: Val d'Isère (Fr.) — sjezd, obří slalom a kombinace

7. prosince: Limone Pironte (It.) — obří slalom

12.—13. prosince: Piancavallo (It.) — sjezd, slalom a kombinace

17.—18. prosince: Altenmarkt (Rak.) — sjezd a slalom

6.—7. ledna 1981: Pfronten (NSR) — dva sjezdy

12.—13. ledna: Schruns (Rak.) — sjezd a slalom

19.—20. ledna: Crans-Montana (Švýc.) — sjezd a slalom

22. ledna: Haute Nendaz (Švýc.) — obří slalom

24. ledna: Les Gets (Fr.) — obří slalom

28. ledna: Megève (Fr.) — sjezd a kombinace s obřím slalomem v Les Gets

30. ledna: Itálie (místo dosud neurčeno) — slalom

31. ledna: Les Diablerets (Švýc.) — slalom

3.—4. února: Zwiesel (NSR) — slalom a obří slalom

8. února: Haus (Rak.) — sjezd a kombinace se slalomem ve Zwieselu

10.—11. února: Maribor (Jug.) — slalom a obří slalom

6.—8. března: Aspen (USA) — sjezd a obří slalom

Obhájí Rakušan Hubert Neuper své prvenství z prvního ročníku Světového poháru skokanů?

13.—15. března: Furano (Jap.) slalom a obří slalom

26.—28. března: Kranjska Gora (Jug.) — obří slalom a paralelní slalom

SVĚTOVÝ POHÁR V BĚHU

Zatímco v olympijské sezóně se Světový pohár běžců konal neoficiálně, v zimním období 1980—81 bude uspořádán pod patronací FIS a na pořadu je i soutěž žen. V obou kategoriích byl počet závodů rozšířen na deset.

MUŽI

13. prosince 1980: Davos (Švýc.) — 15 km

20.—21. prosince: Ramsau (Rak.) — 15 km

14. ledna 1981: Castelrotto (It.) — 30 km

17. ledna: Velingrad (Bul.) — 15 km

24. ledna: La Bresse (Fr.) — 15 km

21.—22. února: Kavgolovo (SSSR) — 30 nebo 50 km

5. března: Lahti (Fin.) — 15 km

7.—8. března: Falun (Švéd.) — 30 km

14. března: Oslo (Nor.) — 50 km

21.—22. března: Whitehorse (Kan.) — 15 km

ŽENY

13. prosince 1980: Davos (Švýc.) — 5 km

20.—21. prosince: Ramsau (Rak.) — 10 km

10. ledna 1981: Klingenthal (NDR) — 10 km

18. ledna: Nové Město na Moravě — 20 km

24. ledna: La Bresse (Fr.) — 5 km

21.—22. února: Kavgolovo (SSSR) — 20 km

5. března: Lahti (Fin.) — 5 km

7.—8. března: Falun (Švéd.) — 20 km

11. března: Oslo (Nor.) — 5 km

21.—22. března: Whitehorse (Kan.) — 10 km

DRUHÝ ROČNÍK SP SKOKANŮ

Ve druhém ročníku Světového poháru skokanů se bude hodnotit deset nejlepších výsledků. Na pořadu je 18 závodů na velkém a osm na středním můstku, jakož i lety na lyžích v americkém Ironwoodu. Na Světovém turné se započítávají dva nejlepší výsledky ze tří závodů. Program SP skokanů:

- 21. prosince 1980:** Cortina d'Ampezzo (It.) 70 m
30. prosince: Oberstdorf (NSR) 90 m

- 1. ledna 1981:** Garmisch-Partenkirchen (NSR) 90 m
4. ledna: Innsbruck (Rak.) 90 m
6. ledna: Bischofshofen (Rak.) 90 m
10. ledna: Harrachov 90 m
11. ledna: Liberec 90 m
17.—18. ledna: Zakopané (Pol.) 70 a 90 m
21. ledna: Sv. Mořic (Švýc.) 70 m
23. ledna: Gstaad (Švýc.) 70 m
25. ledna: Engelberg (Švýc.) 90 m
13.—15. února: Ironwood (USA) lety na lyžích

- 14.—15. února:** Sapporo (Jap.) dvakrát 90 m
18. února: Steamboat Springs (USA) 90 m
21.—22. února: Thunder Bay (Kan.) 70 a 90 m
28. února—1. března: St. Nizier (Fr.) dvakrát 90 m
6. a 8. března: Lahti (Fin.) 70 a 90 m
10. března: Falun (Švéd.) 70 m
15. března: Oslo (Nor.) 90 m
17. března: Baerum (Nor.) 90 m
21.—22. března: Planica (Jug.) 70 a 90 m

ŽEBŘÍČKY, ŽEBŘÍČKY...

Pokračujeme v přehledu lyžařských žebříčků za uplynulou sezónu. Přinášíme výkonnostní pořadí nejen nejlepších čs. lyžařů a lyžařek, ale také Mezinárodní lyžařské federace.

FIS ŽEBŘÍČEK

Žebříček FIS ve sjezdových disciplínách vedou olympijské vítězové z Lake Placidu. Potěšitelnou skutečností je třetí pořadí čs. reprezentantky Jany Šoltýsové ve sjezdu žen. V obřím slalomu mužů Bohumír Zeman je dvánáctý.

Umístění závodníků a závodnic v prvních skupinách:

- Muži — sjezd:** 1. Stock (Rak.) 0,00, 2. Plank (It.) 0,10, 3. Wirnsberger (Rak.) 0,68, 4. Müller (Švýc.) 0,69, 5. Read 1,09, 6. Podborski (oba Kan.) 3,10, 7. Weirather 3,53, 8. Walcher (oba Rak.) 4,35, 9. Haker (Nor.) 4,77, 10. Grissmann (Rak.) 5,92, 11. Josi (Švýc.) 6,12, 12. Spiess (Rak.) 8,04, 13. Veith (NSR) 8,07, 14. Wenzel (Licht.) 8,24, 15. Bürgler (Švýc.) 8,53.

- Slalom:** 1. Stenmark (Švéd.) 0,00, 2. Križaj (Jug.) 1,53, 3. Popangelov (Bul.) 3,02, 4. S. Mahre (USA) 4,38, 5. Orlainsky (Rak.) 4,63, 6. Žirov (SSSR) 5,05, 7. Neureuther (NSR) 5,38, 8. Lüthy (Švýc.) 5,88, 9. Wenzel 6,11, 10. P. Mahre (USA) 6,49, 11. Steiner (Rak.) 7,05, 12. Frommelt (Licht.) 7,22, 13. Enn 8,20, 14. Heidegger (oba Rak.) 8,21, 15. Gros (It.) 9,43.

- Obřít slalom:** 1. Stenmark 0,00, 2. Lüthy 3,38, 3. Enn 3,80, 4. Wenzel 4,05, 5. Križaj 6,14, 6. P. Mahre 6,68, 7. Halsnes (Nor.) 7,33, 8. Strel (Jug.) 9,15, 9. Spiss 9,78, 10. Gaspoz (Švýc.) 9,83, 11. Steiner 10,35, 12. Zeman (ČSSR) 10,62, 13. Sörli (Nor.) 10,87, 14. Jäger (Rak.) 11,37, 15. Nöckler (It.) 11,67.

- Ženy — sjezd:** 1. Moserová (Rak.) 0,00, 2. Nadigová (Švýc.) 1,03, 3. Šoltýsová (ČSSR) 5,47, 4. Nelsonová (USA) 7,21, 5. H. Wenzelová (Licht.) 7,22, 6. De Agostiniová (Švýc.) 9,26, 7. I. Epplová (NSR) 11,37, 8. Grahmová (Kan.) 12,22, 9. Bischofbergerová (Švýc.) 12,35, 10. Prölllová (Rak.) 12,36, 11. Preussová (USA) 13,09, 12. Mittermaierová (NSR) 15,36, 13. Flandersová (USA) 15,77, 14. Baderová (NSR) 15,82, 15. Kreinerová (Kan.) 18,30.

- Slalom:** 1. H. Wenzelová 0,00, 2. Pelenová (Fr.) 1,61, 3. Ziniová 4,88, 4. Giordaniová (obě It.) 5,86, 5. Kinshoferová (NSR) 6,98, 6. Moserová 9,66, 7. Patrakejevová (SSSR) 10,66, 8. Hessová (Švýc.) 10,95, 9. McKinneyová 11,88, 10. Fisherová (obě USA) 11,96, 11. Serratová (Fr.) 12,02, 12. Sacklová 14,79, 13. Sölknerová (obě Rak.)

- 15,16, 14. Mösenlechnerová (NSR) 15,60, 15. Quariová (It.) 18,59.

- Obřít slalom:** 1. H. Wenzelová 0,00, 2. Nadigová 1,30, 3. Pelenová 4,54, 4. I. Epplová 4,81, 5. Serratová 6,80, 6. Kinshoferová 7,79, 7. Hessová 8,73, 8. Moserová 10,90, 9. Ziniová 13,01, 10. M. Epplová (NSR) 13,32, 11. Giordaniová 14,17, 12. Copperová (USA) 14,40, 13. Konzettová (Licht.) 15,30, 14. Sacklová 18,88, 15. McKinneyová 19,44.

ČS. SDRUŽENÁŘI

- Muži:** 1. Bukvic (Dukla Liberec) 920,0 b., 2. M. Hanus (VŠST Liberec) 898,77, 3. P. Kozíšek (ČH Štrbské Pleso) 890,81, 4. Slonek (Dukla Liberec) 828,20, 5. Slivka (Dukla Banská Bystrica) 803,315, 6. Matura (Technolomnice n. Pop.) 765,315, 7. Kárťák (Dukla Banská Bystrica) 709,945. — Hodnotily se dva nejlepší výsledky ze čtyř závodů.

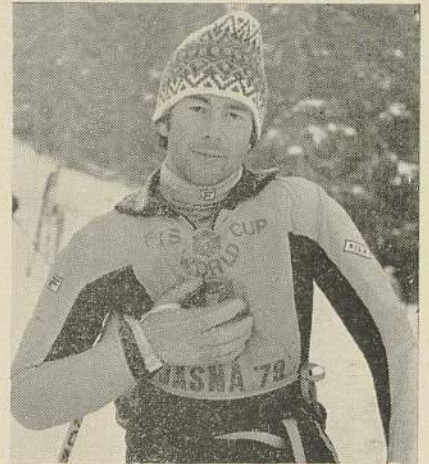
- Junioři:** 1. Peterka (Dukla Banská Bystrica) 909,12, 2. Frák (ČH Štrbské Pleso) 909,10, 3. Kopal (Sokol Vlastiboř) 909,08, 4. Vojkůvka (ČH Štrbské Pleso) 906,18, 5. M. Kumpošt (Dukla Liberec) 898,94, 6. Plecháč (Sokol Studenec) 893,30, 7. Klimko (ČH Štrbské Pleso) 890,10, 8. Žďánský 847,46, 9. Pleštil (oba Dukla Liberec) 845,00, 10. Pavlíček (Sokol Studenec) 843,34. — Započítávaly se dva nejlepší výsledky ze čtyř závodů.

- Starší dorostenci:** 1. Houška (Seba Tanvald) 1380,0 b., 2. Kopal (Sokol Vlastiboř) 1379,24, 3. Lubas 1334,46, 4. Semrád 1333,44, 5. Dvořák (všichni Dukla Liberec) 1324,66, 6. R. Kumpošt (VŠST Liberec) 1317,90, 7. Tatranský 1317,54, 8. Obšivač 1266,60, 9. Malěňák (všichni ČH Štrbské Pleso) 1247,22, 10. Farský (Dukla Liberec) 1245,68.

- Mladší dorostenci:** 1. Pleštil 1380,0 b., 2. Kvasnička 1325,89, 3. Kerda (všichni SVS-M Dukla Liberec) 1311,15, 4. Marek (VŠST Liberec) 1273,30, 5. Spratek (Technolomnice n. Pop.) 1269,81, 6. Pitoňák (ČH Štrbské Pleso) 1239,52. — V obou kategoriích dorostu se hodnotily tři nejlepší výsledky z pěti závodů.

ŽEBŘÍČEK BĚŽCŮ

Miloš Bečvář (Dukla Liberec) a Blanka Paulů (VŠ Praha) jsou v čele žebříčku nejlepších čs. běžců, v kategorii juniorů Milan Blaško a Zuza-

Švéd Ingemar Stenmark je vedoucím žebříčku FIS ve slalomu i obřím slalomu

na Blažková (oba ČH Štrbské Pleso). U mužů z dvanácti CKZ se hodnotily čtyři nejlepší výsledky, u žen z devíti rovněž čtyři. Klasifikováno bylo 101 závodníků, z toho 67 mužů, 33 juniorů a jeden dorostenec, v kategoriích žen 53 závodnic, z nich 33 žen, 15 juniorek a 5 dorostenek.

- Muži:** 1. Bečvář 220,00 b. (časové zpoždění 0,0 s), 2. Šimon 210,36 (10,9), 3. Beran 215,74 (20,4), 4. Švanda 215,59 (29,4), 5. Chládek 213,01 (46,6), 6. Švub (všichni Dukla Liberec) 212,52 (47,5), 7. Molec (Dukla Banská Bystrica) 212,52 (49,5), 8. Jarý 211,43 (57,2), 9. Georgiev (oba Dukla Liberec) 210,67 (1:02,2), 10. Kohút (ČH Štrbské Pleso) 207,20 (1:25,3), 11. Záchveja (Dukla Liberec) 206,41 (1:30,6), 12. jun. Blaško (ČH Štrbské Pleso) 202,72 (1:55,2), 13. Grnáč (Dukla Banská Bystrica) 202,51 (1:56,6), 14. P. Gombala (ČH Štrbské Pleso) 201,10 (2:06,0), 15. Kyncl (VŠ Praha) 200,14 (2:12,4), 16. P. Suchánek (ČH Štrbské Pleso) 199,14 (2:19,1), 17. Langmajer (RH Jablonec) 198,88 (2:20,8), 18. R. Gombala (ČH Štrbské Pleso) 197,98 (2:26,8), 19. Buchar 195,92 (2:40,5), 20. ing. Zdeněk Běhm (oba RH Jablonec) 195,28 (2:44,8).

- Junioři:** 1. Blaško 220,00 (0,0), 2. Duda (Elitex Jablonec) 219,14 (5,7), 3. Kičín 218,84 (7,7), 4. Otčenáš (oba ČH Štrbské Pleso) 217,28 (18,1), 5. Gryc 216,60 (22,7), 6. dorostenec Baranyk (oba Nové Město na Moravě) 214,94 (33,7), 7. Chalůpka (ČH Štrbské Pleso) 214,24 (38,4), 8. Straník (Dukla Liberec) 212,36 (50,9), 9. Suja (ŽB Rudňany) 210,34 (1:04,4), 10. Olišiak (ČH Štrbské Pleso) 210,31 (1:04,6).

Starší dorostenci: 1. Lisičan (Spartak AŠ Vrchlabí) 217,93, 2. Svoboda (Ski Jilemnice) 217,57, 3. Baranyk 217,56, 4. Gallo 219,94, 5. J. Gombala (oba ČH Štrbské Pleso) 212,88, 6. Benc (Elitex Jablonec) 212,25.

Mladší dorostenci: 1. Vaněk (Ski Jilemnice) 220,00, 2. Slezák (Nové Město na Moravě) 219,03, 3. Boldiš (Tesla Liptovský Hrádok) 217,26, 4. Beneš 212,65, 5. Petrásek 206,36, 6. Plecháč (všichni Ski Jilemnice) 206,27.

Ženy: 1. Paulů (VŠ Praha) 220,00 (0,0), 2. Palečková (RH Jablonec) 215,14 (16,2), 3. Leskovjanská (ČH Štrbské Pleso) 210,94 (30,2), 4. Svobodová (RH Jablonec) 207,70 (41,0), 5. Sujová (ŽB Rudňany) 207,67 (41,1), 6. Gaudelová 206,32 (45,6), 7. Janovská (obě RH Jablonec) 204,22 (52,6), 8. juniorka Blažková (ČH Štrbské Pleso) 203,98 (53,4), 9. Matoušová (VŠ Praha) 203,41 (55,3), 10. juniorka Bičíková (Sokol Horní Branná) 201,40 (1:02,0), 11. Žáková 199,24 (1:09,2), 12. Hanischová (obě RH Jablonec) 197,80 (1:14,0), 13. dorostenka Kepeňová (Tesla Liptovský Hrádok) 197,62 (1:14,6), 14. Paráková (ČH Štrbské Pleso) 197,47 (1:15,1), 15. Daňsová 197,20 (1:16,0), 16. juniorka Vašíková (obě Nové Město na Moravě) 193,99 (1:26,7), 17. Bartošová 193,42 (1:28,6), 18. Drahoušková (obě VŠ Praha) 188,65 (1:44,5), 19. juniorka Otčenášová (ČH Štrbské Pleso) 187,21 (1:49,3), 20. juniorka Sladká (Ski Jilemnice) 183,01 (2:03,3).

Juniorky: 1. Blažková 220,00 (0,0), 2. Kepeňová 217,66 (7,8), 3. Bičíková 216,07 (13,1), 4. Vašíková 213,88 (20,4), 5. Otčenášová 206,61 (45,3), 6. dorostenka Olšiaková (Tesla Liptovský Hrádok) 202,54 (58,2), 7. dorostenka Jebavá (Ski Jilemnice) 200,77 (1:04,1), 8. dorostenka Krajčířová (Tesla Liptovský Hrádok) 196,30 (1:19,0), 9. Hrubá 194,98 (1:23,4), 10. Sladká (obě Ski Jilemnice) 194,71 (1:24,3).

Starší dorostenky: 1. Brabcová (Nové Město na Moravě) 218,12, 2. Maršíková (Elitex Jablonec) 217,47, 3. Holínerová (Nové Město na Moravě) 216,52, 4. Krajčířová 216,12, 5. Ehrenbergerová (Nové Město na Moravě) 213,40, 6. Havlová (Sokol Studenec) 212,68.

Mladší dorostenky: 1. Mrázová (Tatran Železná Ruda) 219,98, 2. Tomášková (Elitex Jablonec) 218,32, 3. Kučerová (Tesla Liptovský Hrádok) 217,46, 4. Raimová (Elitex Jablonec) 216,63, 5. Valešová (Ski Jilemnice) 215,69, 6. Milichovská (Elitex Jablonec) 214,40.

Milan Blaško (ČH Štrbské Pleso) je první na výkonostním žebříčku čs. juniorek za sezónu 1979–80

Jasná se stala pravidelným dějištěm mnoha významných závodů ve sjezdových disciplínách, především Velké ceny Demänovských jeskyň. Záběr je z cíle obřího slalomu Světového poháru

Na návštěvě u SWIXŮ...

Asi nikdo nepochybuje, že vosky značky SWIX jsou dnes jedničkou mezi vyznačiči klasických disciplín. Jsou také prakticky jedinými kvalitními běžeckými voskami, které jsou s nutným štěstím občas k dostání i na našem trhu. Přivítali jsme proto možnost navštívit během svého norského pobytu i závod, kde se SWIXY vyrábějí.

Na severovýchodním předměstí Oslo nás vítá moderní poschodová správní budova s přílehlým dvorem, provozy a sklady. Nic velkého, na budově nápis Astra, nic nenasvědčuje tomu, že se zde vyrábějí lyžařské vosky. Teprve pak jsme se dozvěděli, že Astra byla ještě před dvěma lety mateřskou společností. Dnes je Swix, spolu s výrobcem lyžařského oblečení Odlo a lyžařských holfí Liljedahl „přikryt“ velkou mlékárenskou firmou Tiedemann.

Roční produkce SWIXU je pět milionů vosků, které exportuje do 27 zemí světa. Až 70 % produkce zůstává ve Skandinávii a putuje do USA, v poslední době je však stále významnějším odbytištěm NSR a Švýcarsko. Průměrný roční export do ČSSR představuje 250 000 kusů vosků. Jak nás informoval šéf oddělení výzkumu a rozvoje Leif Torgersen, probíhají intenzivní jednání s naší Druhemou o určité spolupráci při výrobě vosků. A Norové mají na této spolupráci velký zájem.

Pro laika je velkým překvapením, že na výrobě vosků se u SWIXE podílí deset lidí, celý provoz je plně automatizován a u plnicích a balicích strojů pracují ženy. Laboratoře a výzkumné oddělení zůstaly našim zrakům utajeny. Je však jasné, že konkurence ostatních výrobců vosků nu-

tí SWIXE k soustavné inovaci. Jen před uplynulou sezónou vyrobil čtyři nové druhy vosků: zeleno-modrý, modro-zelený, růžový, které jsou mezistupněm mezi určitými druhy tvrdých vosků a klístr-speciál. V současné době existuje 12 druhů tvrdých vosků — a jen pro srovnání: v roce 1946 jich SWIX vyráběl pět.

LEIF TORGERSEN: „Důkladně jsme se připravovali na ZOH v Lake Placidu, ale nakonec se ukázalo, že důležitější než volba správného vosku bylo udržet vosk na umělém sněhu co nejdéle na skluznici. To v Innsbrucku 1976 byly s mazáním větší problémy. Nemáme obavy, že by nás lyže se šupinami či jinými úpravami vytlačily z trhu. Fyzika je na naší straně, sníh má totiž tolik variant, že k ideálnímu skluzu bude třeba vždy lyže mazat voskem. „Non-wax“ lyže jsou jen prvním stupněm, kdo si běh na lyžích zamiluje, přejde zákonitě k lyžím s normální skluznicí — a musí mazat. Spíše nás tlačí problém, že mnoho lidí nezná správné zásady mazání. Vy-dáváme příručky, pořádáme instruk-táže, situace v tomto směru se lepší. Snem lyžařů a trenérů je jakýsi univerzální vosk pro všestranné použití, ale to je utopie. Myslím, že žádný revoluční převrat ve výrobě vosků se nedá v nejbližších letech čekat.“

-jk-

Nové tabulky pro bodové vyhodnocování ve sjezdových disciplínách

Systém hodnocení závodníkovy výkonu ve sjezdových disciplínách pomocí FIS bodů a jejich korekce pomocí tzv. Bob-přirážky zůstává nadále zachován. Víme, že tento systém je zatížen některými nedostatky zásadní povahy, které zavinují, že body, které má závodník vykázány v poslední platné bodové listině FIS před závodem, nepřesně vyjadřují jeho skutečnou výkonnostní pozici ve světovém lyžování. Hlavním недостатkem systému je okolnost, že výkonnost závodníka je odvozována z výsledků, které dosahoval v určitém časovém období v minulosti, byť blízké minulosti, a vůbec nepřihlíží k jeho momentální formě. To je ze sportovního hlediska nesprávné, neboť každý závodník by měl mít možnost využít své momentální formy, jinými slovy chopit se své životní šance, která se mu v celé závodnické kariéře už nemusí vrátit.

SYSTÉM, AŽ NEVYHOVUJE, ZŮSTÁVÁ V PLATNOSTI

Uvedená nevýhoda postihuje především mladé talentované závodníky, kteří bojují zpravidla několik let, než se jim podaří se zařadit mezi první 15 jezdců v bodové listině FIS, požívající preference být losováni pro startovní pořadí v čele startovního pole. Možnost, aby závodník obdržel startovní pořadí, odpovídající jeho momentální výkonnosti na základě časů, zajetých v tréninkových jízdách, jak tomu je např. v automobilových závodech, by prakticky byla dána jen ve sjezdu, nikoli však ve slalomu a v obřím slalomu, kde trénink na připravené trati není možný, ba dokonce je pod trestem diskvalifikace zakázán. Závodníci, trenéři ani federace se současně platným systémem vyhodnocování výkonů závodníků pomocí FIS bodů nejsou spokojeni, zejména pak se systémem Bob-přirážky, neboť je známo, že FIS body, vykazované v bodové listině FIS nejsou, jak již bylo řečeno, zcela v souladu se skutečnou výkonností závodníků. Tabulková komise a klasifikační komise FIS provedly během let již četná vylepšení, např. platí předpis, že startovní pořadí je určováno podle pořadí závodníků v bodové listině FIS, nikoli losováním po skupinách, s výjimkou prvních 15 jezdců a závodníků bez bodů; v druhém kole dvoukolových závodů je startovní pořadí dáno výsledkem dosaženým v prvním kole, s výjimkou prvních pěti, listina bodů se během sezóny aktualizuje podle výsledků docílovaných v závodech běžné sezóny, tzv. mezisezónní úprava apod. To vše je nepochybně velkým pokrokem, nicméně „trestné body“, vypočítané podle Bob-systému mohou velmi podstatně ovlivnit výsledky v závodech nesprávným směrem, v prvé řadě proto, že systém umožňuje nežádoucí bodové manipulace, jak jsme se o tom před krátkým časem zmínili v Lyžařství (11/79).

Navzdory všem nevýhodám nenašli matematici v tabulkové komisi FIS dosud vhodnější systém vyhodnocování závodníkovy výkonu, kterým by mohli systém FIS bodů a Bob-přirážek nahradit. Naopak FIS body v současné době dosáhly takového významu, že sjezdový sport se bez nich nemůže obejít. Honba za FIS body bude tedy dále pokračovat.

NOVÁ VÝPOČTOVÁ TABULKA FIS

Pojmově zahrnují body závodníků dvě stránky, jednak jejich význam pro závodníky, trenéry, lyžařské svazy a organizátory závodů (určování startovního pořadí, oprávněnost ke startu v závodech SP a EP, sestavování výkonnostních žebříčků závodníků, u nás zařazování do středisek vrcholového sportu apod.), jednak jejich technický výpočet. Jak jsme čtenáře již informovali, schválil kongres FIS v Nizze (1979) změnu pro výpočet FIS bodů, která si vyžádala vydání nových výpočtových tabulek pro bodové vyhodnocování závodníků ve sjezdových závodech.

Pro snažší pochopení oč tu jde nejdříve trochu historie. Kongres FIS v San Francisku (1975) zrušil po osmiletém experimentování do té doby platné výpočtové tabulky FIS a nahradil je tzv. PMG tabulkami, které s platností od 1. 8. 1975 se staly oficiálními tabulkami FIS pro vyhodnocování závodů ve sjezdových disciplínách, zařazených do mezinárodního kalendáře. Tabulky, rozdělené na dvě části, pro slalom a společně pro sjezd a obřím slalom, měly a dosud mají tyto přednosti: tzv. tabelované známky jsou vyjádřeny přesnou matematickou formulí, vypočítány samočinným počítačem a jsou tudíž matematicky přesné; manipulace s nimi je neobvykle jednoduchá; z tabulek je možno přímo, tedy nezávisle na čase vítěze, vyčíst vyhodnocení každého závodníka hned po průjezdu cílem.

Důležitým členem v matematické formulí, podle které jsou tabulky konstruovány, je hodnota C_m = poměr mezi středním a nejlepším výkonem v závodech. Předpokládalo se, že tato hodnota je poměrně konstantní (u sjezdu a obřím slalomu = 1.10; u slalomu = 1.12). Během let však se ukázalo, že se C_m mění a již v Bariuloche (1977) konstatovala tabulková komise FIS, že na základě šetření, provedeném během dvou let na cca 140 FIS závodech, se poměr mezi středním a nejlepším výkonem (C_m hodnota) změnil takto: ve sjezdu, dosud C_m = 1.10 na C_m = 1,053; u obřím slalomu, dosud C_m = 1.10 na C_m = 1,078; u slalomu C_m = 1.12 na C_m = 1,083. V Nizze (1979) předložila tabulková komise výsledky z dalších šetření, provedených na mnoha závodech v Evropě a v Americe. Při tom se ukázalo, že průměr této hodnoty činí u slalomu a obřím slalomu 1,0865 a

u sjezdu 1,072. Bylo uznáno, že hodnoty uváděné v původních PMG tabulkách z roku 1975, pro slalom C_m = 1.12 a pro sjezd a obřím slalom C_m = 1.10, jsou překonány a že tabulky již nevyhovují. Tabulková komise FIS proto kongresu navrhla tabulky přizpůsobit novým zjištěním a z praktických důvodů zavést pro všechny tři disciplíny společnou tabulku s C_m = 1.08. Kongres návrh schválil a již v sezóně 1979—1980 byly všechny mezinárodní závody ve sjezdových disciplínách vyhodnocovány na základě nově přijatých zásad. Přirozeně i výchozí bodová listina FIS, platná od 1. 11. 1979, musela být vydána v nových bodových hodnotách, získaných přepočtem pomocí koeficientů: ve slalomu 1,4725461, v obřím slalomu a ve sjezdu 1,2384211.

NOVÁ VÝPOČTOVÁ TABULKA TAKÉ V ČSSR

Formule pro vyhodnocování výkonů závodníků ve sjezdovém sportu z roku 1975, používaná federací, byla svého času předsednictvem VSL ÚV ČSTV převzata také pro vyhodnocování závodů u nás a byla v plné šíři také aplikována. Pracovali jsme se stejnými tabulkami, vyhotovujeme listinu bodů, výkonnostní žebříček závodníků, upravujeme listinu bodů během sezóny apod. Na rozdíl od FIS jsme však naše domácí závody v sezóně 1979—80 museli vyhodnocovat ještě podle výpočtových tabulek z roku 1975; nebylo v silách komise rozhodčích během čtyř měsíců technicky zajistit vydání tabulek nových. Díky pochopení lyžařů z TJ Vítkovice bude zmeškané napraveno v sezóně 1980 až 1981; každý lyžařský rozhodčí a trenér bude mít možnost si nové tabulky objednat přímo u lyžařského oddílu (TJ Vítkovice s. Miroslav Blaheta, 706 03 Ostrava). **Všechny lyžařské závody a soutěže ve sjezdových disciplínách budou počínaje sezónou 1980—81 uskutečňovány za aplikace nových Pravidel lyžařských závodů (1980), soutěžního řádu a jeho jednotlivých dodatků pro 1980—81 a nových výpočtových tabulek pro sjezdové disciplíny (1980).**

MĚŘICÍ A VÝPOČETNÍ TECHNIKA

Je potěšitelné, že na významných závodech ve sjezdových disciplínách se setkáváme s vyspělou měřicí a výpočetní technikou. Na všech našich a vrcholných závodech je měření časů závodníků prováděno elektrickými měřicími přístroji a na mnohých z nich jsou časové údaje dále zpracovávány a převážně na bodové hodnoty pomocí počítačů na základě matematické formule, použité při konstrukci výpočtových tabulek. Ing. Dušan Kyselka, známý svým zápallem pro výpočetní techniku a jejím použitím také ve sjezdovém sportu, připravil informativní článek pro širší okruh rozhodčích, tentokrát o možnosti používání malých (kapesních) programovatelných kalkulátorů pro bodové vyhodnocování závodníků. Článek vyjde v příštím čísle Lyžařství.

Výhoda použití těchto kalkulátorů, které jsou poměrně snadno dosažitelné, spočívá v urychlení výpočtů a prakticky s úplným vyloučením počítačských chyb. Jen správné zadávání dosažených časů závodníků vyžaduje zvýšenou pozornost. Na semináři rozhodčích I. třídy v Novém Městě na Moravě ve dnech 1.—2. 11. 1980 provedeme praktickou demonstraci použití malých programovatelných kalkulátorů na závodech.

Několik slov závěrem. Výrazný trend pro zavádění progresivní techniky při vyhodnocování závodníkovy výkonu v oblasti sjezdového sportu v ČSSR v posledních 5—8 letech neobyčejně zesílil. Lyžařští rozhodčí-matematici přicházejí stále s novými podněty jak dospět k exaktnímu změření závodníkovy času a jak tento čas rychle a bez nejmenší počítačské chyby převést na bodovou hod-

notu, rozhodnou pro klasifikaci závodníka a jeho správné zařazení do výkonnostního žebříčku závodníků. Mám za to, že mohu s uspokojením konstatovat, že tato iniciativa rozhodčích sklidila všestranný a zasloužený úspěch. **Vyhodnocování výkonů sjezdářů a sjezdařek u nás dosáhlo vysokého stupně exaktnosti a objektivity a snese srovnání s výsledky, dosažovanými rozhodčími sbory na kterémkoliv závodě Světového poháru.**

Rozhodčím, pionýrům pokrokové měřicí a výpočetní techniky na našich závodech, patří dík za jejich neúnavnou a nakonec úspěšnou iniciativu a za to, že jsme na tomto důležitém úseku rozhodcovské činnosti udrželi krok se světovým vývojem.

Dr. OTTO KULHÁNEK
předseda subkomise rozhodčích
VSL ÚV ČSTV

Od ISPA k Brnu

Každoročně začátkem jara předvádějí výrobci lyžařské výstroje a výstroje, co nového připravili na příští zimní sezónu. Nejrozsáhlejším specializovaným veletrhem sportovního zboží je ISPO, které se letos (21.—24. února v Mnichově) konalo již podvanácté. Českoslovenští výrobci pak se svými novinkami přicházejí na Mezinárodní veletrh spotřebního zboží v Brně (letos ve dnech 16. až 22. dubna).

Letošní jaro bylo ve znamení změn v konstrukci lyží. Moderní lyže pro sjíždění musí mít dvě základní vlastnosti: točivost (neboli schopnost snadného přechodu z přímé jízdy do oblouku) a držení v obloucích na ledě. Přední lyžařské firmy zkoušejí takové změny v konstrukci, které by neměly vliv na držení a při tom zvýraznily točivost. Tak např. ATOMIC předvedl lyže se zúženou a změkčenou patou. Tvrdí se, že právě tato novinka přispěla k sjezdovým úspěchům Annemarie Moserové. Sjezdová lyže v této úpravě je dobře vodivá, její ovladatelnost v obloucích je výrazně lepší a dá se přirovnat k lyžím určeným pro obří slalom. Lyže MID nebo Compact, určené pro středně pokročilé lyžaře až začátečníky, se díky této úpravě snadněji přizpůsobují boulovaťmu povrchu sjezdovek. Rekreační lyžaři pojedou i v boulicích klidněji, nebudou tak často „vystřelováni“ z boule na bouli, jejich jízda bude méně namáhavá a bezpečnější.

ATOMIC dále vystavoval modely lyží systému HV, které mají i na extrémně tvrdé trati výborné držení v obloucích, výborné tlumení kmitů špiček a dobrou točivost. Tyto lyže mají vícevrstvé dřevěné jádro, které se slepuje v předepjatém stavu a příznivě ovlivňuje uведенé vlastnosti. Americká firma HEXCEL vystavovala lyže s klinovitým výřezem v zadní části. Podle podobnosti se tato úprava nazývá **vlastovčí ocas**. Dosažuje se tím zlepšené pružnosti paty lyží a lepšího chování v obloucích, na boulovaťé trati pak lyže lépe tlumí nárazy a jedou klidněji.

Změnou konstrukce paty lyží se zabývá i KNEISSL — pro změnu u lyží skokanských. Lyže „s ploutví“, jak jsou také nazývány, měly světovou premiéru právě na veletrhu v Brně. Ohebnosti se dosahuje tím, že asi

v délce 150 milimetrů je slepena jen skluznice a horní krycí vrstva.

BLIZZARD zavádí u některých modelů jádro, vyrobené ze skelných vláken a pěnoplastu, které v kombinaci s materiálem nosných vrstev lyže vyvolává „bimetalický“ efekt. Předpětí lyže je větší na chladné a tvrdé trati a menší na teplém a měkkém sněhu. Současně se mění i jízdní vlastnosti lyží tak, aby byly pro dané podmínky optimální.

KÄSTLE ohlásil tzv. „Senso systém“, který se zakládá na profilovaných nosných plátcích s pružně uloženými okraji. To umožní měkčí a stejnoměrnější záběr hran a tím i bezpečnější jízdu.

Také FISCHER přichází s novinkou. Je to zdokonalený způsob broušení hran lyží, zvaný „Microfinish“. Tak se odstraňují drobné nerovnosti a ostřína hrany, lyže mají lepší a rovnoměrnější záběr. Hranu broušení postupem „Microfinish“ jsou chráněny modrým transparentním lakem.

SPORT, n. p., předvedl v Brně běžecské lyže Rubín 695 se skluznicí v tzv. „nowax“ úpravě. Do výroby jsou připraveny sjezdové lyže Beta Artis 615, určené pro mládež, a Gama Artis 630, vhodné zejména pro ženy. Oba modely budou vyráběny injekčním vstříkovaním a měly by pomoci odstranit dlouholetý nedostatek lyží pro sportovní lyžování mládeže. Největší pozornost ale vzbudily vystavené závodní běžky „Artis - Test“. Předvedený pár délky 200 cm vážil pouze 1100 g a prokázal mimo jakoukoliv pochybnost, že jsme schopni vyrábět lyže na špičkové světové úrovni. Chybí ovšem dostatečná materiálová základna, a to zejména v chemických surovinách. Běžky „Artis - Test“ jsou injektovány polyakrylátovou pěnou a výrobce zatím marně hledá dodavatele (tuzemského) tohoto plastu.

V oblasti bezpečnostních lyžařských vázání se objevila na ISPU dlouho očekávaná novinka — elektronické vázání firmy MARKER. Na rozdíl od „klasických“ vázání, která jsou tvořena systémem pák a pružin, je elektronické opatřeno řadou snímačů, při jízdě průběžně vyhodnocuje velikost působících sil a „palubní počítač“ je porovnává s nastavenou hodnotou pevnosti holenní kosti lyžaře. Při nebezpečném namáhání pak vázání vypíná. Všechny hlavní problémy spojené s touto zásadně novou koncepcí se prý technikům podařilo vyřešit a elektronické vázání je schopné výroby. Jediným problémem zůstává navrhnout přijatelný zdroj elektrického proudu. O jeho uvedení na trh nebylo sice ještě rozhodnuto, ale jistě to nebude dlouho trvat — na elektronickém vázání pracují dále i GEZE, SALOMON a TYROLIA.

FILMOVÝ PRŮMYSL PRAHA oslaví v tomto roce již deset let vzájemné spolupráce s firmou Marker. Za tu dobu byly vyrobeny statisíce párů různých typů bezpečnostních vázání. Do výroby se připravuje nový model Rotamat Compact a brzda lyže pro patní vázání. K dispozici budou i závodní vázání, pouze však na objednávku podle rozdělovníku VSL ÚV ČSTV.

KOH-I-NOOR BLOVEC vystavoval jako letošní novinku nášlapný držák podrážky k vázání Gertsch G-30, zatím bohužel bez ohlášené brzdy lyží, kterou připravují na čtvrtý kvartál.

V lyžařských botách se projevuje snaha přizpůsobovat botu jak výkonnostní úrovni a věku lyžaře (systém LASI), tak i anatomickým požadavkům. DYNAFIT předvedl jako novinku systém „Dynaform“, který vychází z důkladného zkoumání anatomie nohy. Tvarování a vyložení vnitřní boty je takové, že vyhoví téměř každému.

BOTANA připravuje výrobu sjezdářské skeletové obuvi v dámských a dětských velikostech. Sortiment běžecských bot bude rozšířeno o závodní běžecské boty „s nosem“ podle ISO R 50.

ALPINA předvedla výborně zkonstruovanou botičku pro malé děti. Jednoduchý skelet z plastu se zapíná na jednu přezku a umožňuje dobrou pohyblivost kotníků, vnitřní bota je velmi teplá, aby děti netrpěly při lyžování zimou. Bota BAMBINO 3910 (vyráběná ve velikostech 25—29) je výrobek, jaký v našich sportovních obchodech snad nejvíce postrádáme.

Ing. JAN SEIDL

SVATBA ROKU

Garmisch byl první červnovou sobotu dějištěm „svatby roku“. Manželský svazek uzavřeli olympijská vítězka Rosi Mittermaierová a Christian Neureuther, úspěšní reprezentanti NSR ve sjezdových disciplínách. V olympijském městě 1936 oslavovali významnou událost všichni občané tohoto lyžařského střediska. Svatební hostiny se zúčastnilo 250 hostů, mezi nimi také předseda Olympijského výboru NSR Willi Daume a předseda Mezinárodní lyžařské federace Marc Hodler. Obliba obou reprezentantů se projevila v desítkách nejrozmanitějších svatebních dárků a stovkách telegramů z celého světa.

Pracovní vytíženost žáků ST ve Vimperku

Dnes v době vědeckotechnického pokroku, kdy rozvoj výrobních sil závisí na uplatňování vědeckých poznatků, má dosažený stupeň osvojených znalostí a vědomostí klíčový význam. V socialistické společnosti je všestranný rozvoj tělesných a duševních sil každého člověka hlavním společenským programem.

V národním hospodářství, ve všech jeho odvětvích, se zvyšuje zájem po vysoce kvalifikovaných kádrech.

Na dnešní mladé generaci se stále výrazněji projevují výsledky naší výchovně vzdělávací práce a to především v dosaženém stupni vzdělanosti a kvalifikace. V budoucnu však ani současný stav vzdělanosti nebude stačit. Proto vystupuje do popředí nutnost — vyzbrojovat mladé lidi všemi možnými znalostmi, aby byli schopnými tvůrci vyspělé socialistické společnosti, nositeli dalšího jejího rozvoje.

Společenský požadavek vychovat lidi s hlubokými znalostmi svého oboru, schopné adaptace na nové měnící se podmínky praxe, to je velice náročný úkol. Podmínky pro jeho úspěšné plnění vytváří postupně uskutečňovaný projekt dalšího rozvoje naší výchovně vzdělávací soustavy. Škola působí jako komplexní, výchovně vzdělávací systém.

Nároky na psychickou vybavenost mladého člověka pro život v současné společnosti narůstají a paralelně s tím narůstá i nárok na výkon žáka ve škole. Jak ukazují výzkumy slovenského pedagoga D. Pavloviče, duševní vývoj dětí vlivem obohaceného společenského prostředí se zrychluje u šestiletých až o 2 roky, u ostatních věkových skupin asi o jeden rok proti minulosti. Vzniklá akcelerace je ovlivněna zvýšenou rozumovou kapacitou dětí. Vlivem toho dochází k rozšíření zájmové orientace žáků, což se projevuje i v jejich mimoškolním zapojení.

Výchovně vzdělávací proces je determinován z několika stran — celkovými společensko-kulturními poměry ve kterých se odráží dynamické rysy společensko-ekonomických formací, ale také bezprostředně — úkolově orientovaná interakce — učitel — žák; trenér — žák; žáci mezi sebou. Při těchto vzájemných interakcích dochází k určité seberealizaci a seberozvoji každého jednotlivce.

Celá naše společnost se snaží o to, aby mladá generace prošla zdravým — harmonickým vývojem, kde by docházelo k vzájemnému vyrovnání mezi duševními a tělesnými zátěžemi. Jak už bylo konstatováno, nároky na mladou generaci — na její přípravu stoupají, zvyšuje se tím také zatížení centrální nervové soustavy (CNS).

Jediným způsobem, jak řešit kompenzačním způsobem tuto situaci je, zapojit žáky základních škol, středních škol i v dalším období dospělě do aktivní sportovní činnosti, kde pod odborným vedením je organismus postupně zatěžován a může dojít k zabránění vzniku negativních jevů. Zde by právě mohla svoji úlohu sehrát určitým způsobem pohybová činnost ve škole a na pracovišti — sportovní kroužky, sportovní oddíly TJ či odbory ZRTV, které by se měly větší měrou podílet na rozvoji pohybové aktivity. Pestrost situací denního režimu žáka — střídání školních povinností s pohybem, hrou, kladně ovlivňuje činnost CNS a tím i celkovou reakční schopnost se adaptovat na stávající prostředí.

V popředí zájmu školských pracovníků jsou otázky související s hygienou duševního života. Obecně se uznává a v mnoha odborných publikacích si můžeme přečíst o tom, že by se denní režim žáka měl stejnoměrně rozložit a to tak, aby nedocházelo ke stresovým situacím. U žáka základní školy by mělo docházet k pravidelnému střídání duševní a tělesné práce.

Příkladem zařízení, kde se tyto činnosti vzájemně prolínají, jsou sportovní třídy (ST), kterých s různým zaměřením je v ČR celkem 56. V nich se vedle rozvoje vědomostní pravidelným tréninkovým procesem rozvíjejí i pohybové schopnosti podle specializace sportovní třídy. Směrnice pro zřizování ST přesně vymezují, co žáci ST musí absolvovat, jaké úlevy a kdy se jim mohou poskytnout.

Odborné vedení ST pedagogickými či sportovními odborníky zabezpečuje rozvoj osobnosti mladého člověka. Nedochozí k žádnému přetěžování organismu, ale k jeho soustavnému rozvoji. Přesto se mnohdy ozývají hlasy nezasvěcených, že žáci ST jsou přetěžováni, že nemají na nic čas, že jsou ochuzeni o radosti mládí... Tato negativní hlediska jsou jednou z příčin, proč rodiče mnohdy nesouhlasí se zařazením dětí do ST, přestože se u nich na zá-

kladě zjištění projevují určité talentové předpoklady — prospěchové, pohybové, volní i morální.

ST jsou instituce, kde se rozvíjejí schopnosti jednotlivců — talentů pro určitou sportovní činnost. Už V. I. Lenin hovořil o nutnosti vyhledávat talenty, šetrně s nimi zacházet a dovedně je pěstovat. Každá činnost — tedy i sportovní, klade na člověka určité požadavky. Odpovídá-li těmto požadavkům soustava vědomostí a dovedností jednotlivce, projevuje jedinec snahu provádět činnost aktivně a v tom je základ motivace pro činnost v ST.

V ST se slučuje v jeden komplex školní práce a sportovní činnost — v našem případě běh na lyžích. V nich se setkáváme s mládeží, která z hlediska přiměřeného vývoje potřebuje střídát únavné, fyzicky a psychicky ná-

na **POMOC**
trenérům
A
cvičitelům

ročně situace a aktivity s činností relaxační, osvěžující. Většina školní práce — učení, zkoušení, dodržování režimu školy, tj. neustálý tlak na duševní zdraví žáků a sportovní činnost, která je-li prováděna se zájmem, je pak určitým druhem relaxace i když je to fyzicky namáhavá činnost, působící však na rozvoj všech funkcí organismu mladého člověka. Aktivní prožívání sportu přináší mladému člověku mnoho silných zážitků a příležitostí uspokojit své potřeby, zájmy, odreaguje jej od denních starostí a současně sport ovlivňuje somatické, funkční i psychické vlastnosti osobnosti.

Pracovní činnost v ST obsahuje tři části:

- **výchovně vzdělávací proces** — cílevědomého systematickou formou prováděného zvyšování znalostí, dovedností žáků a v mimoškolní činnosti dochází k dalšímu rozvoji schopností,
- **trénink** — cílevědomá, plánovitá forma racionální přípravy zaměřené k dosažení maximální sportovní výkonnosti,
- **soutěž** — krátkodobá událost, jejímž obsahem je realizace sportovního výkonu — srovnání úrovně jednotlivců mezi sebou.

Je to kontrola tréninkové a výchovně vzdělávací práce, protože ve sportovní soutěži se projevují nejen znalosti z tréninku, ale i různé vědomosti získané ve školní práci, které se odráží v morálně volních vlastnostech a celkovém projevu mladého sportovce.

Dalším momentem, na který nesmíme zapomenout, je i přínos po stránce zlepšení všech fyziologických pochodů v organismu — zlepšení zdravotního stavu a celkové fyzické připravenosti mládeže. Odborně vedený tréninkový proces za každého počasí a návštěva sauny působí na zlepšení odolnosti organismu proti změnám povětrnostního vlivu, systematicky rozvíjená pohybová účinnost umožňuje větší rozsah pohyblivosti jednotlivých svalových skupin i celého těla.

Abychom mohli lépe analyzovat a prognózovat tréninkovou a závodní činnost žáků ST a aby nedošlo k poklesu studijních výsledků vlivem těchto okolností, snažili jsme se o poznání pracovního zatížení našich žáků v průběhu celého dne.

Snahou nás všech — vedení školy, trenérů, pedagogických pracovníků i dalších činovníků je, aby čas, který žáci věnují školní práci a běhu na lyžích byl maximálně efektivně využit a aby žáci měli i čas na osobní zájmy a mimoškolní činnost. Rozvrh hodin ST se připravuje se snahou, aby pracovní den žáků odpovídal křivce pracovního zatížení, aby se střídaly předměty náročnější na logické myšlení — matematika, český jazyk, fyzika a chemie v hodinách dopoledních s předměty méně náročnějšími ve dne tréninkové práce — výtvarná výchova, pracovní vyučování, hudební výchova, branná výchova, aby

i druhá část povinností žáků — odborně vedený tréninkový proces přinesl svůj efekt.

Vzhledem k dobrému kádrovému obsazení ST se nám tyto naše záměry daří realizovat.

Z uvedeného vyplývá, že pedagogicko-výchovná činnost je ovlivněna do jisté míry tak, jak to žákům nejlépe vyhovuje, ale další momenty působící při naší práci ovlivnit tak docela nemůžeme (dojždění žáků z celé spádové oblasti — 46 % přespolních, vypracovávání domácích úkolů apod.).

Systém naší práce se skládá vedle povinných vyučovací hodín stanovených osnovami ze speciální sportovní přípravy a hodin regenerační a nápravné činnosti v sauně. Můžeme na konkrétních příkladech dokladovat, že tento povinný a směrnicemi daný proces přináší své výsledky nejen po zdravotní stránce, ale i ve sportovních a pedagogicko-výchovných výsledcích. Velkým kladem pro naši práci je, že žáci, kteří do ST přicházejí, mají o činnost zájem. Dělat něco se zájmem, znamená dělat to s potěšením, mobilizovat psychické síly a dovést si odříci i některé další lákové věci.

Přes všechny uvedené a ověřené momenty jsme letos přistoupili k zjišťování celodenní činnosti žáků. Prostřednictvím dotazníku jsme sledovali pracovní činnost žáků ST od probuzení až po dobu, kdy se ukládají ke spánku.

Krátký dotazník jsme předložili žákům 8. třídy, kteří tři roky absolvují celý systém přípravy ve sportovních třídách a dovedou si již svůj osobní čas maximálně organizovat a žákům 6. třídy, kteří do systematické práce v ST vstoupili v září 1979 a na systém práce si teprve zvykají. Naš zájem se soustředil na tyto okruhy:

- doba ranního vstávání
- složení stravy při snídání
- svačina a její složení
- doba trvání domácí přípravy na školní práci
- mimoškolní zájmová činnost
- aktivní zapojení v další sportovní činnosti — doplňkový sport
- doba trvání domácí přípravy na školní práci
- pomoc žáků ST v domácích pracích
- doba věnovaná sledování televizních programů
- délka spánku.

Domníváme se, že všechny tyto okruhy jsou pro zdárné plnění úkolů ve ST velice důležité a že jeden navazuje na druhý a případné nedostatky mohou narušit nejen školní — výchovně vzdělávací práci, ale i práci sportovní.

Analýza dotazníků ukázala, že vzhledem k velkému počtu přespolních žáků je doba vstávání závislá na vzdálenosti mezi místem bydliště žáka a školou a na odjezdech hromadných dopravních prostředků. V průměru se pohybuje od 5.30—7 hodin. Složení snídání je u většiny žáků jednotvárné — konzumována je jednoduchá strava — máslo, čaj, chléb, rohlíky, džem, málo se objevují sýry, vejčeka a ovoce. Tyto složky zdravého stravování byly ale zjištěny jako hlavní součást svačiny. Otázka kalorické stravy je důležitá pro celkový stav tělesné i duševní připravenosti žáků ke školní práci. Přestože vzdálenosti byd-

liště žáků od školy se pohybují okolo 20—25 km, trvá jim cesta až 2 hodiny (počítáme v to čas od ukončení vyučování až do příchodu domů).

Mimoškolní zájmová činnost je různá. V 6. třídě se jí účastní jen 10 žáků (LSU, DPM), zato u žáků 8. třídy se hlavní zájem zaměřuje na cvičení z matematiky a českého jazyka vzhledem k přijímacím zkouškám a 1 žákyně judu na úrovni krajského přeboru. Další náš zájem byl soustředěn na dobu věnovanou sledování televizních programů a to jak v pracovní den, tak i o sobotách a nedělích. Z analýzy vyplynulo, že v týdnu žáci sledují televizní programy v průměru asi 1 hodinu denně, ale o sobotách a nedělích až tři hodiny.

Velice důležitou složkou výchovy je pracovní činnost. Zajímalo nás, jaký podíl na zabezpečení chodu domácnosti mají naši žáci a jakou činnost převážně vykonávají. Zjistili jsme, že hlavním úkolem, kterým jsou děti pověřovány, je nákup a mytí nádobí, v průměru tato činnost zabere za den asi 0,45 hodiny.

Jedním z posledních okruhů našeho zájmu byla regenerace sil duševních i fyzických formou spánku. Dotazník ukázal, že v pracovní dny žáci chodí spát kolem 20.30 hod., o sobotách a nedělích ve 22 hodin. Průměrná délka spánku se pohybovala okolo 9 hodin denně. Poslední věc, která nás zajímala, byl subjektivní názor dotazovaných na vytíženost „pracovního dne“. Z celkového počtu 48 dotazovaných, v osmi případech byla odpověď, že pracovní den je nabitý, ostatní uváděli, že jsou zatěžováni průměrně.

Závěrem můžeme říci to, co je patrné i z odpovědí, že veškerá činnost organizovaná v ST se dá bez problémů absolvovat a zbude i čas na osobní záliby žáků. Je však pravda, že žáci sportovních tříd musí o něco lépe hospodřit s časem než žáci paralelních tříd. Jak však už bylo konstatováno, pokud se sportovní činnost provádí se zújetím a v dobrých organizačně zajištěných podmínkách, nepokládají to žáci a i rodiče za žádnou zátěž.

JIRÍ PÁN

Použitá literatura: 1. Bakalář E.: Umění odpočívát, Praha, Práce 1978 — 2. Donath R. - Schüler K. P.: Výživa sportovců. Výživové látky a jídelníček, Praha, Olympia 1977. — Dvořák V.: Psychologická hlediska regenerace sil ve vrcholovém sportu. Teorie a praxe těl. vých. 28, 1980. — 4. Míček L.: Základní pojmy duševní hygieny, SPN Praha 1970. — 5. Malkovská M.: Výběr sportovních talentů z hlediska tělesné stavby, MD 1975. — 6. Meissner J.: Škola duševního zdraví, SPN Praha 1976. — 7. Tintěra J.: Vztah výživy a výkonnosti v ledním hokeji. Teorie a praxe těl. vých. 26, 1978.

Jak rychle poběží vítězové ZOH '84?

Příspěvek navazuje na článek dubnového čísla Lyžařství „Plánování a vyhodnocování sportovního tréninku v lyžování“, ve kterém jsme uvedli prognózu předpokládané sportovní výkonnosti jako východisko střednědobého plánu čs. reprezentantů v běhu na lyžích a zaměření přípravy na ZOH 84 v Sarajevu.

Uznáváme, že takto položená otázka zní přinejmenším nezvykle. V lyžování jsme zvyklí uvažovat o tom, kdo zvítězí a ne v jakém čase. V prognózování výkonnosti nejde jen o to, více či méně přesně stanovit čas vítěze nebo běžce na desátém místě, ale především o to, znát předpokládaný růst výkonnosti a k němu zaměřovat přípravu. Prognóza se tak

stává důležitou součástí plánování a řízení sportovní přípravy.

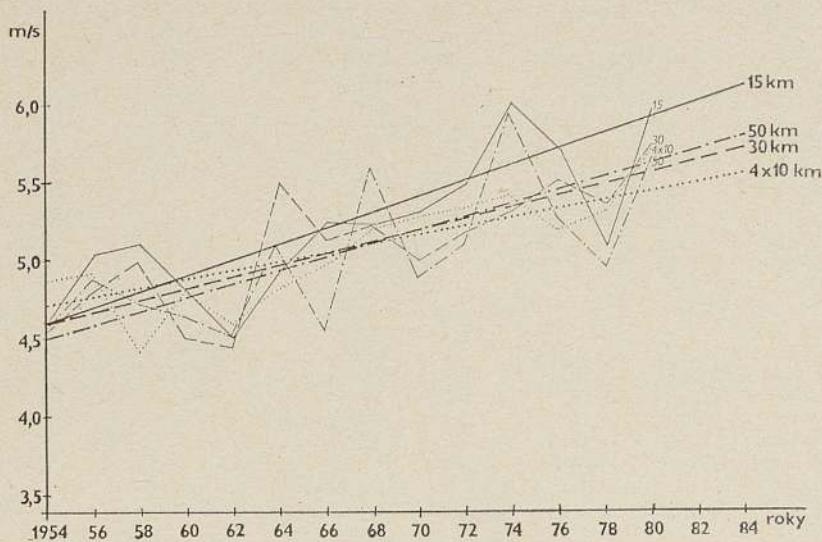
Jsme si vědomi, že výkon v běhu na lyžích (vyjádřený časem) je ovlivněn kromě úrovně připravenosti běžců (máme na mysli připravenost tělesnou, taktickou, technickou a psychickou), především tratí, jejím profilem, obtížností, délkou a úpravou, dále pak kvalitou sněhu a mazáním, povětrnostními podmínkami, vybavením atd.

Přesto se chceme pokusit na úvodní otázku odpovědět. V poslední době se stále častěji ve sportovní praxi uplatňují prognostické metody jednak pro předpovídání výkonnosti, vyjádřené systematického nárůstu jejich předpokladů a konečně k vytváření

modelů struktury sportovní výkonnosti budoucnosti.

V předpokládané studii jsou výše uvedené vnější vlivy do jisté míry zprůměrněny. Nejsou však eliminovány, ale promítají se do konečného zpracování. Metody interpolace a extrapolace pracují s údaji, které jsou ovlivněny vnějšími faktory. Do konečných výsledků se proto promítají nejen prvky dynamiky, které jsou známé a vysvětlitelné, ale i další zatím třeba vůbec nekvalifikovatelné, které přispívají k vytváření trendu a tempa rozvoje sledovaného jevu.

Základním materiálem pro analýzu vývoje výkonnosti v běhu na lyžích byly výsledky z MS a ZOH od roku 1954. Konkrétně jsme pracovali s vý-

mo uvedený prostor jsou naproti tomu významně ovlivněny vnějšími skutečnostmi, ale dají se zpravidla postihnout a vysvětlit.

Prognóza na příští roky vychází z předpokladu, že se soutěže uskuteční za obdobných podmínek, které nevybočí z „normálnosti“, kterou představuje vývoj posledních dvaceti až třiceti let. To ve skutečnosti znamená, že podmínky, za kterých probíhaly soutěže v běhu na lyžích na MS a ZOH od roku 1954 se budou opakovat bez podstatných změn i v budoucnosti.

Obr. Vývoj výkonnosti v běhu na lyžích — muži
— ženy

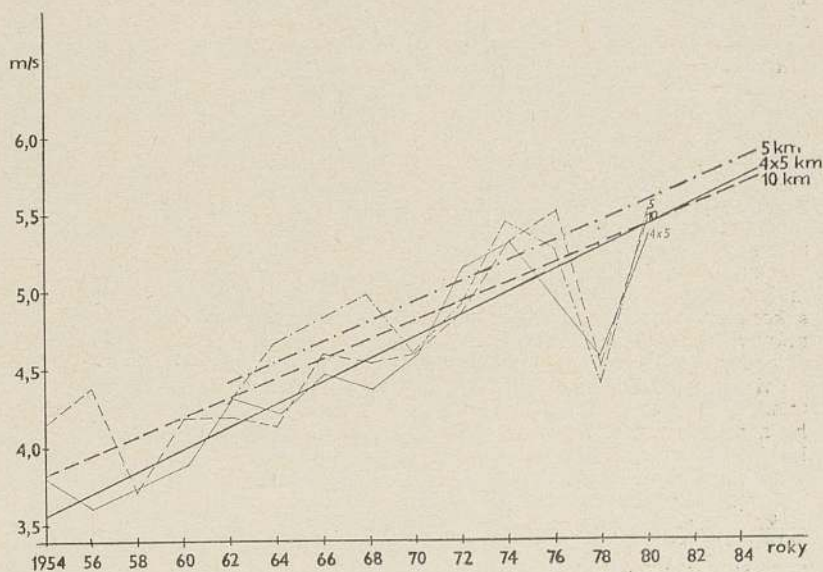
Slabými čarami jsou znázorněny skutečně dosahované a silnými teoreticky vypočítané rychlosti vítězů a vítězek na MS a ZOH 1954—1984.

kony vítězů, průměrem prvních pěti, výkonem desátého a dvacátého běžce. Všechny časy byly přečteny a vyjádřeny rychlostí v m/s. Výkony na jednotlivých MS a ZOH představují hodnoty, které odrážejí všechny v čase uplatňované nahodilosti a vlivy. Nejvhodnější funkce aproximující průběh růstu výkonnosti v běhu na lyžích je funkce $y(x)$ ve tvaru polynomu

$$y(x) = a_0 + a_1x + a_2x^2 + a_3x^3 + a_4x^4 + a_5x^5$$

kdy y je teoretický výkon, a_0 až a_5 jsou koeficienty polynomu, které byly vypočteny metodou nejmenších čtverců z dosažených výkonů v příslušných letech konání MS či OH.

Při posuzování teoretické a skutečné výkonnosti se většina výkonů jen nevýrazně odlišuje od vypočtených hodnot a spadá do prostoru vymezeného tzv. obalovou křivkou. Tyto difference se považují za způsobené kolísáním náhodných vlivů. Výkony mi-

Takto tedy vypadají předpokládané výkony vítězů běžeckých soutěží na MS 82 a ZOH 84. Je zřejmé, že se mohou vyskytnout okolnosti přesahující rámec normálnosti vývoje a ty mohou ovlivnit skutečné výkony běžců.

Prognózami sportovní výkonnosti v běhu na lyžích se zabýváme od roku 1976. Vypočtené prognózy na tyto OH byly úspěšné, tzn. že dosažené výkony se nacházely ve stanoveném pásmu mezi předpokládanou min. a max. hodnotou, ze 77 %. Na MS 78 však pouze ze 31 %, nyní na ZOH 80 z plných 92 %. Je ovšem třeba zdůraznit, že shoda výsledků soutěží s očekáváním je závislá na splnění řady vnějších i vnitřních podmínek, za kterých se soutěž uskutečňuje.

Praktická shoda teoretických a skutečných výkonů dosažených na ZOH 1980 vytváří předpoklady pro prodloužení lineárního trendu i na další roky. (Nelze zcela odmítnout možnost, že dílčím způsobem k zachování vzestupného trendu „pomohl“ i umělý sníh. Možná, že zde zastupoval jeden z „nových“ faktorů jako např. ve Falunu 74 lyže z umělých hmot apod.)

Přesto musí být pochopitelně položena otázka, jak dlouho bude ještě docházet v běhu na lyžích k tak bouř-

Tabulka: Prognózy výkonnosti v běhu na lyžích na MS 1982 a ZOH 1984

b — střední očekávaná hodnota prognózy; a, c — očekávaný rozptyl výkonů

Disciplína	Prognózované výkony 1982				Prognózované výkony 1984				
	čas	rychl.	čas	rychl.	čas	rychl.	čas	rychl.	
MUŽI									
15 km	a	39:47	6,284	40:56	6,108	39:09	6,387	40:16	6,208
	b	41:30	6,024	42:40	5,858	40:48	6,127	41:58	5,958
	c	43:22	5,764	44:35	5,608	42:37	5,867	43:48	5,703
30 km	a	1:24:22	5,927	1:26:08	5,805	1:23:18	6,003	1:25:00	5,882
	b	1:28:22	5,657	1:30:20	5,535	1:27:13	5,733	1:29:06	5,612
	c	1:32:49	5,387	1:38:58	5,265	1:31:31	5,463	1:33:26	5,342
50 km	a	2:17:39	6,054	2:20:13	5,943	2:15:45	6,139	2:18:01	6,038
	b	2:25:50	5,714	2:23:28	5,613	2:23:42	5,799	2:26:00	5,708
	c	2:35:04	5,374	2:37:44	5,283	2:32:39	5,459	2:34:57	5,378
4 × 10 km	a	1:58:01	5,649	2:03:01	5,419	1:56:53	5,704	2:01:27	5,489
	b	2:01:27	5,489	2:07:15	5,239	2:00:15	5,544	2:05:34	5,309
	c	2:05:06	5,329	2:13:47	5,059	2:03:49	5,384	2:09:59	5,129
ZENY									
5 km	a	14:05	5,918	14:20	5,814	13:47	6,045	13:59	5,958
	b	14:38	5,698	14:57	5,574	14:18	5,825	14:36	5,718
	c	15:13	5,478	15:37	5,334	15:52	5,605	15:13	5,478
10 km	a	28:36	5,828	29:48	5,593	28:01	5,950	29:10	5,714
	b	30:02	5,548	31:22	5,313	29:34	5,670	30:40	5,434
	c	31:38	5,268	33:07	5,033	30:55	5,390	32:20	5,154
4 × 5 km	a	57:45	5,772	—	—	56:21	5,915	—	—
	b	59:49	5,572	—	—	58:20	5,715	—	—
	c	1:02:02	5,372	—	—	1:00:26	5,515	—	—

livému rozvoji výkonnosti jako za posledních dvacet až třicet let. Pro ilustraci uvádíme růst výkonnosti v běhu na lyžích za sledované období. V běhu na 15 km vzrostla průměrná výkonnost na MS a ZOH o 11:40,19 min., na 30 km o 17:42,23 min. a na 50 km o 37:25,04 min. V běhu žen na 5 km o 6:04,37 min. a na 10 km o 10:24,09 min. Je tedy zcela zřejmé, že tento prudký výkonnostní nárůst musí mít své meze. Zatím však pokraču-

je, zcela jistě nevyčerpal své rezervy, je s ním proto potřeba počítat a na předpokládanou výkonnost (máme-li úspěšně) se i připravovat.

Tuto prvou část jinak velmi obsáhlé problematiky bychom chtěli ukončit konstatováním, že předpovědi výkonů jsou pouze jedním, i když velmi atraktivním využitím prognózování, dalším a z našeho pohledu cennějším jsou informace o předpokládaném růstu výkonnosti v daném spor-

ovním odvětví a s ní souvisejících nároků na úroveň připravenosti a strukturu sportovních výkonů v budoucnosti.

S tímto cílem je také tato problematika zpracována a má sloužit jako jedno z východisek a zároveň podkladů k řízení a modelování tréninku v běhu na lyžích.

Dr. JAROSLAV POTMĚŠIL
Dr. PAVEL TILINGER
FTVS UK Praha

Posezónna aktivita kežmarských lyžiarov z Gymnázia

Pri pohľade na ročný tréningový proces zjazdového lyžovania môžeme konštatovať, že tento šport už dlhší čas nie je sezónnym športom. Ročný tréningový plán pozostáva z období so špeciálnym zameraním tréningovej náplne. V našich podmienkach je vypracovaný ustálený program jednotného tréningového plánu. Ten je prispôsobený podmienkam, ktoré sú u nás k dispozícii. Tendencia napredovania a zdokonaľovania tréningového procesu je snaha o väčšie objemy špeciálnych prostriedkov tréningu, z ktorých spomeniem lyžovanie na umelej hmote, trávných lyžiach a podobných imitačných prostriedkov. To aspoň okrajovo zastupuje nanahraditeľný tréning v prípravnom období — príprava na snehu.

V našich podmienkach jedine vysokohorské podmienky vo Vysokých Tatrách splňujú požiadavky progresívnej prípravy, kde je možnosť celoročného tréningu na snehu, nevynímajúc ani najteplejšie letné mesiace. To v plnej miere využívajú žiaci lyžiarskych tried Gymnázia v Kežmarku. V tamojších podmienkach vhodnou metódou je možné realizovať špeciálny tréning na snehu, spojený s kondičnou prípravou, čo kladne zapadá do celoročných plánov trénerov lyžiarskych tried. Okrem týchto foriem prípravy, gymnázisti využívajú ďalšie prostriedky, ktoré sú vhodné zaradené do športovej prípravy a tým spestria tréningový proces. Týka sa to hlavne obdobia prechodného a prvej časti obdobia prípravného, kde formou doplnkových športov, kompenzujú záťaž zo zimného obdobia. Využívame samotné okolie Kežmarku a tatranskú prírodu.

Tohto roku absolvujeme viacdenný II. ročník splavu po rieke Poprad, spojený s kondičnou prípravou. Okrem špeciálnej športovej prípravy je splav spojený s plaveckým výcvikom, táborníckou a kultúrno-poznávacou činnosťou a pod. Jedným z ďalších doplnkových športov v uvedených obdobiach je jazdecký výcvik, absolvovaný v mesiacoch máj, jún; tenis, loptové hry, gymnastika, vysokohorská turistika, a ďalšie športy, ktoré kladne vplyvajú na prípravu mladých zjazdárov. Popri spomenutých možnostiach majú Kežmarčania k dispozícii aj osvetlený svah s umelým povrchom, ktorý je v bezprostrednej blízkosti internátu lyžiarskych tried. Do areálu internátu patrí aj

sauna, tenisové kurty, lesný park s veľmi dobrými tréningovými možnosťami. Spomínam to v krátkosti z dôvodu krátkej informácie, v ktorej chcem priblížiť činnosť a zaradenie prostriedkov do prechodného a prípravného obdobia. Pri analýze prípravy roč. tréningového plánu sme došli k záverom, že aj tieto doplnkové športy a doplnková činnosť, kladne vplyvajú na samotnú výkonnosť žiakov gymnázia — členov TJ Slávia.

Z tohtoročných výsledkov spomeniem obhájenie prvenstva z vlaňajšieho roka v Slovenskom pohári dorostu družstiev, pritom B družstvo obsadilo IV. miesto. Na majstrovských súťažiach ČSSR a SSR získali naši žiaci 7 medailí a všetane majstrovstiev Východoslovenského kraja dovedna 34. Peter Soltýs získal v sezóne titul majstra ČSSR v obrovskom slalome a na základe vyrovnaných výsledkov dobrej úrovne bol zaradený do reprezentačného družstva ČSSR seniorov.

Po šesť-ročnej existencii lyžiarskych tried Gymnázia v Kežmarku sa v stredisku vyriešilo veľa nedostatkov a problémov. Vyriešila sa aj otázka kádového obsadenia pre zabezpečenie športovej prípravy. Tohto času je športová príprava zabezpečená tromi profesionálnymi trénermi, dvoma exténnymi trénermi, dvoma telovýchovnými lekármi a ďalšími pracovníkmi, zainteresovanými do procesu. Tendencia napredovania a zdokonaľovania prípravy je výtýčená v smere diferenciacie družstiev lyžiarskych tried podľa výkonnosti športovej. Tým sa zabezpečí kvalitnejšia príprava pre najvýkonnejších pretekárov s tým, že členovia menej výkonnostných družstiev budú mať na základe športových výkonov, testov, plnenia si tréningových požiadaviek a svojou morálkou, postúpia do družstiev výkonnejších.

Podmienky, ktoré sú u nás v TJ Slavia Gymnázium Kežmarok k dispozícii, nám predurčujú a sľubne vytvárajú prognózu pre ďalší výkonnostný rast pretekárov, žiakov lyžiarskych tried.

IGOR FABIAN

Vítězné družstvo Slovenského poháru 1980 ve sjezdových disciplínách TJ Slávia Gymnázium Kežmarok

Funkční laboratorní vyšetření běžců

Na základě našeho dlouhodobého sledování funkčních parametrů lyžařů-běžců a na základě dostupných literárních údajů se ukazuje, že v homogenních skupinách vrcholových sportovců neumožňuje dosavadní způsob hodnocení laboratorních parametrů fyzické zdatosti převádět výsledky z laboratoře do terénu. Z dosud prováděných funkčních vyšetření prakticky žádný zjišťovaný parametr nekoreluje s aktuální výkonností. Maximální spotřeba kyslíku ($VO_{2\max.}$), která je u stávajícího systému hodnocení základním sledovacím parametrem, je pouze nezbytným předpokladem dobrého vytrvalce. V průběhu celého roku se hodnota $VO_{2\max.}$ ve starších věkových kategoriích prakticky nemění; mění se pouze účinnost využití této aerobní kapacity. Byla prokázána vysoká korelace mezi maximální aerobní vytrvalostí (MAV) — což je čas, po který lze tolerovat určité vysoké % $VO_{2\max.}$ (95 % $VO_{2\max.}$) a aktuální výkonnosti. Proto zařazujeme i do našeho funkčního testování tento test MAV ve starších kategoriích (viz tabulka).

I nadále je nezbytné provádět zátěž do vita maxima. Pro dosažení skutečných maximálních parametrů funkčního stavu je nutné, aby tato zátěž trvala v rozmezí 3–7 min. Proto volíme zatěžování podle okamžitého stavu jednotlivce (viz popis metodiky vyšetření).

METODIKA VYŠETŘENÍ

Vyšetření provádíme i nadále na bicyklovém ergometru. Nejvýhodnější je použití ergometru, kde výkon nastavujeme nezávisle na otáčkách (frekvenci šlapání); v případě frekvenčně závislého ergometru volíme frekvenci šlapání 70 eventuálně 60/min. Každému zatížení do vita max. předchází dvě rozcvičovací zátěže. Každá z rozcvičovacích zátěží trvá 4 min. a není mezi nimi přestávka. Hodnoty rozcvičovacích zátěží jsou uvedeny v tabulce. Na základě Tf při obou rozcvičovacích zátěžích určíme graficky W_{170} . Tato hodnota nám slouží jako výchozí pro stupňované zatížení do vita maxima. Přestávka po 2. rozcvičovací zátěži je 2 minuty. Zátěž do vita maxima stupňujeme každou minutu o hodnotu uvedenou v tabulce. Test využití $VO_{2\max.}$ — maximální aerobní vytrvalost — provádíme od kategorie staršího dorostu výše. Zátěž aplikujeme minimálně 2 hodiny po zatížení do vita maxima na hodnotu 90 % maximálního výkonu — jako 100 % bereme poslední stupeň maximální zátěže trvající alespoň 30 s. Tato zátěž není stupňována a je zakončena vyčerpáním závodníka.

SLEDOVANÉ PARAMETRY

Výkon: maximální wattový výkon při zátěži do vita max., wattový výkon při testu MAV (90 % z max. výkonu při zátěži do vita max.) a dobu jeho trvání.

Kardiopiracční parametry:

Tf : klidovou hodnotu, poslední minutu v obou rozcvičovacích zátěžích, každou minutu v zátěži do vita max., každou minutu při testu MAV, zotavovací Tf v 1., 3. a 5. minutě po zátěži do vita max. Tf měříme vždy posledních 10 s ve sledované minutě.
Ventilace: ventilační objemy i utilizaci O_2 a výdej CO_2 měříme v poslední minutě 2. rozcvičovací zátěže, v každé minutě zátěže do vita max. i v každé minutě testu MAV.

Biochemické parametry:

koncentraci krevního laktátu zjišťujeme odběrem venosní nebo arterializované kapilární krve ve 3. minutě po zátěži do vita maxima i po testu MAV.

Parametry acidobazické rovnováhy:

hodnoty pH, pCO_2 , Hb, pO_2 zjišťujeme odběrem z arterializované kapilární krve rovněž ve 3. min. po zátěži do vita max. i ve 3. min. po testu MAV.

VYHODNOCOVANÉ PARAMETRY A JEJICH VYSVĚTLENÍ

1. Maximální výkon při zátěži do vita max. — označení $W_{\max.}$ — udává wattový výkon, kterého vyšetřovaná osoba dosáhne v poslední minutě vyčerpávající práce — pozn. zátěž v této poslední min. musí být aplikována alespoň 30 s. Při kratší době uvádíme jako $W_{\max.}$ výkon v poslední ukončené minutě.
2. Dobu zatížení do vita maxima udáváme v minutách.

3. Výkon při testu MAV — označujeme jako W_{MAV} . Vypočteme jej jako 90 % z $W_{\max.}$.
4. Dobu trvání MAV testu — vyjadřujeme v min.
5. Celkovou práci při testu MAV — označujeme CP_{MAV} — je součinem výkonu a času testu MAV v s. Tuto hodnotu dělíme 1000 a výsledek dostaneme v kilojoulech [kJ].
6. Dosažení setrvalého stavu při testu MAV — je čas, po který se vyšetřovaný jedinec dostává k ustáleným hodnotám hlavně kyslíkové spotřeby (event. ventilace).
7. Délka trvání setrvalého stavu při testu MAV — čas v min. po který se hodnota kyslíkové spotřeby (event. ventilace) udržuje na ustálených hodnotách — tolerujeme kolísání v rozmezí 5 %.

Důležitou částí sledování tepové frekvence (Tf) jsou opakované odběry krve a stanovení množství laktátu pro hodnocení intenzity zatížení a reakci organismu jednotlivých sportovců. Na obrázku je zachycen odběr krve čs. reprezentantky Květy Jeriové a kontrolní sledování Tf

8. Klidovou Tf .
9. Tf z 1. a 2. rozcvičovací zátěže — označujeme jako Tf_1 resp. Tf_2 .
10. Maximální Tf v zátěži do vita max. — označujeme jako $Tf_{\max.}$.
11. Suma zotavovacích Tf v 1., 3. a 5. minutě po zátěži do vita maxima.
12. Ventilace — označení V_{BTPS} — hodnotíme ventilaci v poslední min. 2. rozcvičovací zátěže, při zátěži do vita maxima hodnotíme $V_{BTPS\max.}$ z toho minutového odběru ventilovaného vzduchu, kde je nejvyšší kyslíková spotřeba. Při testu MAV je výhodou grafické znázornění průběhu ventilace během celého tohoto testu.
13. Kyslíková spotřeba — označení $VO_{2\text{STPD}}$ a z této hodnoty vypočtená hodnota $VO_{2\text{STPD}}/kg$. Hodnotíme VO_2 i VO_2/kg z poslední minuty 2. rozcvičovací zátěže, maximální hodnotu při zátěži do vita max. — značíme jako $VO_{2\text{STPD}\max.}$ — tato hodnota vyjadřuje schopnost organismu transportovat co největší množství kyslíku pro daného jedince pracujícím svalům. Je měřítkem maximálních aerobních schopností organismu. Z ní vypočtená hodnota $VO_{2\text{STPD}\max.}/kg$ patří mezi nejdůležitější hodnoty zjišťované při laboratorním vyšetření. Špičkové hodnoty zjištěné u světových vytrvalců se pohybují kolem 80 ml/kg tělesné hmotnosti. U žen se tyto hodnoty pohybují kolem 65 ml/kg. Při testu MAV je výhodou grafické znázornění průběhu VO_2 během celého tohoto testu.

Poznámka: protože plyny mění svůj objem v závislosti na barometrickém tlaku a teplotě, je nutné je přepočítávat na standardní podmínky. K tomu používáme dvou faktorů.

BTPS: (body temperature, pressure, saturated) — slouží pro výpočet objemu plicní ventilace — objem se přepočte na standardní podmínky — teplotu 37 °C a barometrický tlak při plném nasycení vodními parami.

STPD: (standard temperature, pressure, dry) — tímto faktorem korigujeme ventilační objemy při výpočtu VO_2 .

Je to korekce na standardní teplotu 0°C a barometrický tlak 760 torr suchého plynu. Při značení kyslíkové spotřeby není třeba faktor STPD psát.

14. Tepový kyslík — označení VO₂/Tf — označuje množství plynného kyslíku, které se dostane do krevního oběhu jedním srdečním stahem (vyjádřeno v mililitrech). Maximální hodnota VO₂/Tf, kterou zjišťujeme při zátěži do vita max. z té minuty, kde je VO₂ max., udává zdatnost krevního oběhu.
15. Utilizaci O₂ — značí deficit v. % O₂ ve vydechaném vzduchu proti % O₂ v atmosféře. Je to jeden z komponentů pro výpočet kyslíkové spotřeby.
16. Výdej CO₂ — značí % zvýšení CO₂ ve vydechaném vzduchu proti okolní atmosféře.
17. Respirační kvocient — označení RQ — vyjadřuje poměr mezi vyloučeným CO₂ a spotřebovaným O₂. Klidové hodnoty se pohybují mezi 0,80—0,85 a jeho hodnota stoupá při intenzivnější práci, kdy se již začínají zapojoovat anaerobní pochody. Je odrazem intenzity zatížení.
18. Ventilační ekvivalent pro kyslík — VE_{O₂} — vyjadřuje množství vzduchu v litrech, které se musí preventilovat k získání 100 (event. 1000) ml. kyslíku. Je měřítkem ekonomiky dýchání.
19. % využití VO₂ max. při testu MAV — naši snahou je, aby se tato hodnota pohybovala mezi 90—95% VO₂ max.
20. Hodnota krevního laktátu [La], base excès (BE) a pH — jejich změny po obou zátěžích odrážejí intenzitu zatížení, jsou odrazem zapojování anaerobních mecha-

TABULKA ZÁTĚŽÍ FUNKČNÍHO VYŠETŘENÍ PRO JEDNOTLIVÉ KATEGORIE

kategorie	1. rozcv. W/kg	2. rozcv. W/kg	zátěž do vita max.	test MAV
st. žáci	1	2,5	W ₁₇₀ +15W každou min.	—
st. žákyně	1	2,5	W ₁₇₀ +15W každou min.	—
ml. dci.	1	2,5	W ₁₇₀ +15W každou min.	—
ml. dky	1	2,5	W ₁₇₀ +15W každou min.	—
st. dci	1	3	W ₁₇₀ +20W každou min.	90 % VO ₂ max.
st. dky	1	3	W ₁₇₀ +20W každou min.	90 % VO ₂ max.
jun.+M	1	3	(W ₁₇₀ +20W) +20W/min.	90 % VO ₂ max.
junky.+Ž	1	3	W ₁₇₀ +20W každou min.	90 % VO ₂ max.

nismů získávání energie, jejich posun vyjadřuje schopnost organismu metabolicky se vytřížit. Normální klidové hodnoty pro La jsou do 2 milimolů (mmol) tj. do 18 mg%, BE od +2 do -2, pH 7,38—7,44.

MUDr. PETR KREJČÍ, Ing. VÁCLAV BUNC, CSc. a PhDr. JAROSLAV POTMEŠIL, CSc.

Švédské požadavky na lyžařské boty

Výstrojová komise Švédské organizace pro pohyb na volném vzduchu (Fritulsfrämjandet) podala ve 3. čísle časopisu „I alla väder“ (1980) svou zprávu o posuzování vhodnosti různých druhů lyžařské obuvi. Posuzování bylo provedeno ve spolupráci se spotřebitelskou radou. Z posudků vzešlo deset požadavků na běžeckou a turistickou lyžařskou obuv:

1. Dobrá **přízpusobivost obuvi k vázání**.
2. Dost **vysoký prostor ve špičce obuvi**, umožňující použití vložky, punčoch i ponožek.
3. Přes **povrch boty přeložitelný svrchní jazyk (kryt)** z vodotěsného materiálu, zamezující průnik sněhu a vlhkosti dovnitř.
4. **Ohyb obuvi při chůzi** nesmí vyvolávat oděrky prstů; sněrovací otvory nesmějí jít na botě příliš daleko dopředu.
5. **Co nejmenší švy**; švy, které jsou nutné, musí být klade-ny podle principu **kladení střešních tašek**, aby se nevytvářely předpoklady pro průnik vlhkosti. Na povrchu nemají být našity **žádné ozdobné kožené pásky** či jiné **zbytečnosti**, jejichž přítom (švem) by vznikaly

zbytečné ztráty odolnosti boty proti vlhku (možnost prosakování vlhka jednotlivými otvůrkami po šicí jehle respektive prosakování po délce použité šicí niti).

6. Kůže musí být **impregnovatelná proti vlhkosti**.
7. **Obuv nemá být vypolštářovaná**; dostatečně velký volný prostor mezi vnitřním povrchem boty a nohou má být vyměnitelně vyplnitelný vložkou, punčochou a ponožkou.
8. Podrážka má být **upravena proti prokluzování** pro případ, že by lyžař musel z lyží sestoupit do sněhu či zledovatělého terénu.
9. K botám musí být na trhu **běžně ke koupi nepromokavý povrchový potah**, chránící před chladem a vlhkostí.
10. Boty musí být **nejméně o 19 milimetrů delší** než samotná noha (podle toho by zřejmě mělo být upraveno i číslování lyžařské obuvi).

Pro naše poměry lze jistě převzít všechna uvedená doporučení, zejména ale doporučení páte — varování před zbytečnými kyčovitě „ozdobnými“ nášivkami z kožených proužků apod., které kvalitu, trvanlivost a použitelnost lyžařské obuvi prokazatelně zhoršují!

Dr. KAREL DANĚK

Úspěšná sezóna rožnovských sjezdařů

Pro sjezdaře TJ Rožnov byla uplynulá sezóna 1979—80 úspěšná. Kromě oblastních závodů zasáhli rožnovští lyžaři úspěšně rovněž do bojů Severomoravského a Českého poháru. Nejvýraznějšího výsledku dosáhla dorostenka Eva Pokorná, která získala titul přebornice ČSR ve sjezdu. Další závodníci vybojovali dva tituly přeborníků kraje a 11 titulů okresních přeborníků. Dobrá práce oddílů, ve kterém pracuje 61 tělovýchovných kádrů, se zobrazuje i v dalších kritériích. Oddíl má 53 držitelů odznaku zdatnosti, 58 držitelů odznaku Lyžař ČSR, jednoho závodníka s mistrovskou třídou, sedm I. výkonnostní třídy, čtyři držitele I. výkonnostní třídy mládeže a šest II. VTM.

V uplynulé zimní sezóně strávili závodníci 150 dní na sněhu, což znamenalo asi 170 km volných jízd, 4000

branek slalomu, 1800 branek obřího slalomu a cca 60 km sjezdu.

Sportovní výkon však nemusí odpovídat jen počtu hodin na sněhu, najetými kilometry a projetymi bran-kami. Tak jako v jiných sportech i ve sjezdovém lyžování hraje důležitou roli talent a také určitá dávka štěstí. Pro děti, které se upsaly sjezdovému lyžování, znamená intenzivní pobyt na sněhu od prosince do konce března — tedy celé čtyři měsíce — značné zatížení. Je otázka, kdy pro ně přestane být lyžování zábavou a kdy se stane dřinou. „Děti závodí především proto, že se jim lyžování líbí a mají ho rády,“ řekl ing. Trhlík, člen subkomise VSL KV ČSTV, který v r. 1975 přivedl družstvo dospělých TJ Rožnov do nejvyšší soutěže družstev ČSSR — I. ligy. „Je to na nich vidět. Vždyť ani na lyžích není o legraci nouze. Jsem přesvědčen, že kdyby ne-

dělaly lyžování zcela jistě by se věnovaly jinému sportu — a dělat dnes sport, zejména závodní, není nic víc než dřina.“

Rožnovští nezapomínají ani na politickovýchovnou práci. Od roku 1975 je oddíl držitelem titulu Vzorný oddíl I. stupně. Pracují v něm také dva zájmové pionýrské oddíly Vločka a Sjezdaři, které jsou držiteli titulu Vzorný sportovní kolektiv mládeže. V současné době je do TSM zařazeno 11 rožnovských závodníků. Informace by nebyla úplná bez výsledků pracovní iniciativy. Za letní období roku 1979 při budování lyžařského areálu na Soláni odpracovali členové oddílu 18 998 brigádnických hodin.

Z uvedeného je zřejmé, že dobré výsledky rožnovských sjezdařů nejsou dosahovány náhodou, ale díky usilovnému snažení a cílevědomé práci.

-sb-

Běh na lyžích jako branný sport

Branná hodnota běhu na lyžích, zvláště závodního, je nesporná. Splňuje všechny předpoklady k rozvíjení vlastností důležitých pro brannou připravenost občanů, tedy fyzickou zdatnost a vytrvalost, psychickou odolnost a posíleze i dovednost, již je třeba pro snadný a rychlý pohyb člověka v zasněženém terénu.

Pořádání soutěží v běhu na lyžích s případnou kombinací s jinými disciplínami, zejména střelbou, v ozbrojených složkách všech lyžařsky výnamných zemí je nerozlučně spjata se samými počátky rozvoje lyžařského sportu moderní doby. Značnou oblibu získal si v poslední době biatlon pro svou náročnost a závodníka, který kromě fyzické a technické připravenosti musí prokázat vysokou ukázněnost, obratnost, sebeovládání, rozvahu i taktické schopnosti.

Naše socialistická společnost věnuje velké pozornosti výchově občanů k obraně vlasti, na níž vynakládá nemalé finanční prostředky. O jejich účelném a efektivním využití rozhodují také organizátoři zimních branných sportovních soutěží. Mezi ně patří i závody v běhu na lyžích spojené s dalšími brannými disciplínami. V nich má právě ČSSR dlouholetou tradici a zkušenosti z ní získané se uplatňují i v mezinárodním měřítku.

Jednou ze zdařilých akcí, pořádaných v rámci branné výchovy svých

Jedna z účastnic 1. zimních branných her prokuratury ČSR na trati

pracovníků, byly 1. zimní branné hry prokuratury ČSR, které se uskutečnily v únoru v Bedřichově v Jizerských horách. Díky příkladné spolupráci okresních složek ČSTV v Liberci a Svazarmu v Jablonci n. N., jakož i ještědu Liberec se organizátorům podařilo připravit pro 75 závodníků ze všech krajů ČSR i zástupců ze SSR výborné prostředí. Po dva dny zde soutěžili pracovníci a pracovnice prokuratur na dokonale připravených tratích v hlídkových branných závodech v běhu na lyžích, spojených se

střelbou a hodem granátem, a v soutěžích jednotlivců v běhu na lyžích. O dobré fyzické a psychické připravenosti účastníků svědčí fakt, že všichni účastníci (nejstarší 69, nejmladší 19 let) závod dokončili v limitu, požadovaném pro udělení zlatého odznaku Lyžař ČSR, i když u některých to znamenalo vypětí všech sil. Prvním držitelem křišťálového putovního poháru generálního prokurátora ČSR, věnovaného nejúspěšnější výpravě, se stala vítězná krajská prokuratura v Hradci Králové.

Dr. ALEŠ KLEMPA

Školení 1980

VSL ČÚV ČSTV ve spolupráci s tělovýchovnou školou ČÚV ČSTV připravil v druhém pololetí 1980 několik akcí.

4.—7. září doškolení trenérů II. třídy skoku a závodu sdruženého ve Frenštátě pod Radhoštěm

22.—28. září školení trenérů II. třídy skoku a závodu sdruženého — 1. konzultace v Roudnici n. L.

18.—19. října seminář trenérů II. tř. běhu na lyžích v Novém Městě na Moravě

23.—26. října doškolení trenérů II. třídy běhu na lyžích v Novém Městě na Moravě

25.—26. října doškolení rozhodčích II. tř. — 2. běh v Olomouci

1. listopadu seminář cvičitelů II. tř. (VLŠ) v Praze

Zkušenosti se soutěžemi Středočeského kraje

S přípravou soutěží podle zásad II. stabilizačního období jsme začali ve Středočeském kraji s dostatečným časovým předstihem. Již v květnu minulého roku jsme měli připraven rámcový plán soutěžní struktury, který jsme po projednání a schválení v komisi svazů územního orgánu začali uvádět ve skutek. I když jednoleté období je pro hodnocení poměrně krátké, můžeme přesto již konstatovat řadu kladných výsledků.

Přestože náš kraj nepatří mezi kraje lyžařsky silné, zajistili jsme krajské přebory všech věkových kategorií ve slalomu, obřím slalomu, běhu na lyžích a štafetových závodech. Krajským přeborům předcházely okresní přebory. Ty se konaly asi v polovině okresů — mezi nejlepší patří přebor okresu Rakovník, v němž startovalo ve sjezdových disciplínách více než 100 závodníků a závodnic, dále pak přebory okresů Praha-východ, Praha-západ a Kladno.

Velmi dobře možno hodnotit průběh pohárových soutěží jednotlivců. Byly vypsaný pro všechny věkové kategorie. V každém z hodnocených závodů „bodovalo“ prvých 15 mužů a po deseti závodnicích z ostatních kategorií. Tato pohárová soutěž ukázala širokou základnu, kterou lyžování ve Středočeském kraji má. Ve sjezdových závodech se v poháru umístilo celkem 187 lyžařů a lyžařek, z toho

132 v kategoriích žactva a dorostu. V běžeckých disciplínách je počet startujících, kteří získali v poháru alespoň jeden bod, podstatně menší, ale i 93 závodníků a závodnic všech věkových kategorií dokumentuje zájem o běhání v našem rovinatém kraji.

Kromě soutěže jednotlivců probíhal v kraji již 6. ročník Poháru lyžařské mládeže Středočeského kraje. Pohár, který se stále postupně vyvíjí, je soutěží okresních svazů a komisí. Hodnotí se jak umístění na čelných místech, tak i celkové počty závodníků. Z dvanácti okresů kraje bylo letos v této soutěži zapojeno deset, mezi nimi i okresy, které se závodním lyžováním teprve začínají, jako např. Benešov. Doplnkovou soutěží dospělých ve sjezdových disciplínách byla Cena únorového vítězství. Po čtyřech dvoudenních závodech, které se započítávaly do soutěže družstev,

byl na Horních Mísečkách uspořádán již IX. ročník finálové soutěže jednotlivců. Celou soutěž je možno označit jako masovou: k závodům bylo přihlášeno 1380 startujících, z nich na start přišlo 1168 a 780 splnilo limit II. nebo III. VT.

Mezi klady patří i skutečnost, že všechny závody — s výjimkou jednoho — se konaly přesně podle termínové listiny. Měly i dobrou publicitu v deníku Svoboda, který jim věnoval náležitou pozornost. Výsledky všech uspořádaných závodů byly vydávány včas, takže souhrnné výsledky pohárových soutěží jednotlivců i Poháru mládeže byly vydány do konce března. Za povšimnutí stojí i ekonomické zabezpečení pohárových soutěží: konaly se bez dotací krajského svazu a pořádající oddíly je zajišťovaly jen ze startovního, které bylo v rámci kraje jednotné pro všechny soutěže.

Vzhledem k dobrým zkušenostem z průběhu letošních soutěží nepřipravujeme pro příští rok žádné výraznější změny v krajských soutěžích. Již počátkem léta byly stanoveny termíny a místa konání většiny přebornických a pohárových soutěží pro příští rok.

Ing. VÁCLAV SETNICKA

● **JUGOSLÁVŠTÍ SJEZDÁŘI** odcestovali 25. července k letní přípravě na Novém Zélandu a v Austrálii. Zájezd se zúčastnili Strel, Kuralt, Franko, Cerkovnik, Oberstar, Zibler a Benedik pod vedením Toneta Vogrinca a trenéra Filipa Gartnera. Odcestovali s nimi také servisman Miran Gašperič, zatímco Bojan Križaj se podrobil menšímu chirurgickému zákroku a k jednoměsíčnímu tréninku neodletěl.

Reprezentační družstvo jugoslávských sjezdařek absolvovalo tréninkový tábor v italské Cervinii. Zúčastnily se ho Zavadlavová, Tomeová, Jermanová, Dornigová, Blažičová, Peharcová, Ravnikarová, Leskovšeková. Novým trenérem týmu žen je Jožet Šparovec.

● **LYŽAŘSKÝ SVAZ LICHTENŠTEJNSKA** pozval švýcarské reprezentační týmy sjezdařů a sjezdařek k pětidennímu tréninkovému táboru, který se konal 7.—11. července ve Schaanu. Byl zahájen přátelským přjetím švýcarských lyžařů.

● **PAUL FROMMELT** (Lichtenštejnsko) a Švýcarka Doris De Agostiniiová společně změnili značku lyží. V nové sezóně budou závodit na lyžích Kästle, dříve startovali na Rossignolech.

● **JUHANI REPO**, bývalý přední finský reprezentant v běhu na lyžích, se stal novým trenérem švýcarských běžců. Triatřicetiletý rolník z Kurenpolvi s manželkou a čtyřletým synkem začátkem srpna přicestoval do Švýcarska a vedl již tréninkový tábor ve Flimsu 11.—16. srpna. Repo na ZOH v Sapporu a v Innsbrucku obsadil vždy deváté místo v běhu na 50 km, na mezinárodních závodech v Lahti zvítězil v roce 1968 na 15 km a o šest roků později vyhrál padesátku.

● **ŠVÝCARŠTÍ SKOKANI** pod vedením trenéra Seppa Zehndera měli koncem července a začátkem srpna první tréninkový tábor na můstku s umělou hmotou v Kanderstegu. Bylo k němu pozváno devět závodníků. Před tím Bonetti, Glas, Ryter, Raymond a Schmid se připravovali v Bischofsgrünü.

● **ŠVÝCARŠTÍ BIATLONISTÉ** v nové sezóně budou posíleni bývalým členem reprezentačního týmu běžců Fredim Wengerem. Ten již letos se stal nečekaně mistrem Švýcarska v biatlonu. V Pontresině bude 13. a 14. prosince uspořádán závod nově založeného Alpského poháru, v němž budou startovat reprezentanti Francie, Itálie, NSR, Rakouska a Švýcarska. Mistrovství Švýcarska s mezinárodní účastí se bude konat 7. a 8. února 1981 v Adelbodenu.

● **V NOVÉM ZÉLANDU** byla 1. srpna zahájena mezinárodní mistrovství Austrálie ve sjezdových disciplínách v Coronet Peaku. Obří slalom mužů skončil velkým úspěchem jugoslávských reprezentantů. Zvítězil jednadvacetiletý Boris Strel za 2:14,63 před svým krajanem Kuralem 2:17,51, třetí byl další Jugoslávce Franko 2:17,64. Další dvě místa obsadili Japonci Išio-ka a Kodama. V obřím slalomu žen vybojovala prvenství bývalá japonská mistryně 24letá Keiko Kojimaová 2:28,63, následována Ondine McGlas-

hanovou (Austrálie) 2:30,76 a Johnsonovou (Nový Zéland) 2:39,29. Kanaďanka Kathy Kreimerová byla diskvalifikována.

● **V GARMISCH-PARTENKIRCHENU** se konal kongres Mezinárodní společnosti pro lyžařskou traumatologii a lékařství zimních sportovců. Zúčastnili se ho chirurgové a lékaři, zabývající se problematikou zimních sportů z pěti alpských zemí. Konstatoval, že 56 procent lyžařských zranění tvoří zlomeniny kostí, především horních končetin. Dvacet procent jsou vazivová zranění. Zlepšením lyžařské výzbroje ve sjezdových disciplínách v posledních deseti letech byla úrazovost snížena asi o čtyřicet procent.

● **V BERCHTESGADENU** byly uspořádány poslední červencovou sobotu mezinárodní závody ve skoku na můstku s umělou hmotou za účasti 51 startujících ze tří zemí. Zvítězil Hu-

Zajímavosti ze světa

bert Schwarz (NSR) s 238,7 (62 a 59) před Jugoslávцем Ulagou 236,5 (61 a 61) a svým krajanem Prosserem 234,7 (60 a 61). Čtvrtý byl Norčič (Jugoslávie) 231,1 (58,5 a 60,5), následován Hahnem (NSR) 229,5 (59,5 a 60) a Benedikem (Jugoslávie) 220,2 (58 a 58). Rakouský mistr světa v letech na lyžích Armin Kogler při druhém skoku 61 m upadl a skončil až na dvanáctém místě.

● **TRINÁCT MEZINÁRODNÍCH ZÁVODŮ** v klasických disciplínách je hlášeno FIS v prosinci letošního roku: 7. prosince v Nesselwangu (NSR) mezinárodní sprint na 10 km, 13.—14. prosince ve švýcarském Davosu mezinárodní běžecké závody (muži 15 km — Světový pohár a 3 × 10 km, ženy 5 km — Světový pohár a 3 × 5 km), Alpský pohár juniorů v Passo Rolle (Itálie) — skok a závod sdružený, 16.—18. prosince v Telemarku (USA) Gitchi Gami Games — muži 15, 30 a 3 × 10 km, ženy 5, 20 a 3 × 5 km, 17. prosince v Meribelu (Francie) Mezinárodní Grand Prix — ženy a juniorky 5 a 10 km, 20.—21. prosince v Ramsau (Rakousko) muži 15 km (Světový pohár) a 3 × 10 km, ženy 10 km (Světový pohár) a 3 × 5 km, junioři 15 km, 21. prosince v Cortině d'Ampezzo (Itálie) Světový pohár ve skoku (P 70 m), 26. prosince Sv. Mořic (Švýcarsko) Vánoční závod ve skoku (70 m), 27.—28. prosince v Moře (Švédsko) muži 15 a 3 × 10 km, junioři 5 a 3 × 5 km, ženy 5, 10 a 3 × 5 km, juniorky 5 a 3 × 5 km, 27. prosince v Selbu (Norsko) muži 20 km, junioři 10 km, ženy a juniorky 5 km, 28.—30. prosince ve Valsassině (Itálie) muži 15, 30 a 3 × 10 km, 28.—29. prosince v Oberwiesenthalu (NDR) závod sdružený, 30. prosince v Oberstdorfu (NSR) zahajovací závod Intersportturné (Světový pohár).

● **PROGRAM PROSINCOVÝCH MEZINÁRODNÍCH ZÁVODŮ** ve sjezdových disciplínách: 1.—8. prosince v Sun Valley (USA) dva slalomy a obří slalomy mužů i žen, 2.—3. prosince v Livignu (Itálie) slalom a obří slalom mužů, 4.—7. prosince ve Val d'Isère (Francie) Kriteřium prvního sněhu — Světový pohár — muži i ženy sjezd a obří slalom, 6.—7. prosince v Sunday River (USA) sjezd mužů a žen, v Cooper Mountain (USA) sjezd mužů a žen, v Crystal Mountain (USA) sjezd mužů a žen, 7. prosince v Limone Pironte (Itálie) obří slalom žen — Světový pohár, 8. prosince ve Fieberbrunn (Rakousko) obří slalom mužů, 8.—9. prosince v Aspen (USA) sjezd a obří slalom mužů, 9.—10. prosince v Madonně di Campiglio (Itálie) slalom a obří slalom mužů — Světový pohár, 12.—13. prosince v Piancavallu (Itálie) sjezd a slalom žen — Světový pohár, 13.—14. prosince v Hausu (Rakousko) sjezd mužů a žen, v Bolsterlangu (NSR) sjezd a slalom mužů, v Courchevelu (Francie) slalom a obří slalom mužů i žen, v Crans Montaně (Švýcarsko) sjezd a obří slalom žen — Evropský pohár, 14. prosince ve Val Gardeně (Itálie) sjezd mužů — Světový pohár, ve Švýcarsku (místo dosud neurčeno) obří slalom mužů — Evropský pohár, v Unteribergu (Švýcarsko) obří slalom mužů, 15.—16. prosince v Zinalu (Švýcarsko) slalom a obří slalom žen, v Lake Eldora (USA) obří slalom mužů a žen, 16.—17. prosince v Tauplitz (Rakousko) slalom a obří slalom mužů, 16.—18. prosince ve Flaine (Francie) slalom a obří slalom mužů, 17. prosince v Cortině d'Ampezzo (Itálie) sjezd mužů — Světový pohár, 17.—18. prosince v Altenmarktu (Rakousko) sjezd a slalom žen — Světový pohár, v Baerumu (Norsko) dva slalomy mužů — Světový pohár, 18.—19. prosince v Idre (Švédsko) dva slalomy žen, 19. prosince v Parpanu (Švýcarsko) slalom mužů, 19.—20. prosince v Les deux Alpes (Francie) slalom a obří slalom mužů, v Red Deer (Kanada) dva slalomy mužů a žen, v Mariboru slalom a obří slalom mužů, 19.—21. prosince v Caspoggiu (Itálie) sjezd, slalom a obří slalom mužů a žen, 20.—21. prosince v Hinterthiersee (Rakousko) slalom a obří slalom žen, v Borniu (Itálie) dva sjezdy mužů — Evropský pohár, v Crans Montaně (Švýcarsko) sjezd a slalom žen — Evropský pohár, v Hemsedal (Norsko) dva obří slalomy, v Sälen (Švédsko) dva obří slalomy žen, 20. až 23. prosince v Baqueira Beret (Španělsko) dva slalomy a obří slalomy mužů, v Serre Chevalier (Francie) dva slalomy a obří slalom žen, 21. prosince v Saalbachu (Rakousko) slalom mužů, v Hinterthiersee (Rakousko) slalom žen, v Sorišské Planině (Jugoslávie) slalom mužů, ve Sv. Mořici (Švýcarsko) sjezd mužů — Světový pohár, 23.—24. prosince na Vitoše (Bulharsko) slalom mužů a žen, 26. prosince v Abtenau (Rakousko) obří slalom mužů, 27. prosince v Zell am See (Rakousko) slalom mužů, v Sörenbergu (Švýcarsko) slalom žen, 28. prosince v Ramsau (Rakousko) slalom žen, 31. prosince až 4. ledna 1981 v Bendu (USA) sjezd mužů a žen.

Úspech zjazdárov Slávie UK Bratislava

Slovenský pohár zjazdárov má za sebou štyri ročníky. Po nesmelom začiatku súťaž vyzerala, dostala pevné základy a jej popularita aj autorita sa zvyšuje každým rokom. Platí to nielen o organizačnom zabezpečení, ale aj o výkonnosti pretekárov. Tí si uvedomujú, že Slovenský pohár sa dostal na želateľnú výkonnostnú úroveň. Aj posledný ročník súťaže, výsledky ktorého vyhlásili 10. mája pri príležitosti pretekov o Goralský klobúk na Roháčoch, to potvrdzuje. Už sú preč časy, keď si nároky na popredné umiestnenie robilo len niekoľko jedincov. Dnes sa bojuje o body s maximálnym nasadením a na širokej základni.

Za výbornú úroveň pretekov treba pochváliť lyžiarov zo Slávie VŠT Košice, Baníka Mlynky, Jasná Lipt. Mikuláš, VSD Žilina, Pokrok Závažná Poruba, ZTS Martin, Lok. Vrútky, Drevina Turany SMF Žilina, ZVL Dolný Kubín, Švermových železiarní Podbrezová a TJ Družba Smrečany-Žiar. Aj za nepriaznivých povetnostných podmienok, najmä na začiatku roka, dokázali pripraviť preteky na vysokej úrovni.

Sportová hodnota jednotlivých pretekov, zaradených do súťaže, závisela predovšetkým od toho, či sa na nich zúčastnili členovia reprezentačných družstiev ČSSR.

V kategórii dospelých jednotlivcov si odnesli víťazstvo Juraj Kočan z ASVŠ Dukla Banská Bystrica a Katarína Zibrínová zo Slávie UK Bratislava, v družstvách boli najlepší zjazdári Slávie UK Bratislava a v súťaži stre-

dísk SVŠ MŠ pri Slávii UK Bratislava. V kategórii dorastu bolo zaslúžené prvenstvo Alexandra Gálfyho z Gymnázia Kežmarok, ktorý viedol už od druhého kola a podával vyrovnané výkony v priebehu celej sezóny. Ingrid Žáková z ČH Banská Bystrica získala prvenstvo už po druhý raz (vlni získala 124 bodov). U dorastencov sa menili pretekárky vo vedení po každom kole. V súťaži družstiev dorastu bolo od samého začiatku jasné, že nárok na prvenstvo má Gymnázium Kežmarok, ktoré postavilo dve družstvá a kde sa pracuje s dorastom systematicky a na dobrej úrovni. Kežmarčania zvíťazili roku 1978, 1979 aj tentoraz.

Aj keď si to vyžaduje veľa práce, dobre sa „zabehla“ aj súťaž žiactva. Práve tých sme sledovali s mimoriadnym záujmom, lebo naznačujú ako to bude vyzerať s výkonnosťou slovenského zjazdového lyžovania v budúcnosti. A môžeme povedať, že o budúcnosť sa nemusíme obávať! Mladí pretekári znesú aj to najprísnejšie meradlo, badať, že sa s nima v oddieloch a športových strediskách pracuje zodpovedne. Pravda je to aj záväzok pre funkcionárov, pracujúcich s mládežou. Ide o to, aby sa nám talentovaní pretekári nestrácali, aby sme ich vedeli udržať pri lyžovaní aj keď prídu chvíle rozhodovania o budúcnosti, keď už aj záujem rodičov o športovú kariéru svojho dieťaťa ochabne a skôr im pôjde o štúdium, učenie, voľbu povolania.

Víťazom Slovenského pohára v kategórii žiactva sa stal veľmi talentovaný P. Jurko z TJ Vysoké Tatry a Zlatica Parobková z ČH Banská Bystrica. V družstvách si prvenstvo odniesli deti z ČH Banská Bystrica s vysokým bodovým náskokom pred TJ Vysoké Tatry a tretí s veľkým odstupom je Jasná Lipt. Mikuláš.

Treba sa zastaviť u výsledkov zjazdárov UK Bratislava. Tí vyhrali nielen Slovenský, ale aj Československý pohár a to iste nie je náhoda. Tohtoročné víťazstvo tiež nie je prvé. Už dlhšie si udržujú v družstvách svoje prvenstvo v SSR aj v ČSSR. Je to výsledok cielavedomej a obetavej práce trénera Hermana Harmathu, ktorý dokázal vyprovokovať svojich zverencov k tvrdej a svedomitej tréningovej drine. Tvorila kompaktný a disciplinovaný celok, so zdravou vnútornou rivalitou. A pri tom by výsledky mohli byť ešte výraznejšie, keby sa podarilo využiť všetky rezervy, ktoré existujú v práci výboru lyžiarskeho oddielu tejto TJ, kde sa skôr uplatňuje iniciatíva jednotlivcov, ako kolektívna práca. Potom dochádza k paradoxnej situácii, že pretekári aj tréner nachádzajú viac podpory u výboru TJ a SVŠ MŠ, ako u výboru oddielu.

Monika Hojstřicová (Jasná Liptovská Mikuláš) ve Slovenském poháru ve sjezdových disciplínách obsadila sedmé místo. Byla zařazena do čs. reprezentačního družstva žen

VÝSLEDKY

MUŽI: 1. J. Kočan (ASVŠ B. Bystrica) 159 bodov, 2. R. Janikovský (Slávia UK Bratislava) 142, 3. M. Komora (VSŽ Košice) 130, 4. R. Loska (UK Bratislava) 125, 5. Št. Vozárik (VŠT Košice) 114, 6. R. Kič (UK Bratislava) 114.

ŽENY: 1. K. Zibrínová (UK Bratislava) 172 bodov, 2. D. Dvoršťáková (ČH B. Bystrica) 145, 3. D. Lopusná (UK Bratislava) 141, 4. M. Jurečková (Jasná Lipt. Mikuláš) 104, 5. I. Harvanová (UK Bratislava) 103, 6. D. Urbanská (VŠT Košice) 100.

DRUŽSTVÁ DOSPELÝCH: 1. Slávia UK Bratislava 633 bodov, 2. Slávia VŠT Košice 618, 3. ČH Banská Bystrica 395, 4. Gymnázium Kežmarok 334, 5. Slávia VŠ Prešov 135, SMF Žilina 86.

SVŠ: 1. SVŠ MŠ pri TJ Slávia UK Bratislava 808 b., 2. SVŠM ČSZTV pri TJ Jasná Lipt. Mikuláš 451, 3. ASVŠ Dukla Banská Bystrica 404 bodov.

DORASTENCI: 1. A. Gálfy 145 b., 2. M. Krajňák (obaja Gymn. Kežmarok) 128, 3. P. Lišhák (SMF Žilina) 122.

DORASTENKY: 1. I. Žáková (ČH B. Bystrica) 131 b., 2. J. Chalupská (ČH B. Bystrica) 129, 3. B. Buociková (Gymn. Kežmarok) 119.

DRUŽSTVÁ DORASTU: 1. Gymnázium Kežmarok 1. 897 bodov, 2. ČH Banská Bystrica 581, 3. Slovan Malá Fatra Žilina 316, 4. Gymnázium Kežmarok II. 298, 5. Jasná Lipt. Mikuláš 195, 6. ZTS Martin 168.

SVŠ: 1. SVŠM Jasná Lipt. Mikuláš 607 b., 2. ASVŠ Dukla Banská Bystrica 56 bodov.

ŽIACI: 1. P. Jurko (TJ Vys. Tatry) 150 b., 2. Vl. Štrkolec (Pokrok Záv. Poruba) 119, 3. R. Šuhajda (ČH B. Bystrica) 110.

ŽIAČKY: 1. Zl. Parobková (ČH B. Bystrica) 150 b., 2. A. Boráňová (Jasná Lipt. Mikuláš) 135, 3. L. Jakubcová (UK Bratislava) 100.

DRUŽSTVÁ ŽIACTVA: 1. ČH Banská Bystrica 878 b., 2. TJ Vysoké Tatry 513, 3. Jasná Lipt. Mikuláš 259, 4. VSŽ Košice 256, 5. Tatran Harmanec 178, 6. Pokrok Závažná Poruba 168.

Závodí celá rodina

Lyžařský oddíl Spartaku Dýšina uspořádal zajímavou okresní spartakiádní náborovou akci „Závodí celá rodina“. Její účastníci absolvovali trojboj, obsahující slalom, obří slalom a také jízdu na 50 m. Mohl se zúčastnit libovolný počet rodinných příslušníků, hodnotili se tři nejlepší. Podle součtu let jednotlivých členů byly rodiny rozděleny do tří kategorií: do 80 let, od 81 do 100 let a více než 101 let.

V kategorii do 80 let zvítězila rodina Holmíková (startovali čtyři členové) s 1467,68 b. před rodinami Posledních (obě Dýšina) 1888,17 a Rousových (Chrást) 1904,71 b. V kategorii od 81 do 100 let bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Krausovi (Dýšina) 1203,30, 2. Fajřovi (Chrást) 1612,41, 3. Schlossarovi (Dýšina) 1707,61. V kategorii rodin nad 101 let patřilo prvenství rodině Krismanových z Dýšiny s 927,82 b. před rodinou Osvaldových (Špičák) 1975,13 a Matoškových z Dýšiny 2428,52.

Z jednotlivců byli nejúspěšnější: v kategorii mladších žáků Holmík 507,54, ze starších žáků Schlossar 238,33, ze žáků Krausová (všichni Dýšina) 475,54, z dorostenců Krisman (Chrást) 0,0, z dorostenek Honžlíková (Kaznějov) 594,71, z mužů do 46 let Poslední 200,17, starších 46 let Krisman 246,97, ze žen do 36 let Kuklíková 756,63 a ze žen starších 36 let Krismanová (všichni Dýšina) 680,85 bodu.

Po zkušenostech z letošního roku v dalším ročníku soutěže se pojedou vždy tři kola slalomu a obřího slalomu, z nichž dvě nejlepší budou hodnocena. Lyžařské závody byly uspořádány na Špičáku.

Aktivita lyžařů RH Olomouc

Pozoruhodnou aktivitou se může pochlubit lyžařský oddíl Rudé hvězdy Olomouc. Má sice jen 42 členů, ale v uplynulé sezóně uspořádal na svých standardních tratích v Nové Vsi u Rýmařova šest závodů v běhu na lyžích. Prvním z nich bylo prosincové Kritérium prvního sněhu, k němuž se přihlásilo 460 startujících, špatné sněhové podmínky však závodům nepřály.

První lednovou neděli v třetím kole Severomoravského poháru a přeboru okresu Olomouc se sešlo 512 závodníků ze 706 přihlášených. Úspěšný průběh měly přebory okresní správy SNB Olomouc a koncernového podniku Sigma, jakož i závod mládeže olomouckých ZDŠ. Závěr sezóny patřil tradičně poslední únorovou neděli Novoveské patnáctce, která byla současně pátým kolem Severomoravského poháru. Účast 360 lyžařů, mezi nimiž byli i závodníci ze sportovních klubů z NDR, Polska a SSSR, s nimiž má RH Olomouc družbu, potvrzuje úspěšnost již desátého ročníku tohoto závodu. Poprvé bylo v Nové Vsi použito elektrického měření času.

Jizerská padesátka

Liberecká Lokomotiva již v letních měsících se pilně připravovala k 14. ročníku Jizerské padesátky — Memorálu Expedice Peru. I letos se obětaví funkcionáři starali o další úpravu tratě v Jizerských horách, které lyžaři navštěvují po napadnutí prvního sněhu.

Také nový ročník 25. ledna 1981 bude ve znamení mezinárodní účasti. Již v současné době projevují zájem o start v tomto pěkném závodě nejen lyžaři z NDR a Polska, ale také z Norska, Rakouska, Švýcarska a dalších zemí. Ani tentokrát nebudou moci pořadatelé vyhovět všem zájemcům o start v tomto závodě, který vzhledem k chráněné oblasti Jizerských hor má omezenou účast a dá se předpokládat, že uzávěrka přihlášek bude zkrácena.

Lyžaři RH Olomouc startovali v uplynulé sezóně ve 43 závodech, nejen v celé ČSSR, ale také v NDR, Polsku a Sovětském svazu. Nejlepších výsledků dosáhla Pavla Rousová, která reprezentovala ČSSR v biatlonu. Zdeněk Skrabal se prolojoval do mistrovství ČSSR v Sokoľovském závodě tranné zdatnosti a ve své kategorii osadil páté místo. Zdeněk Ludvík a Ladislav Krémář postoupili do celostátních přeborů vysokoškoláků v běhu i biatlonu, k úspěchům patří vítězství Ladislava Kleiřa st. v kategorii veteránů na 50 km v Novém Městě na Moravě a účast Josefa Grivaldského na celostátním přeboru ministerstva vnitra ve Špindlerově Mlýně. Ocenění zasluhuje pořádání závodů pro mládež, jejich dobré organizační zajištění, při kterém pomáhají rodinní příslušníci členů lyžařského oddílu.

Pro novou sezónu 1980—81 připravují lyžaři RH Olomouc ještě náročnější program. V letním období na rozsáhlých úpravách tratí bude odpracováno asi 2500 brigádnických hodin za pomoci i dalších oddílů olomouckého okresu. Hlavní akcí na pěkných tratích RH Olomouc v Nové Vsi u Rýmařova v roce 1981 bude Zimní univerziáda 9.—16. února, kterou uspořádá Palackého univerzita Olomouc. Na pořadu budou závody mužů 15, 30 a 3 x 10 km, žen 5, 10 a 3 x 5 km.

Lyžařské tratě budou k dispozici lyžařské veřejnosti a zejména využít akce „Běhej pro zdraví“. Osvědčila se spolupráce s olomouckou pobočkou Ligy stovkařů běhu pro zdraví a jsou předpoklady, že na pěkných tratích RH Olomouc si vyzkouší svou zdatnost několik tisícovek lyžařů-běžců.

-jp-

JOSEF ZITA šedesátníkem

Nechtěli jsme tomu ani věřit, ale kartotéka VSL ÚV ČSTV nelže, dlouholetý obětavý lyžařský pracovník z Vysokého nad Jizerou Josef Zita oslaví 28. srpna šedesátiny. Velmi dobře ho znají nejen funkcionáři a příznivci skoku na lyžích, ale i ostatních lyžařských disciplín. Má velkou zásluhu na úspěšných profilech řady čs. můstků, jejich výstavbě i kvalitní přípravě stovek závodů ve skoku. Pomáhal při budování moderních můstků ve všech krajích ČSSR.

Je nositelem veřejného uznání Za zásluhy o rozvoj čs. tělesné výchovy III. stupně, diplomu Za úspěšnou práci při výstavbě lyžařských zařízení a dalších vyznamenání. Jako rozhodčí FIS v roce 1970 byl vyznamenán diplomem Mezinárodní lyžařské federace, letos byl úspěšným delegátem FIS při dvou závodech Světového poháru skokanů v jugoslávské Planici, odkud je také náš obrázek.

Přejeme mu do druhé šedesátky hodně zdraví a úspěšných výsledků v jeho záslužné práci a aby se mu podařilo znovu vybudovat moderní můstek v Šachtách ve Vysokém nad Jizerou, na které vzpomíná řada předních čs. skokanů.

-tr-

Velká cena Frenštátu

Již poosmé přivítá největší čs. můstek s umělou hmotou ve Frenštátě pod Radhoštěm světovou skokanskou elitu. V sobotu 6. září se koná další ročník Velké ceny Frenštátu pod Radhoštěm. Pozváni byli reprezentanti osmnácti zemí, mezi nimiž závodníci Finska, NDR, Norska, Polska, Rakouska, SSSR, Švédska, Švýcarska a USA. Pro přední čs. skokany budou výsledky na Velké ceně Frenštátu jedním z kritérií pro sestavení reprezentačního družstva pro novou sezónu 1980 až 1981.

Fotografie na titulní a zadní straně obálky ing. Juraj Bobula, na druhé straně Ota Mrákota, na třetí straně Jaroslav Buchar, Jaroslav Trousil a Cyril Petrla.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Juraj Bobula, Igor Fabian, ing. Vlastimil Horák, dr. Aleš Klempa, dr. Jaroslav Potměšil a Jaroslav Trousil.

Na startu mladších žáků při 10. ročníku Novoveské patnácty

MLÁDÍ má v lyžování ZELENOU

Každým rokem v lyžování přibývá náborových soutěží a závodů pro mládež. Potvrdila to i uplynulá sezóna. Je třeba si vážít obětavé a cílevědomé práce, kterou věnují cvičitelé a trenéři výchově mládeže. Třemi obrázky si připomínáme soutěžení těch nejmladších. Na prvním obrázku devítiletá Lucie Bucharová ze Sokola Dolní Branná při závodech žactva Východočeského kraje, která prokázala příkladnou bojovnost a solidní běžeckou techniku. Na druhém nejmladší účastník soutěže o Spartakiádní vločku v pražské Hvězdě. Na třetím obrázku děti z lyžařské přípravky TJ Gottwaldov na jarních prázdninách na Portáši.

lyžařství

ROČNÍK 66 ♦ ZÁŘÍ 1980 ♦ Kčs 3,—

9

Tatry dějištěm velkých událostí

Také v uplynulé lyžařské sezóně 1979—1980 byly Tatry dějištěm významných mezinárodních událostí, jak to dokazují tři snímky. Na prvním z nich celková vítězka XXV. ročníku Velké ceny Slovenska ve Vysokých Tatrách Italka Daniela Zintová a vítězka Světového poháru Hanni Wenzelová (Lichtenštejnsko) při převlékání cen. Na druhém čs. reprezentant Miloš Bečvář, který zvítězil v běhu na 15 i 30 km v XV. ročníku Tatranského poháru. Na třetím obrázku Bohumír Zeman při startu těžkého obřího slalomu Evropského poháru za sněžení na 41. ročníku Velké ceny Demänovských jeskyň v Jasné.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

K ZOH 1980

V LAKE PLACIDU

HOLMENKOLLEN
PŘIPRAVUJE MS 1982

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNCE ZÁBĚR Z LETNÍ PŘÍPRAVY MLADÝCH ZÁVODNIC TSM VE ŠTRBĚ NA UMĚLÉ DRÁZE V AREÁLU SNŮ NA ŠTRBSKÉM PLESE. I V LETNÍM OBDOBÍ JE ZDE ČILÝ RUCH. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY VÍTEŽ PRVNÍCH LYŽAŘSKÝCH ZÁVODŮ NA TRÁVĚ V ČSSR LUBOMÍR MASÁR (DRUŽSTEVNÍK BANKA PIEŠŤANY), KTERÉ SE KONALY JAKO SOUŘEVNOSTI ČSSR 14. ČERVNA V PIEŠŤANECH

Lyžařství

Ročník 68

Číslo 9

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janecký. Vedoucí redaktor časopisů Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eidlps, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávkou přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. srpna 1980.

ISSN - 0323 - 1445

LYŽAŘI BEZ LETNÍ PŘESTÁVKY

Vrcholové lyžování již dávno přestalo být sportem zimní sezóny. Letošní zimní olympijské hry v Lake Placidu znovu potvrdily, že bez tvrdé soustavné celoroční přípravy, využití letního tréninku na ledovcích a umělé hmotě, nelze očekávat dobré výsledky ve stále širší a vyrovnanější světové špičce ve všech disciplínách. O této skutečnosti měli příležitost se přesvědčit členové čs. reprezentačních družstev a jejich trenéři.

Dubnové plenární zasedání výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV v Praze hodnotilo výsledky čs. reprezentantů na ZOH 1980 v Lake Placidu, kteří většinou nesplnili stanovené cíle a někteří zůstali hluboce pod svými možnostmi. Přijalo návrh opatření pro další čtyřletý cyklus přípravy na ZOH 1984 v Sarajevu a ukazuje se, že jeho splnění není snadnou záležitostí. Celkové zajištění tréninkového procesu před ZOH v Lake Placidu se zlepšilo, stále však nestačí současným potřebám. Lékařsko-biologické i vědeckovýzkumné zabezpečení by se mělo stát nedílnou a stálou součástí vlastního tréninkového procesu, který je pořád náročnější. Stále se hovoří o tom, že je nezbytné, aby byla podstatně prohloubena oblast biologického zajištění, vitaminizace, aby byly zásadně řešeny podpůrné prostředky a jejich využití, regenerace a další poznatky. Vrcholová komise i subkomise konstatovaly, že existují rezervy — především v prohloubení objektivizace tréninku, v diagnostice zátěže, její individualizaci a dynamice, jakož i správného zaměřování formy.

Plenární zasedání konstatovalo, že je třeba zkvalitnit výběr sportovců, vedle motorických a funkčních předpokladů se především zaměřit na psychicky silné a odolné jedince s vysoce rozvinutými morálně volními vlastnostmi, kteří si vysoce cení vlastní úspěch a čest reprezentovat. Jedině takoví sportovci jsou ochotni obětovat sportovní přípravě a reprezentaci vše a jediné ti mají naději uspět v nejlepší světové konkurenci.

Při sestavování reprezentačních družstev pro novou závodní sezónu dostala příležitost řada mladých závodníků a závodnic, u nichž jsou předpoklady, že čest, které se jim dostalo, prokáží příkladnou svědomitostí a houževnatostí v přípravě a úspěšnou reprezentací čs. lyžování a socialistické vlasti. Stále se ještě jedná o jmenování vedoucích trenérů pro běžecké a sjezdové disciplíny, jakož i skok. Zbývá dorešit ještě jmenování zbývajících trenérů a doplnit reprezentační kolektiv, jakož i realizační týmy.

Skokanské osmičlenné reprezentační družstvo má být ustaveno až koncem října podle výsledků letní přípravy a kvality skoků na umělé hmotě. V letním období trénink skokanů byl soustředěn v armádních střediscích vrcholového sportu Dukly Liberec a Dukly Banská Bystrica. Jejich přední závodníci v červenci měli výcvikový tábor v ideálním tréninkovém středisku skokanů NDR v Oberwiesenthalu. Začátkem srpna se připravovali v Lomnici nad Popelkou a zúčastnili se zde druhou srpnovou neděli VI. ročníku závodů o Cenu města Lomnice nad Popelkou, nechyběli ani přední skokani lyžařských oddílů tělovýchovných jednot. Další příležitostí byly závody v Rožnově a Velká cena Frenštátu pod Radhoštěm. Letní výcvikové tábory absolvovali i juniorští reprezentanti.

Reprezentační tým sjezdařů a sjezdařek absolvoval první letní výcvikový tábor na ledovci v červenci ve francouzském lyžařském středisku Val d'Isère za příznivých podmínek. Po krátké dovolené odjeli členové družstev koncem srpna na Kaprun. Plní se tak vytčený plán: umožnit oběma reprezentačním kolektivům v přípravném období minimálně 52 dnů tréninku na sněhu.

Družstvo běžců koncem června a začátkem července využilo k přípravě tělovýchovného střediska v hotelu Ski v Novém Městě na Moravě, kde jsou dobré podmínky pro tréninky. Členové týmu byl rozděleni do tří skupin. Jedna byla zaměřena na běhání, druhá na kolečkové lyže a třetí kombinovala běhání s kolečkovými lyžemi. Testovací týden prověřoval vrcholovou extenzitu, schopnost uklidnění a působení jednotlivých tréninků. Jeho výsledky byly uplatněny při dalších trénincích. Potom měli běžci dovolenou, po níž se členové družstva ASVS Dukla Liberec sešli v letním táboře v Hamru na jezeře. Mají zde pro přípravu ideální podmínky, které se každoročně ještě vylepšují a tréninkové středisko uprostřed lesa je využíváno i dalšími sportovními odděleními.

Květa Jeriová s trenérem Zdeňkem Cillerem byla na návštěvě u francouzské firmy Rossignol, jejíž lyže se osvědčily při vybojování bronzové olympijské medaile v Lake Placidu. Běžkyně se připravovaly v Jablonci nad Nisou, kde se také konaly začátkem srpna kontrolní testy členů reprezentačního družstva běžkyň i běžců.

Ani sduženáři v letním období neodpočívali. Začátkem srpna měli výcvikový tábor v Lomnici nad Popelkou, kde jsou dobré podmínky pro přípravu zásluhou agilního lyžařského oddílu Technolen.

Lze si jen přát, aby i další výcvikové tábory čs. reprezentačních družstev dospělých i juniorů v přípravném období měly úspěšný průběh a projevily se dobrými výsledky v závodní sezóně, která se velmi rychle blíží.

JAROSLAV TROUSIL

Ještě poohlédnutí po ZOH 1980

S nevelkým časovým odstupem po skončení XIII. ZOH 1980 se světový tisk k nim opětovně vracel, analyzoval kritizoval, chválil a vyslovoval prognózy do budoucna. Odsoudil nevhodné vystoupení a pokus ministra zahraničí USA Cyruse Vanceho zneužít her jako politické tribuny pro zahraniční politiku USA, kritizoval totální selhání dopravního systému, přetíženi organizátorů apod. Naproti tomu vyzdvihl mimořádné výkony závodníků, technickou perfekci provedení jednotlivých závodů a neomezenou ohebnost všech, kdož byli zapojeni do zvládnutí ohromného úkolu. Tak vypadala tvář XIII. ZOH 1980 ve světle zahraničního tisku. ZOH 1980 se staly hrmi protikladů.

Chtěl bychom naše čtenáře ještě krátce seznámit s oficiálním hodnocením her, především po stránce organizační, ale i jejich sportovní úrovni, jak vyplynula ze zpráv technických delegátů pro jednotlivé disciplíny a také ze stanoviska předsedy FIS Marca Hodlera, které zaujal k některým problémovým otázkám a které v jisté míře předurčuje další vývoj závodního lyžování v nejbližších letech.

• SJEZDOVÉ DISCIPLÍNY

Hubert Spiess, předseda komise FIS pro sjezdové tratě, ve své zprávě konstatuje, že všechny závody ve sjezdových disciplínách byly provedeny za bezvadných sportovních podmínek. To umožnily dva faktory:

— všechny tratě mohly být pokryty umělým sněhem (přípravit tratě dováženým přírodním sněhem by nebylo možné);

— američtí rozhodčí označovali jako „modří mravenci“, udržovali tratě v neustálém perfektním stavu.

Spiess se dotýká ještě dvou dalších bodů, bezpečnosti závodníků a obřího slalomu:

— naprosto perfektní byla montáž ochranných sítí. Výborné zkušenosti, získané v tomto směru na Whiteface Mountain jistě umožní v příštích letech se spokojit s užšími tratěmi. Použitím pytlů plněných slámou nebo pěnovou gumou lze velmi účinně zabezpečit jednotlivě stojící překážky, jako sloupy, stromy apod.

— v Lake Placidu byl pro ZOH upraven druhý svah pro obří slalom (Parkway Course). To proto, aby bylo možno provést obě kola obřího slalomu mužů i žen v jednom dni. Z technických důvodů (televize) nebylo možno obě kola v jednom dni odjet. Na MS a ZOH však by měla být provedena v jednom dni, aby závodníci byli zbaveni nadměrné psychické zátěže.

Sjezd mužů byl absolvován na perfektně upravené a zcela bezpečné trati. Závodu předcházelo pět prohlídek

Ve štafetách se na ZOH 1980 na stoupání po startu na prvním úseku tvrdě bojovalo

tratě a 5 tréninkových jízd. Nedošlo k úrazu. Pro husté sněžení na krátkém úseku tratě při závodě, rozhodla jury jednomyslně zkrátit startovní intervaly ze 100 na 60 sec.

Sjezd žen se jel při velmi nízké teplotě (minus 14°C). Mnoho závodnic utrpělo omrzliny. Zdravotní komise FIS bude muset určit absolutní hranici minusové teploty, při které bude možno závod ve sjezdu jet. Důležitou roli při tom budou hrát také předpokládaná rychlost jízdy a vlhkost vzduchu. Na startu se sešlo jen 28 závodnic. To je mementem a FIS bude muset najít cesty a prostředky, jak tento nepříznivý vývoj zvrátit. Budíž při tom uvedeno, že při čtyřech tréninkových jízdách a ve vlastním závodě došlo toliko k jedinému pádu.

Obří slalom mužů. Stav tratě byl po celý závod bez problémů. Ne všichni závodníci se však dokázali vyrovnat s „požadavky“ umělého sněhu, který vyžaduje naprosto exaktní jízdu. Řada eliminovaných závodníků tento požadavek nerespektovala a doplatila na to. Provedení závodu ve dvou dnech je mimořádnou psychickou zátěží pro startující a federace by měla trvat na tom, aby při ZOH a MS se obě kola jela ve stejném dni. Závod nedokončilo 22 závodníků z 75 startujících.

Obří slalom žen. Bylo klasifikováno 35 lyžařek z 45 startujících. Výpadek 10 závodnic je možno označit za úměrný. Jinak platí vše, co bylo řečeno v předchozím odstavci.

Slalom mužů. Znovu se ukázalo, že na umělém sněhu se závodník nesmí dopustit žádné chyby. Ze 79 startujících bylo jen 37 závodníků klasifikováno. To je nesporně přílišný výpadek pro závody, jakými jsou ZOH. Po 1. kole diskvalifikovala jury jugoslávského reprezentanta Bojana Križaja; televizní záznam ukázal, že Križaj neměl překážku v jízdě.

Slalom žen. Start 1. kola byl o 15 minut odložen, protože televize neměla časový impuls. Rozhodnutí jury o odkladu startu bylo jednomyslné a bylo motivováno snahou umožnit milionům televizních diváků zhlédnout závod. Ze 47 startujících v 1. kole bylo klasifikováno jen 19 závodnic. K eliminaci v rozsahu 59% nepochybně dojde i v mnoha jiných závodech, pro ZOH je však toto procento příliš vysoké. Příčinou byl jistě opět umělý sníh.

Sjezdová trojkombinace. Jen devět mužů mohlo být klasifikováno v kombinaci. Při tom bodový rozdíl mezi 1. a 9. pořadím mezi závodníky P. Mahrem s 45,53 bodu a C. Fontem s 304,34 bodu je mimořádně vysoký. U žen je situace ještě horší; ve výsledkové listině je uvedeno jen 7 závodnic, přitom vítězka Hanni Wenzelová má 5,57 bodu a 7. Farride Rahmeová (Liberie) 1072,27 bodu, rozdíl činí 1066,80 b. Snaha FIS vrátit se k tradiční alpské kombinaci je proto zcela oprávněna.

• ZÁVODY V BĚHU

Technickým expertům FIS z Kanady a Evropy se podařilo rychle uvést poměrně komplikovanou mašinerii kolem závodu v běhu do bezchybného fungování. Ve stadiónu na Mount Van Hoevenbergu nepadlo po celou dobu závodů ani slůvko kritiky na organizaci a technické provedení závodů. Při tom bylo mnoho starostí, zejména s nedostatkem přírodního sněhu. Zařízení na výrobu umělého sněhu však zvládla všechny obtíže.

Běh na 15 km vyhrál rozdílem jedné setiny sekundy Švéd Thomas Wassberg před Finem Juhou Mietem. Tato setina sekundy vyvolala živou diskusi mezi odborníky, je-li účelné měřit běhy s přesností na 1/100 s. Velkým problémem závodu v běhu byly nízké teploty mezi minus 15–18°C.

Velmi pochvalně se o závodech v běhu žen vyslovila předsedkyně ženské běžecké komise FIS Inga Löwdinová: „Pro mne se běžecké závody v Lake Placidu staly historickou událostí pro umělý sníh, jímž bylo možno pokrýt rozsáhlou síť běžeckých tratí. Tratě byly pro ženy trochu tvrdé a velmi náročné. Nicméně, byly to tratě spravedlivé, na kterých nebylo místa pro sebemenší náhodou. Lituji, že ve štafetovém běhu startovalo jen 8 družstev. Jde zřejmě o tendenci národních olympijských výborů, vysílat na ZOH jen týmy, které jsou schopny vítězit. Proto se počty družstev každoročně zmenšují, žádné družstvo nechce být poslední. Proti této tendenci bude nutno bojovat, aby bylo zabráněno škrtnutí štafetového běhu z programu ZOH.“

• ZÁVOD SDRUŽENÝ

Sdružení absolvovali při každém tréninku ve skoku tři skoky. Závod

ve skoku (18. 2.) se konal za krásného, slunného počasí. Technický delegát G. Gundersen ve své zprávě uvádí, že to byl po všech stránkách jeden z nejzdařilejších závodů ve skoku pro sdružený závod, který kdy viděl. Vál slabý vítr, nedošlo k žádnému pádu. Také trénink a závod v běhu do závodu sdruženého proběhly hladce. Nebyly problémy s nízkými teplotami. Norský reprezentant Odd Arne Engh odbočil na posledním 5 km úseku na nesprávnou trať (přibližně 1500 metrů) a přesto je uveden ve výsledcích závodu sdruženého (na posledním 29. místě). Od diskvalifikace bylo upuštěno, údajně proto, že proběhl všemi kontrolami (?). Nebylo protestováno. Došlo také k drobnému incidentu s nedovoleným nošením komerčních značek na čepičkách závodníků.

● SKOK

Rád bych na tomto místě citoval úvodní řádky ze zprávy TD pro skok Emmericha Pepeuniga: „Bravo technické komisi pro závody ve skoku v Lake Placidu. To by pro mou zprávu vlastně stačilo, neboť všechny úkoly ve skokanském stadiónu byly plněny naprosto vzorně. Obec Lake Placid vstoupila do historie lyžařského sportu a zaujme v naší kronice čestné místo.“

Při závodě na můstku P = 70 m musel být závod po devátém skokanu pro dosahované délky přerušen a znovu zahájen z nižšího nájezdu (hlasování v jury 3:2). Závodní kancelář úřadovala ve stísněných podmínkách. Zdravotníci pracovali výborně a byli opravdovou pomocí při četných onemocněních z nachlazení a při drobných zraněních. Policejní pořádkové kontroly byly nejen přísné — v běžném slova smyslu byly mimořádně přísné. Častokrát se stávaly překážkou pro hladký běh organizace a plynulost dopravy. Na startu byl vždy vzorný pořádek, a to i za mimořádně velkých mrazů. S otvíráním můstku pro skok musí být pověření odborníci. Mezi startérovým pokynem ke startu a otevřením můstku byly příliš velké pauzy. To bylo důvodem, že se trenéři zapojovali do startu a bohužel často špatným odhadem vlivu větru závodníkům více škodili než pomáhali. Výborně fungovala předpověď počasí. Měřiči délek fungovali velmi dobře, nebylo stížností. Rozhodčí stylu rozhodovali bez chyb. Tolik zprávy TD.

Také předseda FIS MARC HODLER zaujal stanovisko k některým problémům, na které narazily technické komise jednotlivých disciplín. Učinil tak zodpovězením otázek, které mu

předložil předseda nově ustavené komise FIS pro veřejné vztahy Arnold Kaech. Otázky a odpovědi shrnujeme:

— Výkony závodníků a závodnic byly fantastické. Nápadná však byla malá účast v některých závodech např. ve štafetovém běhu, nebo v závodech ve sjezdu. Co tomu říkáte?

„Nízké počty startujících v uvedených disciplínách jsou důsledkem stále přísnějších zásad aplikovaných při výběru závodníků do reprezentačních družstev a boje NOV proti tzv. „olympijskému turismu“. Jestliže se všechny NOV omezí na to, že budou vysílat výhradně reprezentanty, kteří se bezpečně zařadí do pořadí prvé třetiny závodníků, budou se startovní pole na závodech ZOH neustále zužovat. Vinu nese i omezení celkového počtu 14 závodníků a závodnic v družstvech pro závody ve sjezdových disciplínách. Lyžování však získalo díky tomuto omezení specifický statut, který nezná žádné jiné odvětví sportu, právo startu čtyř závodníků v každé individuální disciplíně. Překvapilo, že vedoucí státy klasického lyžařského sportu se pro malé medailové šance zřekly účasti ve štafetovém závodě.“

— Coubertinova zásada o významu účasti na OH je pro méně kvalifikované, především ve sjezdovém sportu a ve skoku, v současné době nerealizovatelná. Totéž platí o účasti na MS. Uvažuje FIS o nějakém řešení?

„Uvažovat je třeba především o závodě ve sjezdu a skoku. Pro sjezd jsou zamýšlena dvě opatření: znova-zavedení bývalé dvojkombinace sjezd/slalom, se zkrácením sjezdem a se snížením rychlosti, především ve sjezdu žen.“

Pro skok je nutno postavit ve všech zemích více malých a středních můstků pro mládež a také je udržovat, aby se na nich mohlo kdykoli skákat. S novým vývojem skoku na umělých můstcích, vybudovaných v některých zemích, např. v ČSSR, v NDR a v poslední době také ve Švýcarsku, jsem se stal nokud jde o vývoj skoku optimistou.“

— Hry v Lake Placidu proběhly bez vážných úrazů. Je možno tuto příznivou okolnost pokládat za výsledek snah federace po zvýšení bezpečnosti závodníků?

„Toto konstatování je o to zajímavější, že přísné předpisy o ochraně národního parku znemožnily provést potřebná odlesnění pro zřízení nezbytných pádových prostorů. To nás přinutilo k zintenzívnění bezpečnostních opatření, především použitím ochranných sítí a pytlů plněných slámou nebo pěnovou gumou. Zkušenosti

z Lake Placidu budou využity i pro jiné akce.“

— Sjezdové závody se rozhodují individuálními měřeními, nikoli tedy bojem muže proti muži. Výkonnostní rozdíly a časy mezi závodníky jsou minimální a pro diváky jsou nepostřehnutelné. Sjezdovému sportu, především slalomu, hrozí ztroskotání pro jeho perfekci. Jsou myslitelné nové formy hodnocení?

„Při hodnocení časových rozdílů ve sjezdových disciplínách nesmí být přehlížena důležitá okolnost — rychlost. Nemyslím, že by sjezdový sport byl závislý na cílové fotografii. Setina sekundy představuje stále ještě více nežli centimetr. Zvláštnost sjezdového lyžování je dána tím, že všichni závodníci, odhlédnouce od startovní fáze, pracují se stejnou silou, s přitažlivostí. Náhoda tomu chce, že se rozhodující tři faktory: hmotnost závodníka, tření na sněhové pokrývce a odpor vzduchu téměř vyrovnávají. Každý závodník, velký či malý, těžký nebo lehký, má za normálních podmínek stejné šance. Rozhodující je jen jeho technika. Rozšiřování světové špičky musíme vítat. Výsledkové listiny, jak jsme je viděli v letošní zimě, s devíti závodníky různých národností na prvních deseti místech, jsou potěšitelné. Přesto se nedá říci, že výsledek sjezdových závodů se stává dílem náhody. Sériová vítězství výjimečných jezdců, např. Ingemara Stenmarka, právě v letošní sezóně to přesvědčivě dokázala.“

Nicméně, způsoby hodnocení se musí podřizovat vývoji lyžařské techniky. Sjezdy by se měly stát technicky náročnějšími, především na úkor rychlosti; slalomy a obří slalomy by měly být pestřejší a autoři tratí by měli více využívat členitosti terénu.“

— Je měření s přesností na jednu setinu sekundy v lyžařském sportu nutné?

„Byl jsem vždy proti zavedení 1/100 s v běhu a 1/1000 s ve sjezdových disciplínách. V běhu jsem byl koalici časoměřičů a techniků přehlasován, ve sjezdových disciplínách se mi podařilo a dosud se mi daří zabránit pochvbnému pokroku. Měl jsem vždy rodit radosti kdykoli se na stejném stupni vítězů seřadili dva závodníci.“

ZOH 1980 jsou již historií. Ukázaly, že v oblasti lyžařské techniky a výkonnosti byly docleny další pokroky, na které může být celý lyžařský svět právem hrdý. Naznačily také nové cesty, schopné zbavit lyžařský sport závislosti na sněhových a povětrnostních podmínkách. Vyvolaly však také neklid nad stále se zvěšujícím odstupem mezi světovou špičkou výjimečných jedinců a ostatním startovním polem. Také příliš tvrdé podmínky pro výběr členů národních družstev a v důsledku toho i zmenšená účast na hrách je problémem, kterým se federace bude muset co nejdříve zabývat. Taková jsou poučení z XIII. ZOH 1980.

Dr. O. KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Tak to vypadalo při letošních ZOH na ulici olympijského městečka Lake Placidu

Mládí se prosazuje ve světě

Stejně jako v jiných sportech, tak také v lyžování se ve světové špičce úspěšně prosazují mladí závodníci a závodnice. Potvrdila to nejlépe uplynulá sezóna, kdy do bojů o umístění na předních místech na ZOH v Lake Placidu a ve Světovém poháru sjezdařů a skokanů často významným způsobem zasáhli talentovaní reprezentanti, kteří vrchol závodnické kariéry mají teprve před sebou.

Nejvýrazněji se to projevilo ve skokanské disciplíně. Devatenáctiletý Rakušan Hubert Neuper zvítězil v prvním ročníku Světového poháru, šestnáctiletý Kanadčan Steve Collins byl právem označen za největší překvapení sezóny 1979–80. Skončil dvanáctý ve Světovém poháru, vybojoval prvenství v prvním ročníku mezinárodních letů v Harrachově, zvítězil v Láhtí a vyrovnal rekord velkého můstku na Štrbském Plese Japonce Akimota skokem 113 m při závěrečném finálovém závodě SP. Ještě o rok mladší Thomas Klauer (NSR) v silné konkurenci v letech v Harrachově skončil šestý. Šestnáctiletý Primož Ulaga je největší nadějí Jugoslávie pro ZOH 1984 v Sarajevu. Již v uplynulé sezóně byl jugoslávskou jedničkou a několikrát porazil svého krajana, zkušeného Bogdana Norčiče. K jeho největším úspěchům patřilo třetí a čtvrté místo v závodech SP v Planci.

V běžeckých disciplínách stoupající úroveň potvrdilo juniorské mistrovství světa ve švédském Örnsköldsviku. Členové nové nastupující generace sborné Čajko, Burlakov a Kozel obsadili prvá tři místa na 15 km a získali všechny medaile v této disciplíně pro SSSR, přesvědčivě vyhráli i štafetu před Švédy, Nory a Finy. Norsko juniorskou mistryni světa na 5 km Pattersenovou zařadilo jako první členku štafety žen na 4 X 5 km na ZOH v Lake Placidu a přispěla k vybojování bronzových medailí v tomto zajímavém závodě. Devatenáctiletý Jochen Behle je novou běžeckou nadějí NSR. Dokázal to dvanáctým místem na 15 km na ZOH v Lake Placidu, jakož i pátým pořadím na mistrovství světa juniorů. Z čs. reprezentantů-běžců příjemně překvapil na ZOH 1980 Jiří Švub nejlepším umístěním z našich závodníků na 15 km (23. místo) a také v třicetce porazil Simona i Bečváře. Na juniorském světovém šampionátu z čs. závodníků jen Lisičan se zařadil do první dvacítky (14. pořadí), z děvčat Kepeňová (17.) a Ehrenbergerová (20.), umístění štafety nebylo uspokojivé.

Také ve sjezdových disciplínách, zejména v soutěži žen se stále více prosazují mladé lyžařky. Ve Světovém poháru to platí především o Francouzce Perrine Pelenové, která v celkové klasifikaci obsadila čtvrté místo za Hanni Wenzelovou (Lichtenštejnsko), Rakušankou Annemarií Moserovou a Švýcarkou Marií-Theres Nagigovou. Ve slalomu byla první s dvacetipětibodovým náskokem před H. Wenzelovou a na třetí Moserovou získala 37 bodů. Je potěšitelnou skutečností, že i v ČSSR máme několik mladých sjezdařek, které se mohly pochlubit úspěšnou sezónou. Jana Šoltýsová svými výkony ve sjezdu se stala středem pozornosti expertů alpských disciplín. Její třinácté místo v

celkovém pořadí SP, desáté na ZOH v Lake Placidu a páté ve sjezdu jsou dokladem pozoruhodné vzestupné výkonnosti. Osmnáctiletá Olga Charvátová skončila druhá v Evropském poháru za Rakušankou Erikou Greretrovou a o rok starší Lenka Vlčková byla třetí v této soutěži. Ve slalomu EP Charvátová dokonce vybojovala prvenství před Vlčkovou a Rakušankou Anní Kronbichlerovou, v ořím slalomu byla čtvrtá.

Výkony mladých lyžařů a lyžařek, kteří se stále významněji tlačí mezi nejlepší světovou špičku, jsou také dokladem toho, že národní lyžařské svazy věnují stále větší péči a podporu výchově lyžařské mládeže. Dobrá zkušenost lyžařských gymnázií v Rakousku a Švédsku měla odezvu i v ostatních lyžařsky vyspělých zemích. Vhodné spojení výuky s náročným celoročním lyžařským tréninkem se rozšířilo do dalších států a přináší velmi uspokojivé výsledky. Lze si jen přát, aby tomu tak bylo

Primož Ulaga patří k největším skokanským nadějím Jugoslávie pro ZOH 1984 v Sarajevu

i u žáků sportovních tříd lyžařských gymnázií v ČSSR a přineslo dobré výsledky čs. lyžování ve stále početnější a kvalitnější mezinárodní konkurenci. -tr-

50 LET KILOMETRO LANCIATO

Opojení rychlostí se stále více projevuje ve sportovním dění. Motoristé, běžci i lyžaři neustále posunují laťku rekordních rychlostí. Podobně tomu je i ve sjezdovém lyžování, jak to dokazují průměrné rychlosti nejvýznamnějších sjezdů Světového poháru. I když se pohybují značně nad 100 km/hod., hodně ještě zůstávají za rychlostí kolem 190 km/hod. při Kilometru lanciato.

Letmý kilometr, který se koná každoročně v létě v blízkosti Plateau Rosa v zimním sportovním středisku Breuil-Cervinia, se stal mimořádnou italskou sportovní událostí. Snad by snesl trochu přirovnání s nejméně významnějšími automobilovými závody mistrovství světa formule 1. Zatímco automobilisté mají celý seriál závodů, pro tyto odvážilce lyžaře je tato velká příležitost jen jednou ročně.

Letos oslavila tato sportovní lyžařská atrakce své padesátileté jubileum. Během půl století se pochopitelně také podstatně zvýšila dosahovaná rychlost na speciálně vyleštěné trati. Začátky tohoto neobvyklého závodu se datují od 14. ledna 1930, kdy ve švýcarském Sv. Mořici padl vedením ředitele lázní dr. Waltera Amstutz Skiclub Alpina Sv. Mořice ve spolupráci se Švýcarským akademickým Skiclubem je uspořádán v blízkosti konečné stanice lanovky Corviglia na speciálně upravené trati na svahu se sklonem 35 stupňů a výškovým rozdílem 250 m. První oficiální rychlostní lyžařské závody měly sloužit k vědeckým účelům. Rychlost byla měřena na 150 m dlouhém úseku a při letném startu téměř dva tucty lyžařů dosáhlo stokilometrové rychlosti. Při této příležitosti se zkušelo, jaký je nejlepší profil lyží, vážení, postoj atd.

Devatenáctiletý Rakušan Gustav Lantschner z Innsbrucku dosáhl tehdy největší rychlosti 105,243 km/hod.

a byl tedy prvním rekordmanem v této disciplíně. O rok později na stejné trati Švýcar Cesare Chlogna tento výkon zlepšil na 131,760 km/hod. V roce 1932 jedna švýcarská hodinářská firma připravila speciální chronometr s elektromagnetickým zapisováním času. Závod se jel na svahu s třicetistupňovým sklonem. Čtyřicetiletý Švýcar dr. ing. Reinhard Strumann, který se zabýval teoretickými výpočty v tomto oboru, naměřil nejvyšší rychlost 136,339 km/hod., které dosáhl Leo Gasperl z Kitzbühelu. Ten později přesídlil do Cervinie. Tam v roce 1947 poprvé po druhé světové válce byl uspořádán Kilometru lanciato. Zvítězil v něm 27letý Ital Zeno Colo s rychlostí 159,292 km/hod.

Od té doby došlo ke značným změnám ve výzbroji a výstroji účastníků tohoto závodu. Od roku 1947 se koná Kilometru lanciato téměř každoročně na svahu v blízkosti Plateau Rosa (nadmořská výška 3000 m). Tam vždy asi 40 lyžařů z několika zemí útočí na překonání světového rekordu ve speciálních kombinézách a aerodynamických přilbách se speciálně upravenými a navoskovanými lyžemi maximální délky 240 cm. Světovým rekordmanem na této trati je z roku 1978 Američan Steve McKinney, který byl označován za lyžařského fantoma, jezdicího „vajčkovým“ stylem. Na stometrové měření trati dosáhl rychlosti 198,020 km/hod.

Úspěšný první ročník Čs. poháru sjezdařů

I při špatných sněhových podmínkách v lednu první ročník Československého poháru měl úspěšný průběh. Byl dobře organizačně zajištěn v kategorii dospělých i dorostu, našel podporu a pochopení všech oddílů. Soutěž umožňuje spravedlivější hodnocení jejich práce a znamenala hodnotné obohacení závodní sezóny.

V soutěži mužů a žen pro nepříznivé počasí odpadl pouze sjezd přeboru CSR, chybějící závod však neměl vliv na pořadí v první dvacítky. Reprezentanti se zúčastnili jen všech čs. mezinárodních závodů a prvé části mistrovství ČSSR ve Spindlerově Mlýně (slalom a obří slalom). Přesto se podařilo Lence Vlčkové absolvovat pět závodů tak úspěšně, že zvítězila. Rozhodovalo se však až v posledních dvou slalomech na Martinských holicích a přiležitost vybojovat pohár měly ještě J. Harvanová, Zibrínová, Bruďná a Housková. Z mužů od začátku vedl Miloslav Sochor, který si dalšími vítězstvími upevnil vedoucí pozici a stal se vítězem prvního ročníku Československého poháru.

Do pořadí v Československém poháru 1980 bylo započítáváno podle soutěžního řádu pět nejlépe bodovaných výsledků z těchto soutěží a závodů: mistrovství ČR ve slalomu a obřím slalomu (vítěz získal 25 bodů, další podle stupnice), mistrovství SSR ve slalomu, obřím slalomu a sjezdu (vítěz 25 b., další podle stupnice), mistrovství ČSSR ve slalomu, obřím slalomu a sjezdu (vítěz 39 bodů, další podle stupnice), CKZ — čtyři slalomy, jeden sjezd (vítěz 37 b., další podle stupnice), Evropský pohár mužů a žen — slalom a obří slalom (vítěz 47 bodů, další podle stupnice), Světový pohár žen — dva slalomy (vítěz 60 b., další podle stupnice).

V soutěži dorostu se neuskutečnil jen sjezd VSL SÚV ČSTV, který vzhledem k nižšímu bodovému hodnocení republikových přeborů svazů neměl vliv na pořadí v první patnáctce. Bylo hodnoceno pět nejlépe bodovaných závodů z celkového počtu patnácti: přebor ČSR ve slalomu, obřím slalomu a sjezdu (vítěz získal 15 bodů,

další podle stupnice), přebor SSR ve slalomu a obřím slalomu (vítěz dostal 15 b., další podle stupnice), Juniorokritérium — slalom a obří slalom (vítěz získal 31 b., další podle stupnice), přebor ČSSR ve slalomu, obřím slalomu a sjezdu (vítěz dostal 27 b., další podle stupnice), CKZ — po dvou slalomech a obřích slalomech, jeden sjezd (vítěz dostal 25 b., další podle stupnice).

Prvním vítězem v kategorii dorostenců se stal Peter Šoltýs, z dorostenek zvítězila v Československém poháru Milena Jurečková. Soutěž byla otevřená až do posledního závodu — slalomu na Klínovci. V případě vítězství mohl vybojovat prvenství v pohárové soutěži kromě P. Šoltýse jak Kondělků, tak i Žallmann, v kategorii dorostenek aspirovaly na dobytí Čs. poháru ještě Poláková a Žáková, Určité zkrácení výsledku mohlo být způsobeno absencí reprezentantů — juniorů a junierek na některých závodech.

Z oddílů v celkovém hodnocení Československého poháru 1980 dorostu i dospělých je první Slávia UK Bratislava před LIAZem Jablonec a Jasnou Liptovský Mikuláš, v kategorii dorostu Jasná Liptovský Mikuláš, následována LIAZem Jablonec a Gymnáziem Kežmarok, v soutěži dospělých Slávia UK Bratislava před LIAZem Jablonec a Duklou Banská Bystrica.

VÝSLEDKY ČESKOSLOVENSKÉHO POHÁRU 1980

Muži: 1. M. Sochor 187 b., 2. E. Ptáček (oba Dukla Liberec) 170, 3. T. Gurský (UK Bratislava) 169, 4. J. Kočan 159, 6. M. Schimmer (oba Dukla Banská Bystrica) 158, 6. P. Kaček (VŠ Praha) 146, 7. M. Komora

(VŠT Košice) 138, 3. I. Sochor (Bohemians) 136, 9. S. Vozárik (VŠT Košice) 131, 10. R. Žallmann (Dukla Banská Bystrica) 131, 11. B. Zeman (PF Hradec Králové) 130, 12. D. Porubský (Dukla Liberec) 129, 13. R. Kříž (UK Bratislava) 124, 14. V. Braun (LIAZ Jablonec) 124, 15. M. Bobrovský (UK Bratislava) 116 b.

Ženy: 1. L. Vlčková (LIAZ Jablonec) 176 b., 2. J. Harvanová 175, 3. K. Zibrínová (obě UK Bratislava) 170, 4. M. Bergerová (LIAZ Jablonec) 170, 5. B. Bruďná (VŠB Ostrava) 167, 6. M. Hojstříčková (Jasná Liptovský Mikuláš) 163, 7. V. Housková (VŠ Praha) 162, 8. J. Dvorštáková (ČH Banská Bystrica) 150, 9. T. Navrátková (VŠ Olomouc) 146, 10. I. Rejmánková (PF Hradec Králové) 143, 11. I. Valešová (Textilana Liberec) 136, 12. D. Lopušná (UK Bratislava) 130, 13. V. Brixiová (VŠ Praha) 128, 14. I. Harvanová (UK Bratislava) 127, 15. E. Medzihradská (Jasná Liptovský Mikuláš) 120 b.

Oddílové vyhodnocení dospělých:

1. UK Bratislava 2483 b., 2. LIAZ Jablonec 1024, 3. Dukla Banská Bystrica 923, 4. Dukla Liberec 863, 5. Jasná Liptovský Mikuláš 859, 6. VŠ Praha 699, 7. VŠT Košice 659, 8. VŠB Ostrava 497, 9. PF Hradec Králové 487, 10. VŠ Olomouc 444 b.

Dorostenci: 1. P. Šoltýs (Gymnázium Kežmarok) 124 b., 2. D. Kondělků (Baník Karviná) 120, 3. R. Žallmann 118, 4. R. Hermánek (oba Dukla Banská Bystrica) 113, 5. P. Král (LIAZ Jablonec) 94, 6. P. Ližňák (SMF Žilina) 81, 7. I. Pacák (Jasná Liptovský Mikuláš) 81, 8. J. Martinek (LIAZ Jablonec) 80, 9. Z. Meniár (ČH Banská Bystrica) 80, 10. B. Habšuda (Jasná Liptovský Mikuláš) 79 b.

Dorostenky: 1. M. Jurečková (Jasná Liptovský Mikuláš) 120 b., 2. D. Poláková (LIAZ Jablonec) 116, 3. I. Žáková (ČH Banská Bystrica) 113, 4. I. Rejmánková (PF Hradec Králové) 106, 5. E. Medzihradská (Jasná Liptovský Mikuláš) 97, 6. J. Chalupská (ČH Banská Bystrica) 94, 7. P. Skotnicová (CHZ Litvínov) 94, 8. A. Maňasová (AŠ Vrchlábí) 84, 9. I. Valešová (Textilana Liberec) 81, 10. M. Hojstříčková (Jasná Liptovský Mikuláš) 76 b.

Oddílové vyhodnocení dorostu: 1. Jasná Liptovský Mikuláš 617 b., 2. LIAZ Jablonec 570, 3. Gymnázium Kežmarok 495, 4. ČH Banská Bystrica 487, 5. Dukla Banská Bystrica 290, 6. PF Hradec Králové 240, 7. Baník 1. máj Karviná 222, 8. AŠ Vrchlábí 167, 9. Baník Ostrava 152, 10. PS Karlovy Vary 141 b.

Celkové hodnocení oddílů (dospělí i dorost): 1. UK Bratislava 2493 b., 2. LIAZ Jablonec 1594, 3. Jasná Liptovský Mikuláš 1476, 4. Dukla Banská Bystrica 1213, 5. ČH Banská Bystrica 930, 6. Dukla Liberec 863, 7. Gymnázium Kežmarok 760, 8. PF Hradec Králové 727, 9. VŠ Praha 699, 10. VŠT Košice 659 b.

V kategorii dorostenců bylo hodnoceno 55 závodníků, v soutěži dorostenek 47, v kategorii dospělých 68 mužů a 54 žen, do celkové klasifikace se zapojilo 49 lyžařských oddílů.

Vítězka Československého poháru Lenka Vlčková (LIAZ Jablonec) v jednom z úspěšných obřích slalomů

O Pohár ČSS '80 v lyžiarskom slalome na tráve

Novozaložený, ale agilný lyžiarský oddiel TJ Družstevník Banka v Piešťanoch sa postaral o športovú senzáciu, keď v rámci športovej časti ČSS-80 usporiadal hádam posledné športové podujatie, ale zároveň prvé tohoto druhu v ČSSR — lyžiarske preteký na tráve.

Veľmi ochotne a s nadšením poskytl pomoc hostia — lyžiari z Tisovca, Handlovej, Žiliny, Hodruže-Hámrov, Rimavské Soboty, Partizánskeho, Trenčína, Starej Turej a niektorých ďalších oddielov. Zástupcovia týchto oddielov, tréneri i pretekári sa prišli na preteký pozrieť, tréningové si skúsili na tráve zalyžovať a po vydatených pokusoch sa mnohí zúčastnili samotných pretekov. Niektorí si priniesli lyže vlastné, väčšinou však si mohli vybrať z bohatej zásoby domácich pretekárov, ktorí každému lyže ochotne požičali.

V Piešťanoch teda na Ahoji v novom malom lyžiarskom stredisku (200 m vleč, pekne upravený svah a malá chatka s bufetom) sa uskutočnil prvý pretek v ČSSR v slalome na válcových a pásových lyžiach. Zastúpené tu boli značky lyží „domácej výroby na kolene“, podľa vzoru z Drukova Brno, ale aj talianske a sovietske lyžeroly.

Na preteký sa prišlo pozrieť takmer 500 divákov. Počasie veľmi žičilo a športové podujatie sa nad očakávanie všetkých vydarilo.

Pred samotným pretekom na trávnych lyžiach bol výborný kondičný pretek v bežeckom slalome na rovnakej traťi, ktorého sa zúčastnilo vyše 40 pretekárov.

Najúspešnejší v bežeckom (suchom) slalome boli starší dorastenci: 1. Marián Kaščák (Trenčín), 2. Juraj Pilát (Stará Turá), 3. Peter Ližhák (Žilina).

Na válcových lyžiach bolo toto poradie: 1. Lubomír Masár (Banka Piešťany), 2. Július Antoščík (Gymnázium Kežmarok), 3. Vladimír Bažiňka (VIJ Nové Mesto nad Váhom).

Teda víťazom prvého slalomu na trávnych lyžiach ČSSR sa stal Lubomír Masár, ktorý získal Pohár ČSS-80 venovaný OV ČSZTV Trnava, ktorý mal nad pretekmi patronát.

Po viacerých pretekoch tohoto druhu v zahraničí, poriadaných aj ako majstrovstvá sveta (napr. vlni 1. MS žien v zjazde — dosahovala sa rýchlosť cez 80 km/hod.) je na svete aj v ČSSR prvý pretek na trávnych lyžiach. Keďže sa pretekov zúčastnili pretekári z niekoľkých slovenských lyžiarskych oddielov, môžeme povedať, že v rámci ČSS-80 sa v ČSSR uskutočnili prvé slovenské, historicky iste veľmi významné športové preteký na trávnych lyžiach. Všetci účastníci zo slovenských lyžiarskych oddielov boli športovou a spoločenskou úroveňou pretekov priamo nadšení.

Ohodnotenie jazdných vlastností a konštrukčnej jednoduchosťi válcových

V číli lyžiarskych závodů na trávě v malém lyžiarském středisku Ahoj v Piešťanoch

lyží spôsobilo okamžité rozhodnutie vyrobiť si v oddieloch dostatok týchto lyží, a už v jeseni zorganizovať preteký v obrovskom slalome v Handlovej a Tisovci. Lyžiarske gymnázium v Kežmarku si naplánovalo v Piešťanoch 10-dňové sústredenie s tréningom na válcových lyžiach na svahu Ahoj s použitím vleku. Pre vlastnú potrebu objednávajú ihneď 15 párov týchto lyží.

Neveriaci „Tomáši“, konzervatívci, ale aj neprajníci nech teda i naďalej zotrávajú v skepticizme. Už krátka budúcnosť im ukáže, že lyžovanie na tráve je nádejný šport. Kto videl 14. júna 1980 preteký na válcových lyžiach v Piešťanoch, alebo aspoň zábery Čs. televízie, musel sa presvedčiť, že budúcnosť prípravy našich zjazdárov je práve tu, nie na svahoch s umelou hmotou, ale na trávnych svahoch.

Technika není svet, vytvára i nové športy a staré vylepšuje. Bežci-lyžiari trénujú a pretekajú na dráhach s umelou hmotou, na kolieskových lyžiach i na tráve. Zjazdári vďaka pásovej a válcovej technike začínajú aj u nás využívať lanovky a vleky a trávnaté zjazdovky na letnú lyžovačku a výkonnosťi pretekári na špeciálnu letnú prípravu.

Majitelia lyžiarskych vlekov a lanoviek by mali začať s touto skutočnosťou počítať, že prevádzka niektorých vlekov sa bude predlžovať. Vlastne sa začne oveľa skoršie, než napadne sneh. Válcové a pásové lyže sa totiž najviac uplatnia v mesiacoch september, október, november, t. j. v špeciálnom prípravnom období, keď pretekári potrebujú najazdiť veľa kilometrov jazdy a veľa bránok.

V tieto mesiace sú i trávnaté zjazdovky v najlepšom stave. Lúky sú buď pokosené, alebo spasené, takže nie je treba trate zvlášť upravovať. Treba iba vyzbierať kamene, aby nedochádzalo k poškodeniu lyží a prípadnému úrazu. Treba tiež upraviť terén pod lanom vleku, aby jazda na vleku nebola namáhavá. Úseky, kde sú veľké nerovnosti, je možno prekryť starým linoleom, doskami a pod. Lyžovanie na tráve okrem iných pozitív prináša možnosťi ďalšieho rekreač-

ného a športového využitia našej širokej lyžiarskej verejnosti, výkonným pretekárom výborný prostriedok prípravy na zimu.

Na záver k usporiadaným pretekom dodávame, že mali vysokú športovú a spoločenskú hodnotu. Výkony v bežeckom slalome, v krasojazde, v skokoch a slalome na válcových a pásových lyžiach ako aj odvážne jazdy zväzarkosárov Zväzarmu v prestávke odmeňoval búrlivý potlesk prítomných. Večer pri táboráku a pri dychovej hudbe „Inovčanke“ sme si všetci nadšene zaspievali a zatancovali nad vydateným dňom a vykonaným dielom. Posmutneli ostali iba deltapláništi, ktorí márne čakali na priaznivý vetrík, ten celý deň fúkal práve opačne — dolu kopcom.

Pri rozlúčke všetci radi sľúbili, že na 2. ročník prídu zas a viaceri. Lyžovanie na tráve teda je aj u nás skutočnosťou. Prináša možnosťi ďalšieho rekreačného a športového využitia našej širokej lyžiarskej verejnosti a výkonným pretekárom výborný prostriedok prípravy na zimu.

MIROSLAV MASÁR

Brzuchanski víťazem ceny Lomnice

V prvom závode nové sezóny lyžařůskokanů na umělé hmotě — 6. ročníku Ceny města Lomnice nad Popelkou druhou srpnovou nedelí zvítězil při účasti 45 startujících Josef Brzuchanski (Dukla Banská Bystrica) před Samkem (Dukla Liberec) a Jaroslavem Balcarem (Elitex Jablonec). „Skoky byly značně nevyrovnané, na závodech byl patrný začátek sezóny“, komentoval první soutěž skokanů trenér družstva juniorů Rudolf Höhnle.

Muži: 1. Brzuchanski (Dukla Banská Bystrica) 228,5 (63 a 64,5), 2. Samek (Dukla Liberec) 227,9 (64,5 a 62), 3. Jar. Balcar (Elitex Jablonec) 226,5 (64,5 a 61), 4. Škoda (Dukla Liberec) 222,4, 5. Kontůr 221,7, 6. Rusko (oba Dukla Ban. Bystrica) 217,9.

Metody rozvoje vytrvalosti

Navazujeme na článek ve třetím čísle časopisu *Lyžařství* z letošního roku a pokračujeme v poznacích z problematiky vytrvalosti. V tomto sdělení probereme metody a prostředky rozvoje vytrvalosti, přičemž potom některé speciální otázky rozvoje vytrvalosti u mládeže a příklady z jiných zemí.

Metody rozvoje vytrvalosti

Metody rozvoje vytrvalosti se liší konkrétním záměrem postavit organismus do více či méně odlišných fyziologických podmínek činnosti.

Odlišnost metod spočívá:

- ve volbě přerušovaného či nepřerušovaného zatížení,
- v aplikaci rovnoměrné či střídavé intenzity zatížení,
- v úplném či neúplném zotavení mezi zátěžemi,
- ve velikosti intenzity a tím i délky trvání cvičení.

Metody rozvoje vytrvalosti dělíme zpravidla na **nepřerušované a přerušované**, v poslední době (Harre) uvádí ještě **soutěžní a kontrolní metody**.

U nepřerušovaných metod se jedná o delší zatížení, které není přerušeno přestávkami. Mělo by trvat u dorostu aspoň 30 min., ve vrcholovém tréninku od 50–120 a více minut.

Zlepšení schopnosti spotřeby kyslíku je možno dosáhnout dvěma způsoby — buď **souvislým zatížením za aerobních podmínek**, nebo **vytrvalostním zatížením, při kterém se intenzita střídá**. **Souvislá (rovnoměrná) metoda** — stejná rychlost je udržována po delší dobu. Je zpravidla stanovena pomocí tepové frekvence a dosahuje hodnot 75 až 80 % individuálního maxima, tj. asi 150–170 tepů/min. Používá se především pro rozvoj obecné vytrvalosti. Zatížení, při kterém je TF nižší než 130/min. nemá tréninkový účinek a toto zatížení je vhodné jako prostředek regenerace a urychlení zotavných procesů.

Střídavá metoda — v průběhu delšího zatížení je rychlost **plánovaně** měněna. Při zvýšené intenzitě se organismus dostává nuceně do kyslíkového dluhu, který je třeba v následujícím zatížení nižší intenzitou uhradit.

Fartlek — specifická varianta, při níž změny intenzit jsou prováděny libovolně.

Střídavá metoda se používá jednak pro rozvoj obecné vytrvalosti při intenzitě okolo 75–80 % maxima, jednak pro rozvoj speciální vytrvalosti při intenzitě okolo 90 % maxima. Střídavého zatěžování se dosahuje jednak plánovitým střídáním intenzity zatížení (rychlosti), jednak zachovávaním stanovené rychlosti v silně zvlněném terénu.

Do přerušovaných metod vytrvalostního tréninku zařazujeme **intervalové metody**, u nichž je uplatněn intervalový princip plánovitého střídání zatížení a odpočinku (zotavení). Intervalový odpočinek **neslouží k plnému obnovení sil** a nové zatížení se zařazuje v okamžiku, kdy tepová frekvence poklesne zhruba na 120–130/min. Intervalové metody se rozdělují podle jednotlivých vytrvalostních schopností a používá se **krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých intervalů** (úseků zatížení) a **dále metody opakovaných zatížení** (opakovanou).

Intervalová metoda s **krátkodobými intervaly zatížení** v délce 15 s – 2 min. je klasičskou formou, zpracovanou německými fyziology (Reindell, Rosskamm, Gerschler). Vychází z toho, že produkty anaerobního rozpadu, vznikající při krátkodobé intenzivní práci, jsou silnými stimulatory dýchacích procesů. Po skončení zatížení se v prvních 10–30 s odpočinku zvyšuje spotřeba kyslíku a rostou i některé další ukazatele srdeční činnosti (systolický objem, tepová kyslík), tzn., že **vyšokých hodnot spotřeby kyslíku se dosahuje po skončení zatížení v intervalu odpočinku**. Doba zatížení má být asi 90 s, intenzita taková, aby TF dosáhla na konci zatížení asi 180/min. V tomto režimu zatížení probíhá práce v podmínkách kyslíkového dluhu a maximum spotřeby kyslíku nastává v době odpočinku, který je zpravidla mezi 45–90 s, na konci intervalu odpočinku má TF poklesnout asi na 120–130/min. Odpočinek má být mírný pohyb (chůze nebo velmi lehký klus), protože tím se usnadňují přechody mezi klidem a zatížením a zrychlují se zotavné pochody. Počet opakování se řídí schopností dodržet stanovený režim, trénink se přerušuje není-li možno zachovat stanovenou intenzitu, nebo když se zpomalí zotavné procesy, to se projeví tím, že TF nepoklesne za stanovenou dobu na požadované hodnoty. Metoda působí v krátké době na rozvoj aerobních schopností (velikost kyslíkové spotřeby, dýchací procesy,

rozvoj srdečního svalu, zvětšení srdečního objemu, zlepšení aerobní výměny ve tkáních). Zvýšená úroveň není příliš stabilní a rychle klesá.

(Poznámka — intervalová metoda s krátkými úseky se v tréninku běhu na lyžích používá málo. Rozvedli jsme ji podrobněji proto, aby došlo k pochopení intervalového principu.)

Střednědobé intervaly zatížení — modifikace podle švédských fyziologů (Åstrand, Rodahl). Vycházejí z toho, že **největší kyslíková spotřeba** je při tělesné práci **po dobu 3–5 min., intenzitou**, která je **po tuto dobu co nejvyšší**, ale taková, aby celé zatížení bylo absolvováno **bez poklesu**. **Intervaly odpočinku 3–5 min.**, je vhodná doplňující činnost mírné intenzity. Počet opakování se řídí opět schopností dodržet stanovený režim. Činnost probíhá prakticky za maximální spotřeby kyslíku, aerobní výkon je mohutně stimulován a rozvíjí se na vysokou úroveň.

**na POMOC
trenérům
A cvičitelům**

Dlouhodobé intervaly zatížení — doba trvání zatížení je **8–15 minut** (aplikují se i intervaly delší) **intenzitou**, která je **o 10–20 % nižší než je pro tuto dobu trvání maximální**. Intervaly odpočinku **6–8 min.**, mírná intenzita, aktivní. Stanovení počtu opakování je stejné jako v předchozích případech.

Intenzita zatížení je ve srovnání se střednědobými intervaly nižší, systémy zajišťující aerobní výměnu nedosahují maximálních hodnot. Vytrvalostní práce v tomto režimu příznivě ovlivňuje procento využití maximální spotřeby kyslíku a má význam pro koordinaci všech funkcí při aerobních procesech.

Opakovací metoda rozvoje vytrvalosti je charakterizována opakovaním zatížení **vyšoké intenzity** a prakticky **úplným zotavením**. Je cenná především z hlediska „spouštěcího mechanismu“ všech funkcí včetně energetického zabezpečení. Při opakovaném zatěžování dochází vždy k postupné aktivizaci všech mechanismů uvolňování energie a jsou tak posilovány mobilizační schopnosti využívání energetických zdrojů.

Soutěžní a kontrolní metody rozvoje vytrvalosti — slouží výlučně rozvoji a kontrole **speciální vytrvalosti v soutěžních podmínkách**, tzn., že dávkování zátěžových faktorů musí odpovídat soutěžním podmínkám — výběr tratí, fyziologický a psychologický účinek, frekvence pohybu, technika apod.

Používá se v podstatě tři variant — na trati kratší než závodní vyšší rychlostí, na trati delší než závodní s nižší rychlostí pohybu a na závodní trati zpravidla s dalšími připojenými úkoly. Hlavní význam soutěžní a kontrolní metody je v tom, že dává obraz o stavu rozvoje speciální vytrvalosti ve spojení s psychickou zátěží. Přitom nejde jen o zjištění tohoto stavu, ale i o zjištění těžiště dalšího tréninku.

Na základě šetření a praktických zkušeností bylo zjištěno, že každý sportovec má svou **nejvhodnější tréninkovou oblast**, která odpovídá stavu jeho trénovanosti. Ta se se stoupající výkonností posouvá. Vztahuje se na objem, délku i intenzitu zatěžování v konkrétní tréninkové jednotce i cyklu. Odhalovat a kontrolovat tyto oblasti je velmi důležité jak z hlediska **optimalizace**, tak i **individuální** tréninku.

V tréninku pro rozvoj aerobní kapacity by měla být dávana přednost **delším tratím se zmenšenou rychlostí** — to platí zejména pro děti a dorost.

Prostředky rozvoje vytrvalosti — k rozvoji obecné vytrvalosti se používají jak **všeobecné rozvíjející cvičení**, tak **nespecifická a specifická cvičení** včetně vlastního (soutěžního) cvičení. Rozvoj **speciální vytrvalosti** je závislý na

Důležitou částí sledování tepové frekvence jsou opakované odběry krve a stanovení množství laktátu pro hodnocení intenzity zatížení a reakci organismu jednotlivých sportovců. Fotografie zachycuje odběr krve a konkrétní sledování tepové frekvence

úrovni rozvoje obecné a silové vytrvalosti, ale rozvoj je možný především speciálními cvičeními — u běžce na lyžích jsou to lyže, kolečkové lyže a imitace, speciální soustředění vytrvalost (termín používá Harre) jedině během na lyžích.

Rozvoj obecné vytrvalosti se provádí rovněž pomocí vytrvalostního silového tréninku — kruhového posilování.

Z hlediska dlouhodobé koncepce tréninku je velmi důležité zahájit rozvoj vytrvalosti (obecné) již v žákovském věku. Rozhodujícím podnětem je zde častost (frekvence) zátěžových podnětů vyjádřená vysokým počtem tréninkových hodin.

Přitom je třeba zdůrazňovat rozhodující podíl všestrannosti a využívání obecných tréninkových prostředků v dlouhodobém působení a nižší intenzitě.

Zvýraznění objemu cyklických tréninkových prostředků nastupuje v dorosteneckých kategoriích (15—18 let). Stále však se jedná o vysoký podíl obecných tréninkových prostředků a celkově vysokou kilometráž.

Výrazné zvýšení podílu speciálních tréninkových prostředků je rozhodujícím podnětem rozvoje speciální vytrvalosti a jí podmíněné výkonnosti na juniorské úrovni, u děvčat již u starších dorostenek. Velmi důležitým úkolem je zvládnout velký objem zatížení, který je ve svých hlavních parametrech — tj. objemu, intenzitě a zastoupení jednotlivých tréninkových prostředků — blízký úrovni vrcholového tréninku dospělých.

Vrcholový trénink dospělých potom na podkladě dlouhodobě zaměřené přípravy a postupného a důsledného rozvoje předpokladů postupuje cestou individuálního přístupu ke zvýšení intenzity zatěžování (především ve speciálních prostředcích) a to při zachování velkých objemů a zdůraznění speciálních prostředků.

Toto stručně nastíněné schéma rozvoje vytrvalostních schopností je možno uskutečnit jedině při důsledné realizaci úkolů jednotlivých etap přípravy — základní, výkonnostní a vrcholová, zachovávání dialektických principů tréninku — postupné zvyšování zatížení, celoroční příprava atp. Patří sem rovněž střídání velikosti zatížení (princip kyvadla), střídání tréninkových metod — každá má časově i biologicky omezenou účinnost, střídání tréninkových prostředků od obecných ke speciálním aj.

Nejcharakterističtějšími znaky současného přístupu k rozvoji vytrvalosti jsou:

— zvyšování velikosti zatížení především zvyšováním objemu speciálních prostředků a intenzity při zachování principu střídání zatížení velké a malé intenzity.

Stálá práce vysoké intenzity vede k negativním důsledkům v organismu sportovce a brání dalšímu zvyšování úrovně spec. vytrvalosti (Van Aaken). Proto jsou nesprávné úvahy, že jednostranné zvýšení intenzity povede ke zvýšení výkonnosti v běhu na lyžích.

Každá tréninková metoda má specifický účinek na organismus sportovce a rozvoj vytrvalosti. Optimálního rozvoje vytrvalosti je proto možno dosáhnout při vhodném pronajetí účinku různých prostředků a metod.

Převahu při tréninku a rozvoji vytrvalosti běžce na lyžích by mělo mít zatížení rovnoměrnou a střídavou metodou a střední a dlouhé intervaly.

Vytvoření dostatečně pevného základu funkční připravenosti, zvýšení úrovně speciální vytrvalosti a stabilitu výkonů v hlavním období podporuje značný objem práce intenzitou nižší o 10—15 % než závodní.

PhDr. JAROSLAV POTMĚŠIL

Sledování odezvy na zátěž použitím některých biochemických ukazatelů

Současný vrcholový sport je charakterizován snahou dosáhnout co nejvyšší výkonnosti, podloženou zvyšováním objemu i intenzity tréninku. Do popředí zájmu se dostává otázka racionalizace tréninku, zapominá se však na to, že prudký nárůst zatížení vyžaduje (především u mladých jedinců) dokonalou obnovu sil. Fáze regenerace se proto stává nedílnou součástí tréninkového procesu.

Racionalizace přípravy znamená podrobnou analýzu vlivu na organismus, jejíž výsledkem musí být individualizace tréninku i regeneračních procedur a podpůrných prostředků. Při hodnocení obou zmíněných fází přípravy bylo dříve možno vystačit s běžnými testy při minimální účasti odborných pracovníků z řad lékařů, pedagogů, psychologů a podobně. Intenzivní zatížení však vyvolává i zvýšenou reakci organismu, přičemž doba na regeneraci sil je neúměrně zkracována a nakonec se stává otázkou, zda daný tréninkový systém je skutečně optimální. Podobně je tomu s obnovou sil.

Použití pohybových testů za současného sledování určitých fyziologických parametrů lze považovat za odůvodněné a na základě empirie i dostatečně validní, nicméně výsledky výzkumu ukazují, že takový způsob hodnocení může vést ke kritickým omylům. Otázka „naladění formy“ je ve světle těchto bádání často jen dobrým úmyslem, o čemž svědčí výsledky některých vrcholných světových soutěží. Ani téměř trvalá přítomnost lékaře u družstva nemusí tedy vést ke zkvalitnění přípravy a zvýšení výkonnosti. Pod pojmem racionalizace tréninku je třeba uvažovat komplexní sledování, jejichž součástí je i sta-

novení některých biochemických parametrů. Takto se docílí nejen objektivizace při hodnocení vlivu zátěže na organismus, ale je možno současně včas odhalit neadekvátní reakci a zabránit vzniku negativních jevů (prevence chorob, přetrénování atd.). Biochemické vyšetření by tedy mělo být součástí lékařsko-pedagogického sledování, ovšem jejich většímu rozšíření dosud brání především organizační důvody.

Několikaletá sledování vlivu zátěže na organismus u různých druhů sportu, longitudinální vyšetřování některých biochemických ukazatelů v závislosti na různých vnějších faktorech, prováděná na Vědeckovýzkumném pracovišti vrcholového sportu ČSLA vedla k závěru, jejichž aplikace v praxi již přinesla své pozitivum. Bylo potvrzeno, že změny vnitřního prostředí pod vlivem zátěže mají individuální charakter, který koreluje s momentální úrovní výkonnosti a kolísá pod vlivem výživy, stavu regenerace a dalších faktorů. Z toho vyplývá nezbytnost co nejčastějšího sledování alespoň základních biochemických ukazatelů, mezi ně patří:

Přesná tělesná hmotnost — není sice biochemickým parametrem, její sledování je však nezbytné zejména při posuzování ztrát tekutin a adekvátnosti přívodu energie. Zvýšení nad ideální hodnotu (u organismu s ukončeným tělesným vývojem) je popudem pro ověření bilance výdeje—příjem energie. Pokles je průvodním jevem při dehydrataci, může být též symptomem stavu přetrénování.

Celková bílkovina (v séru) — klesá mimo jiné v některých případech při přetrénování a to s určitým před-

stihem před dalšími ukazateli a znaky psychického a fyzického charakteru. Pokles může též být zaviněn nedostatečným příivodem ve stravě. Významný vzestup nastává zejména v případě dehydratace.

Močovina (urea) (v séru) — v závislosti na charakteru zátěže dochází ke změnám hladiny již v průběhu výkonu, avšak hlavně po jejím ukončení, přičemž vyšší hodnoty jsou pozorovány u jedinců nižší trénovanosti nebo u těch, kteří vyčerpali zásoby glykogenu (nesprávná skladba stravy a neukončená obnova sil).

Hladina krevního cukru (glykémie) — citlivě reaguje na změny intenzity zátěže pod vlivem hormonálního působení (stres). Je do určité míry obrazem zapojení sacharidů v průběhu výkonu, a protože to je závislé na úrovni vytrvalostní kapacity, lze tento ukazatel použít ve spektru vyšetřovacích metod pro hodnocení reakce organismu.

Hematokrit (poměr objemu červených krvinek k objemu plazmy) je používán při posuzování kvality pitného režimu, při hodnocení reakce na zátěž po stránce adaptace organismu — přitom např. pokles může být známkou zvyšující se únavy nebo při zhoršení krevtvorby atd.

Acidobazická rovnováha a kyselina mléčná (ABR a laktát) — jsou sledovány nejčastěji a to zejména v rámci ergometrických vyšetření, pro vyšetření terénní dosud není dostupná vhodná metodika. Soubor těchto vyšetření je však velmi důležitý vzhledem k možnosti použití v dávkování tréninku.

Nutnost co nejčastější kontroly reakce organismu přímo v průběhu tréninkového procesu nás vedla k ověření možnosti použití některých vyšetření bez složitého přístrojového vybavení nebo přítomnosti odborného pracovníka. Z nich lze doporučit následující:

Glykemie diagnostickými papírky Dextrostix (firma Ames, USA) za eventuální pomoci přenosného fotometru Eyteton stejné firmy. Papírky Dextronal (NDR) nejsou již tak přesné.

Urea diagnostickými papírky Azostix (firma Ames) nebo Harnstoff (firma Merck, NSR). Papírky Urenal (NDR) opět nejsou již tak přesné.

Moč chemicky diagnostickými papírky Multistix (Ames) nebo Labstix (Lachema - ČSSR) lze stanovit bílkovinu, ketony, cukr, bilirubin, krev a pH v moči.

Výhodou těchto stanovení je možnost vyšetření bez přítomnosti lékaře a to odoěrem jedné kapky krve z prstu nebo ušního lalůčku a odebráním malého množství moče. Podrobná biochemická vyšetření jsou nezbytná pro posouzení celkového stavu organismu a třeba je opakovat alespoň jednou za dva měsíce. Spolu s průběžnými terénními vyšetřeními jsou významnou pomocí při objektivizaci odezvy organismu na zatížení a mohou nepřímo pomoci ke zvýšení výkonnosti prevencí vzniku negativních jevů.

RNDr. PETR FORT

Vědeckovýzkumné pracoviště vrcholového sportu ČSIA

Kapesní programové kalkulátory počítají body ve sjezdových disciplínách

V závodní sezóně 1980—81 vejdu v platnost nové vyhodnocovací tabulky, jednotné pro všechny sjezdové disciplíny. Tabulkové hodnoty závodníků je snadné vypočítat využitím programovatelných kalkulátorů. Bude-li k dispozici programovatelný kalkulátor, pak již je snadné jej využít i pro další počítácké práce, nutné při zpracování výsledků. Jedná se o součty časů v šedesátkově-dekadické soustavě u dvoukolových obřích slalomů a sjezdů a dále z tabulkových hodnot závodníka a vítěze, body závodníka. Použití kalkulátoru tyto výpočty urychlí a prakticky může úplně odstranit výpočtářské chyby. Veškerou pečlivost je nutné věnovat jen správnému zadání dosažených časů závodníků.

Tabulkové hodnoty lze vypočítat ze vzorce udaného komisi FIS

$$T_H = \frac{60}{1n \cdot 1,08} 1n \frac{t}{30} = 779,6152329 1n \frac{t}{30}$$

T_H = tabulková hodnota závodníka
 t = čas závodníka v sec.

Je-li znám vítěz podle času, snažíme se pomocí kontrol co nejrychleji ověřit, zda nebyl vyloučen.

Máme-li potvrzeného vítěze, můžeme počítat FIS body závodníků ze vztahu

$$B_z = T_{Hz} - T_{Hv}$$

B_z = body závodníka

T_{Hz} = tabulková hodnota závodníka vypočtená

T_{Hv} = tabulková hodnota vítěze uložená v paměti.

Celý výpočet se zredukuje na vložení času závodníka v s s přesností na 1/100 s (pomocí tlačítek). V navrhovaném programu u kalkulátorů TI 58 nebo TI 59 stlačíme tlačítko A a na displeji se ukáže tabulková hodnota závodníka T_{Hz} , kterou přepíšeme a stiskneme tlačítko E a na displeji se ukáží body závodníka, které opět napíšeme do jazyku.

Z uvedeného popisu je patrné, že správným zadáním času závodníka již není možné, aby vznikla počítácká chyba.

Tento odstavec věnujeme zadání a kontrole programu na kalkulátorech TI 58 a TI 59, které jsou výrobky firmy Texas Instruments. Mezi oběma typy je hlavní rozdíl v tom, že TI 59 je vybaven magnetickým štítkem, na který lze trvale zaznamenat celý program a místo ručního zadání si program kalkulátor znovu přečte z magnetického štítku.

Programem rozumíme sestavený postup operací, kroků,

kterými výpočet projde od zadání proměnné v našem případě času závodníka, až do vypočtení požadované hodnoty, kupříkladu tabulkové hodnoty závodníka, která může být výchozí proměnou dalšího výpočtu, aniž bychom ji museli znovu zadávat a stisknutím příslušného tlačítka pokračuje výpočet dalším programem k vypočtení bodů závodníka.

Zadání čísla do paměti budeme provádět při zadání tabulkové hodnoty vítěze T_{Hv} tak, že na displej vsadíme příslušné číslo, pak stiskneme tlačítko STO, dále tlačítko 1 a tlačítko =. Je-li nutné hodnotu v paměti změnit, postupujeme úplně stejným způsobem a nově vsazené číslo nahradí v paměti číslo původní.

Zadání programů pro TI 58 a TI 59 pro výpočet tabulkové hodnoty program A, pro výpočet bodů závodníka program B

Tlačítko zadání operace	Displej krok programu	Displej číslo operace	Tlačítko zadání operace	Displej krok programu	Displej číslo operace
LRN			1	015	01
2nd Lbl	000	76	5	016	05
A	001	11	2	017	02
2nd FIX	002	58	3	018	03
2	003	02	2	019	02
:	004	55	9	020	09
3	005	03	=	021	95
0	006	00	R/S	022	91
=	007	95	2nd Lbl	023	76
1n	008	23	E	024	15
x	009	65	—	025	75
7	010	07	RCL	026	43
7	011	07	1	027	01
9	012	09	=	028	95
.	013	93	R/S	029	91
6	014	06			

Kontrolní test správnosti programu provádíme pomocí předem vypočtených hodnot.

Pro test zadáme do paměti tabulkovou hodnotu vítěze T_{Hv} 1522,22 STO 1 = vsadíme čas závodníka $t = 231,07$ s stiskneme A $T_{Hz} = 1591,60$ stiskneme E $B_z = 69,38$ bodu.

Provádíme-li výpočty obřích slalomů a sjezdů, jsou časy uváděny v minutách, sekundách, desetínách a setinách sekund, pro vlastní výpočet tabulkové hodnoty je nutné tyto časy převést na sekundy a jejich dekadické zlomky.

Zadání programů pro TI 58 a TI 59 pro převod minut :
sekund na sekundy a součet dvou kol program B a zpětný
převod program C

Tlačítko zadání operace	Displej		Tlačítko zadání operace	Displej	
	krok programu	číslo operace		krok programu	číslo operace
LRN			0	058	00
2nd Lbl	030	76	0	059	00
B	031	12	=	060	95
INV	032	22	SUM	061	44
2nd FIX	033	58	2	062	02
:	034	55	RCL	063	43
1	035	01	2	064	02
0	036	00	R/S	065	91
0	037	00	2nd Lbl	066	76
=	038	95	C	067	13
2nd DMS	039	88	INV	068	22
X	040	85	2nd FIX	069	58
3	041	03	RCL	070	43
6	042	06	2	071	02
0	043	00	:	072	55
0	044	00	3	073	03
=	045	95	6	074	06
STO	046	42	0	075	00
2	047	02	0	076	00
R/S	048	91	=	077	95
:	049	55	INV	078	22
1	050	01	2nd DMS	079	88
0	051	00	X	080	65
0	052	00	1	081	01
=	053	95	0	082	00
2nd DMS	054	88	0	083	00
X	055	65	=	084	95
3	056	03	R/S	085	91
6	057	06	LRN		

Uživatelský program B umožňuje převést postupně čas prvního kola na sekundy, pak čas druhého kola a jeho přičtení k času prvního kola. Takto získaný čas v sekundách slouží k výpočtu tabulkové hodnoty, program A a bodů závodníka program E. Pomocí programu C provedeme součtový čas ze sekund do minut, sekund, desetín a setin sekund. Na displeji zobrazujeme čas takto: vlevo od desetinné tečky jsou uvedeny minuty, další dvě místa jsou celé sekundy, pak následují desetiny a poslední místo jsou setiny sekund. Čas 3 min. 16,32 s zobrazíme na displeji takto: 3.1632.

Správnost zadání programu prověříme číselným testem : do paměti STO 1 vložíme tabulkovou hodnotu vítěze T_{HV} 1522,22

zadáme čas prvního kola 1:58,15 na displeji bude 1.5815 stiskneme tlačítko B na displeji bude 1.18.15 vložíme čas druhého kola 1:52,92 na displeji bude 1.5292 stiskneme tlačítko R/S na displeji bude 231.07 stiskneme tlačítko A na displeji bude 1591.60 stiskneme tlačítko E na displeji bude 69.38 a konečně stisknutím tlačítka C na displeji bude 3.5107 Součtový čas je 3:51,07.

Takto provedený test zkontroluje činnost celého programu a je možné přikročit k výpočtům závodu.

Dokud neznáme vítěze, nemůžeme počítat body závodníka pomocí programu E. Jakmile máme ověřeného vítěze, zadáme jeho tabulkovou hodnotu T_{HV} do paměti a dále již u každého závodníka vypočteme i body. Body závodníků, kterým jsme vypočetli jenom tabulkovou hodnotu, tuto znovu nastavíme na displeji a stisknutím tlačítka E dopočítáme body závodníků.

Popsané programy byly využívány při závodech, které v sezóně 1979–80 pořádala Technika Brno ve Špindlerově Mlýně a lze je považovat za prakticky ověřené. Věřím, že uvedené programy usnadní přechod na nové body a mnoha dalším funkcionářům výpočtářské práce spojené s vyhodnocením závodů.
Ing. DUŠAN KYSELKA

JEN SPRÁVNĚ SEŘÍZENÉ VÁZÁNÍ JE BEZPEČNÉ

Dialog na sjezdovce v sezóně 1979–80: „Mám nastaveno na šest. A vy?“ „Já potřebuji osm.“ Tak si vyměňují informace majitelé nových modelů bezpečnostního vázání, opatřených už novou, jednotnou stupnicí pro seřízení vypínací síly.

Jde o důležitou novinku letošní sezóny. Všechny nové modely bezpečnostního vázání světové produkce mají tuto stupnici už naprosto shodnou, odpovídající nové mezinárodní normě. Je to výhoda nejen pro pracovníky, kteří montují a seřizují zákazníkům nově zakoupené vázání, ale i pro spotřebitele: stačí, aby si každý jednoduchým způsobem zjistil svůj regulační stupeň, který u dospělých zůstává už konstantní a není ho třeba už měnit.

V posledním desetiletí přispěly ke zdokonalení bezpečnostního vázání pro spotřebitele zejména dva činitelé. Jedním z nich je pružnost. Vázání jsou sice čím dál tím dražší, ale jsou také stále důmyslnější. Jsou dnes schopny zvládnout i faktor času a vrátit se elasticky do normální polohy.

V čem spočívá tato vlastnost moderního bezpečnostního vázání? Vázání nevyzne zbytečně ani při tvrdém nárazu, pokud tento náraz neohrožuje lyžařovy svaly a kosti. To se týká nárazu na vyjetou kolej, slalomovou tyčku, vyčnívající větve, kámen atd. Vázání se naproti tomu otevře vždy, když má kritické zatížení tendenci působit poněkud déle.

Tato nová pružnost umožňuje čím dál měkčí seřízení vypínací síly, což celkově bezpečnost vázání ještě zvyšuje.

Dalším činitelem je polyvalence vázání, jeho schopnost reagovat postupně na stále více variant pádů a rozmanitost sil, které při nich na dolní končetiny lyžaře působí. Rostoucí mnohostrannost uvolňovacího mechanismu vázání při působení síly v bočním směru (špička vázání) a vertikálním směru (patní část vázání) odpovídá maximálnímu počtu variant pádů. Výraz „mnohosměrový“, který někteří výrobci pro charakteristiku vázání i v minulosti používali, dnes už přestává být jen reklamním heslem. Pro lyžaře vybavené vázáním tohoto typu jsou pády s torzí nebo pády pomalé — nejnebezpečnější, poněvadž při nich bývá síla nedostatečná k vypnutí vázání — prakticky už maximálně bezpečné.

K těmto dvěma činitelům je třeba u moderních vázání připojit ještě některé další, rovněž důležité. Jde například

o podstatné snížení citlivosti vázání vůči krajně nízkým teplotám, takže pohyblivé části mechanismu „neztuhnou“ například za jízdy lanovkou. K rychlému vypnutí pro případ, že to situace vyžaduje, přispívá také podstatné snížení tření na několika kritických místech styku boty s vázáním použitím teflonových destiček, které usnadňují vypínací proces zejména při pádech dopředu.

Významným zlepšením v posledních letech je dnes už téměř všeobecné používání brzdíček, které zabraňují lyži uvolněné při vypnutí, aby se řítila závratnou rychlostí po svahu a způsobila mnohdy i těžká zranění dalším lyžařům. Brzdíčky zároveň umožnily zbavit se takzvaných bezpečnostních řemenů, které se podílely na tom, že se připoutané lyže stávaly při pádu pro nešťastného uživatele „sichráků“ krajně nebezpečným bumerangem. Dnes se zkušební lyžaři uchýlí k použití takovychto řemenů jen tehdy, hodlá-li se venovat po delší dobu jízdy ve velmi hlubokém prachovém sněhu, ve kterém lze při pádu lyži opatřenou jenom brzdíčkou ztratit definitivně anebo ji objevit, až v těchto místech rozkvetou první krokusy.

Po různých počátečních experimentech se dnes už vyrábějí brzdíčky dokonale konstruované a spolehlivé, které jsou integrální součástí všech nových modelů špičkových vázání. Fungují dobře, neohýbají se a nijak nepřekážejí při hranění, přičemž nezáleží na tom, zda jsou ramena brzdíčky orientována dopředu, anebo dozadu.

Dnes se za nové modely vázání platí v zahraničí i kolem 250 západoněmeckých marek nebo téměř 600 francouzských franků, což je asi polovina ceny vedoucích modelů sjezdových lyží. Jsou to ovšem vázání, která chrání končetiny a hlavně kosti v nich stále dokonaleji a rozdíl mezi špičkovými modely hlavních světových značek dnes už nespočívají ani tak v míře ochrany proti zlomeninám, výronům atd., ale spíše v jejich estetickém vzhledu a kvalitě ziskového rozpětí. To platí zejména pro nejsvětější výrobky světových značek, například francouzských firem Nevada-Look a Salomon, západoněmecké firmy Marker a rakouské Tyrolie. Přitom však stojí za zmínku zvlášť účinná reakce vázání Salomon na pády dozadu Nevada zase kromě výběrných funkčních vlastností vykazuje trvalou kontinuitu v kvalitě a její výrobky mají téměř neomezenou životnost. V intenzitě výzkumu a vývojové činnosti zaujímá Salomon přední místo, hlavně po-

kud jde o vázání samé, zatímco Marker věnoval velké úsilí zdokonalení metod správného seřizování.

Nové modely vázání Tyrolie se zase vyznačují výborným designem a systémem diagonálního vypínání patní části.

Přes veškerá zdokonalení však zůstává otázka seřizení i nadále problémem. Vyplyvá to zejména z netečného postoje uživatele samých, kteří buď si sami neumí vázání správně seřadit a na odborníka se neobráť, nebo tak učiní jedině jednou, místo na začátku pokud možno každé sezóny, obzvlášť když si zakoupí nové boty. Jiní se zase dopouštějí omylu, že si mění nastavení vázání podle toho, zda se odhodlají pro změnu jezdit v hlubokém sněhu, místo aby těmto podmínkám přizpůsobili především svou techniku jízdy.

Výrobci uvádějí v návodech pro řadové spotřebitele velmi přesně a srozumitelně, jak má být vázání správně seřizováno a celá operace je jednoduchá. To platí i pro správné nastavení vypínací síly na základě změřeného průměru horního okraje holenní kosti.

Z toho všeho lze vyvodit závěr, obsažený již v titulku

tohoto článku: za skutečně bezpečné lze pokládat jen ta ková bezpečnostní vázání, které se dá správně seřadit a správně seřizováno opravdu je. Tedy pokud možno vázání, odpovídající poslednímu stupni vývoje jeho technologie a funkčních vlastností, a zároveň tedy i takové, které je unikátně nastaveno.

V této souvislosti ještě jeden závěr: poukazuje-li se právem na drastický nedostatek nejrůznějších základních složek lyžařské výstroje (sjezdové i běžecké) na našem trhu, projevující se zvlášť citelně hlavně v posledních letech, pak to platí obzvlášť pro bezpečnostní vázání, jehož význam pro bezpečnost a zdraví uživatelů je ještě mnohem větší než kvalita jiných součástí výstroje a výstroje. Proto se přímo vnučuje otázka, zda by se na místech, kde se o zásobování trhu úzkoprofilovými a případně i devizově náročnými výrobky rozhoduje, neměly revidovat priority tak, aby to odpovídalo zájmům oněch více než tří milionů občanů, představujících nejmasovější aktivní sportovní hnutí v naší zemi.

PAVEL BORSKÝ

Cíle a úkoly tréninkové činnosti žactva

Budoucnost našeho vrcholového sportu je v rukách zkušených, obětavých a pedagogicky připravených učitelů tělesné výchovy a trenérů mládeže. Vždyť výchova špičkových sportovců je proces dlouhodobý, začínající v raném věku a trávající 8—10 let. Úloha trenéra je nezastupitelná a její význam stoupá s masovým rozvojem sportu, o čemž bylo hovořeno i na XV. sjezdu KSČ, V. sjezdu ČSTV a na 15. plenárním zasedání ÚV KSČ.

Dlouhodobé sledování tréninkové přípravy nejlepších sportovců ukazuje, že je nutné začínat se systematickou přípravou v době 8—11 let v době povinné školní docházky, aby se dosáhlo kontinuity rozvíjení dalších schopností. Dlouhodobá, rozumně vedená příprava žactva pokračuje všestrannou i speciální přípravou v dorosteneckém věku a ústí ve vrcholovou přípravu v době juniorské a seniorské. Dlouhodobá příprava započatá v lyžařských oddílech, sportovních třídách, tréninkovém středisku v žákovském věku je opravdovým systematickým tréninkem s cílem dosáhnout v dospělosti vrcholné sportovní výkony.

Odpovíme si tedy na otázku, jaké cíle a úkoly sportovního tréninku má?

Pod pojmem trénink se v oblasti sportu rozumí příprava sportovců za účelem získání vysoké výkonnosti. Sovětský specialista v tomto oboru Matvejev pod pojmem trénink rozumí v určitém smyslu — technicko-taktickou, intelektuální a psychickou, morální přípravu jedince za pomoci tělesných cvičení — speciálně formovaného fyzického zatížení a odborného vedení.

Termínem „trénink“ se označuje cvičení ve smyslu opakované činnosti, která se provádí až do jejího úplného osvojení. Lyžařský trénink znamená dlouhodobý, plánovaný výchovný proces s určitým obsahem i zaměřením, přesně charakterizovaný, s cílem dosáhnout nejvyššího sportovního výkonu. Je to speciální tělovýchovný proces, jehož cílem je dosahování maximálních sportovních výkonů při současně zajištěném všestranném a harmonickém rozvoji jedince.

Všestrannost v lyžařské přípravě má několikrát význam: 1. tvoří základ speciální výkonnosti 2. zajišťuje rozvoj sportovce ve smyslu celospolečenských potřeb 3. zajišťuje získávání fyzických předpokladů pro vysoké sportovní výkony.

Základem sportovního tréninku je motorické učení. Je to aktivní činnost regulovaná vnitřními i vnějšími činiteli a podmínkami a také analýzou průběhu a výsledků vlastní činnosti, v němž se překonávají překážky a rozvíjejí zkušenosti každého jednotlivce.

Pod pojmem trénink mládeže rozumíme veškeré plánování přípravy na sportovní výkon. Je to jedna z forem společenského působení, přičemž se sleduje dosažení určitých společenských cílů. Tyto cíle jsou závislé na soustavě vlivů, které jsou podmíněny společenskému zřízením.

V našem systému společenských cílů a hodnot se považuje za cíl tréninkového procesu — dobrý zdravotní stav, tělesná zdatnost, dosažení vysoké výkonnosti, osvojení si teoretických i praktických znalostí lyžařské běžecké disciplíny. Vrcholové výkony lze dosáhnout na základě všestranné tělesné, technické a taktické, morálně volní

přípravy systematicky prováděné od mládí. Volní vlastnosti se rozvíjejí a zdokonalují v celém procesu přípravy a ovlivňují vztah mladého sportovce k plnění úkolů nejen sportovní činnosti, ale i společensky významné práce. Z tohoto základu musíme při přípravě mladého sportovce — mladé generace vycházet a na všechny uvedené faktory je třeba zaměřit naši pozornost.

V dětském věku se dají všechny tyto aspekty rozvíjet správně organizovanou dětskou činností — hrou, která ovlivňuje poznávací proces v životě mladé generace. Základním rysem dětské hry je soutěživost a té je třeba využít ve všech zájmových činnostech. Nejlepší možnost využití je právě ve sportovní činnosti.

Seznamování se s určitou činností (během na lyžích) i jeho nácvik se dá provádět tak, že se dětský organismus neunaví a dojde k vytvoření pohybového stereotypu, osvojení techniky i získání vztahu k běhu na lyžích. Děti rády soutěží a měří své síly v soutěžích ať již organizovaných dospělou osobou nebo v soutěžích spontánních — v kolektivu stejně starých jedinců. Děti touží po systematické a pravidelné sportovní činnosti. Tento fakt je pozorován u dětí v poměrně raném věku v 7—8 letech, tj. v době docházky do 1. a 2. třídy základní školy. Zde vzniká důležitá úloha pro pracovníky tělovýchovných jednot — lyžařských oddílů i odborů ZRTV — získat zájemce pro pravidelnou sportovní činnost s postupným zaměřením na běh na lyžích. V práci s těmito nejmenšími se projevuje akceschopnost a organizační vyspělost lyžařských oddílů v zabezpečení dostatečného množství „benjamínků“ — záčátečnicků — široké základny lyžařských adeptů a z nich pak postupně vychovávat sportovce vrcholové výkonnosti.

Moderní marxistická pedagogika a psychologie vidí zájmy a sklony žáků jako výslednici plánovaného působení trenérů a učitelů tělesné výchovy — tedy odborníků tělovýchovného hnutí, kteří dovedou nenásilnou formou formovat v mladých jedincích určité potřebné vlastnosti a dovednosti. Pro tento záměr se nemusí vybírat jen jedinci s vyhraněnými představami o běhu na lyžích, ale i zájemci o lyžařskou turistiku či sportovní činnost všeobecného charakteru, která by poskytla celoroční systematickou tělovýchovnou práci prováděnou v rozsahu nejméně 4—6 hodin týdně. Zájem o tělovýchovnou činnost se projevuje jako výslednice systematického působení trenéra či učitele na mladého člověka. S rozvojem sportovních zájmů vzbuzených trenérem jdou u dětí ruku v ruce i emocionální prožitky. Trenér se stává organizátorem činnosti kolektivu, cílevědomě podporuje a rozvíjí výchovné působení školy a rodiny a systematicky usměrňuje mimoškolní vyžití dětí.

Důležitá je morálně vzdělávací složka výchovy v tréninkovém procesu (návykání si na ustálené morální normy — způsoby jednání a chování při přípravě či realizaci sportovní činnosti hned od mládí). U dětí se vedle ryze sportovních akcí mohou v přípravě projevit i kulturně politické akce, které mají na výchovu a všestrannou přípravu kladný vliv.

Abychom toto všechno v přípravě lyžařské mládeže dosáhli, musíme mít u ní nejlepší trenéry — učitele, kteří by jí byli vzorem, byli by odborně i pedagogicky vyspělí,

s dokonalým rozhledem, kteří by vymýšleli stále nové a nové atraktivní činnosti, kterými by se prováděla systematická příprava, aniž by bylo negativně působeno na mysl mladých začátečníků.

Bez takto započaté práce nelze přikročit k organizování vrcholové sportovní přípravy, tak jak je plánována TSM ČŮV ČSTV — např. v ST, TSM, SVSM. Speciální lyžařský trénink, který je organizován ve vyšších složkách sportovní přípravy, je pro jedince připravené tímto způsobem normálním přechodem na vyšší formu práce a nemusíme se bát, že nebude náročné na něho kladeným stačit. Jedině takto organizovanou počáteční přípravou stavěnou na přirozených snahách naší mladé generace může dojít k systematickému zvyšování výkonnosti a k rozvoji morálně volních vlastností, které se u sportovce musí vyskytovat — jsou u něho potřebné — cílevědomost, samostatnost, iniciativa, rozhodnost, píle, přesnost, smělost, vytrvalost, sebevzdělávací snaha a sebekázeň.

Sportovní trénink je proces sportovního zdokonalování řízeného na základě vědeckopedagogických zásad. Plánovitě a systematické rozvíjení vrozených a získaných schopností, volních vlastností musí sportovce dovést až k hranici nejvyšší výkonnosti.

Vysokými fyzickými, psychickými a intelektuálními požadavky jsou v tréninkovém procesu rozvíjeny schopnosti, dovednosti a vlastnosti prospěšné pro společenskou činnost každého jedince. Sportovní činnost jednotlivce je závislá především na schopnostech a volních vlastnostech. Schopnosti jsou charakterizované fyzickými, technickými i taktickými dovednostmi, ve volních vlastnostech se odráží poměr ke sportovní činnosti, požadavkům trenéra, tréninkového procesu, závodů...

Hlavním úkolem lyžařského tréninku je rozvoj fyzických schopností, vytrvalosti, síly, rychlosti a obratnosti. Příprava je zaměřena nejen na speciální schopnosti, ale i na rozvoj organismu a vyvolání změn, které umožňují provádění a podávání sportovního výkonu.

Součástí fyzické a technické přípravy je dokonalé zvládnutí techniky běhu na lyžích, seznámení se s taktikou běhu a důležitými poznatky o přípravě, údržbě a mazání lyží, výstrojí a výzbroji.

Závěrem můžeme konstatovat, že hlavním úkolem výchovy sportovců vrcholové výkonnosti v běhu na lyžích je vytipování dostatečného množství adeptů se zájmem pro provádění lyžařského sportu v době od 7—8 let. Formou hry a přirozené snahy každého dítěte — soutěživosti je seznamovat se základy lyžařské techniky, vzbudit v nich snahu neustále se zdokonalovat a zvyšovat svoji fyzickou zdatnost za účelem vytvoření výkonu, který opravňuje o daném jedinci tvrdit, že je perspektivní a může být zařazen do systému vrcholové přípravy.

Příprava těchto mladých adeptů se nesmí žádným způsobem uchvátat — urychlit, neboť může dojít k situaci, kdy jedinec, který má všechny předpoklady — fyzické a technické ztrácí zájem o pravidelný tréninkový proces — ztrácí zájem o vrcholový sport a odchází z procesu přípravy předčasně, aniž vrátil společnosti to, co do něho bylo investováno.

Cílem všech pracovníků s mládeží — trenérů i učitelů by mělo být, aby se sportovní činnosti tohoto druhu staly mládeži potřebou, neboť v ní nejen rozvinou a regenerují tělesné a duševní síly, ale i rozvinou estetické myšlení a vytvoří si takové vlastnosti, které socialistický člověk potřebuje.

PhDr. JIRÍ PÁN

Zkušenosti s hodnocením pedagogických kádrů

Když jsme před několika lety zakládali nový lyžařský oddíl Spoj - Brno, zaměřený na úplný lyžařský výcvik dětí a mládeže s terminálním závodním družstvem, ukázala se nutnost objektivního hodnocení jednotlivých zájemců o funkci trenérskou a cvičitelskou. Šlo o to jednoduchou formou objektivně posoudit zájem a obětavost jednotlivých pracovníků. Na pomoc nám přišel článek Ing. J. Trhlíka (Lyžařství, roč. 64, č. 11). Autorem navržený bodový systém jsme shledali proporčním a životaschopným, avšak vzhledem k tomu, že jsme tehdy intenzivně dobudovali zimní středisko na Zlatém Potoku v oblasti pod Kraickým Sněžníkem, značně jsme postrádali ohodnocení za brigádnickou pracovní manuální činnost. S doplněním bodů za brigády a použitím bodového systému podle Ing. Trhlíka jsme potom čtvrtletně vyhodnocovali trenéry a cvičitele a používaný bodový systém považovali celkem za vyhovující.

K problematice ohodnocování se vrátil Ing. L. Podroužek. V Lyžařství roč. 66, č. 5 je uveden jeho článek o způsobu hodnocení pedagogických kádrů lyžařských oddílů v městě Brně. Článek přináší nová hlediska do hodnocení trenérů a cvičitelů, jako např. bodové ocenění pro trenéra na základě závodního úspěchu jeho svěřence. Vzhledem k tomu však, že v závěru doporučuje autor zavést tento v Brně praktikovaný systém do všech okresů, považujeme za nutné zveřejnit též naše zkušenosti s bodovým ohodnocením trenérů a cvičitelů a upozornit současně na podle nás nesprávné jevy, které doporučovaný bodový systém obsahuje.

Za nedostatek v navrhovaném bodovém systému považujeme poplatnost „bafuňářství“ jak autor sám říká a publikační činnosti. Tak např. z bodového ohodnocení funkcí v ČSTV vyplývá, že např. předseda LO má čtyřikrát méně práce nebo je mnohem méně prospěšný pro tělovýchovu než předseda VSL na úrovni okresu či kraje nebo jeho práce je hodnocena dvakrát méně záslužná než člena komise VSL. Domníváme se, že by funkcionář neměl být lépe vyhodnocován, v čim vyšším orgánu ČSTV pracuje.

Za publikační činnost v odborných časopisech navrhuje uvedený autor 100 bodů, aniž by tuto činnost kvantifikoval. Na druhé straně uděluje autor 3 body cvičitelům veřejné lyžařské školy nebo trenérům závodníků za celodenní práci se svěřenci na sněhu. Podle tohoto pojetí by jeden metodický nebo odborný článek byl adekvátní 33 tréninkovým dnům na sněhu. S touto navrhovanou disproporcí v ohodnocování práce trenérů a cvičitelů nemůžeme souhlasit.

Na druhé straně v rámci ohodnocení aktivity pedagogických kádrů neohodnocujeme trenéra ve smyslu práce pro ČSTV za dárcovství krve, podobně jako třeba není navrhováno hodnocení za sběr odpadových surovin.

Uvedený bodovací systém naopak postrádá ohodnotit trenéra, který pro přípravu svých svěřenců použije vlastního auta, jehož vysokou amortizační hodnotu za zimního provozu po solených vozovkách věnuje ve prospěch tělovýchovy.

Na základě našich několikaletých zkušeností s bodovým hodnocením trenérů a cvičitelů námi přepracovaného systému Ing. Trhlíka doplněného o nová hlediska Ing. Podroužka a s vědomím nutnosti objektivního kritéria hodnocení doporučujeme náš návrh na způsob hodnocení práce trenérů a cvičitelů v lyžařských oddílech.

SYSTÉM HODNOCENÍ:

- A. Zásada: 1 hodina jakékoliv přímé práce trenéra (cvičitele) se svěřenci = 1 bod
 1 hodina nepřímé činnosti ve výkonu funkce jakéhokoliv stupně — 0,5 bodu
 1 hodina nepřímé činnosti při fyzické brigádnické práci na majetku ČSTV = 0,8 bodu
- B. Kritéria a jejich bodové ohodnocení:
Trenink na sněhu i na suchu za 1 hod.	1 bod
Celodenní zájezd jednodenní s tréninkem a výcvikem	10 bodů
Více denní zájezd — za každý den	12 bodů
Závodní dny — za každý den	10 bodů
Vedení tréninkového deníku za sezónu	20 bodů
Práce s literaturou (alespoň časopis Lyžařství) za sezónu	15 bodů
Za umístění závodníka na 1.—3. místě v ok. esním přeboru	30 bodů
Za umístění závodníka na 1.—3. místě v krajském přeboru	60 bodů
dtto ve vyšší soutěži	90 bodů
Aktivní činnost při organizaci veřejné lyžařské besedy nebo aktivy s metodickou náplní (za jednu akci)	3 body
Aktivní vedení školení nebo doškolování pedagogických kádrů na úrovni okresu nebo kraje — za 1 hodinu	1 bod
Za organizační vedení a řízení družstva (nejméně 5 svěřenců) za sezónu	10 bodů
Výkon funkce jakéhokoliv stupně za sezónu	40 bodů
Brigádnická manuální činnost — za 10 hodin	8 bodů

Použití vlastního automobilu:

- a) při úhradě cestovného za km podle vyhlášky nebo při obsluze automobilu ČSTV — za 100 km 2 body
- b) v případě úhrady pohonných hmot — za 100 km 7 bodů
- c) bez úhrady — za 100 km 12 bodů

C. Legenda:

Při celodenních a vícedenních akcích je v ohodnocení pamatováno nejen na vlastní výcvik, ale i pedagogický dohled po cestě či při pobytu na chatě. I když vedení tréninkového deníku a samovzdělávání a práce s literaturou trenéra by měla být samozřejmostí, dosti často se setkáváme v praxi s tím, že tomu tak není. Proto navrhuje k ohodnocení i toto kritérium. Pro bodové ohodnocení funkcionářů vycházíme z globálního předpokladu práce ve funkci asi 80 hodin za rok. Vzhledem k tomu, že výsledkové časy závodníků na prvních místech jsou velmi těsné, doporučujeme ohodnotit trenéra za umístění svých svěřenců na prvních třech místech. Avšak vzhledem k tomu, že některému trenérovi je přisouzeno vést i přípravku nebo cvičiteli vést začátečníky interní oddílové lyžařské školy, kteří nemají možnost účasti na závodech, není možné trenéry závodníků za umístění na okresních, krajských či vyšších přeborech příliš ohodnocovat, neboť trenér přeborníka by pak byl téměř bez konkurence. Není to však možné též z toho důvodu, že štěstí při závodech bývá vrtkavé a někdy se závodník pro nemoc zúčastnit nemůže, ať by měl sebelepšího trenéra. Naším cílem je vyhodnotit co nejobjektivněji trenéra a jeho záslužnou práci pro tělovýchovu.

Jestliže náš příspěvek o zkušenostech s bodovým hodnocením trenérů a cvičitelů nebo náš navrhovaný hodno-

Ing. Juraj Dobrota odevzdává diplomy a medaile nejlepším třem starším žačkám nitranského okresu v obřím slalomu: zleva druhá Táňa Kopková (VŠP Nitra), přebornice Zuzka Kiššková (Pleta Nitra) a třetí Jana Koščová (VŠP Nitra)

tící systém pomůže při práci v lyžařských oddílech nebo i na jiných úrovních, či stane-li se dokonce podnětem k vypracování ústředního bodového hodnotícího systému, splnil svůj účel. Snažili jsme se vytvořit takový bodový hodnotící systém, který by oceňoval v první řadě trenérskou a cvičitelskou práci závodního a výukového lyžařského procesu s dětmi a mládeží. JAN HIMMEL

PÉČE TJ GOTTWALDOV O NEJMLADŠÍ ADEPTY

Lyžaři TJ Gottwaldov se mohou pochlubit úspěšnou činností v sezóně 1979—80. Po jejím skončení závodní období zhodnotili trenéři Jugas a Šperka se všemi členy kolektivu. Závodní družstvo tvořili Charvát, Lacina, Kokeš, Kopal, Menec, Mrňa, Šperka, Fučíková, Jugasová, Mrňová, Petru, Škubalová, V. Šperková a A. Šperková.

Je třeba vyzvednout výsledky Katky Fučíkové, která po Olze Charvátové byla neúspěšnější závodnicí, což dokazuje její druhé místo v pohárové soutěži Jihomoravského kraje. Závodníci Kokeš, Kopal, Mrňa, Fučíková a A. Šperková si vyjeli I. výkonnostní třídu, ostatní pak II. VT.

Družstvo dospělých má celoroční přípravu rozdělenou na tři období. V přechodném (květen až srpen) mají závodníci individuální trénink, pěstují doplňkové sporty, věnují se brigádnické činnosti, studiu apod. V přípravném období (září až prosinec) je organizovaný trénink dvakrát týdně v tělocvičně, jedenkrát týdně na umělém svahu a brigádnická činnost v zimním středisku se zaměřením na fyzickou přípravu. V závodním období (leden až duben) se družstvo zúčastnilo dvanácti závodů a výsledky v rámci Jihomoravského kraje jsou pro kolektiv velmi příznivé, neboť z osmdesáti startujících se závodníci TJ Gottwaldov na krajském přeboru umístili od 9. do 19. místa. Na základě výsledků byli pak na NKZ, CKZ, mistrovství ČSR a ČSSR nominováni Fučíková, A. Šperková, Z. Kokeš a Kopal.

Mimořádné výsledky měla lyžařská příprava dětí TJ Gottwaldov. Pod vedením trenérů a cvičitelů bylo pro sjezdové lyžování připravováno na pravidelných cvičeních v tělocvičně, ve volné přírodě a na lyžařském umělém svahu 40 dětí ve věku 5—10 let. Z tohoto množství se jich dvacet pravidelně zúčastňovalo o sobotách, nedělích, vánočních a jarních prázdninách výcviku na sněhu. Ve cvičení o děti pečovali trenéři L. Vojasová, Věra a Alena Šperkovy, J. Shejbalová, J. Dufek, K. Graubner, ing. M. Gurecký, prof. V. Ondroušek a prof. Jozífek, kteří v hlavní míře vedli výcvik dětí na sněhu.

Aby odchodem dětí ze základny do žáků se počet nejmladších v základně nesnižoval, organizuje lyžařský oddíl každoročně jeden až dva náborové dny pro adepty lyžování ve svém zimním středisku na Portáši - Javorníkách, na kterých jsou zvány děti z druhých tříd gottwaldovských škol. Na základě jejich lyžařských dovedností jsou pak vybráni ti nejlepší, kteří se s ostatními dětmi připravují jak na sněhu, tak i v tělocvičně.

Závěrem zimní sezóny připravili trenéři a rodiče pro děti kontrolní závod a maskarní karneval, kterého se zú-

častnilo 30 nejmladších lyžařů. Pro nejlepší závodníky a masky byly připraveny diplomy, věcné ceny a čokoládové medaile, pro ostatní pak sladká odměna za účast.

Kromě speciálního výcviku pro sjezdové lyžování se trenéři a cvičitelé věnují dětem prakticky celý rok. Pravidlem je jejich účast v prvomájovém průvodě a v masovém orientačním běhu za zdravím „V máji s mapou“ a koncem června před odjezdem na prázdniny tradiční opěkaní spekačků. Že tato péče o lyžařský potěr se lyžařskému oddílu vyplácí dokazují výsledky jejich starších kamarádů - žáků bratrů Stichových, Adamíkové, Fialové, Běiaškové a dalších, kteří jsou nejlepšími v kraji a dosahují předních umístění i v rámci ČSSR. Jejich vzorem je reprezentantka Olga Charvátová, která rovněž vyšla ze systematické péče lyžařského oddílu TJ Gottwaldov o nejmenší adepty sjezdového lyžování. CYRIL PETRĽA

LYŽAŘSKÉ BRZDY

Pokrok ve vývoji lyžařské výzbroje, zejména v posledních letech, pronikl až mezi širokou vrstvu rekreačních lyžařů. Potkat na svahu lyžaře bez bezpečnostního vázání je už téměř věcí náhody. V poslední době se na trhu objevily lyžařské brzdy.

O nebezpečí, které po vypnutí vázání přináší lyže, upoutaná pojistnými řemínky, se přesvědčila řada lyžařů na vlastní kůži. Nekontrolovatelný pohyb uvolněné lyže může způsobit sekundární úraz úderem, když předtím bezpečnostní vázání lyže při kolizi správně odpojilo. Proto se mnoho příznivců lyžování překotně pojistných řemínků zbavuje. Znamená to sice zvýšení vlastní bezpečnosti, zároveň však nebezpečné ohrožení ostatních lyžařů na svahu. Tuto situaci řeší lyžařské brzdy.

Samozřejmostí by mělo být bezpečnostní vázání v kombinaci s brzdou. Od správně fungující brzdy se očekává zastavení lyže uvolněné od nohy lyžaře. Splnění tohoto dosti obtížného úkolu je podmíněno jednak vlastní konstrukcí brzdy, která musí odpovídat platným normám, dále správnou montáží a konečně i její údržbou. Zastavení lyže skluznicí nahoru a ta třením špičky lyže a vázáním polohy vysunutými brzdícími elementy nebo obrácením lyže skluznicí nahodu a ta třením špičky lyže a vázáním o snh se zastaví. Význam lyžařských brzd podpořila také FIS, která předepisuje povinnost jejího používání při sjezdových závodech i trénincích již v sezóně 1980—1981. -sb-

• **VÍTEZ SVĚTOVÉHO POHÁRU SKOKANŮ** Rakušan Hubert Neuper zvítězil poslední srpnovou neděli v Berchtesgadenu v mezinárodních závodech na novém můstku s umělou hmotou na Kälbersteinu před svými krajany Millonigem a Innauerem. V obou kolech měl nejdelší skoky 90,5 a 90 m, nepodařilo se mu však překonat rekord můstku 91 m, vytvořený před několika dny Finem Kokkonenem a Italem Rigonim. V závodech startovalo 40 skokanů. Výsledky: 1. Neuper 260,8 (90,5 a 90), 2. Millonig 255,3 (89 a 89), 3. Innauer 249,3 (89 a 84), 4. Groyer 248,4 (88 a 86), 5. F. Koch (všichni Rakousko) 246,5 (88 a 87), 6. Wursthorn 243,2 (87 a 85), 7. Weinbuch (oba NSR) 241,7 (87 a 85), 8. Kogler 241,0 (85 a 85), 9. Pürstl (oba Rakousko) 237,8 (89 a 79), 10. Schwarz (NSR) 236,0 (85 a 85).

• **INTERALPIN 80** — 7. mezinárodní kongres lyžařských sjezdových tratí spojený s výstavou lyžařských zařízení se koná 8.—10. října v Kongresovém domě v Innsbrucku. Na jeho programu je pestrý pořad zajímavých přednášek. O významu lanovek pro cizinecký ruch bude hovořit předseta Evropského svazu lanovek dr. Günther Schöffel, přednášku na téma Lyžování bez stresu připravil dr. Wolfgang Girardi, o nejnovějších zkušenostech při výrobě umělého sněhu redaktor Dieter Schmoll ze Stuttgartu, kritickou úvahu o číslech a příčinách lyžařských úrazů přednese univ. prof. dr. Eduard Rabofsky. Zajímavá bude diskuse o bezpečnosti na sjezdových tratích za účasti expertů, jakož i další přednášky. Ing. Hubert Spiess bude referovat o přípravě mistrovství světa 1982 ve sjezdových disciplínách, bývalý trenér rakouského reprezentačního družstva skokanů prof. Baldur Preiml o zkušenostech výživy výkonnostních sportovců a vedoucí horolezeckých výprav Peter Habeler seznámí účastníky kongresu s expedicí s lyžemi na Mt. McKinley. Budou promítnuty také zajímavé lyžařské filmy.

• **MISTROVSTVÍ SVĚTA 1986** ve sjezdových disciplínách mají zájem uspořádat tři švýcarská střediska zimních sportů Flims, Laax a Arosa, která by společně připravila tento šampionát.

• **DELEGACE FIS** v čele s předsetou Marc Hodlerem navštívila kanadské Calgary, které se uchází o uspořádání ZOH 1988. Seznámila se s dosavadními lyžařskými zařízeními a plány další výstavby. Sjezdové disciplíny se mají konat ve Sparrow Hack Mountain v okolí Spray-Sees a klasičké v Bragg Creek. Podle názoru expertů má Calgary velmi dobré podmínky pro uskutečnění ZOH. Dalšími kandidáty jsou švédský Falun a italská Cortina d'Ampezzo.

• **JUGOSLÁVSTÍ SJEZDÁŘI** byli úspěšní v mezinárodních závodech o Pohár Nového Zélandu. Ve slalomu zvítězil Kuralt v čase 1:35,80 před svými krajany Strelem 1:36,40, Ziblerem 1:38,56 a Benedikem 1:38,58. V obřím slalomu bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Strel 2:34,14, 2.

Franko 2:35,80, 3. Benedik 2:37,53, 4. Zibler 2:40,28. Pátý byl Australan Timm v čase 2:43,38. V závodech žen ve slalomu i obřím slalomu patřilo prvenství Kanadance Kreinerové. Trenér jugoslávských sjezdařů Tone Vogrinc byl velmi spokojen s letní přípravou svých svěřenců v Austrálii.

• **LICHTENŠTEJNSKÝ LYŽAŘSKÝ SVAZ** na svém výročním zasedání zvolil opět předsedu 38letého Rudolfa Schädlera. Vítězství sourozenců Wenzelových ve Světovém poháru ve sjezdových disciplínách a jejich úspěchy na ZOH v Lake Placidu přispěly k tomu, že lichtenštejnská lyžařská pro novou sezónu 1980—81 jsou dotovány novou rekordní sumou 520 000 švýcarských franků. V předvečer zasedání svazu Hanni a Andy Wenzelovi byli přijati kněžnou Ginou.

• **PROGRAM MS 1982 VE SJEZDOVÝCH DISCIPLÍNÁCH** je již připraven. Slavnostní zahájení je 28. ledna v 16 hodin. Další den je na pořadu sjezd žen pro kombinaci v 11 hod., 30. ledna sjezd mužů pro kombinaci v 11 hod. a o hodinu později sjezd žen, 31. ledna sjezd mužů ve 12 hod., 1. února slalom žen pro kombinaci v 10 a 12 hod., 2. února slalom mužů pro kombinaci v 10 a 12 hod., 3. února obří slalom mužů v 10 a 12.30 hod., 5. února obří slalom žen v 10 a 12.30 hod., 6. února slalom žen v 10 a 12.30 hod. 7. února slalom mužů v 10 a 12.30 hod. Šampionát se koná ve Schladmingu.

• **PRVNÍ RAKOUSKÝ TÝM SJEZDÁŘŮ** tvoří Hans Enn, Werner Grissmann, Klaus Heidegger, Gerhard Jäger, Franz Klammer, Christian Orlandi, Wolfram Ortner, Uli Spiess, Hannes Spiss, Anton Steiner, Leonhard Stock, Josef Walcher, Harti Weirather, Peter Wirnsberger, Ingrid Eberleová, Christine Loikeová, Edith Peterová, Cornelia Pröllová, Regina Sacklová a Lea Sölknerová.

• **NORSKÝ LYŽAŘSKÝ SVAZ** pilně připravuje mistrovství světa 1982 v klasických disciplínách v Oslo na Holmenkollenu. Slavnostní zahájení bude ve čtvrtek 18. února. V pátek 19. února je na pořadu běh žen na 10 km a první část závodu sdruženého — skoky, 20. února běh mužů na 30 km a druhá část závodu sdruženého — běh na 15 km, 21. února skoky na středním můstku, 22. února běh žen na 5 km, 23. února běh mužů na 15 km, 24. února štafety žen 4 x 5 km, 25. února štafety mužů 4 x 10 km a skoky na velkém můstku — závod družstev, 27. února běh mužů na 50 km, 28. února běh žen na 20 km, skoky na velkém můstku — jednotlivci a slavnostní zakončení. Na tomto šampionátu se poprvé uskuteční soutěž družstev ve skoku.

• **EVROPSKÝ POHÁR SKOKANŮ** má mít premiéru již v letošní sezóně 1980—81. Zatím projevil zájem o uspořádání závodů této nové soutěže ČSSR, Finsko, Itálie, Jugoslávie, NSR, Polsko, Rakousko, Španělsko a Švýcarsko. EP bude velkou příležitostí k uplatnění zejména pro mladé skokany.

• **JUGOSLÁVSKÉ SJEZDÁŘKY** se v srpnu připravovaly na novou sezónu v italském vysokohorském středisku Sella Nevel. Výcvikového tábora se zúčastnily Jermanová, Dornigová, Zavadlavová, Tomeová, Blažičová, Pekarcová a Ravnikarová. První zářijový týden se sešly na Rabu.

• **ULRICH WEHLING (NDR)** je nejúspěšnějším sdruženáčem v historii ZOH. Letos v Lake Placidu vybojoval již třetí zlatou olympijskou medaili a současně se rozloučil se závodnickou kariérou. V budoucnosti se věnuje výchově mladých sdruženářů. V červenci Wehling oslavil 28. narozeniny. Je členem Traktoru Oberwiesenthal, jeho trenérem byl Dietmar Hupfer. Zvítězil na ZOH 1972, 1976 a 1980, na mistrovství světa 1974, na mistrovství Evropy juniorů 1971, na mistrovství NDR 1973, 1975, 1976, 1977, 1978 a 1979 a na Zimní spartakiádě přátelých armád 1968 a 1970.

• **REPREZENTAČNÍ DRUŽSTVO ŠVÝCARSKA** tvoří sjezdařky Annemarie Bischofbergerová, Doris De Agostiniová, Erika Hessová, Marie-Theres Nadigová, Brigitte Glurová a Lise-Marie Morerodová, sjezdaři Toni Bürgler, Joel Gaspoz, Peter Lüscher, Jacques Lüthy, Peter Müller, Walter Vesti, Martial Donnet, Jean-Luc Fournier a Urs Räber, běžci Heinz Gähler, Konrad Hallenbarter, Francis Jacot, Franz Renggli, Joos Ambühl, Markus Fährndrich, Andy Grünfelder, Sylvain Guenat, Fritz Pfeuti a Hans Puerro, běžkyně Käthy Aschwandenová, Görel Bieriová, Monika Germanová, Evi Kratzerová, Brigitte Steblerová, Doris Süessová, Cornelia Thomasová a Karin Thomasová, skokani Toni Berchten, Benito Bonetti, Paul Egloff, Roland Glas, Georges-André Jaquière, Roland Müllener, Patrice Ryter a Hansjörg Sumi, sdruženáři Ernst Beetschen a Karl Lustenberger.

• **O ZOH 1984 V SARAJEVU** připravil organizační výbor tiskovou konferenci při OH v Moskvě. Místopředseda Anto Sučić informoval její účastníky o pečlivých přípravách olympijských soutěží. Olympijská vesnice bude propojena s jednotlivými sportovišti autobusovou dopravou. Sjezdové disciplíny mají svá střediska Jahorina a Bjelašnica, běžecské a biatlonisté na „Velkém poli“, můstky pro skokany jsou připraveny na „Malém poli“. Hodně se hovořilo o náročných tratích pro běžce se značným převýšením. Zajištěno je letecké spojení Sarajeva s celým světem. Rychlé vlakové spojení s Bělehradem a Záhřebem bude zajišťovat Olympik-expres.

• **ZAKOPANÉ** bude dějištěm mezinárodních závodů ve skoku na můstku s umělou hmotou 4. a 5. října. Byli k nim pozváni také čs. reprezentanti.

Zajímavosti ze světa

Rozvoj běžeckého lyžování v Teplicích

Rostoucí potřeba pobytu v přírodě spolu s nezbytnou regenerací duševních a fyzických sil se stává pro dnešní obyvatele měst životní nutností. Tento fakt způsobil nebývalý zájem o lyžování ve všech krajích, v Krušných horách pak s ohledem na podmínky našich lyžařských trenérů zvláště o běh na lyžích.

Před patnácti lety se v oblasti Nového Města v Krušných horách provozovalo organizované běžecké lyžování v Baníku Osek a v Lokomotivě Teplice. Šlo o hrstku nadšenců, kteří svůj sport a jeho propagaci uskutecňovali ve stínu sjezdového lyžování. Běžců v posledních sezónách přibývá, avšak organizovaný běh na lyžích se provozuje tak jako v jeho začátcích v teplickém okrese pouze v Oseku a Teplicích. Výbor Svazu lyžování OV ČSTV Teplice usiluje již několik let bezvýsledně o založení nových lyžařských oddílů — zejména v Dubí a Duchcově.

DOBŘÁ PRÁCE LOKOMOTIVY TEPLICE

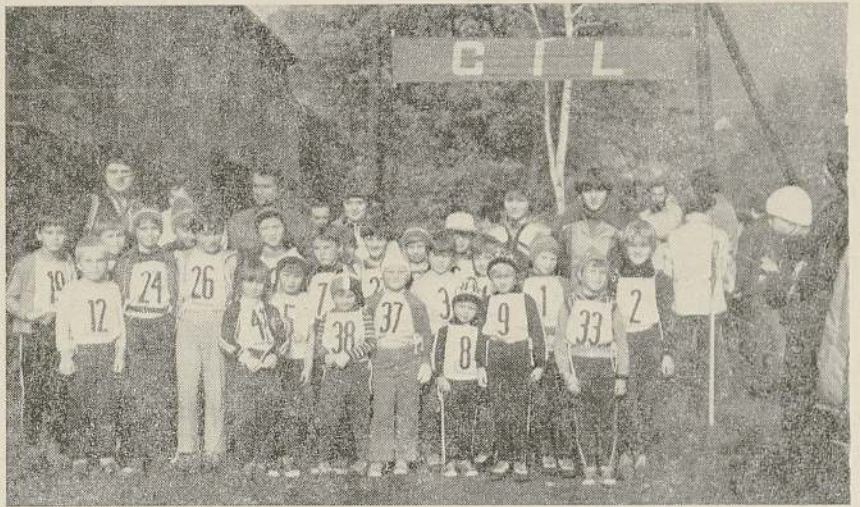
Práci lyžařského oddílu Lokomotivy Teplice zajišťuje řada dobrovolných funkcionářů, trenérů, cvičitelů a rozhodčích. Členskou základnu tvoří 80 žáků, 12 dorostenců a 50 dospělých. Žactvo je organizováno navíc v pionýrské skupině Pramenáč při lyžařském oddílu. Pionýrství vedoucí jsou současně trenéři a cvičitelé lyžování.

Vzhledem k tomu, že běžecké lyžování provozujeme v netradiční oblasti (preference jiných sportů, rodiče přihlášených dětí nelyžují, nevyřešená hromadná doprava na hory atd.), je činnost oddílu zaměřena především na masový rozvoj, zejména na masové lyžování mládeže.

Výsledky této činnosti mohou být umocněny spoluprací se školami. Pokus o navázání spolupráce se ZDS Buzulucká ul. a Šanov II. zůstávají dosud bez odezvy. Specifičnost teplického lyžování je i v tom, že do oddílu přicházejí děti první až třetí třídy ZDS, které ještě nestály na lyžích. Při náboru není prováděn výběr.

V období deseti let — 1970—1980 prošlo oddílem běžeckého lyžování 400 dětí. Není bez zajímavosti skutečnost, že úbytky dětí v základním nácviku jsou z těch, které ve škole mají horší výsledky. Dalším poznatkem je skutečnost, že nejlepší výsledky a věrnost běžeckému lyžování není výsadou talentovaných jedinců.

Koncepce práce v oddíle respektuje danou situaci. Zkvalitnění práce cvičitelů a trenérů musí snížit procento úbytku dětí během základní výuky lyžování. Úměrně s tím pak vzroste základna výkonnostní pyramidy speciální etapy — tj. výkonnostní lyžo-

Lyžařský oddíl Lokomotivy Teplice nezapomíná na pestrou sportovní činnost mládeže i v letních a podzimních měsících. Nejlépe to dokazuje snímek z lesního běhu přípravných družstev těch nejmenších

vání staršího žactva a mladšího dorostu. Úbytky svěřenců speciální etapy v našem oddíle jsou dány zřízením TSM a sportovních tříd, jejichž ustavení se našemu okrese vyhnulo. Nesrovnatelné tréninkové podmínky spolu s dalšími možnostmi jsou zákonitě pro děti našeho i ostatních oddílů bez TSM a sportovních tříd značným handicapem.

KONCEPCE MASOVÉHO ROZVOJE

S ohledem na tento stav běžeckého lyžování byla v oddíle Lokomotivy Teplice přijata tato koncepce masového rozvoje:

1. Za pomoci školského odboru MNV v Teplicích přijmout do oddílu každoročně 100—120 dětí 1. až 4. třídy ZDS.

2. Oddíl lyžování zajistí v listopadu až březnu o sobotách, nedělích a vánočních prázdninách výuku základního lyžování formou lyžařské školy.

Vytyčené cíle:

1. Naučit děti základním lyžařským prvkům. Nejtalentovanější zařadit do přípravných závodních družstev. Ostatním bude navrženo opakování lyžařské školy v příští sezóně. Přípravné závodní družstvo bude pracovat celoročně. O letních prázdninách

se zúčastní společně se svým trenérem pionýrského tábora.

2. Nejtalentovanější zařadit do závodních družstev s celoročním tréninkovým programem. Zajistit všestrannou podporu talentů.

3. Vytvořit talentům podmínky pro přechod do TSM nebo na lyžařské gymnázium.

4. Udržet u výkonnostního lyžování dorostu, juniorů a dospělých na úrovni kraje co nejvíce závodníků.

5. Zajistit z řad závodníků a rodičů každý rok tři cvičitele, dva trenéry a čtyři rozhodčí.

Koncepce rozvoje vychází z požadavku minimálních nákladů na činnost. Omezených oddílových prostředků bude použito pouze na činnost závodníků s nejlepšími výsledky.

Kromě rozvoje masového lyžování dětí bude lyžařská škola pomáhat i v rozvoji masového lyžování dospělých. V sezóně 1980—81 bude otevřen 2. ročník lyžařské školy běžeckého turistického lyžování dospělých. Škola bude organizována pro kolektivy 35 lidí ze závodů, podniků, úřadů, sportovního oddělení ČSTV atd. Běh bude dvoudenní s ubytováním, nástupem vždy v pátek večer a ukončením v neděli odpoledne.

JOSEF PLECITÝ

LYŽAŘI KOVOFINIŠE LEDEČ NAD SÁZAVOU SE ČINÍ

Počtem 49 členů patří lyžařský oddíl mezi jedenácti oddíly TJ Kovofiniš Ledče nad Sázavou k nejmladším, jeho členové však v posledních pěti letech dokázali brigádnicky vybudovat dílo v hodnotě miliónu Kčs.

Jedná se o sportovní areál na západním svahu vrchu Melechova (709 metrů), vzdáleném jen šest kilometrů jihovýchodně od Ledče nad Sázavou. Je vybaven lyžařským kotvovým vlekem (délka 250 m, kapacita 100 osob/hod.) a má dvě velmi dobře upravené sjezdovky. Sportovní měří 250 m a turistická 450 m (obě s převýšením 65 m). V zalesněném okolí byly vyznačeny také vhodné běžecké trati.

Členové lyžařského oddílu Kovofiniše jsou si vědomi toho, že jejich

práce neskončila. Na letošní rok vyhlásil závazek nejméně 500 brigádnických hodin při údržbě provozně hospodářské budovy a úpravě tratí. Odměnou pro každého, který odpracuje nejméně 25 hodin, bude volná permanentní jízdenka na lyžařský vlek pro sezónu 1980—81.

Oddíl věnuje také péči výchově a výcviku funkcionářských kádrů. Čtvrtina dospělých jeho členů získala již kvalifikaci cvičitelů, trenérů nebo rozhodčích. Do školení jsou vysíláni především mladí členové oddílu, u kterých jsou předpoklady, že se věnují především práci s mládeží a mají možnost získat ještě vyšší kvalifikaci.

-ed-

Lyže vyráběné n. p. Sport v roce 1980

Přinášíme přehled lyží, vyráběných v letošním roce v n. p. SPORT:

název	délky v cm u běžek / šíře v mm	nosné díly	jádro	hrany	MC
DĚTSKÉ SJEZDOVÉ					
FORMULE ARTIS 80	90—140	JS pl.	smrk jasan	—	200—270
MONZUN ARTIS 805	120—170	JS pl.	jasan	zám.	315—415
VARIANT ARTIS S-30	120—175	JS pl.* SK pr.	jasan	L	420—580
START ARTIS 200 F	110—170	dýha JS	jasan	zám.	245
BETA ARTIS 615	140—180	SK pl.	PU-pěna	L	**
kluzky LUXUS	60—80	—	jasan	—	100
SJEZDOVÉ PRO DOSPĚLÉ					
NOVA ARTIS 721	175—215	JS pl.	jasan	zám.	435—456
Mlstrál ARTIS	180—215	SK pl.	smrk jasan	L	1050
VARIANT ARTIS S 30	180—215	JS pl.* SK pr.	jasan	L	580—610
ALFA ARTIS 740	180—200	SK pl.	jasan	L	1360
VARIANT ARTIS 350	180—215	JS pl.* SK pr.	jasan	zám.	435—455
COMPAKT ARTIS 732	160—190	SK pl.	jasan	L	840
ELASTIC ARTIS 745	180—215	SK pl.	jasan	L lep.	**
BĚŽECKÉ DĚTSKÉ A PRO DOSPĚLÉ					
RUBÍN ARTIS 690	140—170/49	SK pl.	PU-pěna	—	500—600
CRISTAL ARTIS 666	120—170/46	JS pl.* skel. stuha	smrk jasan	—	290—350
DIAMANT ARTIS 681	140—170/48	SK pl.	topol	—	435—540
RUBÍN ARTIS 690	180—215/49	SK pl.	PU-pěna	—	700
DIAMANT ARTIS 681	180—215/49	SK pl.	topol	—	580
RASANT ARTIS 677	180—215/50	SK pl.	topol bříza	—	600
CRISTAL ARTIS 666	180—215/50	JS pl.* skel. stuha	smrk jasan	—	395
BOHEMIA ARTIS 679	180—215/44	SK pl.	topol	—	940
SPRINT ARTIS	180—215/53	JS pl.	bříza smrk	ABS	200
SKOKANSKÉ LYŽE					
SOKOL ARTIS FG***	180—225	SK pl.	bříza smrk	—	1170
SOKOL ARTIS FG***	230—255	SK pl.	bříza smrk	—	1270

Všechny lyže, kromě dále uvedených výjimek, mají horní plochu krytou fólií ABS a na skluznici PE (polyetylén)

FORMULE ARTIS 800 — bývá i se skluznicí PP (polypropylén)

Kluzky LUXUS — mají horní plochu a skluznici krytou polyuretanovým nátěrem

Běžky SPRINT — mají skluznici jasanovou

Běžky BOHEMIA — mají horní plochu krytou sklolaminátovým plátkem

Vysvětlivky zkratk

nosné díly: JS pl. — jasanový plátek
 SK pl. — sklolaminátový plátek
 SK pr. — sklolaminátový proužek
 skel. stuha — stuha ze skelných vláken

jádro: PU-pěna — polyuretanová pěna

hrany: L — ocelové „I“ průběžně šroubované
 zám. — ocelové zámečkové
 L — ocelové „L“ průběžně šroubované

MC — maloobchodní cena: ** — nový model — probíhá cenové řízení
 cenový rozsah — přepočten podle délek

SOKOL ARTIS***: organizace objednávají hromadně přímo v závodě SPORT
 Nové Město na Moravě vždy do 31. 5. každého roku.

Ing. JOSEF BURDA, předseda KVV VSL ÚV ČSTV

OBĚTAVÝ FUNKCIONÁŘ ZDENĚK PEČINKA

Předseda Svazu lyžování OV ČSTV Jihlava Zdeněk Pečinka patří k obětavým funkcionářům čs. lyžování, kteří mohou být vzorem pro mladé činovníky. Již jako malý chlapec si oblíbil lyžařský sport a zůstal mu věren. Začínal lyžovat v Sokole Jihlava, na jehož lyžařský oddíl postupně navazoval Tatran, Slavoj, Dynamo a v současné době Modeta Jihlava.

Úspěšně se zapojil do funkcionářské práce a stal se členem výboru krajského svazu. Cenné zkušenosti získával zejména v Novém Městě na Moravě, kde se úspěšně podílel na zdařilé organizaci prvních dvou ročníků Sportovních her mládeže. Uplatnil se jako rozhodčí a cvičitel a na sportovně technickém úseku při pořádání závodů. Účinně pomáhal při rozvoji lyžování v jihlavském okrese i zdařilé organizaci řady významných závodů. S úspěchem působil jako velitel trati při Tatranském poháru a tuto funkci zastával i při běhu na 30 kilometrů mistrovství světa 1974 na Strbském Plese.

Nebál se nikdy žádné práce při úpravě tratí, často za mimořádně nepříznivých podmínek. V roce 1977 byl vyznamenán veřejným uznáním Za zásluhy o rozvoj čs. tělovýchovy II. stupně. Dovedl vychovat i řadu spolupracovníků a úspěšného nástupce jako velitele trati Tatranského poháru ve svém synovi Zdeňkovi, který od předloňska převzal tuto jeho funkci. Zdeněk Pečinka senior však nechyběl ani na letošním ročníku Tatranského poháru, z něhož je náš obrázek.

Fotografie na titulní a druhé straně obálky ing. Juraj Bobula, na třetí straně obálky Václav Jirkovský, Ivo Petřík a Jaroslav Trousil, na zadní straně obálky Hana Nováková.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Ivo Dousek, Eva Martinkovičová, Peter Pecho, dr. Jaroslav Potměšil a Jaroslav Trousil.

UŽ JEN VZPOMÍNKY

V letních měsících vyznavači krásného bílého sportu často vzpomínají na poslední lyžařskou sezónu. Připomínají ji tři obrázky. První je z pěkné turistické lyžařské túry v Krušných horách. Na druhém je záběr z 13. ročníku Jizerské padesátky — Memoriálu Expedice Peru s nezapomenutelnou atmosférou, kterou se může pochlubit i závod družstev Po hřebenech Krkonoš, který letos vstoupil do druhé pětadvacitky. Snímek je z kontroly pětičlenných kolektivů žen.

lyžařství

ROČNÍK 66 ♦ ŘÍJEN 1980 ♦ Kčs 3,—

10

Ze sjezdových tratí

Na prvním obrázku vítězka Evropského poháru ve sjezdových disciplínách Rakušanka Erika Gfrererová při startu na Ještědu, na druhém nejúspěšnější čs. reprezentantka ve Světovém poháru Jana Soltýsová, která obsadila třinácté místo v letošním ročníku. Na třetím obrázku trenér čs. reprezentantů ing. Vlastimil Horák blahopřeje Bohumíru Zemanovi k celkovému vítězství v 41. ročníku Velké ceny Demánovských jeskyň.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

K ZOH 1980

V LAKE PLACIDU

JEDINÉ MS 1981

V LETECH

ZAJÍMAVOSTI

ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRANĚ ČLENKA ČS. REPREZENTAČNÍHO DRUŽSTVA SJEZDÁŘEK MONIKA HOJSTRICHOVÁ. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ SDRUŽENÁŘI V LETOŠNÍM XV. ROČNÍKU TATRANSKÉHO POHÁRU. ZLEVA DRUHÝ URBAN HETTICH (NSR), VÍTĚZ UWE DOTZAUER a TŘETÍ LOTHAR HOPF (OBA NDR). CENY JIM PŘEDÁVÁ ČLEN SKOKANSKÉ KOMISE FIS MILOSLAV BĚLONOŽNÍK

lyžařství

Ročník 68

Číslo 10

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchov. časopisů Alfréd Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eidlps, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršák, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávkou přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. září 1980.

ISSN - 0323 - 1445

Běžci na prahu nového olympijského cyklu

Bronzová medaile Květy Jeriové na ZOH 1980 v Lake Placidu, čtvrté místo štafety žen na 4 X 5 km, šesté Jirího Berana v běhu na 50 km na MS 1978 v Lahti, vítězství Marcely Jebavé a Petra Lisičana v soutěžích Družba 1978 a 1976 zemí socialistického tábora jsou hlavními úspěchy československého běhu na lyžích v posledním období.

Zvláště třetí místo Květy Jeriové v běhu na 5 km znamenalo velký úspěch a silnou motivaci do další přípravy. Je vlastně východiskem a závazkem do další práce. Dále je možno s potěšením konstatovat, že běh na lyžích získává na oblibě a popularitě a stává se i u nás jednou z významných aktivit volného času a regenerace sil občanů.

Uplynulý olympijský cyklus byl zakončen důkladným rozbohem přípravy a výsledků a plánům nového cyklu 1980—1984 na ZOH v Sarajevu byla věnována mimořádná pozornost. Byla ustavena nová reprezentační družstva v počtu šesti žen a šesti mužů, deseti juniorů a stejného počtu juniorek. Trenérem družstva žen zůstává Zdeněk Ciller, družstvo mužů vede Milan Urbanec, družstvo juniorů Petr Honzl a juniorek Ján Michalík.

V koncepci přípravy byly zdůrazněny úkoly plánu a kontroly tréninkového procesu a dynamiky sportovní výkonnosti. Žel již dnes musím konstatovat, že se nepodařilo beze zbytku zajistit některé základní položky pečlivě promyšlených a důkladně propracovaných plánů (např. výcvikový tábor u moře se zdravotně regeneračním zaměřením, letní přípravu na sněhu na ledovci).

V přípravě reprezentačních družstev dospělých zůstáváme v zásadě u osvědčené koncepce centrální přípravy. Důraz je kladen na individualizaci tréninkového zatížení a výběr prostředků, zvýraznění intenzity a vzájemného poměru zatížení v jednotlivých zónách a především zaměření přípravy k plánovaným vrcholům roku či čtyřletého cyklu. Přesto, že počítáme s účastí nejlepších ve všech třech etapách Světového poháru v běhu na lyžích, plánujeme vrchol výkonnosti na Světovém poháru a zkoušku na mistrovství světa 1982 v Oslo na počátku března. Kromě toho zdůrazňujeme jako další vrchol sezóny mistrovství ČSSR na počátku února. Tyto tendence a schopnost zaměření přípravy na plánovaný termín budeme dále posilovat. Vedle startů v individuálních soutěžích se budeme dlouhodobě zaměřovat na účast a výkonnost ve štafetách. Tyto tendence se samozřejmě promítnou do celkové koncepce přípravy a strategie soutěžení i výběru.

Zcela odlišná je koncepce přípravy juniorských družstev. Těžiště přípravy probíhá ve střediscích vrcholového sportu mládeže. To má řadu kladů — sportovci nejsou vytrhováni z domácího prostředí a centrální VT, trénují pod vedením osobních trenérů a v kolektivu, na který jsou zvyklí. Na druhé straně se do přípravy ve střediscích často promítají místní zájmy, tréninkový kolektiv je méně vyrovnaný, tito jedinci bývají zpravidla nejlepší a to někomu stačí ke spokojenosti atd. Rovněž úroveň a odpovědnost trenérů je potřeba neustále zvyšovat. SVSM a i předchozí články, to znamená TSM a ST tvoří velmi důležitý článek našeho systému vrcholového sportu, dá se říci, že z hlediska vytvoření základů přípravy — rozhodující. Podaří-li se na této úrovni získat kladný vztah ke sportu a ten se stane součástí životního stylu mladých lidí, pak byly splněny důležité předpoklady k další přípravě.

Vedle toho je velmi důležité vytvoření návyku na pravidelné zatěžování, tělesné i psychické odolnosti vůči zátěži atd.

Rozvoj sportovní disciplíny, v našem případě běhu na lyžích, není myslitelný bez odpovídajícího zázemí. Máme na mysli především tisíce mladých i starších zájemců o běh na lyžích a jeho rekreační i turistické provozování. V posledních letech bylo životně ohroženo kritickým nedostatkem výzbroje — zvláště lyží, bot a holí. Věříme, že sliby o dostatku, kvalitě a dostupnosti výzbroje se splní a hory se zaplní dalšími vyznačací bílé stopy a pobytu na horách.

V prvním zářijovém týdnu proběhly kontrolní testy v Jablonci nad Nisou a Jilemnicí. Velmi dobrou úroveň připravenosti prokázaly z žen Květa Jeriová, Gaba Svobodová, Dagmar Svubová-Palečková (i když stále laboruje s nedolčeným kolenem) a nová členka družstva Maja Sujová. Z mužů je možno z reprezentačního družstva podobně vyzvednout Ladislava Švandu, Miloše Bečváře a Jirího Švuba.

Podobnou spokojenost není zatím možno vyslovit s úrovní připravenosti členů juniorských družstev. Budeme se muset vážně zamyslet nad tím, proč dokážeme připravit vysokou výkonnost v dorostu, ale v juniorech se nám v poslední době tolik nedaří.

Chtěli bychom uzavřít, že chceme ze všech sil dokázat, že československé lyžování má vysokou úroveň a navázat na úspěšné tradice. Jsme si vědomi toho, že jediné kvalitní řízení, promyšlená a poctivá práce, morální hodnoty, odpovědnost a spolupráce všech zainteresovaných přináší výsledky.

PhDr. JAROSLAV POTMĚSIL

Výsledky z Lake Placidu očima Američanů

Americký odborný tisk se vrací k posledním ZOH a po vlně popisných reportáží se nyní snaží poznatky shrnout, analyzovat a dospívat k hlubším závěrům. V úvodníku vedoucího lyžařského měsíčníku Skiing se k hrám vrací i jeho šéfredaktor Al Greenberg.

Poukazuje na rozšířený názor, že vítězství ve Světovém poharu má větší hodnotu než olympijské zlato, protože vítěz Světového poharu musí svou převahu osvědčovat po celou sezonu, zatímco v jediném závodě může i největší šampion prohrát. Dodává však, že tento argument neplatí pro ty, kteří získali zlato v alpských disciplínách XIII. ZOH v minulém únoru. Například Hanni Wenzelová, vítězka ženského Světového poharu v minulé sezóně, získala v Lake Placidu dvě zlaté a jednu stříbrnou medaili. Pokud jde ovšem o jejího bratra Andreama, který ve Světovém poharu zvítězil, ten získal na ZOH jen stříbrnou medaili v obřím slalomu.

Naproti tomu vítězem ve slalomu a obřím slalomu mužů se stal Ingarmer Stenmark, který zvítězil v obou těchto disciplínách i ve Světovém poharu.

Zlato Leonharda Stocka v olympijském sjezdu mužů, připomíná Greenberg, byla skutečně jediná olympijská medaile získaná závodníkem, který se neumístil ve špičce Světového poharu, ovšem Stock utrpěl na začátku sezóny zranění. Rok předtím byl druhý.

Americký novinář pak poukazuje i na skutečnost, že psychickou zátěž, jakou představuje olympijský závod, snášejí lépe zkušení, technicky vybroušení a osvědčení šampioni, kteří tak mají proti „černým koním“ větší šanci, i když je třeba zároveň vzít v úvahu, že se v olympijské soutěži dbá o rovnost podmínek mnohem lépe než ve Světovém poharu. Jenomže v alpských disciplínách, upozorňuje Greenberg, tomu tak tentokrát v USA nebylo. V řadě závodů se připustilo, aby zbytečně velkou roli sehralo štěstí. Například při sjezdu žen byl vítr v horní části trati tak silný, že to vyžadovalo odložení startu na pozdější dobu. Místo toho byl však závod odstartován za prudkých porывů větru, které se projeví v nepředvídatelných okamžicích. Nejhuř na to doplatila Marie-Theres Nadigová, která v poslední sezóně Světový pohár ve sjezdu vyhrála.

Na sjezdové trati na Whiteface Mountain, upozorňuje Greenberg, byla rakouská hvězda Annemarie Moserová nejrychlejší v technické horní části, zatímco Nadigová byla rychlejší na pomalých úsecích v dolní části, a to o půl sekundy před Moserovou. Ve střední části však jela Moserová za

Čs. reprezentantka Květa Jeriová, která vybojovala v Lake Placidu bronzovou medaili v běhu na 5 km, při tiskové konferenci po závodě

bezvadně viditelnosti, zatímco Nadigová se zde musela potýkat se silnou sněhovou vánicí. A také byla na tomto úseku o 1,2 sekundy pomalejší než Moserová. Z toho vyplývá pro Greenberga, že za stejných podmínek mohla Nadigová získat zlato. Za daných podmínek se však musela spokojit s bronzem.

Ve slalomu mužů měl Američan Phil Mahre skvělý čas v prvním kole, více než o půl sekundy lepší než čas Stenmarkův. V druhém kole však byl osmý, více než sekundu za Stenmarkem. Greenberg to přisuzuje slalomové tyči volně klouzající po svahu, která se připlétla Mahrovi pod nohy a ten téměř upadl.

A co se štěstěnou při slalomu mužů? — ptá se Greenberg. Pády a diskvalifikace velkého počtu závodníků — bylo jich celkem 42 — nepřipisuje nedostatku štěstí, ale především tomu, že zřejmě na žádost lékaře amerického týmu dr. Richarda Steadmana byly slalomové tyče ze sněhu povytaženy a zapíchnuty volněji. Dr. Steadman měl své přání zdůvodnit i slovy: „Bude mi milejší, když Phil přijde o zlato, než kdyby přišel o nohu.“ Pády a diskvalifikace mimo jiné i takových špičkových závodníků, ja-

ko jsou Paul Frommelt, Peter Lüscher Alexander Žirov nebo Philův bratr Steve, vysvětluje Greenberg právě uvolněním slalomových tyčí. Obvykle se tyče zapichují do sněhu hluboko a pevně. Protože však závodníci seřizují svá vázání na příliš velkou tvrdost, může se stát tyč, která vůbec nepovolí, pro závodníka nebezpečnou. Phil Mahre si v předcházející sezóně zlomil kotník právě v takové situaci. Konstrukteři vázání tento zvyk závodníků potírají a poukazují na to, že seřazení vázání nesmí být takové, aby pro závodníka vzniklo tak vysoké riziko. Greenberg zdůrazňuje v této souvislosti, že zdraví závodníků by mělo být chráněno správně seřízeným vázáním, a nikoli uvolňováním slalomových tyčí. A nebýt toho, že se Phil Mahre musel potýkat s takto uvolněnou tyčí, možná že by jeho čas v druhém kole byl stačil na vítězství nad Stenmarkem. Greenberg ovšem připouští, že Steve Mahrovi nebo Frommeltovi by nebyly pomohly ani tyče zapaštěné do betonu.

To všechno však vneslo do olympijských her prvek štěstí, který tam být nemusel, uzavírá americký novinář svou úvahu, které dal ostatně titulky: „Hry štěstěny.“ —bor—

JUBILEUM SKI-INTERKRITÉRIA

Od roku 1972 pořádáme v ČSSR každoročně mezinárodní závody žactva ve sjezdových disciplínách jako týdenní turné Říčky—Vrátná. Letošní devátý ročník byl o to významnější, že byl pořádán v rámci Československé spartakiády — v roce, kdy jsme oslavili 35. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. Každoroční setkání nejmladších evropských nadějí lyžařského sportu mělo důstojný průběh a bylo velmi dobře organizačně zajištěno.

Toto mezinárodní turné žactva je každoročně schvalováno Mezinárodní lyžařskou federací (FIS) a zařazováno tradičně jako druhý největší závod evropské mládeže do mezinárod-

ního kalendáře. Díky těmto mezinárodním závodům se stala obě místa — Říčka i Vrátná pojmem v celém lyžařském světě. Tato soutěž žactva se již tradičně koná v první polovině února, kdy se poprvé setkávají každoročně nejmladší reprezentanti mnoha evropských zemí, aby si starty ve čtyřech závodech porovnali mezi sebou svou výkonnost. Čs. mladí reprezentanti nám zatím vždy připravili jen příjemná překvapení. Svými výsledky prokázali, že se v kategoriích sjezdařské mládeže můžeme měřit s kteroukoli alpskou zemí. Jubilejní 10. ročník Ski-Interkritéria se bude konat 8.—15. února 1981. —ah—

Klaus Ostwald vítězem Velké ceny Frenštátu

Dvaadvacetiletý reprezentant NDR Klaus Ostwald z Dynama Klingenthal zvíťazil v 8. ročníku Velké ceny Frenštátu pod Radhoštěm ve skoku na můstku s umělou hmotou. Také letos byla tato soutěž při účasti 79 startujících z deseti zemí významnou událostí, přestože na startu chyběli nejlepší Rakušané — vítěz Světového poháru Hubert Neuper, mistr světa v letech Armin Kogler a Anton Innauer, finští a norští skokani, jakož i Švýcar Hansjörg Sumi. V polympijské sezóně dostávají příležitost další mladí závodníci, což se projevilo zejména na sestavě týmů SSSR a Jugoslávie.

Se silným kolektivem přijel do Frenštátu trenér NDR dr. Gotthard Trommler a vedoucí Bernd Bauer. Byli v něm zkušení reprezentanti i tři junioři. Nechyběl ani Jochen Danneberg, o němž se říkalo, že po ZOH v Lake Placidu zanechává závodní činnost. Skokani potvrdili, že se svědomitě připravují na novou sezónu. Patřila jim polovina míst v první desítce a druhé místo za Ostwaldem obsadil jeho krajan Thomas Meisinger, přičemž o prvenství rozhodovaly jen dvě desetiny bodu.

Nejvážnějšími soupeři závodníků NDR byli čs. reprezentanti Leoš Škoda a Josef Samek, jakož i Rakušané Klaus Tuchscherer a Hans Wallner. Pro čs. skokany byly výsledky na Velké ceně Frenštátu jedním z kritérií pro sestavení nového reprezentačního družstva. Potěšitelné byly vyrovnané skoky sedmnáctiletého Milana Žingora, které měly i slušnou délku. Jeho dvanácté místo v silné konkurenci zasluhuje ocenění. Žingor měl kupř. jen o tři body méně než zkušený Danneberg (skončil devátý).

Klaus Ostwald dovede skoky patřičně natáhnout. Svědčí o tom jeho světový rekord v letech 176 m, jakož i rekord na největším můstku NDR v Oberhofu — 121 m. Může se pochlubit i nejdelšími skoky na hmotě — 94,5 m na sedmdesátce v Oberhofu a neoficiální 124 m na velkém můstku v Oberhofu (P 90 m).

Také ve Frenštátě měl Ostwald nejdelší skok 89 m v prvním soutěžním kole a získal pohár Čs. televize. Ve druhém kole se pochlubil největší délkou Škoda (88 m), posunul se ze šestého místa na třetí a znovu dokázal, že dovede bojovat. Rekord frenštátského můstku J. Danneberga 91 m z roku 1976 zůstal nepřekonan, stejně jako čs. rekord F. Nováka na hmotě 90,5 m z roku 1977. Polák Fijas, který v závěru uplynulé sezóny pro zranění měl delší přestávku, v prvním kole při skoku 79,5 m upadl a do bojů na předních místech nezasáhl.

Trenér sborné Gari Napalkov přijel do Frenštátu pod Radhoštěm s mladými závodníky, s nimiž počítá pro ZOH 1984 v Sarajevu. Žádnému z nich se nepodařilo probojovat do první pětadvácítky. Nejdelší a nejvyrovnanější skoky měli Komarov a Gromov. Světští skokani zůstali ve Frenštátě ještě týden po Velké ceně, aby v klidu potrénovali a připravovali se na novou sezónu.

Bulharští závodníci, zejména Vladimír Brejčev, znovu potvrdili, že pokračují v cestě dostat se v této lyžařské disciplíně do evropské špičky. V uplynulé sezóně jim v tom určitou dobu pomáhal trenér NDR Roland Weisspflog. Bulharští skokani rádi jezdí do ČSSR a pochvalují si

zkušenosti, které získali na čs. můstcích. V nové sezóně se zúčastní také prosincového Turné přátelství v Liberci a Harrachově.

Zkušeni a obětaví frenštátští pořadatelé také tentokrát závody pečlivě připravili. I když konkurence ve srovnání s loňskem byla slabší a to platí i o návštěvě, viděli příznivci skokanské atraktivní disciplíny i televizní diváci zajímavé boje a řadu dobrých výkonů. Hmota umožňuje rychlý průběh závodu, což je velkým kladem. Ve Frenštátu přivítali opět i čs. trenéra Jáchyma Bulína, který přijel s kolektivem švédských reprezentantů, v němž převládalo mládí. Holmlund po ošklivém pádu na ZOH v Lake Placidu neztratil odvalu a připravuje se na novou sezónu. Do soutěže měl skoky 79,5 a 79 m, největších délek ze Švédů dosáhl Toivonen 80 a 80,5 m. Švédský lyžařský svaz se může pochlubit novým můstkem s umělou hmotou v Borasu, střediskem skokanské disciplíny však zůstává Falun.

Reprezentanti NDR v nové sezóně zřejmě chtějí napravit slabší výsledky v Lake Placidu. „Stejně jako ve Frenštátě vedle starších zkušených závodníků i v zimě dostane příležitost několik mladých skokanů,“ prohlásil trenér dr. Trommler. „Věříme, že se nám podaří dát dohromady dobrý kolektiv, který bude úspěšně bojovat o přední pozice ve světové skokanské špičce.“ Pochvalně se dr. Trommler zmínil o výkonu mladého Žingora.

„Obsazení závodů bylo tentokrát o něco slabší, ale to je zcela samozřejmě v polympijské sezóně“, řekl tre-

nér Zdeněk Remsa. „Je pochopitelné, že v letošní sezóně ve všech reprezentačních družstvech se budou více uplatňovat mladí závodníci. Všechny svazy myslí na budoucnost, blízcí se MS 1982 a ZOH 1984. Škoda se Samkem prokázali, že u nás stále znamená špičku, je zejména na těch mladých, aby se jim podařilo brzo je dostihnout a porazit.“

U příležitosti Velké ceny Frenštátu se sešli v tomto středisku všichni čs. přední trenéři, aby za přítomnosti místopředsedy ÚV ČSTV dr. Rudolfa Duška a předsedy VSL ÚV ČSTV Karla Smoly diskutovali o problémech v této lyžařské disciplíně, která řadu let patřila mezi neúspěšnější a snažili se nalézt cestu, která by vyvedla skokanský sport z hluboké krize.

Výsledky: 1. Ostwald 243,7 (89 a 85), 2. Meisinger (oba NDR) 243,5 (87 a 87,5), 3. Škoda 240,6 (85 a 88), 4. Samek (oba Dukla Liberec) 237,0 (87,5 a 84), 5. Tuchscherer 233,3 (84 a 86) a Wallner (oba Rakousko) 233,3 (86 a 84), 7. Pschera 228,9 (84 a 84,5), 8. Glass 227,9 (84 a 82), 9. Danneberg (všichni NDR) 227,7 (84 a 85), 10. Rusko (Dukla Banská Bystrica) 225,3 (86 a 81,5), 11. Jirásko (Dukla Liberec) 224,9 (84,5 a 81,5), 12. Žingor (TJ Rožnov) 224,7 (83,5 a 83), 13. F. Koch (Rakousko) 224,0 (84 a 83), 14. Hýsek 223,0 (80,5 a 82), 15. Brzuchanski (oba Dukla Banská Bystrica) 222,5 (85 a 82), 16. Brejčev 222,3 (83,5 a 84), 17. Weber (NDR) 222,2 (79,5 a 84,5), 18. H. Tajner (Polsko) 217,8 (81 a 81,5), 19. H. Koch (Rakousko) 217,7 (82 a 82), 20. Bobak (Polsko) 217,3 (81,5 a 81), 21. F. Novák 216,2 (82 a 79,5), 22. Vacek (oba Dukla Liberec) 215,9 (79 a 81), 23. Jar. Balcar (Elitex Jablonec) 213,4 (81 a 80), 24. Felix (Dukla Liberec) 213,3 (79,5 a 80), 25. Tanczos (Dukla Banská Bystrica) 213,4 (77,5 a 83,5).

Skupina úspěšných pořadatelů mezinárodních závodů ve skoku v jugoslávské Planici v čele s bratry Goriškovými. V nové sezóně 1980—81 bude organizovat jinde Světového poháru

Holmenkollen připravuje MS 1982

Rok 1982 v lyžování je opět rokem mistrovství světa. Světový šampionát ve sjezdových disciplínách se koná v rakouském Schladmingu, o tituly mistrů světa v klasických disciplínách se bude bojovat v Oslo na Holmenkollenu. Toto tradiční norské lyžařské středisko se pečlivě připravuje, aby za necelé dva roky přivítalo nejlepší běžce, běžkyňe, skokany a sruženáře z celého světa.

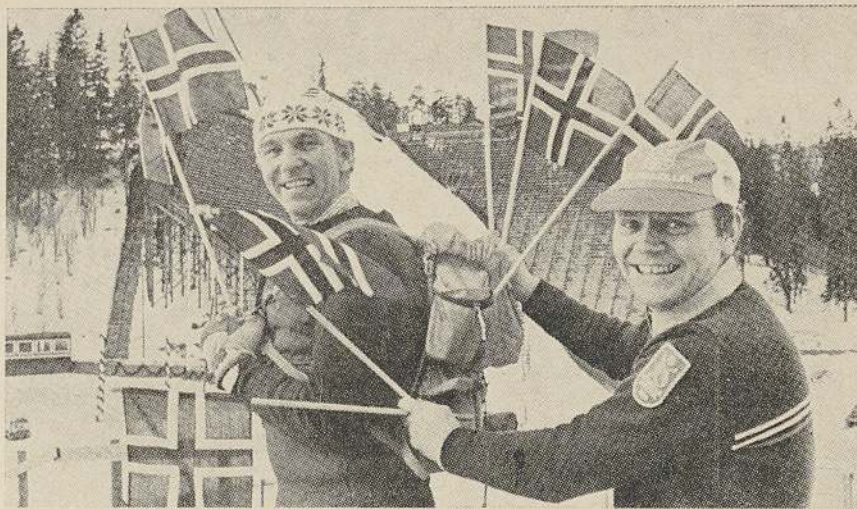
Mistrovství světa bude uspořádáno 18.—28. února 1982 pod záštitou norského krále Olafa V. Předsedou hlavního výboru je korunní princ Harald, jeho dalšími členy jsou starosta Oslo Albert Nordengen, předseda Norského lyžařského svazu Christian Mohn, předseda lyžařského klubu Holmenkollen Gunnar Sunde, předseda organizačního výboru Odd Seim-Haugen a generální sekretář Rolf Nyhus. Cílem se podílí na přípravách světového šampionátu 2000 činovníků.

LYŽAŘSKÝ FESTIVAL 1981 HOLMENKOLLEN KONTROLOU PŘIPRAVENOSTI

Mezinárodní závody v Norsku se mohou pochlubit již stoletou tradicí. Poprvé se konaly 12. února 1879, kdy soutěž skokanů na můstku Huseby přilákala 10 000 diváků a stala se předchůdcem Holmenkollenu. Dvacetimetrové skoky byly středem pozor-

Marit Myrmölová (vlevo) a Oddvar Bra patří k nejúspěšnějším norským reprezentantům v běhu na lyžích

Norští lyžaři zvou všechny příznivce lyžování na mistrovství světa 1982 v klasických disciplínách, které se bude konat 18.—28. února 1982

nosti nejen vynavačů lyžování. Tehdy skokani absolvovali také běh na 4 km, takže to byl sružený závod. Mezi diváky byl i norský král Oscar a úspěch pořádání závodů v dalších letech byl zajištěn. První vítěz Jon Hauge získal stříbrný pohár. Netrvalo dlouho a můstek Huseby se zdál být malý. Již v roce 1892 byl postaven nový na Holmenkollenu, kde byly také lepší sněhové podmínky.

Již počtvrté se bude v Oslo v roce 1982 konat mistrovství světa. V roce 1930 byl Holmenkollen dějištěm takzvaných FIS závodů, které později dostaly statut světového šampionátu. V roce 1952 byli Norové pořadateli ZOH, které v lyžování jsou současně mistrovstvím světa. Potřetí se sjeli nejlepší lyžaři z celého světa na Holmenkollenu v roce 1966.

Před padesátí lety se na MS bojovalo jen o čtyři tituly a tři z nich získali Norové: v běhu na 18 km A. Rustadstuen, ve skoku G. Andersen a v závodě sruženém H. Vinjaren-gen. Pouze na 50 km patřilo světové prvenství reprezentantu jiné země — Švédovi S. Ulterströmovi. Celkem devět medailí zůstalo v zemi pořadatelů, z toho všechny ve skoku a v závodě sruženém. Na OH 1952 byl program rozšířen o dva závody žen: běh na 10 km a štafetu 4 x 10 km. Norští reprezentanti ve třech disciplínách stanuli na nejvyšším stupni vítězů: 18 km H. Brenden, skok A. Bergmann a závod sružený S. Slattvik. Cennou sbírkou trofejí doplnili Norové ještě dvěma stříbrnými a stejným počtem bronzových medailí. Na MS 1966 byl jejich triumfem běh mužů na 15 km, v němž zvítězil G. Eggen před svými krajany O. Ellefsaeterem a O. Martinsenem. Druhé zlato si odnesl G. Eggen za úspěch na 50 km, dvě prvenství patřila také B. Wirkolovi za vítězství na velkém i středním můstku a poslední norské štafety mužů na 4 x 10 km. Druhé místo obsadila norská štafeta žen na 3 x 5 km. Závodilo se již v deseti disciplínách. V roce 1982 k nim přibude ještě jedenáctá — běh žen na 20 km.

Lyžařský festival 1981 bude mít v úvodu 7. a 8. března několik náborových disciplín. Mezinárodní závody budou zahájeny ve středu 11. března skoky pro závod sružený (11 hod.),

během žen na 5 km (13.30 hod.) a během mužů na 15 km (14.30 hod.). Ve čtvrtek 12. března ve 12 hod. pokračuje závod sružený druhou částí — během na 15 km, dále jsou na pořadu štafety žen 3 x 5 km ve 13.30 hod. a mužů na 4 x 10 km o hodinu později. V pátek 13. března se uskuteční závod skokanů na středním můstku ve 14 hod. V sobotu 14. března v 9 hod. bude odstartován běh žen na 20 km, o dvě hodiny později propagační štafetový závod mládeže na 4 x 3 km a v 11.45 hod. běh mužů na 50 km. Závěrem festivalu bude v neděli 15. března ve 13.15 hod. závod ve skoku na velkém můstku.

V letošním roce pokračovala úprava lyžařského stadiónu a rekonstrukce obou můstků. Poslední práce na běžeckých tratích budou dokončeny 1. června příštího roku. Norové se chtějí pochlubit účastníkům mistrovství světa 1982 moderním lyžařským areálem. Byly již také rozděleny hotely, v nichž se počítá s ubytováním závodníků, funkcionářů, novinářů i hostů světového šampionátu. Pro ně mají organizátoři připraveno 3145 lůžek. Očekává se také velká návštěva příznivců lyžování ze zahraničí. Přestavován je turistický hotel na Holmenkollenu u skokanského můstku, který v roce 1982 bude mít nejmodernější komfortní vybavení. Tiskové středisko bude v nejnovějším hotelovém paláci Scandinavia se 600 lůžky. Má 22 poschodí, šest restaurací, bar a noční klub.

Mistrovství světa se koná ve dnech 18.—28. února 1982. Ve čtvrtek 18. února je slavnostní zahájení, v pátek 19. února běh žen na 10 km a skoky pro závod sružený, 20. února běh mužů na 30 km a druhá část závodu sruženého — 15 km, 21. února skoky na středním můstku, 22. února běh žen na 5 km, 23. února běh mužů na 15 km, 24. února štafety žen 4 x 5 km a závod družstev ve skoku, 25. února štafety mužů 4 x 10 km, 26. února běh žen na 20 km, 27. února běh mužů na 50 km, v neděli 28. února skoky na velkém můstku a slavnostní zakončení.

Pomoc závodu sdruženému

Poslední kongres FIS (Nizza 1979) schválil celou řadu změn v předpisech Mezinárodního soutěžního řádu (MSR), z nichž jsme valnou část převzali do nových Pravidel lyžařských závodů (Pravidla 1980). O těchto změnách jsme čtenáře informovali krátkým článkem v Lyžařství (7/80) a slíbili jsme, že budeme postupně změny zásadní povahy v dalších číslech našeho časopisu krátce komentovat. Přinesli jsme již článek o nových výpočtových tabulkách pro sjezdové disciplíny, tentokrát se chceme pokusit o analýzu neutěšeného stavu v závodě sdruženém a poukázat na to, co nového přináší MSR, případně Pravidla 1980 k ozdravení klasické kombinace a co dále zamýšlí odborná komise FIS pro tuto kdysi tak obdivovanou disciplínu učinit, aby jí naplnila novým životem.

SITUACE ZÁVODU SDRUŽENÉHO

Obecně se dá říci, že sdružený závod již několik let kráčí ve šlépějích alpské kombinace. Jeho sportovní význam citelně poklesl, závodníků na startu stále ubývá a zájem diváků klesl na minimum. Na MS 1978 v Lahti startovali reprezentanti jen 12 zemí a z nich pouze pět přihlásilo kompletní družstva: NDR, Finsko, Norsko, NSR a SSSR. Na ZOH 1980 v Lake Placidu startovalo celkem 31 sdruženářů, kteří reprezentovali do konce jen 9 států. Hlavní příčinou tohoto neutěšeného stavu je nepochybně tréninková náročnost. Zvládnout ji mohou jen sportovci psychicky a fyzicky mimořádně disponovaní, odhodlaní přijmout na dlouhou dobu několika let velmi objemnou tréninkovou zátěž. Kromě toho jde o přípravu ve dvou diametrálně rozdílných disciplínách. Ve skoku — v disciplíně mimořádně výbušné a v běhu s charakterem převážně silově vytrvalostním. S výjimkou několika málo svazů, například NDR, Norska a Finska, mají všechny národní svazy stejné obtíže s mladými sdruženáři, kteří ve věku 14—17 let hromadně zanechávají kombinace a orientují se na tréninkově méně náročný a atraktivnější skok, případně běh. Tak jako sjezdáři utíkají od kombinace a specializují se buď na sjezd, nebo na technické disciplíny, tak klasici zanechávají klasické kombinace a stávají se specialisty — skokany nebo běžci. Dosažení úspěchu na jedné frontě je méně pracné, jistější a dosahuje se dříve. Ale i sdruženářsky vyspělé státy, jako NDR, Norsko, Finsko, SSSR, Švýcarsko, příp. NSR a Polsko disponují nevelkými, ovšem vysoce výkonnými družstvy. Dominující postavení mezi nimi zaujímá tým NDR, v čele s mimořádnou sdruženářskou individualitou Ulrichem Wehlingem, který v Lake Placidu korunoval svou jedinečnou sdruženářskou kariéru třetím olympijským zlatem!

Krise závodu sdruženého se markantně projevuje také v nezájmu diváků o závody v této disciplíně. Nelze se divit a je to přirozené, že závod, jehož průběh lze obtížně sledovat, ztrácí na zajímavosti. Jen absolutní odborník a k tomu ještě dobrý počtář si může rychle vypočítat pořadí sdruženářů v probíhajícím závodě v běhu a zvládnout další matematický úkol přepočtu časů na body a získat tak orientaci o jeho průběhu. To je příliš mnoho žádáno. Divák je zvyklý být partnerem v závodě, „fan-dit“ svému oblíbenému sportovci a bezprostředně sledovat vývoj ve vzájemném zápole celého startovního

pole. To v závodě sdruženém je velmi obtížné a u převážné většiny diváků nemožné.

Naznačené problémy kolem závodu sdruženého jsou obecně známy a odborné kruhy federace se jimi řadu let zabývaly. Po dlouhých úvahách, diskusích a experimentech dospěla komise FIS pro závod sdružený na konec k závěrům, o nichž je přesvědčena, že představují cestu, jak závodu sdruženému pomoci: zavést soutěž o Světový pohár a závod družstev, rozšířit používání Gundersenovy metody.

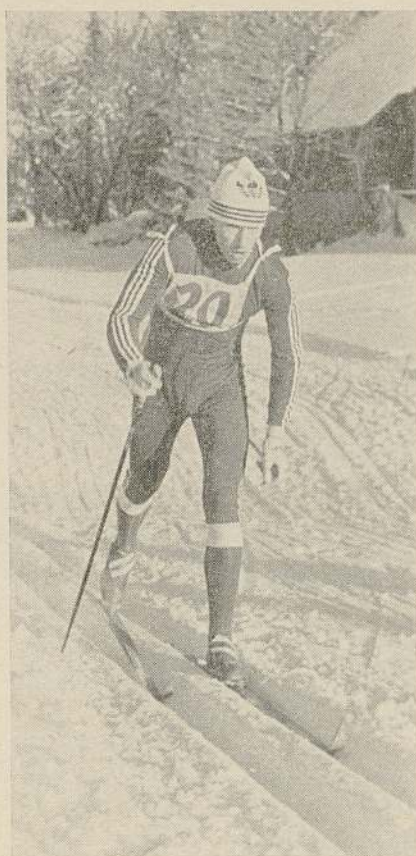
SVĚTOVÝ POHÁR V ZÁVODĚ SDRUŽENÉM

O Světovém poháru se velmi hovořilo již v Bariloche (1977). Komise je toho názoru, že SP v závodě sdruženém musí uspět. Nepředpokládají se obtíže, na které narážejí závody SP v ostatních disciplínách, na obtíže termínové. Ostatně stávající počet Δ -závodů, které sdruženáři každoročně absolvují, převážně ve formě turné, by stačil naplnit program SP. Přes tuto příznivou situaci, komise prozatím vyčkává se zavedením soutěže o SP v závodě sdruženém především proto, že dosud nemá ověřeny a tím méně zabezpečeny ekonomické podmínky po vzoru SP ve sjezdových závodech ve skoku. Nechce také tříštit své síly na několik současných projektů a dává přednost zaběhnutí Gundersenovy metody a zajištění nové formy soutěže — závodu družstev. To však neznamená, že by komise myšlenku na uspořádání SP zavrhovala, odkládá pouze její realizaci. Je mimořádně zainteresována na zkušenostech z příští sezóny 1980—81, ve které bude SP v klasické kombinaci uskutečněna, i když nikoliv na oficiální bázi. Mezinárodní kalendář, pokud jde o časový program závodů a nezbytné cestování, byl přizpůsoben tak, aby umožnil naplánované závody absolvovat formou SP.

GUNDERSENOVA METODA

Gundersenovou metodou (GM) je nazýván nový způsob určování startovního pořadí a časových odstupů v běhu pro závod sdružený: pořadí je určeno umístěním ve skoku, časové odstupy pro start závodníků v běhu jsou stanoveny přepočtem bodových rozdílů ve skoku na časovou hodnotu. GM ulehčuje přehled o průběhu závodu a lyžař, který první proběhne cílem, je vítězem sdruženého závodu. Odborná komise FIS si slíbujíc, že GM učiní závod sdružený zajímavým a znovu oživí zájem diváků.

V Nizze (1979) schválil kongres FIS používání GM, jakož i předpis pro její

Ivo Peterka (Dukla Banská Bystrica) je jedničkou čs. juniorského žebříčku sdruženářů za sezónu 1979—80

aplikaci. V čl. 560 a několika pododstavcích MSR je předpis detailně rozveden a byl pod stejným článkem převzat také do Pravidel 1980. Podstatná ustanovení čl. 560 shrnujeme:

- má-li být použito GM, musí tato okolnost být uvedena v rozpise závodu a také v kalendáři svazu;

- skok se provede obvyklou formou před během a bodové rozdíly se přepočtou na časové rozdíly pro start závodu v běhu;

- závod v běhu se startuje bez elektrické startovní branky. Startér nedává návěští ani nepočítá sekundy, pouze vydá startovní povel „vřed“!

- Je-li nebezpečí, že povětrnostní podmínky nedovolí start podle GM, je v předvečer závodu nutno normálně vylosovat startovní pořadí pro závod v běhu;

- v předvečer závodu v běhu určí soutěžní výbor místo a čas, ve kterém v den závodu (asi 1½ hod. před startem) rozhodne, zda počasí dovoluje start podle GM;

- místo startu musí být upraveno tak, aby v případě potřeby mohli startovat vedle sebe 2—3 závodníci. Nejméně do 100 m od startu musí být upraveno několik souběžných stop;

- po celé trati musí být připraveny dvě stopy;

- trať by měla vést dvakrát až čtyřikrát prostorem cíle, aby se závod stal pro diváky zajímavějším.

ZÁVOD DRUŽSTEV

Komise FIS pro závod sdružený pro-sazovala několik let druhý závod pro sdruženáře — závod družstev. Nikdy však neuspěla. V Nizze (1979) předlo-

Ulrich Wehling (NDR) byl nejuznámější postavou posledních let v závodě sdruženém. Vybojoval na ZOH třikrát zlatou medaili

žila kongresu nový návrh, který motivovala takto: „Svazy, které se stále intenzivně zabývají závodem sdruženým, požadují naléhavě pro své závodníky druhou šanci v závodě, neboť sportovci již neradi přijímají dvojí tréninkovou zátěž, běh a skok, pro možnost účasti toliko v jediném závodě. V minulosti byly ve skoku a v běhu stále rozšiřovány závodní programy, klasická kombinace však zůstala vždy opomenuta. Vyhodnocení družstev na MS a ZOH by mělo i tu výhodu, že by výsledků ze závodů družstev mohlo být použito jako kvalifikační měřítko pro nominaci do závodu jednotlivců, což by vedlo k výkonnějšímu obsazení klasického závodu jednotlivců“. Kongres tentokrát návrh komise schválil a v MSR pod čl. 575 je formulován rámcový předpis pro závod družstev v závodě sdruženém. Předpis byl pod stejným označením převzat také do Pravidel 1980.

Kongres tedy zásadně schválil závod družstev, neschválil však dosud pravidla, podle kterých má tento závod být organizován. Komise vypracovala svého času jakási pomocná — provizorní pravidla, která se již dvě sezóny zkouší. Po zkušenostech v sezóně 1980—81 mají dostat definitivní podobu, ve které budou předloženy kongresu (1981) ke schválení. Komise vyzývá národní svazy, aby provizorní pravidla na jednom nebo dvou závodech vyzkoušely a navrhly případná zlepšení. Má dokonce v úmyslu požádat, aby závod družstev v závodě sdruženém byl zařazen již do programu MS v Oslo (1982).

Hlavní zásady provizorních pravidel pro závod družstev lze shrnout takto:

— družstvo tvoří tři závodníci, kteří jsou hodnoceni v obou disciplínách, ve skoku a v běhu;

— družstvo je nutno jmenovitě nahlásit. Nejpozději 2 hod. před startem ve skoku a 30 min. před zahájením štafety musí být zveřejněno startovní pořadí. K vylosování mohou být přihlášení čtyři sdruženáři, přičemž ná-

hradník je při nahlášení startovního pořadí škrtnán;

— skok se koná v obvyklé formě podle čl. 551.2 Pravidel 1980. Musí být proveden před závodem v běhu, protože bodové rozdíly je nutno přepočítat na časové odstupy pro start v běhu. Ve třech hodnocených kolech skáčí za sebou vždy první závodníci družstev, pak druhí a třetí. Hodnocení se provádí podle čl. 551.2 (započítávají se dva lepší skoky ze tří), přičemž se časové odstupy vypočítávají podle tabulky pro 10 km běh;

— běh je organizován jako štafetový běh 3 X 10 km. Startuje se podle GM. Závodníci druhého a třetího úseku každého družstva startují jako při předávání štafety podle čl. 383.8 a obhajují náskok svých předchůdců v družstvu nebo se snaží vyrovnat ztrátu na soupeře;

— jinak platí všechna ustanovení Pravidel 1980 o štafetovém běhu.

Odborná komise FIS má za to, že navrhovaná pravidla umožňují vydání propozic pro závod družstev. Jediný, dosud poněkud nejasný bod spočívá v tom, že první člen štafety startuje v časovém odstupu z výsledku ve skoku celého družstva a na vyrovnání časového odstupu bude bojovat spolu s dalšími dvěma členy družstva. Zde začíná taktika o startovním pořadí jednotlivých členů týmů. Pro ilustraci: kdyby skok pro kombinaci na MS 1978 v Lahti měl být použit pro vyhodnocení závodu družstev, bylo by družstvo NDR startovalo v běhu jako první s časem 0, po něm by startovaly týmy Finska s odstupem 55,5 s, SSSR — 1:45,5 min., Norska — 2:08,5 min., NSR — 5:21,0 min. a Japonska — 8:21,5 min. Mezi těmito družstvy by byly mohly startovat další např. Polsko, ČSSR nebo Švýcarsko, které však v Lahti byly zastoupeny jen dvěma sdruženáři.

Snaha federace, zejména její tech-

nické komise, po oživení závodu sdruženého přinesla dosud jen dílčí výsledky. Sdruženáři ve srovnání se závodníky ve všech ostatních disciplínách je v nevyhodě, neboť podstupuje náročnou přípravu ve dvou disciplínách a na MS a ZOH závodí v jediném závodě. Když mu tento závod „nevyjde“, pak jeho dvouleté úsilí bylo podstupeno zbytečně. V ostatních disciplínách se závodník, který neuspěl v jednom závodě, může pokusit uspět v dalším. Tento handicap sdruženářů má odstranit závod družstev. Další obtíž, značný nezájem diváků o závod sdružený má pomoci odstranit GM a snad již v příštím roce SP.

Zda uvedená opatření federace se projeví jako dostatečně účinná nelze odhadnout. To proto, že problém je mnohem komplikovanější nežli lze nastínit v krátkém článku. Je např. známo, že světová špička, reprezentovaná závodníky NDR, Norska, Finska, Švýcarska a SSSR, je relativně úzká a má vysokou sportovní úroveň. Pro závodníky dalších svazů je neobvykle obtížné se do ní probojovat. To je skutečnost, která působí v jisté míře demobilizačně. **Pomoci musí také národní svazy. Dá se snad říci, že nikoli jen na federaci, ale převážně na svazech spočívá odpovědnost za budoucí osud klasické kombinace. Svazy se musí postarat o to nejdůležitější, aby rostly řady mladých, k náročnému tréninku odhodlaných sdruženářů. To v dobách výrazného trendu ke specializaci, jak je známe ve sjezdovém sportu, ale i v klasice, je úkolem nadmíru náročným.** Zdá se, že především z tohoto pohledu je nutno uvažovat, má-li být závod sdruženému skutečně pomoci. To je důležitý úkol pro odborníky.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Úspěšný průběh mistrovství ČSR

V uplynulé sezóně 1979—80 bylo mistrovství a přebory ČSR řízeny podle nového soutěžního řádu, platného pro II. stabilizační období. Pořadilo se uspořádat všechny mistrovské soutěže a přebory až na mistrovství ČSR ve sjezdu, které neumožnily špatné sněhové podmínky.

Při mistrovských a přebornických soutěžích došlo pouze k jednomu zranění, a to při tréninku závodu sdruženého. Potěšitelnou skutečností je, že nebyl podán žádný protest. Ze závažných problémů, které se při pořádání těchto soutěží projevily, je nutno jmenovat dva. Byla to velmi malá účast v mistrovství ČSR mužů a juniorů v závodě sdruženém a komplikace v běžeckých závodech způsobené zásadou, že každý krajský přeborník kterékoli věkové kategorie jednotlivců i štafet měl právo postoupit do mistrovství a přeboru ČSR. To-

to v zásadě správné pravidlo má však značný negativní dopad, nejsou-li jednotlivé kraje zejména ve štafetách přibližně stejné výkonnosti úrovně. To se konkrétně projevilo ve velkém výkonnostním rozdílu mezi závodníky z Prahy a Středočeského kraje a lyžaři z ostatních krajů.

Podle zkušeností získaných v prvním roce platnosti nového soutěžního řádu budou určitým způsobem upraveny druhý a třetí díl soutěžního řádu, které mají jednorocní platnost, aby se kvalita mistrovských soutěží zvýšila. Předsednictvo výboru Svazu lyžování ČÚV ČSTV děkuje touto cestou všem pořadatelům a činovníkům při mistrovstvích a přeborech za jejich snahu a úsilí o dobré uspořádání těchto soutěží.

Ing. MIROSLAV JEDLIČKA, CSc.
předseda STK VSL ČÚV ČSTV

Je vytrvalost geneticky podmíněná ?

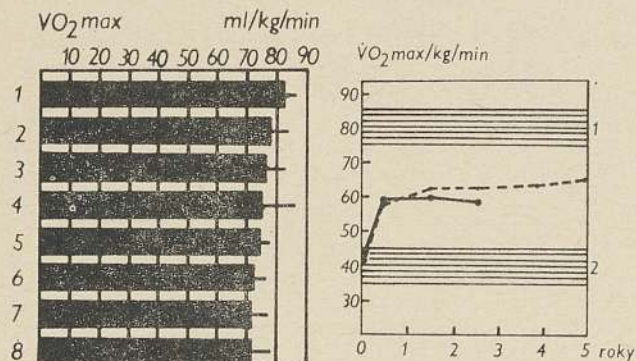
V návaznosti na předchozí články, ve kterých jsme se zabývali některými problémy vytrvalosti a jejího rozvoje, chceme uzavřít tuto problematiku z pohledu dědičných dispozic, závěry k rozvoji vytrvalosti u mládeže a konečně příkladem rozvoje vytrvalosti finských běžců.

Všeobecně se uznává, že ke sportu a k vysoké sportovní výkonnosti musí být vedle zdravotních, motorických, funkčních, morálních a dalších předpokladů i **vrozené dispozice** (Astrand, Klissouras, Švarc, Vasilec aj.).

U cyklických sportů vytrvalostního charakteru je jedním z nejdůležitějších předpokladů **aerobní výkonnost**, tzn. schopnost vykonávat práci po dlouhou dobu a energeticky ji zajišťovat spalováním za přístupu vzduchu, tj. aerobně.

Velmi zajímavé údaje uvádí v tomto směru Švarc a tvrdí, že maximální kyslíková spotřeba, tj. množství kyslíku na kg hmotnosti za minutu je limitujícím faktorem vysoké sportovní výkonnosti a bez její dostatečné úrovně není možná ani účast na OH, ani soutěžení o přední umístění.

Velmi názorně tuto skutečnost dokumentují průměrné hodnoty maximální kyslíkové spotřeby u předních světových sportovců umístivších se na MS a OH v posledních letech.

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 1 Grafické znázornění velikostí maximální kyslíkové spotřeby u některých sportů vytrvalostního charakteru (podle Švarce). Legend: 1 — lyže běh, 2 — běh na 3000 m přek., 3 — rychlobruslení, 4 — orientační běh, 5 — běhy na střední tratě, 6 — cyklistika, 7 — biatlon, 8 — sportovní chůze.

Je ovšem potřeba uvést, že velikost VO₂ max je pouze předpokladem vytrvalostní výkonnosti a že prakticky ti muži a junioři, kteří mají maximální kyslíkovou spotřebu na kg hmotnosti více než 70 ml/kg/min, a ženy a juniorky přes 60 ml/kg/min, jsou potenciálními vytrvalci. Budou-li jimi skutečně závislí na dalších předpokladech a především tréninku, jeho obsahu a zaměření.

Pochopitelně je nutno položit si otázku jestli a jak lze maximální kyslíkovou spotřebu ovlivnit tréninkem, jeho intenzitou, výběrem prostředků a tréninkových metod:

- z výsledků sledování u dětí a mládeže vyplývá, že hodnota tohoto ukazatele se v tomto věkovém období mění jen málo,
- uvádí se, že tréninkem se dá zvýšit maximálně o 20–30 %,
- u trénovaných běžců pak okolo 10–12 %.

Obr. 2 Příklad dynamiky růstu maximální kyslíkové spotřeby u dvou trénujících běžců.

To prakticky znamená, že kdo má např. VO₂ max 30 ml/kg/min. (průměr populace se udává 40 ml/kg/min.) s velkou pravděpodobností nedosáhne 60–70 ml, což je (viz obr. 1) jeden z rozhodujících předpokladů sportovní výkonnosti ve vytrvalostních sportech.

Z toho ovšem vyplývá jeden velmi závažný závěr: **nepodrobovat náročnému tréninku ty jedince, kteří nemají základní předpoklady, přesto, že mohou vykazovat relativně „vysokou“ výkonnost v žákovském a dorosteneckém věku.** Je to nehumánní, neefektivní a neekonomické. Kdyby tito lidé věnovali čas, prostředky a síly zdokonalování v jiném směru, dosáhli by pravděpodobně lepších výsledků.

Jsme přesvědčeni, že děláme jednu zásadní chybu a to, že chceme mít světové běžce a běžkyně prakticky z každého, kdo je ochoten podrobit se tréninku. To prostě nejde. Na druhé straně je potřeba se skutečným talentům opravdu věnovat (a to se nám rovněž často nedaří).

Tuto skutečnost je potřeba zcela realisticky vidět nejen jako předpoklad sportovní výkonnosti, ale především trénovanosti, schopnosti absolvovat odpovídající přípravu. **Vysoká sportovní výkonnost není totiž jen výsledkem obrovských dávek a pily, ale i rozvinutých genetických předpokladů a schopnosti sportovce.**

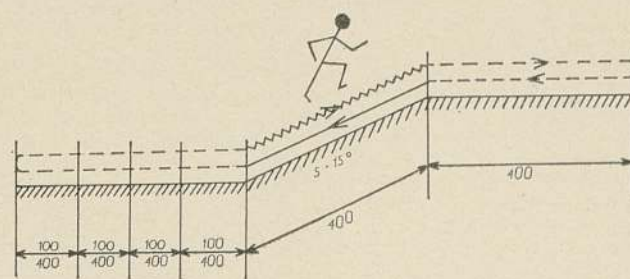
na POMOC trenérům A cvičitelům

Připravujeme proto v tomto směru např. i doplnění výběrových kritérií pro přijímání a setrvání ve střediscích vrcholového sportu. Na druhé straně jsme si vědomi, že mnozí i přes tento nedostatek dosahují na národní úrovni relativně dobrých výsledků. Ačkoliv se to zdá velmi drastické, z hlediska poslání vrcholového sportu s nimi nelze počítat a zařazovat je do přípravy.

Růst výkonnosti ve vytrvalostních sportech závisí jednak na aplikaci velkého objemu zatížení, jednak na aplikaci zatížení v různém poměru intenzit v aerobní, smíšené a anaerobní zóně.

Za zatížení v aerobním režimu práce se považuje takové zatížení, jehož energetické nároky jsou uhrazeny převážně aerobními zdroji, tj. za přístupu kyslíku a množství laktátu v periferní krvi nepřesahuje 4 mmol/l. Toto zatížení má podle současných názorů tvořit 50–60 % objemu cyklických km, délka zatížení této intenzity může trvat od 30–40 min. do několika hodin.

Na zatížení ve smíšené zóně se začínají podílet vedle maxima aerobních zdrojů i zdroje anaerobní. LA dosahuje hodnot od 4–8 mmol/l, zatížení této intenzity má činit 20–25 % objemu, délka zatížení této úrovně může trvat od 15–20 min. do 40–50 min.

Obr. 3

Zatížení v anaerobním pásmu je charakterizováno vysokým podílem méně ekonomických anaerobních zdrojů — hodnota LA v periferní krvi přesahuje 8 mmol/l, tato intenzita má být v celoročním objemu zastoupena 3–5 %. Délka zatížení může trvat do několika minut.

Zbytek, tzn. 10–20 % objemu připadá na regenerativní běhání, které napomáhá odstraňování produktů svalového metabolismu.

Problematika rozvoje vytrvalosti u mládeže je v současné době středem pozornosti ve všech sportovně vyspělých zemích. K zajímavým závěrům dospěla řada lékařů a trenérů (Keul, Mellerowitz, Reindell, Hollmann a další):

- každé zdravé dítě bez ohledu na dědičné vlohy může rozvíjet vytrvalost,
- její úroveň je určena výkonností systému krevního oběhu dýchacích orgánů a látkové výměny, dále pak úrovní pohybové koordinace a morálně volnými vlastnostmi,

- vytrvalostní trénink v pubertálním věku je zvláště účinný, vysoké úrovně vytrvalosti v dospělosti lze dovést jedině tehdy, byl-li dán odpovídající základ právě v tomto věkovém období,
- dětský organismus má malou zásobu anaerobní energie, vyvarujte se proto častých maximálních zatížení v delším trvání,
- trénink zaměřený na rozvoj vytrvalosti předpokládá přísné dodržování zásady odpočinku a regenerace sil, proto je nezbytná pravidelná kontrola funkčního stavu sportovců,
- je potřeba striktně dodržovat všestrannou skladbu tréninku a vytrvalost rozvíjet v jejím rámci.

Finišti vytrvalci používají ve svém tréninku pro rozvoj silové vytrvalosti kombinace běhu různé intenzity a odpočinků či imitace (Sinkonen).

Obr. 3 Příklad rozvoje silové vytrvalosti finských běžců. V PO I. se tento trénink používá 1—2× týdně, v PO II. po dobu šesti týdnů obden ve 3—5 sériích. Pro mládež na zkrácených úsecích.

Průběh — na obr. od prava — 400 m volně, 400 m s kopce frekvenčně, uvolněně, 100—400 m středně až protaženě, 100—400 m volně, 100—400 m stupňovaně, 100—400 m uvolněně, zpět středně až protaženě, odpichy silně, ale technicky správně, dále středně až protaženě.

Popsaný způsob je podobný lyžařskému tréninku na běžecím kolečku, event. typu kombinovaného tréninku. Může se kombinovat s dalšími činnostmi, ztěžovat i zlehčovat. Je uveden jako podnět k přemýšlení.

Dr. JAROSLAV POTMĚŠIL

Používáte správně vosky značky SWIX?

Použití nových umělých hmot znamenalo revoluci v konstrukci běžeckých lyží. V současné době všechny přední světové firmy plně využívají těchto materiálů a na světový trh se tak dostává řada typů běžek. Jednotlivé značky se od sebe většinou odlišují použitím té či oné umělé hmoty, přesto však mají něco společného. Je to především celková konstrukce lyží, která se vyznačuje těmito vlastnostmi:

- při sjezdu a rovnoměrném zatížení lyží nedojde prakticky k dotyku středu skluznic se sněhem,
- při odrazu, kdy je zatížena jedna lyže, je střed skluznice tlačěn na sníh a nepodkluzuje.

Proto při výběru lyží dbáme, aby vnitřní napětí tvořící tzv. slzu — oko, bylo v souladu s vahou lyžaře-běžce.

Zavedením nových hmot se podstatně zrychlil běh na lyžích, zvýšila se výkonnost, ale neodpadl hlavní činitel — mazání, který ovlivňuje závodní i tréninkové výsledky.

Většina firem používá polyetylenových skluznic, které jsou vodotěsné a dobře drží vosk.

Proto jak připravujeme a mažeme tyto skluznice?

1. ZÁKLADNÍ MAZÁNÍ NOVÝCH LYŽÍ

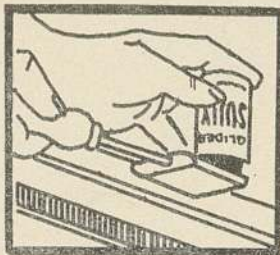
Lyže upneme do pracovního stojanu ve vodorovné poloze skluznicí nahoru. Zahřejeme plynovou lampou žehličku na střední teplotu, nejideálnější je teplota kolem 100 °C. Můžeme použít i elektrické žehličky, která má výhodu především v tom, že teplota žehličky je konstantní. Červený SWIX glider nejdříve přiložíme k žehličce (obr. 1) a pak roztopený vosk pomocí žehličky naneseeme na skluznici (obr. 2). Po 15 min. vychlazení seškrábeme vosk pomocí stěrky — špachtle-SWIX z umělé hmoty (obr. 3), která je přiložena ke každému balení klištru. Přebytný vosk ze žlábků odstraníme také touto stěrkou, a to její zaoblenou částí-hlavičkou (obr. 4). Použitím stěrky z umělé

lé hmoty zabráníme mechanickému poškození skluznice. Všechny další stopy po vosku, hlavně pak ve střední části, odstraníme smirkovým papírem, a tím si usnadníme pozdější nanášení tvrdých vosků. Někteří trenéři a závodníci zdrsní střed skluznice jemnou drátěnkou na aluminiové nádobi. Výsledkem naší práce by měl být hladký nános vosku, který vypadá jako by všechen vosk ze skluznice byl odstraněn.

2. MAZÁNÍ

Špice a patky lyží mažeme pro jízdu, kdežto střed skluznice pro odraz a stoupání. Druh vosku pro střední část volíme podle sněhových podmínek, přitom se však snažíme, aby byla co největší přilnavost a současně optimální skluz lyží v dané stopě. Na volbě tohoto druhu vosku je pak závislá i volba vosku pro jízdu.

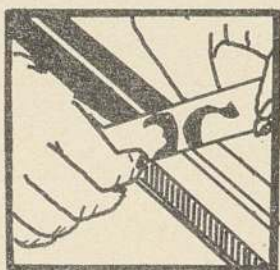
druh sněhu	teplota vzduchu	SWIX vosk pro odraz a stoupání	SWIX Glider
velmi mokrá	+2 °C a více	červený klištr	červený glider
kašovitý „mýdlo“, vlhký	-1 °C až +1 °C	fialový tuhý vosk, červený tuhý vosk, žlutý tuhý vosk, fialový klištr, žlutý klištr, stříbrný klištr	fialový glider
mírně studený	-7 °C až -1 °C	modrý tuhý vosk, extra modrý modrý klištr	modrý glider
chladný	pod -7 °C	zelený tuhý vosk, zelený speciál, Polar SWIX, zelený klištr	zelený glider

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

Na jakou délku a jak nejlépe nanést vosk ve střední části? Na tuto otázku je těžko jednoznačně odpovědět, protože délka a množství nánosů závisí na zvoleném druhu vosku, na kvalitě sněhu i kvalitě závodníka.

2.1. Velmi mokrá sněž — červený glider.

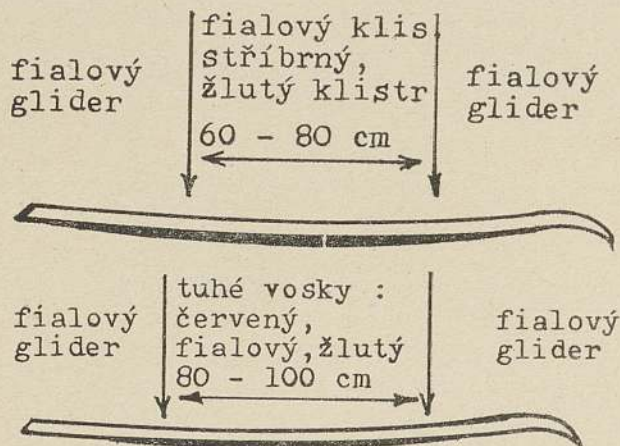
Červený SWIX glider je čistý parafínový vosk, kterého používáme nejen jako základního vosku k úpravě skluznice, ale i ke zlepšení jízdních vlastností při velmi mokřem sněhu. Do špic a patek lyží nemusíme již přidávat žádný vosk. Pokud se nám lyže zdají pomalé, pak naneseeme novou slabou vrstvu červeného glideru.

Na střední část skluznice — asi 60—80 cm — pak nanese červený klistr SWIX ve dvou vrstvách. První pečlivě nahřejeme plynovou lampou a důkladně rozetřeme. Tím docílíme lepšího přilnutí vosku ke skluznici. Druhou vrstvu již nemusíme nahřívát, ale musíme ji opět dokonale rozeztřít.

2.2. Sněhové poměry při přelomu teplot — fialový glider.

Tvrďší a schopnější klást větší odpor než červený glider je fialový SWIX glider. Toho používáme při teplotách okolo 0°C, kdy pro odraz a stoupání volíme fialový nebo červený nebo žlutý tuhý vosk, popřípadě fialový nebo žlutý nebo stříbrný klistr.

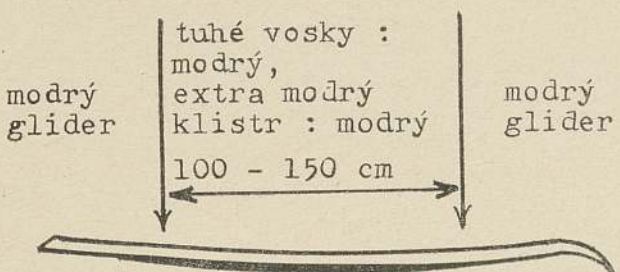

Dobře namazat za těchto sněhových podmínek je opravdu uměním. Novinkou firmy SWIX je červený tuhý vosk, který je určen pro teploty od -1 do +2°C.

Všeobecně známým pravidlem je, že klistry nanášíme na délku asi 80 cm, zatímco tuhé vosky na délku 100 cm.

2.3. Mírný chlad — modrý glider.

Při použití modrého nebo extra modrého nebo modrého klistru mažeme na jízdu modrý SWIX glider, který je určen pro suché sněhy.

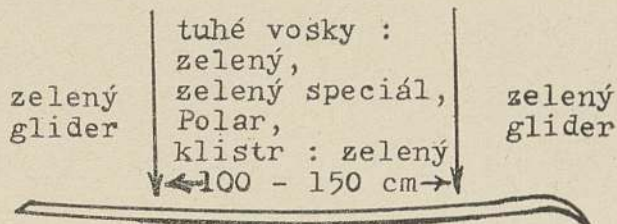

Při zmrzlém sněhu a ledu používáme modrého klistru, který má za těchto podmínek relativně dobré jízdní vlastnosti. Někdy se však stane, že se vosk sjede a skluznice je „holá“. Abychom tomu zabránili, nanášíme jej ve dvou vrstvách, při čemž první zažehlíme. Také i délku navoskované části prodlužujeme (asi na 100 cm) a tak zvýšíme trvanlivost vosku. Chceme-li dosáhnout kvalitnějšího odrazu, nanese malé množství fialového nebo stříbrného klistru ve střední třetině modré části klistru. Modrý klistr se nám někdy při nízkých teplotách začne lámat a odlepovat. V tomto případě používáme pojícího vosku — oranžový SWIX grundwalla, který nanese dříve než modrý klistr.

Modrý a extra modrý vosk mají při suchém, novém a jemně zrnitém sněhu velmi dobrou schopnost skluzu i odrazu. Na polyetylenových skluznicích lépe drží a tím umožňují lepší stoupání než na epoxydových skluznicích. Vosky nanášíme na čistou skluznici. Začínáme tenkou rozehřátou vrstvou, kterou současně vyhladíme žehličkou. Vosk se dobře vpije do skluznice. Po vychladnutí při venkovní teplotě tuto vrstvu vyhladíme korkem. Druhou i následující vrstvy nanášíme bez předchozího zahřátí, ale každou vždy korkem rozetřeme. Délka i síla modrého a extra modrého vosku k odrazu a délka modrého glideru závisí na sněhových podmínkách, na napětí střední části lyží a její pružnosti, na umění i trénovanosti běžce. V případě, že váháme, začínáme poměrně s krátkou, tenkou vrstvou ve střední části skluznice. Pak zvětšujeme nejprve délku a potom i sílu, abychom docílili kvalitního odrazu.

2.4. Studené teploty — zelený glider.

Zelený SWIX glider je nejtvrďší ze všech gliderů a používáme jej ve spojitosti s mazáním zeleného nebo zeleného speciálu popř. zeleného klistru. Novinkou je SWIX

Polar, který je pro nový a jemně zrnitý sníh od -15°C do -30°C a zelený SWIX klistr, který je určen pro hrubozrnitý sníh a led od -8°C nebo jako podklad pro modrý nebo fialový klistr.

3. POUŽITÍ GRUNDWALLY

Někdy se stává, že stopa je zmrzlá a zledovatělá nebo je v ní „sůl“. Vosk, který jsme za takových podmínek nanесли, se brzy setře. K zvýšení trvanlivosti stoupavého a odrazového vosku používáme základního vosku (grundwalla) — oranžový SWIX.

Oranžový vosk nanášíme na čistou střední část skluznice a postup je obdobný jako u glideru. Grundwallu důkladně vyhladíme žehličkou. Lyže pak necháme při venkovní teplotě vychladnout, vosk nám zaschne a zatvrdne. Abychom dosáhli co nejlepších výsledků, provádíme tuto práci několik hodin před startem, většinou večer před závodem. Nakonec tuto vrstvu vyleštíme korkem, velmi vhodný je korek z umělé hmoty SWIX-Divinucell. Běžec tvrdé vosky nanášíme za venkovní teploty, aby se zabránilo smíchání grundwalla s nimi. Rozehřátý vosk velmi dobře vniká do polyetylenových skluznic.

4. ČIŠTĚNÍ LYŽÍ — ODSTRANĚNÍ VOSKŮ ZE SKLUZNICE

Špachtlí se snažíme odstranit co nejvíce vosku ze skluznice. Zbývající vosk odstraníme SWIX-klistr-Entfernung v aerosolovém nebo normálním balení. Pokud nemáme k dispozici tyto zahraniční výrobky, pak určitě k plné spokojenosti je nahradí spray SKIVO — smývací roztok na odstraňování vosků s lyží. Skluznici očistíme čistou hadrou, která dobře saje. Firma SWIX k tomuto účelu vyrábí tkaninu z umělého vlákna pod označením SWIX-Fiberlene.

K čištění lyží můžeme použít i plynové lampy, ale musíme pracovat velmi opatrně. Při příliš silném zahřátí se snižuje pórovitost skluznice a tím i jízdní vlastnosti a u některých druhů lyží mohou naskákat bubliny.

V posledních letech byl náš trh relativně docela dobře zásoben všemi druhy SWIXů. Tak si řada trenérů mohla dokonale ověřit vlastnosti těchto vosků i jejich použití. Pokud trenér umí s těmito vosky pracovat, správně volit délku mazání i počet vrstev, pak určitě i jeho svěřenci dosahují dobrých výsledků. SWIXy jsou výborné vosky, které se v co nejširší míře mohou uplatnit při mazání lyží především u naší mládeže. Proto si nelze nic jiného přát než aby bylo těchto vosků v obchodech dostatek.

Při napsání tohoto článku jsem vycházel z volného překlada informací firmy SWIX, které jsem doplnil vlastními zkušenostmi.

PETR VAŠIČKA

V Liberci na hmotě

Zásluhou brigádnického úsilí lyžařů Ještědu Liberec a ASVS Dukla Liberec a aktivity jejich činovníků byl v lyžařském středisku na Ještědu dán do provozu 1. října můstek s umělou hmotou. Skokanský areál tím získal dobré podmínky pro přípravu skokanů z Liberce a okolí i v letním a podzimním období. Můstek s normovým bodem 70 m byl pokryt 44 tunami umělé hmoty durofolu. Již první exhibiční skoky Samka 94 m, F. Nováka 90 a Škody 89 m potvrdily jeho kvalitu.

PROČ JE STENMARK NEJLEPŠÍ?

V článku stejného názvu jsme v červnovém čísle Lyžařství popsali a zhodnotili technické provedení řešení určité brankové a terénní situace v obřím slalomu v provedení I. Stenmarka a P. Lüschera. Tentokrát bychom se chtěli detailněji zaměřit na jeden oblouk obřích slalomu ve všech jeho fázích. Obrázková dokumentace dvou představitelů současné světové špičky charakterizuje momentální optimum technického provedení oblouku v obřím slalomu u I. Stenmarka a individuální řešení s určitou nedokonalostí u P. Mahra. Téměř zákonitě ve všech technických individuálních disciplínách jde teorie za praxí. Vývoj disciplíny je charakterizován a ovlivňován pojetím techniky současné nejvyšší světové špičky. Po několikaleté suverenitě I. Stenmarka ve slalomových disciplínách a zvláště v obřím slalomu, můžeme pokládat jeho techniku a styl za dnešní vrchol. Z jeho názorného provedení oblouku v obřím slalomu si můžeme odvodit opodstatněnost jeho jízdy na základě biomechanických zákonů, případně predikovat další vývoj techniky, ale také výzbroje a výstroje.

Dále popisovaná obrázková sekvence charakterizuje pohyb obou závodníků ve stejném časovém okamžiku, což nám umožní analýzu i z hlediska okamžité rychlosti a délkového zisku u většiny obrázků. Pro větší názornost jsou proto uváděny obrysy obou závodníků v jednom obrázku (obrázky označené písmenem c), které nám ulehčí kvantitativní srovnání jednotlivých prvků pohybového řešení popisovaných fází oblouku.

Z pohledu pohybového řešení celé-

ho oblouku se jeví dominantní rozdíl ve fázi zobrazené na obr. 3, tato fáze je detailně ukázána na obrázcích A a B. Podívejme se zde na úhel dostředného vyklonění (dále jen vyklonění) v tomto místě u obou lyžařů. Tento úhel je funkcí rychlosti a poloměru zatočení. Abychom si úhel vyklonění určili, definujeme si několik určujících pojmů: vertikální a horizontální osy, které prochází bodem kontaktu se sněhem (přes který musí principiálně všechny síly působit).

Veškerý tlak spočívá na vnější lyži, což charakterizuje skutečnost, že u žádného z obou lyžařů není vnitřní lyže prohnuta. Úhel vyklonění je pak definován jako úhel mezi spojnicí bodu dotyku se sněhem s těžištěm lyžaře a vertikální osou. U P. Mahra je tento úhel o cca 10° menší, protože najíždí do branky přímo k vnitřní tyči, která mu neumožní takové vyklonění jak demonstruje Stenmark. Z dalšího popisu obrázkové sekvence je zřejmé, že tato chyba, mající za následek velkou změnu v křivosti oblouku, způsobí P. Mahrovi ztrátu v jednom oblouku 70–90 cm!

Ze studia následujících obrázků nám vychází cenný poznatek: jak v obřím slalomu, tak i v slalomu není rozhodující projetí branky co nejbližší vnitřní tyči, ale především je nutno brát v úvahu postavení při výjezdu z oblouku s ohledem na další branku. Stopa, která vede nejbližší k vnitřní tyči, se zdá být opticky nejrychlejší, většinou však způsobuje, že jsme do následující branky nuceni náhle korigovat směr, což ovšem vede k brzdění. Závodník sám musí uvážet podle rychlosti, sklonu svahu a sněhových podmínek jakou stopou jet a jaké je nutné optimální vyklonění, které umožní vést lyže v oblouku s maximálním skluzem.

Stenmark to v této obrazové sérii provádí perfektně a s nejvyšší účinností absorbuje terénní nerovnosti. Na rozdíl od něho je u P. Mahra patrné, že zvolil stopu příliš blízko k vnitřní tyči a od obr. 2 je jasné, že mu toto řešení nájezdu do branky působí ve svých důsledcích zřejmě potíže.

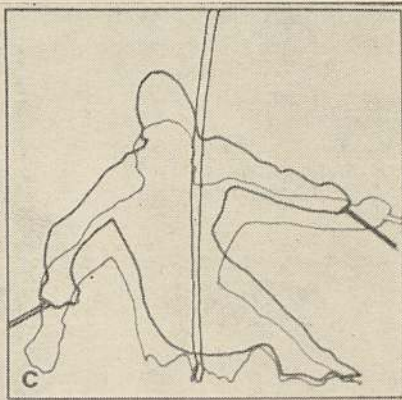
Co říci závěrem. Nemůžeme po každém závodníkovi žádat pojetí stylu jako u Stenmarka, které je určeno jeho morfologickými a fyziologickými předpoklady nehlédě na mentální stránku jeho osobnosti. Je však možné vést závodníky k přípravě takových technických předpokladů, aby měli maximální pohybový rozsah ve všech rovinách a takové pohybové dovednosti, které by v souhrnu umožnily řešení každé situace s dostatečnou pohybovou rezervou.

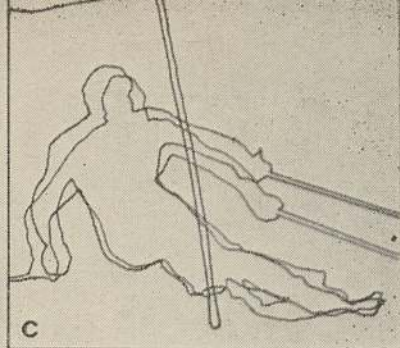
Obrázek ukazuje P. Mahra v postavení identickém obr. 3a. Je znázorněn úhel vyklonění (zde 56°), který je určován spojnicí těžiště lyžaře a bodem dotyku se sněhem. Protože P. Mahre volí stopu těsně kolem branky, nemůže dostatečně zvětšit úhel vyklonění. Je nutno si všimnout náhlého otočení vnější lyže, což má za následek její brzdivé působení.

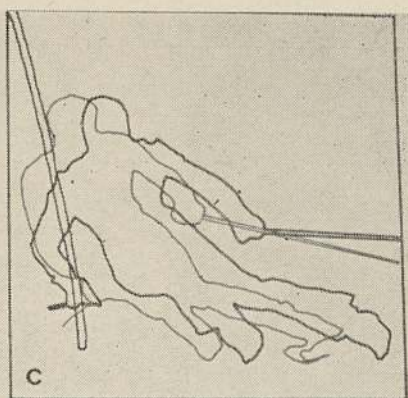
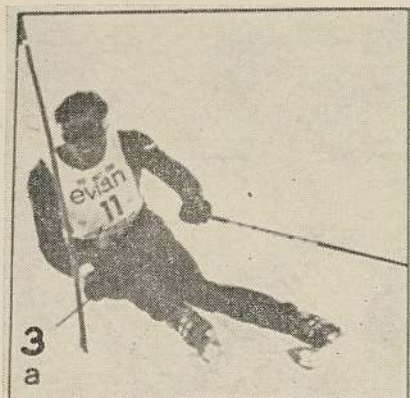
Stenmark je zde jako na obr. 3b. Demonstruje zde větší úhel vyklonění, což mu dovozuje zvýšit tlak na vnější lyži, čímž zvýší její „negativní“ průhyb a umožní ji udržet v plynulém oblouku bez bočního skluzu. Větší poloměr oblouku mu umožňuje lepší rovnováhu a vyšší obvodovou rychlost vnější lyže. Rozdíl 10° vůči P. Mahrovi má tedy podstatný vliv jak na rychlost při výjezdu z oblouku, tak na volbu optimální stopy do oblouku následujícího.

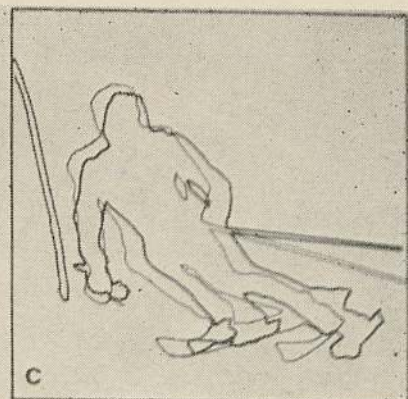
P. Mahre (obrázky označené a), na obrázcích c) slabší obrysy a Stenmark (obrázky označené b) a v obrázku c) slabší obrysy začínají oblouk podobně. Do branky vjíždějí s přibližně stejnou rychlostí, jejich zrak už směřuje do příští branky a hledá optimální stopu. Jejich postoj je typický pro většinu dobrých jezdců v obřím slalomu – důrazné vyklonění vnitřního kyčelního kloubu, mírně roztažené paže pro zlepšení rovnováhy. Tato poloha je základem pro započítání dalšího dynamického pohybu.

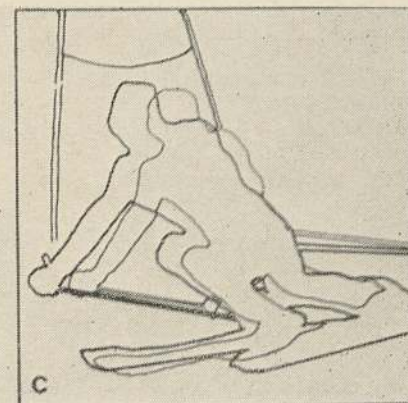
Jak se oblouk více zakřivuje a odchyluje od spádnice, oba závodníci zvětšují vyklonění a tím i úhel mezi rovinou skluznice a sněhovou podložkou. Z obr c) je zřejmé, že vnější lyže P. Mahra je blíže k brance (musí začít vnitřní paži dříve přitahovat k tělu, aby úhel vyklonění nebyl ještě menší). Oba lyžaři jedou výhradně po vnější lyži.

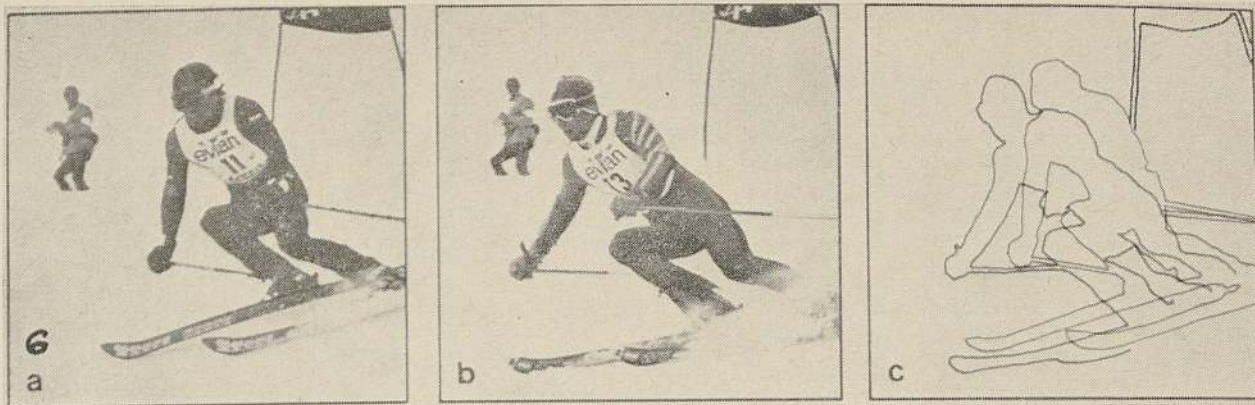
V tomto bodě oblouku je zřejmé, jak těsnější stopa kolem vnitřní tyče u P. Mahra zřetelně znemožňuje zvětšit úhel vyklonění. Aby P. Mahre zatočil na menším poloměru, musí prudce hranit. U Stenmarka je naopak patrné velké vyklonění, vnější lyže opisuje plynulou křivku.

V důsledku přímějšího nájezdu je v tomto okamžiku P. Mahre před Stenmarkem, u P. Mahra je však zřetelně brzdivé působení jeho lyží v důsledku náhlé změny směru (viz odletující sníh). Stenmark naopak udržuje perfektní vyvážení nad vnější lyží. Všimněme si, jak Stenmark přemistuje vnitřní lyži prakticky nad sněhem, vnější lyže je v důsledku působení odstředivé a setrvačné síly prohnutá do „negativního oblouku“ a sleduje linii zatáčení. Stopa vnitřní hrany na špičce lyže je téměř totožná se stopou vnitřní hrany na patce lyže — brzdné působení v příčném směru je tedy omezeno na minimum. Hrubé měřítko pro výrazně lepší Stenmarkův skluz je porovnání množství odletujícího sněhu. U obou závodníků je patrné vyklonění jak v pánvi, tak i v kolenou.

No tomto obrázku je již patrné, že se Stenmark díky plynule vedenému oblouku dostává před P. Mahra. Od lyží P. Mahra odletuje zřetelně více sněhu, což charakterizuje brzdivé působení lyží (toto již začalo na obr. 3). Stenmarkův postoj se jeví celkově více uvolněný, P. Mahre působí naopak strnuleji, což je výsledek jeho snahy dostat se do správné stopy.

Oba jezdci se nacházejí při výjezdu z oblouku v mírné terénní nerovnosti. Stenmark je již jasně v předstihu, oba provádějí extenzi dolních končetin, aby udrželi kontakt spodní lyže se sněhem, Stenmarkova extenze je však zřetelně ve větším rozsahu. Schopnost přizpůsobit se okamžitě terénu patří ke Stenmarkovým typickým přednostem.

Jak je na obr. 6 patrna Stenmarkova rychlejší extenze, zde je opět dříve v nižším postavení, aby absorboval uvedenou nerovnost co nejměkčeji. Ačkoliv P. Mahre již v této fázi zatáčí s přibližně stejným poloměrem jako Stenmark, je stále zřetelné jeho větší hranění signalizované odletujícími sněhem. Tento okrázek představuje fázi ukončení oblouku. P. Mahre i Stenmark jsou ve vyváženém postavení nad vnější lyži.

Oblouk je ukončen a oba jezdci zahajují další oblouk. Zřetelná je u obou snaha o prodloužení skluzové fáze spodní lyže a přestoupení horní lyži na celou plochu. Oba tyto prvky jsou typické pro současnou techniku špičkových jezdů ců obřího slalomu. Stenmark je cca o 70–90 cm před P. Mahrem, což je výsledek volby optimální stopy. Náhlé otočení P. Mahra [jak je vidět na obr. 3] mělo za následek horší vedení lyží v oblouku (obr. 4–6). Stenmark prokázal v obrázkové sérii schopnost přizpůsobit se terénu, což mu pomohlo k lepšímu skluzu a větší rychlosti.

Ing. VLASTIMIL HORÁK a ing. JAROSLAV TRHLÍK

Nová pravidla lyžařských závodů

V nakladatelství Olympia vyšla nová Pravidla lyžařských závodů, platná od 1. prosince 1980. Zpracoval je kolektiv rozhodčích pod vedením dr. Otto Kulhánka. Mají pět částí. V prvních jsou společná ustanovení pro

všechny disciplíny, druhá se zabývá během na lyžích, třetí skokem, čtvrtá závodem sdruženým a poslední sjezdovými disciplínami.

Pravidla nezapomínají na povinnosti závodníka, trenéra a vedoucích

závodníků, zabývající se organizací závodů, hovoří o úkolech technického delegáta, délkách a výškových rozdílech tratí pro jednotlivé kategorie, přináší schéma pro postavení na startu a další zajímavosti. Stojí 12,50 Kčs a lze je objednat u obchodního střediska nakladatelství Olympia, Klimentůvská 1, 115 88 Praha 1.

Nad problematikou bezpečnosti lyžování

Léto skončilo, je čas zkontrolovat lyžařskou výzbroj a připravit se na zimní sezónu. Sportovní obchody opět nabídnou zájemcům lyže, boty, vázání. Naše zimní pohádka — v pořadí první — s tím těsně souvisí. Je krátká: „Před úrazem ochráni bezpečnostní vázání.“ A otázka zní: „Můžeme toto rozšířené heslo České státní pojišťovny brát doslova?“

Jako vždycky v životě, skutečnost je trochu jiná. Víme už, že bezpečnost při lyžování je složitý jev a významnou roli v něm kromě bezpečnostního vázání hraje i vhodná lyžařská obuv.¹⁾

Jaká je vlastně úloha boty při lyžování? Bota obepíná nohu lyžaře, spojuje ji s lyží a umožňuje tak její ovládání. Již průkopníci lyžování u nás věděli, jaký význam má dobrá bota pro dobrou jízdu. „Skutečně pevný, trvanlivý, nepromokavý stěvič s nízkými podpatky musí mít podešev

Filmový průmysl Praha podepsal licenční smlouvu s firmou Marker a začal vyrábět první domácí „markry“. Podařilo se prosadit normu ČSN 94 18 20 — Lyžařská vázání, která prakticky vyřadila z výroby a prodeje vázání bez bezpečnostních prvků. Novým požadavkům se pak musí přizpůsobit i lyžařská obuv.

Podešev lyžařské boty je z bezpečnostně technického hlediska strojní díl, který zprostředkuje přenos sil mezi botou a vázáním. Proto nemůže mít libovolné vlastnosti, ale naopak

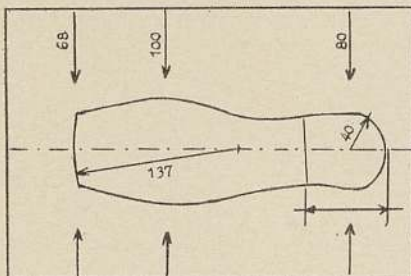
musí být konstruována tak, aby umožňovala bezporuchovou činnost současných bezpečnostních vázání (tzv. vázání třetí generace).

Výsledky měření a pokusů jsou shrnuty v dostupné literatuře.^{5), 6)} a ⁷⁾ Podešev lyžařské boty pro sjíždění má mít následující vlastnosti:

1. **Rozměry a provedení styčných oblastí boty a vázání.**
 - 1.1. Pro velikost boty 36 a více platí rozměry v obrázcích 2, 3, 4, 5.
 - 1.2. Pro velikost boty 26 až 35 jsou rozdílné míry uvedeny v tabulce č. 1. Pro porovnání uvádíme v tabulce také míry boty pro dospělě (vel. 36 a výše) a obuvi staršího typu podle obr. 1.

Tabulka č. 1 [Údaje v milimetrech]

	36	26—35	starý m.
Šířka podešve	69	62	68—100
Nášlapná plocha vpředu	od 30—80	25—70	0
Kluzná oblast vpředu	od 30—70	25—65	0
Nášlapná plocha vzadu	100	85	70
Poloměr zakřivení špičky	73	67	137
Zakřivení okrajů špičky	18	16	0
Poloměr zakřivení podpatku	37,5	31	40
Výška podešve	19	15	20
Výška podpatku	30	27,5	32

Obr. 1

aspoň 1½ cm tlustý... — Jen pomocí pevné, dobře přiléhající obuvi lze sflu, potřebnou k ovládání jízdy, přenášeti z nohy na lyži. Předek stěviče nesmí být hranatý, nýbrž špičatý, aby po celé jich šířce k čelistím přléhal, ne pouze dvěma body.²⁾

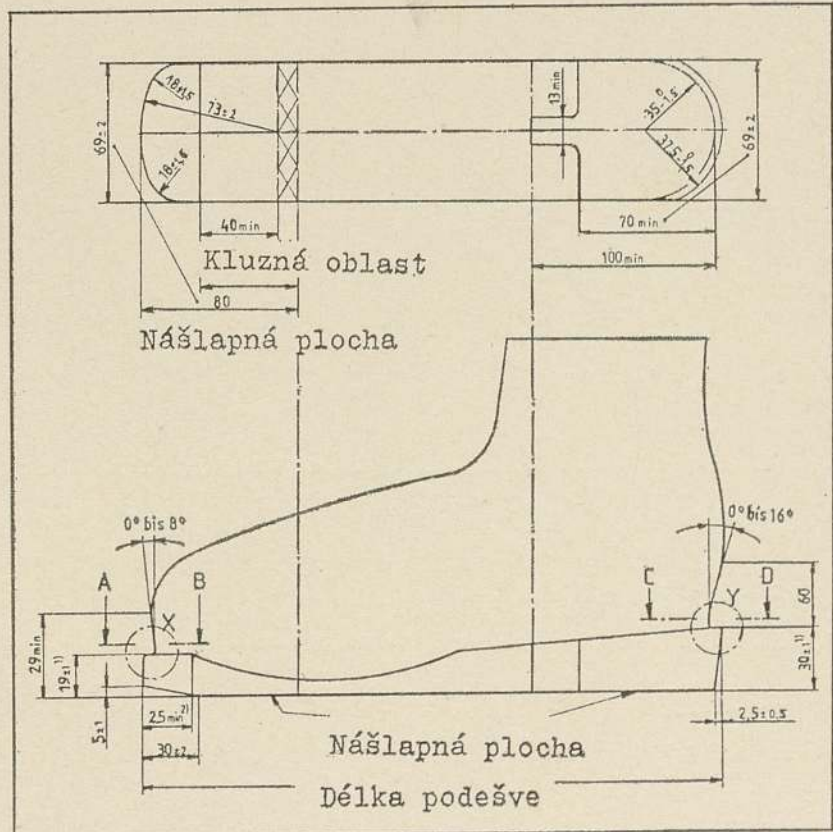
Zdá se ale, že jejich potomci na tuto starou pravdu zapomněli. Chcete důkaz? Tady je!

V letošní sezóně 1979—80 se zmenšil počet zcela nevhodných vázání, ale vzrostlo procento kombinace — kvalitní vázání a nekvalitní bota. Na trhu se objevily nové levné lyžařské boty značky Chopok, které mají zcela měkkou podešev a na jakékoliv vázání jsou zcela nevhodné. Výjimku tvoří G 30, jehož deska supluje funkci podrážky, ovšem i tato kombinace se k lyžování nehodí.³⁾

A dále: Podle zpráv provozovatelů... musela být řada zájemců odmítnuta pro nevhodnou obuv.⁴⁾

Dejme ale slovo jednomu z postižených: „Vázání, boty i lyže jsem koupil současně v prodejně sportovních potřeb (dokládá své tvrzení paragonem), montáž mi provedla odborná dílna a teprve zde (ve středisku bezplatného nastavování vázání v Praze-Podolí) se dozvídám, že mám nevhodnou obuv a že mé vázání proto nemohou nastavit.“

Je to bohužel možné. Ještě stále se vyrábějí boty, které byly původně navrhovány pro nepojistné vázání s pevnými bočními čelistmi a lankovým napínačem (hovorově „kandahar“). — Obr. 1. Po řadě let usilovné práce se podařilo v ČSSR zavést výrobu bezpečnostních sjezdářských vázání na špičkové úrovni (připomeňme si, že uplynulo již deset let ode dne, kdy

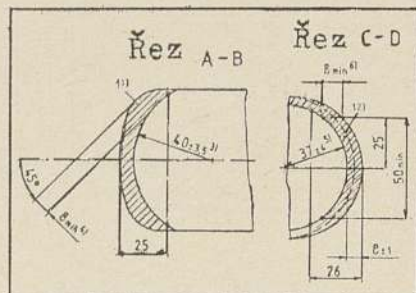
Obr. 2 a 3 — Lyžařská bota podle DIN 7880 nebo ONORM S 4035

2. VLASTNOSTI MATERIÁLU

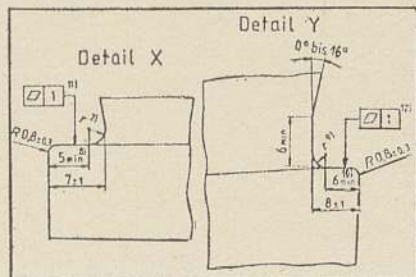
2.1. Tuhost.

2.1.1. Tuhost v ohybu.

Střední hodnota spočtená ze tří měření průhybu nesmí být větší než 1,5 mm. Působí se shora silou 400 N po dobu 2 minut.

Obr. 4 — Normovaná podešev

Obr. 5 — Normovaná podešev

2.1.2. Tuhost v krutu.

Střední hodnota ze tří měření úhlu zkroucení nesmí být větší než 0,05 rad (nebo 3°). Zkouší se kroutícím momentem 4 Nm po dobu 1 minuty.

2.1.3. Stlačení podešve při vodorovném přitlaku.

Střední hodnota stlačení ze tří měření nesmí být větší než 1 mm. Působí se silou 500 N.

2.2. Tepelná roztažnost.

Součinitel délkové roztažnosti nesmí být větší než $1 \cdot 10^{-4} \text{ K}^{-1}$. Měří se v teplotním intervalu +20 až -20 °C.

2.3. Tření.

2.3.1. Kluzné tření kluzné oblasti podešve se měří proti proužku PTFE (teflonu). Koeficient kluzného tření nesmí být větší než 0,1.

2.3.2. Kluzné tření čelní strany podešve se měří proti sklému hliníku. Koeficient kluzného tření nesmí být větší než 0,3.

Podívejme se nyní blíže na jednotlivé oblasti styku podešve s vázáním.

STYČNÁ OBLAST ŠPIČKY PODEŠVE A BEZPEČNOSTNÍ ŠPIČKY

Normovaná podešev se svým tvarem hodí do moderní bezpečnostní špičky. Můžeme se o tom přesvědčit na obrázcích 6 a 7, které znázorňují bezpečnostní špičku Marker M 4 — 15 [obr. 6] a Salomon S 626 [obr. 7] v pohledu zespu. Opěrka boty na obou obrázcích nahoře je v poloze minimální šířkové přestavitelnosti, opěrka boty na obrázcích dole v poloze maximální šířkové přestavitelnosti. Proložení kružnic o poloměrech uvedených v tabulce č. 1 se přesvědčíme o tom, že při pojistném otevření se špička normované podešve uvolňuje do strany, aniž by nastal posun boty vůči vázání a tím i dodatková třecí síla.

Starší model boty se do moderních bezpečnostních špiček očividně nehodí. Byl konstruován pro pevné boční čelisti, které se již prakticky nevyrábějí.

Vzhledem k používané výrobní technologii (šitá kožená podešev, případně zalévaná plastem) ji lze upravit jen nepatrně a to za cenu drastického zásahu, jako je orašplování, ořezání a podobně. Výsledek ale z hlediska bezpečnostně technického není nijak oslňující. Podešev se dotýká čelistí vázání prakticky jen ve dvou bodech, kontakt boty a vázání není dobrý, při pojistném vypnutí se podešev posunuje po čelistech a vzniká nekontrolovatelná třecí síla.

STYČNÁ OBLAST PODEŠVE — LYŽE — TŘECÍ PODLOŽKA

U normovaných podešví dochází ke styku výhradně v kluzné oblasti, která má vůči PTFE stanoven maximální součinitel tření. Závislost vypínací síly na koeficientu tření v této oblasti je dostatečně známá (viz obr. č. 8). U podešve bez kluzné oblasti se vypínací síla zvětšuje až na dvojnásobek. Nebezpečí úrazu je více než zřejmé.

STYČNÁ OBLAST PODPATEK — PATNÍ BEZPEČNOSTNÍ VÁZÁNÍ — ŠLAPÁTKO (NEBO BRZDA LYŽE)

Ani patní část boty staršího typu není vhodná pro moderní bezpečnostní vázání. Byla původně konstruována pro lankové vázání s háčky spodního tahu. Pro otočnou patu s bezpečnostním upínacím je zpravidla příliš široká a (ze stejných důvodů jako u špičky) ji nelze upravit. Pokusy o přihnutí a rozšíření čelistí vázání končí zpravidla deformací otočného

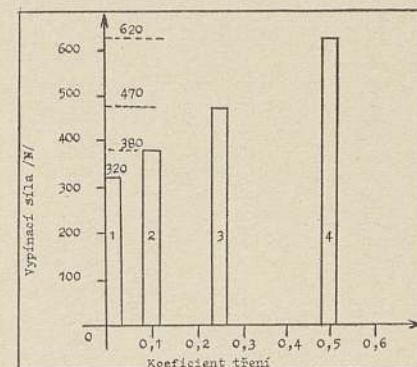
talíře a narušením bezpečnostní funkce paty.

Tvar žlábků, který neodpovídá normě, způsobuje někdy i samovolné, tzv. nepojistné vypnutí vázání.

Důležité jsou rovněž rozměry zadní nášlapné části. Moderní bezpečnostní vázání se již zpravidla nekombinují s upínacím řemenem, ale s nášlapnou brzdou lyže. Ta je — až na vzácné výjimky — dodávána jako součást bezpečnostní paty. Normou předepsaný rozměr zadní nášlapné oblasti má zaručit spolehlivou funkci brzdy.

MECHANICKÉ VLASTNOSTI PODEŠVE

Kromě nevhodného tvaru to je zpravidla ohybová tuhost, pro kterou (přesněji řečeno pro její nedostatek) technici pojišťovny odmítají vázání nastavovat. Popíšme si průběh takto-

Obr. 8

1 — nastavená vypínací síla

2 — vypnutí s dobrými kluznými prvky

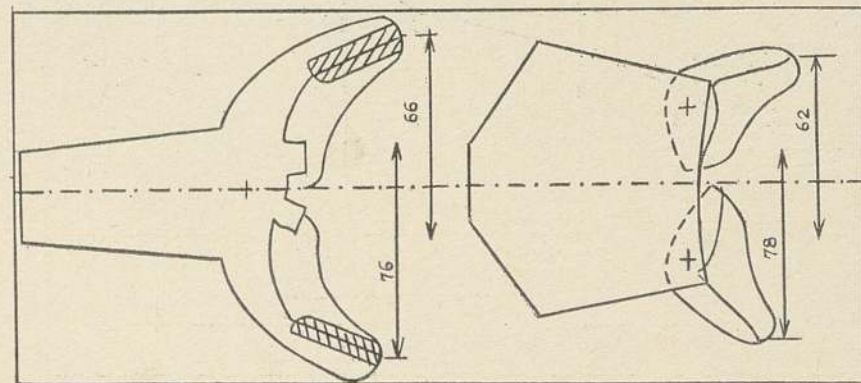
3 — vypnutí se silně poškozenými kluznými prvky

4 — vypnutí bez kluzných prvků

vé zkoušky: Technik upne botu vázání, změní rozměr hlavy holenní kosti, posoudí sportovní zdatnost majitele zkušeneho vybavení a nastaví na vázání zjištěnou velikost vypínací síly. Poté pomocí diagnostického přístroje napodobuje působení sil při čelném pádu, to je tah směrem nahoru v oblasti podpatku boty. Vázání tlumí působící sílu v rozsahu své výškové elasticity, poté bleskově povoluje a uvolňuje botu.

U bot s nedostatečnou tuhostí podešve vypadá průběh zkoušky jinak. Vázání na působící sílu nereaguje (nebo jen málo), místo toho se viditelně prohýbá podešev a při dalším namáhání bota vypadne z vázání, které se vůbec neotevře. Takovou kombinaci nelze k lyžování použít a technici ji proto zákazníkům vracejí. Bezpečnostní vázání je přitom zcela v pořádku a s jinými — vhodnými botami pracuje naprosto spolehlivě.

Jaké je tedy řešení? Je jen jediná možnost, a to přizpůsobit vyráběnou lyžařskou obuv požadavkům, které na ni klade používání moderních bezpečnostních vázání. Nepůjde to ze dne na den, to je jasné každému, kdo je zvyklý uvažovat ekonomicky, protože výrobce musí postupně obnovit všechny formy na skelety bot ve všech vyráběných vzorech i velikostech. To je samozřejmě pracná a nákladná na investice i na čas. Ale je to jediná cesta, chceme-li se zábranou úrazů při lyžování vážně zabývat.

Obr. 7 — S 626

Obr. 6 — M 4 — 15

Aby dostala inovace modelů obuvi pro sjiždění zákonný podklad, měl by výrobce ve spolupráci s ČSTV připravit návrh normy, která by vycházela zejména z nejnovějších poznatků bezpečnostně technických.

Co s obuví, která nesplňuje zcela nebo částečně bezpečnostně technické požadavky? ČSTV by se měl neprodleně obrátit na obchodní organizaci, vyvolat jednání a společně zpracovat pokyn, jaké kombinace bezpečnostních vázání a lyžařských bot jsou **možné** a tedy **prodejně**. Formou školení a doškolení by měli být pracovníci prodeje seznámeni s účelem tohoto opatření. Zcela nevyhovující obuv by měla být z prodeje vyřazena.

A co my, zákazníci? Přečetli jsme si právě, jaké vlastnosti má mít lyžařská bota, která vyhovuje pro bezpečné lyžování. Na zahraničních výrobcích, které v určitém množství dovážíme, bývá dokonce napsáno, že odpovídají normě DIN 7880. Na našich to třeba najdeme zanedlouho. Ale známe poměry, známe i ostatní požadované vlastnosti. Řídkme se při výběru podle toho!

Použitá literatura a prameny:

- 1) Lyžařství, 1979, č. 12, str. 11 a d.
- 2) Podrouček Ad.: „Jízda na lyžích“, 1910.
- 3) Středisko bezplatného seřizování vázání Techniky Brno — zpráva o činnosti za období 1. 11. 1979 až 15. 4. 1980 — zpracoval Ing. J. Černý.
- 4) Souhrnná zpráva o činnosti středisek České státní pojišťovny v sezóně 1978—1979 — zpracoval Ing. R. Kozlítek.
- 5) Norma DIN 7880 díl 1. a 2.
- 6) Norma ONORM S 4035.
- 7) Eurosport und Freizeitmode 1977, č. 9, str. 1534 a d. Návrh směrnice IAS „Sicherheitstechnische Eigenschaften am Skischuh“.

Ing. JAN SEIDL

● **EWALD ROSCHER**, který po dlouholetém působení jako trenér švýcarských skokanů se stal svazovým trenérem NSR, při závodech v Kanderstegu při rozhovoru s novináři prohlásil, že se zaměří na výchovu mladých závodníků. Má na starosti A, B i C družstvo skokanů NSR, přičemž hlavní kádr tvoří ročníky 1959—1964. O loni založeném Světovém poháru prohlásil, že by měl přispět k zvýšení zájmu a tuto atraktivní lyžařskou disciplínu.

● **PRVNÍ MEZINÁRODNÍ ZÁVODY** nové sezóny ve sjezdových disciplínách připravují v italském Val Senales již 29.—30. listopadu. Na programu je slalom a obří slalom mužů. Ve stejném termínu uspořádají v Les Diablerets (Švýcarsko) dva slalomy žen o Grand Prix a ve francouzském Montgenèvre dva sjezdy žen.

● **VAL D'ISÈRE** také letos bude dějištěm prvních závodů nového ročníku Světového poháru ve sjezdových disciplínách. Ve dnech 4.—5. prosince ženy mají na pořadu sjezd a obří slalom, které jsou první kombinací, stejně jako sjezd a obří slalom mužů 6.—7. prosince. Finále SP tentokrát uvidí jugoslávská Kranjská Gora 26. až 28. března 1981. Bude to obří slalom a paralelní slalom mužů i žen.

Zajímavosti ze světa

● **ŠVÝCAR HANSJÖRG SUMI** zvítězil druhou zářijovou nedělí na mezinárodních závodech ve skoku na můstku s umělou hmotou ve švýcarském Kanderstegu před Rakušanem Wallnerem a Finem Kokkonenem. Překvapilo čtvrté místo Švýcara Egloff, o páté se dělil mladý Klausner (NSR) s Norem Sätrem. Startovalo 59 skokanů. Výsledky: 1. Sumi (Švýcarsko) 262,5 (91,5 a 88,5), 2. Wallner (Rakousko) 247,3 (86,5 a 86,5), 3. Kokkonen (Finsko) 246,8 (87 a 86), 4. Egloff (Švýcarsko) 246,3 (86 a 87), 5. Klausner (NSR) 243,5 (85 a 87,5), 6. Sätre (Norsko) 243,5 (85 a 85), 7. Bremseth 242,7, 8. Bergerud (oba Norsko) 240,8, 9. Moullier (Francie) 237,6, 10. Uлага (Jugoslávie) 234,8. Umístění dalších známých závodníků: 13. Puikkonen (Finsko) 229,1, 18. Ruud (Norsko) 218,7, 20. Neuper 218,6, 23. Tuchscherer (oba Rakousko) 216,5, 30. Korhonen (Finsko) 210,4, 31. Groyer (Rakousko) 209,1, 32. Pulkkinen (Finsko) 207,9, 36. Norčič (Jugoslávie) 196,4 b. Sumi měl v obou kolech nejdelší skoky, v prvním zůstal jen metr za svým rekordem můstku.

● **CHRISTIAN NEUREUTHER (NSR)**, který patří k závodníkům s největším počtem ročníků absolvovaných Světových pohárů ve sjezdových disciplínách, se rozhodl zanechat aktivní závodní činnosti. Západoněmecký slalomář se letos oženil s dvojnásobnou olympijskou vítězkou Rosi Mittermaierovou. Největších úspěchů dosáhl v letech 1973 a 1974, kdy zvítězil ve čtyřech závodech SP ve Wengen, Mégève a v Garmisch-Partenkirchenu. Po průměrných výsledcích v dalších závodních obdobích téměř 30letý se v sezóně 1978—79 opět zařadil do světové špičky po vítězstvích v Crans-Montaně a Kitzbühelu.

● **INGEMAR STENMARK**, dvojnásobný olympijský vítěz v Lake Placidu, prodloužil svou smlouvu s Elanem o další dva roky. Po návštěvě továrny v Begunji strávil Stenmark čtrnáct dní dovolené na jadranském pobřeží.

● **STANISLAW BOBAK** zvítězil v cyklu šesti závodů polských skokanů na můstku s umělou hmotou na střední Krokwi v Zakopaném s 35 body před H. Tajnerem 27 a Laniewskim 24 b. a získal Pohár Igelitu. Ze sruženářů bylo pořadí na vedoucích místech: 1. A. Marek, 2. J. Marek, 3. Długopolski. V závěrečném závodě skokanů byl první Bobak s 236,0 (73 a 78,5), následován H. Tajnerem 228,7 (73,5 a 75), Laniewskim 213,5 (69 a 72,5) a J. Tajnerem 209,9 (66,5 a 71,5).

● **LEDOVEC PLAINE-MORTE** byl ve dnech 19.—27. září střediskem výcvikového tábora francouzských běžců. Týdenní soustředění od 21. září zde

měl pod vedením finského trenéra Repa švýcarský reprezentační běžec-ký tým a příznivých podmínek využili v závěru září také závodníci USA.

● **KATHY KREINEROVÁ**, vítězka olympijského obřího slalomu v Innsbrucku není spokojena se systémem přípravy kanadského reprezentačního družstva a na novou sezónu se připravuje individuálně. Samozřejmě nemůže počítat s finanční podporou Kanadského lyžařského svazu. S úspěchem startovala na letních mezinárodních závodech v Austrálii. Steve Podborski se v květnu podrobil operaci a v září znovu zahájil trénink. Svůj původní úmysl odstoupit změnil i Ken Read, který by rád odčinil svůj olympijský neúspěch.

● **GUSTAV THÖNI**, olympijský vítěz a dvojnásobný vítěz Světového poháru ve sjezdových disciplínách v letech 1972—1974 oznámil odchod z reprezentace a hodlá hledat trenérské angažmá v NSR. Italské reprezentační druzstvo sjezdařů v čele s Pierem Grosem nyní čítá patnáct závodníků.

● **MEMORIÁL B. CZECHA a H. MARUSAROVÉ** také v nové sezóně bude nejvýznamnější mezinárodní polskou lyžařskou událostí. Tradiční závody ve sjezdových i klasických disciplínách se budou konat 27. ledna—1. února 1981 v Zakopaném.

● **ANDREAS WENZEL**, lichtenštejnský vítěz Světového poháru 1979—80 ve sjezdových disciplínách, o němž se říkalo, že žádá o B-licenci, zůstane amatérem. Wenzel prohlásil, že ještě nemá tak velké jméno v lyžařském světě jako Švéd Ingemar Stenmark nebo jeho sestra Hanni a proto nemá zájem o B-licenci. Stenmark a Hanni Wenzelová po vítězstvích na ZOH v Lake Placidu a po schválení Mezinárodní lyžařské federace (FIS) startují jako oficiálně placení lyžaři.

● **MISTROVSTVÍ SSSR** ve skoku na můstku s umělou hmotou se konalo v Gorkém. Zvítězil v něm třiatřicetiletý Sergej Sajčik z Leningradu před Pavlem Suninem a Alexandrem Sakirovem. Výsledky: 1. Sajčik 228,9 (77,5 a 74,5), 2. Sunin 226,2 (77 a 75,5), 3. Sakirov 222,8 (77 a 74), 4. Komarov 222,6 (75 a 74), 5. Vlasov 221,0 (74,5 a 76), 6. Truchov 220,1 (76 a 75,5).

● **LISE-MARIE MORERODOVÁ**, která v uplynulé sezóně při návratu na závodní dráhu neměla nijak pronikavé výsledky, uvažuje o přestupu k profesionálům. S největší pravděpodobností podepíše smlouvu s reklamní americkou agenturou McCormacka a startovala by v závodech profesionálů v USA. Švýcarský lyžařský svaz za její zásluhy o dobrou propagaci švýcarského lyžování jí umožnil, aby se zúčastnila tří výcvikových táborů se švýcarskými reprezentantkami a byla formálně zařazena do B-družstva Švýcarska.

● **DETLEF NIRSCHHEL**, dosavadní trenér B družstva běžců se stal po odchodu Toni Reitera hlavním trenérem běžců Německé spolkové republiky.

Novinky z oddílů

Blíží se období výročních členských schůzí oddílů a odborů tělovýchovných jednot, které se budou konat od 15. listopadu 1980 do 28. února 1981. Jsou významnou událostí v jejich činnosti, příležitostí ke komplexnímu zhodnocení práce stávajícího výboru a všech jeho členů, návrhu na složení nového vedení oddílu, jakož i vytyčení úkolů pro další roky.

Kádrová příprava nových orgánů a výběr funkcionářů do nich patří ke klíčovým úkolům při zajištění přípravy výročních členských schůzí a konferencí. Za kádrovou přípravu nového výboru plně odpovídá příslušný stávající výbor. Při kádrové přípravě je třeba dodržovat zásadu, aby za kandidáty do nových výborů orgánů ČSTV byli vybíráni politicky vyspělí, odborně zdatní členové a funkcionáři ČSTV, kteří hájí a prosazují politiku KSČ, svědomitě a obětavě plní úkoly ČSTV, mají zkušenosti z práce oddílů, odborů tělovýchovných jednot, vyšších svazových a územních orgánů ČSTV, aktivně se zúčastňují politického a veřejného života.

Návrh na složení nových výborů oddílů je třeba připravovat tak, aby odpovídal sociálnímu složení členské základny. Je třeba věnovat pozornost zastoupení žen a mládeže. Nezapomeňte vybrat a navrhnout dřívější a současně aktivní lyžaře, kteří dosahovali a dosahují dobrých výsledků, byli a jsou příkladem v jednání, chování a morálce. Na výročních členských schůzích nebo konferencích oddílů jsou voleny výbory v počtu 3—11 členů.

V novém volebním období se oddíly zaměří na plnění úkolů, stanovených plenárními zasedáními výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV i výborů obou republikových svazů. Je třeba zajistit prohloubení kvality tělovýchovného procesu, pečovat o získání dalších cvičitelů, trenérů, rozhodčích a funkcionářů, zvýšenou pozornost věnovat masovému rozvoji lyžování, dále rozšířit soutěžení o odznak Lyžař ČSR, počet náborových lyžařských závodů a soutěží, jakož i veřejných lyžařských škol

Pokyny předsednictva ÚV ČSTV k přípravě a zabezpečení výročních členských schůzí a konferencí oddílů, odborů, tělovýchovných jednot, svazových a územních konferencí ČSTV v okresech a krajích v období 1980—1981, schválené předsednictvem ÚV ČSTV 10. června 1980, byly uveřejněny v příloze č. 15 Tělovýchovného pracovníka. Je v zájmu všech členů oddílů, aby se s nimi seznámili.

● **ODDÍLY ZÁPADOČESKÉHO KRAJE** připravují v prosinci a začátkem ledna 1981 první závody. Úvodem má být veřejný závod dorostu a žactva v běhu, který uspořádá Tatraň Železná Ruda 3. prosince v Železně Rudě. O týden později 10. prosince je Slavoj MP Plzeň na Špičáku pořadatelem závodů prvního sněhu. Další den 11. prosince Slovan Karlovy Vary organizuje na Božím Daru veřejný závod v běhu. Lokomotiva Plzeň uspořádá

3.—4. ledna 1981 Patnáctku Šumavou na Špičáku.

● **SPARTAK PÍSEK** se může pochlubit umělým lyžařským svahem, který k přípravě využívají i lyžaři z jiných krajů. Lyžařský stadión je součástí velkého areálu zdraví, který se dokončuje na Hradištském vrchu. Oddíl pořádá veřejnou lyžařskou školu na svém svahu pravidelně od začátku září do listopadu, letos jí připravil poprvé také v šumavském středisku na Zadově. Dobře spolupracuje s ODPM Písek, turisticko-brannou komisí OR PO SSM a s OV SSM.

● **V BLANSKU** městský národní výbor v akci Z vybudoval na okraji města rekreační oblast Palavu s umělou nádrží pro koupání, restaurací a minigolfem. Letos byly dokončeny běžecké stezky areálu zdraví a bude dán do provozu i lyžařský vlek VL 315 o délce 280 m. Lyžařský oddíl Spartaku Metra Blansko byl požádán o spolupráci a navrhl vybudování dětského zimního lyžařského hřiště s různými terénními vlnami, které by sloužilo o víkendech k výuce v lyžařské škole pro nejmenší. Uvažuje o možnosti využití vleku v létě pro lyžování na trávě a snaží se získat kolečkové lyže na trávu. Blansko by se rádo stalo jedním z průkopníků nového sportovního odvětví.

● **KARLOVARSKÝ OKRES** se v uplynulé sezóně mohl pochlubit uspořádáním řady veřejných závodů a náborových soutěží. V běžeckých disciplínách to byly Perninské běhy (pořadatel Sokol Pernink), Nejedcká stezka (Jiskra Nejde), zahajovací závod na Božím Daru (Slovan Karlovy Vary), Štít města Abertamy (RZ Abertamy), Štít Krušných hor (Slovan Karlovy Vary), masový Karlův běh (Slovan Karlovy Vary), Abertamské štafety míru (RZ Abertamy), Běhá celá rodina (RZ Abertamy), závod v areálu Eduard (TJ Jáchymov), ve sjezdových disciplínách zahajovací závody na Neklidu (Slavia PS Karlovy Vary), zahajovací závody v Jáchymově (TJ Jáchymov), Jáchymovské slalomy (TJ Jáchymov), Štít Klínovce (Slavia PS Karlovy Vary), Štít únorového vítězství (TJ Jáchymov) a Cena závodu Sklo-Union (Nové Hamry).

● **DEVĚT ODDÍLŮ** a jeden okresní výbor Jihomoravského kraje připravily v sezóně 1979—80 veřejné lyžařské školy. Byly to: TJ Brno, Tesla Brno, Sport Brno, Zetor Brno, Spartak Metra Blansko, TJ Třebíč, Slavia Kroměříž, OV ČSTV Prostějov, KPS Brno a Slovan Břeclav.

+Vlasta Kohoutková

Dlouholetá lyžařská pracovníce Vlasta Kohoutková zemřela ve věku 59 let.

Svou sportovní a tělovýchovnou činnost začínala v Sokole I. Smíchov. Závodně lyžovala a hrála pozemní hokej, zúčastňovala se všech masových vystoupení. Jako funkcionářka začala působit v roce 1950. O pět let později se přestěhovala do Hradce Králové, kde dále vykonávala řadu tělovýchovných funkcí, podílela se na organizaci spartakiád a byla předsedkyní tělovýchovné komise OOR v Hradci Králové. V roce 1980 se zasloužila o založení lyžařského oddílu ve Slavii Hradec Králové. O čtyři roky později v této tělovýchovné jednotě založila veřejnou lyžařskou školu, kterou vedla sedm let. Po návratu do Prahy i při narušeném zdraví zavedla v Ústředním ústavu tělesné kultury v roce 1973 veřejnou lyžařskou školu na nové poloprofesionální bázi. Byla velkou průkopnicí veřejných lyžařských škol a věnovala se zejména výchově mládeže. Čest její památce!

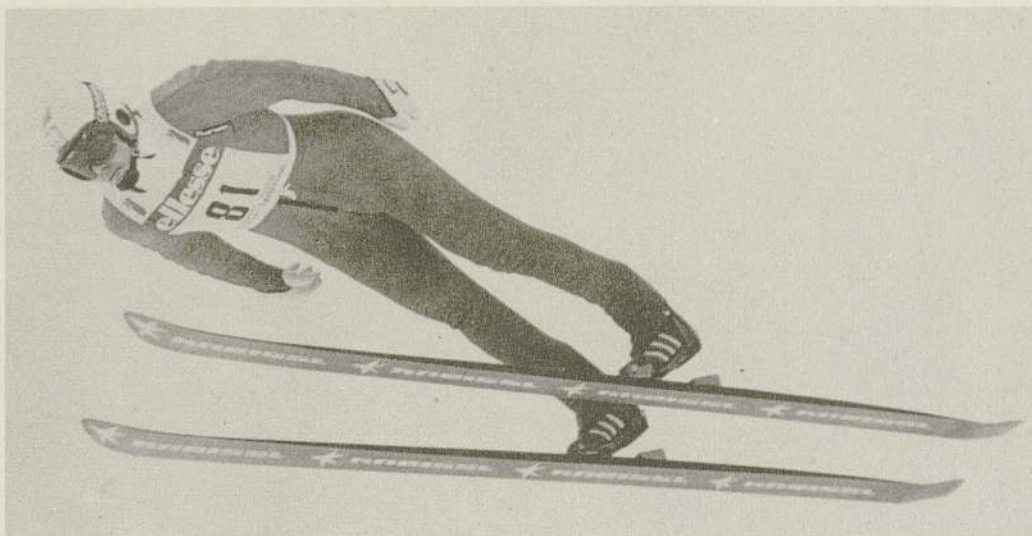

Smutná zpráva zastihla naše sjezdaře. Poslední červencový den zemřel jejich velký příznivec Vlastimil Syrový. Déle než deset let se zúčastňoval sjezdových závodů, aby v zastoupení Filmového průmyslu Barrandov - licenční výroby bezpečnostního vázání Marker pečoval o bezpečnost závodníků.

Obětavě kontroloval a seřizoval vázání přímo na startu. Jeho vysokou postavu v červené větrovce vyhledávali s důvěrou závodníci všech kategorií — od záků až po čs. reprezentanty. V příští sezóně nebude už Vlastimil Syrový dodávat odvahu startujícím závodníkům svým klidem a příjemným úsměvem. Buďte závodníkům chybět!

Fotografie na titulní a zadní straně obálky ing. Juraj Bobula a druhé straně ing. Juraj Bobula a Ota Mrákota, na třetí straně obálky ing. Juraj Bobula, Pavel Mikeska a Jaroslav Trousil.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Juraj Bobula, Ota Mrákota, PhDr. Jaroslav Potměšil, Jaroslav Trousil a archiv.

ODVÁŽNÍ SKOKANI

Skoky patří mezi atraktivní lyžařskou disciplínu, při níž diváci obdivují odvahu i stylovou dokonalost závodníků světové špičky. Na prvním obrázku při letu vzduchem vítěz prvního ročníku Světového poháru skokanů 1979—80 Rakušan Hubert Neuper, na druhém překvapení uplynulé sezóny šestnáctiletý Kanadčan Steve Collins po zdařilém letu v Harrachově, na třetím mistr světa v letech Armin Kogler s trenérem prof. Baldurem Preimlem, který měl velkou zásluhu na úspěchu rakouských skokanů v letošním roce.

lyžařství

ROČNÍK 66 ♦ LISTOPAD 1980 ♦ Kčs 3.—

11

Před zahájením sezóny

Příští měsíc bude zahájena nová lyžařská sezóna. V posledních letech se stále častěji prosazují do světové špičky i ve sjezdových disciplínách reprezentanti zemí socialistického tábora, kteří úspěšně bojují se sjezdáři alpských zemí. Patří mezi ně Bulhar Petar Popangelov na prvním obrázku, na druhém čs. reprezentantka Olga Charvátová a na třetím Sergej Andrejev (SSSR). Všichni se pilně připravují na první závody Světového poháru

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

SVĚTOVÉ POHĀRY
V LYŽOVÁNÍ

PŘÍPRAVY MS 1982
VE SCHLADMINGU

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNCE RADEK SKOPEK (JEŠTĚD LIBEREC), KTERÝ ZVÍTĚZIL V KATEGORII MLADŠÍCH ŽÁKŮ V LETOŠNÍM TURNĚ LVT. STYLEM (POLOŽENÍM LYŽÍ) TROCHU PŘIPOMINÁ MLADĚHO KANAĀANA COLLINSE. PATŘÍ K MLADĚ SKOKANSKÉ GENERACI, KTERÁ BY MĚLA POMOCI ČS. LYŽOVÁNÍ K NÁVRATU DO SVĚTOVĚ ŠPIČKY V TĚTO DISCIPLÍNĚ. — NA ZADNÍ STRÁNĚ OBÁLKY ZÁBĚR Z LYŽAŘSKÉHO STŘEDISKA ŽDIAR VE VYSOKÝCH TATRÁCH. PRO VÝHODNOU POLOHU A DVA NOVĚ VLEKY TATRA-POMA JE V POSLEDNÍCH LETECH JEDNÍM Z NEJNAVŠTĚVOVANĚJŠÍCH LYŽAŘSKÝCH TERĚNŮ

lyžařství

Ročník 68

Číslo 11

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janecký. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eidpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskářské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá objednávkou přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. října 1980.

ISSN - 0323 - 1445

Před zahájením nové lyžařské sezóny

Příští měsíc prosinec je pravidelným zahájením nové lyžařské sezóny. Všichni bychom si přáli, aby byla úspěšná pro čs. lyžování a byl dostatek lyžařské výzbroje a výstroje. Již podzimní měsíce ukázaly, jak velký zájem je o běžky a další lyžařské vybavení, které se objevilo na pultech sportovních obchodů. Přestože na trh má být dodáno o několik desítek tisíc párů lyží více, zvýšeny dodávky vázání a holi, stále jich není dostatek, což brání dalšímu masovému rozvoji lyžování. Nejlepším dokladem toho jsou zprávy z jednotlivých okresních svazů lyžování, které došly výboru Svazu lyžování ČUV ČSTV při zpracovávání podmínek pro další rozvoj lyžařského sportu. Došlo sice ke zlepšení spolupráce všech odpovědných orgánů, aby nové zimní období po materiální stránce bylo podstatně lépe zabezpečeno, situace však stále zatím není uspokojivá. Její vyřešení bude dlouhodobější.

Koncem letošního a začátkem nového roku lyžařské oddíly na výročních členských schůzích a konferencích oddílů budou hodnotit svou činnost, radovat se z úspěchů i kriticky zabývat nedostatky a vytyčovat úkoly na nové období. Mělo by přinést úspěšné splnění ještě náročnějších akcí, zlepšení organizační práce i sportovních výsledků oddílů. Výroční členské schůze a konference oddílů se konají od 15. listopadu do 28. února 1981. Ve stejné době začínou i výroční členské schůze a konference tělovýchovných jednot, které potvrzují do 31. března 1981. Na ně pak navazují okresní — městské svazové konference (16. března—10. května 1981) a krajské svazové konference (11. května—7. června 1981).

Výroční členské schůze oddílů se uskuteční v závěru posledního roku šesté pětiletky a na začátku prvního roku sedmé pětiletky, což zvýrazňuje jejich význam a poslání. Oslavy 60. výročí vzniku Komunistické strany Československa a 60. výročí vzniku FDTJ v roce 1981 spadající do období příprav XVI. sjezdu KSČ a nástup do splnění úkolů sedmé pětiletky se stanou spolu s dalším zabezpečováním závěrů V. sjezdu ČSTV rozhodující motivací obsahové přípravy výročních členských schůzí a konferencí.

Lyžařské oddíly v uplynulé sezóně se mohly pochlubit pestrout činností a přispěly v úspěšnému průběhu zimní části Československé spartakiády 1980. o čemž nejlépe svědčí 112 000 startujících v soutěžích o Spartakiádní vložku a další tisíce lyžařů v různých spartakiádních soutěžích. Dále se zlepšila a rozšířila výuka základního lyžování široké veřejnosti ve veřejných lyžařských školách, podmínky odznaku Lyžař ČSR splnilo asi 50 000 účastníků, přibýly desítky náborových lyžařských závodů pro všechny kategorie.

Obětavé brigádnické úsilí členů lyžařských oddílů znamenalo, že se zlepšily podmínky pro lyžování a možnosti ubytování v horských oblastech. Přibýly desítky lyžařských vleků, větší péče je věnována úpravě sjezdových tratí, začínají se upravovat běžecké trasy, přibývá počet lyžařských hřišť pro nejmenší. Rozrostl se i počet umělých svahů, další skokanské můstky byly pokryty hmotou, pokračuje výstavba lyžařských areálů (Harrachov, Zadov).

Ve většině oddílů se zlepšila kvalita tělovýchovného procesu. Pomohla k tomu větší pravidelnost i intenzita a zvýšená péče trenérských a cvičitelských kádrů. Významným pomocníkem pro tréninková střediska mládeže a sportovní třídy, ale i pro oddíly se staly Programy sportovního tréninku, vypracované pro všechny lyžařské disciplíny.

Vrcholové lyžování se mohlo pochlubit několika významnými mezinárodními úspěchy. K nejcennějším patřila bronzová olympijská medaile Květy Jeriové v Lake Placidu v běhu na 5 km, čtvrté místo štafety žen na 4X5 km, desáté Jany Šoltýsové ve sjezdu a třinácté Bohumíra Zemana ve sjezdu, třinácté pořadí Jany Šoltýsové v celkovém pořadí Světového poháru a páté ve sjezdu, 23. místo Bohumíra Zemana v celkové klasifikaci SP a desáté v obrím slalomu, druhé místo Olgy Charvátové v Evropském poháru a její vítězství ve slalomu, třetí Lenky Vlčkové v EP a druhé ve slalomu, vítězství Miloše Bečváře na 15 i 30 km na Tatranském poháru, Bohumila Vacka a Milana Žingora ve skoku a Petra Lisičana v běhu na 10 km na Družbě a další. Zklamáním byly výsledky skokanů v uplynulé sezóně, lepší výsledky se očekávaly také od některých běžců.

Olympijská sezóna přinesla mnoho cenných poznatků, které budou jistě využity v novém závodním období. Obsahuje velmi pestrý program domácích i mezinárodních závodů. Světový pohár se uskuteční nejen ve sjezdových disciplínách, ale také ve skoku, běhu mužů i žen. Jediné mistrovství světa — v letech — se koná 26. února—1. března v Oberstdorfu (NSR). Lze si jen přát, aby brzy na našich horách napadl sníh a vydržel až do dubna. Umožnil by dobrou přípravu našim závodníkům a zpříjemnil pobyt desetitisícům pracujících, kteří jezdí na hory, aby načerpali nové síly pro úspěšné splnění úkolů.

JAROSLAV TROUSIL

Poznatky a zkušenosti ze ZOH '80

Každá vrcholná sportovní soutěž je významným mezníkem ve vývoji daného sportovního odvětví a dosažené výsledky jsou projevem tréninkových systémů i odrazem postavení sportu v jednotlivých zemích. Je proto zcela přirozené pokusit se zamyslet nad postavením a perspektivou disciplíny v novém olympijském cyklu a snažit se vyvodit závěry pro další směry v přípravě běžců na lyžích.

Konkrétní poznatky a zkušenosti ze XIII. ZOH 1980 v Lake Placidu budou obsahem metodického dopisu, který je připravován do tisku. V těchto příspěvcích se zaměříme spíše na některé postřehy a možnosti jejich vyústění do praxe.

Úroveň sportovních výkonů v běžeckých soutěžích mužů i žen byla na ZOH 80 velmi vysoká. Důkazem jsou především dosažené **průměrné rychlosti vítězů, které jsou nejvyšší** v dosavadní historii OH a na malé výjimky i v historii MS.

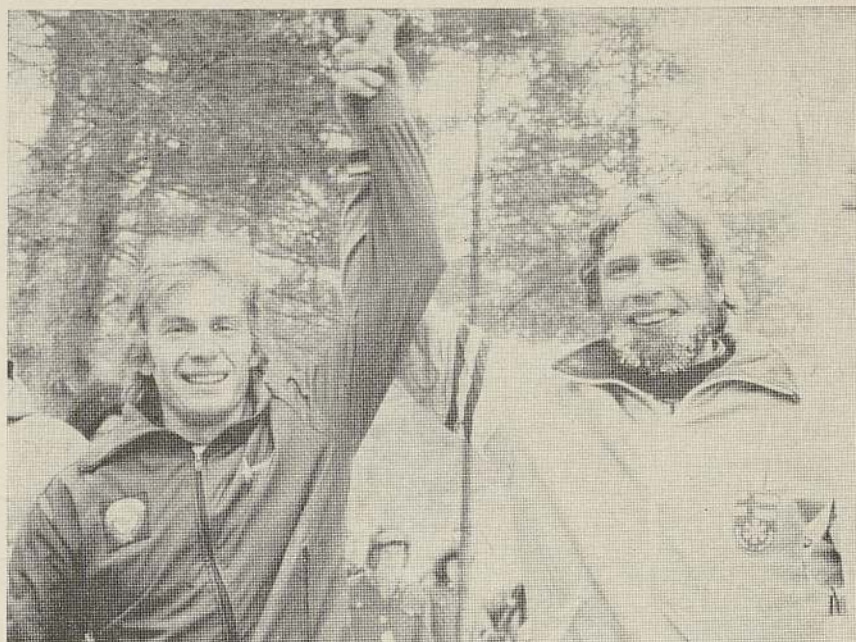
V běhu žen na 5 km bylo dosaženo průměrné rychlosti 5,52 m/s, v běhu na 10 km 5,46 m/s a ve štafetě 4 x 5 kilometrů 5,36 m/s. V běhu mužů na 15 km 5,96 m/s, (na MS 74 ve Falunu 6,00 m/s), na 30 km 5,74 m/s, v běhu na 50 km 5,65 m/s (ve Falunu 5,96 m/s) a ve štafetě 4 x 10 km 5,70 m/s.

Dosažené výsledky „splnily“ i dlouhodobé prognózy růstu sportovní výkonnosti v běhu na lyžích a zachovaly tak neustále rostoucí trend úrovně běhu na lyžích. Tyto výkony byly docíleny u žen na standardních, pro soutěže na XIII. ZOH připravených tratích. U mužů však většinou na náhradních tratích, které musely být zkombinovány vzhledem k nedostatku sněhu a možností úpravy. Soutěže probíhaly za průměrných, tzn. za průměru minulých ZOH a MS nevybočujících podmínek. Zvláštností byl umělý sníh, ten však nebyl nijak zvlášť rychlý.

S pokračujícím růstem sportovní výkonnosti v běhu na lyžích se československé běžčiny vyrovnaly velmi dobře. Proti výsledkům na ZOH 1976 se podařilo zvýšit průměrnou rychlost běhu, udržet krok se světovou špičkou a to se pochopitelně promítlo i do celkového umístění:

Disc.	ZOH 1976		ZOH 1980	
	m/s	umíst.	m/s	umíst.
5 km	4,99	10.	5,42	3.
10 km	5,25	13.	5,29	9.
4x10 km	4,66	6.	5,17	4.

Rovněž v běhu na lyžích mužů se podařilo zvýšit průměrnou rychlost běhu na všech tratích:

Nikolaj Zimjatov (SSSR) a Fin Juha Mieto byli dvěma významnými postavami ZOH 1980 v Lake Placidu. Zimjatov vybojoval tři zlaté medaile v běhu na 30, 50 a ve štafetě 4 x 10 km, Mieto dvě stříbrné na 15 a 50 km a bronzovou ve štafetě

Disc.	ZOH 1976		ZOH 1980	
	m/s	umíst.	m/s	umíst.
15 km	5,27	34.	5,64	23.
30 km	5,21	26.	5,45	21.
50 km	5,05	14.	5,28	23.
4x10 km	5,01	10.	5,36	9.

Výkonnostní vzestup světové špičky byl větší a tak přes částečné zlepšení výkonnosti mužů došlo vlastně ke stagnaci ve výkonnosti.

Za povšimnutí stojí skutečnost, že **nejvyšších průměrných rychlostí bylo dosaženo shodně v bězích mužů i žen na nejkratších tratích, tj. na 15 km mužů a 5 km žen a horších na delších tratích.** Konkrétně u mužů v běhu na 30 km o 0,19 m/s, na 50 km o 0,36 m/s a v běhu na 4 x 10 km o 0,28 m/s. U žen v běhu na 10 km o 0,13 m/s a v běhu štafetovém na 4 x 5 km o 0,25 m/s.

Tuto zdánlivě zcela samozřejmou skutečnost zdůrazňujeme nejen proto, že tomu tak vždy v minulosti nebylo, ale především proto, že v ní spatřujeme pozoruhodné náznaky dalšího trendu vývoje. Vzhledem k tomu, že vlivy vnějších podmínek (sněhu, jeho kvality a úpravy tratí) jsou sníženy možnostmi mechanické a chemické úpravy tratí a pochopitelně novými materiály, konstrukcemi lyží a vosky, je nutno hledat příčiny rostoucí dynamiky výkonnosti v oblasti připravenosti sportovců. Domníváme se proto, že dochází a stále ve větší míře bude docházet k diferenciaci běžců vzhledem k délce tratí (především však nárokům výkonu) podle předpokladů, zvláště pak z hlediska schopnosti energetického krytí výkonu. To považujeme za závažný poznatek, který ačkoliv je znám (nebo si to mnozí myslí) není zatím ani rozpracován ani důsledně uplatňován v realizaci tréninkového procesu.

Z rozboru úspěšnosti nejlepších československých běžců a běžkyň na

ZOH a MS 1954—1980 vyplývá, že nejúspěšnější disciplínou mužů je běh na 50 km, kde vedle Henychova stříbra na MS 74 a Beranova 6. místa na MS 78 bylo dosahováno umístění ve druhé a třetí desítky startovního pole. Naopak nejméně úspěšnou disciplínou se jeví běh na 15 km.

Co to znamená? Nejprve se nabízí jednoznačná odpověď — naši běžci jsou pomalí (a to je také nejčastější argument). Ono to ale zdaleka není tak jednoduché. O tom svědčí např. velmi dobré výkony některého z našich běžců ve štafetě — na MS 74 dosáhl Henych nejlepšího času na 4. úseku, na ZOH 76 Beran docílil třetí čas na 3. úseku, na MS 78 Beran třetí čas na 4. úseku a Šimon čtvrtý čas na 3. úseku, na ZOH 80 Šimon pátý čas na 1. úseku a Beran šestý čas na 4. úseku.

Proč tedy nedosahujeme lepších výsledků v běhu na 15 km? Příčin bude jistě více, nelze je tak jednoznačně argumentovat pomalostí... Otázkou zůstává, zda jsou naši běžci schopni běžet tak rychle jako ve štafetě i zbývajících 5 km. Sami připouštějí, že běh na 15 km je výjimečně náročný psychicky, protože nelze nikde slevit z úsilí, od počátku je třeba běžet naplno, každé zaváhání se projeví vzhledem k vyrovnanosti světové špičky zhoršeným umístěním.

Světový výkon v běhu na lyžích na 15 km vyžaduje vedle vysoké úrovně připravenosti zároveň schopnost ji uplatnit beze zbytku a bez jakýchkoliv výpadků. To nám patrně chybí a proto bude potřeba v tomto směru zaměřit přípravu. Naproti tomu výkon v běhu na 50 km vyžaduje (vedle vysoké úrovně připravenosti) schopnost neustále se koncentrovat, bojovat až do konce a umění nahradit slabší chvílku zlepšeným výkonem v následující části tratě. Jsme si vědomi, že tyto vývoje neřeší problematiku do důsledků. Mají být podnětem k zamýšlení.

Klademe-li si za cíl uspět na ZOH 1984 především ve štafetách, pak se musí nároky předpokládaného výkonu (viz dříve uveřejněné prognózy) důsledně promítnout do výběru talentů, diferenciaci, individualizace a zaměření přípravy a její celkové strategie. Závažným předpokladem je uplatnění racionalizačních opatření a jejich dodržování v praxi.

U žen je situace odlišná, ne však o mnoho jednodušší. Úspěchy byly dosahovány především v běhu na 5 km [ZOH 72 Šikolová, MS 74 Paulů a štafeta, ZOH 80 Jeriová]. Z tohoto hlediska je tedy zdánlivě vše v pořádku, znamená to ovšem neslevit z nastoupené cesty a již dnes vidět a prakticky pracovat na rozvíjení zvýšených nároků předpokládaného růstu výkonnosti na ZOH 84.

Jak vlastně vůbec vypadají nejlepší běžkyně a běžkyně současnosti? Lze je nějak charakterizovat? Jsou to především vyhraněné osobnosti, které vědí co chtějí, stanovují si vysoké cíle a jdou tvrdě a nesmlouvavě za jejich dosažením. Jsou fanaticky zapáleni, realizují se prostřednictvím činnosti, do které se zapojují, jsou schopni zvládat velké tréninkové zátěže, jsou odolní vůči působení vnějších vlivů, mají optimální zdravotní stav, umějí se koncentrovat na trénink a především jsou schopni podat vrcholný výkon ve světové soutěži.

V běžích na 5 a 10 km se v Lake Placidu vystřídalo pouze 11 běžkyň. To ukazuje na úzkou a silně vyhraněnou špičku ženského běhu na lyžích.

Proti MS 74 a ZOH 76 se zvýšil věkový průměr u deseti nejlepších žen z 26 na 28 let při rozpětí 24—38 roků. Průměr byl zvýšen především účastí Kulakovové (38 let), Takalové a Baldyčevové (33 let). Tělesná výška se nezměnila — 161 cm při rozpětí 157 až 165 cm a rovněž tělesná hmotnost 54 kg (46—57 kg). Zajímavým údajem je, že se tyto běžkyně v průměru dokázaly prosadit na mistrovství svých zemí zpravidla okolo 20—25 roků a podobně i na MS a OH. Přitom

potřebovaly 7—8 let ke vstupu do světové špičky a některé se v ní udržely 5—10 let.

V první desítce mužů se na tratích 15, 30 a 50 km vystřídalo celkem 17 běžců. Ve všech třech soutěžích se však mezi prvními dokázali umístit pouze Zimjatov, který byl nejuspěšnějším běžcem OH, dále pak Mieto a L. E. Eriksen. Šest běžců se umístilo ve dvou soutěžích atd. I to svědčí o značně úzké a vyhraněné špičce současného mužského běhu na lyžích.

Zajímavým poznatkem je to, že se ukazují rozdílné charakteristiky mezi desítkou prvních běžců na 15 a 50 kilometrů. V běhu na 15 km je průměrný věk deseti nejlepších běžců 26 roků (22—31 roků), průměrná tělesná výška 184 cm (173—196 cm) a tělesná hmotnost 78 kg (69—95 kg). Většina z nich se dokázala prosadit na domácích mistrovstvích ve 22. až 23. roce věku a na MS a OH okolo 25 let (20—25 roků). Cesta k prvním místům na mistrovství svých zemí trvala v průměru 7 roků, na umístění mezi prvními na MS a OH pak 8—10 roků.

Naproti tomu prvních deset běžců ze ZOH 80 má věkový průměr 28 let (25—32 roků), průměrnou tělesnou výšku 177 cm (168—196 cm) a tělesnou hmotnost 85 kg (62—95 kg). Domníváme se, že i toto ukazuje na již zmíněný proces diferenciaci.

Jsmo si vědomi toho, že vrcholový sport je ryze individuální záležitost a všechny průměry jsou ošidné. Na druhé straně však dávají určitý obraz o některých charakteristikách.

Uvedené skutečnosti nemají podle našeho názoru zvláštní význam pro výběr talentů, ale především pro zaměření tréninku, dynamiku růstu výkonnosti, konkrétnější vymezení obsahu jednotlivých etap přípravy a setrvávání v oblasti vrcholového běhu na lyžích.

Příště problémy okolo techniky běhu a úvahy o novém významném faktoru, který vstupuje do vývoje běhu na lyžích — Světovém poháru.

Dr. JAROSLAV POTMĚŠIL

Lety - jediné mistrovství světa 1980

Lýžaři v nové sezóně 1980—81 budou bojovat o titul mistra světa v jediné disciplíně — letech. Bude to teprve poště, co se sejdou nejlepší závodníci v tomto atraktivním sportu. V dosavadní poměrně krátké historii přinesl světový šampionát řadu pozoruhodných úspěchů čs. reprezentantů, mezi nimiž nechyběl ani nejceněnější triumf — zlatá medaile Karla Kodejšky z třetího ročníku v rakouském Kulmu. Dějištěm mistrovství světa 1981 bude západoněmecký Oberstdorf ve dnech 26. února až 1. března.

Přehled světového šampionátu v letech je velmi zajímavý. Kongres Mezinárodní lyžařské federace (FIS) až v květnu 1971 v jugoslávské Opatijí rozhodl o rozšíření programu mistrovství světa o lety. A hned v dalším roce jugoslávská Planice, která se v historii této náročné disciplíny mohla pochlubit prvním mamutím můstkem a také prvním stometrovým letem Rakušana Seppa Bradla již v roce 1936, byla dějištěm prvního ročníku MS. Závod hlavně zásluhou fascinujících letů Švýcara Waltera Steinera znamenal velký úspěch tohoto šampionátu, na němž za vítězným Steinerem a Heinzem Wosipiwwem (NDR) obsadil třetí místo čs. reprezentant Jiří Raška a pátý byl Jaromír Lidák.

Již o rok později přivítal nejlepší skokany na mamutím můstku západoněmecký Oberstdorf (1973), který patří k nejuspěšnějším propagátorům této lyžařské disciplíny. Heinz Wosipiwo vytvořil při tomto MS nový světový rekord 169 m. Walter Steiner v zahajovací den šampionátu dolétl na značku 176 m, ale upadl. Neztratil však odvahy a závěrečný den nezapomenutelným fantastickým letem 179 metrů znovu zaútočil na světový rekord, skončil však ve sněhu a ztratil tím i šanci na obhájení titulu mistra světa. Umístil se druhý za Hans-Georgem Aschenbachem (NDR). Bronzová medaile opět patřila čs. reprezentantu, tentokrát Karlu Kodejškovi. Rudolf Höhn byl pátý a Leoš Škoda sedmý.

V třetím ročníku MS 1975 v rakouském Kulmu Karel Kodejška stál na nejvyšším stupni vítězů před Rainerem Schmidtem (NDR) a Rakušanem Karlem Schnablem, když o vítězství čs. reprezentanta rozhodlo poslední kolo. O dva roky později v norském Vikersundu se podruhé stal mistrem světa Švýcar Walter Steiner před Rakušanem Antonem Innauerem a Henrym Glassem (NDR). Z čs. skokanů František Novák skončil šestý a Leoš Škoda uzavíral první desítku. V roce 1979 v Planici vybojoval prvenství Rakušan Armin Kogler, následován Axelem Zitzmannem (NDR) a

Barbara Petzoldová (NDR) překvapila v Lake Placidu vítězstvím na 10 km a přispěla k prvenství štafety NDR na 4 X 5 km

Rakušan Armin Kogler bude v Oberstdorfu obhajovat titul mistra světa v letech na lyžích. Na obrázku v rozhovoru s redaktorem berlínského Sport-Echu Hans Jürgenem Zeumem při letošním Týdnu letů v Harrachově

Piotrem Fijasem (Polsko). Do bojů první desítky úspěšně zasáhli dva čs. reprezentanti: Josef Samek byl pátý a Leoš Škoda sedmý.

V uplynulé sezóně čs. skokani prodlévají hlubokou krizi a jejich výsledky byly velkým zklamáním. Šestý světový šampionát v Oberstdorfu bude příležitostí k napravení pošramocené reputace. Vždyť loni v mezinárodním týdnu letů na tomto gigantickém můstku čs. závodníci příjemně překvapili. Ve 12. ročníku soutěže za účasti 35 startujících z osmi zemí Josef Samek

byl druhý za Andreasem Hillem (NDR) a Leoš Škoda obsadil třetí místo.

Po vybudování prvního čs. mamutího můstku v Harrachově zájem o lety v řadách našich příznivců lyžování ještě stoupl. Toto krkonošské středisko bude v roce 1983 dějištěm 7. ročníku mistrovství světa, který znamená mimořádnou sportovní a společenskou událost. Přispěje k zlepšení ubytovacích, stravovacích i dalších podmínek pro lyžování v Harrachově.

jsou obecně známé; lidé si uvědomují, jakému nebezpečí jsou vystavováni. Ten, kdo je nasycen boulovitých svahů přeplněných sjezdáři, koho již nebaví postávat celé hodiny ve frontě na lanovku, nebo se cítí příliš starým pro bezpečné sjetí kopce, nebo i ten, kdo nechce znovu obětovat tisíce korun na novou sjezdovou výzbroj a výstroj, ten to zkusí s během na lyžích.

Proběhnout se bílou stopou nebo čerstvě napadaným prašanem, může nejen puncovaný lyžař, ale každý, kdo je schopen chůze. Může se totiž pohybovat pomalu, rychle, podle chuti a schopností. Lhostejno zúčastní-li se masového běhu nebo zkusí-li to poklidnou, turistickou procházkou. Ten, kdo se takto rozhodne, brzy pozná ono vnitřní uspokojení z podaného výkonu. Pocit blaha z kilometrů „v potu tváře“ absolvovaných, z toho, že sám sobě se stal vítězem. Hladový a žízňivý vychutnává štěstí, skryté ve skývě chleba nebo v doušku vody, ovocné šťávy nebo mléka, v krátkém uklidňujícím odpočinku.

TŘÉNOVAT S ROZUMEM

Každý běžec-rekreatant či turista musí pravidelně trénovat. O tom zcela stručně několik obecně platných poznámek.

Rozumný a účelný trénink běžce-začátečnicka má být zaměřen ke zlepšení vytrvalosti, tzn. ke zvýšení výkonnosti srdce, krevního oběhu, dýchání a výměny látek. Podle novodobých sportovních lékařských poznatků má přednost vytrvalostní před intervalovým tréninkem. **O tréninku a tréninkovém systému si však běžec-začátečnick musí více přečíst v odborné literatuře.** Dostatečně poučen může každý běžec-rekreatant nebo turista snadno nalézt cestu k individuálnímu, správně zvolenému tréninku. Odborná literatura krom toho pomáhá zabránit hloupým, ale závažným chybám. Zprostředkovává sportovci obecné znalosti o funkci svalů a hlavních orgánů, o fyziologii a anatomii, o tom zázračném stroji — organismu člověka.

Odborníci hovoří o suchém tréninku a o tréninku na sněhu. **Nejhodnotnější složkou suchého tréninku běžce je běh.** Na rozdíl od jízdy na kole posiluje běh odraz, tak důležitý pro běžce. Běhat se dá hned za domem, v blízkém parku či lesíku anebo na nejbližším sportovním hřišti. Vzpomínám na Emila Zátopka, kterého jsem v době jeho největší slávy častokrát potkával a vídával běžet v pražských ulicích. K vyvrcholení tréninku dochází v zimě přípravou na sněhu. **Na sněhu pújde o to, dále upevňovat a zlepšovat získanou kondici, ale hlavně pilovat techniku běhu.** Při tréninku na sněhu platí zásada zvolit program uvážlivého střídání vytrvalostních běhů s intervalovými běhy a cvičení rychlosti. Doporučuje se vést tréninkový deník, osvědčené zařízení ze závodního sportu, jako informační pomůcky a přehledu o výkonnosti v časovém průběhu. Obtížné asi bude podřídit tréninku také výživu sportovce. Jde v zásadě o to, redukovat stravu bohatou na uhlohydrany ve prospěch stravy bílkovinné a případně zařadit občasná postní dny.

Běh na lyžích v masovém rozkvětu

Ještě před deseti lety byl nezávodní, tedy rekreační nebo turistický běh na lyžích výhradní záležitostí nadšené menšiny, o které se takměř nic nevědělo. Dominantní postavení v lyžařském sportu tehdy zaujímalo sjezdování. Šlo nikoli jen o preferovanou sportovní disciplínu, ale také o velkou módu. V masovém měřítku se běhalo v několika málo státech, především ve Skandinávii, ve Švédsku, Norsku, Finsku a v severních oblastech SSSR, tedy v krajích, kde přírodní podmínky k běhu na lyžích přímo nabádaly. Neudivuje, že tyto země s dlouholetou běžecskou tradicí a s obrovskou popularitou běhu vychovaly v minulosti také vynikající běžce-závodníky, slavné postavy závodního běžec-kého sportu Sixtena Jernberga, Veikko Hakulinena a současnou běžecskou hvězdu Nikolaje Zimjatova.

REKREAČNÍ A TURISTICKÝ BĚH

Obrat nastal koncem šedesátých let; nikdo neví, jak k tomu došlo. V té době dochází ve všech alpských zemích k jakési renesanci běhu na lyžích. Sdělovací prostředky jej všemožně propagují a lékaři doporučují. Výrobci lyží se houně přizpůsobují nové situaci a vymýšlejí nové technologie výroby. Také producenti běžec-ké obuvi a výstroje se přeorientovávají. S růstem zájemců o běh rostou i nároky na kvalitu lyží, módnost výstroje a na různé příslušenství. Také u nás přibývá v posledních letech nadšenců o běh na lyžích rekreačního nebo turistického charakteru.

Je třeba říci, že tento novodobý trend v běhu na lyžích vytváří vítanou příležitost pro přechod od extenzivního k intenzivnímu způsobu řešení velmi komplexní problematiky — masového rozvoje lyžování.

Lyžaři po celém světě poznali, že je možno lyžovat i bez pomoci lanovek a výtahů. Dvě úzká prkénka dokáží zázraky, povzbudila již milióny po zdravém pohybu toužících lidí všude tam, kde bývá sníh. Ukázalo se také, že nejde o krátkodobý módní výstřelek. Radost z běhu není jeho jedinou motivací, promlouvá tu také rozum. Následky nedostatku pohybu, důsledek novodobého životního stylu,

MOTIVACE K „SUPERKONDICI“

Běžec-nezávodník zpravidla neběží ve stopě sám. Před ním i za ním běží skupinky dalších běžců. Náhle cítí, že má dostatek energie, aby dostihl skupinku před ním běžící a začne stupňovat tempo. Doběhne skupinku před sebou, pak další a ještě třetí. Vtom ale se z pozadí přihnou dva mladíci, kteří jej předbíhají s obdivuhodnou lehkostí a v neuvěřitelném tempu. Na nejbližší chatě, kde oba pijí čaj, zjistí, že jde o závodníky. Tak se poprvé seznámí s běžecovou „superformou“.

„Superkondice“ se stává výrazným fenoménem masových běhů, které v posledních letech získávají stále více na popularitě. A je zajímavé, že v průběhu určitého sledovaného období se zlepšuje kondice i sportovců, jejichž jména nalézáme až na posledních stránkách výsledkové listiny. Z toho je možno dedukovat, že téměř každý běžec-rekreatant nebo turista, účastník masového běhu, věnuje kondici systematickou pozornost. Jak ale vysvětlíme to náhlé uvolnění tolika energie? Vysvětlení odborníků zní: běh na lyžích dokáže rozvíjet sportovní ctížádost proto, že umožňuje exaktně změřit a srovnávat výkon sportovce, a to za jednoduchých a zcela bezpečných podmínek, jak to nedokáže žádná jiná lyžařská disciplína. Sportovní podmínky např. pro obří slalom jsou nepochybně mnohem obtížnější než pro masový běh. Podívejme se na hromadný start masového běhu. Výstřelem se převážná část účastníků vrhá do jakéhosi boje muže proti muži. Pro mnohé z účastníků se toto bezprostřední setkání s neznámým soupeřem stává zcela novou motivací, pro jiné pak to je patrně jediná příležitost k účasti v závodě.

Je samozřejmé, že mnoho běžců pokládá i masový běh za vážný závod, ve kterém bude rozhodnuto o nejlepších běžcích-závodnících. Proti tomu se nedá nic namítnout, neboť charakter masových běhů předpokládá účast o velmi rozdílné výkonnosti. Otevřena zůstává ještě otázka, zda masový běh nepředstavuje mimořádné nebezpečí pro účastníky s nezdravou sportovní ctížádostí. Na tuto otázku existuje zcela jasná odpověď: **chybuje každý sportovec, který se domnívá, že ne-**

úměrný trénink mu zajistí zdraví pro celý jeho budoucí život.

Existují sportovci s vyhraněnou sportovní ctížádostí, kteří veškerý svůj volný čas věnují běhu na lyžích a nekompromisně se podřizují tréninkovému diktátu. V zimě putují od závodu k závodu a od jednoho masového běhu ke druhému. To přirozeně nesmí být pokládáno za normu, nebo dokonce za ideál pro rekreační nebo turistické lyžování.

Sport masového charakteru může plnit svou základní funkci, tj. zvyšovat tělesnou zdatnost obyvatelstva, jen tehdy, je-li přizpůsoben věku, pohlaví, dosažené úrovni tělesné zdatnosti a materiálnímu vybavení sportovce. Musí být zálibou sportovce, nikdy se nesmí stát schematickým tréninkovým diktátem.

MASOVÉ LYŽOVÁNÍ U NÁS

Za rozvoj masového spolu s výkonnostním lyžováním u nás odpovídají národní lyžařské svazy. Výbor svazu lyžování ČÚV ČSTV provedl v roce 1979 komplexní rozbor stavu rozvoje masového lyžování v ČSR a ve zvláštním koncepčně zaměřeném dokumentu, schválenému předsednictvem ČÚV ČSTV (24. 10. 1979), naznačil, jakým způsobem zamýšlí zajistit, aby lyžování u nás bylo v nejbližších letech zpřístupněno co nejširší veřejnosti. Pokládá rozvoj masových forem lyžování za úkol prvořadého politického významu, na jehož plnění se pod jeho vedením ovšem musí podílet všechny složky organizovaného nebo částečně organizovaného lyžování v ČSR.

Počet akcí, zaměřených k masovému rozvoji lyžování, se v sezóně 1979 až 1980 podstatně zvýšil. Velkou iniciativu v tomto směru prokázaly některé lyžařské oddíly a okresní svazy lyžování v návaznosti na usnesení plenárního zasedání VSL ČÚV ČSTV (24. 11. 1979). Mimořádný zájem široké veřejnosti, počínaje dětmi a konče seniorskými kategoriemi, o běh na lyžích je velkým příslibem do nejbližších let. Má-li být této příležitosti využito, a to je náléhavě žádoucí, je nutno již pro sezónu 1980—81 vytvořit podmínky pro masové rozvíjení běhu na lyžích, což prakticky znamená splnit jako minimum dva základní úkoly:

Záběr z Jizerské padesátky, která každoročně soustředí na startu několik tisíc lyžařů

— zajistit zásobení maloobchodu lyžařskou výzbrojí, především běžkami, běžeckými holemi a vázáním v maximálně možném počtu, sortimentu a v dostupné ceně;

— vybudovat v hlavních rekreačních střediscích, např. v Krkonoších, Jeseníkách, Krušných horách, na Šumavě a jinde 5 a 10 km běžecské tratě rekreačního charakteru a přímou finanční pomocí provozovateli umožnit jejich údržbu a provoz po celé zimní období.

Oba požadavky jsou zásadní povahy a autoru článku jsou známy obtíže na cestě k jejich splnění. Obává se však, že naprostý nedostatek lyžařské výzbroje na našem trhu, trvající již déle jak 10 let, může velmi nepříznivě ovlivnit další rozvoj lyžování, sportu, který v tělovýchově bezesporu zaujímá významné místo. Jednak pro masový charakter, jednak pro svůj celospolečenský význam.

Pokud jde o vybudování a údržbu standardních běžecských tratí na našich horách, je třeba říci, že na tomto úseku jsme na samém začátku. Krom tratí, které si upravují pořadatelé jednotlivých závodů bezprostředně před závodem, neznám běžecskou trať pro běh rekreačního nebo turistického charakteru se systematickou úpravou po celé zimní období. V tomto směru je třeba účinné spolupráce snad především s komisemi pro mládež a tělesnou výchovu při národních výběrech; učinit rychlou nápravu a dohonit, co bylo po léta zanedbáváno.

SLOVO NA ZÁVĚR

Informace, případně úvahy, rozvedené v předchozích kapitolách, se týkají výhradně běhu na lyžích masového charakteru. To je třeba podtrhnout a lapidárně vyjádřit cíl, který článek sleduje — **povzbudit ke sportovní aktivitě co nejvíce našich spoluobčanů, k odstranění pohybového manka, které přináší současný auto-**

Závod Po hřebenech Krkonoš patří k nejmasovějším akcím čs. lyžování

matizovaný život. Organismus, zejména svalstvo moderního člověka, musí sportem získat to, co mu každodenní život odnímá.

Všem, kdož milují přirozený pohyb a dávají přednost volné přírodě, je nutno umožnit se pohybnout na lyžích pod heslem „kdo chodí, může také běhat“. Tomu pak, kdo je ochoten podstoupit větší fyzickou námahu, kdo vidí svůj cíl ve sportovním zápolení a nevádí mu čekat mezi tisíci sportovci na startovní povel, je možno doporučit účast ve stále se množících masových lyžařských bězích.

VSL ČUV ČSTV vítá a podporuje v rámci svých možností současný vývoj na úseku masového běhu, dává k dispozici cvičitele, organizátory, připravuje a pomáhá při zakládání veřejných lyžařských škol apod. **Pro další rozvoj masového lyžování však je rozhodující jeho ekonomické a materiálně technické zajištění.** Je nad síly dobrovolného orgánu, jakým je svaz lyžování, zajišťovat lyžařskou výzbroj nebo budovat a celoročně udržovat běžecké tratě. **Plánovitě zabezpečení masového rozvoje lyžování vyžaduje dokonalejší koordinaci činnosti všech článků tělovýchovného hnutí.**

Dr. OTTO KULHÁNEK

člen předsednictva VSL ČUV ČSTV

Na ledovci v Hintertuxu

„Deset tréninkových dnů na ledovci v Hintertuxu bylo hodnotnou přípravou na novou sezónu,“ řekl trenér čs. reprezentačního družstva sjezdářů ing. Vlastimil Horák. „Zkoušeli jsme již dvoufázový trénink, dopoledne od 9 do 11.30 hodin, a odpoledne od 13 do 14.30 hodin. Program byl doplňován kondičními cvičeními, posilováním a hrami. Dobré počasí a sněhové podmínky přispěly k úspěšnému průběhu výcvikového tábora.“

Přípravu absolvovali Schimmer, Kolář a Zeman. První dva se zaměřili na trénink obřího slalomu a poslední dva dny na volné jízdě, Zeman, který testoval nové lyže, závěrečné tři dny trénoval slalom. Na ledovci v Hintertuxu v nadmořské výšce 3200—2600 metrů jsou ideální sněhové podmínky, které umožňují volné lyžování. Výhodou je možnost výběru svahů s různými sklony. Obří slalom čs. reprezentantů s 33 brankami byl náročný a odpovídal podmínkám závodů Světového poháru. Jeho trať vytyčená mezi 3200—2800 m byla většinou zledovatělá.

Hintertux se stává stále vyhledávanějším střediskem přípravy zahraničních lyžařů. Pět dní společně s čs. reprezentanty zde trénovali Rakušané, v závěru čs. výcvikového tábora sjezdáři USA a na novou sezónu se zde připravovali také Norové.

Příprava skokanů v Oberwiesenthalu

Českoslovenští skokani po neúspěších v uplynulé sezóně nastupují do nového závodního období s velkým úsilím znovu vybojovat ztracené pozice mezi světovou skokanskou elitou. Je to velmi náročný úkol a možno ho splnit jen v těsné spolupráci všech trenérů, ostatních činovníků tohoto úseku a pevnou vůlí, příkladnou svědomitostí, bojovností a náročným tréninkem všech závodníků. První zkušenosti z přípravy naznačují, že i při různých obtížích jsou předpoklady k návratu čs. závodníků mezi skokanskou špičku.

K překonání krize měl pomoci i další trénink dvanácti vybraných skokanů, který se konal v závěru září v Oberwiesenthalu (NDR). Toto lyžařské středisko skokanů a sdružení řů NDR s místkem s umělou hmotou, elektronickým měřením délek skoků a nájezdové rychlosti při úspěšné spolupráci lyžařských svazů ČSSR a NDR se již pravidelně stává dějištěm výcvikových táborů čs. závodníků.

„Padesát skoků, které naši skokani absolvovali v průběhu čtyř dnů za příznivého počasí a podmínek, znamenalo dobrou přípravu a splnění výtčného cíle,“ řekl trenér ASVS Dukla Liberec Dalibor Motejlek. Staral se o úspěšný průběh výcvikového tábora společně s trenérem ASVS Dukla Banská Bystrica Petrem Schlankem. „Dobrou připravenost prokázal Samek, příjemně překvapil i Rusko. Z ostatních si v tréninku úspěšně vedli Brzuchanski, F. Novák, Jirásko a Jelenský. Škoda, že alespoň část soustředění společně s námi netrénováli i reprezentanti NDR, abychom mohli znovu porovnat výkonnost našich a jejich závodníků. Že o přípravu našich skokanů je zájem potvrdila i návštěvě trenéra reprezentačního týmu NDR dr. Gottharda Trommlera.“

Na závěr VT se konaly v Oberwiesenthalu kontrolní závody, které přinesly výsledky: 1. Rusko 277,5 (94 a 96), 2. Samek 264,8 (90 a 93), 3. Brzuchanski 250,8 (88 a 90), 4. F. Novák 241,2 (87 a 85), 5. Jirásko 239,8 (85 a 88), 6. Žingor 233,8 (86 a 87), 7. Škoda 233,5 (82 a 88), 8. Jelenský 227,3 (92 s pádem a 91), 9. Vacek 224,1 (83 a 83), 10. Kontúr 220,6 (81

a 80), 11. Túry 213,0 (80 a 80), 12. Jiří Balcar 209,7 (78 a 79).

Začátkem října čtyři skokani Dukly Banská Bystrica startovali na mezinárodních závodech na hmotě v polském Zakopaném, následovaly kontrolní testy našich skokanů v Olomouci, příprava a Pohár Národní fronty ve Frenštátě pod Radhoštěm. V době, kdy toto číslo vyjde, by měli mít vybraní čs. závodníci již absolvovaný první výcvikový tábor na sněhu v Kirovsku (SSSR) za polárním kruhem, kde na prvním sněhu trénovali i loni.

-tr-

Zlatá lyže H. Wenzelové

V mezinárodní anketě lyžařských sportovních novinářů z deseti zemí byla vyhlášena v Basileji nejúspěšnějším lyžařem roku 1980 ve sjezdových disciplínách držitelka zlatých olympijských medailí ve slalomu a obřím slalomu z Lake Placidu a vítězka Světového poháru Hanni Wenzelová (Lichtenštejnsko). Získala 30 bodů a Zlatou lyži pro letošní rok. Druhý byl Švéd Stenmark 10 před Moserovou 7 a Stockem (oba Rak.) 5 b.

Přehled dosavadních vítězů Zlaté lyže: 1963 Egon Zimmermann (Rak.), 1964 Marielle a Christine Goitschelovy, 1965 Jean-Claude Killy (všichni Fr.), 1968 Nancy Greeneová (Kan.), 1969 a 1970 Karl Schranz, 1971 Annetta Marie Prölllová (oba Rak.), 1972 Bernhard Russi (Švýc.), 1973 a 1974 Gustavo Thöni (It.), 1975 Franz Klammer (Rak.) 1976 Rosi Mittermaierová (NSR), 1977—1979 Ingemar Stenmark (Švéd.), 1980 Hanni Wenzelová (Licht.).

-tr-

Trenéři o politickovýchovné práci

K dalšímu prohloubení politickovýchovné práce v čs. lyžování přispěl celostátní seminář, který se konal 13. září v Praze. Zúčastnili se ho politickovýchovní činovníci krajských svazů, trenéři reprezentačních družstev i středisek vrcholového sportu mládeže a dospělých. Přivítal je předseda VSL ÚV ČSTV Karel Smola, který zdůraznil význam politickovýchovné práce a působení trenérů na své svěťence.

Pracovnice federálního ministerstva zahraničních věcí dr. Anna Párová seznámila účastníky s aktuálními otázkami současné mezinárodní politické situace a zodpověděla řadu dotazů. Docent dr. Miroslav Jech, CSc., hovořil o politickovýchovném působení trenéra a nejvýznamnějších úkolech ideově výchovné práce v příštím roce 1981. Předseda politickovýchovné komise VSL ÚV ČSTV plk. Pavel Jílek

rozebral politickovýchovné působení trenéra a složitost jeho náročné práce při výchově a zvyšování výkonnosti sportovců.

V diskusi Bedřich Včeliš zdůraznil význam socialistické soutěže o čestný titul Vzorný oddíl a Vzorný kolektiv mládeže, která výrazně přispívá k zlepšení politickovýchovné práce. V ČUV ČSTV je v soutěži zapojeno již 60 procent lyžařských oddílů. Michal Šoltýs se zabýval otázkami politickovýchovného působení ve slovenských oddílech.

Seminář byl dobrou přípravou politickovýchovných pracovníků a trenérů k úspěšnému plnění všech úkolů před zahájením nové sezóny a v roce 60. výročí vzniku Komunistické strany Československa a 60. výročí vzniku FDTJ, v roce 1981, který je obdobím příprav XVI. sjezdu KSČ a nástupem k plnění úkolů sedmé pětiletky.

-jt-

Zdokonalovanie techniky zjazdových disciplín s mládežou

Tréning pretekárskej techniky zjazdových disciplín vychádza z analýzy jazdy vrcholových pretekárov. Podľa nej sú stanovené ciele a z nich vyplývajú úlohy.

Pri zjazdových disciplínach je rozhodujúca rýchlosť a istota jazdy. Rýchlosť musí byť optimálna v každej časti jazdy, t. j. každý zrýchľujúci pohyb je povolený. Toto však nesmie byť na úkor istoty. Istota umožňuje pretekárovi prekonať krízové situácie.

Nacvičovanie prvkov a pohybového celku je možné len pri správne zvolených formách v tréningovom procese. Spolu so širokou škálou ďalších poznatkov si pretekár osvojí svoju individuálnu, optimálnu techniku jazdy.

Všimnime si problému, vychádzajúceho z mnohostrannosti druhov oblúkov zjazdových disciplín.

Slalom: slalom je náročná technická disciplína. Absolvovanie pretekov v slalome prináša určité psychické vypätie, vyžaduje vysokú technickú a taktickú úroveň, rýchlosť motorických reakcií a schopnosť modifikácie techniky (z hľadiska stavby trate, terénu a prechádzania jednotlivých úsekov). Pri jazde v slalome sa v rýchлом slede striedajú krátke oblúky o rôznych polomeroch. Pretekár pri tom musí zachovať ideálnu líniu dráhy, t. j. nachádzať najrýchlejšiu stopu.

Technika slalomových oblúkov vychádza z techniky krátkeho oblúka. Dochádza však ku kvalitatívnym zmenám základných a rozširujúcich pohybových schopností, čo sa výrazne prejavuje v modifikovaných oblúkoch.

Charakteristickými znakmi jazdy v slalome sú:

Držanie tela, ktoré je pri jazde v oblúkoch vzpriamené, veľký rozsah pohybu je v oblasti panve a kolien.

Držanie paží. Paže sú pred telom, palice pripravené v každom okamihu na zapichnutie alebo vyrovnanie pohybu. Vnútorňa paža ide pred vnútornou slalomovou palicou tak dopredu, že sa jej spolu s ramenom takmer dotýka a alebo ju odtláča.

Vertikálny pohyb dosiahne pretekár hlavne pomocou skrčenia a vystretia nôh. Horná časť tela zostáva v neutrálnej polohe. Pohyb smerom hore je impulzom k ďalšiemu zníženiu. Druhoradým je význam odľahčenia, ktoré napomáha točeniu lyží. Extrémny vertikálny pohyb uskutocňuje pretekár rýchlo, s maximálnym záberom hrán.

Práca s palicami pri slalome hrá veľkú úlohu. Správna práca palíc pri slalomovej technike napomáha jednak točeniu, jednak zabezpečuje oporu pri vyrovnávaní pohybu v ťažkých situáciách.

Pri slalomových oblúkoch o malom polomere zostáva palica relatívne dlho zapichnutá. Tak dlho, že ju jazdec stačí vytiahnuť pred nasledujúcou brámkou. Dlhším zapichnutím sa zvyšuje jej pôsobenie ako opory a pomôcky pri točení. Čím strmší svah a tvrdší sneh, tým väčší dôraz je treba klásť na dôrazné zapichovanie palíc. Na plýtkom svahu a pri mäkkom snehu je energické zapichovanie palicami menej dôležité.

Prenos váhy pri jazde v slalomových oblúkoch nastáva vo fáze zakončenia oblúka. Poznáme dve formy: Prenos váhy prestúpením z paralelného postavenia lyží, ktorý sa používa pri malej zmene smeru alebo pri rýchlo za sebou nasledujúcich oblúkoch. 2. Prenos váhy z odvráteného postavenia lyží so silným odrazom z vnútornej hrany vonkajšej lyže. Používa sa pri väčších zmenách smeru.

Tabuľka pod názvom „Tréning techniky slalomu“

1. Cieľ: Zvládnutie slalomovej techniky bez slalomových palíc.

Úloha a prostriedky:

Oblúky s malým polomerom

(extrémne prevádzaný vertikálny pohyb energické zasadenie hrán na konci oblúka

prenos váhy prestúpením z paralelného a odvráteného postavenia lyží)

2. Cieľ: Návyk na jazdu medzi palicami s dôrazom na ideálnu stopu.

Úloha a prostriedky: Rytmický, jednoduchý slalom.

— jednoduchý terén

— vodivý, nie však mäkký sneh

— bránky postavené blízko spádnice

Obr. č. 1

3. Cieľ: Jazda v oblúkoch s prestupom z odvráteného postavenia lyží.

Úloha a prostriedky: Veľké zmeny smeru jazdy v otvorených a polozavretých brámkach.

— rytmické striedanie oblúkov

— stredne strmý svah

— stupňovanie: striedanie rytmu, členitý terén. Obr. č. 2

4. Cieľ: Oblúky po spádnici, prenos váhy prestupom z paralelného postavenia lyží.

Úloha a prostriedky: Zmeny smeru jazdy v zatvorených a otvorených brámkach.

— plýtky až stredne strmý svah

— rytmické striedanie oblúkov

— stupňovanie: striedanie rytmu, strmý svah, zaradenie traverzov. Obr. č. 3

na POMOC trénerům A cvičitelům

5. Cieľ: Modifikované oblúky a ich aplikácia v traťi, ktorá sa ponáša na pretekársku slalomovú trať.

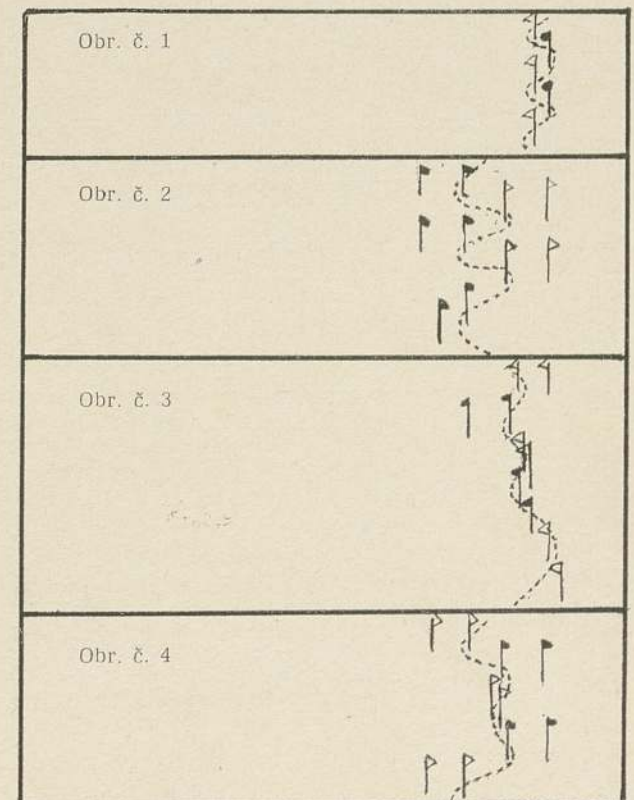
Úloha: Striedanie oblúkov v otvorených, polozatvorených, zatvorených brámkach a v slalomových figurách.

— oblúky s rôznym polomerom

— striedanie rytmu.

Obr. č. 4

Obrovský slalom: Obrovský slalom je najmladšou zjazdovou disciplínou. Absolvovanie trate prináša veľké psychické a telesné vypätie. Značná únava, ktorú vyvoláva náročný, členitý terén a absolvovanie dvoch kôl ovplyvňuje techniku jazdy.

Rýchlosť v obrovskom slalome je podstatne vyššia ako napr. pri voľnej jazde alebo v slalome. Oblúky majú väčší polomer, lebo vzdialenosť medzi jednotlivými bránami je minimálne 15 m. Z toho vyplýva špecifická technika oblúkov.

Držanie tela je nižšie (pri nasadení a ukončení oblúka), často aj mierny záklon.

Držanie paží napomáha potrebnému vyrovnávaniu pohybu. Paže sú pred telom, vo výške bokov. Zapichovanie palicami sa pri modernej technike obr. slalomu nepoužíva. Keď, tak len na veľmi strmých alebo úzkych úsekoch trate ako pomôcka pre oporu a istotu. Hlavným dôvodom, prečo sa zapichovanie palíc nepoužíva, je, že zapichnutie palice ruší dynamický pohyb prešlapu a pri vyššej rýchlosti má zapichovanie brzdiaci účinok.

Tabuľka pod názvom „Tréning techniky obrovského slalomu“

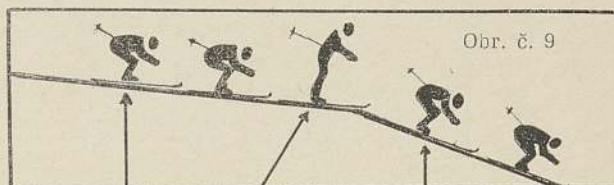
1. Cieľ: Technika obrovského slalomu bez brán.
Úloha a prostriedky: Oblúky s veľkým polomerom (extrémne spriečenie vonkajšej lyže dynamické odšlapu z odšlapu cieľavedomý vertikálny pohyb). Obr. č. 5
2. Cieľ: Rytmický obrovský slalom.
Úloha a prostriedky: Zdvojená vnútorná časť bránky. Návyk na slalomové palice a určenú stopu,
— jednoduchý terén
— vodivý, ale tvrdý sneh. Obr. č. 5
3. Cieľ: Rezané oblúky a oblúky z odšlapu.
Úloha a prostriedky: Veľké zmeny smeru v otvorených, polozatvorených a zatvorených bránach,
— rytmické striedanie oblúkov
— stredne strmý svah
— stupňovanie: členitý terén, striedanie rytmu. Obr. č. 6
4. Cieľ: Oblúky na plochách, oblúky z odšlapu.
Úloha a prostriedky: Veľké a malé zmeny smeru v zatvorených, polozatvorených a otvorených bránach,
— plýtky terén. Obr. č. 7
5. Cieľ: Prispôsobenie jazdy na trať obrovského slalomu.
Úloha a prostriedky: Zmeny smeru v otvorených, zatvorených bránach o rôznom polomere,
— rôzny rytmus
— členitý terén. Obr. č. 8

Zjazd: Zjazd na obťažných tratiach vo vysokej rýchlosti vyžaduje od pretekára veľkú koncentráciu psychick-

kých a fyzických síl. Dosiachnutie maximálnej rýchlosti a udržanie rovnováhy v každej situácii sú momentami, ku ktorým je zamerané všetko úsilie pretekára.

Zjazdár musí ovládať širokú škálu pohybových prvkov techniky zjazdu (rôzne zjazdové postoje a oblúky, prechod cez terénne nerovnosti, musí vedieť regulovať rýchlosť a pod.).

Skiz — cit pre plochy je výsledkom vedenia a správneho zaťažovania lyží. Je potrebný, aby boli vylúčené brzdiace zložky trenia a aby každý terénny tvar bol využitý k aktívnemu zrýchleniu. Pri prekonávaní terénnych nerovností s využitím skazu ide zhruba o striedanie predklonu a záklonu, ktorý je podporovaný aktívnym predsunutým predkolenia.

Aerodynamický postoj je taký, pri ktorom odpor vzduchu je čo najmenší. Hlavnými znakmi nízkeho zjazdového postoja („jazdy vo vojíčku“) sú:

- lyže na plochách, rovnobežne, ich vzdialenosť na šírku ramien,
- nízky podrep, trup v predklone — rovnobežne s lyžami, hlava zaklonená (pohľad vpred),
- paže mierne pokrčené (nie príliš vysunuté vpred), ruky pre tvárou, palice pod pazuchami (nesmerujú hore!).

Zjazdový oblúk: Zjazdové oblúky rozdelujeme podľa polomeru zakrivenia a podľa použitého postoja.

Spoločným znakom oblúkov v zjazde je udržanie čo najväčšej rýchlosti a odstránenie všetkých brzdiacich vplyvov. Rozhodujúce je pritom vedenie oblúka po vnútorných hranách, správne zaťažovanie lyží v priebehu oblúka pohybom dolných končatín a dokonalo koordinované a plynulé vyvažovanie celého tela.

Zjazdový oblúk v nízkom zjazdovom postoji používa pretekár na hladkom alebo mierne zvlnenom teréne. Je to oblúk o väčšom polomere. Práca dolných končatín je pri tomto oblúku sťažovaná celkovým postavením tela. Prenesenie váhy tela, zaťaženie lyže, postavenie lyží na vnútorné hrany, zaistenie rovnovážnej polohy tela vzhľadom k odstredivej sile musia byť prevedené citlivo, presne a plynulo. Oproti pôsobeniu odstredivej sily sa panva výrazne vysunuje dovnútra oblúka (uvoľnenosť bedrových kĺbov).

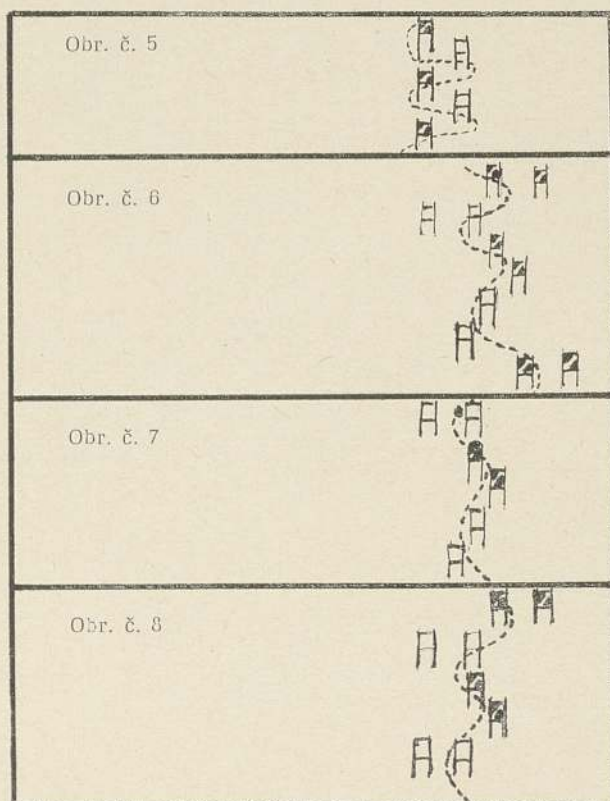
Ak na zjazdovej trati boli postavené kontrolné brány, potom z toho dôvodu, aby bol zjazdár prinútený zmierniť rýchlosť jazdy.

Potom robí buď: 1. Zatvorený zjazdový oblúk v základnom zjazdovom postoji, ktorého fáza nasadenia je rýchla, fáza vedenia a ukončenia oblúka je uskutočňovaná po dlhšej dráhe, alebo 2. Zatvorený zjazdový oblúk v základnom zjazdovom postoji, ktorého fáza nasadenia a vedenia je uskutočňovaná po dlhšej dráhe a fáza zakončenia po kratšej dráhe.

Pri zjazdovom oblúku v nízkom zjazdovom postoji je fáza nasadenia pomalá, s minimálnym hnaním a minimálnym bočným šmykom lyží. Do oblúka zjazdár prechádza tak, že pri jazde šikmo položí lyže na plochy. Lyže vplyvom svojho tvaru a vplyvom správneho zaťaženia prejdú z jazdy šikmo do jazdy po spádnici, kde sú potom vedené do žiadaného oblúka prenosom váhy, ve spojitosti s činnosťou nôh.

(Pokračovanie)

DUŇA GURSKÁ, trenérka Slavia UK Bratislava

První zkušenosti s Programy sportovní přípravy

Koncem roku 1979 dostali trenéři sjezdových disciplín k dispozici konkrétní pomůcku pro vedení sportovního tréninku mládeže v podmínkách TSM — Programy sportovní přípravy ve sjezdových disciplínách (PSP). O PSP jsme rovněž informovali čtenáře Lyžařství v lednovém a únorovém čísle našeho časopisu v loňském roce.

PSP jsou určeny sice především trenérům TSM, je však možno je aplikovat při snížení objemů a zachování proporcionality mezi tréninkovými ukazateli i pro vedení sportovní přípravy mladých sjezdařů ve sportovních třídách ZDS i v lyžařských oddílech. Od vydání programů uplynula doba zhruba jednoho roku a máme k dispozici první zkušenosti a připomínky trenérů, kteří s nimi rok pracovali. Rádi bychom seznámili i ostatní trenéry s některými doplňky a úpravami, ke kterým jsme došli po poradě s trenéry TSM a po dohodě

s VSL ÚV ČSTV, kde ve vrcholových střediscích a v reprezentaci na PSP rovněž navazují.

Periodizace ročního tréninkového cyklu (RTC) pro období 1980—81 byla stanovena jednotně takto: začátek RTC 12. 5. 1980, ukončení 10. 5. 1981, začátek dalšího RTC 11. 5. 1981. S přihlédnutím k tomu dochází rovněž k úpravě čtyřtýdenních cyklů, resp. v jejich označení. Cyklus č. 1 začínal 12. 5. a končil 8. 6. 1980, cyklus č. 2 začínal 9. 6. atd. Podobně tomu bude i v příštím RTC.

Některé úpravy jsme po dohodě s VSL ÚV ČSTV provedli ve specifických tréninkových ukazatelích za tím účelem, aby byla možná jednotná evidence a vyhodnocování od lyžařských oddílů přes TSM a SVS až po reprezentaci. Pro porovnání — tréninkové prostředky jak jsou uvedeny v PSP byly zveřejněny v Lyžařství č. 2/79.

Tabulka č. 1

Specifické tréninkové ukazatele

Závody (počet startů) evidujeme v obecných ukazatelích spolu s počtem tréninkových dnů (TD), tréninkových jednotek (TRJ) a tréninkových hodin (TH).

Dále bylo upřesněno evidování obecných údajů o tréninku (v souladu s tréninkovými deníky sportovce a trenéra [tabulka č. 2]).

Tabulka č. 2

Evidence obecných údajů o tréninku

Po dohodě s trenéry TSM a oddělením sportovně talentované mládeže ČUV ČSTV byly upřesněny termíny a způsob předávání plánů (včetně návrhu členů TSM pro následující RTC) a hodnocení činnosti TSM.

Nakonec byl upřesněn způsob zdolávání slalomové dráhy v testech speciální tělesné připravenosti takto: závodník začíná ihned po startu kotoulem, potom následuje obrát o 360°, kotoul, běh na metu vzdálenou 20 m od startu, kotoul, zdolávání slalomové dráhy 20 m dlouhé tam a zpět, kotoul a běh do cíle. Závodník provádí v testu jeden obrát a celkem čtyři kotouly.

To jsou tedy první poznatky a některá doplnění k programům ve sjezdových disciplínách. Obracíme se znovu na trenéry se žádostí, aby se s PSP podrobně seznámili a využívali jich při vedení tréninku co nejvíce.

JAN MARŠÍK
předseda metodické komise
VSL ČUV ČSTV

Tabulka č. 1 Specifické tréninkové ukazatele

číslo kódu	ukazatel specifický tréninkový	zkratka	způsob vyhodnocování
101	volná jízda	VJ	počet km
102	slalom	SL	počet branek bez měření na čas
103	obří slalom	OS	počet branek bez měření na čas
104	sjezd	SJ	počet km
105	hmota, volná jízda	HVJ	počet km
106	hmota, slalom obří slalom	HSL HOS	počet branek slalom obří slalom
107	rychlost	RY	počet startů metry
108	obratnost	OB	počet hodin
109	posilování (se zátěží)	PSZ	počet hodin tuny
110	posilování (vlastní hmotností)	PVH	počet hodin
111	vytrvalost	VYT	počet km běh kolo
112	speciální cvičení	SPC	počet hodin
113	hry	HRY	počet hodin
114	jiné	JIN	počet hodin

Poznámka: V podmínkách lyžařských oddílů, sportovních tříd a TSM neevidujeme oba způsoby posilování zvláště, nýbrž pouze posilování v počtu hodin. Odpadá tedy vyplňování č. 109, pod č. 110 evidujeme veškeré posilování vyjádřené v hodinách. Podobně neevidujeme v LO, ST a TSM tréninkový ukazatel č. 112 — speciální cvičení. Tréninkové ukazatele č. 110 a č. 112 slouží pro potřeby plánování, evidence a vyhodnocování ve SVS a reprezentantů.

Tabulka č. 2

Evidence obecných údajů o tréninku

číslo kódu	označení v deníku	způsob evidence
115	A	počet TD
116	B	počet TRJ
117	C	počet startů
118	D	počet TH regenerace počet procedur trvání
119	E	zmeškané dny cestování nemoc
120	F	tělesná váha

Sjezdaři a svahy s umělou hmotou

Jelikož v našem státě nemáme v podzimních měsících možnost tréninku na sněhu, je většina sjezdařů s výjimkou reprezentantů odkázána na svahy s umělou hmotou.

Těchto svahů u nás přibývá a lyžování na nich se značně rozšířilo. Jsou svahy s dobrým sklonem i svahy méně vyhovující.

Pro trénink závodního lyžování nejlépe vyhovuje sklon svahu asi 15°—18°. Právě takový svah je v Chomutově a je značně využíván všemi lyžařskými oddíly z Chomutovska a Karlovarska.

Chtěl bych upozornit po zkušenostech z lyžování na umělé hmotě na některé návyky, které se velmi špatně

na sněhu odstraňují. Někteří trenéři, pokud mají neomezenou možnost tréninku na hmotě, využívají ji až příliš. Domnívají se, že jak se říká „čím víc tím líp“, ale není to tak docela pravda.

Pokud by se chtěl někdo zaměřit na závodní lyžování na umělé hmotě, potom by počet tréninkových hodin mohl být větší.

Maximální počet hodin pro sjezdaře natrénovaných na hmotě za týden, by neměl přesáhnout 2½ hod.

Hmota by měla sloužit k odstranění zásadních chyb závodníka jako je celkové držení těla, náklek, práce paží,

předozadní rovnováha, vertikální pohyb těla, odstranění rotace atd.

Jízda na hmotě nutí závodníky držet lyže velice dlouho na hranách, dá se říci, že jízda na hmotě je převážně jízda po hranách lyže. Zvláště při mírném sklonu svahu a suchém počasí, když se lyže položí jak říkáme na plochu, tak lyže nejedou. A toto je právě nejzávažnější okamžik tréninku na hmotě pro sjezdaře.

Pokud chceme, aby sjezdař byl na sněhu rychlý, musíme ho nutit jet co nejméně po hranách a co nejvíce využívat celých ploch lyží, což je právě opak jízdy na hmotě.

U nás se propagují závody na hmotě jako paralelní závod. Špičkoví lyžaři se neradi zúčastňují těchto závodů, protože se stává, že jsou vyraženi závodníky daleko výkonnostně slabšími. Příčina je právě v tom, že mají správně nadjetý a vyjetý oblouk nacvičený na sněhu. Závody na hmotě však vyžadují většinou krátký, nevyjetý oblouk, držený značně na hranách.

Trenéři dělají chybu, když hodnotí předzávodní přípravu svěřenců podle výsledků při závodech na umělé hmotě. Měli by dbát, aby sjezdaři i na hmotě přizpůsobili jízdu v oblouku jždě na sněhu i za cenu pomalejší jízdy, tzn. méně po hranách a více po plochách lyží. Přizpůsobení na sníh je pak rychlejší a bez větších obtíží. Trénink na hmotě je závislý na kvalitě a nabroušení používaných lyží, což je velmi často hlavně u závodníků podceňováno. Důležité je používat kvalitní olej k mazání lyží.

Trénink v brankách je přímo závislý s jakým cítem trenér slalom postaví. Je velmi nutné brát v úvahu sklon svahu a momentální počasí, protože slalom, který se dá dobře projet při suchém počasí, může být neprůjezdný při vlhku, rose nebo jinovatce.

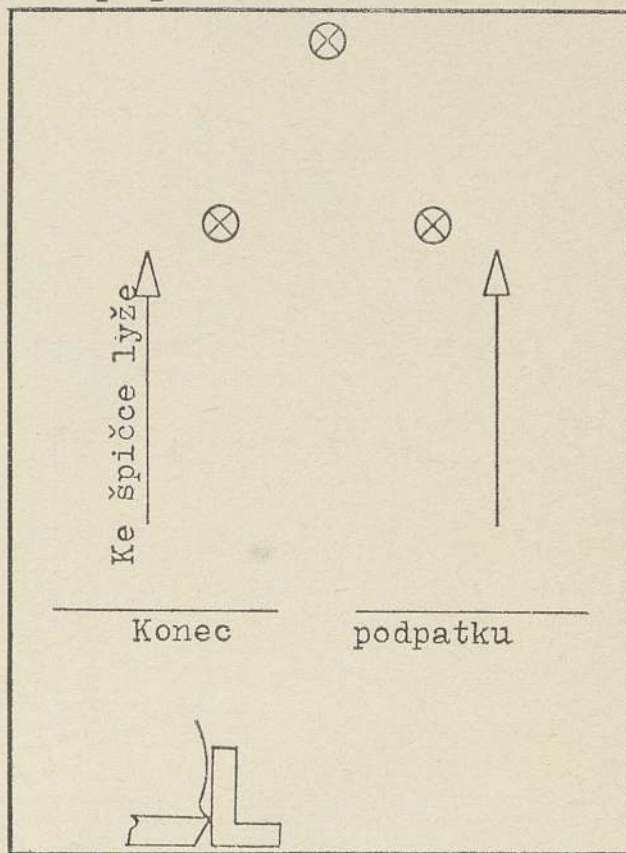
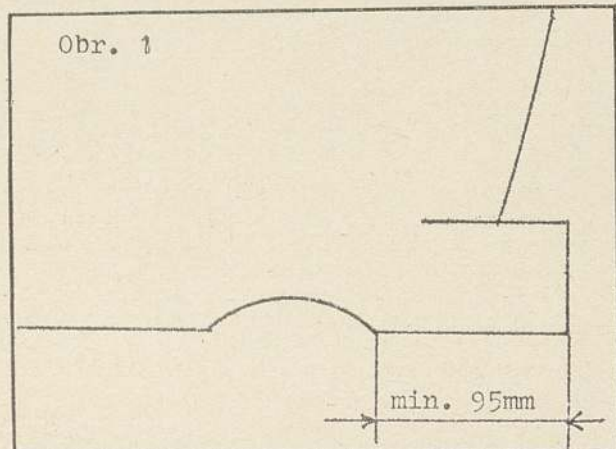
Na výsledcích TSM Karlovy Vary, které jsou jedny z nejlepších, což dokumentuje počet získaných medailí na přeborových závodech, má určitě zásluhu pečlivě připravovaný trénink na umělé hmotě v předzávodním období.

MIROSLAV SCHIMMER, trenér TSM Karlovy Vary

K montáži a použití brzdy pro Rotamat FD a Rotamat Compact

V Lyžařství č. 7 upozornil ing. Josef Burda na povinnost používat od nové závodní sezóny (1980—1981) brzdy lyží. V našem výkonnostním i vreholovém sportu je nejpoběžněji zastoupeno vázání Marker, a to dva modely závodních pat s otočným talířem: Rotamat FD a Rotamat Compact. Brzda Marker k těmto modelům je u nás prakticky novinkou. Jak montáž, tak i používání této brzdy vyžadují splnění některých podmínek. O tyto praktické poznatky bychom se chtěli s budoucími uživateli brzdy rozdělit a zabránit tak chybným montážím, závadám při provozu a jným nežádoucím jevům.

1. Brzda je univerzální — tzn. lze ji použít jak pro Rotamat FD, tak pro Rotamat Compact. Základní sestava brzdy je pro montáž s Rotamatem Compact; pro použití s Rotamatem FD je nutno demontovat otočné talíře a závěsy se závitem a nahradit je odpovídajícími díly z příslušenství brzdy. Postranní čelisti nového otočného talíře musíme namontovat tak, aby jejich rozšířená část směřovala dopředu (ke špičce lyže).
2. Brzda je použitelná, je-li šířka lyže v místě montáže brzdy od 64 do 74 mm.
3. Bezvadná činnost brzdy je zaručena jen tehdy, odpovídají-li použité lyžařské boty normě (DIN 7880 nebo S 4035). Zejména nášlapná plocha vzadu (viz obr. 1) má být nejméně 95 mm dlouhá.
4. Výrobce vyžaduje, aby špička vázání byla doplněna tzv. integrovanou podložkou, tj. kluznou podložkou, jejíž přední část se při montáži podkládá pod špičku a je připevněna k lyži současně s ní pomocí upevňovacích šroubů.
5. Montáž brzdy a vázání na nepoužité lyže. V obou případech, (tj. pro Rotamat Compact i pro Rotamat FD) montujeme podle šablony pro Rotamat Compact. Pou-

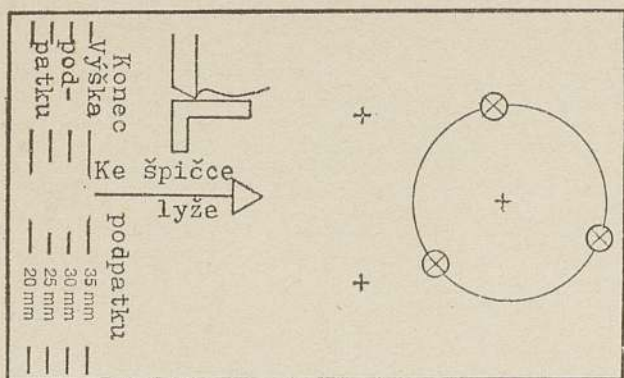
Obr. 2. — Symetrická šablona pro Rotamat Compact. Užívá se (stejně jako ostatní uvedené) pro montáž pravé i levé lyže

žívá se šablona symetrická [otvory pro šrouby jsou ve vrcholech rovnostranného trojúhelníku, který je symetrický podle dlouhé osy lyže — obr. 2].

6. Montáž brzdy a vázání na použité lyže.

6.1. Lyže byly původně navrtány pro Rotamat FD (případně pro jiné vázání, např. patní automaty Marker, Tyrolia atd.). Přemontování na Rotamat FD s brzdou nebo Rotamat Compact s brzdou je možné, postupuje se podle bodu 5, nové otvory pro šrouby jsou posunuty asi o 15 mm směrem k patě lyže (obr. 3). Doporučujeme staré otvory důkladně zalepit a při vrtnutí nových postupovat podle pokynů výrobce vázání (Ø vrtáku, hloubka vrtání, opracování závitu atd.).

6.2. Lyže byly původně navrtány pro Rotamat Compact podle symetrické šablony. Pro Rotamat FD s brzdou

Obr. 3 — Body X znázorňují polohu původních otvorů pro vázání Rotamat FD, + znázorňují polohu nových otvorů pro montáž Rotamatu FD s brzdou

nebo pro Rotamat Compact s brzdou je použijeme beze změny.

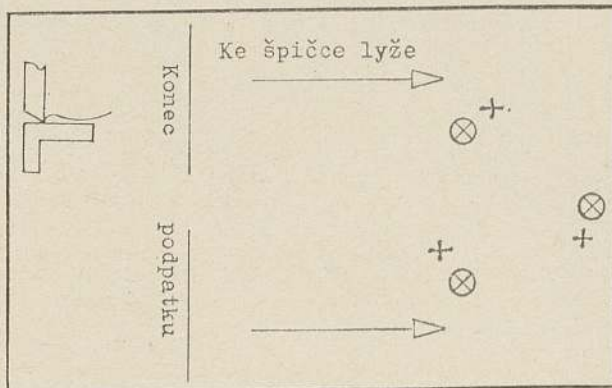
6.3. Lyže byly původně navrtány pro Rotamat Compact podle původní nesymetrické šablony (rovnostranný trojúhelník tvořený otvory pro šrouby je mírně otočen vpravo). Kdybychom tyto lyže převrtali podle symetrické šablony, byla by rozteč šroubů původních a nových otvorů 6 mm, tzn. otvory by se dotýkaly. V tomto případě nemůžeme brzdou pro Rotamat použít a musíme zvolit jiný typ brzdy (Lovéna, Marker - Universal aj.) (obr. 4).

7. Montáž brzdy a vázání na použité lyže při současné změně délky bot. Montuje se zásadně podle bodu 5, je nutno v každém jednotlivém případě zvážit, zda nové otvory budou tak daleko od původních, aby se nesnížila pevnost lyže. Upozorňujeme, že výrobci lyží zpravidla neuznávají reklamaci na odtržený nebo prasklý

horní plát lyže, bylo-li v tom místě vázání přemontováno. Proto je montáž brzdy pro Rotamat podle bodu 6.1., 6.3. a 7. v žď y na vlastní riziko vlastníka lyží!

8. Pojistku brzdy (v návodu je to pozice č. 26) pečlivě uschováme k pilníkům, voskům a jinému servisnímu zařízení. Tuto pojistku potřebujeme k tomu, abychom mohli lyže opravovat, brousit a mazat!
9. Převravní pojistka (v návodu pozice č. 28) funguje celkem spolehlivě, neseme-li lyže na rameni. Při větších otřesech (na autě na nerovné cestě atd.) raději zajistíme vázání ještě řemínkem nebo lepicí páskou.
10. Pohyblivé části brzdy, tj. pružinu, čepy a uložení ramen brzdy občas promažeme. Zabráníme tak možnému zamrznutí brzdy.

Ing. JAN SEIDL

Obr. 4 — Body + znázorňují polohu původních otvorů pro vázání Rotamat Compact, X znázorňují polohu nových otvorů pro montáž Rotamatu Compact s brzdou. Tuto variantu výslovně nedoporučujeme!

Muži kolem lyží

Často „hřešíme“ tím, že věnujeme pozornost zdatnosti lyžařů jen potud, pokud z nich „koukají“ nějaké výsledky, umístění, rekordy. A takové výhledy se fakticky týkají hlavně mládeže — nejvýš snad ještě sportovců do 35 let. Později se nám jaksi ztrácejí se zřetel. A to si už vůbec raději nepřipouštíme ani otázku starších lyžařských funkcionářů, kteří svou obětavostí často kladou základní podmínky pro výkony mladších, ale jejichž zdatnost a zdraví už ustupují do pozadí. Konec konců, stárnout je, bohužel, „přirozené“...

Na oddělení tělovýchovného lékařství v Novém Městě na Moravě jsme se proto pokusili shrnout výsledky desetiletého sledování všech mužů-

lyžařů a lyžařských funkcionářů, kteří už překročili „mládežnický“ věk. Funkcionáře v celkovém počtu 25 jsme vyšetřili poprvé v letech 1969

až 1971, podruhé v letech 1977—1980. Kromě nich jsme ještě vyšetřili 16 dalších činovníků jen jednorázově. Dále jsme po uvedené dobu sledovali i vývoj zdatnosti 15 mužů-lyžařů, stále ještě soustavně závodících; ty jsme si rozdělili na „starší“ (ty, jimž při začátku sledování bylo 35 let a více) v počtu 6, a na „mladší“ (jimž bylo 21 až 30 let na začátku sledování) v počtu 9. Výsledky sledování ukazuje tabulka.

U všech tří samostatně vyčleněných skupin opakovaně sledování se ukazuje mírné zvýšení tělesné hmotnosti. Hodnoty krevního tlaku

Tabulka: LONGITUDINÁLNÍ SLEDOVÁNÍ LYŽAŘSKÝCH FUNKCIONÁŘŮ A STARŠÍCH ZÁVODNÍKŮ V BĚHU NA LYŽÍCH

Hodnota	Funkcionáři			Starší závodníci			Mladší závodníci		
	1.	2.	Grad.	1.	2.	Grad.	1.	2.	Grad.
Věk:	42,5	52,2	1,00	45,3	53,2	1,00	25,8	35,1	1,00
Hmotnost: kg	80,0	80,9	+0,09	73,3	74,5	+0,15	71,3	73,5	+0,24
Výška: cm	173,9	173,9	—	174,5	174,5	—	175,1	175,1	—
TK, syst. kPa	17,3	18,2	+0,10	16,0	16,5	+0,06	16,3	16,0	-0,03
TK, diast. kPa	11,1	11,0	-0,01	10,3	10,8	+0,06	10,0	10,7	+0,08
VC, ml	4052	3738	-32,4	4575	3966	-80,9	4816	4477	-36,4
W ₁₇₀ , watt	217,6	203,2	-1,48	252,8	284,0	+3,95	286,3	296,5	+1,10
TF _{max} , Hz	2,79	2,80	+0,00	2,83	2,66	-0,02	2,83	2,89	+0,01
W _{max} /kg, watt	2,69	2,55	-0,01	3,45	3,46	+0,00	4,04	4,20	+0,02

Vysvětlivky k tabulce:

Krevní tlak uváděn v kilopascálech (přibližně 10 kPa = 75 torrů resp. 20 kPa = 150 torrů)

Tepová frekvence uváděna v hertzech (1 Hz = 60 tepů za minutu resp. 2 Hz = 120 tepů za minutu)

Sloupec „1“ značí průměrné hodnoty prvního vyšetření, sloupec „2“ značí průměrné hodnoty posledního vyšetření, sloupec „Grad.“ značí roční vývojový gradient dané hodnoty, zaokrouhlený nejvýš na dvě desetinná místa (tam, kde je uvedeno v tomto sloupci +0,00 se tím rozumí změna za rok menší než 0,005).

u funkcionářů inklinují trochu víc k vyšším hodnotám než u závodníků. Hodnoty vitální kapacity plic poklesly stejně výrazně u všech tří skupin, nejmarkantněji u starších závodníků. Nejpozoruhodnější jsou však hodnoty ergometrické. Hodnota W_{170} , udaná ve wattech, vyznačuje ergometrický výkon, při němž by ve 4. až 6. minutě práce na ergometru vyšetřovaný jedinec dosáhl tepovou frekvenci 2,83 hertzu (=170 tepů za minutu); polovina tohoto čísla nám odhadově udává hodnotu tepového krevního volumu daného jedince při námaze (například má-li někdo hodnotu $W_{170} = 250$ wattů, lze odhadovat, že jeho srdce jedním tepem vytlačí do aorty 125 mililitrů krve). Čím vyšší je hodnota W_{170} , tím ekonomičtěji pracuje krevní oběh daného jedince. Vidíme, že hodnota W_{170} u funkcionářů zřejmě klesá, u závodníků i navzdory dalšímu nezadržitelnému průběhu let (ale i narůstání počtu najetých kilometrů) — stoupá. Při maximálním ergometrickém výkonu docílili funkcionáři při prvním i druhém vyšetření zhruba touž tepovou frekvenci; maximální tepová frekvence starších závodníků klesla, mladších závodníků ještě nevýrazně stoupla. Maximální ergometrický výkon, vztahený na hladinu maximální tepové frekvence a na kilogram tělesné hmotnosti, u funkcionářů výrazně klesl, u starších závodníků se udržel na své výchozí úrovni a u mladších závodníků stoupl.

Kromě lyžařů opakovaně vyšetřených jsme, jak naznačeno, vyšetřili

ještě 16 dalších lyžařských funkcionářů jen jednou. Průměrné hodnoty všech jednačtyřiceti námi vyšetřených lyžařských funkcionářů (u opakovaně vyšetřených započítán průměr prvních a druhých vyšetření) byly: věk 48,6 let, hmotnost 82,1 kg, výška 173,4 cm. Krevní tlak 17,9/11,2 kPa. Vitální kapacita plic 3750 mililitrů. W_{170} byla 208 wattů — maximální tepová frekvence byla 2,78 hertzu (tj. 166 tepů za minutu) a na ni vztahený maximální ergometrický výkon byl 2,50 W na kilogram hmotnosti těla.

Ve sledovaném období zemřel jeden z nejstarších pracovníků lyžařského oddílu na infarkt; dva zemřeli na zhoubné nádory. Na zhoubné nádory nám bohužel v tomto období zemřeli i dva chlapečci ve věku, nespádajícím ještě do rozsahu této zprávy, a jeden bývalý přední závodník oddílu (MVDr. O. N.). Dva funkcionáři lyžování v téže době onemocněli ischemickou nemocí srdce, která se u jednoho z nich vyprodukovala v souvislosti se silově náročnou námahou (na domácí stavbě palicí prorážel betonové základy pro průvlčky potrubí); u druhého z nich, který se značně angažoval na stavbě lyžařských tratí, byla uvažována i možnost operace (tzv. „bypass“, tj. zlepšení přísunu okysličené krve do srdce našitím mezižebních tepny na jeho povrch), avšak angiografickým vyšetřením (tj. rentgenovým znázorněním průchodnosti věnicových tepen) bylo prokázáno, že zřejmě právě díky předtím soustavně prováděné tělesné práci na tratích se mu vyvinulo náhradní (kolaterální)

prokrvení postižených částí srdečního svalu do té míry, že operace nebyla na rozhodujícím klinickém pracovišti uznána za potřebnou.

Závěrem lze konstatovat, že srovnání starších závodníků se stejně starými funkcionáři nám dokazuje možnost „sebeúdržby“ krevního oběhu i starších lyžařů aktivním pohybovým režimem; výkon funkcionářské práce by se tedy nemusel stát pro každého z nás omluvou či výmluvou pro upuštění od tělesné, byť i třeba už jen rekreační, dynamické resp. vytrvalostní pohybové aktivity. Silově náročná námaha naproti tomu asi nepůsobí na krevní oběh jednoznačně. Proti nejzhoubnější metle — zhoubným nádorům — nás zřejmě žádná forma pohybové angažovanosti neuchrání; v tomto směru nezbyvá než čekat na eventuelní další pokroky medicíny v budoucnosti. Vcelku se však zdá, že kdybychom i v jiných oddílech a na jiných pracovištích rozšířili věkové spektrum tělovýchovně lékařského a funkčně diagnostického sledování od skoro monomanické zaměřenosti na optimálně výkonné mladší a podívali se i na zdraví a funkční adaptabilitu našich starších závodníků, případně i už jen bývalých závodníků a nakonec také funkcionářů, prospěli bychom asi nejen prakticky každému z nich, ale i teoreticky medicíně a sportu — a to pravděpodobně v otázkách skoro klíčově významných.

Dr. KAREL DANĚK, CSc.
Nové Město na Moravě

Letní výcvikový tábor Řetězárna Jeseník

Koncem srpna uskutečnil vzorný lyžařský oddíl TJ Řetězárna Jeseník-Česká Ves osmideenní výcvikový tábor pro šestnáct vybraných závodníků v krásném prostředí na Malém Hradisku u Prostějova, kde mají na svahu 160 m dlouhém položenou umělou hmotu. Závěrem této přípravy bylo zvýšení fyzické zdatnosti, zlepšení jízdy v oblouku a v neposlední řadě upevnění kolektivu. Tento test odhalil slabiny některých závodníků. Bylo zjištěno, že připravenost členů družstva po fyzické stránce, kteří dělají letní doplňkový sport (tenis, kopaná) je velmi dobrá a naopak u těch, kteří o letních měsících trénují jen v oddíle jedenkrát týdně, je slabší.

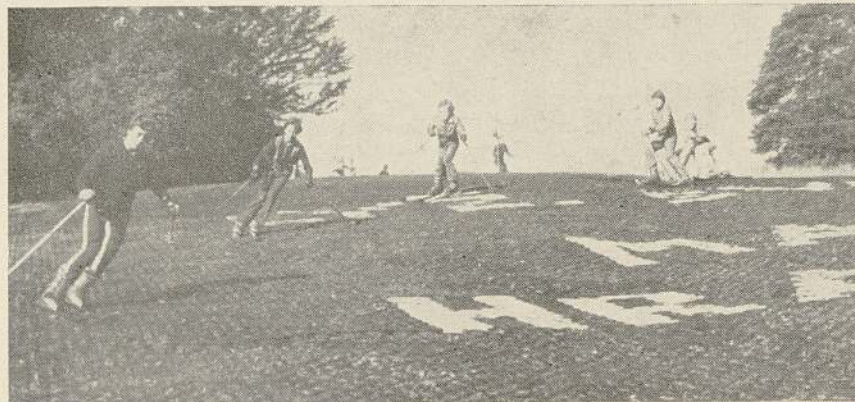
Již první večer po kontrole výstroje a výzbroje bylo na programu lyžování na hmotě. První jízdy hlavně těch, kteří dosud na hmotě ještě netrénovali, byly trochu nejisté a spíše seznamovací. Když pak pětkrát až šestkrát absolvovali svah, všichni zvládli jízdu v dlouhých obloucích. Podstatné bylo vyrovnat se s prostředím, ve kterém se trénovalo (širo-

ký pás hmoty 15 m, okolí plné zeleně a také podstatné teplo +18 °C). Tyto podmínky značně odlišné od lyžování na sněhu znamenaly při prvních jízdách částečnou nejistotu. Druhý den, kdy příprava pokračovala ráno v 7.30 hod. a na svahu ležela rosa, byly jízdy již celkem dobré a také rychlejší. Lyžovali jsme pak každý den ráno a navečer vždy 1:30 hod. Zbytek dne

byl vyplněn tréninkem k rozvíjení pohybové činnosti, zvýšení fyzické zdatnosti, účastníci výcvikového tábora absolvovali napodobivá cvičení doplněná míčovými hrami i koupáním v místním bazénu. Intenzita dne byla úměrně vysoká připravenosti členů družstva.

Při druhém lyžování mohli trenéři přistoupit k odstraňování chyb jednotlivců při jízdě. Třetí den nastal u většiny účastníků útlum, což se projevilo hlavně při večerním lyžování. Ale již čtvrtý den mohl začít nácvik dlouhých oblouků i když s technickými nedostatky. Ty se však postupně dalšími jízdami odstraňovaly. Poslední dva dny jsme připravili kontrolní závody v 17–18hrankovém slalomu. Na závěr výcvikového tábora se konal stejný test fyzické připravenosti jako při jeho zahájení a bylo vidět podstatné zlepšení u většiny členů. Jen ti nejmladší měli výsledky v některých sledovaných disciplínách slabší, což se projevilo již jejich únavou. Před odjezdem domů všichni účastníci položili kytici růží u místního památníku obětí druhé světové války. Výcvikový tábor splnil svůj účel a i jeho délka osmi dnů vyhovovala.

LADISLAV MATELA
trenér III. třídy

Skupinová jízda mladých sjezdářů TJ Řetězárny Jeseník-Česká Ves na hmotě na Malém Hradisku u Prostějova

Krkonoše se připravují na zimu

Luční bouda, tělovýchovné středisko Harrachov — Rýžoviště, lyžařský stadión Špindlerův Mlýn — Sv. Petr, Fučíkova bouda, Výrovka, Pod Studničkou, Alpina, lyžařské lanovky, vleky i další zařízení vlastní oblastní správa ČO ČSTV Krkonoše se sídlem v Jilemnici.

„Naším prvořadým úkolem je obnova a modernizace tělovýchovných zařízení, turistických objektů a horských chat. V letošním roce dosáhnou náklady na údržbu objektů 3 600 000 korun a na údržbu strojů a mechanizace 700 tisíc korun. Během tří let máme dobudovat sportovní areál v Harrachově, kde se v roce 1983 skutečně mistrovství světa v letech na lyžích. Ve Sv. Petru máme do roku 1985 rekonstruovat lyžařský areál včetně přestavby všech tří můstků. Dojde i k rozšíření sjezdových tratí. Cílem je další zvýšení bezpečnosti závodníků,“ řekl soudruh Josef Hejl, ředitel správy.

A jak to vypadá s Luční boudou, největším hřebenovým objektem v celé ČSSR? Denně zde obslouží 900 a ubytují tři sta návštěvníků. Připravuje se její rekonstrukce a modernizace, aby mohla ještě dlouho sloužit návštěvníkům hor. Zub času vyřadil z provozu například Obří boudu, požáry zničily další objekty a tak je

jistě správné rozhodnutí o její rekonstrukci.

V Horních Mísečkách najdou útočiště milovníci běhu na lyžích. Budují se tratě od 5 do 15 kilometrů. Ve zkušebním provozu je lanová dráha Špindlerův Mlýn—Medvědin s kapacitou 380 osob za hodinu. Byly postaveny lyžařské vleky P 1000 na Zahrádky na Javor, T 350 u Fučíkovy boudy, buduje se P 1000 v Harrachově.

Pochopitelně oblastní správa ČO ČSTV Krkonoše se sídlem v Jilemnici má celou řadu problémů. Když sežene prostředky na výstavbu, chybí podnik, který by akci zabezpečil. V sezóně stojí u lanovek více než hodinové fronty lidí a také stravovací a ubytovací objekty kapacitou nestačí. Za podpory stranických a státních orgánů se postupně situace lepší. Krkonoše si zaslouží mimořádnou péči a zájem, neboť rok od roku sem jezdí stále větší počet pracujících načerpat nové síly pro úspěšné plnění náročných úkolů. -ml-

Lyžiarci TJ Pleta Nitra pripravení

História TJ Pleta Nitra nie je ešte bohatá. V máji t. r. to byl práve rok, čo pri tomto závoze, ktorého výrobky sú známe najmä v ZSSR, Poľsku, Maďarsku no i v NSR, Francúzsku, Anglicku, ako i iných štátoch, vznikla tato TJ.

Kostru tejto agilnej TJ tvorí práve lyžiarsky oddiel so svojimi 180 členmi, prevažne z radov mládeže. V minulej sezóne táto TJ mala v prevádzke dve lyžiarske školy se 100 deťmi vo veku od 6 do 14 rokov. No jej členovia dosiahli i na poli výkonnostného lyžovania celkove pekné výsledky, keď Mája Čellárová a Gréta Fülöpová získali tituly majsteriek Západoslovenského kraja v slalome, resp. obrovskom slalome.

I na novú sezónu 1980—81 sú lyžiarci tejto TJ dobre pripravení. Koncom augusta sa rozbehla predsezónna príprava všetkých družstiev. Trénerská a cvičiteľská rada pripravuje plán vyučby v lyžiarskej škole vo troch oddieloch, a to I. a II. ročník, ako aj LŠ — pokročilých. Do tejto

triedy LŠ postúpia vždy absolventi základného výcviku LŠ. Je predpoklad, že tohoročné výsledky budú ešte lepšie, nakoľko LŠ bude v tejto novej sezóne navštevovať okolo 130 detí.

„Prípravka“ t. j. predzávodné družstvo malo už svoj letný prípravný tábor v dĺžke 12 dní, ktorý prebehal 18.—20. augusta na termálnom kúpalisku Margita Ilona pri Leviciach za účasti 31 detí. Veríme, že tak, ako v minulej sezóne i naši „prípravkáři“ dosiahnu toho roku taktiež ešte lepšie výsledky, ako v uplynulej sezóne.

Závodné družstvá (žiačto a dorast) majú pripravené pod vedením trénerov s. Galvánka, Dandela, Šulgana a Ing. Letku smelé tréningové plány. Chcú samozrejme získať viacej titulov, ako v minulej sezóne, keď tituly majsteriek Západoslovenského kraja získali Čellárová a Fülöpová. Členovia oddielu chcú získať i viacej titulov a umiestnení v rámci súťaží okresu Nitra, ako aj Západoslovenského kraja. K tomu iste pomôže aktív 18 trénerov a cvičiteľov oddielu. O rozvoj lyžiarskeho športu v tejto živej TJ sa stará 11členný výbor na čele s riaditeľom závodu s. Koreňom, nadšeným aktívnym vyznavačom tohto krásneho športu. -pp-

Skupina „prípravky“ TJ Pleta Nitra pred zahájením tréningového dňa so svojimi cvičiteľmi s. Ing. Maláčym, Maduškom a Pechom

J. Jakoubek (Toja Albrechtice) zvíťazil v 7. ročníku Turné LVT 80 v kategorii starších žáků

Turné LVT 80

Konec července a začátek srpna patří již po několik let našemu skokanskému potěru, který si dává dostaveníčko ve městě pod Ještědem — Liberci. Vzorná tělovýchovná jednota Slavia VŠST Liberec připravila pro mladší i starší žáky letos již sedmý ročník skokanské soutěže na můstku s umělou hmotou s normovým bodem 25,5 metru. Ve výcvikovém areálu se jí zúčastnilo čtyřicet chlapců, kteří absolvovali patnáct závodů a svými pěknými výkony se představili návštěvníkům Libereckých výstavních trhů.

Tato poměrně dlouhá a ojedinelá soutěž kladla vysoké nároky na dobrou fyzickou i psychickou připravenost všech mladých skokanů. Vzájemné měření sil žáků z různých oddílů z ČSSR i z družebního SG Dynamo Zinwald, který se letos poprvé zúčastnil s deseti chlapci, přispívá k rozvoji tohoto pěkného lyžařského sportu, který má v naší zemi velkou tradici a potřebuje jako svůj další mladé perspektivní závodníky.

Zatímco v kategorii starších žáků byl vítěz znám prakticky od zahájení soutěže a jenom nepříznivá okolnost by jej mohla připravit o celkové prvenství, mezi mladšími žáky se v závěrečné třetině rozpoutal dramatický boj, protože na celkové prvenství aspirovali čtyři chlapci. Nejvíce sil měl nakonec Radek Skopek z Ještědu Liberec, který těsně zvíťazil před Michalem Matoušem z pořádající jednoty.

Konečné umístění — mladší žáci:

1. Radek Skopek (Ještěd Liberec) 2009,1 b., 2. M. Matouš (Slavia VŠST Liberec) 1982,5 b., 3. M. Šimon (Ještěd) 1958,7 b., 4. S. Vaško (ČH Štrbské Pleso) 1951,1 b., 5. P. Khun (Ještěd) 1912,3 b., 6. P. Vrbičan (V. Tatry) 1887,5 bodu.

Starší žáci: 1. J. Jakoubek (Toja Albrechtice) 2148,4 b., 2. P. Pristáš (Chemosvit) 2053,7 b. 3. S. Müller (Dynamo Zinwald) 2014,0 b., 4. L. Repka 1990,4 b., 5. V. Repka (oba Chemosvit) 1957,0 b., 6. Z. Stankovič (Vysoké Tatry) 1915,6 bodu.

OTA MRÁKOTA

● **PŘEDSEDA FIS MARC HODLER**, ředitel kanceláře Mezinárodní lyžařské federace Gian-Franco Kasper a předseda Rakouského lyžařského svazu Arnold Koller si prohlédli dějiště mistrovství světa 1982 ve sjezdových disciplínách v rakouském Schladmingu a Haus in Ennstal. Marc Hodler se pochvalně vyjádřil o přípravách šampionátu, výstavbě tratí a lyžařských zařízení. V Schladmingu v podzimních měsících se budovala trať pro obří slalom, před dokončením je sjezdovka a slalomová trať pro ženy v Haus in Ennstal.

● **FRANCOUZSKÝ LYŽAŘSKÝ SVAZ** měl výroční zasedání, na kterém byl zvolen předsedou Jean Barthalais (Dauphiné), gen. sekretářem Jean Brunier, místopředsedy Roger Cote, Fernand Rebeyrol, Roland Balland, Daniel Podevin a Henri Souvet, pokladníkem Michel Ferréol a zástupcem sekretáře Jacques Bel.

● **FRANZ KLAMMER** se zranil v tréninkovém táboře při lesním běhu v Schielleiten. Poranil si vazivo v kolenním kloubu pravé nohy.

● **MISTROVSTVÍ ŠVÝCARSKA 1981** v běžeckých disciplínách se bude konat 1.—8. února. Zahájí je 1. února v Gonten závod mužů na 50 km a žen na 20 km. Dějištěm dalších disciplín je 4.—8. února Urnäsch, uzavírají je v neděli 8. února štafety mužů 4 × 10 kilometrů a žen 3 × 5 kilometrů. V případě špatných snehových podmínek by byla přeložena mistrovství do vyšších poloh ve Schwägalpu.

● **JUGOSLÁVSKÉ SJEZDÁRKY** měly začátkem září výcvikový tábor na ledovci v italském Sella Nevee. Přípravy se zúčastnily Jermanová, Dornigová, Zavadlavová, Tomeová Blažičová, Peharcová a Ravnikarová. Kontrolní testy jugoslávských reprezentantek se konaly v polovině září v Kranjii.

● **NORSKÝ KRÁL OLAF V.** je valkým příznivcem lyžování a přijal záštitu mistrovství světa 1982 v klasických disciplínách v Oslo na Holmenkollenu. Ve svém mládí startoval v několika závodech ve skoku. Jako korunní princ debutoval v roce 1922 v juniorské kategorii. Byl skokanem s mohutným odrazem, v prvním kole skočil daleko a upadl. Startoval potom na následujících závodech a překvapil kvalitními skoky. Ještě v dalším roce se zúčastnil závodů, odejel pak studovat do Anglie a tím končila jeho lyžařská závodní dráha. Svůj zájem o lyžování dokazoval pravidelnou návštěvou na Holmenkollenu, kde v roce 1968 byl popadesáté a byla mu udělena medaile Holmenkollenu. Je jedním ze dvou čestných členů Klubu pro podporu lyžařského sportu, který je technickým pořadatelem světových šampionátů 1982.

● **HOLMENKOLLEN KANDAHAR** jsou závody ve sjezdových disciplínách na Holmenkollenu, které se zde konají pravidelně od roku 1947. Loni byly také Světovým pohárem. I v roce 1981 se zde očekává sjezdařská elita. Zvláštní pozvání byla zaslána sourozencům Wenzelovým, Thönimu, Moserové a Frommeltovi. Ve dnech 20. až

23. března 1981 budou na pořadu dva slalomy a dva obří slalomy pro muže i ženy. Polovina se jich bude konat ve dne, polovina při umělém osvětlení.

● **MEZINÁRODNÍ LYŽAŘSKÁ FEDERACE (FIS)** určila technickým delegátem běžeckých disciplín mistrovství světa 1982 Fina Paria Petäjää, skoků Američana Gustava Raama. Ředitelem běžeckých závodů je Erik Erikson, skokanských Torbjörn Yggset a závodu sdruženého Gunder Gunderdensen.

Zajímavosti ze světa

● **250 000 RAKOUSKÉ MLÁDEŽE** v loňském školním roce 1979—80 se svými učiteli absolvovalo lyžařské kurzy na horách. Také v Rakousku se při lyžařských školních zájezdech projevovalo vybavení špatnou lyžařskou výzbrojí, zejména nevyhovujícím bezpečnostním vázáním. Proto také dochází ke zraněním, kterým by se dalo předejít, jak upozorňují lyžařští experti při vyhodnocení uplynulé sezóny.

● **SVĚTOVÝ POHÁR SKOKANŮ** bude zahájen v neděli 21. prosince v italské Cortině d'Ampezzo na můstku s normovým bodem 70 m. Druhý ročník soutěže má na pořadu osm závodů na středním můstku, osmnáct na devadesátce a lety na lyžích v americkém Ironwoodu. V letošním roce se uskuteční ještě druhý závod SP na velkém můstku v Oberstdorfu (NSR), jímž bude zahájen 29. ročník Intersportturné. Tato soutěž i tentokrát na začátku sezóny soustředí na startu světovou skokanskou špičku.

● **VERONIKA HESSEOVÁ** patřila k členkám vítězné štafety běžkyň NDR na 4 × 5 km na ZOH v Lake Placidu. Dvacetisedmiletá členka Motoru Zella Mehlis je zkušenou závodnicí. O úspěchu se vyjádřila, že byl výsledkem pečlivé přípravy a zásluhou vrcholného výkonu všech čtyř reprezentantek. Povzbuzením k dobrému výkonu štafety byla zlatá medaile Barbary Petzoldové v závodě na 10 km. Zdůrazňuje, že velkým přínosem pro běžeckou ženskou disciplínu NDR je řada talentovaných mladých závodnic, mezi něž patří Rohrmannová, Pechmannová a další.

● **ŠVÝCARSKÝ DAVOS** je i letos v první polovině prosince dějištěm mezinárodního výcvikového tábora běžců. Na jeho zakončení budou uspořádány zahajovací závody Světového poháru. Muži poběží 15 km a ženy 5 km. Premiéry SP 1980—81 se mají zúčastnit také čs. reprezentanti a reprezentantky.

● **EVROPSKÝ POHÁR** ve sjezdových disciplínách začíná v polovině prosince. První sjezd a obří slalom žen

se koná 13.—14. prosince ve švýcarské Crans Montaně. Ve stejném termínu bude ve Švýcarsku zahájena i soutěž mužů.

● **POHÁR HOCHKÖNIGU** také v novém závodním období bude uzavírat mezinárodní sezónu skokanů. Je připravován Lyžařským klubem Bischofshofenu na nejvyšše položeném můstku v Evropě na 26. a 27. dubna 1981. Běžci a běžkyňe zakončí sezónu tradičním závodem na 20 km na Grossglockneru 31. května 1981.

● **REPREZENTAČNÍ SKOKANSKÉ DRUŽSTVO FINSKA** pro novou sezónu tvoří osm závodníků v čele s olympijským vítězem Jouko Törmänenem. Jeho dalšími členy jsou Pentti Kokkonen, Keijo Korhonen, Jari Puikkonen, Jari Pulkkinen, Kari Ylianttila, Kari Heinonen a Jari Larinto. Trenérem je Niilo Halonen.

● **ŠVÝCARKA LISE-MARIE MORE-RODOVÁ** na tiskové konferenci při tenisové Grand Prix v Ženevě potvrdila přestup do tábora profesionálů a bude startovat v americkém proficirkusu. Byla angažována koncertem McCormacka. Její profesionální debut se má uskutečnit v Saas Fee. Skupina McCormacka obchodně využívá popularity Morerodové. První smlouvu švýcarská sjezdařka podepsala ženevskému módnímu salónu.

● **SOVĚTSKÉ REPREZENTAČNÍ DRUŽSTVO SJEZDÁŘŮ** při návratu z výcvikového tábora na ledovci mělo ve Vídni velkou nehodu mikrobusu, při níž přišli o život sedmnáctiletá Jelena Pančenkova a vedoucí Galina Kryžanovská. Mezi zraněnými byly také Reusová a Sungatovová. Sok utrpěl známý sjezdař Vladimír Maakejev.

● **V OBERHOFU** při závodech skokanů NDR na hmotě první říjnovou neděli zvítězil Meisinger s 237,6 (78,5 a 79) před Glassem 235,6 (76 a 79) a Pscherou 235,2 (78,5 a 77,5). Další pořadí: 4. Buse 233,9 (78 a 77,5), 5. Weber 232,0 (76 a 78), 6. Findeisen 230,2 (78,5 a 75), 7. Zitzmann a Danneberg oba 229,2 (oba 75,5 a 76).

● **EVROPSKÝ POHÁR SKOKANŮ** se poprvé uskuteční v nové sezóně 1980—81, bodováno bude v každém závodě patnáct nejlepších skokanů jako ve Světovém poháru. Program EP schválila skokanská komise FIS na svém zasedání ve Frankfurtu n. Moh. Soutěž bude zahájena 15. prosince v italském Passo Rolle a 28. prosince pokračuje ve Sv. Mořici. Do Programu byly také zařazeny oba závody Tatranského poháru 21. a 22. března 1981 na Štrbském Plese. Finále Evropského poháru se koná 26. a 27. dubna na Hochköngu, pořadatelem je Ski Club Bischofshofen.

● **LEONARDO DAVID**, mladý italský sjezdař, který se loni vážně zranil v cíli předolympijského sjezdu v Lake Placidu (součástí Světového poháru), byl převezen z neurochirurgické kliniky v Innsbrucku do italské Verony. Zde ho bude léčit americký neurochirurg. David dlouho ležel v bezvědomí a stále se ještě nedokáže samostatně pohybovat.

Veřejné lyžařské školy do nové etapy

Sekretariát ČÚV ČSTV schválil dne 18. srpna t. r. Pokyny pro zřizování a provozování veřejných lyžařských škol tělovýchovných jednot. Našemu lyžařskému hnutí, a zejména té jeho složce, která se zabývá masovým rozvojem lyžování a v tomto rámci lyžařskou výukou přístupnou i široké lyžařské veřejnosti, se tak dostává pevného a jednotného základu pro další rozvíjení veřejné lyžařské výuky a sítě veřejných lyžařských škol.

Začátky budování tohoto typu lyžařského školství jsou ovšem staršího data. Po řadu let se toto úsilí projevovalo prakticky a do značné míry experimentálně. Ale právě těchto praktických zkušeností bylo zapotřebí k tomu, aby se podoba těchto škol a jejich činnost postupně zdokonalovala, aby se nejlepší poznatky a zkušenosti mohly zevšeobecnit a formulovat všechny zásady, které jsou pro VLŠ společné a vytvářejí pro jejich zakládání a provozování pevný, jednotný rámec.

Po těchto jednotných, náležitě schválených a vyhlášených zásadách volali zejména pracovníci už existujících VLŠ dlouho a právem. Ale tak, jako bylo třeba s myšlenkou vytváření VLŠ nejdříve prorazit a překonávat přitom nejen odpor nebo nedostatečné porozumění, bylo nutno svést určitý boj i o přijetí a schválení těchto pokynů. Rozhodujícím krokem v tomto směru bylo nedávne schválení Zásad pro poskytování placených tělovýchovných služeb v ČO ČSTV, k jejichž vypracování přispěl v neposlední řadě i požadavek našeho hnutí, aby byly schváleny naše návrhy na kodifikaci budování sítě VLŠ. Nově schválené Pokyny, s jejichž zněním nyní i touto cestou pracovníky našeho hnutí seznamujeme, vycházejí právě z uvedených Zásad, platných i pro ostatní svazy.

Pokyny se tedy stávají novým, cenným nástrojem pro další naši práci na úseku VLŠ. Jejich posláním je nejen sjednotit a usměrnit činnost už existujících 84 veřejných lyžařských škol v České socialistické republice, ale zejména podnitit ostatní tělovýchovné jednoty a jejich lyžařské oddíly k přípravě a založení VLŠ všude tam, kde jsou pro to podmínky. A praktické zkušenosti ukazují, že podmínky pro tuto činnost jsou bez ohledu na větší či menší vzdálenost od horstev dány všude, kde působí zanícení lyžařští pracovníci a zejména cvičitelé, kteří jsou ochotni se této práci věnovat.

Pokyny nejsou tedy jen jakýmsi statutárním potvrzením existence a činnosti dosavadních VLŠ, ale zároveň i výzvou příslušným složkám a pracovníkům našeho hnutí, aby se do této neobyčejně účinné a záslužné formy masového rozšiřování lyžařského sportu plně zapojili.

Přes evidentní stručnost Pokynů, v nichž jsou formulovány jen skutečně základní zásady, je zde řečeno vše, co je pro vytváření a činnost VLŠ důležité. Je zde přesně definována úloha a úkoly TJ, forma oficiálního povolování činnosti VLŠ, významná úloha lyžařských svěřitelů, jejich práva, nároky a povinnosti. Pokyny stanoví také zásadu, že v případě VLŠ jde o placenou službu, a určují i zásadu, podle níž mají být stanoveny příslušné poplatky. V Pokynech se stanoví také řídicí úloha výboru Svazu lyžování ČÚV ČSTV, pokud jde

o organizační i výukovou stránku činnosti VLŠ.

Neméně důležitou zásadou v Pokynech je jednoznačná vazba veškerých účelových dotací na potřeby činnosti VLŠ.

K tomu všemu nutno dodat, že téměř současně s Pokyny byl schválen i nový Status lyžařského cvičitele a dokument nazvaný Odměňování cvičitelů lyžování. Tyto dokumenty budeme moci uveřejnit postupně v nejbližších číslech našeho časopisu.

Je jasné, že značná rozmanitost podmínek, v nichž současné VLŠ působí a i nově zřizované působit bu-

POKYNY

pro zřizování a provozování veřejných lyžařských škol tělovýchovných jednot

1. Tělovýchovné jednoty mohou zřizovat veřejné lyžařské školy (VLŠ), které jsou formou placených tělovýchovných služeb.
2. O zřízení veřejné lyžařské školy rozhoduje výbor TJ se souhlasem výboru Svazu lyžování ČÚV ČSTV. Výbor Svazu lyžování ČÚV ČSTV udělí souhlas ke zřízení školy, jsou-li dány potřebné předpoklady k tomu, aby škola mohla úspěšně vyvíjet činnost. Souhlas může být kdykoliv odvolán nebo vázán na určité podmínky.
3. Plněním úkolů veřejné lyžařské školy pověří výbor TJ zpravidla lyžařský oddíl své jednoty, který pro tuto práci využívá svých aktivně pracujících cvičitelů. Při zřízení školy je třeba určit vedoucího, který odpovídá za její činnost.
4. Výuku ve veřejných lyžařských školách mohou provádět cvičitelé lyžování s kvalifikací nejméně III. třídy. Cvičitelům lze poskytovat odměnu za provádění výuky a za jejich výdaje s tím spojené, a to podle příslušných směrnic ČSTV. Používají-li při tom vlastní výstroj a výzbroj, může jim být na základě rozhodnutí výboru TJ poskytnuta náhrada za jejich opotřebení.
5. Za výuku platí účastníci poplatek, který určí výbor TJ. Poplatek se stanoví tak, aby jim byly kryty výdaje spojené s výukou a provozem veřejné lyžařské školy (poplatky za vleky, dopravu, příp. ubytování, odměna cvičitelům, úhrada jejich výdajů apod.).
6. Způsob organizování a provádění výuky ve veřejných lyžařských školách se řídí pokyny výboru Svazu lyžování ČÚV ČSTV.
7. Účelová dotace, poskytované z prostředků vyšších organizačních složek nebo jiných organizací (např. České státní pojišťovny) k zabezpečení činnosti veřejných lyžařských škol, nesmějí být použity k jiným účelům.
8. Na účastníky veřejných lyžařských

dou, si vyžaduje i určitou rozmanitost konkrétních forem jejich působení a praktické aplikace zásad obsažených v nových Pokynech. Ale to už je přirozeným úkolem pracovníků jednotlivých VLŠ, kteří místní podmínky a možnosti nejlépe znají a dovedou si také vytyčit nejučinnější formy práce přímo v místě svého působení. Pokyny jim k tomu vytvářejí pevný základ a postavení. Budou-li správně využity, stanou se nepochybně významným stimulem v další práci a zdrojem autority a vážnosti všech, kteří se na plnění úkolů našeho systému VLŠ podílejí nebo se do této práce zapojují.

K tomu je třeba jim pro nadcházející výukovou sezónu přát hodně úspěchů.

Ing. PAVEL BORSKÝ
předseda úseku VLŠ VSL ČÚV ČSTV

Škol se vztahuje úrazové pojištění (pojistné smlouvy čís. 39-5211 a 39-5212) jako na účastníky veřejných jednorázových akcí pořádaných organizací v rámci pojištěné činnosti.

9. Pokud v těchto pokynech není stanoveno jinak, vztahují se na činnost veřejných lyžařských škol zásady pro poskytování placených tělovýchovných služeb, schválené předsednictvem ČÚV ČSTV dne 9. dubna 1980.

Dvakrát Bobak

Mezinárodní závody ve skoku v Zakopaném o prvním říjnovém víkendy skončily úspěchem polského reprezentanta Stanisława Bobaka, který vybojoval prvenství po oba dva dny na středním můstku s umělou hmotou. Startovali také čtyři skokani Dukly Banská Bystrica. První den byl nejuspěšnější Tanczos [obsadil třetí místo], v neděli Hýsek [skončil čtvrtý]. Jozef Rusko v sobotu pádem se připravil o prvenství. Dobře si vedl čs. sdružení. V soutěži mužů Vojkůvka byl druhý před svým krajanem Klímkem, v kategorii juniorů vybojoval prvenství Vladimír Frák.

Výsledky skokanů — 1. závod: 1. Bobak 236,7 (77,5 a 76), 2. Loniewski [oba Polsko] 227,3 (73,5 a 76), 3. Tanczos 226,5 (74,5 a 74,5), 4. Brzuchanski 225,7 (74,5 a 74), 5. Tajner [Pol.] 225,6 (75 a 75), 6. Hýsek 225,5 (73 a 75,5), 14. Rusko 213,3 (79,5 a 77,5 s pádem). — 2. závod: 1. Bobak 243,4 (76,5 a 79), 2. Pawlusiak 226,3 (74 a 75,5), 3. Tajner [všichni Pol.] 225,6 (75 a 75), 4. Hýsek 221,7 (73 a 73), 5. Brzuchanski 212,6 (69,5 a 73), 14. Rusko 200,4 (75 a 79 s pádem), 17. Tanczos 190,0 (74 a 75,5 s pádem). — **Sdružení** — **muži**: 1. Długopolski [Pol.] 428,78, 2. Vojkůvka 405,34, 3. Klímko 405,34, 6. P. Kožíšek 349,04. — **junioři**: 1. Frák 391,84, 2. Fronczysty [Pol.] 373,16.

Tak to vypadalo po startu první vlny II. ročníku Jabloneckého lyžařského maratónu 1980

Přípravy Jabloneckého maratónu

Tělovýchovná jednota Elitex Jablonec nad Nisou ve spolupráci s dalšími jabloneckými jednotami — Bižuterií, Tatránem a Rudou hvězdou — uspořádá 15. února 1981 již třetí ročník závodu v jízdě na lyžích Jablonecký lyžařský maratón 81 na počest Únrového vítězství pracujícího lidu. Účastníci předcházejících dvou ročníků oceňovali zejména dokonale připravené tratě 50 a 30 km pro muže a dvacetikilometrovou trasu pro ženy.

Závod je přitažlivý pro turisty i aktivní závodníky tím, že na rozdíl od podobných akcí se značným počtem účastníků (letos ve II. ročníku startovalo více než 1000 lyžařů) nestartují závodníci hromadně, nýbrž jsou vypouštěni na trať v jednotlivých vlnách — každá vlna zahrnuje zpravidla 200 lyžařů. Tento způsob organizace umožňuje regulérní průběh závodu pro výkonné sportovce a současně i požitek z jízdy a krásného přírodního rámce závodu pro lyžaře turisty.

Občerstvení účastníků maratónu je zajištěno v občerstvovacích stanicích rozmístěných po trase závodu, všichni

startující po absolvování závodu obdrží pamětní odznak. Vítězové jednotlivých tratí a kategorií budou odměněni hodnotnými cenami, absolutní vítěz získá putovní pohár věnovaný poslancem Federálního shromáždění s. dr. Maříkem. Startovní činí 40 Kčs, ubytování je zajištěno pouze v omezeném rozsahu. O přihlášky je možno psát na adresu: sekretariát TJ Elitex, Sportovní 310, 466 04 Jablonec nad Nisou.

Pořadatelé očekávají, že se na startu III. ročníku Jabloneckého lyžařského maratónu v neděli 15. února 1981 v 9 hodin setkají se všemi příznivci lyžařského sportu a krásné přírody Jižerských hor.

Nápad, který by neměl zapadnout

Krajský pohár Jihomoravského kraje žactva na koloběžkách je soutěž, která by měla být následována i jinde. Rozvíjí se při ní soutěživost, síla, združňuje všestrannost a obratnost. Pro žactvo je mnohem výhodnější koloběžka než kolečkové lyže, které jsou pro tento věk a výkonnostní úroveň ještě nevhodné. Třetí závody se konaly v závěru září v Novém Městě na Moravě u hotelu Ski. V této soutěži mladšího žactva zvítězili Křenek (DPM Brno) a Sobotková (Nové Město na Moravě).

V kategorii staršího žactva na kolečkových lyžích byli první Staněk

a Brabcová (oba Nové Město), v závodě mladšího dorostu Sláma a Janičková (oba Univerzita Brno), ve starším dorostu Baranyk a Nohejlová (oba Nové Město).

V druhém ročníku Poháru ředitele hotelu Ski startovali členové reprezentačního družstva mužů. Na trati 30 km bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Šimon 1:06:52, 2. Bečvář 1:07:43, 3. Švanda 1:07:55 hod. Jsou to velmi dobré výsledky, které ovlivnilo zranění Švuba, naštěstí bez následků. V závodě žen na 10 km zvítězila Švubová-Palečková za 29:39 min. před Vašíkovou z Nového Města 32:19.

Příklad Sedloňova

Příkladnou celoroční činností se může pochlubit Sokol Sedloňov, který pravidelně pořádá čtyři významné akce a nezapomíná na všechny věkové kategorie od žactva až po dříve narozené. Lyžařská jízda Po stopách pašerácké stezky si získala velkou oblibu mezi náročnými turisty-lyžaři.

Početnou účast turistů každoročně přiláká Pašerácká stezka, běžci-vytrvalci z několika krajů se zúčastňují Prázdninové pětadvacítky. O pohár Sedloňova je název silničního běhu, v němž startují všechny kategorie. V letním a podzimním období připravuje Sokol Sedloňov ještě lehkooatletické soutěže a přespolní běhy, v zimní sezóně veřejné závody ve slalomu a sjezdu. Všechny tyto akce získávají především mládež pro pravidelnou sportovní činnost. pl-

XVII. turné přátelství

První mezinárodní událostí nové lyžařské sezóny v ČSSR bude již XVII. ročník Turné přátelství ve skoku, který se koná 13. a 14. prosince. Soutěže se zúčastní kompletní družstva NDR, Polska, SSSR a ČSSR, očekává se také účast reprezentantů Bulharska, Jugoslávie a Maďarska.

Bude zahájen v sobotu 13. prosince na devadesátce v Harrachově, pokračuje v neděli 14. prosince v Liberci na velkém můstku na Ještědu. Po oba dny bude zahájen ve 12 hod., v pátek dopoledne je neoficiální trénink v Liberci, odpoledne v Harrachově, oficiální vždy v den závodu dopoledne od 10 hod. Startují družstva mužů i juniorů.

Výroční schůze

V době redakční uzávěrky tohoto čísla Lyžařství byly na prosinec 1980 a leden 1981 hlášeny tyto výroční členské schůze lyžařských oddílů: 2. prosince Motor České Budějovice v hotelu Slunce v 18 hod., 6. prosince Sokol Špičák v hotelu Širotek v 15 hod., 8. prosince Šumavan Vimperk v 18 hod. na zimním stadionu, 10. prosince TJ Gottwaldov v kavárně Družba ve 20 hod., 7. ledna Autoškoda Mladá Boleslav v DK ROH v 17 hodin.

Lyžařství 1981

Upozorňujeme naše čtenáře, aby si u doručovatelů Poštovní novinové služby včas zajistili předplatné nového ročníku Lyžařství 1981. Noví zájemci o náš měsíčník mohou tak učinit objednávkou na redakci Lyžařství, Klimentská 1, 115 88 Praha 1. Celoroční předplatné je 36 Kčs.

Fotografie na titulní straně obálky Ota Mrákota, na druhé straně obálky ing. Vlastimil Horák a ing. Ivo Doušek, na třetí straně Ivo Petřík a na zadní straně obálky ing. Juraj Bobula.

Fotografie uvnitř měsíčníku Václav Jirkovský, Alena Konečná, Ota Mrákota, ing. Vladimír Opatrný, Peter Pecho a Jaroslav Trousil.

Krkonoše lákají lyžaře

Vyznavači bílého sportu netrpělivě čekají na první sníh. K našim nejnavštěvovanějším horám patří Krkonoše. Přinášíme tři obrázky pěkných lyžařských terénů. První je ze Studničné hory, druhý ukazuje lyžařský svah v Peci pod Sněžkou a třetí vyhledávanou cestu na Liščí hoře

lyžařství

ROČNÍK 66 ♦ PROSINEC 1980 ♦ Kčs 3,—

12

Znovu o body Světového a Evropského poháru

Prostnec je ve znamení prvních bojů o body ve Světovém a Evropském poháru ve sjezdových disciplínách. Na prvním obrázku Alexandr Žirov (SSSR), který v uplynulém závodním období překvapil několika výsledky. Na druhém čs. reprezentantka Lenka Vlčková, která v Evropském poháru 1979—80 obsadila třetí místo. Na třetím obrázku záběr z tratě obřího slalomu Velké ceny Demänovských jeskyň v Jasné, která i tentokrát je zařazena do Evropského poháru mužů.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

SVĚTOVÉ POHÁRY
V LYŽOVÁNÍ

DO NOVĚHO
ROKU 1981

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

PROSINEC ZNAMENÁ ZAHÁJENÍ NOVÉ LYŽAŘSKÉ SEZÓNY. LYŽAŘI SE ZASE VYDAJÍ NA HORSKÉ HŘEBENY, ABY VYCHUTNÁVALI KRÁSY ZIMNÍ PŘÍRODY. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY ZORA KEPEŇOVÁ (TESLA LIPTOVSKÝ HRÁDOK), KTERÁ PATŘÍ K NADĚJÍM ČS. BĚŽECKÉHO LYŽOVÁNÍ. JE ČLENKOU ČS. JUNIORSKÉHO REPREZENTAČNÍHO DRUŽSTVA

Lyžařství

Ročník 68

Číslo 12

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfred Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eidlpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšířuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. listopadu 1980.

ISSN - 0323 - 1445

Poznámky k uplynulému roku

Koncem každého roku přistupujeme ve všech oblastech naší činnosti k bilančování uplynulého období. Zamýšlím se nad tím, do jaké míry se nám podařilo splnit stanovené cíle a plánované úkoly.

Rok 1980 byl dalším významným mezníkem v rozvoji celé naší společnosti a bohatý na mnoho politickospolečenských událostí. Vyznačoval se úsilím úspěšně ukončit období 6. pětiletého plánu národního hospodářství, byl důstojnou oslavou 35. výročí vyvrcholení národně osvobozenického boje našich národů a osvobození naší vlasti slavnou Sovětskou armádou. Nedílnou součástí těchto oslav se stala Československá spartakiáda 1980, jejíž průběh byl manifestací úspěchů socialistické tělesné výchovy a podpory tělovýchovného hnutí politice komunistické strany.

Uplynulý rok ukázal zcela jednoznačně sílu olympijského hnutí. Zvítězil rozum a realita nad provokativním prohlášením a snahách bývalého amerického prezidenta Cartera a jeho poradce Zbygniewa Brzezinského bojkotovat letní olympijské hry v Moskvě. OH v Moskvě dokumentovaly ušlechtilost myšlenek olympionismu a svou vynikající organizací tyto myšlenky plně potvrdily.

Olympijský rok znamenal pro lyžování ukončení čtyřletého OH cyklu, ve kterém se reprezentační družstva připravovala k účasti na ZOH v Lake Placidu. Po celkovém hodnocení plnění tohoto plánu a zvážení výkonnosti jednotlivých disciplín bylo rozhodnuto vyslat na ZOH družstvo běžkyň, běžců, skokanů a zástupce sjezdařů Bohumíra Zemana a Janu Šoltýsovou.

Plenární zasedání výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV, které se konalo 19. dubna v Praze, provedlo podrobný rozbor účasti i dosažených výsledků našimi závodáři na ZOH a přijalo řadu opatření pro přípravu dalšího čtyřletého olympijského cyklu. Závěr z tohoto zasedání včetně zhodnocení byly uveřejněny v časopise Lyžařství č. 6 z června letošního roku a proto se o nich nebudu zmiňovat. Považuji však za nutné znovu připomenout vynikající výkon Květy Jeriové, jakož i ostatních děvčat ve štafetě a podstatné zlepšení výkonnosti ve sjezdových disciplínách i když ani zde, tak jako v běhu mužů a ve skoku, olympijské cíle splněny nebyly. K poměrně velkému zklamání ve výkonnosti došlo v juniorských družstvech klasických disciplín, která na MSJ ve Švédsku nesplnila po náročné přípravě očekávání.

Ne příliš úspěšná uplynulá sezóna jen potvrdila, že v tréninkovém procesu jednotlivých družstev je stále ještě řada nedostatků a rezerv. Proto hned po skončení závodního období došlo k jejich přestavbě a k některým změnám ve vedení těchto družstev. Ve všech disciplínách dospělých i juniorů byla družstva imenována, pouze u kandidátů družstva skokanů seniorů byla ponechána veškerá příprava ve střediscích vrcholového sportu (Dukla Liberec, Dukla Banská Bystrica a SVSM Frenštát). Družstvo bylo ustaveno až koncem roku podle kvalifikačních závodů.

Jedním z opatření ke zlepšení tréninkového procesu ve vrcholovém lyžování, zejména v otázkách řídicí a organizačské práce, byl návrh výboru Svazu lyžování na ustavení odpovědných trenérů jednotlivých disciplín. Tento návrh byl ÚV ČSTV akceptován. Před tímto týmem snoulu s ústředním trenérem a metodikem, včetně trenérů reprezentačních celků, stojí vážné úkoly, které byly zahrnuty do nově zpracovaných dlouhodobých plánů přípravy na ZOH 1984. Jejich plná realizace jakož i odpovědný přístup k úkolům, které plán pro další olympijský cyklus stanoví, by měl přinést celkové zlepšení výkonnosti ve všech reprezentačních družstvech. To však předpokládá, aby nejen trenéři, ale všichni funkcionáři, kteří v oblasti vrcholového lyžování pracují, věnovali zvýšenou pozornost v první řadě výchovné problematice a činnosti organizačsko-řídicí jako komplexnímu řešení v celé oblasti tréninkového procesu.

Tak jako v uplynulých letech i v roce 1980 se uskutečnila celá řada vrcholových soutěží již podle zásad pro II. stabilizační období, ve kterých byly uplatněny zkušenosti z I. stab. období včetně zavedení nové soutěže Československého poháru.

Všechny soutěže prokázaly své opodstatnění a až na malé výjimky se opět všichni pořadatelé zhostili svých úkolů velmi dobře za což jim patří plné uznání a dík. V loňské sezóně byl zaveden Světový pohár ve skoku, jehož finále se uskutečnilo v rámci Tatranského poháru. Byl to důstojný závěr skokanské disciplíny i když bohužel čs. skokani neměli do něj co říci. Další významnou lyžařskou akcí bylo uspořádání prvních let na lyžích v Harrachově na nově vybudovaném můstku. K dalšímu zkvalitnění soutěží jistě přispěje vydání nových pravidel lyžování, jejichž platnost by měla být další 4 roky. Loňské plenární zasedání výboru Svazu lyžování mělo na pořadu vedle hodnocení ZOH a z toho vyplývajících péče o vrcholové lyžování řadu dalších významných úkolů. Jedním z hlavních bylo prohloubení kvality tělovýchovného procesu, jako cílové orientace i obsahu a metod, jednak podle funkční úrovně a kvality tělovýchovné činnosti, zájmu sportujících a dále podle jejich věku a pohlaví. Jde o otázky širokého pole působnosti, jehož konečným cílem musí být harmonický rozvoj osobnosti — tělesné a duševní dokonalosti.

Z tohoto hlediska jsme všichni ještě mnoho dlužni. I když se tyto otázky dostaly ve výboru svazu na pořad jednání až v závěru uplynulého roku a byly vytvořeny určité organizačské řídicí předpoklady pro jejich zlepšení je potřebné zejména v roce nástupu do 7. pětiletého plánu značně zintenzivnit celkovou činnost všech pracovníků podílejících se na rozvoji lyžařského sportu.

Z tohoto hlediska bude třeba významněji přispět k řešení dalších úkolů, každý na svém úseku, za který zodpovídá. Přispějeme v roce XVI. sjezdu KSČ i my — lyžaři k rozvoji naší socialistické tělovýchovy i k dalšímu rozvoji celé naší společnosti.

JINDŘICH HOCH, tajemník Svazu lyžování ÚV ČSTV

O masovém rozvoji lyžování na plénu VSL ČÚV ČSTV

Na plenárním zasedání výboru Svazu lyžování ČÚV ČSTV poslední říjnovou sobotu v Praze hlavním bodem byl referát předsedy komise masového rozvoje s. Igora Houdka o plnění úkolů na úseku masového rozvoje lyžování. Masová a rekreační tělesná výchova a sport se staly v současné době v mnoha případech společenskou všeobecnou potřebou a nezbytným hygienickým prostředkem, součástí způsobu života vyspělé socialistické společnosti, prostředkem k udržování dobré tělesné i psychické kondice obyvatelstva a jeho pracovní aktivity. Integrace sil a prostředků všech společenských organizací a státních institutů by v jednotném systému tělesné výchovy měly dosáhnout takové samozřejmosti, aby se tělesná výchova stala v co největší míře součástí životního způsobu a vytvářela v každodenním programu našich spoluobčanů vžitě principy a spolu s pohybovou kulturou zároveň předpoklady pro účinnou morální a mravní výchovu zvláště mladé generace.

Bylo proto zákonité, že v návrhu plánu rozvoje České organizace ČSTV na léta 1976—1980 byla tato orientace jasně zdůrazněna jako reakce na zmíněné společenské potřeby a požadavky. Proto výbor Svazu lyžování ČÚV ČSTV v minulých pěti letech zákonitě v souladu s uvedeným plánem se zaměřil na jeho hlavní úkoly. Považoval masový rozvoj lyžování a k jeho zabezpečení vytvářel všechny dostupné podmínky, prohlubovat spolupráci s ostatními složkami tělovýchovného hnutí za prvořadý úkol. Nebyl to snadný úkol, ale nastoupená cesta byla úspěšná, o čemž nejlépe také svědčí výsledky a akce na úseku masového rozvoje lyžování v českých zemích v letošním roce.

Celý vzestupný vývoj si vynutil vypracování pozoruhodného materiálu předsednictva VSL ČÚV ČSTV, schváleného 24. října 1979, který uvádí základní předpoklady dalšího masového rozvoje lyžování do roku 1990 v měřítku, které v celém historickém období čs. lyžování nemá obdoby. Naši lyžařští experti se shodli v názoru, že těžko bychom nejen u nás, ale i v za-

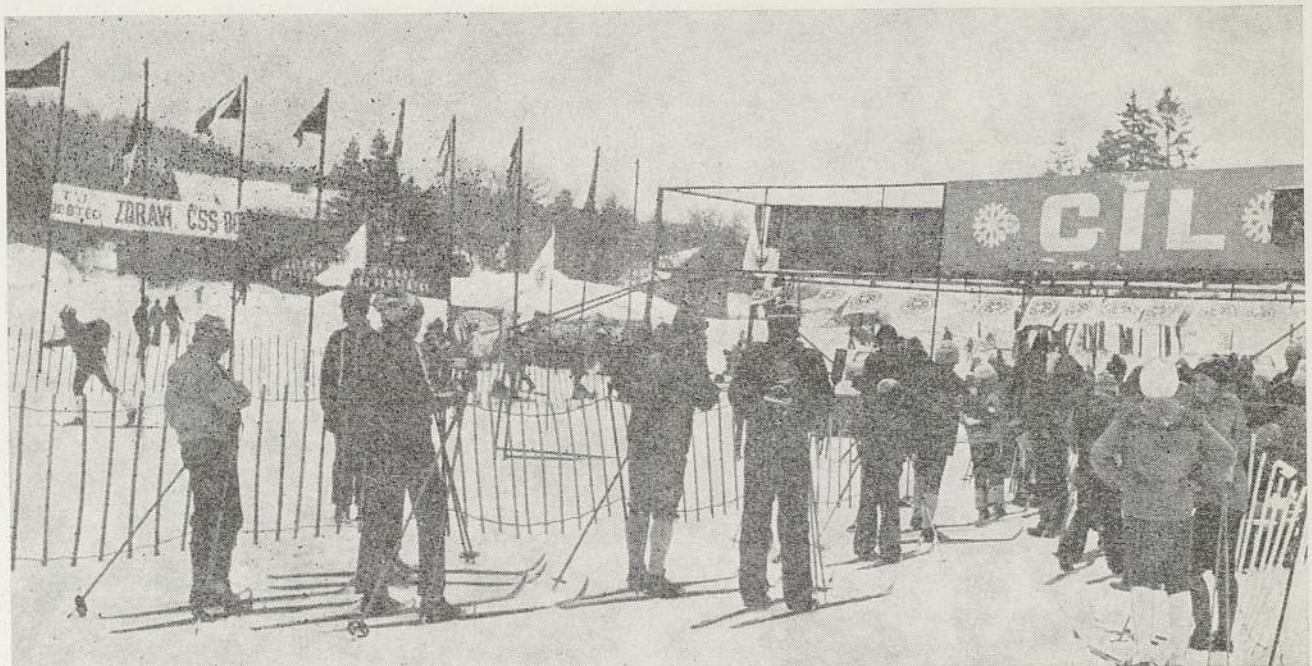
hraničí hledali podobný materiál, který z hlediska zpracování a objemu možností se zvláštním zřetelům na úkoly v budoucnosti je pracovním unikátem.

Při velkém počtu asi 3,5 miliónu občanů, kteří se věnují lyžování, se naskytá otázka, jak lyžařská střediska na našich horách jsou připravena tento periodicky se opakující nával zejména o víkendech zvládnout. I když v mnohém směru bylo dosaženo určitého pokroku, nemůžeme být zdaleka spokojeni s ubytovacími kapacitami a to nejen co do počtu, ale i kvality, se stavem a počtem sjezdových a běžeckých tratí, cvičných luk a zejména až na malé výjimky s jejich úpravou a bezpečnostními opatřeními, s kapacitou vleků a lanovek. Hodně musíme dohánět zejména v oblasti služeb. Chybí převlékárny pro lyžaře-turisty a běžce, oteplovací místnosti, půjčovny lyží a především dostatečné množství objektů s občerstvením. Možnost oběda nebo večeře na horách naši lyžaři téměř neznají. Přitom v budoucnu s rozšiřováním masové základny budou převažo-

vat jednodenní zájezdové akce do hor s nepřetržitým osmi až desetihodinovým pobytem na sněhu. Sociální zařízení, samozřejmě včetně umýváren a sprch pro „přespolní“ lyžaře zůstávají nedostižným snem. Na našich horách postrádáme také dostatek půjčoven lyží a bot, jichž je např. v alpských zemích dostatek.

Komise masového rozvoje VSL ČÚV ČSTV, která se stará o masový rozvoj lyžování, pracuje s širokým aktivem poradním z řad metodiků, zdravotníků, lékařů a právníků, se může pochlubit v letošním roce pozoruhodnými výsledky. Masový rozvoj lyžování vyžaduje konkrétní formy práce zejména s mládeží — uplatňuje se především soutěživost. Již několik let se podílí mládež v oddílech, pionýrských skupinách a zejména ve školách na úspěšném plnění podmínek odznaku Lyžař ČSR — stříbrný a zlatý. V průměru ročně získává 50 000 mladých lidí tento odznak, což je nejlepším důkazem jeho oblíbenosti. Významný podíl při aktivizaci mládeže v letošním spartakiádním roce znamenala soutěž o Spartakiádní vložku, kterou získalo více než 100 tisíc dětí. V nové zimní sezóně bude pokračovat v rámci krajských svazů ve stejné výkonnosti kvalitě jako vložka místního významu pod názvem Pražská vložka [byla předchůdcem Spartakiádní vložky], Šumavská, Krušnohorská apod.

Zájem nejširší veřejnosti o masové soutěže a závody především v běhu na lyžích neustále roste. Svědčí o tom tisícové počty startujících na Jizerské padesátce a ve stopě Jizerské padesátky, v závodech družstev Po hřebenech Krkonoš, Krušnohorské padesátce, ve stopě Zlaté lyže Českomoravské vysočiny, Jabloneckém maratónu, při masových přejezdech horských hřebců a sjezdových závodech, přístupných nejširší veřejnosti. Dalším dokladem jsou zábavné formy soutěžení jako Lyžuje celá rodina nebo výukové formy pro rodiny pod názvem Lyžování rodičů s dětmi. Komise ma-

Ve stopě Jizerské padesátky patřilo k letošním úspěšným akcím, které přispívají k masovému rozvoji lyžování. Náš obrázek ze startu a cíle v Bedřichově potvrzuje zájem startujících o prověření lyžařských schopností

sového rozvoje se snaží, aby účast soutěžících nebyla jednorázovou, ale stala se součástí soustavné periodické navazující akce a pokračovala přírodně i v letních měsících soutěží doplnkovou, buď plaváním nebo atletikou. Řada akcí má charakter nábořových závodů, pořádaných lyžařskými oddíly, školami, ROH, SSM nebo odbornými učilišti. Velmi populární jsou pionýrské ligy, olympiády učňovské mládeže a sportovní hry mládeže.

Jednou z neúčinnějších forem a zároveň účinným nástrojem zvýšení kvality tělovýchovného procesu se stalo rozšíření výuky lyžování pro neorganizovanou veřejnost, hlavně mládež prostřednictvím veřejných lyžařských škol. Jsou organizovány lyžařskými oddíly TJ, OV ČSTV, ale i řadou jiných organizací jako ROH, Sportpropag apod. V současné době VSL ČÚV ČSTV registruje 84 veřejných lyžařských škol, v nichž každoročně pracuje 1400 cvičitelů. V týdenních nebo jednodenních cyklických kurzech bylo v letošním roce vyškoleno více než 30 000 žáků. Tuto skutečnost lze považovat za zvláštnost, neboť sídla většiny těchto škol jsou ve velkých městech a jejich lyžařské terény jsou často více než 100 km vzdáleny. Svědčí to o aktivitě funkcionářů a cvičitelů lyžařských oddílů a TJ, o jejich dobré práci a organizačních schopnostech. Všechny VLS jsou metodicky i organizačně řízeny příslušnými komisemi VSL podle pravidel, které z hlediska právního a ekonomického umožňují jejich provoz podle jednotného systému. Komise masového rozvoje vypracovala pokyny pro zřizování VLS, pravidla odměňování cvičitelů v těchto školách a zároveň i status cvičitele. K rozvoji těchto škol přispívá spolupráce s Českou státní pojišťovnou. V sedmém pětiletem plánu se předpokládá nárůst VLS na 120 a koncem osmé pětiletky na 150.

Úspěšná je spolupráce VSL ČÚV ČSTV s ministerstvem školství a jeho odborů a komisí, s Českou státní pojišťovnou, Svazem turistů ČÚV ČSTV, nejstarší je s ROH a je snahou VSL ČÚV ČSTV ji dále prohloubit, jakož i zvýraznit spolupráci se SSM.

Podle analýzy má Svaz lyžování ČÚV ČSTV celkem 7200 cvičitelů všech tříd, z nich však je jen 4823 aktivních. Z toho je 204 cvičitelů I. třídy, 669 II. tř., 5195 III. tř. a 1132 IV. třídy. V sedmé pětilete se počítá s nárůstem 1800 cvičitelů. Průměrná délka pedagogického působení lyžařských cvičitelů v ČSR je 12 let. Jejich dobrá práce přispívá k prohloubení politicko-výchovné práce v lyžařských oddílech a je důležitá zejména při výchově mládeže.

Dokonalé zajištění rozvoje lyžování z hlediska masového vyžaduje tomuto záměru přizpůsobit i vývoj materiálně technické základny. Je to problém, který již řadu let je na plenárních zasedáních a konferencích hodnocen jako naprosto neuspokojivý. Situace ve výrobě lyží, vosků, holí a oblečení je stále naprosto neuspokojivá. Zejména stále ještě chybí dostatek běžecích lyží a vůbec lyží a vybavení pro děti a mládež. Také sortiment a kvalita zůstávají ve většině případů daleko za světovým průměrem.

Bude asi nutno hledat nové vazby mezi plánem výroby a skutečnou potřebou, která by odpovídala též požadavkům módnosti, na což jsou mladí lidé obzvláště citliví.

Přestože projednání materiálu o základních předpokladech dalšího masového rozvoje lyžování do roku 1990, které měly učinit okresní a krajské výbory ČSTV a stanovit odpovídající opatření do 30. června 1980, nemělo očekávaný výsledek, byl učiněn důležitý krok na tomto úseku a jsou předpoklady dalšího zlepšení v plnění významných úkolů této akce. Největší péči věnovaly důležitému materiálu zatím v Západočeském, Jihočeském, Východočeském a Jihomoravském kraji. Je třeba ještě s větším úsilím využít všech rezerv v práci a zároveň postupit ještě dále i po stránce kvalitaivní ve prospěch celého čs. lyžování a v zájmu zdraví celé naší veřejnosti, zejména mládeže.

Bohatá diskuse s prvními zkušenostmi z průběhu akce a dalšími náměty byla dokladem toho, že všichni

lyžařští pracovníci a členové oddílů mají zájem, aby vytyčené předpoklady dalšího masového rozvoje lyžování do roku 1990 byly úspěšně splněny. Pomůže k tomu i schválený plán svazu na příští rok. Obětavou prací a záslužnou činností lyžařských funkcionářů při masovém rozvoji lyžování ocenil místopředseda ČÚV ČSTV s. Jaroslav Mudruňka.

Plenární zasedání mělo slavnostní úvod. Pamětními medailemi za zásluhy o úspěšný průběh ČSS 1980 a spartakiádních soutěží byli vyznamenáni s. O. Karlík, ing. V. Palička, M. Knobloch, ing. V. Setnička, J. Stýblo, J. Gollová, ing. J. Žák, M. Špaček, dr. F. Steidl, J. Tremí a K. Prorok, diplomisty Slovan ČSTV Praha, JZD Vitavaň z Olešnice, Lokomotiva Teplice, VSL MV ČSTV Praha, Elitex Jablonec, Jiskra Harrachov, Slovan Varnsdorf, Dukla Liberec, Slávia VŠST Liberec a Ještěd Liberec. Upomínkový dárek byl dále odevzdán předsedovi VSL Západočeského kraje o OV ČSTV Klátovy dr. Františku Steidlovi k jeho šedesátinám.

Pravidla Světových pohárů 1980-81

Skvělé výkony, dosahované závodníky (závodnicemi) v běžecské stopě, na svazích a na skokanských můstcích, jichž jsme v závodním lyžařském sportu v současné době svědky, jsou ve vzájemné vazbě, jednak s vysoce kvalifikovanou a vědecky podloženou péčí svazů o závodníky, jednak s profesionální úrovní řídicí práce svazů a federace. Bylo by však nesprávné nevidět, že vysoká sportovní výkonnost je závislá také, a to ve větší míře nežli se laikovi snad zdá, na technických a finančních podmínkách, za kterých se závodní lyžování, zejména v posledních letech rozvíjí. Máme tentokrát na mysli v prvé řadě nové formy celosezónních soutěží, jakými jsou světové, případně evropské pohárové soutěže, jejichž pořádání je spojeno s mimořádně vysokými finančními náklady.

V sezóně 1980—81, v tzv. mezisezóně bez MS a ZOH, se světové, případně evropské pohárové soutěže uskutečnily s výjimkou sdruženého závodu ve všech disciplínách a tvoří základní kostru mezinárodního lyžařského kalendáře FIS. Termíny závodů SP ve skoku, v běhu a ve sjezdových disciplínách byly zveřejněny v srpnovém čísle Lyžařství. V dnešním článku chceme tyto závody resp. soutěže čtenáři přiblížit, seznámit je se základními pravidly, jimiž se budou řídit a podle kterých budou hodnocovány a říci také několik slov o historii jejich vzniku.

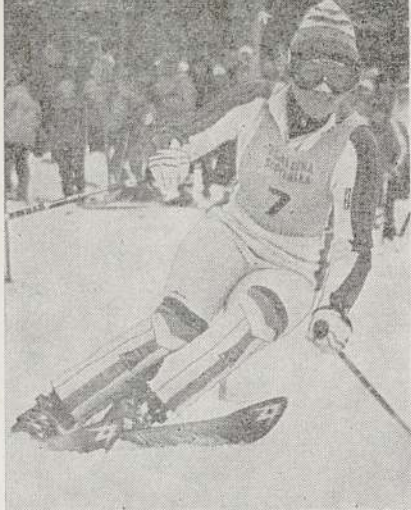
SP VE SJEZDOVÝCH DISCIPLÍNÁCH

Četné pokusy o vytvoření celosezónní soutěže ve sjezdovém sportu se dlouho nedařily. Scházela zájem o větší tlak ze strany federace. Teprve v roce 1966 dostal projekt svou první podobu. U zrodu SP ve sjezdových disciplínách stáli závodníci Killy, Schranz a řada dalších, vedoucí francouzského družstva sjezdařů H. Bonnet, předseda FIS Marc Hodler a sportovní novinář Serge Lang. Hnací motorem realizace myšlenky se stal Serge Lang.

Prosadit SP nebylo snadné, bylo nutno překonat mnoho překážek. Brzy však mu byl dopřán nebývalý úspěch a stal se nejspěšnější soutěží závodního sjezdového sportu všech dob, změnil samotný sjezdový sport, změnil i myšlení závodníků.

K tomuto nebývalému úspěchu SP dopomohli především závodníci. Bez napínavých soubojů nejlepších sjezdařů světa by se úspěch sebelépe organizované soutěže nebyl dostavil. Podstatnou měrou k úspěchu přispěly také hromadné sdělovací prostředky, které své zímni zpravodajství zaměřily převážně na závody SP. SP se ovšem stal i miliónovým obchodem; bez finanční účasti výrobních a obchodních firem by pořádání závodů SP v rozsahu a formě, jak se do současné doby konaly a konají, nebylo možné.

Zdálo by se, že SP ve sjezdových disciplínách nemá obtíže, že je vše v pořádku. Tomu tak ovšem zdaleka není. Základní spornou otázkou od samého začátku zůstává, komu udělit titul vítěze SP. Federace zastává stanovisko, že vítězem SP se má stát nejlepší všestranný jezdec sezóny. Specialistům v technických disciplínách, ani specialistům ve sjezdu nesmí být dovoleno potlačit typ polyvalentního jezdce. Prosadit tuto zásadu se federaci dosud nezdařilo, přestože ve 14leté historii soutěže přizpůsobovala vyhodnocovací formulí již desetkrát. Dalšími dvěma problémy, jimiž je SP zatížen, je jeho dominantní postavení, lépe řečeno jeho izolace od ostatního sjezdového dění a v neposlední řadě jeho služba extrémní specializaci, o které federace soudí, že je vývojem v nesprávném směru.

Hanni Wenzelová (Lichtenštejnsko) obhájuje prvenství ve Světovém poháru sjezdárek

HLAVNÍ PRAVIDLA

● Kvalifikace

ke startu jsou oprávněni závodníci (závodnice), kteří v platné bodové listině FIS vykazují:

muži — ve sjezdu nebo ve slalomu max. 37 bodů, v obřím slalomu max. 31 bodů,

ženy — v jedné ze tří disciplín max. 74 bodů.

Dále platí řada detailních předpisů.

● Startovní pořadí

— startuje se podle čl. 620, 621 a 322 MSR. Viz identická pravidla v Pravidlech lyžařských závodů (1980),

— jakmile závodník získá nebo překročí v průběhu soutěže 75 bodů SP, získává právo startovat ve všech disciplínách hned po prvních 15 závodnících, pokud není oprávněn startovat přímo v jejich skupině. Tento předpis se vztahuje i na závodníky, kteří dosáhli minimálně 75 b. SP v minulé sezóně (v 1980—81 to je 12 mužů a 12 žen); pokud je závodník s 75 b. SP několik, rozhoduje o jejich start. pořadí po 15. závodníku los.

● Bodové hodnocení

— boduje se prvních 15 míst podle této stupnice: 1. pořadí = 25 bodů, 2. poř. = 20 b., 3. poř. = 15 b., 4. poř. = 12 b., 5. poř. = 11 b., každé další pořadí o 1 bod méně, 15. poř. = 1 b.

● Počet závodů

— muži jedou celkem 32 závodů, 10 sjezdů, 10 slalomů, 11 obřích slalomů,
— ženy jedou celkem 29 závodů, 10 sjezdů, 9 slalomů, 9 obřích slalomů.

● Kombinace a paralelní závod

— vyhodnocuje se 5 kombinací mužů i žen,
— ve finále soutěže jedou muži i ženy s umístěním do 32. místa celkové klasifikace paralelní závod; body z paralelního závodu se započítávají výhradně do Poháru národů.

● Klasifikace

— do celkové klasifikace se započítávají body z 5 nejlepších výsledků ve sjezdu, slalomu a obřím slalomu a body ze 3 nejlepších výsledků v kombinaci,

— do individuální klasifikace se započítávají body z 5 nejlepších výsledků v té které disciplíně,

— do klasifikace o trofej Marlboro Leisure (v kombinaci) se započítávají body, získané ve všech kombinacích,
— vítězi SP se stávají závodníky a závodnice v čele celkové klasifikace.

● Pohár národů (PN)

PN získává družstvo, které během jedné sezóny získalo největší úhrnný počet bodů:

— v celkové klasifikaci SP mužů a žen,
— v paralelním závodě mužů a žen.

● Různé

— pravidla obsahují řadu dalších předpisů, např. o bodování při stejném pořadí, o účasti závodníků pořádaných země, o úhradě cestovního a pobytových výloh atd.

EP VE SJEZDOVÝCH DISCIPLÍNÁCH

Evropský pohár neměl od založení v roce 1970 vždy na různých ustláno. Musel se vypořádávat s mnohými problémy a prodělal ve své 10leté historii těžké chvíle. Nešlo jen o starosti finančního rázu. Ty se uzavřením smlouvy s firmou Marlboro Leisure Wear podařilo překlenout. Hlavním problémem bylo a dosud je, že závody EP byly a jsou obecně pokládány za závody druhořadého významu; hromadné sdělovací prostředky jim věnují malou pozornost, tisk, televize, ale i diváci se zaměřují takměř výlučně na závody SP. Federace dosti pozdě ale přece pochopila, že EP potřebuje pomoci. Je nutno mu vytvořit podmínky pro plnění jeho poslání — **napomáhat mladým nastupujícím závodníkům k výkonnostnímu růstu zajišťováním sportovní hodnotných startů.** Prvořadým a naléhavým úkolem federace je koncepčně sladit vzájemné vazby mezi EP a SP. Cílovým řešením, jak mnozí odborníci navrhuji, by mělo být povýšit EP na kvalifikační soutěž pro závody SP.

Hlavní pravidla

● Kvalifikace

— každému svazu je podle platné bodové listiny FIS určena kvóta pro max. účast závodníků (závodnic). Rozhodujícím je: u mužů počet závodníků mezi prvými 100 závodnicíky v bodové listině FIS,

u žen počet závodnic mezi prvými 150 závodnicemi v bodové listině FIS,

— účast v závodě EP je podmíněna u mužů max. 88 FIS body v některé ze tří disciplín, u žen max. 147 FIS body v některé ze tří disciplín,

— následují detailní předpisy, např. o rozšíření účasti domácích závodníků a další.

● Počet závodů

— Muži i ženy jedou po 24 závodech; muži 7 sjezdů, 9 slalomů a 8 obřích slalomů; ženy 5/10/9.

● Startovní pořadí

— O startovním pořadí v závodech EP platí stejná pravidla jako pro závody ve SP včetně pravidla o právu na start po 15. závodníku při získání 75 b. EP.

● Bodové hodnocení

— Boduje se prvých 15 míst podle stupnice jako ve SP.

● Klasifikace

— do celkové klasifikace EP se započítávají body 4 nejlepších výsledků ve sjezdu, slalomu a obřím slalomu a body 3 nejlepších výsledků v kombinaci,

— vítězi EP se stávají závodníky a závodnice v čele celkové klasifikace.

— do individuální klasifikace se započítávají body z 5 nejlepších výsledků v té které disciplíně,

— závodníci (závodnice), zařazení v bodové listině FIS k 1. 11. 1980 mezi prvými 15 závodnicíky mohou v EP startovat, nezískávají však žádné body EP,

— závodníci (závodnice), kteří po 1. únoru figurují mezi prvými 15 závodnicíky celkové klasifikace SP, nezískávají další body EP.

● Různé

— Obdobně jako u SP obsahují pravidla EP celou řadu dalších detailních předpisů.

SP V BĚHU

Diskuse kolem SP v běhu je vedena řadu let a dosud není uzavřena. První oficiální návrh na zavedení SP v běhu, předložený 29. kongresu FIS ve Famagustě (1973) neprošel. V San Francisku (1975) u příležitosti 30. kongresu FIS odmítla sama běžecká komise FIS nejtěžším poměrem hlasů 6:5 propůjčit SP oficiální uznání. Teprve 31. kongres FIS (1977) v Bariloche (Argentina) schválil založení soutěže o SP v běhu, jako experiment, který bude proveden ve dvou sezónách 1978—79 a 1980—81. Šlo o kompromisní řešení, pro které bylo odevzdáno 48 hlasů; proti návrhu hlasovalo 17 delegátů.

Bilance prvního zkušebního kola (1978—79) nevyzněla zvláště příznivě. Má-li soutěž získat sportovní hodnotu, kterou oplývá SP ve sjezdových disciplínách, musí být zajištěna na všech závodech kvalifikovaná účast. Právě v tomto směru byl zahajovací ročník SP v běhu zklamáním. Nedostatečná byla i publicita o průběhu soutěže. Běžecká komise se pokouší zabránit nedostatkům, zjištěným v prvním zkušebním kole a věří, že druhé kolo proběhne úspěšně.

HLAVNÍ PRAVIDLA

● Počet závodů

— do programu SP je zařazeno 11 závodů pro muže (6 × 15 km, 3 × 30 km, 2 × 50 km) a 10 závodů pro ženy (4 × 5 km, 3 × 10 km a 3 × 20 km),

— závody jsou rozděleny do dvou etap; od 12. 12. 1980 do 24. 1. 1981 a od 21. 2. do 22. 3.;

● Bodová vyhodnocení

— Boduje se do 20. místa podle stupnice: 1. pořadí = 26 bodů, 2. poř. = 22 b., 3. poř. = 19 b., 4. poř. = 17 b., každé další pořadí vždy o 1 b. méně, 20. poř. = 1 bod.

● Klasifikace

— do celkové klasifikace SP v běhu se započítávají:

— ženám 7 závodů, 5, 10 nebo 20 km, při čemž minimálně 2 závody musí být 20 km,

— mužům 7 závodů, 15, 30 nebo 50 km, při čemž min. 2 závody musí být 30 nebo 50 km,

vítězem SP v běhu se stává závodník (závodnice), který získá v maximálním počtu 7 závodů největší počet bodů.

● Různé

Pravidla obsahují další podrobné předpisy.

SP VE SKOKU

Také zavedení SP ve skoku naráželo celá léta na zdánlivě nepřekonatelné překážky. Poprvé se skokanská komise FIS projektem zabývala v roce 1968. Ještě během zasedání 32. kongresu v Nizze (1979) nebyli členové skokanské komise jednotní. Marc Hodler, který kongresové jednání řídil, pozval dva členy komise před kongres, aby přednesli důvody pro i proti zavedení soutěže. Torbjörn Yggeseth (Nor.) hovořil ve prospěch SP, Gustav Raum (USA), předseda skokanské komise, proti zavedení. Na výzvu Marca Hodlera, aby se hlasování zúčastnili jen zástupci svazů, zainteresovaných na skokanském sportu, došlo k tajnému hlasování, při kterém bylo 38 hlasů proti 17 hlasům, při 27 abstencích rozhodnuto o zavedení SP ve skoku, a to na zkoušku v závodním období 1978–80 a 1980 až 1981. Skokanská komise FIS převzala povinnost vyvinout maximální úsilí, aby obě zkoušky vyzněly úspěšně.

První zkušební ročník SP ve skoku byl zakončen letos v březnu finálovým závodem na Štrbském Plese. Průběh celé soutěže dopadl podstatně lépe nežli SP v běhu, vyskytly se však některé problémy, které bude nutno řešit, např. zajistit na všech závodech kvalifikovanou účast, výrazněji podpořit závody pořádané v zámoří, navázat lepší vztahy se sdělovacími prostředky apod.

HLAVNÍ PRAVIDLA

● Účast

— svazy kvalifikují své závodníky pro soutěž samy a odpovídají za to, že přihlášení závodníci dobře zvládnou můstek příslušného závodu,

— každý svaz může nahlásit max. 8 závodníků,

— domácí družstvo může být doplněno v I. A skupině na max. 15 závodníků. Celkový počet závodníků v závodě smí být domácími závodníky doplněn na 100.

Doporučení: startuje-li více jak 60 závodníků, provedou všichni závodníci zkušební skok a první skok do hodnocení. V druhém hodnoceném kole startuje 50 nejlépe umístěných závodníků v prvním kole. Skokan, který v prvním kole dosáhl 90 % délky nejlepšího skoku a upadl, má právo na start i v druhém kole nad celkový počet 50 nejlepších závodníků z prvního kola.

● Počet závodů

Do programu SP je zařazeno celkem 27 závodů; 8 závodů s můstkem P = 70 m, 1 závod s můstkem P = 80 m (Chamonix), 17 závodů s můstkem P = 90 m a 1 závod letů na lyžích (Ironwood).

● Bodové vyhodnocení

— budej prvých 15 závodníků v každém závodě podle stupnice jako ve SP pro sjezdové disciplíny: 1. poř. = 25 b., 2. poř. = 20 b., 3. poř. = 15 b., 4. poř. = 12 b., 5. poř. = 11 b., každé další pořadí o bod méně, 15. poř. = 1 b.,

— každý závod, bez ohledu na kvalitu účasti, zařazený do programu SP, musí být bodově vyhodnocen,

— při rovnosti bodů obdrží každý závodník body odpovídající příslušnému pořadí (následující pořadí se vynechává).

● Klasifikace

— každému závodníkovi se započítávají do celkové klasifikace body 10 nejlepších výsledků, ostatní body se mu škrtají. Při rovnosti bodů se v celkové klasifikaci uvádí závodník s větším počtem škrťů před závodníkem s nižším počtem škrťů,

— vítězem SP ve skoku se stává závodník s nejvyšším počtem bodů z max. 10 závodů.

● Pohár národů (PN)

PN získává družstvo, jehož členové získali během jedné sezóny v úhrnu největší počet bodů v závodech SP, přičemž se do úhrnu započítávají všechny body, tedy i ty, které byly jednotlivým členům družstva škrtnuty v celkové klasifikaci SP.

● Různé

Pravidla obsahují další detailní předpisy, např. o cenách a jejich rozdělení, o cestovních a pobytových výlohách atd.

Informace v článku schematicky srovnané mají čtenáři pomoci sledovat průběh jednotlivých soutěží s větší odbornou znalostí, zejména však mají umožnit, aby sledování závodů SP na obrazovce se stalo opravdovým sportovním zážitkem nejen pro lyžaře-fanouška, který pravidla obvykle zná, ale i pro lyžaře-laika. Závěrem budiž vysloveno přání příznivců sjezdového sportu: hodně úspěchů oběma experimentům 1980–81 a schválení definitivních statutů SP ve skoku a SP v běhu na 33. kongresu FIS v Puerto de la Cruz (Kanárské ostrovy) na jaře příštího roku.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

SCHLADMING PŘIPRAVUJE MS 1982

Rakouský Schladming se pilně připravuje na mistrovství světa 1982 ve sjezdových disciplínách. Podzimní měsíce byly ve znamení intenzivních úprav tratí i výstavby lyžařských zařízení. Dějiště šampionátu navštívil také předseda Mezinárodní lyžařské federace Marc Hodler a ředitel kanceláře FIS Gian-Franco Kasper a vyjádřili se pochvalně o přípravách mistrovství světa.

Dobré organizační zajištění vrcholné mezinárodní sportovní události v zimním horském středisku není snadnou záležitostí. Ve Schladmingu však každý čtvrtý ze 4000 obyvatel je členem Klubu zimních sportů a má zájem o pečlivou přípravu a úspěšný průběh šampionátu. Pro štyrskou vyhledávanou turistickou a lyžařskou oblast Dachstein-Taury bude znamenat MS její velkou propagaci.

Celkový náklad činí 600 miliónů šilinků, z nichž 100 miliónů připadá na výstavbu sportovních zařízení a organizaci šampionátu. Z toho 75 miliónů je ze čtyřiceti procent hrazeno rakouským státem a Štyrskem, 20 % uhradí čtrnáct horských obcí a dále se očekává příjem 25 miliónů ze vstupného a reklamních smluv.

Půl miliardy šilinků se počítá na zmodernizování lyžařského střediska. Byly postaveny dvě kabinové lanovky — jedna v Haus in Ennstal a druhá v Pichlu, dvě sedačky a tři lyžařské výtahy, na stavbu silnic investováno 70 miliónů, rozšíření nádraží si vyžádalo 30 miliónů (umožní příjezd deseti zvláštních vlaků). Poštovní úřad nákladem 30 miliónů rozšířil telefonní a telexovou síť, jakož i síť pro televizi. Další 20 miliónů šilinků stálo rozšíření elektrické sítě. Zvláštní úvěry si vyžádá gastronomické a hotelové zařízení pro očekávaných 150 000 diváků.

„Investice významně prospějí celé oblasti,“ zdůraznil generální sekretář organizačního výboru MS Fritz Trafler. „Budou to srdečná a humánní mistrovství světa bez superlativů a hysterie. Věřím, že závodníci i návštěvníci budou spokojeni.“

Lyžařský sport je v této oblasti velmi populární. Značně k tomu přispěla nejrychlejší jízda Franze Klammer v dějinách sjezdového lyžování v prosinci 1973, kdy na trati z Planai do Schladmingu dosáhl rychlosti 111,253 km/hod. Tehdy rekordní jízdu sledovaly milióny televizních diváků v celém světě. V současné době v hotelích, penzionech i v soukromí čtrnácti obcí oblasti Dachstein-Taury je k dispozici 20 000 lůžek. V průběhu jednoho roku stoupl celkový počet na dva milióny noclehů.

Rakušan Hubert Neuper by rád zopakoval své vítězství i ve druhém ročníku Světového poháru skokanů

„K mistrovství světa není žádná exploze ve výstavbě nových penziůnů,“ připomenul zástupce gen. sekretáře organizačního výboru MS Fritz Trafler. „Nejvýše se dá počítat s přírůstkem 400—500 lůžek. Bude tedy zachován ráz krajiny a vesnická atmosféra Schladmingu i okolí.“

V oblasti již v novém zimním období 1980—81 budou v provozu tři kabinové lanovky, devět sedačkových, 71 výtahů, 170 km sjezdových tras, 135 km běžeckých tratí, osm kluzišť, 18 krytých lázní, 22 kaváren, 15 diskoték, 33 restaurací, 155 penziůnů, 85 hotelů a 41 ubytovací apartmá. Také rakouský mistr světa 1978 ve sjezdovém Sepp Walcher ve svém rodišti, kde má nové ubytovací apartmá, čeká hosty světového šampionátu. I rakouský šéftrenér sjezdařů Karl Kahr je domovem ve Schladmingu a majitelem hotelu a sportovního obchodu.

Pořadatelé MS 1982 počítají i s možnostmi, že by byl nedostatek sněhu. Zajistili proto pro tratě sněhová děla, aby v případě potřeby stejně jako při ZOH v Lake Placidu vyrobila dostatek umělého sněhu. O tom, kterým výrobcům zadají dodávku, měla rozhodnout jejich soutěž koncem listopadu a začátkem prosince na přípravných trasách. Na tuto investici je počítáno částkou 16 miliónů šilinků. V průběhu jedné hodiny mají sněžná děla vyrobít 300 kubických metrů umělého sněhu.

Značná péče byla věnována také přípravě parkovišť. Jen ve Schladmingu je parkovací plocha pro 3500 osobních vozů a 500 autokarů. Další je v Hausu in Ennstal. Mistrovství světa je organizováno tak, aby i při uzavření tratí pro světový šampionát neutrpkěl turistický ruch. Pro tyto lyžaře jsou připraveny zvláštní trasy.

Velmi dobře vyřešili organizátoři sestavení pětipatrové věže (pro televizi, rozhodčí a funkcionáře), složené z jednotlivých buněk, které lze využít i na jiných místech. Po skončení mistrovství světa mohou sloužit jako ubytovací prostory.

Důležitou prověrkou připravenosti na MS bude 7. února 1981 ve Schladmingu sjezd Světového poháru mužů, o den později v Haus in Ennstal stejná disciplína Světového poháru žen. Časový program světového šampionátu 1982 byl již stanoven. Slavnostní zahájení je dne 28. ledna v 16 hodin. Další den je na pořadu sjezd žen pro kombinaci v 11 hodin, 30. ledna v 11 hod. sjezd mužů pro kombinaci, 31. ledna sjezd žen ve 12 hod., 1. února v 10 a 12 hod. slalom žen pro kombinaci, 2. února v 10 a 12 hod. slalom mužů pro kombinaci, 3. února obří slalom mužů v 10 a 12.30 hod., 4. února je volný deň, 5. února obří slalom žen v 10 a 12.30 hod., 6. února slalom žen v 10 a 12.30 hod., 7. února slalom mužů v 10 a 12.30 hod. Pořadatelé počítají s rekordním počtem televizních přenosů.

JAROSLAV TROUSIL

Záběr z přípravy čs. sjezdařů na ledovci v rakouském Hintertuxu. Zleva Zeman, Šoltýsová, Pacák, Kolář a Schimmer

Příprava čs. sjezdařů

Výborných tréninkových podmínek na ledovci v rakouském Hintertuxu využívalo v závěru října úplné čs. reprezentační družstvo mužů i žen ve sjezdových disciplínách. Byla to významná součást přípravy na novou sezónu. V době, kdy toto číslo Lyžařství vyjde, budou mít čs. reprezentanti za sebou již první boje o body ve Světovém a Evropském poháru a doufejme, že se pochlubí i dobrými výsledky.

Hintertux se stal jedním z nevyhledávanějších středisek sjezdařů a sjezdaček v přípravném období. Svahy v nadmořské výšce 2600—3200 m mají různé sklony a umožňují připravit několik sjezdových tratí. Letos na podzim byly zde zvlášť příznivé sněhové podmínky, které přilákaly do tohoto rakouského lyžařského střediska sjezdařskou elitu z celého světa.

Zeman se Šoltýsovou přijeli tentokrát do Hintertuxu již dříve než ostatní členové reprezentačního týmu, aby vyzkoušeli nové sjezdové lyže a zařadili se s lyžaři dalších zemí. Připravili sjezdovou trať je velmi náročné a vyžaduje součinnost většího kolektivu. Tomuto tréninku však nepřálo počasí, navíc Zeman onemocněl angínou a zánětem dýchacích cest. Proto si náležitě nemohl vyzkoušet nové sjezdové lyže jugoslávského Elanu, které mají velmi dobrý zvuk.

„Zeman má předpoklady dobře jezdit sjezd, budou-li mu nové lyže vyhovovat,“ řekl trenér ing. Vlastimil Horák. „Má sám do toho chuť a věřím, že má vyhlídky zařadit se v kombinaci k úspěšným nejlepším závodníkům vedle Wenzela, Steinera, Stocka a dalších. Je výborný v obřím slalomu a dobrý ve slalomu. Důležité bude, aby zvládl náročné zatížení.“

Ve srovnání s uplynulou závodní sezónou z ostatních členů čs. reprezentačního družstva mužů se zlepšili po technické stránce především Pacák a Schimmer. Společně s Kolářem se na říjnovém tréninku zaměřili především na obří slalom. Kolář se Šoltýsem se věnovali hlavně volné jízdě, v druhé části také obřím slalomu. Přestože dosavadní přípravu čs. sjezdařů někdy trochu narušovalo nepříznivé počasí, absolvovali více než 4000

branek obřího slalomu, větší počet než 2000 branek slalomu a především velký počet volných jízd. Ty jsou velmi důležité pro úspěšnou závodní činnost i v dalších sezónách. Závodů Evropského a Světového poháru jsou značným psychickým zatížením a bude důležité, jak se s ním mladí čs. závodníci — nástupci Bohumíra Zemana — vyrovnají.

Úspěšný průběh měla i příprava čs. reprezentačního družstva žen. Největší pozornosti se těšil trénink Šoltýsové, která v olympijské sezóně se zafadila ve sjezdu mezi světovou špičku. Po zranění kolena v přípravném období její trénink vyžadoval poněkud nižší dávky. Úspěšně si v soustředění vedla Charvátová, která pěknými úspěchy v Evropském poháru 1979—80 prokázala, že chce úspěšně bojovat mezi světovou špičkou. Také Vlčková v přípravě v Hintertuxu jezdila velmi dobře, především slalom. Hojstrichová po operaci kolena má zatím problémy s tréninkem.

V první polovině listopadu čs. sjezdaři a sjezdačky absolvovali v Hintertuxu týdenní modelovaný trénink.

Kvalitních terénů na tomto rakouském ledovci využívali k přípravě na novou sezónu také reprezentační a klubové týmy USA a Kanady. Zajímavý byl trénink desetiletného týmu jugoslávských sjezdařů, kteří zaměřují dlouhodobou přípravu s výhledem pro ZOH 1984 v Sarajevu. Dělalí vše pro to, aby se prosadili v bojích o olympijské medaile na domácím sněhu.

Po návratu z říjnového výcvikového tábora v Hintertuxu se členové čs. reprezentačních družstev podrobili kontrolním testům s jejichž výsledky byli trenéři ing. Vlastimil Horák a Pavol Šťastný spokojeni.

Organizační formy výcviku a vedení družstva při výuce

Náš příspěvek není zaměřen k metodice lyžování, má poskytnout informaci o formách vedení výcviku, podat pokyny k organizaci a vedení družstva při výuce na cvičném svahu a při jízdě v terénu (vyjížďky, putování, výlety).

VÝUKA NA CVIČNÉM SVAHU

I při výuce na cvičné louce má být družstvo organizováno.

Při nejčastějších výstupech traverzováním svahu (stoupání za postupu šikmo svahem) družstvo postupuje obvykle v zástupu. „Či se“ stopa lyžařského cvičitele — vedoucího. Pokud je vhodný pěší výstup (bez lyží), stoupa se v zástupu i přímo po spádnici, dostatečně stranou, mimo cvičební prostor. Kratší výstupy na lyžích se organizují i v řadě, kdy každý člen družstva vystupuje po spádnici novou stopou. Cvičitel jde před středem skupiny, techniku výstupu určuje podle sklonu (např. oboustranným odvratem — stromečkem, nebo stranou apod.).

Je dobré připomenout, že při výuce začátečníků přispívají i výstupy k procvičení jednotlivých způsobů chůze, k získávání základní rovnováhy i celkového citu a zvyku na lyže.

V místě, kde probíhá nácvik se družstvo staví do řady pod lyžařského cvičitele. K výkladu cvičitel vyjde z řady, otočí se k družstvu, stojí asi 3—4 m od cvičenců proti prostřednímu členu družstva. Pokud je větrno, sněží nebo oslnivě svítí slunce apod. stojí cvičenci zády proti těmto vlivům, cvičitel čelem. Vysvětlení cviku budiž co nejkratší, při potřebě např. nácviku pohybů na místě, otočí se cvičitel do stejného směru (zády k družstvu) a všichni napodobují pohyb podle jeho pokynů a předvedení. Při jednoduchých pohybech zůstává cvičitel čelem k družstvu, v názvosloví uplatňuje termínů např. vyšší, nižší lyže, noha, paže; pohyby sám předvádí. Pozor na povely: pravou — levou, instruktorovo provedení při postavení čelem k družstvu je pak opačné — zrcadlovité.

Po vysvětlení cviku a příp. nácviku pohybů na místě, předvede cvičitel celkovou ukázkou nacvičované techniky v jízdě. K provedení cviku vyjíždí nejprve nejvýše stojící, ostatní vystupují stranou k místu zahájení jízdy. Nejezdí však v jedné stopě. Cvičenci předvádějí nacvičovaný prvek mezi cvičitelem a ostatními členy družstva, kteří sledují jednotlivé pokusy. K zvládnutí a provedení nacvičovaného výkonu napomáhá cvičitel co nejstručněji, nejlépe jedním slovem, zvoláním např. pokrčl, dolů!, nahoru!, kolena!, nepředkláňet! apod. Další komentář k průběhu jízdy cvičence je zbytečný, protože rady neslyší, nepostřehne.

K předvedení probírané techniky cvičenci nastupují plynu, v rychlém sledu. Pouze při hrubých chybách jednotlivce cvičitel přeruší další jízdy a po zastavení chybujícího cvičence mu vysvětlí nedostatky. Před druhými pokusy instruktor upozorní všechny nastoupené cvičence na hlavní chyby, pochválí zdařilé výkony. Vyzve nejlepšího a případně také nejslabšího jezdce k předvedení cviku a ostatním uvede své připomínky. Sám ještě předvede probíraný cvik. Druhé pokusy cvičenců probíhají pak při stejné organizaci (cvičitelem sledované jízdy jednotlivců). Pro potřebné další procvičení nacvičované techniky se podle možnosti volí také kolektivní forma nácviku. Pro cvičení zahrnující např. jízdu šikmo svahem se osvědčuje rozdělení družstva do dvou skupin, které při zahájení stojí v řadě proti sobě; cvičební prostor je mezi nimi. Celá skupina s úměrnými vzdálenostmi mezi jednotlivci vyjíždí najednou a po ukončení cviku dojedou těsně pod druhou — protější skupinu. Ke cviku vyjíždí nyní tato skupina, první po obratu ihned vystupuje stranou (pokud je to nutné — např. když cvičný svah je krátký) a znovu vyjíždí ke cvičení z druhé strany. Při dostatečně dlouhém svahu se výstup omezuje, cvičení střídavě z obou stran rychle pokračuje až do dojetí k dolní hranici. Při této organizaci nácviku se cvičitel pohybuje uprostřed a nad přejíždějícími skupinami.

Při procvičování jízdy po spádnici se výcvik urychluje současnou jízdou 2—3 členů družstva v úměrných rozestupech. Aby nedocházelo ke zbytečným kolizím a srážkám, vždy se stanoví trasa pro výstupy. Dodržování výstupové trasy je pak důležité zejména při opakovaných, cvičných jízdách jednotlivců z celého svahu. V některých případech (předpoklad pomalé jízdy, dojezd do mírného protisvahu) může nácvik probíhat i současnou jízdou ce-

lého družstva. Sjíždí v řadě, v úměrných rozestupech, každý po spádnici.

Možnost využití vleku na cvičné louce vhodně přispívá k zvýšení intenzity nácviku. Cvičení v družstvu probíhá v popsané organizaci, odpadající výstupy představují časovou úsporu, snižují únavu cvičenců. Pokud se výslovně nejedná o individuální jízdy (u pokročilejších procvičování techniky v souvislých jízdách) vyjíždí družstvo na vleku společně; dole i nahore se vždy čeká na posledního jezdce. Zmíněným, souvislým jízdám jednotlivců samozřejmě předchází plynulé jízdy celého družstva ve stopě za cvičitelem, který volí trasu a najíždí oblouky se zřetelem k úrovni techniky svých svěřenců.

Pro úspěšný a bezpečný nácvik se podle potřeby provádí úprava sněhu na cvičném svahu. Pravidelná úprava sněhu je zejména potřebná na svazích, kde je k dispozici vlek. Provádí se pravidelně po ukončení výcviku.

Na závěr základního sjezdového výcviku uvítají cvičenci jízdy v brankách; prověří si zvládnutou techniku ve cvičném, jednoduchém obřím slalomu. K jeho vytyčení se osvědčuje následující postup. Cvičitel na upraveném svahu, kde bude zřetelná jeho stopa, projede z místa startu svah budoucí trasy slalomu. Podle lyžařské úrovně cvičenců volí většinou střední, otevřené oblouky. Sjede až k družstvu čekajícímu dole — v cíli, kde jsou také nachystány slalomové tyče (pruty) pro 10—15 branek. Sám cvičitel vystupuje pak ve své stopě, na obě strany od ní shodně zapichuje tyče a staví 4—5 m široké branky. Někteří členové družstva mu pomáhají, nesou tyče. Všichni ostatní, výstupem stranou, procházejí a vystupují již postavenými brankami a v celé šíři upravují slalomovou trať. S upravovanou trasou se tím také seznámí.

K nácviku způsobů chůze na lyžích a dále navazující běžecké techniky zřizuje se na rovině běžecké kolečko. Základní stopu najíždí a tvoří cvičitel v úměrné šířce. Členové družstva za ním postupují tak, že první jde levou lyží v pravé „koleji“ cvičitele a vlastní pravou lyží tvoří novou, vnější stopu. Druhý člen jde pravou lyží v levé stopě cvičitele a levou lyží tvoří další vnější stopu. Nové, vnější stopy upravují, zpevňují sniž pro pozdější zapichování holí. Postup při tvoření stopy je pomalý, nevhodnější chůzí sunem. Celé kolečko se takto projede dvakrát až třikrát. Tato úprava vydatně přispívá k snadnějšímu zvládnutí techniky. Při nácviku je instruktor uvnitř kolečka, předvádí techniku uprostřed, ve vlastní stopě, rovnoběžně s rovinami. V průběhu cvičení pak opravuje, pohybuje se případně po obvodu v protisměru, ale uvnitř cvičného okruhu.

Obdobnou úpravu jako u běžeckého kolečka vyžaduje i trať pravidelně zařazovaného běžeckého závodu. Popsané úpravy stopy na běžeckém kolečku má ještě předcházet zpevnění tratě křížováním. Jedná se o projití celé trasy, kdy lyže prvních dvou šlapačů směřují napříč tratě, špičkami šikmo vpravo, dalších špičkami vlevo atd.

ORGANIZACE A VEDENÍ DRUŽSTVA PŘI JÍZDĚ V TERÉNU

Vyjížděky do terénu jsou významnou součástí lyžařského výcviku. Mají prověřit a doplnit stupeň lyžařské dovednosti, vyžadují aplikaci nacvičovaných pohybů v těžších, terénních podmínkách. Podle možnosti se vždy konají na běžeckých lyžích; vhodné je proto předcházející procvičení základních pohybových dovedností pro zatáčení.

Družstvo postupuje v zástupu vždy ve stejném pořadí, každý z členů ví, kdo je před ním i za ním. Očíslování členů družstva začíná od posledního, který má číslo 1. Umožňuje to snadné zjištění početního stavu skupiny. Způsob kontroly se procvičuje nejvýhodněji při výstupech, kdy cvičitel je v čele družstva; za ním, v určeném pořadí

a v zástupu — ve vzdálenostech na dotyk, ostatní členové.

Při sjíždění v terénu jede cvičitel vždy první. Zejména při snížené viditelnosti dbá, aby vzdálenosti členů družstva v zástupu byly na dohled. Rychlost i najíždění stopy volí vždy se zřetelem na lyžařské schopnosti cvičenců. Včas varuje před nebezpečím (nerovnosti, prohlubně, překážky v cestě). Nutné jsou, někdy i častější, kontrolní zastávky s vyčkáním na dojezd závěru družstva. Vždy se zastavuje na bezpečném a přehledném místě. Důležitým příkazem je zákaz předjetí instruktora.

V příliš prudkých úsecích sjezdu, které jsou nad poměry členů družstva a kde není možné např. traverzování (lesní cesty), cvičitel nikdy neváhá s příkazem sestupu pěšky, sám na lyžích také nejede. Důležitým pravidlem je dodržování kontrolního nástupu u chaty po ukončení terénní vyjížďky.

Na závěr našeho příspěvku ještě zmínka o pořadových cvičeních a nejčastěji uplatňovaných nástupových i některých dalších povelů.

Povely a popisy provedení:

„Družstvo v řad (dvojřad) nastoupit!“ Obvyklý nástupový tvar; známé, příslušné povely vydává velitel družstva, který také předává hlášení cvičiteli. Nastupuje se buď bez lyží, tj. s lyžemi v rukou nebo na lyžích.

„Pozor!“ s lyžemi v ruce. Lyže jsou přiloženy skluznicemi k sobě, drží se v pravé ruce v místech nad vázáním. Patky lyží na zemi v úrovni špiček bot. Obě hole u sebe (spojené) se drží za hlavice v levé ruce, jsou zapíchnuté opět v úrovni špiček bot. Lyže i hole jsou kolmo k zemi. Postoj vzpřímený, paže s lokty u těla.

„Pozor!“ na lyžích. Vzpřímený postoj, nohy od sebe asi na šířku lyže, lyže rovnoběžně. Lokty u těla, ruce drží hlavice holí zapíchnutých v úrovni špiček bot. Hole směřují kolmo k zemi. „Na lyže nastoupit!“ je povel k přinutí lyží. Opačný příkaz je „lyže odepnout!“ Při postupu pěšky s nesením lyží „lyže na rameno!“ Způsob nošení — lyže skluznicemi k sobě, svázat (sepnout) např. pojistnými řemeny nebo tkaničkou; na rameni spočívá plocha těsně před vázáním, špičky lyží směřují vpřed a poněkud zevnitř. Ruka, souhlasná s ramenem, na kterém jsou lyže, drží a stlačuje jejich přední část dolů; vhodné je i nadlehčování patek lyží spojenými holemi, položenými přes druhé rameno. Hole se drží za hlavice, jejich část nad kroužky podpírá a nadlehčuje patky lyží.

„Lyže v kozly!“ je povel pro položení lyží mezi zkřížené hlavice holí. Lyže jsou skluznicemi k sobě, mezi hlavice se pokládají plochou ohbí u špiček, patky lyží jsou na sněhu. Zkřížení hlavic umožňuje předcházející provlečení poutek vždy na druhou hůl. Poutky spojené hole se zapichují do sněhu, zapíchnuté bodce jsou od sebe asi v 0,5—0,8 m vzdálenosti. Při vyrovnání lyží i oper s holfi a odstoupení členů družstva, působí takto odložené lyže pěkným dojmem. Využití tohoto způsobu je vhodné při přestávce ve výcviku, při svačině, při výhledové orientaci apod.

Naznačené prostředky a způsoby vhodné organizace při vyjížďkách a vedení družstva v terénu usnadní zodpovědnou práci lyžařského cvičitele; pomáhají a ocení se zejména v méně příznivém počasí. Je samozřejmě, že v krásných dnech plných pohody a radosti ze zimní přírody se uplatňují volnější formy vedení, bez přísné organizace a strohých povelů.

Rádné a promyšlené vedení svěřeného družstva přispěje nejen k pokrokům ve výuce, ale i k bezpečnému pobytu na horách, na který budou účastníci rádi vzpomínat.

VLADIMÍR ROUBÍČEK, FTVS UK Praha

Zdokonalovanie techniky zjazdových disciplín s mládežou

Plnášíme druhou část článku Zdokonalování techniky sjezdových disciplín s mládeží

ZDOLÁVANIE TERÉNNYCH NEROVNOSTÍ

Terénne nerovnosti ako: terénny zlom, prejazd do roviny alebo protisvahu, veľké a malé terénne vlny a pod. vyžadujú od zjazdára technickú vyspelosť, priestorovú orientáciu, bezpečný odhad vzdialenosti a rýchlu reakciu.

Pri všetkých terénnych nerovnostiach musí zjazdár:

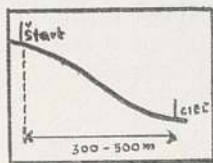
1. Rešpektovať zásadu udržania osy tela kolmo na sklon svahu.
2. Usilovať sa o udržanie čo najplynulejšej dráhy ťažiska.
3. Udržať, pokiaľ je to možné, stály kontakt so snehom, ktorý zaručuje bezpečné ovládanie lyží.

Terénny zlom zjazdár zdoláva prepadosm, alebo predskokom.

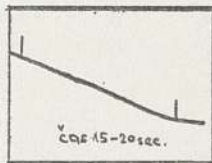
Tabuľka pod názvom „Tréning techniky zjazdu“

1. Cieľ: Návyk na rýchlosť.
Úloha a prostriedky: Zjazd na rýchlejšej, priamej trati s bezpečným dojazdom do roviny (t. zv. „zjazdový šprint“), — stredne strmý, prehľadný svah
— zvyšovanie nájazdu
Zaradiť veľa opakovaní!

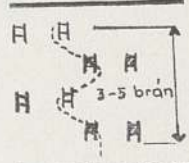
Obr. č. 11

Obr. č. 11

Obr. č. 12

Obr. č. 13

2. Cieľ: Jazda v nízkom zjazdovom postoji (vo „vajčku“) s optimálnym sklzom.
Úloha a prostriedky: Priamy zjazd na čas,

- štartové poradie podľa dosiahnutých časov
- rýchlosť cca 70—80 km

Zaradiť veľa opakovaní! Obr. č. 12

3. Cieľ: Tréning techniky zjazdový oblúkov.

Úloha a prostriedky: Jazda v presadených bránach, umiestnených na cvičnom svahu,

- plochý až stredne strmý svah
- zmeny v postavení brán

Zaradiť veľa opakovaní! Obr. č. 13

4. Cieľ: Zvládnutie terénnych nerovností.

Úloha a prostriedky: Na cvičnom svahu vybudovanie terénnych nerovností,

- veľká terénna vlna
- malé terénne vlny
- terénny zlom a pod.

5. Cieľ: Štandardná zjazdovka.

Úloha a postup nácviku: Tréning na zjazdovke s plipravenou, prislúchajúcou výstrojou,

- štúdium trate, voľba stopy
 - tréning rýchlostného úseku
 - tréning technického úseku (správny prejazd zákrut v maximálnej rýchlosti od menšej až po maximálnu rýchlosť pretekov)
 - spájanie úsekov so zvyšovaním rýchlosti do maxima v nízkom zjazdovom postoji
 - dojazdový úsek
 - prejazd celej zjazdovky
- Veľakrát opakovať!

ŠTART A CIEĽ

Stále sa stupňujúca úroveň výkonnosti pretekárov zapríčiňuje, že časové odstupy medzi víťazom a pretekármi na popredných miestach sú minimálne. Často stotiny sekundy rozhodujú o víťazovi. Tieto stotiny môže pretekár stratiť alebo naopak získať pri štarte alebo dojazde do cieľa. Preto aj v tréningu je dôležité venovať nácviku štartu a dojazdu do cieľa veľkú pozornosť.

V súčasnosti sa používajú dva druhy štartu:

1. Katapultovaný štart.
 2. Štart prepadosm, odtlačením.
- Oba sú charakterizované silným odrazom. Rýchlosť štartu nezávisí len od okamihu kedy pretekár otvára štar-

tové dvierka, čím sa zapína elekrické meranie, ale aj od počiatočného zrýchlenia po prvú bránku.

Môžeme povedať, že štart pozostáva z dvoch fáz:

- a) z fázy štartu
- b) fázu zrýchlenia.

Katapultovaný štart: Technika tohoto štartu sa vyznačuje extrémnym, výbušným spätným pohybom oproti smeru jazdy. Tento pohyb má vplyv na získanie počiatočnej rýchlosti ešte pred otvorením tyčky štartových dvierok. Nasleduje silný odraz pažemi od šikmo, dozadu smerujúcich palíc. K otvoreniu štartových dvierok musí doísť čo najskôr.

Prednosťou katapultovaného štartu je veľké počiatočné zrýchlenie.

Pri štarte prepadom sa nestretávame so spätným pohybom pred vyštartovaním. Pretekár štartuje z predklonu. Telo je v extrémnom napätí, ktoré vrcholí v momente, kedy sa pretekár odtláča od zapichnutých palíc. Aby mohlo byť prevedené dôrazné a účinné odtlačenie od palíc, musia byť silne zapichnuté pred tyčkou štartových dvierok. Štart prepadom je menej náročný na prevedenie ako katapultovaný, ale pretekár má menšiu počiatočnú rýchlosť.

Fázu zrýchlenia uľahčuje jednak silný odraz pri štarte, jednak dynamické korčuľovanie po štarte, zvýraznené odrazmi z vnútorných hrán. Fáza zrýchlenia trvá pri slalome až po nasadenie prvého oblúka, pri zjazde po dosiahnutí optimálneho zrýchlenia. Harmonický a rýchly prechod z fázy štartu po fázu zrýchlenia býva často rozhodujúci.

Dôležitý je aj dojazd do cieľa.

Technika dojazdu sa riadi tým, že elekrické meranie končí vtedy, kedy pretekár pretne cieľovú pásku.

Pri dojazde poznáme 3 spôsoby:

1. dojazd v základnom zjazdovom postoji
2. s prisadnutím v záklone
3. v predklone.

Každý z nich má svoje výhody, ale aj nevýhody.

Prednosťou dojazdu v základnom zjazdovom postoji (najmä pri vysokých rýchlostiach) je bezpečný prejazd cieľom. Nedostatkom, žiaden časový zisk.

Prednosťou dojazdu s prisadnutím v záklone je časový zisk. Aktívne predsunutie predkolenie skôr pretína cieľovú pásku. Nedostatkom je riziko pádu a čiastočne brzdiaci účinok vtedy, ak pretekár predsunutie vykoná začasu.

Prednosťou dojazdu v predklone je časový zisk. Pretekár taktiež skôr pretína cieľovú pásku vysunutými pažami vpred. Nedostatkom je možnosť pádu a ťažšie prevedenie.

Niekoľko pedagoicko-metodických pokynov pre trénerov

Nácvik pretekárskej zjazdovej techniky je ako každý vyučovací proces pedagoicko-metodickým postupom. Toto si žiaľ ešte stále niektorí tréneri neuvedomujú. Počas tréningového procesu obyčajne pred sebou vidia jazdcov,

ktorí sú už veľmi dobrí, takmer „hotoví“ pretekári. Domnievajú sa, že takýchto naučiť niečo alebo zlepšiť staré je už veľmi ťažké. Je nutné si uvedomiť, že aj najlepší pretekári sa usilujú o to, aby ich technika bola dokonalejšia a ekonomickejšia, aby boli na pretekárskych tratiach rýchlejší ako ich súper. Preto kým začneme s tréningom techniky (najmä s dorastom) sa zamyslime nad niekoľkými nasledujúcimi pripomienkami:

Pamätajte si, že tréning techniky musí byť neustále motivovaný a pretekári zaktivizovaný. Inakšie povedané, pretekári musia byť o potrebnosti tréningu presvedčení. Len tak budú pristupovať k tréningu s plnou vážnosťou, nájdu v ňom sebauspokojenie a radosť.

Postupujeme od známeho k neznámemu, od jednoduchého k zložitému (čo by malo byť pre trénera samozrejmosťou).

Každý pretekár má určité sklony a „sedí“ mu určitý spôsob jazdy, ktorý musí byť samozrejme v súlade so správnou technikou. Z tohto vychádzajme! Pri zásade postupovať od jednoduchému ku zložitému nebudeme ani u mimoriadne talentovaných pretekárov jednoduchšie prvky vynechávať (napr. zvládnutie hrany pri tréningu zjazdu je ďaleko obťažnejšie ako zvládnutie vlny).

Každý prvok techniky treba zrozumiteľne vysvetliť a popísať takou formou, aby bola prijateľná jak pre vyspeľých, tak aj slabších pretekárov.

Demonštrovaný prvok musí byť presne prevedený a musí súhlasiť s popisom a vysvetlením. Na prípadné odchyľky poukážeme. Najmä vyspelejší pretekári musia vedieť rozpoznať chyby.

Opravovanie jazdy pretekárov by malo byť robené formou rozhovoru pretekár-tréner alebo naopak. Nemožno sa pridržiavať výhradne len dogmatického konštatovania zo strany trénera. To isté platí pri pozitívnom hodnotení pretekára.

Ak chce tréner udržať záujem o tréningový proces, nesmie šetriť ani prípadnou pochvalou.

Týchto niekoľko pedagoicko-metodických pokynov by malo prispieť k ďalšiemu zlepšeniu trénerskej práce.

Vedľa uvedených aspektov nemožno zanedbávať ani ďalšie konkrétne skutočnosti, ktoré pri tréningu sú často rozhodujúce a môžu ovplyvniť tréningový proces:

Športová výstroj (lyže, palice, topánky, viazanie) a oblečenie pretekárov musia byť vždy pripravené a v poriadku.

Pre ukážky musíme mať k dispozícii relatívne hladký, vyhovujúci svah, s tvrdým, ale vodivým snehom. Ak tomu tak nie je, treba svah upraviť. Tréningový priestor musí byť prehľadný, aby tréner mal možnosť sledovať pretekárov na čo najdlhšom úseku. (Opravovať napr. len jeden oblúk je nedostačujúce.)

Technické pomôcky ako vysielačky, videorekordér, filmové záznamy jazdy špičkových pretekárov, zábery z vrcholových pretekov a pod. by mal mať tréner k dispozícii sústavne alebo čo najčastejšie.

DUŇA GURSKÁ

trénerka Slávie UK Bratislava

Vyhodnocování závodů pomocí programovatelného kalkulátoru TI SR-56

Při lyžařských závodech činí pořadatelům největší problémy vyhodnocování výsledků. Dosavadní běžná praxe je následující:

— mimo funkcionářů, kteří zabezpečují závod po organizační stránce (např. ředitel závodu), je to i skupina HLAVNÍHO ROZHODČÍHO, jejíž hlavní úkol spočívá v počítařském vyhodnocení závodu. Na přímém vyhodnocování je zpravidla zainteresováno pět osob.

1. zabezpečuje obsluhu elektronických stopek a vyčítání údajů;
2. provádí zápis údajů do formuláře (jazyky);
3. počítá výpočet čistého času závodníka a stanovuje tabelovanou známku závodníka (N);
4. kontroluje práci 3.;
5. hlavní počtář — provádí závěrečnou kontrolu vý-

sledků a stanovuje body závodníka (Nvítěze — Nzávodníka = Počet bodů závodníka).

Zavedením programovatelných kalkulaček TI SR - 56 (je možno i vyšší typy) činnosti třetí až páté osoby sloučíme do funkce hlavního počtáře, který je vybaven programovatelným kalkulátorem TI SR - 56, jehož cena se pohybuje zhruba na 2000 Kčs (500 TK). Tento kalkulátor umožňuje mimo výpočtu základních matematických funkcí také naprogramovat výpočetní algoritmus do 100 kroků. Napájení má vlastní z akumulátorů, nebo přes adaptér ze sítě 220 V.

Pro tento druh kalkulátoru byly zpracovány programy pro výpočet čistého času závodníků s pevným a pohyblivým startem a výpočet tabelovaných známek závodníků, o kterých bude pojednáno v další části.

Protože kalkulátor má k dispozici pouze 100 programovatelných kroků, musíme některé operace provést před zahájením výpočtu a po jeho ukončení.

A. Závod s pevným startem:

Před zahájením výpočtu zanést do paměťových registrů

R0 a R1 čas startu závodníků pomocí následujících příkazů:

čas startu: 30'25"00 označme A1 = 30
A2 = 25
A3 = 00

Obecné vyjádření: A1 X 60 = + A2 = STO 0; A3 STO 1

Konkrétně: 30 X 60 = + 25 = STO 0; 00 STO 1

Potom zavádíme do paměťových buněk algoritmus pro výpočet čistého času závodníka a tabelované známky.

Adresa	Tlačítko	Komentář	Adresa	Tlačítko	Komentář
	LRN		42	6	
00	R/S	vlož B1	43	0	
01	x		44	=	
02	6		45	STO	
03	0		46	7	
04	=		47	/	levá
05	+		48	RCL	
06	R/S	vlož B2	49	4	
07	=		50	÷	
08	STO		51	2	
09	2		52	+10×	
10	/	levá	53	=	
11	R/S	vlož B3	54	+INT	
12	STO		55	STO	
13	3		56	6	
14	—		57	/	pravá
15	RCL		58	+	
16	1		59	RCL	
17	/	pravá	60	7	
18	STO		61	=	
19	4		62	+pause	zapiš C2
20	RCL		63	+	
21	2		64	RCL	
22	—		65	5	
23	RCL		66	X	
24	0		67	6	
25	=		68	0	
26	STO		69	=	
27	9		70	STO	
28	÷		71	5	
29	6		72	RCL	
30	0		73	4	
31	=		74	—	
32	+INT		75	RCL	
33	+pause	zapiš C1	76	6	
34	STO		77	X	
35	5		78	2	
36	RCL		79	+10×	
37	9		80	=	
38	—		81	+pause	zapiš C3
39	RCL		82	÷	
40	5		83	2	
41	X		84	+10×	

Adresa	Tlačítko	Komentář	Adresa	Tlačítko	Komentář
85	+		94	0	
86	RCL		95	=	
87	5		96	ln X	
88	X		97	R/S	proved
89	6		98	RST	X RCL 8
90	0			LRN	a zapiš ta-
91	=				belovanou
92	÷				známku
93	3				závodníka

Čtenář jistě pochopil, že výrazy B1 B2 B3 představují čas v cíli závodníka a výrazy C1 C2 C3 čistý čas závodníka. Výpočet tabelované známky závodníka je prováděn podle uvedeného vztahu

$$N = \frac{Nr}{ln CM} \cdot ln \left(\frac{TK}{T} \right)$$

kde Nr = 60

CM = 1,12 pro slalom

CM = 1,1 pro obří slalom a sjezd

TK = 30

T = čistý čas závodníka v cíli (s)

N = tabelovaná známka závodníka

V závěru je nutno ještě upozornit, že výraz Nr/ln CM vložíme do paměťového registru R8 příkazem: Nr/lnCM STO 8.

Jakmile jsme zanesli program do kalkulátoru příkazem R-8 provádíme start výpočtu. Následují 3 zastavení, při kterých postupně vkládáme čas v cíli následujícími příkazy: B1 R/S B2 R/S B3 R/S. Za těmito následují 3 krátká zastavení, ve kterých se postupně objevuje čas čistý. Počítá tyto pečlivě zaznamenaná do formuláře.

Konkrétně pro náš případ: R/S 57 R/S 21 R/S 123 R/S: dále v krátkých časových intervalech na displeji 26—57—23. Vždy však při vkládání hodnot musí být B3 větší než A3. pozn. čas závodníka v cíli 57'21"123
čas čistý 26'57"23

Pakliže jsme propočítali všechny závodníky, vypočteme počet bodů závodníka prostým odečtením hodnot.

Při prvním pročetení se může čtenáři zdát, že uváděný postup jen komplikuje daný výpočet. Je však nutno zdůraznit, že uváděný postup byl v praxi několikrát plně využit a plně se osvědčil, čímž došlo k zamezení vzniku nepřesností ve výpočtu, které bývaly způsobeny lidským činitelem, a tím i odstranění zbytečných nedorozumění.

Poznámka k výpočtu s pohyblivým startem:

B)

V tomto případě před každým výpočtem čistého času závodníka následuje vkládání startovního času tak, jak je to uváděno v případě s pevným startem jen s tou odchylkou, že tento krok jsme nuceni provádět opětovně před každým výpočtem čistého času závodníka. Jinak všechny ostatní pokyny zůstávají nezměněny.

Ing. JOSEF MANĀK

Ako budú štartovať naši zjazdári

Zima 1980—81 je medziobdobím príprav na majstrovstvá sveta v lyžovaní, ktoré budú v roku 1982. Preto viac ako inokedy sa sústreďujú pozornosť na Svetový pohár v zjazdovom lyžovaní. A tu zasiahnu do bojov naše zjazdárky a dúfajme, že intenzívnejšie a hádam aj úspešnejšie naši zjazdári. A dobré výsledky sú odvislé aj od dobrého štartového zaradenia.

Aké šance majú naši zjazdári v tomto smeru, to nám môžu povedať FIS body — brožúrka, ktorá obsahuje dosiahnuté body v minulej sezóne, podľa ktorých sa pretekári v jednotlivých disciplínach zaraďujú do losovacích skupín.

V zjazde žen je na vynikajúcom 2. mieste Jana Šoltýsová s 5,47 bodmi, keď prvá Nadigová má 1,03 b. Zo 162 klasifikovaných je 49. Charvátová s 36,52 b. a 84. Vlčková s 54,32 b.

V slalomu získali čs. zjazdárky tieto body: 17. Charvátová 20,30, 22. Vlčková 24,35, 61. Zemanová 42,74, 64. Hojstříčová 43,95, 110. Šoltýsová 55,29, 114. Jana Harvanová 56,17, 131. Housková 58,28, 168. Bergrová 64,13, D. Kuzmanová 64,84, 172. Skotnická 65,14, 234. Poláková 72,99 b.

V obrovskom slalome situácia vypadá takto: 22. Charvátová 22,96, 43. Vlčková 29,78, 85. Šoltýsová 43,79, 112. Zemanová 49,90, 124. Bergrová 52,60, 136. Hojstříčová 54,40, 215. Har-

vanová 63,70, 288. Poláková 72,58 b.

U mužov je žiaľ situácia podstatne jednoduchšia, ale o to viac smutnejšia. V tabuľkách figuruje len Bohuš Zeman a to 120. v zjazde s celkovými bodmi 33,81 získanými vlni, 22. v slalome s 12,11 b. a 12. v obrovskom slalome s 10,62 b.

Pre výpočet FIS bodov bolo celkom vzatých v úvahu u žien 27 zjazdov, 130 slalomov a 103 obrovských slalomov, u mužov 53 zjazdov, 185 slalomov a 159 obrovských slalomov.

PO SEDMDESÁTI LETECH

Před sedmdesáti lety 11. prosince 1910 byla na Benecku slavnostně otevřena chata Českého Ski klubu Praha. Velmi zajímavá byla pozvánka k této události, která oznamovala, že odjezd z Prahy je v sobotu 10. prosince o 2. hodině odpolední neb o 6. hodině večerní (nádraží severozápadní dráhy) do Jilemnice, nocleh v hotelu Modrá hvězda a Záložna. Uvítací slavnostní proslavy v chatě Č. S. K. byly o 11. hodině dopolední, o 12. hodině se konal společný oběd na Zlaté vyhlídce, odpoledne výlet do Mísečných bud.

Český Ski klub byl nadšeným propagátorem lyžování. V roce 1910 pořádal 14. prosince ve velkém sále U Vejvodů přednášku arch. Karla Vávry 'Lyžemi po Alpách v zimě i v létě s promítáním diapozitivů. Po přednášce byl teoretický výklad o jízdě na lyžích pro vánoční kurs, který vedl arch. K. Vávra 25.—31. prosince 1910 na Benecku.

-tr-

Děláme svou práci dobře?

Zamyšlení vzorného trenéra Z. Cillera nad přípravným obdobím běžkyň

Současný stav běžeckého lyžování nás nutí položit si otázku uvedenou v titulku. Přináležel mi, abych se kriticky podíval na „svou disciplínu“ — běh žen.

V každém případě se jedná o disciplínu velmi náročnou, přesto však v poválečném období tolik úspěšnou. Má dvacetiletá profesionální trenérská práce mi dovoluje konstatovat, že nároky stále stoupají. Byla zde zms. Helena Šikolová, ms. Blanka Paulů, po ZOH 1980 ms. Květa Jeriová. Musím upozornit, že všechny tři měly pro dosažené výkony mimořádné předpoklady. Pro světový úspěch je třeba zvládnout základní pohybové vlastnosti [rychlost, síla, rychlostní vytrvalost], ale dát do souladu i psychickou pohodu a soustředěné volní úsilí.

U běžkyň již několik let testujeme trénovanost v letní přípravě. Sportovní měřítkem je pro mne atletický běh na standardní trati 5 km v terénu. Vynikající časy na této trati vždy dávaly tušit dobré výsledky v následující sezóně. Tak např. dlouho nebyl překonán rekord Šikolové, vytvořený před ZOH v Sapporu. Podobně i před ZOH 1980, kdy skvěle zaběhla K. Jeriová. Dobrou úroveň měly tehdy i časy dalších reprezentantek, přestože jejich odstup za vítěznou Jeriovou byl minutový.

Měli bychom právem očekávat silný nápor juniorské reprezentace. Skutečnost je však úplně jiná, zdá se, že hodně špatná. Vždyť reprezentantkám se přibližují pouze členky SVS RH Jablonec, které již ale nikdo nepovažuje za perspektivní (Žáková, Hanischová, Janovská, ale i Matoušová). Jak je možné, že tyto „neperspektivní závodnice“ jsou o tolik lepší než všechny juniorské reprezentantky? Co od nich můžeme očekávat, když na 5 km mají na vítězku ztrátu 3—4 minuty?

Vždyť všechny juniorky jsou vychovávány v SVS-M. Středisko jim dává maximální zabezpečení po stránce materiální, výcvikových táborů, sociálních potřeb [strava, ubytování, lékař]. Nelze opominout velký počet profesionálních trenérů, zabývajících se výchovou budoucích reprezentantů. Každý si asi dovede představit jak obrovské prostředky jsou na tuto výchovu vynakládány a jak malý efekt to v takových případech přináší. Musím připomenout, že současná seniorská reprezentace dostala tyto podmínky v době, kdy už dosahovala výsledky. Pětiletá péče SVS však zatím nevychovala žádnou důstojnou nástupkyni — příčin jistě není málo.

Začneme výběrem do TSM a SVS-M. Přicházejí do našich řad opravdu talenty? Podle mého názoru by měl umět budoucí lyžař především běhat na suchu — to nelze bez fyzických a funkčních předpokladů. Naučit pak takového sportovce lyžovat by měl dokázat každý profesionální trenér. Ovšem daleko těžší je vychovat z lyžaře bez funkčních předpokladů vrcholového sportovce. To bychom si měli vždy uvědomit — vždyť práce ve

střediscích je pouze přípravou pro nejvyšší cíl — reprezentaci. To je hlavní důvod, proč byla SVS zřízena.

Z tohoto pohledu se zdá nepochopitelný prestižní boj mezi SVS, jejich závodníky a trenéry. V žádném případě by nemělo docházet k uspokojení vychová-li TSM nebo SVS o jednoho či dva přeborníky ČSSR více než středisko druhé. Naše cíle jsou a musí být vyšší. Chceme přece vychovat reprezentanty, kteří by byli schopni měřit své síly se světovou špičkou!

V přípravném období jsou tedy měřítkem testy, při nichž by mělo docházet ke konfrontaci reprezentantek, juniorek, vybraných dorostenek a členek SVS. Termíny testů jsou přede mnou známy, každý rok probíhají ve stejném období a podmínkách. Je tedy velmi podivné, že na testy přijíždějí závodnice se svými trenéry a zdůvodňují své výsledky tím, že se speciálně nepřipravovaly. Testy jsou však přece jedinou letní kontrolou a srovnáním výkonnosti! Nemyslím tím, že testy by měly závodnici zastihnout ve vrcholné formě, ale tak velký výkonnostní rozdíl by se neměl objevovat. Pro dokumentaci přikládám přehled nejlepších osobních výkonů za tříleté období 1977—80.

Např. nejlepší čas 17:50 min. dosáhla Jeriová, za ní následují další reprezentantky šestá je Žáková, teprve jedenáctá první juniorka Pospíchalová. Podobně závěry bychom mohli vyvodit z testu na 1500 m, kde je nejlepší juniorka až třináctá!

Přehled osobních nejlepších výsledků v testech STP v Jablonci nad Nisou v letech 1977—1980.

Běh v terénu na 5 km: 1. Jeriová 17:50 min. (září 1979), 2. Švubová-Palečková 19:28 (září 1979), 3. Svobodová 19:40 (září 1979), 4. Pasiárová 19:58 (září 1979), 5. Sujová 19:59 (září 1980), 6. Žáková 20:07 (září 1979), 7. Paulů 20:17 (červen 1980), 8. Janovská a Hanischová obě 20:27 (obě září 1979), 10. Leskovjanská 20:37 (září 1979).

Běh na 1500 m na dráze: 1. Jeriová 4:32,5 min., 2. Pasiárová 4:47,5, 3. Janovská 4:49,5, 4. Svobodová 4:50,0 (všechny září 1979), 5. Fleková 4:50,8 (červen 1978), 6. Sujová 4:53,0 (září 1980), 7. Žáková 4:54,0 (červen 1978), 8. Paulů 4:55,0 (září 1977), 9. Švubová 4:56,0 (září 1980), 10. Hanischová 4:57,0 (září 1980).

Přeběhy lavíček: 1. Jeriová 2:38,9 — nejlepší série 51,9 (červen 1979), 2. Jebavá 2:43,6 — 53,6 (září 1979), 3. Žáková 2:44,2 — 51,7 (září 1979), 4. Kabeláčová 2:44,8 — 52,0 (červen 1980), 5. Chlubnová 2:45,2 — 53,9 (červen 1979), 6. Šimůnková 2:46,5 — 54,0 (červen 1980), 7. Olšáková 2:47,6 — 54,1 (září 1979), 8. Tomášková 2:47,7 — 53,8 (červen 1979), 9. Leskovjanská 2:48,1 — 54,6 (září 1979), 10. Hanischová 2:48,5 — 54,5 (září 1979).

Vracím se ještě jednou ke kritériím pro zařazování sportovců do TSM, SVS-M a SVS, která byla pro příští rok ještě zpřísněna. Zdá se, že

Trenér čs. reprezentačního družstva běžkyň Zdeněk Ciller

největší překážkou pro zařazení bude věková hranice. Nezapomínáme však na to, že věkový průměr světových špičkových závodnic se blíží k třicítce? No ZOH v Lake Placidu byla Jeriová (23) nejmladší medailistkou v individuálních závodech. I věkově nejmladší kolektiv NDR má oporu v závodnicích věkově vyzrálých. Jsou tedy podle našich měřítek 23—25leté závodnice věkově neperspektivní? Z prvních osmi v letošním žebříčku překročilo již v tomto roce hranici 23 let sedm sportovkyň. A v příštím roce by mohlo klidně dojít k vyřazení některých z péče SVS jen proto, že jsou „staré“ — bez ohledu na výkonnost.

Dalším důležitým předpokladem úspěšné práce je dobrý zdravotní stav. Přiznávám, že vrcholový sport je jen pro silné a zdravé jedince. Je však smutnou skutečností, že přísnými lékařskými měřítky by neprošla jediná závodnice. Kde hledat příčiny? V závodnicích samotných, trenérech nebo lékařích? Často se stává, že závodník podcení drobné nachlazení či jiný signál onemocnění a může to mít negativní a dlouhodobé následky. I trenér sám musí umět posoudit, zda je vhodné pokračovat v tréninku. Z takových zanedbaných onemocnění mohou vzniknout i vážnější nemoci nebo poruchy pohybového ústrojí, které vyřadí sportovkyni z tréninkového i závodního procesu. Přitom by se mnoha podobným případům dalo předejít při soustavné lékařské péči. Podle mého názoru máme v lékařské prevenci ve všech stupních SVS velké rezervy.

Vrcholový sport, aby byl hoden svého názvu, musí vychovávat zdatné, silné, odolné a všestranně kvalitní sportovce-representanty. Pod pojmem vrcholového sportu bychom si však neměli představovat jen sportovce samotné. Patří sem přece trenéři, kteří svým profesionálním přístupem směřují k jedinému cíli — úspěšné reprezentaci. Dále to jsou lékaři, organizační pracovníci, vedoucí činitelé SVS, všichni, kteří činnost SVS zabezpečují. Ti všichni by si měli uvědomit, že jedině správný přístup a náročnost mohou přinést očekávané výsledky.

Nechci, aby můj článek vyzněl jen jako kritické poučování. Jde mi spíše o to, aby přinutil k zamyšlení všechny, kterým záleží na zachování dobrého jména našeho lyžování.

ZDENĚK CILLER

Zkoušeli jsme soudruha ředitele

Jilemnickému gymnáziu bude za tři roky rovných sedmdesát let. V životě člověka znamená toto kulaté výročí definitivní skládání účtů, v životě této socialistické školy je to vlastně začátek a hledání dalších úspěšných a nových met na cestě za hlubším poznáním, za efektivnějšími metodami spojenými s aktivní sportovní činností studentů a studentek.

V útulné ředitelně, kde často zvoní telefony a o návštěvy není nikdy nouze — kde to prostě frčí — jsme si poseděli o popovídali se soudruhem ředitelem Josefem Jechem o činnosti lyžařských sportovních tříd v minulosti i v budoucnosti. Když jsme dali s. řediteli první otázku, školní zvonek oznamoval začátek druhé vyučovací hodiny. Soudruh ředitel nám velmi ochotně a s přehledem odpovídal na naše otázky.

KOLIKÁTÝ ROK NA GYMNAZIU LYŽAŘSKÉ SPORTOVNÍ TRÍDY BĚŽÍ A ODKUD BYLI JEJICH PRVNÍ ŽÁCI?

„Začátek letošního školního roku znamenal již pátý rok činnosti našich sportovních tříd. První lyžařská třída byla otevřena ve školním roce 1976—77 a její první žáci přišli k nám ze sportovních tříd ZDS I. v Jilemnici a z Lokomotivy Trutnov.“

CO DĚLAJÍ V SOUČASNÉ DOBĚ PRVNÍ MATURANTI PO STRÁNCE STUDIJNÍ (PRACOVNÍ) A SPORTOVNÍ?

„První sportovní lyžařská třída nám odmaturovala a odstartovala do dalšího života v prvním týdnu června 1980. Všichni žáci této třídy splnili úspěšně veškeré požadavky a při maturitních zkouškách prokázali díky kvalitní práci pedagogického sboru znalosti v plné míře srovnatelné se žáky z protější nespportovní třídy. Jejich volba vysokých škol byla různorodá, zaměřili se však hlavně na ty, kde dobře pracuje lyžařský oddíl: VŠCHT Praha, FTVS Praha, VŠST Liberec a lékařská fakulta Karlovy univerzity.“

JAKÁ BUDE V TOMTO SMĚRU SITUACE NA ZÁVĚR LETOŠNÍHO ŠKOLNÍHO ROKU?

„V letošním školním roce nás čeká daleko složitější úkol. Bude maturovat dvacet devět žáků. A nemůžeme se ani divit tomu, že většina z nich si vybere tělesnou výchovu, buď na FTVS nebo pedagogické fakultě, specializaci trenérství a podobně. Zde je nutné také podotknout, že v souladu se směrnicemi ministerstva školství získávají mnozí z nich i první zkušenosti z činnosti pomocných trenérů, když ze zdravotních důvodů nemohou dočasně plně trénovat.“

PRÁCE A STAROSTI BYLO JISTĚ SE VŠÍM DOT. MŮŽETE NÁM STRUČNĚ ŘÍCI, CO VÁS JEŠTĚ V SOUČASNÉ DOBĚ NEJVÍCE TRÁPÍ?

„Jsou to otázky přístavby školy, ve které by podstatná část měla být věnována zařízení pro lyžařské třídy. Mám na mysli posilovny, hygienická zařízení, saunu a skladovací prostory. Ve II. etapě pak vybudování vlastní tělocvičny. Kapacita našeho domova mládeže, který byl vybudován adaptací staré budovy během dvou let — takřkajíc „za pochodu“ — vyhovuje plně svému účelu.“

JAK SE SKLOUBÍ STUDIJNÍ POVINNOST S TRÉNINKOVÝMI DÁVKAMI A S VLASTNÍMI ZÁVODY, KTERÝCH PŘEDEVŠÍM V SEZÓNĚ NENÍ MÁLO?

„Upravujeme učební plán tím způsobem, že v nezávadném období učíme týdně větší počet hodin než v závodním a v lyžařské sezóně jsou pak vyhrazeny dva dny, kdy jsou zařazeny pouze dvě vyučovací hodiny. Pak následují tréninky na standardních běžeckých tratích na Mísečkách, Benecce nebo v Jilemnici. V prosinci máme hlavní zimní soustředění, které situujeme do míst, kam mohou profesori dojíždět žáky vyučovat. Kromě toho upravujeme v zimním období plány zkoušek tak, aby nedošlo k přetěžování žáků. Sportovní třídy vyučují nejzkušenější pedagogové. Posilujeme zde zejména orientaci na základní učivo a hlediska individuálního přístupu k žákům.“

JAKÉ MÁTE PLÁNY PŘED LETOŠNÍ SEZÓNOU?

„Aby co nejvíce žáků prošlo sítím kvalifikačních závodů a probojovalo se na přebory ČSR a ČSSR.“

JAK JSTE NA TOM S BĚŽECKÝM VYBAVENÍM A FINANČNÍM ZAJISTĚNÍM?

„Díky pochopení KNV čerpáme z rozpočtových prostředků tohoto orgánu a celá činnost se provádí s maximální hospodárností. Pokud se týká

obstarávání běžeckého vybavení, znamená to velké úsilí a všechno je komplikováno současnými hospodářskými předpisy, které limitují přiděl materiálu. Přesto však naše situace v tomto směru není špatná a špičkoví závodníci mají k dispozici kvalitní lyžařskou výstroj.“

V ROCE 1984 UPLYNE UŽ 90 LET OD ZALOŽENÍ ČESKÉHO KRKONOŠSKÉHO SPOLKU SKI V JILEMNICI A SHODOU OKOLNOSTÍ BUDOU V TOMTO ROCE ZOH V SARAJEVU. CO BYSTE SI PŘÁLI DO TĚTO DOBY NOVÉHO A LEPSÍHO VE VAŠÍ PRÁCI?

„Především dokončenou přístavbu školy a vyřešení začlenění školy do systému přípravy talentované a vzhledově sportující mládeže ČSSR. Zejména pak to, aby naši žáci měli možnost být zařazeni do reprezentačních družstev, budou-li je jejich výkony k tomu opravňovat. V tom případě pak nevylučujeme, že by se některý z našich žáků nemohl objevit i na startu příštích ZOH.“

KVĚTA JERIOVÁ, NAŠE ÚSPĚŠNÁ OLYMPIONICKÁ, KTERÁ NA JILEMNICKÉM GYMNAZIU MATUROVALA, UDELA LA VÁM I NÁM VELIKOU RADOST, VĚŘÍME, ŽE Z NYNĚJŠÍCH ŽÁKYŇ VYROSTE V DOHLEDNÉ DOBĚ JEJÍ NÁSTUPKYNĚ?

„Můžeme tomu věřit, protože děvčata mají u nás na škole lepší výsledky než chlapci. Je tedy reálná naděje, že to bude spíše jedna z dívek, než jeden z chlapců.“

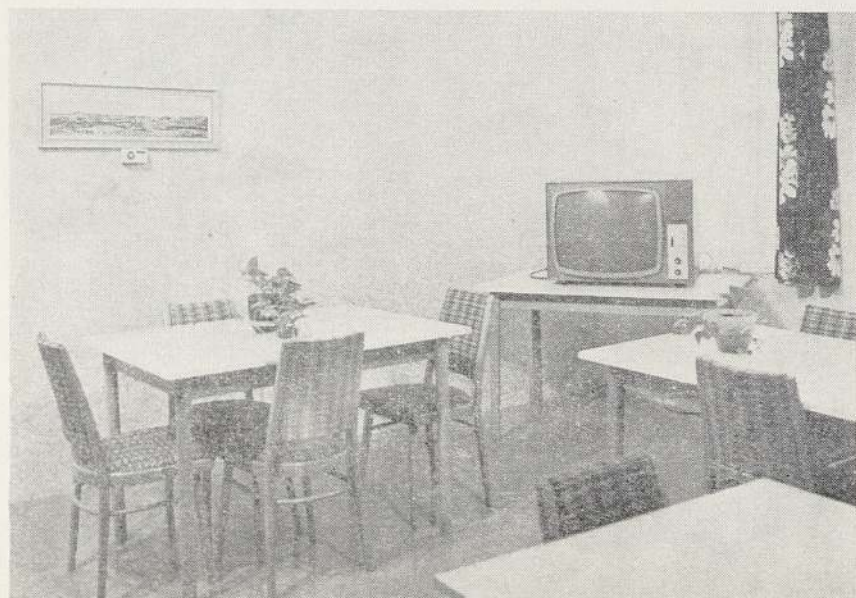
ŠKOLA NEŽIJE JENOM STUDIEM A SPORTEM. ZAPOJUJETE SE TAKÉ DO BRIGÁDNICKÉ ČINNOSTI?

„Žáci školy, sportovní třídy nevyjímaje, jsou zapojeni samozřejmě i po této stránce. Obzvláště žáci sportovních tříd při své fyzické vyspělosti mají velice kladný vztah k manuální práci. V závěru školního roku chceme spojit letní aktivitu při lesních pracích při šestihodinové pracovní době ještě s tréninkovým soustředěním po pracovní době. O letošních prázdninách byly v ZO SSM sportovních tříd vytvořeny tři brigádnické kolektivy, které odpracovaly několik tisíc hodin při pomoci národnímu hospodářství a v současné době se zapojují do národních směn při úpravách lyžařských tratí pod vedením svých trenérů a pedagogů.“

Bližší se termín podání přihlášek do výběrových škol. Obracíme se proto na všechny trenéry a rodiče, aby nám pomohli získávat vhodné typy budoucích studentů, kteří jsou schopni splnit náročné podmínky při skloubení studia a sportovní přípravy a vyhovují také po zdravotní stránce.“

Opět zazvonil školní zvonek. Druhá vyučovací hodina skončila. Její čas stačil na to, aby nám s. ředitel Jech zodpověděl všechny otázky. Nezbývalo než mu pěkně poděkovat, popřát jemu a celé škole mnoho dalších úspěchů v náročném, ale velice záslužném práci.

JAN KUBÁT

Část studijní a společenské místnosti domova mládeže v Jilemnici, v němž jsou žáci lyžařského gymnázia ubytováni

Naše fotografie přispěly k rozhodnutím komisí FIS!

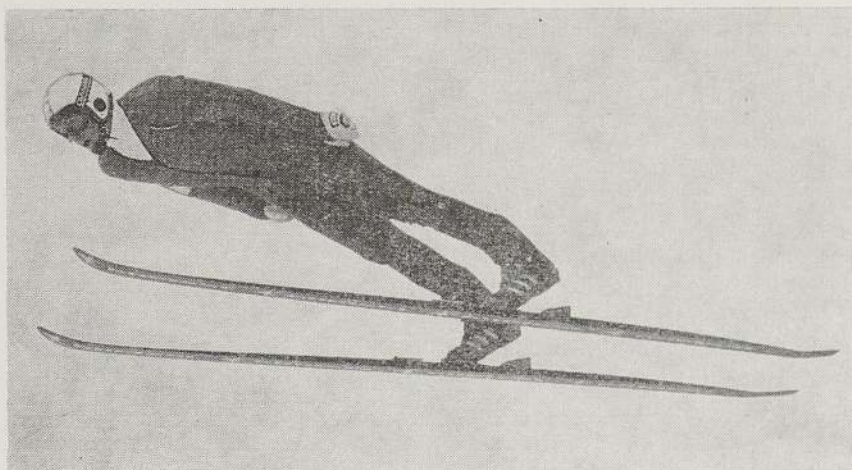
Při I. mezinárodním týdnu letů na lyžích 27.—30. března 1980 v Harrachově mohli jsme pozorovat některé drobné změny na výzbroji a výstroji.

Někteří závodníci používali abnormálně dlouhých lyží (270 cm), vyrobené firmou Kneissl a Fischer z Rakouska. Komise FIS pro závodní vybavení na mimořádné schůzce v Lake Placidu posoudila tyto lyže a jelikož odpovídaly tehdy platným předpisům, rozhodla, že mohou být používány na všech závodech. Někteří závodníci, převážně Rakušané, na nich skákali i v Harrachově na letech. Na fotografiích Pavla Mikesky (Neuper a Innauer — oba Rakousko) je jasně vidět, že zadní části lyží mění při letu tvar a tvoří určité stabilizátory. Tyto fotografie jsem předložil k posouzení komisi FIS pro závodní vybavení 29.—30. května 1980 v Berlíně a po dalším posouzení skokanské komise FIS ve Frankfurtu n. M. při jejím zasedání 23. října 1980 rozhodla komise FIS pro závodní vybavení na své schůzi 24. října 1980 v Basileji tyto lyže s okamžitou platností zakázat a doplnila text omezující konstrukce lyží 1.2.1.6 o větu: „Stavba lyže, která umožňuje úmyslnou změnu tvaru ve vzduchu, je zakázána.“

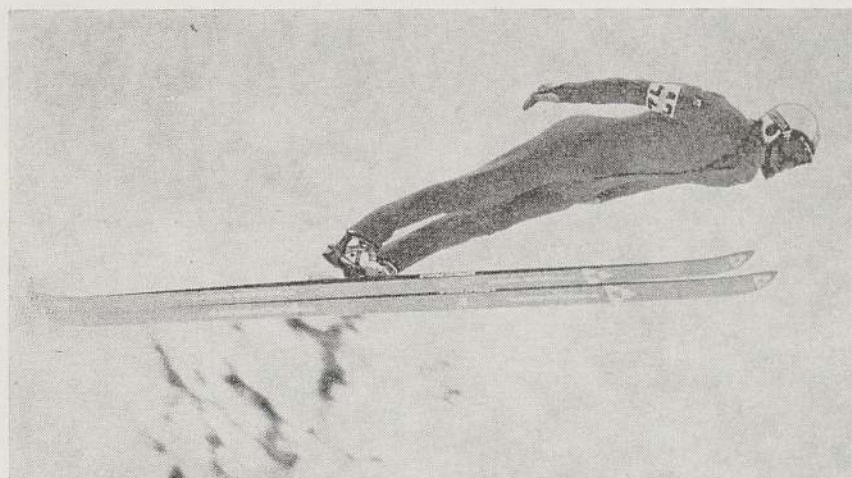
Další novinkou bylo vodítko lanka vázání (je možno vidět na fotografii Neupera). Toto zařízení, které umožňuje lepší vedení lyží po odraze a během celého letu, bylo povoleno k vyzkoušení při letech na lyžích v r. 1980 ve Vikersundu a v Harrachově. Nyní skokanská komise FIS i komise FIS pro závodní vybavení toto zařízení povolila. Fotografie Antona Innauera však dokazuje, že je možno docílit bezvadného vedení lyží i bez tohoto zařízení. Všem našim skokanům doporučujeme však vyzkoušet toto zařízení.

Víme, že v posledních pěti letech byly velké diskuse kolem skokanského oblečení. Byly předepsány minimální propustnosti 50 l vzduchu na 1 m² za sekundu při podtlaku 10 mm vodního sloupce. Veškerá snaha různých předpisů byla, aby bylo docíleno stejných podmínek pro všechny závodníky a aby byl odstraněn tak zvaný balonový efekt. První kombinézy, které měly přední část zhotovenou z vzduchově velmi propustné látky a zadní část z nepropustné látky podstatně měnily křivku letu a také její časový průběh. Tak například při přesných měřeních křivky letu na závodech v letech na lyžích v roce 1976 v Oberstdorfu (NSR) bylo zjištěno, že Rakušan Anton Innauer měl při doskoku o 20 % menší rychlost než na odrazišti.

Pokud by tento nezdravý vývoj nebyl zastaven, došlo by k tomu, že všechny skokanské můstky by byly

Vítěz Světového poháru skokanů 1979—80 Rakušan Hubert Neuper

Olympijský vítěz na středním můstku Anton Innauer (Rakousko)

nepoužitelné. Někteří trenéři se stále snaží obcházet pravidla nebo těžít z ne dost přesných formulací. Jak naše fotografie ukazují, je znovu dosaženo určitého balonového efektu tím, že má kombinéza pod krkem značně velký výstřih, nebo se zdrhovadlo nedopne až ke krku. Při letu vzduch vniká do kombinézy a poměrně malá propustnost (50 l) zadní části vytvoří určitý balón a nadnáší, čímž je skok prodlužován. Na podkladě těchto fotografií, které jsem předložil na zasedání skokanské ko-

mise 23. října ve Frankfurtu n. M. byla vedena dlouhá diskuse, ale nedošlo k žádnému konkrétnímu rozhodnutí. O den později však komise FIS pro závodní vybavení rozhodla na svém zasedání v Basileji doplnit předpisy o skokanském oblečení o větu: „K uzavření kombinézy je povoleno zdrhovadlo na přední straně, které musí sahat až ke krku a během skoku musí být uzavřeno“.

MILOSLAV BĚLONOŽNÍK
člen skokanské komise FIS a
komise FIS pro závodní vybavení

Tánczos vítězem Poháru NF

V desátém ročníku Poháru Národní fronty ve skoku na můstku s umělou hmotou třetí říjnovou neděli ve Frenštátě pod Radhoštěm ze 78 startujících z Jugoslávie, Polska a ČSSR zvítězil Ján Tánczos před svým oddílovým druhem Jozefem Hýskem (oba Dukla Banská Bystrica) a Polákem Stanislawem Bobakem. Z mladých českých skokanů si vedl úspěšně Milan Žingor z Frenštátu, který se dělil o páté místo s polským reprezentantem Plotrem Fijasem, který po svém zranění se opět svědomitě připravuje na novou sezónu. Jugoslávci vyslali především juniory, nejlépe si vedl And-

rej Kajzer, který skončil 25. Tánczos měl nejdelší skok v prvním kole 86,5 m, ve druhém Hýsek, který skončil o metr méně.

Výsledky: 1. Tánczos 234,9 (86,5 a 84,5), 2. Hýsek (oba Dukla Banská Bystrica) 231,3 (82 a 85,5), 3. Bobak (Polsko) 227,8 (83,5 a 84), 4. Samek (Dukla Liberec) 226,9 (84 a 82), 5. Žingor (MEZ Frenštát) 225,0 (84,5 a 82,5) a Fijas (Polsko) 225,0 (83 a 84), 7. Brzuchanský 224,4 (84 a 82), 8. Rusko (oba Dukla Banská Bystrica) 223,7 (84 a 82,5), 9. Parma (MEZ Frenštát) 218,7 (83 a 81), 10. Jelenický (Dukla Banská Bystrica) 218,5 (82 a 82,5).

● **EVROPSKÝ POHÁR SKOKANŮ** pokračuje v lednu závody: 8. ledna v Mariboru, 10. ledna v Tarvisiu, 11. ledna ve Villachu, 17. ledna v Chamoni, 18. ledna v Le Brassus, 24. a 25. ledna v Seefeldu. Další soutěže EP se konají v těchto lyžařských střediscích: 1. února La Molina (Španělsko), 22. února Vlasič (Jugoslávie), 28. února a 1. března Kuopio (Finsko), 14. března Schönwald (NSR), 15. března Neustadt (NSR), 22. března Rovaniemi (Finsko). Finále prvního ročníku EP uspořádá lyžařský klub Bischofshofen 26. a 27. dubna na Hochkönigu.

● **JUNIORSKÁ MISTROVSTVÍ SVĚTA 1981** se konají 12.—15. února v Schonachu (NSR). Organizační výbor juniorský světový šampionát pečlivě připravuje, výstavba všech lyžařských zařízení byla dokončena před zahájením nové lyžařské sezóny. Nový skokanský můstek byl vyzkoušen již letos při mezinárodních závodech sdruženářů.

● **VE ŠVÝCARSKÉM POHÁRU** v lyžování na trávě v Adelbodenu v soutěži mužů ve slalomu zvítězil Marti před Näpflinem, v obřím slalomu Benz, následován Näpflinem. V soutěži žen se stala mistryní ve slalomu Pediminaová a v obřím slalomu Rueschová.

● **REPREZENTAČNÍ TÝM NORSKÝCH SKOKANŮ** v nové sezóně tvoří Ruud, Sätre, Bergerud, Mobekk, Asphol, Levorstad, Bremseth a Bögseth. Bergerud se v květnu podrobil operaci nohy, ale je již v pořádku. Sätre, který si stavěl dům, zahájil tentokrát přípravu na novou sezónu se zpožděním. Trenérem norských skokanů je Jugoslavec Ludvik Zajc, který si vzal za manželku Norku a přestěhoval se do Norska. K mladým nadějným norským závodníkům v této disciplíně patří Ture Soheim, Terje Ödewod a Lars Johansson.

● **POHÁR PŘÁTELSTVÍ SDRUŽENÁŘŮ** pořádá v nové sezóně NDR. Bude se konat 29. a 30. prosince v Oberwiesenthalu za účasti čs. reprezentačního družstva mužů i juniorů.

● **EUROLOPPET**, evropská soutěž dálkových běhů, má v nové sezóně 1981 na pořadu tyto závody: 18. ledna Běh Dolomity — Dolomitenlauf (Lienz - Rakousko) 60 km, 25. ledna Marcialonga (Valle di Fiemme - Itálie) 70 km, 3. února Běh krále Ludvíka - König-Ludwig-Lauf (Oberammergau - NSR) 90 km, 22. února Finlandia Hiihto (Hämeenlinna-Lahti - Finsko) 75 km, 1. března Vasaloppet - Vasův běh (Mora - Švédsko) 85 km.

● **SJEZDOVÁ KOMISE FIS** společně s komisemi pro pravidla a soutěže na říjnovém zasedání v Basileji studovaly novou sjezdovou dvojkombinaci, která byla již zařazena do programu mistrovství světa 1982 v rakouském Schladmingu. Tvoří ji zkrácený sjezd a poněkud snadnější slalom. Dosavadní kombinace, která se skládala ze sjezdu, obřích a speciálního slalomu byla napříště z programu světového šampionátu vyřazena. Dvojkombinace se má stát také součástí programu

zimních olympijských her. Do jejich pořadu má být poprvé zařazena v roce 1988.

● **SOVĚTŠTÍ SJEZDÁŘI** v uplynulé sezóně 1979—80 se mohli pochlubit řadou mezinárodních úspěchů. Jejich dobré výsledky ocenil i náměstek předsedy Výboru pro tělesnou výchovu a sport při radě ministrů SSSR Valentin Syč. Současně připomenul, že kromě kvalitativního vzestupu reprezentantů je třeba dále rozšiřovat masovost sjezdového lyžování. K masovému rozvoji má přispět zakládání nových klubů a rozšíření počtu závodů na všech úrovních. Podle slov V. Syče musí přidat i ministerstvo lehkého průmyslu, v jehož kompetenci je zásobování obchodu zimními sportovními potřebami.

Zajímavosti ze světa

● **SDRUŽENÁŘI** v budoucnosti mají mít kromě soutěže jednotlivců na mistrovství světa také soutěž družstev. Jednala o tom komise závodu sdruženého FIS, která se snaží o větší popularizaci kombinace, náročné na přípravu ve dvou disciplínách — skoku a běhu. Soutěž družstev sdruženářů kromě skoků by měla na programu štafety 3 X 10 km. Kongres Mezinárodní lyžařské federace 1981 má rozhodnout zda o tituly mistrů světa v závodech sdruženém se bude bojovat již na světovém šampionátu 1982 v Oslo na Holmenkollenu. První velký mezinárodní test nové soutěže družstev se uskuteční 7. a 8. ledna 1981 v Nesselwangu (NSR).

● **NORŠTÍ BĚZCI** předposlední listopadovou neděli měli v Bekken první kontrolní závody v nové sezóně. V patnáctce mužů zvítězil dvaadvacetiletý nováček reprezentačního týmu Tom Haakon Holte v čase 46:40 min. Druhý byl Braa za 46:50 před Aalandem 46:59. Další pořadí: 4. Gulen 47:02, 5. Nordby 47:20, 6. Bakken 47:30, 7. Mikkelsplass 47:54, 8. Lindvall 48:21, 9. Aunli 48:26. V běhu žen na 5 km zvítězila Berit Aunliová časem 18:41 min. před Myrmmalovou 19:07 a Nykkelmoovou 19:13. Následovaly: 4. Riisová 19:32, 5. Brattbergová 19:47, 6. Gjermudsheugová 19:59.

● **JUGOSLÁVŠTÍ SKOKANI** využili příznivých sněhových podmínek v Planici, kde absolvovali třetí listopadovou nedělní kontrolní závody. Skončily výsledky: 1. Ulaga 213,1 (57 a 59,5), 2. Zupan 212,9 (58 a 56,5), 3. Tepeš 206,1 (56,5 a 57), 4. Komel 205,1 (56,5 a 57), 5. Bajc 204,3 (55 a 57,5), 6. Žagar 199,6 (55 a 56). Norčič ve druhém kole při skoku 59,5 m upadl a skončil dvanáctý se 187,7 b.

● **DVANÁCT BĚZCŮ NSR** a Karin Jägerová, účastnice ZOH v Lake Placidu, měli v listopadu třítýdenní výcvikový tábor na prvním sněhu v

Norsku. Připravovali se pod vedením nového svazového trenéra Detleva Nirschla ve Venabu a Austlidu. A-tým běžců NSR tvoří Behle, Müller, Notz, Schneider a P. Zipfel.

● **MONIKA BADEROVÁ**, která se zranila při tréninku na ledovci v rakouském Hintertuxu, po pětitydenním pobytu na ortopedické klinice v Mnichově, kde se podrobila operaci pravého kolena, byla v polovině listopadu propuštěna se sádrovým obvazem. Teprve po dalších šesti týdnech bude moci začít lehce trénovat.

● **CORTINA D'AMPEZZO**, která je jedním z uchazečů o uspořádání ZOH 1988, uskutečnila výstavbu nového skokanského můstku. Má být v provozu již v letošní sezóně a předpokládá se, že bude určen především pro sdruženáře.

● **29. ROČNÍK INTERSPORTTURNÉ** bude zahájen 30. prosince v Oberstdorfu, pokračuje 1. ledna 1981 v Garmisch-Partenkirchenu, 4. ledna v Innsbrucku a 6. ledna v Bischofshofenu. Přehled dosavadních vítězů nejvýznamnější mezinárodní skokanské soutěže: 1953 Bradl (Rak.), 1954 Björnstad (Nor.), 1955 Silvenoinen (Fin.), 1956 Kamenskij (SSSR), 1957 Uotinen (Fin.), 1958 a 1959 Recknagel (NDR), 1960 Bolkart (NSR), 1961 Recknagel (NDR), 1962 Kirjonen (Fin.), 1963 Engan (Nor.), 1964 Kankonen (Fin.), 1965 Brandtzæg, 1966 Kankonen (Fin.), 1967, 1968 a 1969 Wirkola (Nor.), 1970 Queck (NDR), 1971 Raška (ČSSR), 1972 Mork (Nor.), 1973 Schmidt, 1974 H. G. Aschenbach (oba NDR), 1975 Pürstl (Rak.), 1976 a 1977 Danneberg (NDR), 1978 Ylianttila, 1979 Kokkonen (oba Fin.), 1980 Neuper (Rak.).

● **RAISA SMETANINOVÁ** a Alexandr Kozel zvítězili v prvních závodech předních sovětských lyžařů v běhu 28. listopadu na Urále o Cenu závodu Uralchimmaš. Za desetistupňového mrazu v závodech žen na 5 km byla první Smetaninová v čase 15:20 před Samakovou 15:31, Amosovovou 15:40, Chvorovovou 15:42, Stěpanovovou a Jurasovovou obě 15:50. V běhu mužů na 10 km bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Kozel 27:58, 2. Bakijev 28:02, 3. Zavjalov 28:08, 4. Burlakov a Kutukin oba 28:14, 6. Vachrušev 28:22.

● **PRVNÍ OBŘÍ SLALOM** nové sezóny v italském Val Senales poslední listopadovou sobotu skončil úspěchem sovětského reprezentanta Vladimíra Andrejeva v čase 1:35,19 min. před Bulharem Popangelovem 1:35,70, Kuraltem (Jug.) 1:35,76 a Italem Grigisem 1:35,78. Další pořadí: 5. Strand (Švéd.) a Fontaine (Fr.) oba 1:36,21, 7. Lüscher (Švýc.) 1:36,34, 8. Carletti (It.) 1:36,49.

● **DRUHÝ KVALIFIKAČNÍ ZÁVOD** rakouských skokanů 29. listopadu na středním můstku v jugoslávské Planici vyhrál Wallner s 225,7 (88 a 87) před Koglerem 224,4 (87 a 86), Millonigem 217,3 (84 a 85), F. Kochem 216,3 (86 a 83), Pürstlem 213,7 (83 a 82), Neuperem 208,7 (78 a 87), Feiderem 207,5 (82 a 85) a Groyerem 203,9 (83 a 80).

Termínová listina čs. lyžařů

Uveřejňujeme termínovou listinu hlavních závodů čs. lyžařů v roce 1981.

4. ledna: 2. NKZ pro mistrovství Slovenska a Slovenský pohár v běžeckých disciplínách (Tatran Gerlachov).

10.—11. ledna: XVIII. ročník mezinárodního turné Bohemia ve skoku na lyžích — Světový pohár 10. 1. v Harrachově, 11. 1. v Liberci na Ještědu (organizační výbor Bohemie)

3. a 4. NKZ pro mistrovství SSR a Slovenský pohár v běžeckých disciplínách (Spartak ZTS Dubnica nad Váhom)

NKZ slovenského dorostu ve slalomu a obřím slalomu na Chlebu-jih (Drevina Turany)

NKZ slovenského žactva a dorostu ve skoku a v závodě sdruženém a Slovenský pohár (Dukla Banská Bystrica)

14.—15. ledna: Bezroukův memoriál - mezinárodní závody, CKZ a Československý pohár v běžeckých disciplínách (OV ČSTV Zvolen)

16.—18. ledna: CKZ a Československý pohár ve slalomu a obřím slalomu na Špičáku v Jizerských horách (LIAZ Jablonec)

17.—18. ledna: mezinárodní závody Zlatá lyže Českomoravské vysočiny, CKZ a Československý pohár v běžeckých disciplínách — Světový pohár žen na 20 km (TJ Nové Město na Moravě)

CKZ a Československý pohár ve skoku a v závodě sdruženém v Liberci a v Bedřichově (Ještěd Liberec a Slávia VŠST Liberec)

Mistrovství ČSR mužů a přebor dorostenců ve skoku (Ještěd Liberec)

NKZ a Slovenský pohár žactva ve skoku a v závodě sdruženém v Malíno Brdo (BZVIL Ružomberok)

21.—25. ledna: přebor Slovenska dorostu ve sjezdových disciplínách a NKZ v Jezersku (Štart Kežmarok)

Mistrovství ČSR ve sjezdových disciplínách ve Špindlerově Mlýně (Technika Brno)

23.—27. ledna: přebor ČSR dorostu ve sjezdových disciplínách v Harrachově a Rokytnici (VSL KV ČSTV Východočeského kraje)

24.—25. ledna: CKZ, Československý pohár a NKZ dorostu v běhu (Tesla Liptovský Hrádok)

NKZ žactva ve skoku a v závodě sdruženém ve Svitu (Chemosvit Svit)

CKZ dorostu ve skoku a v závodě sdruženém (Dukla Banská Bystrica)

NKZ mužů a žen ve slalomu a v obřím slalomu v Mlynkách (VŠT Košice a Baník Mlynky)

25.—28. ledna: mezinárodní závody vysokoškolačků v běžeckých disciplínách v Churáňově na Šumavě (FTVS UK Praha)

25. ledna: 14. ročník Jizerské padesátky (Lokomotiva Liberec)

26. ledna—1. února: mezinárodní závody vysokoškolačků ve sjezdových disciplínách ve Špindlerově Mlýně (Technika Brno)

28. ledna—1. února: přebor ČSR žactva v běžeckých disciplínách na Bouňáku (Lokomotiva Teplice)

29. ledna—1. února: přebor SSR žactva ve sjezdových disciplínách na Opalisku (Pokrok Závažná Poruba)

30. ledna: přebor Slovenska dorostu ve skoku (Štrbské Pleso)

30. ledna—1. února: mistrovství ČSR dospělých v běžeckých disciplínách v Novém Městě na Moravě (Univerzita Brno)

31. ledna: mistrovství Slovenska ve skoku a v závodě sdruženém (Dukla Banská Bystrica)

31. ledna—1. února: přebor ČSR žactva ve skoku ve Vysokém nad Jizerou (TJ Vysoké nad Jizerou)

NKZ a Československý pohár dorostu v běhu v Jilemnici (SKI Jilemnice)

Mistrovství ČSR v závodě sdruženém na Zadově (Sokol Stachy)

Přebor ČSR dorostu v závodě sdruženém (Technolen Lomnice n. Pop.)

1.—3. února: CKZ dorostu ve slalomu a obřím slalomu ve Špindlerově Mlýně (MV ČSTV Praha)

3.—9. února: mistrovství ČSSR v klasických disciplínách (běhy, skoky i závod sdružený) v Harrachově (Jiskra Harrachov)

4.—7. února: přebor ČSSR žactva ve sjezdových disciplínách na Špičáku v Jizerských horách (LIAZ Jablonec)

4.—6. února: mezinárodní závody ve slalomu, obřím slalomu a dvojboji Juniorskému ve Špindlerově Mlýně (VSL MV ČSTV Praha)

6.—8. února: přebor SSR žactva v běhu v Roháčích (TJ Zuberec Roháče)

7.—8. února: přebor ČSR žactva v běhu v Novém Městě na Moravě (TJ Nové Město)

Přebor ČSR dorostu v běhu na Hamrech II. (Sokol Hamrský)

Přebor SSR žactva ve skoku a v závodě sdruženém v Selcích (TJ Selce)

8. února: 2. ročník Krušnohorské padesátky v Novém Městě v Krušných horách (Lokomotiva Teplice)

8.—12. února: přebor ČSSR dorostu ve sjezdových disciplínách v Rokytnici nad Jizerou (Spartak Rokytnice)

8.—15. února: 10. ročník Skiinterkritéria, mezinárodního turné žactva Řičky—Vrátná ve sjezdových disciplínách (Jiskra Ústí n. OrL a TJ SMF Žilina)

9.—15. února: Čs. zimní univerziáda v Jeseníkách (UP Olomouc)

13.—17. února: mistrovství ČSSR mužů a žen ve sjezdových disciplínách na Chopoku-sever (TJ Jasná)

14.—15. února: NKZ sdruženářů (muži a junioři) a skokanů na Zadově (Sokol Stachy)

Přebor ČSR žactva ve skoku a v závodě sdruženém na Pustevnách (MEZ Frenštát pod Radh.)

Přebor SSR dorostu ve skoku a v závodě sdruženém v Tatranské Lomnici a na Štrbském Plese (TJ Vysoké Tatry)

15. února: 11. ročník Novoveské patnáctky v Nové Vsi u Rýmařova (RH Olomouc)

20.—22. února: přebor ČSSR dorostu v běhu v Novém Městě na Moravě (TJ Nové Město)

Přebor ČSSR žactva v běhu na Zadově (Šumavan Vimperk)

CKZ dospělých ve sjezdových disciplínách v Šachtíčkách (ČH Banská Bystrica)

21.—22. února: NKZ dorostu ve slalomu a obřím slalomu na Martinských hořích (ZTS Martin a Lokomotiva Vrutky)

Český pohár dorostu ve sjezdových disciplínách v Bílé (TJ Větkovice)

Přebor ČSSR dorostu ve skoku v Tatranské Lomnici a na Štrbském Plese (TJ Vysoké Tatry)

28. února—1. března: CKZ a Československý pohár v běhu v Bedřichově (RH Jablonec n. N.)

NKZ žáků ve skoku v Lomnici nad Popelkou (Technolen Lomnice n. Pop.)

Český pohár žáků ve sjezdových disciplínách v Harrachově (Kolora Semily) NKZ dorostu v závodě sdruženém v Machově (Jiskra Machov)

NKZ žáků ve skoku a v závodě sdruženém v Lehotě (TJ Partizán)

NKZ žactva ve sjezdových disciplínách v Šachtíčkách (ČH Banská Bystrica)

4.—5. března: Velká cena Demánovských jeskyň — Evropský pohár mužů ve slalomu a obřím slalomu (dvojboj) na Chopoku (TJ Jasná Liptovský Mikuláš)

6.—8. března: CKZ a Československý pohár ve sjezdových disciplínách na Roháčích (ZVL Dohň Kubín)

7.—8. března: CKZ a Československý pohár dorostu v běžeckých disciplínách na Mísečkách (Ski Jilemnice)

CKZ a Československý pohár dorostu ve skoku a v závodě sdruženém v Harrachově (Jiskra Harrachov)

12.—13. března: Velká cena Slovenska — Evropský pohár žen ve slalomu a obřím slalomu (dvojboj) na Hrebienku (organizační výbor VCS)

14. března: NKZ mužů a dorostenců ve skoku na Štrbském plese (Dukla Banská Bystrica)

14.—15. března: NKZ dorostu ve slalomu a obřím slalomu ve Vysokých Tatrách (Chemosvit Svit)

NKZ staršího žactva ve slalomu a obřím slalomu na Roháčích (Roháče Zuberec)

Český pohár žactva ve sjezdových disciplínách na Karlově (Kovo Břidličná)

16.—22. března: Přebor ČSR žákovských družstev ve skoku a v závodě sdruženém v Harrachově (Jiskra Harrachov)

18.—19. března: CKZ a Československý pohár ve skoku na Štrbském Plese (OV Tatranského poháru)

19.—22. března: Tatranský pohár v klasických disciplínách na Štrbském Plese (OV Tatranského poháru)

20.—22. března: Československý pohár — dva slalomy dospělých (finále) na Martinských hořích (ZTS Martin)

22. března: Po hřebenech Krkonoš (Slovan ÚV ČSTV Praha a RH Hradec Králové)

28.—29. března: NKZ dospělých ve slalomu a obřím slalomu na Chopoku-jih (Strojáren Plesok)

28. března: NKZ mužů a dorostenců ve skoku na Králíkách (Dukla Banská Bystrica)

4.—5. dubna: NKZ dorostu ve sjezdových disciplínách ve Vrátně (Slovan Malá Fatra Žilina)

NKZ žactva ve sjezdových disciplínách v Jasně (Jasná Liptovský Mikuláš)

11.—12. dubna: NKZ dospělých ve sjezdových disciplínách v západních Tatrách (Družstevník Smrečany-Žiar)

9.—10. května: mezinárodní závody v obřím slalomu o Goralský klobúk v Roháčích (Roháče Zuberec)

MEZINÁRODNÍ TURNÉ V BĚHU NA LYŽÍCH v ČSSR má na pořadu XXXV. ročník Bezroukova memoriálu na Sliachi s programem: 14. ledna běh žen a juniorek na 5 km, mužů a juniorek na 15 km, 15. ledna štafety žen 3 × 5 km a mužů 3 × 10 km a XLIII. ročník Zlaté lyže Českomoravské vysočiny 17. ledna běh žen na 20 km — Světový pohár a běh mužů a juniorek na 15 km, 18. ledna běh mužů na 30 km, juniorek na 10 km, žen a juniorek na 5 km.

Výrobní program n. p. Koh-i-noor Bílovec

N. p. Koh-i-noor je našim nejstarším výrobcem lyžařského vázání a další lyžařské výzbroje u nás a v současné době je i licenční výrobce bezpečnostního vázání deskového systém GERTSCH.

Výrobní program v r. 1980

výrobek	typ	vypínací síly v N		tělesná váha lyžaře v kg	cena		
		špička	paty				
bezpečnostní vázání deskové	G 30 KID	40—110	200—450	15—45	275,—		
bezpečnostní vázání deskové	G 30 JUNIOR	80—180	325—700	25—70	285,—		
bezpečnostní vázání deskové	G 30 STANDARD	115—260	500—950	40—90	290,—		
bezpečnostní vázání deskové	G 30 S JUNIOR	hodnoty stejné jako u základních typů			330,—		
bezpečnostní vázání deskové	G 30 S STANDARD				335,—		
bezpečnostní vázání deskové	G 30 SB JUNIOR				cena v řízení		
bezpečnostní vázání deskové	G 30 SB STANDARD				cena v řízení		
Provedení G 30 S — nášlapný automat (step - in)							
provedení G 30 SB — nášlapný automat + brzda lyže							
lyžařské dětské vázání lankové					38,—		
skokanské vázání					110,—		
lyžařské hole bikonické sjezdové	délky 120—135 cm (po 5)				160,— až 175,—		
lyžařské hole jednokonické sjezdové	délky 115—140 cm (po 5)				130,— až 140,—		
lyžařské hrany zkosené	sada				25,—		
lyžařské hrany frézované zapuštěné	sada				32,—		

Výrobní program Družstevního kombinátu Dražice nad Jizerou

DKD je monopolní výrobce lyžařského běžeckého vázání u nás

Výrobní program v r. 1980

výrobek	vzor	provedení	cena
lyžařské běžecké vázání	Skol - Tourist	NN 71, 75, 79	31,—
lyžařské běžecké vázání	Skol - Racing	NN 71, 75, 79	26,—
lyžařské běžecké vázání	Skol - Racing	RN 50	v řízení
provedení NN — Nordic — Norm			
RN — Racing — Norm			
50, 71 . . . — šíře v mm mezi čelistmi v ose zadních 2 kolíků			
lyžařská zehlička na suchý lůh			12,—
ostříč hran lyží			22,—
ořezávač skluznic lyží			17,—

Výrobní program družstva Lověna Praha

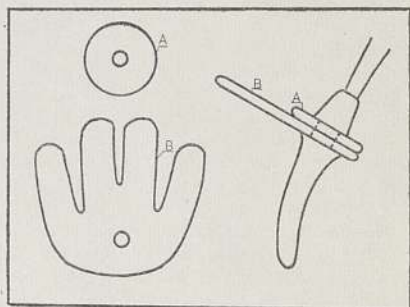
Družstvo Lověna Praha je druhým našim výrobcem, který před léty začal vyrábět bezpečnostní špičky a k nim různé druhy upínačů pat. V současné době vyrábí bezpečnostní vázání na systému vačky obdobně jako vázání LOOK NEVADA.

Výrobní program v r. 1980

výrobek	typ	vypínací síly N (Newton)	tělesná váha lyžaře v kg	kompletovat	cena
bezpečnostní špička	GS 2000	120—280	40—100	jako komplet	170,—
patní bezpečnostní upínač	GS 2000	500—1050	40—100		320,—
brzda lyže	Mistrál	montuje se mezi bezpečnostní špičku a patu			44,—

Sháníte »hrabičky«?

Význam asymetrických kroužků u holí pro běžecké není nutno zdůrazňovat. Jsou jimi vybavovány jen některé poslední typy holí zahraniční výroby. Vyrobil jsem si je pro hůlky značky Liljendahl staršího typu podle následujícího popisu. Na odřezek polypropylenové desky tloušťky 4 mm (poloviční šířka drážky pro kroužek) jsem si nakreslil podle osvědčeného vzoru (viz obr.) profil prstového kroužku s otvory. Truhlářskou pilkou

vyřízl a orašpoval. Obě součástky jsem vložil asi na deset minut do plechovky s vařící vodou a pak rukou nasadil pod mírným tlakem do drážky hrotu nejprve kolečko a pak „hrabičku“ do správné polohy. Po vychladnutí bylo vše hotové.

Mezikružní má význam jednak těsnicí a jednak působí jako zpevnění prstů proti ohybu. Pozor na otvory v obou součástkách. Musí být dostatečně těsné, aby nedošlo k jejich uvolnění. V závěru ložské sezóny jsem si je vyzkoušel a byl jsem velmi spokojen. Náklady žádné, neboť poslouží odpad a pracnost asi 30 minut.

MILAN KREBS

ŠKOLENÍ TRENÉRŮ

V lednu 1981 připravil VSL ČÚV ČSTV dvě školení trenérů II. třídy. Prvá konzultace trenérů běhu na lyžích se koná 5.—11. ledna v Harrachově a druhá konzultace trenérů sjezdových disciplín 12.—18. ledna v Harrachově.

NOVÁ PRAVIDLA LYŽAŘSKÝCH ZÁVODŮ vyšla v nakladatelství Olympia. Stojí 12,50 Kčs a lze je objednat u obchodního střediska nakladatelství Olympia, Klimentská 1, 115 88 Praha 1.

Předplatné Lyžařství

Upozorňujeme naše čtenáře, aby si u doručovatelů Poštovní novinové služby včas zajistili předplatné nového ročníku Lyžařství 1981. Noví zájemci o náš měsíčník mohou tak učinit objednávkou na redakci Lyžařství, Klimentská 1, 115 88 Praha 1. Celoroční předplatné je 36 Kčs.

Fotografie na titulní straně obálky Zdeněk Havelka, na druhé straně ing. Vlastimil Horák, Ota Mrákota a ing. Juraj Bobula, na třetí straně Ota Mrákota, Miloslav Kos a Josef Bažant, na zadní straně obálky ing. Juraj Bobula.

Fotografie uvnitř měsíčníku Josef Bažant, ing. Juraj Bobula, ing. Vlastimil Horák, Povel Mikeska, Ota Mrákota a Jaroslav Trousil.

Z lyžařských terénů

Na prvním obrázku Sigrun Filbrichová (NDR) si běží pro věnec vítězky v letošním 13. ročníku Jizerské padesátky, na níž ženy absolvovaly 26 km. Na druhém pohled na lyžařský areál v Harrachově, který se může pochlubit pěti skokanskými můstkami s dominujícím mamutím. Na třetím obrázku žáci a žákyně sportovní třídy ZDS v Jilemnici, kteří na mezinárodních letech v Harrachově předvedli pěknou spartakiádní rozvíčku na lyžích.

